

SACRVM
ORATORIVM

PIARVM IMAGINVM
IMMACVLATÆ MARIAE

E T

ANIMÆ CREATÆ
AC BAPTISMO, POENITENTIA,
ET EVCHARISTIA INNOVATÆ:

~~XXVII~~

18

ARS NOVA

BENE VIVENDI ET MORIENDI:

AVCTORE

R.P. PETRO BIVERO Matritensi Soc.Iesv Theologo,
Serenissimorum Belgij Principum Concionatore.

MURDOCH

ATTENDE ET AVDI

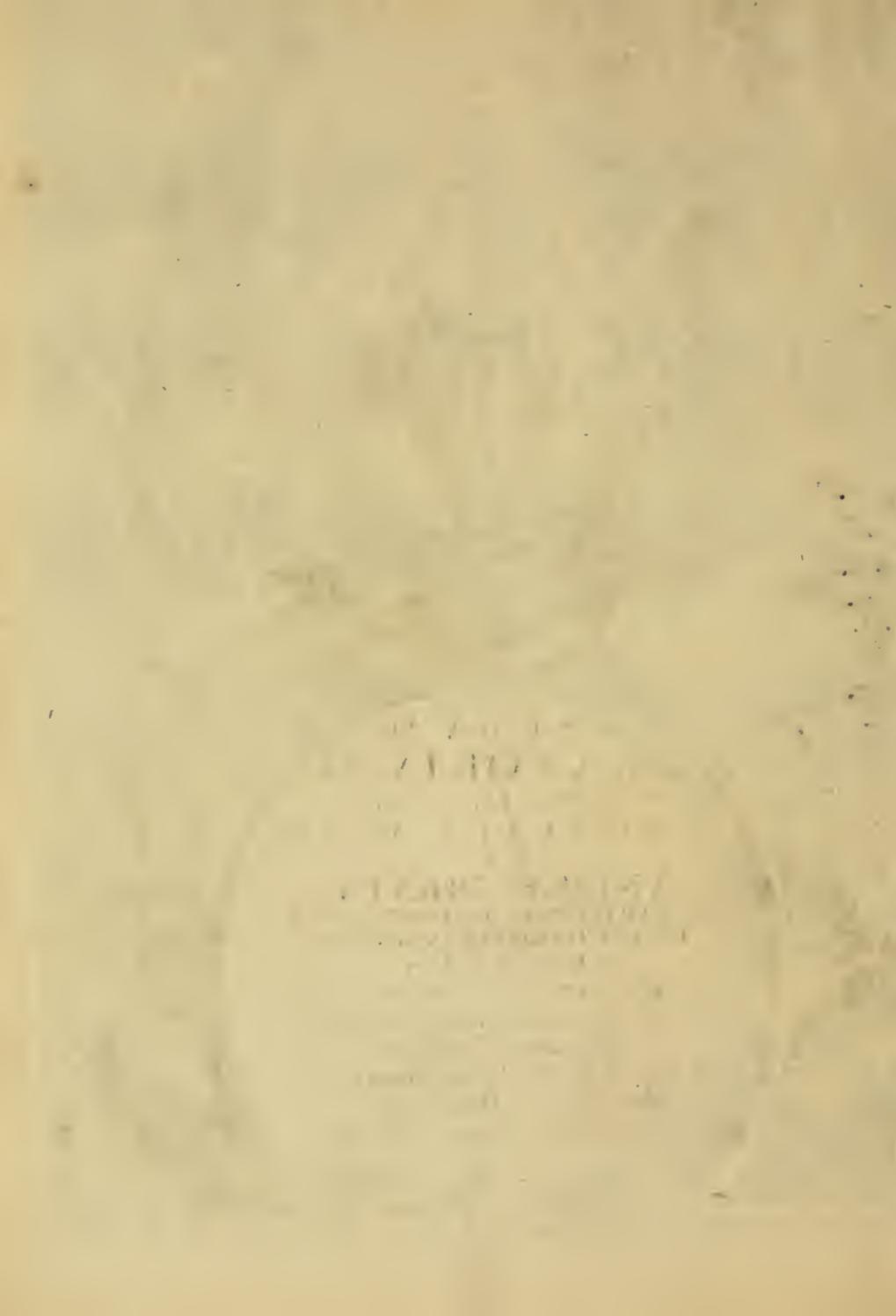
Confugiisti Caput draconis

In agnus Baptizasti

Poenitentia tabula 2
post naufragium

SACRVM
ORATORIVM
PIARVM IMAGINVM
IMMACVLATÆ MARIÆ
ET
ANIMÆ CREATÆ
AC BAPTISMO, POENITENTIA,
ET EVCHARISTIA INNOVATÆ:
ARS NOVA
BENE VIVENDI ET MORIENDI,
sacris piarum Imaginum Emblematis
figurata & illustrata:
Auctore R. P. PETRO BIVERO
Matritensi Soc. Iesv Theologo,
Sereniss. Belgij Principum Concionatore.

ANTVERPIAE, EX OFFICINA PLANTINIANA BALTHASARIS MORETI. M.DC.XXXIV.
CVM PRIVILEGIIS CAESAREO ET REGIO.

GLORIOSÆ ET ÆTERNÆ
MEMORIAE
ALBERTI
ET
ISABELLÆ
SERENISSIMORVM
BELGII ET BVRGVNDIÆ
PRINCIPVM.

DVCTVS & doctus diuinitus
Ieremias, mysticas elegias di-
cauit & consecrauit Principi
Iosiae post obitum ; qui , præ
ceteris viris gloriofis , ab
æterna & gloria memoria commendatus
ac celebratus est ore & oraculo veteris Sa-
pientis : *Memoria* , inquit , *Iosiae in compo-*
Ecli. 49, 1.
* 3 tio-

tionem odoris facta opus pigmentarij. In omni ore quasi mel indulcabitur eius memoria; & ut musica in coniuicio vini. Ipse est directus diuinitus in pœnitentiam gentis, & tulit abominationes impietatis. Et gubernauit ad Dominum cor ipsius, & in diebus peccatorum corroborauit pietatem. Aromata quidem in arbore, mel in floribus, vinum in vite sic viuunt, vt cum è plantis suis leguntur & decerpuntur, etiamsi viuere quodammodo desinant, eorum virtus odorifera & saporifera nequaquam emoriatur. Ritè ac rectè cum aromatis, vino & melle, comparatur memoria Principis Iosiae: qui quamuis esse inter viuos desiisset, adhuc eius fama & virtus extabat, apparebat, & vigebat. Princeps certè æterna dignus memoria, quam ardens diuini honoris & nominis æmulatio sacro zelatori comparauit.

SACRVM PIARVM IMAGINVM
composueram ORATORIVM sub regio
nomine SERENISSIMÆ ISABELLÆ
eden-

edendum & proferendum, cùm æquè sibi expectatâ , quàm nobis inexpectatâ morte (prò dolor!) ablata & abrepta est. Causa hæc lamentationum, & simul occasio threnorum, adduxit & induxit animum, vt Vatis exemplo , æternæ & gloriosæ memoriæ ALBERTI & ISABELLÆ Archiducum Austriæ , Ducum Burgundiæ , Serenissimorum Belgicæ Principum , in quorum Regio Oratorio per sedecim seruiui annos, SACRVM hoc ORATORIVM offerrem, & sub tanto nomine & omine tam fortunato proferrem.

Memoria Serenissimi nostri IOSIÆ in compositionem odoris facta opus pigmentarij; ex qua Catholici nominis & famæ tanta procedit fragrantia, vt suauissimo suo odore totum perfundat & impleat ORATORIVM. Memoria Serenissimæ ISABELLÆ CLARÆ EVGENIÆ in omni ore quasi mel indulcabitur, & ut musica in coniuio vini. In saltu & horto vitibus & floribus confiso

to apud Segouiam , nimirum in Valsaïno,
edita in lucem est , quæ pro deliciis huma-
no generi futura erat , dum viueret ; & cu-
ius tandem post mortem grata memoria
mellis suauitatem referret , vini dulcedi-
nem redoleret. Adde & musicæ consonan-
tiam , quæ & vino generoso adiuncta ma-
gis alliciet , magis attrahet animos piorum
hominum , vt vel ex eo titulo , quòd S A-
CRVM ORATORIVM SERENISSIMAM
sonet ISABELLAM , sanctæ eius lectioni
magis afficiantur , magis addicantur.

Vterque Princeps *directus diuinitus in pœ-*
nitentiam gentis, quæ per septemdecim Pro-
uincias Baptismo Pœnitentiæ abluta Ca-
tholicæ Ecclesiæ accessit. Vterque etiam
prælucens exemplo subditis vsum Pœni-
tentiaæ Sacramentalis induxit & introdu-
xit. Vterque Princeps *tulit abominationes*
impietatis, quas intulit in Belgium hæresis;
& venerabilis Sacramenti , quod myste-
rium pietatis est , assiduo cultu & frequen-
tia

tia eas omnino deleuit. Hæc tria sunt Sacra-
menta , Baptismus , Pœnitentia , & Eu-
charistia , de quibus sermo est in ORA-
TORIO PIARVM IMAGINVM : & eo-
rum quidem cultus & reuerentia mirum
in modum sub vtroque Principe floruit.
Iconoclastæ sacrilegi anno LXVI. in sacras
imagines sœuierunt ; & hoc eodem anno,
quo Belgium iconoclastiam sensit, vidit, &
ingemuit , ad restaurandam piarum ima-
ginum religionem Princeps Serenissima
ISABELLA , faustis ac fortunatis futuræ
pietatis præsagiis & auspiciis , nata & or-
ta est.

Vterque Princeps *gubernauit ad Domi-*
nnum cor ipsius : & ita gubernauit , vt vna
effet vtriusque mens , idem consilium cu-
randæ ac promouendæ Christianæ Reli-
gionis , & Marianæ deuotionis ; quarum
affiduo studio in suo regimine regius am-
borum animus attentus semper & inten-
tus erat , summus cultor Dei , & immacu-

latæ MARIÆ , cuius piæ effigies primo lo-
co dantur , & in SACRO ORATORIO
proferuntur. Secundùm Deum Opt. Max.
Virgo immaculata pro Numine vtrique
Principi extitit ; & vterque pridie quām in
letalem morbum incideret , non sine oc-
culto mysterio, religionis ergò, venit in no-
strum Collegium , & pro vltimâ statione
inuisit , & valedixit deuotissimæ eius ima-
gini , cuius titulus est , *Mater misericordia*.
Respondit arcano mysterio cantus , quem
tunc temporis cantores Aulæ ediderunt,
MARIA mater gratia , mater misericordia ,
tu nos ab hoste protege , & hora mortis suscipe.
Vtrumque ab hoste protexit , vtrumque in
horâ mortis suscepit.

Vterque Princeps *in diebus peccatorum*
corroborauit pietatem. Cùm rebelles & per-
duelles conspirarent inter se , ALBERTVS
& ISABELLA diuinæ pietatis memores , vt
illam colerent ac fulcirent , Principes se es-
se clementissimos ostendebant. Pulchrum
genus

genus victoriæ , pietate impietatem , diuinisque moribus, vincere ac superare. Hæc cælestis victoria est , quam in summa cælorum aula vterque Serenissimus agit : & vtrique , etiam post mortem , affulgenter vtriusque Germaniæ prosperitatem deberi , communis vox populi clamat , cùm post obitum priùs ALBERTI Serenissima domus A V S T R I A C A viçtrix assurrexerit ; & post mortem ISABELLÆ iterùm triumphatrix resurgat. Vterque Princeps potens in terræ palatio , in aula cæli potentior , cuius glorioſæ & æternæ memoriæ ſacrum ORATORIVM eſto : SACRVM , inquam , ORATORIVM , & REGIVM ; in quo Rex Dauid cultor inducitur , & tandem cor eius regium ſecundùm cor Dei Creatoris , Redemptoris , & Sanctificatoris , introducitur. Nouis Dauid , Princeps vterque eſt , pictus & descriptus in SACRO & REGIO ORATORIO , quod editur ad maiorem gloriam DEI ; eiusque

diuinus cultus procedet feliciter ALBERTO Duce , comite ISABELLA CLARA EUGENIA.

Gloriosa & æterna tantorum Principum memoria ac memoratio auctori & lectori nequit non esse proficia , & digna gratiarum actione quam pendit Apostolus Deo i. ad Timoth. i. vbi , interprete S.Ambrosio , *idcirò gratias agit , quia memor erat Timothei viri mirabilis ; ut & hoc ipsum donum sit. Non enim sine merito est , qui cogitat de bonis viris.*

*Angele Dei
Custodi, Illumina, et Rege.*

L V M E N S A C R I O R A T O R I I .

Sacra ORATORII vox auctoribus nota Latinis, satis recepta in Constitutionibus Pontificum & Imperatorum, placuit Ecclesiæ primoribus; qui pia loca, ubi primi Christiani pro diuino cultu & precibus conuenire consueuerant, ORATORIA nuncuparunt. Ad hunc eundem finem SACRVM hoc ORATORIVM tripartitum exhibemus.

Prima pars continet imagines immaculatæ MARIAE
Filiæ , Sponsæ , & Matris Dei , quæ prima omnium re-
citat Dominicam Orationem , edoc̄ta ab ipso Deo , & ad-
monita suæ creationis & liberationis à communi lue &
labe , de qua gloriosa triumphat. Triumphat immunis ab
omni culpa , de peccato & eius pœnis , per nouem Solemni-
tates , in quibus festiuis Angelicæ Salutationis acclamatio-
nibus excipitur ab anima Baptismate sancto tintæ , Chri-
stiana , & tota Mariana reddita , virtute sacri lauacri
agente cum MARIA solemnum de prima culpa & eius
pœnis triumphum.

Psal. 50. Renata ex aqua & Spiritu sancto anima , lapsa rur-
sus in peccatum transit à prima Parte ad secundam : in
qua nouum inuenit Dauidem pœnitentem , secundam post
naufragium tabulam arripientem , & dicentem septem
Pœnitentiæ Psalmos ; quorum præcipuus est ille , Misere-
re mei Deus , continens in se pœnitentis contritionem ,
confessionem , absolutionem & satisfactionem : quarum
imagines desumptæ ex Euangeliō proponuntur , & monent
officij sui Confessarium & confitentem ; & ad extremum
suadent frequentiam Confessionis Sacramentalis .

Rite confessæ & absoluta anima transit de secunda
Parte ad tertiam , vbi sacra Synaxis particeps efficitur ,
& excipitur cantibus sacrarum Virginum , more cæle-
stium , Hymnum , Pange lingua gloriosi Corporis my-
sterium , non verbis , sed signis & insignibus propriis
modu-

modulantium, & simul exponentium qualis esse debeat qui celebrat, & qui communicat. Claudit chorum assumpta & coronata MARIA; cuius corona duodecim stelliarum indicat duodecim fructus Eucharistiae respondentes duodecim fructibus Spiritus sancti, eiusque septem dona in fine ORATORII parant animam pro frequenti usu & venerabilis Sacramenti. Cor denique noui Dauidis co-lentis suum Creatorem, Redemptorem & Sanctificatorem exhibetur, cuius effigie SACRVM ORATORIVM perficitur.

Pro foribus ORATORII apponitur, Attende, & Deut.²⁷, audi. quod est oraculum Deuteronomij, non absimile⁹. Delphico, quod erat in ianuis Apollinis litteris aureis exaratum: siquidem lib.3. de Viduis, p.3. relatus in Mil-leloq. Ambrosius cultorem monet: Tibi dicit Moyses: Attende tibi, hoc est, imagini quam à CHRISTO accepisti, similitudini ad quam factus es. Ipsam serua imaginem, quam CHRISTVS in te operibus suis pinxit. Hæc sunt opera CHRISTI, Baptismus, Pœnitentia, & Eucharistia, quibus imaginem suam CHRISTVS perficit.

Dicit, & introducit in SACRVM hoc ORATORIVM pias animas Angelus custos, præferens lumen tripartitum pro Baptismo, Pœnitentia, & Eucharistia. Hoc Angeli munus est; quandoquidem Israëlem, sub cuius cura, tutela & custodia erat, duxit olim ad aquas Maris rubri pro Baptismo,

Baptismo , ad desertum pro Pœnitentia , ad manna verò
cælesti pro sacrosancta Eucharistia. Ergo , tibi dictum es-
se existima , in primo ORATORII aditu , quod dixerat
Deus populo cap.23. Exod. Ecce ego mittam Angelum
meum , qui præcedat te , & custodiat in via , & in-
troducat in locum quem paraui. Paratus hic locus
debetur colentibus artem benè viuendi , & benè morien-
di , cuius forma perspicua in SACRO ORATORIO ap-
paret : omnes quippe eius imagines sacra sunt Emblema-
ta pietatis , quam Deus iure Creationis , Regenerationis ,
Confessionis , & Communionis , à sua quærit & exigit
creatura.

SACRI

SACRI ORATORII
ILLVMINATIO PARTICVLARIS
PRO PRIMA ET SECVNDA HEBDOMADA
SPIRITALIVM EXERCITIORVM.

ANCTVS Patriarcha Ignatius Exercitia spiritualia in quatuor diuisit hebdomadas, quarum prima est de creatione, & eius fine: secunda de Vita Christi, miraculis, & miraculo Sacramento: tertia de passione: quarta de resurrectione. Hæc eadem quatuor argumenta continent in se sacrum Oratorium & Sanctuarium. Continet Oratorium materiam primæ & secundæ hebdomadæ. Primum principium ac fundamentum primæ septimanæ est illud, quod in hæc verba S. Ignatius proponit: Creatus est homo, ut Dominiū suum laudet, ac reuereatur, eiique seruiens saluus fiat. Primum quoque fundamentum primæ Partis Oratorij hoc est, ut creatus & regeneratus homo de fine creationis ac regenerationis suæ moneatur. Monetur & instruitur ab Immaculata MARIA, Primogenita ante omnem creaturam: quam Deus ipse instruit, ut diuinam suam Maiestatem iure sue creationis laudet ac reuereatur; quod & præstat, ut ceteris hominibus præclaro exemplo præluceat.

Materia

Materia secundæ hebdomadæ Exercitationum sacra-
rum de mysterijs Vitæ Christi , magnis eius miraculis , &
maximo omnium Sacramentorum arcano signatur ; & circa
hanc ipsam negotiatur secunda Pars Oratorij , quandoqui-
dem de aduentu Christi vocantis ad pœnitentiam , & in
eius gratiam mira facientis , sermonem instituit . Cum verò
S. Ignatius dixerit , In hac hebdomada secunda vtile
fuerit aliquid subinde legere ex Euangelico vel pio
aliquo codice ; in hac secunda Parte , colligens se ad Exer-
citia , inueniet multa ex Euangelijs , & ex sanctis Patribus
multa , quorum testimonijs Euangelicæ positæ imagines de-
clarantur & illustrantur .

Cum verò S. Ignatius secundam hebdomadam mysterio-
rum Vitæ Christi , & eius miraculorum , concluserit in hanc
formam : Sanctissimum Eucharistia sacramentum
Christus instituit in signum summæ dilectionis :
conclusio & finis sacri Oratorij est totus de venerabili Eu-
charistia . Hoc summæ charitatis signum spiritualiter se
exercenti sacræ Virgines per signa suarum imaginum pro-
ponunt , & exponunt . Agunt de prævia dispositione , quam
Eucharistica suscepitio requirit , & de fructibus sacram sub-
sequentibus Communionem , & tandem sermo est de eius
frequentatione , quam S. Ignatius introduxit , & semel in-
troductionem virtute Exercitorum seruari ac retineri con-
tendit .

Quod si in fine sacri Oratorij cor suum Christianus
creatus

creatus & regeneratus ; refectus sacramentaliter , & spiritualiter sanctificatus , religionis ergo appendit ; noui Dani-
dis instar S. Ignatius cor suum etiam appendit in Exercitio-
diuini amoris , cuius est oratio illa sibi cum aliis se exercen-
tibus communis : Suscipe , inquit , Domine vniuersam
meam libertatem . Accipe memoriam , intellectum ,
atque voluntatem omnem . Quidquid habeo , quid-
quid possedeo , mihi largitus es : id tibi totum resti-
tuo ; ac tuæ prorsus voluntati me trado gubernan-
dum . Amorem tui solum cum gratia tua mihi do-
nes ; & diues sum satis , nec aliud quidquam vltra
posco .

Constat satis ex dictis , quam sibi respondeant prima &
secunda hebdomada spiritualium Exercitiorum & sacrum
Oratorium p̄ijs imaginibus ornatum , quarum aspectu in-
uentur colligentes se ad Exercitia . Accedunt etiam varie
considerationes ex sanctis Patribus de promptæ , quarum
subsidio possint id præstare , quod S. Patriarcha Ignatius
in aureo suo Exercitiorum libello mandat , & præscribit .
Præscribit etiam ut aliquando agentes & habentes Exer-
citia faciant loci mutationem , ut maiorem in se excitent
deuotionem : & iuxta tanti Patris præscriptum sacro
Oratorio sacrum succedet Sanctuarium ; in quod transi-
tum facientes , qui se in prima & secunda hebdomada
exercuerunt , ulterius pergent ad tertiam & quartam se-
ptimanam , in quibus Christus patiens & simul resurgens

proponitur contemplandus ; & in sacro Sanctuario Crucis
& patientiae passus , & suscitatus consideratur.

Hæc illuminatio , quæ ex sacro Oratorij lumine resultat ,
particularis est ; utpote deseruiens speciali orandi methodo ,
qua usus est gloriosus noster Ignatius , & eius usum Socios
suos edocuit , ut imitatores sui facti , eamdem orandi ac me-
ditandi formam seruarent , & ceteris externis pro suarum
profectu animarum traderent ac communicarent . Hæc lu-
cerna super candelabrum sacrae nostræ Religionis lucet om-
nibus qui in domo sunt , lucet domesticis , per quos ad alios
spiritalia exercitia habentes eius illuminatio spargitur , &
diffunditur . Addiderim , quod cum præfata ratio medi-
tandi constet maximè ex loci compositione , punctis medita-
tionum & colloquiis ; pro loci compositione erunt appositæ
sacri Oratorij imagines , pro punctis meditationum sancto-
rum Patrum testimonia , pro colloquiis vero Orationes ,
quæ tam in Oratorio quam in Sanctuario recitanda propon-
entur .

SACRI
ORATORII
PARS PRIMA
PIARVM IMAGINVM
IMMACVLATÆ MARIAE,
FILIÆ, SPONSÆ, ET MATRIS DEI;
IN GRATIAM
ANIMÆ CREATÆ
ET
BAPTISMO INNOVATÆ.

1月 うんと
1月の工事

2月 うんと

3月 うんと

4月 うんと

5月 うんと

6月 うんと

7月 うんと

8月 うんと

IMAGINES PARTIS PRIMÆ.

Filiæ Dei Primogenitæ MARIAE,
Filiæ nomen Dei sanctificantis,
Filiæ regnum Patris exposcentis,
Filiæ voluntatem Patris impletantis,
Filiæ panem vitæ pomo præferentis,
Filiæ immunis à debito culpæ & pœnæ,
Filiæ caput serpentis calcantis,
Filiæ creatæ Sponsæ Spiritus sancti in Conceptione,
Sponsæ Spiritus sancti in Nativitate,
Sponsæ Spiritus sancti in Præsentatione,

Sponsæ & Matris Dei in { Annuntiatione,
Visitatione,
Expectatione,
Purificatione,
Assumptione,
Festinatæ ad Nubes.

Hæ nouem celebritates Immaculatæ MARIAE,
Celebres nouem triumphi de culpa Euæ, & eius pœnis.
Triumphat cum MARIA
innouata sacro Baptismo anima.

MARIA
O R A T I O
 IMMACVLATÆ FILIÆ
 E T
 ANIMÆ C R E A T Æ,

Matt. 6,9. PATER NOSTER, QVI ES IN CÆLIS.

Ars antiqua benè viuendi,
 figurata & illustrata.

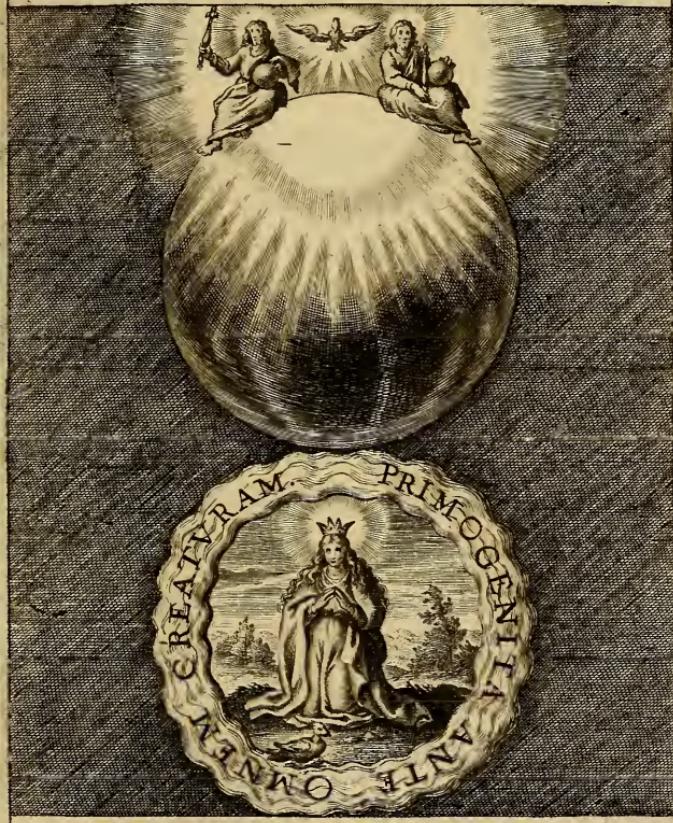
*Hæc est vita æterna, ut cognoscant te solum
 Deum verum, Ioan. 17,3.*

Sit in tabula mentis prima omnium imago repræsentans Primogenitam MARIAM electam à constitutione mundi, vt præ omnibus creaturis colat Deum Patrem qui est in cælis.

*Sit in singulis MARIAE anima, ut magnificet Dominum.
 Ambrosius in cap. 2. Luc.*

DEVS PATER MARIAE:

Audi filia, et vide te creaturarum omnium primam.

MARIA DEO PATRI:

Pater noster, qui es in cælis.

SACRI ORATORII

IMAGO PRIMA

EXPLICATA.

MIRA effigies Primogenitæ Dei M A- Primam, & prima-
riæ, quæ cùm adhuc esset in di-
uinæ mentis Sacrario, Creatori om-
nium Deo præfens erat, & opera nium crea-
creationis promouebat, & compo- turarum voluit sibi esse Ma-
nebat. Sacram hanc prærogatiuam recognoscit ipsa riam Deus.
in se : Quando præparabat cælos, aderam : quando certa Pro. 8, 27.
lege, & gyro vallabat abyssos : quando æthera firmabat
sursum, & librabat fontes aquarum : quando circumda-
bat mari terminum suum, & legem ponebat aquis, ne
transirent fines suos : quando appendebat fundamenta ter-
ræ. Cum eo eram cuncta componens. Aderat in effigie,
refulgebat in idea, prima Dei filia M A R I A ; tanti
apud Deum Patrem habita, vt cùm mundus con-
deretur, nihil in eo creari, nihil voluerit fabricari,
cui non assisteret ipsa : de quâ Bernardus Serm. 3. su-
per Salue enuntiat : Propter hanc totus mundus factus
est. Ipsa est quæ prima fundamenta mundi iecit: qua-
propter Bonaventura Psalm. 118. Dispositione tua, in-
quit,

quit , perseuerat mundus , quem & tu cum Deo fundasti
 ab initio . Digna filia tanto Patre , dignus Pater tanta
 filia . Hanc charissimam filiam suam monet di-
 uinus Pater primatus sui ac principatus : Audi filia ,
 & vide te creaturam omnium primam . Respondet illa:
 Matth . 6,9 Pater noster , qui es in celis .

Prima , quam Deus vocauit filiam , & prima fi-
 lia quæ cælestem Patrem nouit , coluit & adorauit ,
 MARIA est . Esto , seriùs producta fuerit , & imma-
 culatam Conceptionem plures generationes præces-
 ferint ; primum apud Deum locum tenuit , ac pro-
 inde creaturarum omnium prima , cùm intrat &
 prodit in mundum , ritè & rectè censenda est . Con-
 tingere interdum solet , vt Summus Pontifex in Car-
 dinalium creatione primum locum viro primario
 reseruet , quem in sui pectoris scrinio retinet ; cum-
 que declaratus tandem fuerit , ceteris Purpurariis
 præferatur . Cùm summus Deus de creaturarum
 omnium ageret formatione , præfiniuit apud se , vt
 prima omnium MARIA foret , quamuis nonnihil
 tardius conciperetur , & seriùs generaretur . Ergo
 cùm Immaculata concipitur , ceteris creaturis præ-
 fertur , quæ & in sua creatione præuenta rationis
 vsu , suum recognoscit auctorem , & Deum inuocat
 Patrem ; ad cuius cultum & adorationem prima
 omnium

omnium creaturarum nos inuitat, & prouocat MARIA virgo, cuius vox Dauidica esto:

ADORATIO.

Venite adoremus, & procidamus ante Deum. ps. 94, 6.

In similitudinem Primogenitæ
Dei Patris numen cole.

Dei templum mundus hic vniuersus, cuius Sacra-
rium sit cælum, vt ait Philo lib.2. de Monarch. Ad Maria exemplum colat Deum Patrem omnis creatura.
Totus ergo mundus fit nobis loco magni ac ma-
gnifici templi, in quo vnum & trinum Deum, qui
Pater noster in cælis est, colamus & adoremus.
Præit MARIA, nos sequamur. *Venite adoremus, &
procidamus ante Deum,* qui Conditor noster est, & si-
mul Genitor. Gaudet hoc nomine, gaudet hoc titu-
lo Creator, cum dixerit Moyses: *Numquid non ipse* Deut. 32, 6
est Pater tuus, qui possedit te, et fecit, et creauit te?

Præit MARIA, sequitur MARIAM Cyrillus li-
bro II. in Leuiticum. *Nomen Patris grande mysterium
est, & nomen Matris arcana reverentia est.* Pater tibi Deus
secundum spiritum dicitur. Mater Ierusalem cœlestis est:
Propheticis & Apostolicis hoc disce testimonis. Hoc ipsum
Moyses scripsit in Cantico. *Nonne hic ipse est Pater tuus,* Deut. 32, 6

Galat. 4, 26 qui acquisiuit te, & possedit te? Apostolus verò dicit de Ierusalem cælesti, quia libera est, quæ est mater nostra. Primo ergo tibi Pater Deus est, qui genuit spiritum tuum,
1fai. 1, 2. qui & dicit: Filios genui, & exaltaui. Sed & Paulus
Heb. 12, 9. Apostolus dicit: Obtemperemus Patri Spirituum, & viuemus.

Præunte m quoque MARIAM sequitur Augustinus lib. 59. Homiliarum, Homil. 42. Inuenimus Patrem in cælis; attendamus quemadmodum viuamus in terris: sic enim debet viuere qui tales inuenit Patrem, ut dignus sit venire ad hereditatem. Dicimus autem communiter: Pater noster. Quanta dignatio! Hoc dicit Imperator, hoc dicit mendicus, hoc dicit seruus, hoc dicit Dominus. Quod amplius est, sic orat & adorat Primogenita Dei MARIA, & cum illa omnis humana creatura, memor Creatoris sui: in templo enim Dei summi, cuius sacrarium est cælum, recitat & clamat:

PATER NOSTER, QVI ES IN CAELIS.

ATTENTIO.

Attende tibi. 1.Timoth.4,16.

Investigabilem Conditoris tui sapientiam meditare , vt simul cum Propheta dicas : Mirabilis facta est scientia ps.1;8,6. tua ex me. Attende itaque tibi ipse , vt Deo simul attendas. Hæc Basilius Serm. in verba Moysis , Attende tibi ipse.

Attende Deo , qui PATER in cælis est : attende tibi ipse , tanti Patris in terris proles. Respice , & fac secundum exemplum Primogenitæ Dei MARIAE. Doctrrix enim est disciplinæ Dei , & electrix operum sap.3,4. lius. Et quidem in hunc eumdem finem elegit eam , & præelegit eam Deus , vt Magistra nostra sit : cuius magisterio doctus Iustinianus cap.10. de Contemptu mundi clamat : Pater noster , qui es in cælis. quæ oratio fiducialiter pronuntiatur ab omnibus credentibus , adeò vt nullus vereatur vocare Patrem Deum. Etenim quid maius , quidve excellentius prærogari hominibus potuit , quam vt fierent Dij , atque Excelsi filij ? Mirabilis excellentia. Videte qualem charitatem dedit 1.Ioa.3,1. nobis Pater , vt filij Dei nominemur & simus. Ne tantus titulus inanis sit , præmiserat D. Ioannes : Si scitis quoniam iustus est , scitote quoniam 1.Ioa.2,29 omnis qui fa-

*Eccli. 38,
28.* *cit iustitiam, ex ipso natus est. Natus ex Deo, virtute
bonorum operum vel ipsi Dei Vnigenito conformis
est, vt ait Cyrillus lib. 11. in Ioan. cap. 24. Ex limo &
terra sumus, sed qualitate operum ac fide conformitatem
Christi assequimur. Quod vt ritè ac rectè fiat, assidui-
tas variat picturam.*

*Matth. 6,
10.*

SANCTIFICETVR NOMEN TVVM.

Sit in tabula mentis imago Primogenitæ MARIAE, electæ ad colendum Deum Patrem, & sanctum nomen eius.

Respice, & fac secundùm exemplar.

IMA-

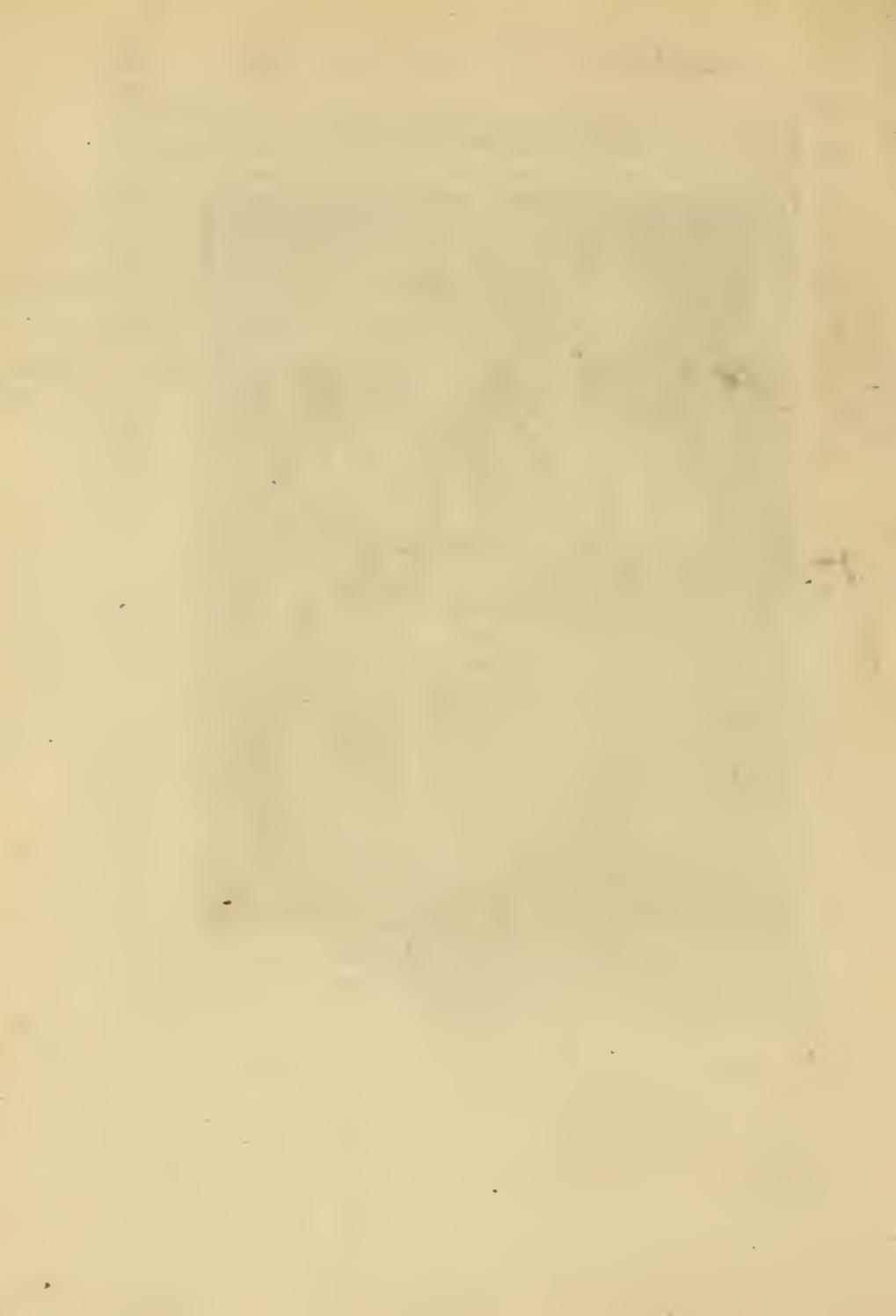
DEVS PATER MARIAE:

Audi Filia, et vide sanctificatum in calo nomen meum.

MARIA DEO PATRI:

Sanctificetur nomen tuum.

IMAGO SECUNDA

EXPLICATA.

CREATVRA, quemadmodum lib.2.de Genesi ad litteram cap.8. monet Augustinus, prius erat in Verbo Dei secundum genitam sapientiam : deinde facta est in creatura spirituali, hoc est, in cognitione Angelorum secundum creatam in illis sapientiam ; deinde in genere proprio. Ergo Primogenita Dei filia, quæ in diuina idea erat, nunc exhibetur in cognitione Angelorum, quos in cælo Deus condidit ; & eorum erga se obedientiam experiri statuens, intimauit, vt numen Creatoris etiam post assumptam humanitatem colerent, & humiliter adorarent. Restitit imperanti Deo Lucifer, cui adhæserunt spiritus perduelles, eorumque impudentiam zelator diuini nominis Michaël retudit ac fregit hac vna voce : *Quis ut Deus?*

Certabatur de gloria nominis Dei, & in eo quidem certaine præcessit & simul excessit Angelos omnes MARIA, cui Christus apud S. Birgittam libro 1. Reuelat. cap.10. dicit : *Tu radiasti super omnes cælos, lux tua et serenitas tua excellit omnes Angelos.* Ad excellentiam hanc vocat cælestis Pater filiam suam, cum

Primam in
notione &
laudatione
nominis sui
voluit Ma-
riam Deus.

cùm ait: *Audi filia, & vide sanctificatum in cælo nomen meum.* Filia videt, audit, & simul orat, *Sanctificeatur nomen tuum.* Prælucebat iam in spiritali creatura MARIA, & præfulgebat in cognitione Angelorum,
Luc. i, 49. ac pariter præcinebat: *Fecit mihi magna qui potens est,*
& sanctum nomen eius. Angelis iniunxit Deus, vt Pri-
 mogenitum suum ex femina aliquando nasciturum
 colerent & adorarent. Negauit Lucifer cultum, ex-
 hibuit Michaël in confortio & comitatu MARIAE,
 quæ Primogenita ante omnem creaturam diuini no-
 minis veneratione præit, sanctificatione præcedit.
 Associemur ergo Angelis, adiungamur & MARIAE,
 quæ tota Angelica clamat:

ADORATIO.

Ps. 94, 6. *Venite adoremus, & procedamus ante Deum.*

In similitudinem Primogenitæ
 Dei Patris cole nomen.

Adeius ex-
 emplum
 creatura
 nomen Dei
 Patris ve-
 neretur. Luc. i, 49. **S**Acram, in quo sublime numen & nomen
 Creatoris Dei honoratum est, cælum extitit, &
 quidem excelsos & sublimes cultores sui diuina po-
 stulat gloria. Hinc factum, vt cùm MARIA imma-
 culata cantauit, *Fecit mihi magna qui potens est,*
& sanctum

*sanc*tum nomen eius , in excelsis montanis esse describatur ; vbi & illud pro diuini nominis sanctificatio-
ne addidit : *Fecit potentiam in brachio suo, dispersit su-* Luc. i, 51.
perbos mente cordis sui. superbos scilicet angelos , qui
suo Conditori dare gloriam recusarunt. Venite ergo,
ascendamus mente in cælum , adoremus , & cum
M A R I A procidamus ante Deum , vt sanctum eius
nomen extollamus. Dicat, reclamet, acclamet vnus-
quisque, *Quis vt Deus in maiestate sua? quis vt Deus*
in humanitate sua ? *Psallass nomini tuo Altissime,* Ps. 9, 3.
cius factus Angelorum , atque in eorum confortio
nomini tuo cantabo : *Gloria in altissimis Deo, & in ter-
ra pax hominibus bonæ voluntatis.* Laudamus te, benedi-
cimus te , adoramus te , glorificamus te. *Gratias agimus*
*tibi propter magnam gloriam tuam, Domine Deus Rex cæ-
lestis, Deus Pater omnipotens.*

Quis tantum Regem non colat ? Quis tantum
Patrem non adoret ? Discamus præstare cultum &
reuerentiam diuinam , ex Angelis Dei , & Angelo-
rum Regina , cuius anima sublimis se totam in Dei
laudes effundebat , & resolutebat. *Magnificat,* inquit, Luc. i, 47.
anima mea Dominum. Cùm edidit cantum M A R I A ,
fatis ostendit , quām insignis eslet & sublimis in
sanctificatione nominis serenissimi Dei. Deus tunc
temporis ita innotuit , vt adhuc in utero clausus

Ioannis, cæcus, mutus & surdus, gloriam æterni Patris auscultaret; loqueretur, contemplaretur. Cæcutivebat iam præ senectute Elisabetha, & tamen sanis oculis ex ore M A R I A E claram Dei percepit notitiam: & mutus coniux nouit didicique canere, & Luc. i, 68. cecinit; *Benedictus Dominus Deus Israël.* Ad hunc ergo cultum Mariana institutione formati, & Angelici facti, dicamus:

S A N C T I F I C E T V R N O M E N T V V M.

A T T E N T I O.

Attende tibi. 1. Timoth. 4, 16.

Attende itaque tibi ipsi, vt Deo simul attendas. *Basilius in Homil.*

Attende Deo, cuius nomen ab Angelis in cælis colitur & adoratur. Attende tibi ipsi, vt cum eius proles existas, in te quoque sanctum fiat, veluti per MARIAM & in MARIA Primogenita Dei Patris sanctificatum est. Cui bono, nisi tuo, hanc facis supplicationem? Audi sanctum Augustinum Serm.de Orat.Dominica: *Cum rogas ut sanctificetur nomen ipsius, non pro illo rogas, sed pro te: quia rogas, ut quod semper est sanctum, sanctificetur in te, hoc est,*

est, ut sanctum habeatur, nec contemnatur à te. Tibi ergo optas bonum; quia malum tibi est, si contempseris nomen Domini, quod nihil est aliud, quam contemnere ipsum Deum. Nomen Patris seruatur, custoditur in prolibus, in filiis aestimatur, si tamen opera nomini paterno respondeant, veluti Christus monet: *Sic luceat Matt. 5, 16*
lux vestra coram hominibus, ut videant opera vestra bona, & glorificant Patrem vestrum, qui in cælis est. Accedat Cyrillus in Ioannem lib. II. cap. 14. *Quemadmodum benè agere non ad nostram, sed ad Dei gloriam debemus (luceat enim, inquit, lux vestra coram hominibus, ut videant bona opera vestra, & glorificant Patrem vestrum, qui in cælis est) sic cum orandi tempus adsit, gloria primò Dei petenda est: hoc enim pacto orare nos docuit, Pater noster, qui es in cælis, sanctificetur nomen tuum.* Hoc ipsum nos docet edocta vel ab ipso Deo MARIA: sequamur eius doctrinam, ut eius nomen colamus, cuius regnum concupiscimus. Vnaquæque creatura id appetit, ad quod nata & condita est, quemadmodum vniuersitas rerum omnium contestatur: ergo cum omnes ex Deo generati simus, & eam propterea nobis indiderit propensionem, ut non ad abiecta declinemus, sed ad sublimia & cælestia feramur, & adspiremus; oportet, ne degeneres existamus, & præter naturam creatura-

rum procedamus, sed more ipsarum, &, quod amplius est , ad imitationem Filiæ Dei , regnum paternum postulemus.

Matt.6, 10 ADVENTIAT REGNUM Tuum.

Sit in Tabula mentis imago Primogenitæ MARIAE electæ ad Patris nomen honorandum, & eius regnum petendum.

Respice , & fac secundūm exemplar.

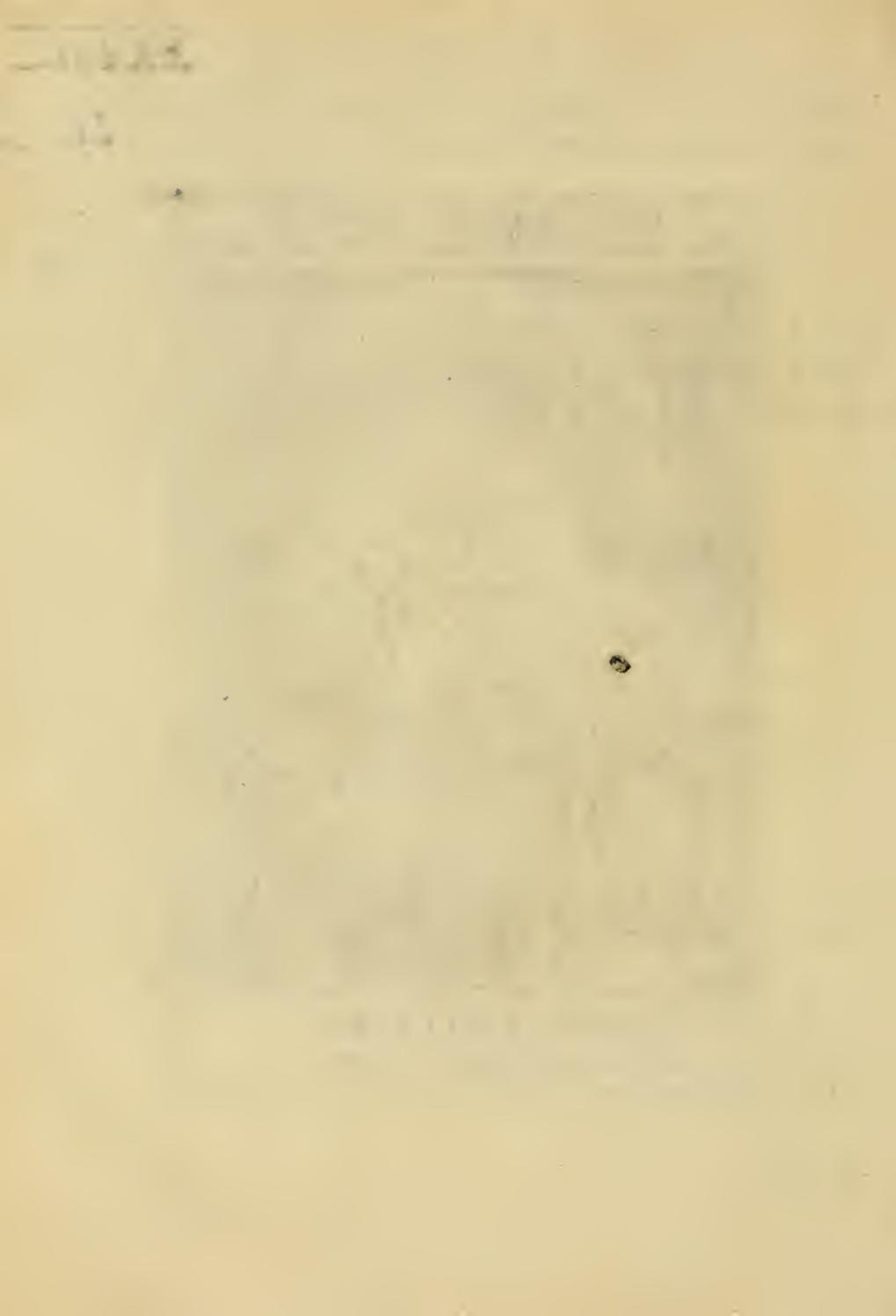
XXVII

A 10

DEVS PATER MARIAE:
Audi Filia, et vide vacantes in calo sedes.

MARIA DEO PATRI:
Adueniat regnum tuum.

IMAGO TERTIA

EXPLICATA.

PRAEVALVIT Michaël in prælio, & im-
manem illum draconem, qui cauda sua magnam stellarum partem è sedibus suis abstraxit, è superis deturbauit. Postquam verò Lucifer, & Luciferi sequaces, è cælo depulsi sunt, sedes eorum vacarunt; quæ ne vacuæ remanerent, condidit homines Deus, ut illas omnes replerent. Nouit hoc mysterium Virgo, nouit prælium & triumphum, quem pulchro suo carmine celebrauit: *Fecit potentiam in brachio suo: dispersit super-Luc.1,51. bos mente cordis sui. Deposit potentes de sede, & exaltauit humiles.* Potuisset conditor Deus nouos Angelos creare, maluit tamen humiles homines condere, qui cæli subsellia occuparent. Nec quidem sedes illas tenuissent, nisi filia Dei interuenisset, cui dicit Pater: *Audi filia, & vide vacantes in cælo sedes.* Respondit illa: *Adueniat regnum tuum.* Cùm dignitas in Aula vacat, & pro eius petitione & impetrazione accedit Reginæ auctoritas, certa spes affulget felicis exitus. Vacarunt in cælo honores post defectionem proditorum Angelorum; accedit M A R I A, accedit cunctorum

ctorum hominum Regina, sedesque vacantes petit; postulat, vt in deserta iam loca fideles homines euentur.

M. 121.4. Non est inanis & irrita postulatio Mariana, cuius meritibus illuc ascenderunt tribus Domini, testimonium Israël ad confitendum nomini Domini. Quia illic sederunt sedes in iudicio, sedes super domum David. Succurrit dictis Birgitta in Angelico Sermoni: *Virtus illa, quæ te, ô Virgo desiderabilis, ad suam aeternam gloriam creauit, ipsam te glorificauit, quasi coronam tertiam, per quam Angeli rupturas priorum coronarum redintegrari debere cognoscebant.* Sedes, quæ diuini negatione cultus amittuntur, exhibitione honoris Dei, quem MARIA non solùm impendit, sed etiam impendendum docet, acquiruntur. Nouerat itaque Deus, qualis aliquando futurus esset cultus & oratio Mariana, eiusque respectu & intuitu cælestes sedes M. 121.5. cultoribus decernebat. Eapropter à constitutione mundi cæleste regnum paratum Sanctis & electis suis in ultima sententia expositurus Iudex est, vt nouerint creaturæ humanæ, quām antiquum sit Deo Patri, earum felicitatem curare, & affectare.

ADORATIO.

Venite adoremus, & procidamus ante Deum. Psal. 94, 6.

In similitudinem Primogenitæ
paternum regnum postula.

Simus omnes Mariani, omnes adoremus, & Ad eius exemplum procidamus ante Deum. Cùm necdum in regnum mundo essemus, sedesque vacarent in cælo, de danDei Patris querendū. do nobis regno cogitauit. Ps. 144, 10. *Confiteantur tibi Domine omnia opera tua, & sancti tui benedicant tibi. Gloriam regni tui dicent, & potentiam tuam loquentur. Ut notam faciant filiis hominum potentiam tuam, & gloriam magnificencie regni tui. Regnum tuum regnum omnium saeculorum, & dominatio tua in omni generatione & generationem.* Hoc ipsum regnum est, de quo Christus suis Sanctis dicturus est aliquando: *Venite benedicti Patris mei, possidete paratum vobis regnum à constitutio-* Matt 25, 34. *ne mundi.* Benè Augustinus lib. 50. Homiliarum, Homil. 43. Optare, & orare ut veniat regnum Dei, nihil est aliud, quam optare ab illo, ut dignos nos faciat regno suo, ne forte, quod absit, veniat, & nobis non veniat. Multis enim non est venturum, quod tamen venturum est eis quibus dicetur: *Venite benedicti Patris mei, percipite regnum.*

regnum. Quamuis singulis creaturis præscripserit Au-
ctor naturæ , vt in terminos sibi præfixos vergant,
ac in fines suos necessariò moueantur ; dispensauit,
vt interdum ad implendum inane & vacuum præ-
ter ordinem sibi datum, mirabiliter cierentur, licet
homines terreni sint , & ex se in terram tendant,
tamen ad replendas illas sedes , quas vacuas angeli
reliquerunt , sursum assumuntur, & assurgunt, vnde
conuenienter Agnes ait : Congaudete mecum , & con-
gratulamini, quia cum his omnibus lucidas sedes accepi. Ac-
cepit meritis & exemplis Marianis , quibus adduci-
tur Deus, vt ipse præter naturæ conditionem sursum
euchat orantes simul , & clamantes:

AD VENIAT REGNUM Tuum.

ATTENTIO.

Attende tibi. 1.Timoth.4,16.

Attende itaque tibi ipsi , vt Deo simul
 attendas. *Basilius in Homil.*

Attende Deo , qui cælesti tibi regnum ab
 orbe condito parauit : attende tibi ipsi , vt
 pro meritis illud possideas , quod pro meritis sibi &
 nobis Primogenita Dei MARIA postulauit & impe-
 trauit:

travit : ad cælestia quippe nos vocat sublimis Dei
 Patris generatio , quemadmodum cap.10. de Con-
 temptu mundi monet Iustinianus. *Per hanc vtique*
spiritualem generationem , qua omnipotens Pater volunt- ^{Iacob. 1.}
riè genuit nos verbo veritatis suæ , vt essemus initium ali- ^{18.}
quod creature eius , magni procul dubio sumus , ad alta
tendimus , supernaque desiderantes , cælestis dignitatis ge-
nerationem seruamus , delyniamurque remunerari paruis ,
sentientes nos naturali impulsu ad excelsa proficere. Cùm
 terrenū Adamum & Euam condidit summus Deus ,
 rerum omnium dominatum illis contulit. *Benedi-* ^{Gen. 1, 28.}
xitque illis Deus , et ait : Crescite , & multiplicamini , &
replete terram , & subiicie eam , & dominamini piscibus
maris , et volatilibus cæli , & vniuersis animantibus ,
que mouentur super terram. Largitus est Deus homini
 quidquid sub cælo erat , & quidem ante omnem
 orationem ac petitionem ipsius , vt omnes suas pre-
 ces eò dirigeret , ubi Deus sibi & filiis regnum para-
 tum habet. Hoc in primis quærendum. *Quærite pri-* ^{Matt. 6, 33;}
mùm regnum Dei , & iustitiam eius. Hoc in primis pe-
 tendum est & postulandum , quod sibi & nobis MA-
 RIA precatur , mundialium immemor rerum , me-
 mor diuinarum & cælestium , quarum impetratio
 pendet ex obseruatione voluntatis Dei Creatoris.
Quid æquius , quidve iustius esse queat , quam ut pro-

les placitum paternum præstet, & exequatur? Hoc natura ipsa docet, & monet, & quidem sine præmio aut remuneratione, ad honorem Patri præstanduim-
vltrò inducit. Deus autem Pater ad id quod naturæ
lege teneris, inuitat, & allicit mercede proposita, si
diuinæ eius voluntati obtemperes.

Matt. 6, 10 FIAT VOLVNTAS TVA SICVT IN CÆ-
LO ET IN TERRA.

Sit in Tabula mentis imago Primogenitæ M A-
R I A E, regnum Dei Patris potentis, & voluntati eius
obtemperantis.

Respice, & fāc secundūm exemplar.

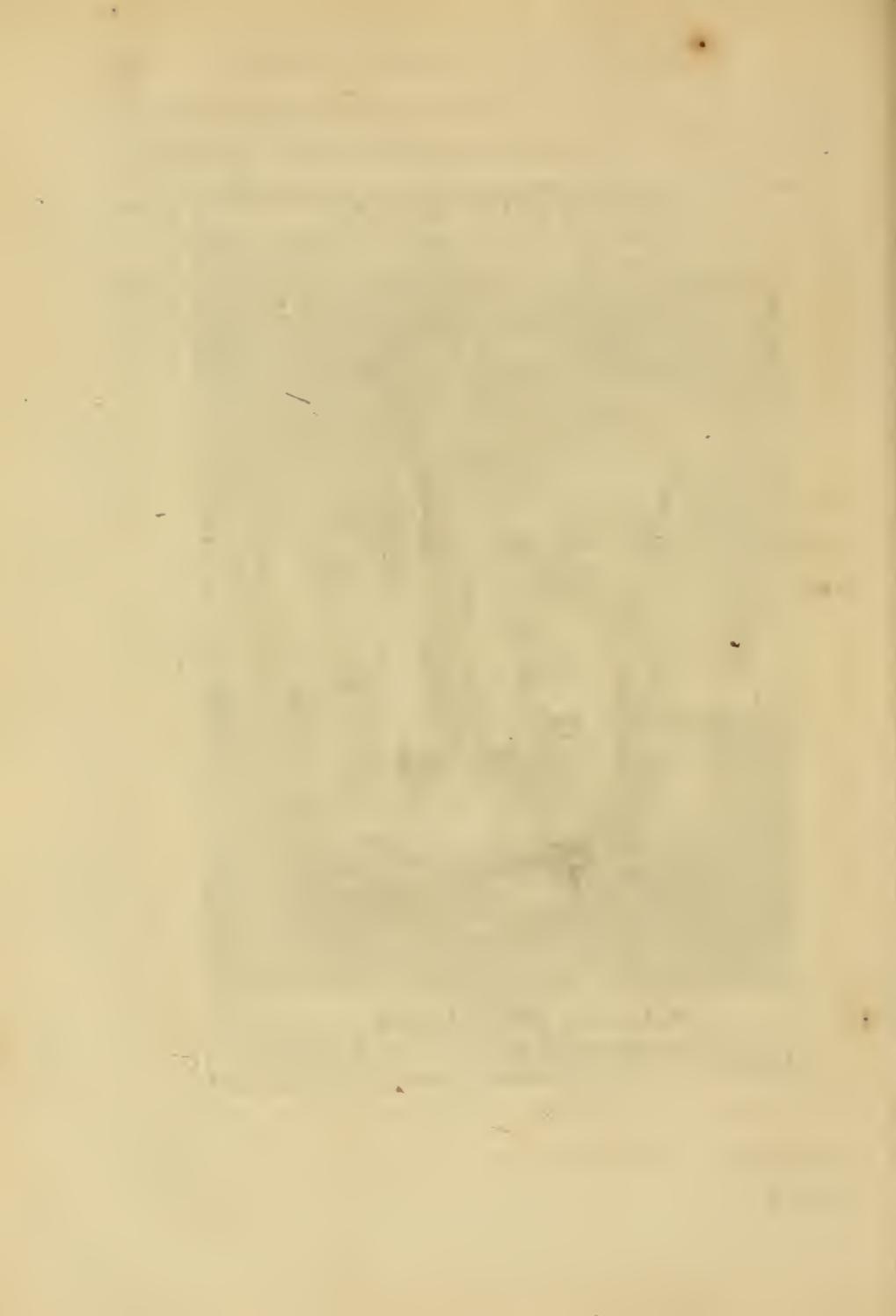

I M A-

DEVS PATER MARIÆ:
Audi Filia, et vide mandatum primo homini datum.

MARIA DEO PATRI:
Fiat voluntas tua, sicut in cælo, et in terra.

I M A G O . Q V A R T A
E X P L I C A T A.

CONDIDIT homines Deus , vt supernos Prima in voluntatis diuina obseruatione Maria. gloriæ thronos , quos angeli deseruerant, occuparent. Amiserant sedes gloriæ , qui facti Deo hostes, salutare mandatum violauerunt. Iactura, quam inobedientia induxerat, instauranda erat per humanam subiectionem. Deus propterea statim post creationem quamdam legem Adæ, humani generis capiti , & simul membris eius ac posteris, sub poena mortis custodiendam promulgauit. *Tulit ergo Dominus Deus hominem, & posuit eum in paradyso voluptatis, ut operaretur & custodiret illum.* Gen. 2, 15. Precepitque ei dicens : Ex omni ligno paradisi comedere : de ligno autem scientiæ boni & mali ne comedas : in quocumque enim die comederis ex eo, morte morieris. Admonet Deus Pater filiam suam Primogenitam constitutam in proprio genere , quod est humanum , *Audi filia, & vide mandatum primo homini datum.* Filia mea es, & filia Adæ : mea per gratiam soboles, per carnem iam in semine Adæ proles : memor esto mei, memor voluntatis meæ, ne degeneres. Occurrit Deo Patri MARIA : *Fiat voluntas tua, sicut in celo & in terra.*

Quam

- Quām ingenita & innata voluntas Dei fuerit semper MARIAE, vel ex hoc intelligi potest, quòd libro I. Reuelationum, cap. I. dixerit Birgittæ Christus: *Præpone voluntatem meam voluntati tuae, quia mater mea, Domina tua, à principio usque ad finem numquam aliud voluit nisi quod ego.* Consonant benè IESVS CHRISTVS, & MARIA. CHRISTVS, dum ait:
- In capite libri scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam, Deus meus volui, et legem tuam in medio cordis mei.* MARIA, dum dicit Patri, *Fiat voluntas tua.*
- Hæc filia, cui Deus dicit per Isaiam: Vocaberis Voluntas mea in ea.* Vnusquisque suum nomen perpetuò retinet: & si Deus illud imponit, æternum ac semipernum est. Hoc igitur nomen, *Voluntas mea in ea* erit in ea perpetuum, erit æternum, ut licet communi omnium præcepto MARIA subiaceat, ab eius violatione præseruetur. Communis lex naturæ est, ut omnia elementa effectus suos producant: sub qua lege ignis etiam ille tenebatur & comprehendebatur, qui tres pueros in fornace Babylonis non læsit; nec dubium, quin & ipsi sacri pueri tenerentur ea lege, ut ab igne læderentur, nisi diuinitus fuissent crepti. Commune decretum est, ut esca ex prohibita arbore sumpta, Adamo & posteris noceat: nocabit & MARIAE filiæ Adæ, nisi diuinitus illa euadat;

dat; euadet tamen, quæ nos inuitat, vt cultores Dei eiusque voluntatis existamus.

ADORATIO.

Venite adoremus, & procidamus ante Deum. PF. 94.6.

In similitudinem Primogenitæ, venerare
Dei Patris voluntatem.

Templum Dei mundus hic vniuersus est, in Ad eius exemplum Regnum Dei obedientiæ acquirendum. quod templum sui cultum induxit Deus, cùm temperare sibi & abstinere à prohibito fructu Adamum & posteros iussit. Dedicatum hoc templum est, cùm in statu innocentia Deus beneplacitum suum indicauit & intimauit. Vna vox cunctorum erat, vnum naturæ votum: *Venite adoremus, & procidamus ante Deum.* Omnes vno naturæ sensu consenserunt dicebant: *Fiat voluntas tua, sicut in cælo & in terra.* Hoc est, vt ait Augustinus: *Quomodo tibi seruierunt Angeli in cælo, & nos tibi seruiamus in terra.* Angeli autem ipsius sancti obediunt illi, non illum offendunt, sed faciunt iussa, amando Deum. Hoc ergo oramus, *ut nos præceptum Dei cum charitate faciamus.*

Pulchra petitio, & simul fortis munitio contra diabolici serpentis insultus, vt testatur Cyprianus,

quem lib. 4. contra Epistolam Pelagiani, cap. 9. idem Augustinus allegat: *Addimus quoque & dicimus, Fiat voluntas tua, sicut in cælo & in terra, non ut Deus faciat quod vult, sed ut nos facere possimus quod Deus vult.* Nam Deo quis obſiſtit, quò minùs faciat quod vult? sed quia nobis à diabolo obſiſtitur, quò minùs per omnia noster animus atque actus Deo obsequatur, oramus & petimus, ut fiat in nobis voluntas Dei. Hæc igitur congrua postulatio, hæc totius naturæ oratio, hoc solemne votum immaculatæ MARIAE, quæ non ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex voluntate Dei nata est.

FIAT VOLVNTAS TVA, SICVT IN CÆLO ET IN TERRA.

ATTENTIO.

Attende tibi. 1. Timoth. 4, 16.

Attende itaque tibi ipsi, ut Deo simul attendas. *Basilius in Homil.*

Attende Deo, cuius voluntas seruatur & impletur in cælesti regno & imperio: attende tibi ipsi, more cælesti; audi, & adhære disciplinæ Patris tui, sicut Primogenita Dei & simul filia Adjæ. MARIA

MARIA auscultauit & adhæsit. Benè & satis opportunè cap. 10. de Contemptu mundi aduertit Iustini-
nianus : *Cùm Dei perficimus voluntatem, cùm diuinam
in nobis per virtutum studia custodimus imaginem, rectif-
simè filij Excelsi sumus.* Pater noster cælestis voluntariè <sup>Iacob. 1.
18.</sup>
genuit nos verbo veritatis, vt simus initium aliquod crea-
tura eius : & hinc fit , vt diuinæ eius voluntatis ad-
optione , dignitatem filiorum eius habuerimus. Fit
præterea , vt quoties oramus , *Fiat voluntas tua , sicut
in cælo & in terra,* filiationem eius, in qua Dei forma,
imago & similitudo consistit , ratam & firmam in
nobis seruare postulemus. Si quis autem benè atten-
dat , cùm sic postulat , terram simul & cælum esse
deprehendet apud se, vbi voluntas Patris impleatur,
cùm lib. 4. contra Epistolam Pelagianorum cap. 9. lo-
quatur in hæc verba Augustinus : *Fieri petimus vo-
luntatem Dei in cælo & in terra , quod utrumque ad con-
summationem nostræ incolumitatis pertinet , & salutis.*
Nam cùm corpus è terra , & spiritum possideamus è cælo ;
*ipſi terra & cælum sumus , & in utroque , id est in cor-
pore & spiritu , vt Dei voluntas fiat oramus.* Et quidem
vt nostris omnium votis respondeat præfata oratio,
Mariana tota sit. Sit & perfecta obseruatio , ne quis
nitatur in vetitum , & in negata feratur. Atque hoc
est quod S. Paulus Romanis tamquam rem maximè

ad salutem necessariam tam sedulò inculcat dicens:

Rom. 12, 1 Obsecro itaque vos fratres per misericordiam Dei, &c. ut probetis quæ sit voluntas Dei bona, beneplacens & perfecta, id est ut primum benè, mox melius, ac deum perfectissimè, sanctissimam Dei voluntatem in omnibus cognoscere & complere studeamus: hæc enim Dei voluntas regula est, mensura, fons & origo omnis virtutis & sanctitatis, cui proinde nostra voluntas planè conformanda est, si sancti & perfecti esse velimus.

*Matt. 6, 11 PANEM NOSTRVM QVOTIDIANVM
DA NOBIS HODIE.*

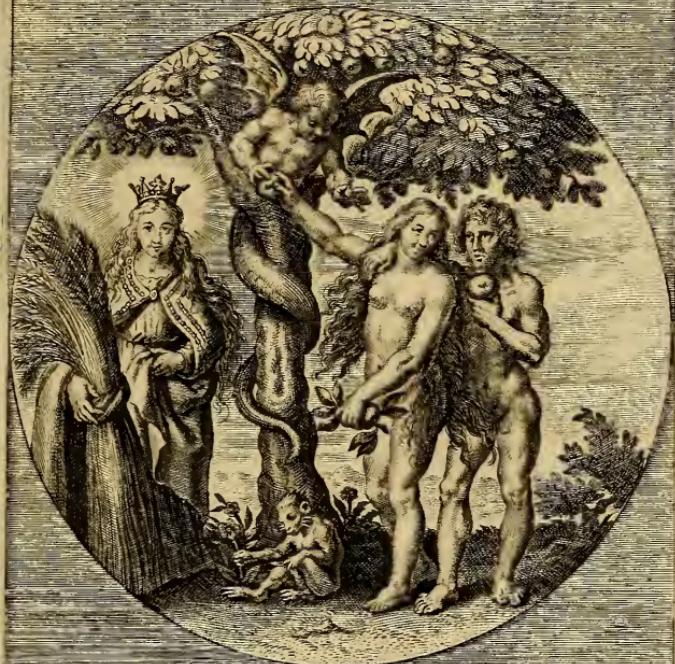
Sit in Tabula mentis imago Primogenitæ MARIÆ filiæ Euæ, seruantis Dei voluntatem, & panem vitæ affectantis.

Respice, & fac secundùm exemplar.

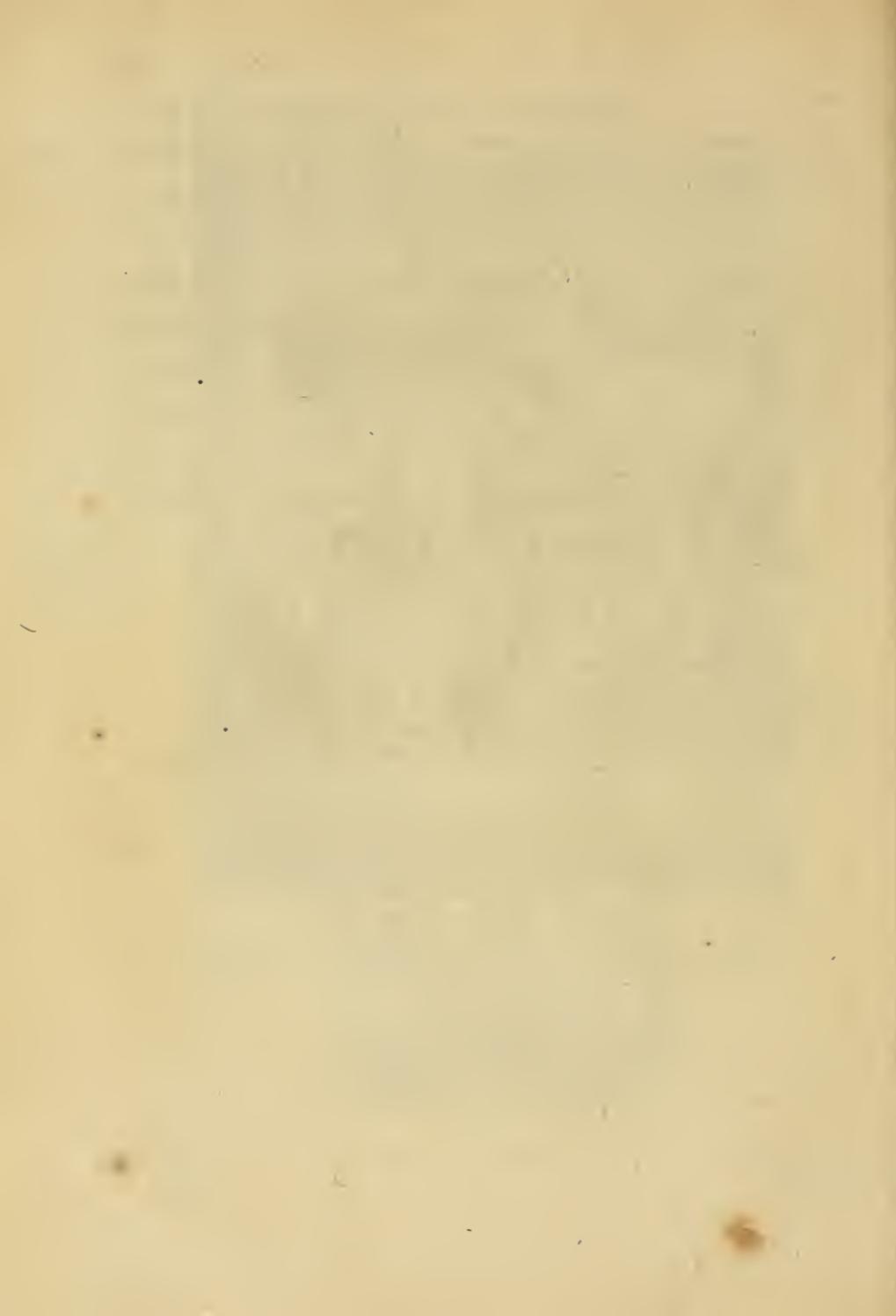

IMA-

DEV S PATER MARIÆ:
Audi Filia, et vide ne pomum capias, sed panem vita.

MARIA DEO PATRI:
Panem nostrum quotidianum da nobis hodie.

IMAGO QVINTA

EXPLICATA.

Hostis felicitatis humanæ ferre minimè potuit, vt humiles homines ad honores, quos ipse in cælo perdiderat, vocarentur; ac proinde induxit Adamum & Euam, vt datum sibi præceptum infringerent, & oblatas sedes amitterent. Sed *&* serpens erat callidior cunctis animalibus terræ, quæ fecerat Dominus Deus. Qui dixit ad mulierem: *Cur præcepit vobis Deus ut non comederetis de ligno paradisi?* Cui respondit mulier: *De fructu lignorum, quæ sunt in paradyso, vescimur: de fructu verò ligni, quod est in medio paradyso, præcepit nobis Deus ne comederemus, & ne tangeremus illud, ne fortè moriamur.* Dixit autem serpens ad mulierem: *Nequaquam morte moriemini. Scit enim Deus, quod in quocumque die comederitis ex eo, aperientur oculi vestri: & eritis sicut dij, scientes bonum & malum.* Vedit igitur mulier, quod bonum esset lignum ad vescendum, & pulchrum oculis, aspectuque deliciabile: & tulit de fructu illius, & comedit: *deditque viro suo, & comedit.* Comedit vterque pomum, & panem Angelorum vterque amisit. Quis autem sit iste panis, definit in Declamatione Bernardus: *Panis animæ*

Prima in
redemptione, & in
communione Mariae.

animæ nostræ iustitia est, & soli beati qui esuriunt illum.
Beata igitur immaculata M A R I A , cui Deus Pater
dicit , *Audi filia, & vide, ne pomum capias, sed panem*
vitæ. Respondit esuriens filia , cuius naturæ necessi-
tas, extremaque esuries loquitur : *Panem nostrum quo-*
dianum da nobis hodie.

Reclamat intus conscientia , cùm quis delinquit
in Deum: & cùm Adamus & Eua cibum prohibitum
sumerent , reclamauit tunc temporis quodam modo
M A R I A E spiritus , ne fides fallaci serpenti habere-
tur : instabat , & vrgebat , vt panis vitæ cibo mortis
præferretur ; nihil profuit Mariana reclamatio , imò
potius reclamantem Dei filiam naturæ iure secum
Adamus & Eua in perniciem attulissent , nisi gratia
succurrisset. Iure teneri , debere est. Tenebatur quidem
iure , sed non communi iniuria M A R I A . Hinc Ber-
nardus de verbis Apocalypsīs : *Crudelis Eua , per quam*
Serpens antiquus pestiferum etiam ipsi viro virus infudit;
sed fidelis M A R I A , quæ salutis antidotum & viris &
mulieribus propinauit : illa enim ministra seductionis , hæc
propitiationis : illa suggestit præuaricationem , hæc iniecit re-
demptionem. Accipit à patre proles alimentum suum ,
à quo & similitudinem dicit. Accepit igitur panem
vitæ à Deo & Patre suo M A R I A . Quotquot defi-
ciunt , genimina viperarum fiunt ; nec iam à diuino
Patre,

Patre, sed à serpente communicatum sibi cibum capiunt. Hinc dolor, hinc lacrymæ.

ADORATIO.

Venite adoremus, & procidamus ante Deum: ps. 94.6.
ploremus coram Domino qui fecit nos.

Ecce, à Deo & eius Primogenita defecimus.

Augustinus in suis Meditationibus dolens & ^{luctura} _{humani} generis lugens exclamat: *Quād durus & dirus casus il-*le! *Manducabat tunc homo panem Angelorum, quem nunc* esurit. Heu! heu! Deum iustitiae nostræ, & simul vitateim panem amisimus. Tanti stetit primum pomum, quod accepit à serpente primus homo, vt se & suam posteritatem ad summam miseriam redegerit. Depauperavit ita se ac posteros suos, vt ne quidem panis frustum in tota eius familia reliquum foret. Inuentus est hic panis iam demessus, & maturus, confirmans cor virgineum, apud solam immaculatam M A R I A M. Maius hoc miraculum est, quād illud cuius meminit Scriptura, cùm tem-^{3. Reg. 17.} pore famis extremæ Deus per feminam prouidit de pane, quo Elias aleretur, ne periret.

Periisset quidem M A R I A, nisi prouidisset Deus

de pane, quo & ipsa confirmaretur, & genus huma-
num reficeretur ac restauraretur. Quem habet M A-
RIA panem, nos amisimus: habet illa, quæ Deum
auctorem vitæ suæ colit & adorat; nos amisimus,
qui panem Angelorum mortis pabulo posthabui-
mus. *Ploremus coram Domino, qui fecit nos.* Ploremus
coram immaculata M A R I A, quæ tenens in manu
panem, præuenit Ieremiam, dum dicit: *In animabus*
nostris afferebamus panem nobis, à facie gladij in deserto.
Accedit Bernardus, & ipse quidem Marianus, Serm. i.
Omnium Sanctorum: *Unde nobis animarum panis in*
deserta terra, in loco hororis & vastæ solitudinis? *Unde*
nobis sub cælo spiritualis cibus, ubi nihil est nisi labor, &
dolor, & afflictio spiritus? Scio qui dixerit: *Petite, & ac-*
cipietis.

I o a n . 1 6 , 2 4 . PANEM NOSTRVM QVOTIDIANVM
DA NOBIS HODIE.

Primogenita ante redemptam creaturam
immaculata M A R I A.

Non solum ante omnem rem creatam, sed et-
iam ante omnem redemptam creaturam Pri-
mogenita M A R I A consideranda est. Et quidem
Sanctus Bernardinus Senensis Serm. 51. cap. 3. P R I-

MOGENITAM Redemptoris eam nuncupauit. Nisi Primogenitam Redemptoris eam sanctus Ildephon-sus recognosceret, non sic oraret lib. de Virginitate cap.52. *Concedas mihi tibi famulari, & Domino : illi sicut Redemptori meo, tibi sicut operi redemptionis meæ ; quod enim in mea redemptione est operatus, in tuæ personæ veritate formauit.* Cùm ergo S.Thomas 3.part. quæst.83. art.2. afferat, *Fructu Dominicæ passionis quotidie indigemus : unde & Dominus nos petere docet Luc.ii. Panem nostrum quotidianum da nobis hodie : consequens est, vt illo eodem die, quo primus homo deliquit, & Christus notauit lignum, damna ligni vt solueret, Dominicæ passionis fructu MARIA indigeret, & vt staret, illum perciperet. Nos itaque cùm in Adamo essemus, pabulum mortis gustauimus : immaculata MARIA cibum vitæ prælibauit, & spiritalem eius effectum sortita & experta est.*

Quòd si passionis sacræ fructus resplendet in Eucharistia, & eius effectus est, vt anima in statu gratiæ perseveret; tribuendum est Eucharistiæ, vt virtute eius MARIA in gratia semel recepta permaneret. Christus quidem Agnus est immolatus, & occi- Apoc.13,8 sus ab origine mundi, vt ait Ioannes. Immolabatur ab origine mundi, non solum in cruce, sed etiam in altari; & vtriusque sacrificij virtus in MARIAM præ-

seruataim & conseruataim in statu gratiæ deriuabatur. *Primum mandatum*, vt ait Basilius Serm. i. de Ie-
Gen. 2, 17. iunio, accepit Adam : *De ligno sciendi bonum & malum non manducabis. Non manducabis autem, iejunium est, & legis institutionis initium.* Comedit itaque Adamus, & legem iejunij violauit ; violauit tota posteritas eius, quæ propter fractum iejunium cælesti se pane pri-
uauit : vnde & nunc iejunus homo de cælesti pane communicat. Sola tunc iejunauit à culpa originali
M A R I A, quæ digna inuenta est, vt panem è cælo delapsum acciperet, & simul suo tempore concipe-
ret : inuenta digna est, vt manducaret panem An-
gelorum, & quidem more ipsorum qui ab omni
culpa ieuni, panem vitæ degustarunt.

Hæc communio prima est, quam prima & pri-
mogenita filiarum Dei immaculata **M A R I A** sum-
psit, cùm loco prohibiti pomi, cælestem prægustauit
panem, cuius illa virtus est, vt cor humanum con-
firmet : quem quidem panem si gustasset primus ho-
mo, nec cecidisset, nec post lapsum dolens dixisset:
¶. 101, 5. *Percussus sum vt fœnum, & aruit cor meum, quia oblitus sum comedere panem meum.* Adiungamus opportunum
D. Gregorij commentarium. *Panem in paradiſo primus homo habuit conditus, quamdiu inconcuſſo mentis vestigio Conditoris sui præcepta seruauit. Panis autem fuit diuinæ c̄visionis*

visionis delectatio, verbi Dei satietas, intimæ quietis gaudium, lucis inaccessibilis splendor, sapientiae refectio, Angelorum societas, amor Dei, iubilum spiritus, contemplationis suauitas, securitas mentis, praesentia Creatoris. Quem panem tunc profecto perdidit, cum serpentis suggestioni consensit. Concludit tandem: Sequatur ergo obliuionem commemoratio, & esuriem refectio comitetur; ut panem illum, qui de caelo descendit, manducantes, & pœnam euadamus mortis perpetuae, & vitæ participemus æternæ, sicut Dominus ait in Euangelio: Si quis manducauerit ex hoc pane, uiuet in aeternum.

ATTENTIO.

Attende tibi. 1. Timoth. 4, 16.

Attende itaque tibi ipsi, vt Deo simul attendas. *Basilius in Homil.*

Attende Deo, qui verum panem mittit de cælo: attende tibi ipsi, ne cælesti pane priueris, sed ligno vitæ fruaris, de quo Apocalypsis 2, 7. *Vincenti dabo edere de ligno vitæ, quod est in paradiso Dei mei.* Vincenti datur; & quidem, teste Augustino lib. de Vera religione, cap. 45. *inuicti esse volumus, & recte: hoc enim habet animi nostri natura post Deum, à quo ad*

imaginem eius factus est homo; sed eius erunt præcepta seruanda, quibus seruatis, nemo nos vinceret. Inuicta propterea MARIA, quia præceptum Dei seruauit, & de serpente triumphauit. In hoc signo vinces. Vinces serpenteum, atque proditores sensus, qui contra Euam in Paradiso rebellarunt. Conspirarunt cum serpente oculi, qui pulchrum esse pomum iudicarent: coniurauit auditus cum oculis, quatenus percepit vocem deceptoris: defecit tactus, quatenus apprehendit prohibitum cibum: & gustus peccauit, delinitus dulcedine fructus. In hoc igitur signo vinces communem hostem, carnem & eius rebelles sensus.

Matt. 6, 12 DIMITTE NOBIS DEBITA NOSTRA,
 SIC VIT ET NOS DIMITTIMVS
 DEBITORIBVS NOSTRIS.

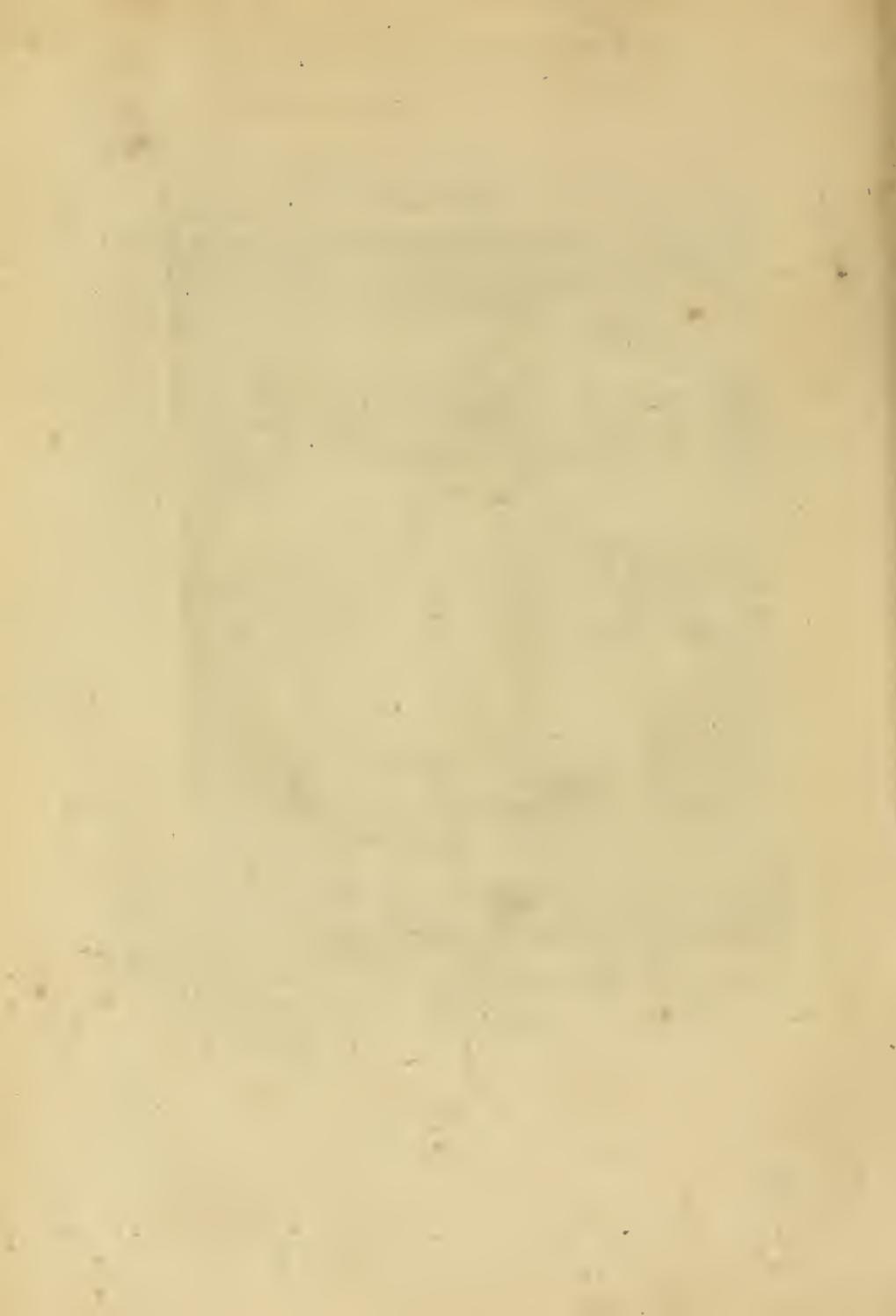
Sit in Tabula mentis imago Primogenitæ MARIÆ, filiæ Euæ, panem vitæ gustantis, & simul periclitantis.

Respice, & fac secundùm exemplar.

DEVS PATER MARIAE:
Audi Filia, et vide debita naturæ tuæ Euafisti.

MARIA DEO PATRI:
*Dimitte nobis debita nostra, sicut et nos
dimittimus debitoribus nostris.*

IMAGO SEXTA

EXPLICATA.

ECIDERUNT cadauere toto Adamus Prima au-
 & Eua: lubricus serpens est, lingua eius xilio gra-
tia praeuen-
 fallax & lubrica. Lingua fallax non amat ta Maria.
Prou. 26,
 veritatem, & os lubricum operatur ruinas. 28.

Lubricum os serpentis aperuit peccati viam, quam ingressus labilis Adam, traxit secum totum humanum genus: ruit ille, corruit illud. Erat filia Dei in lubrico, cui Deus Pater occurrit, *Audi filia, & vide debita naturæ tuæ. Euasisti.* Deus Pater illam tenuit, ne ruinam pateretur, quæ iam periclitabatur. MARIA non naturâ, gratiâ stetit, quæ dicit: *Et dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.* Ambrosius lib. 6. de Sacramentis, cap. 4. explicans hunc locum, ait: *Habuisti pecuniam, cum quæ diues nascereris. Diues eras, ad imaginem & similitudinem Dei factus: perdidisti quod habebas, hoc est humilitatem; dum arrogantiam desideras vendicare, perdidisti pecuniam, sicut Adam nudus es factus: accepisti à diabolo debitum, quod non erat necessarium.* Adamus quidem & Eua, ac simul posteri omnes, peccati debitum accepterunt: debitum naturæ solùm contraxit, non cul-

pæ, MARIA; & hoc à primo parente, cuius filia erat, suscepit. Accepit debitum, incurrit periculum, cùm Adamus in lubrico eam constituit.

Verè Esther MARIA est, quæ dicit in oratione sua:

Esth. 14, 3. Domine mi, qui Rex noster es solus, adiuua me solitariam.

Et quidem Deus in medio eius, non commouebitur; adiuuabit eam Deus manè diluculo. Benè Esther MARIA est, cuius causâ Deus spiritum suum in mansuetudinem vertit, festinansque exiluit de folio suo, & sustentans in vlnis suis, donec rediret ad se, his ver-

Esth. 15, 12 bis blandiebatur: Quid habes Esther? noli metuere. Non

morieris: non enim pro te, sed pro omnibus hæc lex constituta est. Non comprehendit lex eam, quæ in per-

culo solum casus & ruinæ fuit, sed non cecidit; passa est discrimen, non crimen. Verè Esther MARIA est,

cui dixit diuinus Assuerus: Quæ est petitio tua Esther, ut detur tibi? & quid vis fieri? Respondet illa: Si in-

ueni gratiam in oculis tuis, ô Rex, & si tibi placet, dona mihi animam meam, pro qua rogo, & populum meum pro quo obsecro. Postulat MARIA vitam, quæ communi

necessitati subiacebat. Et quidem vita subiecta ne-

cessitati debetur, & ab hoc debito cupit se liberari

Cant. 8, 5. esse MARIA. Factum puta. Sub arbore malo suscitau-

te: ibi est corrupta mater tua, ibi violata est genitrix tua.

Filius Dei nec crimen nec discrimen passus est, filia

Dei

Dei MARIA discrimen subiit primi parentis, & tota eorum posteritas crimen pariter incurserunt, quorum Aduocata MARIA fuit, & orauit: *Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.* Etenim, testante Bernardo Serm. de Verbis Apocalypsis, *debitricem se fecit immaculata MARIA, ut pro debitoribus oraret, & orare doceret pro venia.*

ADORATIO.

Venite adoremus, & procidamus ante Deum: Psal. 94, 6.
Ploremus coram Domino qui fecit nos.

In similitudinem Adami & Euæ cecidimus,
 stetit PRIMOGENITA Dei.

Ploremus coram Domino qui fecit nos, & nos in Ruina generis humani. Adamo & Euæ semine culpa originalis infecit. Pf. 35, 13. Cadauere toto ceciderunt Adamus & Eua; *ibi ceci-* Ecclesi. 7, *derunt qui operantur iniquitatem, expulsi sunt, & non potuerunt stare, & in ipsis nos peccando expulsi sumus, & stare minimè potuimus. Solummodo, ait Salomon, hoc inueni, quod fecerit Deus hominem rectum, & ipse se infinitis miscuerit questionibus. Quis talis ut sapiens est? & quis cognouit solutionem verbi? Sapiens ergo Damianus, qui memor nostræ miseriæ, & si-* 30.

mul felicitatis immaculatæ MARIAE, Serm. de Assumptione ait: *In meridiano lumine primus ille parens creatus est, factus ad imaginem conditoris. Faciamus, inquit, hominem ad imaginem & similitudinem nostram: sed ille, tanti priuilegij dignitate reiecta, à potestate spiritus, falsa promissione delinitus inhæsit, & secum posteritatem suam æternæ morti destinauit, & tenebræ ab illa hora factæ sunt super terram usque ad Virginem. Usque ad Virginem, quæ numquam in tenebris fuit, sed semper in luce. Usque ad Virginem, quæ passa non est communem ruinam.*

Scribit itaque Hieronymus in Epist. ad Marcell. ante ortum Asellæ sanctissimæ puellæ, in somnis eius patri descriptam filiam & ostensam fuisse. *In phiala, inquit, nitentis vitri, & omni speculo purioris patri traditur per quietem. Erat Dei filia MARIA; in vasis fibilibus Adami simul & Euæ nitebant vasa, & splendebant in statu iustitiae & innocentiae, cum Deus ab opere, quod patrarat, requieuit. In phiala nitentis vitri, & omni speculo purioris, per quietem offert se Deo Patri MARIA, quæ cadente phiala, ipsa non cecidit, sed Dei beneficio stetit. Cum rebellem & perduellem Core, omnemque eius substantiam terra deuorasset, & vorax ignis absorbuisset, factum est grande miraculum, ut Core pereunte, filij eius non perirent.*

Num. 26, 81.

rent. Magis mirabile hoc est, vt Adamo pereunte, & tota posteritate ruente, vnica ipsius filia salua & in columis euaderet, cùm summus Deus grande miraculum illud patraret. Haud dubiè proles Core in summo discrimine erant, vt cum parente absumentur & absorberentur: similiter filia Adæ MARIA in extremo periculo fuit, vt eamdem cum patre suo ruinam mortemque pateretur; cuius discriminis memor, orat illa, & nos quoque criminis nostri memores orare oportet:

DIMITTE NOBIS DEBITA NOSTRA,
SICVT ET NOS DIMITTIMVS DEBITO-
RIBVS NOSTRIS.

Chrysostomus Homil. de Orat. Dominica: *Quæ sunt ista debita?* Fortè cautionum debita. Fortè aliquid debemus Deo. *Quid debemus Deo, nisi imaginem & similitudinem eius seruare illæsam?* Hoc debitum immaculatæ Mariæ decens & congruum est. *Sunt alia debita quæ debemus Deo.* Peccauimus illi grauiter, iniustè egimus, iniquitatem fecimus. Aut quis castum se gloriatur habere cor, aut mundum se esse à peccatis? Si dixerimus, ^{1.Ioan.1,} quia peccatum non habemus, ipsi nos seducimus, & veritas in nobis non est. Ergo ista sunt debita, quia non est sine peccato, nec infans vnius diei natus super terram. Nam quomodo potest esse mundus de immundo conceptus semi- ^{8.} Iob 14,4.

ne? quia in iniuitatibus conceptus sum, & in delictis mater in utero nos aluit. Ieiunia ab hoc cibo, ab hoc debito libera, ab hoc peccato immunis extitit Virgo MARIA: non habuit debitum criminis, habuit discriminis occasionem.

Debita nostra tria sunt, nempe naturæ, culpæ, & pœnæ, pro quibus Euæ Aduocata MARIA orat, vnam cum illa gerens personam: hæc enim lex est, ut aduocatus & cliens eamdem personam agant. Cum serpens primum hominem ad peccandum inclinaret, & in lapsum prona natura foret, in discrimine, non in crimine illa erat proxima ruinæ & quasi obstricta iam lapsui, cum Deus accurrit, apprehendit & tenuit filiam ne corrueret. Vertebatur iam phiala, vertebatur iam natura, cum gratia redemptionis afflante, M A R I A liberata est, ne peruerteretur. Proxima ruinæ fuit, & huic obstricta debito, quod culpam necdum patratam in declivi natura præcessit. Naturam sic labilem habuisse, non cedit in pœnam immaculatæ M A R I A E, quandoquidem adhuc culpa patrata non erat, unde pœna originem habet: redundat potius in maiorem Virginis gloriam, & simul victoriam, quæ in natura fragili splendet. Haud dubiè virginitas magis gloria apparet; & est in nostra natura fragili, quam in

in secura Angelorum conditione , vel ex eo maximè, quòd caro humana de se in casum vergat, quem corporis expers Angelus nec timet , nec timere potest. Timuit casum natura MARIAE , vnde de conceptu immaculato agens Damascenus, Orat.i.de Natiuitate ait : *Etenim natura gratiae cedit , ac tremula stat , progredi non sustinens.*

Pulchrum débitum , quod in maiorem gloriam Redemptoris , & honorem Redemptæ Virginis cedit. Cedit quoque in utilitatem nostram, quibus non solum labilem , sed etiam lapsum , pœnisque variis subiectam naturam Adamus dedit. Dedit labilem naturam, sed ante omne peccatum intemeratæ MARIAE : nobis verò post culpam, ut naturæ in malum propensio pœna esset. Quàm utilis nobis sit præseruata sic MARIA , vel ex hoc intelligi potest, quòd Sermone 61. S.Bernardinus affirmat : M A R I A sola per multa millia annorum, antequam nasceretur, primò tamen principaliter Adam & Èuam præseruauit in esse. Cōstat nempe, quòd ex propria transgressione Adam & Èua non solum mortem, sed & annihilationis exterminium meruerint, & diuina vltio, quæ personarum acceptiōem ignorat, sicut nec culpam Angelicam, sic nec humanam dimisisset impunem, sed propter præcipuam reuerentiam , & singularissimam deuotionem, quam habebat ad Virginem, præseruauit.

ATTENTIO.

Attende tibi. 1.Timoth.4,16.

Attende itaque tibi ipsi , vt Deo simul
attendas. *Basilius in Homil.*

Attende Deo , qui te creauit & genuit : proles
atamen facta Adæ , maiestateim Dei Patris ac
Creatoris offendisti. Attende tibi ipsi , ac misericordiam
tuam expende , dole , & plora , te Marianum non
fuisse , sed decidisse ac corruisse. Attende iustitiam
Dei , punientem Adamum & Euam ; misericordiam
Dei , M A R I A M immaculatam præuenienteim. Sa-
tis benè Augustinus.lib.3.de Libero arbitr.post med.
*Cum primi homines peccauissent , et in errorem , et ruinam , et in mortem præcipitati sunt ; rerum Moderatori summo placuit iustissime , ut in ortu hominis appareret ius-
titia punientis , et in prouectu misericordia liberantis. Ri-
tè ac rectè tempore casus communis , non parua sed
prouecta MARIA describitur , in qua non iustitia pu-
nientis , sed misericordia liberantis elucet. Decreui-
mus in Adamo , in Christo crescimus , cùm cap.4,15.
scribat ad Ephesios Apostolus : *Veritatem autem fa-
cientes in charitate , crescamus in illo per omnia , qui est ca-**

put

put Christus : ex quo totum corpus compactum, & conne-
xum per omnem iuncturam subministrationis , secundum
operationem in mensuram vniuersitatisque membra, augmen-
tum corporis facit in ædificationem sui in charitate. Hu-
ius enim corporis politici, de quo ibi agit Apostolus,
caput est Christus, corpus ipsum Ecclesia , membra
sunt singuli fideles , iunctura est mutua fidelium
vnio atque communicatio, anima est fides & chari-
tas , spiritus vitales & animales sunt gratiæ præue-
nientes & excitantes; quæ à cerebro, id est à Christo,
descendunt, & singulis membris, id est fidelibus, ad-
spirantur. Charitas enim quasi anima facit nos cre-
scere in Christo , vt crescente charitate , crescat to-
tus homo in Christo ; & singulis hoc modo in fide
& charitate crescentibus, crescat totum Ecclesiæ cor-
pus. Videte ergo , inquit , vt vunionem mutuam stu-
diosè colatis , seruetis , augeatis , vt per eam spiritus
Christi & Ecclesiæ participes fatis , crescatisque in fi-
de & charitate ; itaque singulis crescentibus , tota Ec-
clesia crescat & augeatur atque perficiatur. Magni-
tudo enim , profectus , incrementum , & perfectio
cuiusque fidelis, ac consequenter totius Ecclesiæ, sita
est in profectu , incremento , & perfectione fidei &
charitatis , & consequenter aliarum virtutum quæ
charitatem comitantur ; ita vt , quantum in actibus
H fidei

fidei & charitatis, & consequenter in earumdem habitibus quisque fidelis proficit , tantum crescat illius magnitudo spiritualis : ac quantum in iisdem crescunt omnes fidèles , tantum crescat & perficiatur totius Ecclesiæ magnitudo. Pertinet huc quod aduerit Cyrillus lib. 12. in Leuiticum : Peccatum hominem paruum facit & exiguum , virtus eminentem prestat & magnum. Sicut enim aegritudo corporis exiguum & exile facit corpus hominis , sanitas verò latum reddit & validum : ita intellige , quia & animam quidem aegritudo peccati humilem facit & paruum , sanitas verò hominis , & virtutis opera magnam faciunt eam & eminentem ; & quantò magis in virtutibus crescit , tantò proceriorē redit magnitudinem sui. Signum magnum apparuit in cælis ; apparuit in paradiſo magna sine vlla culpa M A R I A primogenita Dei filia.

Mat. 6, 13. ET NE NOS INDVCAS IN TENTATIONEM , SED LIBERĀ NOS A MALO.

Sit in Tabula mentis imago Primogenitæ M A R I A E filiæ Euæ ; discrimin superantis , & caput serpentis conterentis .

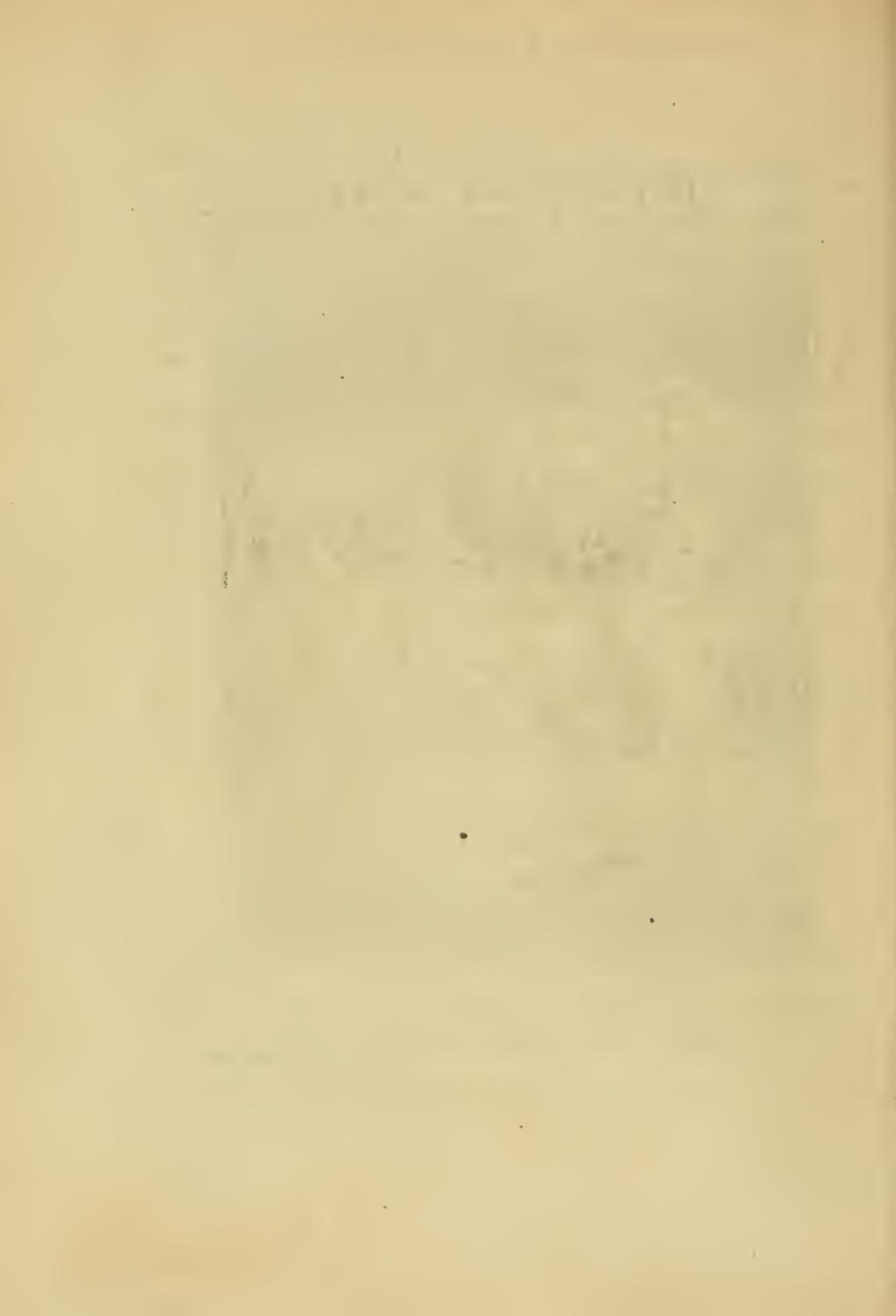
Respice , & fac secundūm exemplar.

IMA-

DEVS PATER MARIAE:
Audi Filia, et vide miserum hominum exilium.

MARIA DEO PATRI:
Et ne nos inducas in temptationem: sed
libera nos à malo, Amen.

IMAGO SEPTIMA

EXPLICATA.

HXPVLIT iustus Deus ex cælesti aula sua Prima de serpente spiritus proditores, amandauit quoque triumpha uit Maria triumpha trix. ex paradiso voluptatis homines peccatores, ut æquo iure agere se declararet. Damnauit exilio Deus proceres naturæ nostræ, & in hoc ipso supplicio pietatis suæ magnum exhibuit indicium, clarum dedit argumentum. Cùm voluptas paradisi parentibus nostris ac nobis plurimùm nocuisse, censuit Medicus diuinus, ut pro salute carnis & animæ solum terræ mutaretur. Benè Bernardus ait de Modo benè viuendi, Serin. 6. *Sæpè quibusdam; dum mutatur locus, mutatur mentis affectus.* Congruum est enim, inde etiam quemque corporaliter recedere, *vbi se meminit vitiis deseruiisse.* Sola MARIA, cui deliciæ paradisi nullum nocumentum pepererunt, in paradiso remansit. Cùm à peccati fuga pœnitentia exordium habeat, Adamus simul & Eua dum pelluntur ex paradiso, suam quoque pœnitentiam à fuga voluptatis ordiuntur. Huc alludens Isidorus cap. 5. in Genesim, ait: *Sic dimittitur Adam à paradiso beatitudinis, ut operetur terram; id est, ut in corpore isto*

laboret, & collocet sibi meritum redeundi ad vitam beatam, quæ paradisi nomine significatur, possitque aliquando manum porrigeret ad arborem vitae, & vivere in æternum. Manus autem porrectio benè significat crucem aut cruciatum pœnitentię, per quam vita æterna reparatur.

Cùm in salutare suum exilium Adamus & Eva amandantur, dicit Deus Pater M A R I A E: *Audi filia, & vide miserum hominum exilium.* Patrique respondet filia: *Et ne nos inducas in temptationem, sed libera nos à malo.* Calcat MARIA serpenteim, criminis ac discriminis auctorem; & præcauens in futurum, immunem ab omni temptatione & peccato se esse expetit, & petit: *Et ne nos inducas in temptationem, sed libera nos à malo.* Postulat & impetrat MARIA, de qua sic Agnes apud Birgittam lib.30. cap.30. *Habuit M A R I A constantiam certaminis contra incursus diaboli.* Dixerat ser-

Gen.3,15.

penti Deus: *Ipsa conteret caput tuum.* Tunc contrivit, cùm eius suggestionibus, inuasionibus, incursibusque repugnauit. Benè Augustinus Serm.4. in Psal-
mum 103. *Caput serpentis, prima peccati suggestio est: caput calca, & euades ceteros motus.* Euasit immacula-
ta M A R I A, quæ nihilominus ait: *Et ne nos inducas in temptationem, sed libera nos à malo.* Cùm quis sœua & immani tempestate iactatus vehementer horruit naufragium; et si in portu securo iam sit, cùm tu-
mens

mens prospicit mare, adhuc timet. Collocata in tu-
to MARIA, quæ proxima ruinæ fuit, adhuc metuit
ne incidat in temptationem, ne malum incurrat: nos
reatus malum incurrimus, doleamus nostram mife-
riam, nostrum exilium lugeamus.

A D O R A T I O.

Venite adoremus, & procidamus ante Deum: ps. 94, 6.
ploremus coram Domino qui fecit nos.

In similitudinem Adami & Euæ exules
ploremus & clamemus.

Ploremus coram Domino qui fecit nos, ut essemus in Exules fit
lij Euæ. paradiso: inde prima culpa nos eiecit & extor-
res effecit. Deplorat hoc exilium Augustinus libro
Meditat. *Ad videndum te, Deus, factus sum, & non-
dum feci propter quod factus sum. O quam durus & dirus
casus ille! Heu! quid perdidit homo, & quid inuenit?
Quid recessit, & quid remansit? Perdidit beatitudinem
ad quam factus est, & inuenit miseriam propter quam fa-
ctus non est. Abscessit sine quo nihil felix est, & remansit
quod per se non nisi miserum est. Manducabat homo tunc
panem Angelorum quem nunc esurit, manducat nunc pa-
nem dolorum quem tunc nesciebat. Quare sic nobis obscu-
rauit*

rauit lucem, & obduxit tenebras? Ut quid nobis abstulit vitam, & inflixit mortem ærumnofam. Unde sumus expulsi, vnde precipitati, quo obruti? A patria in exilium, à visione Dei in cæcitatem mentis, à iucunditate immortalitatis, in amaritudinem & horrorem mortis. Misera mutatio est, sed de quanto bono in quantum malum! Graue damnum est, grauis dolor, graue totum est.

Habet Adamus, habet Eua, habemus & eorum filij in miseria & exilio nostro Aduocatam apud Deum, immaculatam M A R I A M, cuius opem & auxilium imploreimus; cui & dicere possimus cum Athanasio Homil.de Deipar.*Audi filia Dauid & Abrahæ, & inclina aurem tuam in preces nōstras, & ne obliuiscaris populi tui, neque nostri qui sumus de familia & de domo Patris tui secundū generis prosapiaque rationem; nostraque filia es, quia ex nobis genita es.* Accedat, oret, & clamet Ecclesia: *Ad te clamamus exules filiæ Euæ, ad te suspiramus gementes & flentes in hac lacrymarum valle.* Eia ergo Aduocata nostra, illos tuos misericordes oculos ad nos conuerte. Si respicis, lapsi stabunt, fletuque culpa soluetur. Satis benè Ambrosius de Secunda interpellat. Dauid: *Si quis ad grauiora peccata defluxerit, nec egerit pœnitentiam, imago eius aboletur, & eiicitur, sicut Adam de paradiſo eiectus est & exclusus.* Expulsus & exclusus ille pœnitentiam egit, & ab exilio liber

liber in patriam rediit, ductus simul & instructus
diuinâ Sapientiâ. *Hac illum, qui primus formatus est à sap. 10, 1.*
Deo pater orbis terrarum, cùm solus esset creatus, custo-
diuit, & eduxit illum à delicto suo, & dedit illi virtu-
tem continendi omnia. Ergo qui sumus filij ipsius, &
communicamus in culpa, *ploremus coram Domino qui*
fecit nos : oremus, ne rursus temptationi succumba-
mus, sed à malo liberemur. Liberemur & à malo
quod ex prima lue & labe contraximus, & in re-
gnum Dei restituamur, lauacro sacri Baptisimi re-
creati & innouati. *Nisi quis renatus fuerit ex aqua &* *Ioan. 3, 8.*
Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Attende grande & graue malum, quod prima
peperit culpa, cuius euades iugum, si noua ef-
ficiaris creatura. *In CHRISTO IESV neque circum-*
cisio aliquid valet, sed noua creatura, ut scribit ad Ga-
lát. 6, 8. D. Paulus. Noua creatura est illa, quæ ex aqua
& Spiritu sancto renascitur. & monetur ab Ambro-
sio lib. de Viduis: *Attende tibi, hoc est, imagini quam à*
CHRISTO accepisti. Ipsam serua imaginem, quam CHRIS-
TVS in te operibus suis pinxit. Audi rursus Ambro-

sium in cap.2. Lucæ loquentem: *Sicut peccatum à mulieribus cœpit, ita etiam à mulieribus bonum inchoatur: vt feminæ quoque muliebria opera deponentes, infirmitati renuntient; & anima quæ non habet sexum, vt M A R I A quæ nescit errorem, religioso imitetur studio castitatis. Casta & pura redditur, vt MARIA, anima Christiana, quæ tingitur & pingitur in sacrosancto Baptismate, consors facta Spiritus sancti, qui primam omnium illam formauit, & ad eius imitationem Christianos omnes reformauit. Christiane igitur cultor, de malo, de peccato hereditario & eius pœnis, in formam Marianam & simul imaginem innouate & instaurate, virtute Spiritus sancti triumpha.*

BAPTISMVS

*Ars noua benè viuendi & moriendi,
figurata & illustrata.*

Sit in Tabula mentis Christianæ prima omnium imaginum imago immaculatæ Conceptionis, forma Animæ sacro Baptismo innouatæ.

A V E M A R I A .

I M A G O O C T A V A
E X P L I C A T A.

REX Dauid, Princeps secundum cor Dei, cultor summi Creatoris, & artis benè viuendi amator, & æstimator ante creationem immaculatæ MARIAE, nomine Dei Patris eam vocabat FILIAM. *Audi filia,* et vide. Videbat & ipse, ac recognoscebat in ea formam primæuæ virtutis ac probitatis. Hæc forma prima triumpha-trix Maria concepta si-ne peccato, agit in Conceptio-ne solem-nem de pec-cato trium-phum. sanctitatis & iustitiæ, quæ ab orbe condito emicabat & refulgebat, conditur & editur non tamquam filia Euæ, sed Gratiae, in cuius purissima Conceptione præscribit Ecclesia, quod lib. 2. ad Virgines scripsit Ambrosius. *Sit vobis tamquam in imagine descripta virginitas, vitaque beatæ Mariæ.* Hinc sumatis licet exempla viuendi, ubi tamquam in exemplari magisteria expressa probitatis, quid corrigere, quid effugere, quid tenere debeat, ostendunt. Hinc noua viuendi ars principium sumit, sicut ars malè viuendi ab Eua habuit exordium.

Recessit à Deo Eua, non recessit MARIA. Cùm adhuc apud illam esset, accessit potius ad Deum, cui præsens fuit à mundi constitutione; & adest iam con-

dita , & ex sanctis parentibus edita , mundi restitu-
tioni & reformationi prima post Christum. qui li-
bro 1. Reuelat. S. Birgittæ, agens cum Matre, ait : *Tu
fuisti sic dulcis Patri meo, quod ipse recepit te totam in Spi-
ritum suum , & dulcedo tua super omnes placuit . Deus
creauit illam in Spiritu sancto , & in Spiritum san-
ctum intromisit, vt in ipso tamenquam in sacrario es-
set , essetque vicissim ipsa Spiritus sancti Sacrarium.*

Sap.7,22. *Est enim in illa, vt ait Sapiens, spiritus intelligentiae, san-
ctus, unicus, multiplex, subtilis, disertus, mobilis, incoin-
quinatus, certus, suavis, amans bonum, acutus, quem ni-
hil vetat, benefaciens, humanus, benignus, stabilis, cer-
tus, securus, omnem habens virtutem, omnia prospiciens,
& qui capiat omnes spiritus : intelligibilis, mundus, sub-
tilis. Omnibus enim mobilibus mobilior est sapientia: attin-
git autem ubique propter suam munditiam. Hic Spiritus
sanctus est, in quem Pater suam recepit filiam, quæ
caput serpentis contriuit. Qui adhæret Domino, unus
spiritus est. Unus ergo spiritus cum Deo MARIA fit,*
 1. Cor.6,
 17. *Cant.6,8. una columba. Una est columba mea, perfecta mea, una
est matris suæ, electa genitrici suæ. Viderunt eam filii,
& beatissimam prædicauerunt ; reginae & concubinae, &
laudauerunt eam. Quæ est ista, quæ progreditur, quasi au-
rrora consurgens, pulchra ut luna, electa ut sol, terribilis
ut castrorum acies ordinata?*

Postquam

Postquam generosa illa Iuditha caput Holofernis abstulit, scriptum legimus : *Erat autem diebus festis* ^{Iudith. 16.} *procedens cum magna gloria.* Prima ac primaria Iuditha, quæ post partam de hoste victoriam gloriofissimè triumphat, MARIA est, diebusq; solemnioribus & lætioribus, nouem scilicet Festiuitatibus, procedit ac progreditur magna cum gloria. Hæc singularis gloria filiæ Dei, ut **I M M A C U L A T A** sit. Quidni sit, quam Pater in Spiritum sanctum recepit? est enim in ea Spiritus intelligentiæ, contra omnem astutiam serpentis qui seduxit incautam Euam. Eua incauta & cæca, MARIA tota perspicax & oculata est. Satis bene Cyrillus lib. 6. in Ioan. cap. 25. *Omnes homines (excepto illo qui de homine natus est, & sacratissima etiam Virgine, ex qua Deus homo produxit in mundum, exempta) cum peccato originali nascimur, & grauissima cæcitate depresso in mundum venimus.* Tota oculata, & simul illuminata MARIA creata est in Spiritu sancto, qui mundus est & incoinquinatus, & testimonium reddit quòd ipsa tota pura & immaculata procedat. Hæc Spiritu sancto ornata, & diuino eius testimonio munita comparet. Felix es sacra Virgo MARIA, & omni laude dignissima, intende, prosperè procede, & regna, faustis auspiciis progredere, mutans nomen Euæ. **A V E M A R I A** Primogenita Redem-

Iudith 15, Redemptoris, forma nostræ regenerationis. Tu hono-
rificentia populi nostri.

ADORATIO.

Ioan. 4, 24. *Spiritus est Deus: & eos, qui adorant eum, in
spiritu & veritate oportet adorare.*

Ps. 54, 6. *Venite adoremus, & procedamus ante Deum.*

*Nos autem populus eius,
in similitudinem immaculatæ Conceptionis.*

*Virtute sa-
cri Bapti-
smi anima
Christiana
mystica
Maria fit,
& cum
Maria de
peccato
triumphat.* **C**hristus, teste Cyrillo lib. 2. in Ioan. cap. 3. non tam sibi, quam nobis, columbam Spiritus sancti in fluvio Iordanis accepit. *Spiritus enim, qui à no-
bis propter peccatum deuolauit, cùm nullum peccatum in eo
inuenerit, mansit in ipso. Nobis igitur in seipso accepit, &
prisca nobis renouat bona.* Hic idem Spiritus nullum peccatum reperit in MARIA, & mansit in ea, quæ prima proles populi Christiani est. *Qualis immacula MARIA, talis noua creatura, postquam cælesti lauacro illustrata & illuminata est. Unus est altissimus Creator omnipotens, & Rex potens, & metuendus nimis, sedens super thronum illius, & dominans Deus. Ipse creauit illam in Spiritu sancto. Ex hoc eodem Spiritu anima Christiana renascitur, cùm Ioannis 3, 3. asserat*

serat Christus : *Amen amen dico tibi , nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu sancto , non potest introire in regnum Dei. Quod enim natum est ex carne , caro est ; et quod natum est ex Spiritu , spiritus est.*

Quod si creata in Spiritu sancto M A R I A , tota pura, tota immaculata est, tota munda & sancta res fulget ; pariter anima post susceptionem Baptisimi, quemadmodum definitum est in Concilio Tridentino decret. de Peccat. orig. In renatis nihil odit Deus, quia nihil damnationis iis qui verè consepulti sunt cum C H R I S T O per Baptisma in mortem , qui non secundūm carnem ambulant , sed veterem hominem exuentes , & nouum, qui secundūm Deum creatus est, induentes , innocentes , immaculati , puri , innoxij , & Deo dilecti effecti sunt. Heredes quidem Dei, coheredes autem C H R I S T I , ita ut nihil prorsus eos ab ingressu cæli remoretur. Exemplar huius puritatis M A R I A M Deus in Spiritu sancto creauit, & quidem nobis formauit. Ipse creauit illam in Spiritu sancto , & vidit, & dinumerauit, & mensus est. Et effudit illam super omnia opera sua, & super omnem carnem secundūm datum suum , & prebuit illam diligentibus se imitandam , adorandam , salutandam , quam salutauit Angelus Aue.

Luc. 1, 28.

Accedit Ecclesia : Sumens illud Aue Gabrielis ab ore, funda nos in pace , mutans Euæ nomen. Mutata est Eua

in MARIAM , coruus scilicet in columbam , de qua cap.8. Speculi asserit Bonaventura : MARIA fidelissima mediatrix salutis , veluti fidelissima columba inter summum Noë , & mundum spirituali diluvio submersum . Eua velut coruus in diluvio infidelissima , fuit mediatrix perditionis . Benè & satis benè Bernardus Serm. de verbis Apocalypsis : Sic nimirum clementissimus & prudentissimus Artifex , quod quassatum erat non confregit , sed utilius omnino refecit , ut videlicet ex nobis nouum formaret Adam ex veteri , & Euam transfunderet in MARIAM . Benè & satis benè in Salutat. Angelicam Andreas Cretensis : Gaude terra virginea , ex qua nouus Adam formatur , qui veterem Adam seruet . Gaude speculum , per quod iustitiae Solem venientem è cælo suspicientes ij , qui densis in tenebris peccati versabantur , illustrati sunt . Accedit Cyrillus lib.13. contra Hæreticos , cap.3. Deus per Spiritum sanctum renouat creaturas ad se ipsum ; & sicut luminis illuminatio opus est , sic & Spiritus sancti opus est in Deo per gratiam reformare participes suos . Quod utique fit in Baptismo ; ita ut meritò cum sancto Dionysio Areopagita Eccles. Hierarchiæ cap.1. §.4. iuxta Corderij nostri interpretationem , dicere possimus , Dei-principalem beatitudinem , quæ naturâ deitas est , & principium deificationis , ex quo ij qui deificandi sunt , deificantur , diuina bonitate sacrum ordinem [seu Sacramentum

mentum hoc] in salutem & deificationem nostram concessisse.

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Attende tibi, hoc est imagini quam à Christo accepisti. S. Ambrosius lib. 3. de Viduis, p. 3.

Factus est primus homo Adam in animam viventem, nouissimus Adam in spiritum vivificantem. Sed non prius quod spiritale est, sed quod animale; deinde quod spiritale. Primus homo de terra, terrenus: secundus homo de cælo, cælestis. Qualis terrenus, tales & terreni: & qualis cælestis, tales & cælestes. Igitur, sicut portauimus imaginem terreni, portemus & imaginem cælestis. Sanctus Paulus 1. Corinth. 15, 45.

Sanctus Cyrillus lib. 2. in Ioan. cap. 3. Quoniam primus Adam libertate sua non bonum, ut debuit, sed malum, ut diximus, elegit; atque ideo morti addicetus, Spiritum sanctum amiserat, qui malignus, ut scribitur, fugit, neque habitat in corpore peccatis subiecto; de cælo nobis secundum Adam misericordia Dei misit. Accepisti itaque fumosam Adami terreni imaginem, cum ex ipso generatus es; regeneratus vero in spiritu sancto, CHRISTI

splendidam formam & effigiem recepisti , qualis in
M A R I A apparet , & qualem describit eam Chry-
sostomus Homil. ad Baptizand. Ut statuam auri me-
talio confectam , aliquanti temporis metis fumo & puluere ,
& æruginis soribus coquinatam , cùm artificis manus ac-
ceperint , reuocauit fornacis ardore , & splendidam nobis
lucidamque demonstrant ; ita & nostram naturam Deus
æruginatam mole peccati , & malorum gestorum fumo vio-
latam , & omni pulchritudine , quam primò ei donauerat ,
denudatam , in illos aquarium fontes tamquam in purgato-
rium mittit , & pro flamma , Spiritus gratiam submini-
strat , & exinde Solis radiis eleuat clarius lucentem , ve-
terem hominem conterens , nouum autem ostendens longè
meliorem.

Accedit D. Chrysostomo Cyrillus lib. II. in Ioan.
c. 25. Quemadmodum terrestris Adæ imago peccato , & sor-
ibus , infirmitate voluptateque carnis , interitus ac denique
morte cognoscitur ; sic cælestis Adæ imago vita , incorruptibili-
tate , & sanctificatione , ceterisque huiusmodi perspicitur .
Non erat autem possibile , ad pulchritudinem nos pristinam
reduci , cùm simul reformati fuerimus , nisi Deo coniunge-
remur (sic enim ab initio fueramus decorati) coniungi ve-
rò Deo nemo aliter quam Spiritus sancti participatione po-
test , propriam nobis satisfactionem immittentis , & ad
vitam suam interitui subiectam naturam hominum refor-
mantis .

mantis. *Imago enim sincera Patris Filius est, naturalis autem similitudo Filij Spiritus sanctus et creditur & est.* Idecūcō in se animam hominis reformat, diuinam in eo imaginem imprimit.

Hoc priuilegium immaculatæ MARIAE, hoc quoque beneficium & indultum Christianorum est. Rursus Cyrillus lib. i. contra Hæretic. cap. i. *Sicut enim, inquit Apostolus, induimus imaginem terrestris, induamus et imaginem cœlestis.* Terrestrem hominem, appellat primum omnium hominum, cuius imaginem induimus in similitudinem præuaricationis eius ad mortem, atque corruptiōnem impulsi: cœlestem autem, vocat Dominum nostrum IESVM CHRISTVM, cuius imaginem, hoc est viuiscantem Spiritum, si acceperimus, ad ipsum Dei verbum reformamur, et ad incorruptionem reducimur, in aeternam vitam renouati.

Impressa animæ figura immaculatæ MARIAE.

RItè ac recte monet Ambrosius c. 2. Lucæ. *Sit in singulis MARIAE anima, ut magnificet Dominum. Sit in singulis spiritus MARIAE, ut exultet in Deo.* Magnificet Dominum, qui hostem communein occidit, & nouam creaturam mysticam, nempe MARIAM,

RIAM, tinctam aqua lustrali, erexit. Exultet in Deo procedens cum magna gloria, & particeps facta mysterij & priuilegij MARIAE immaculatae, quasi modò ipsa genita, tota pura & munda, de culpa originali triumphet. Non solum per similitudinem cultus & morum Christiana anima cum MARIA triumphum agat, sed etiam eamdem ipsam in se imprimat & exprimat, quemadmodum cera figuram annuli impressam recipit, & reddit expressam: hoc enim est habere in se animam & spiritum Virginis immaculatae.

Luc. i, 28.

GRATIA PLENA.

Sit in Tabula cordis imago Natiuitatis immaculatae MARIAE, de nuditate prima triumphantis, exemplar Christianæ animæ agentis MARIANVM triumphum.

Respice, & fac secundum exemplar secundi Festi & triumphi MARIANI.

IMA-

GRATIA PLENA.

IMAGO NONA

EXPLICATA.

MAGNVM ornamentum lex iustitiae est, Prima de parentum nuditate in sua Natiuitate solemnem agit Maria triumphum. qua induiti primi parentes, ornatu vestium externo non indigebant. Vestem legalis iustitiae turpiter abiecerunt, & nudos se esse deprehenderunt. *Et aperti sunt oculi amborum: cumque cognouissent se esse nudos, consuerunt folia ficti, & fecerunt sibi perizomata.* Ex legis violatione nuditatem prouenisse, ostendit Deus, cum Adamum reprehenderet: *Quis enim indicauit tibi, quod nudus es, nisi quod ex ligno de quo præceperam tibi ne comederes, comedisti?* Heredes culpæ sumus mortales omnes, sumus etiam nuditatis heredes. Nudos nos generat mater, nudos effundit; effudit & Iobum, qui miseriariam suam deplorans aiebat: *Nudus egressus sum de vtero matris meæ.* Egressus ex vtero infans ideo sentit nuditatem, quia se iustitiae lege, sequere veste gratiae exuit. *Sicut enim mater, quæ habet infantem in ventre, præparat vester pueru, sic Deus præparauit legem,* quemadmodum traditum est lib. i. Reuelationum S. Birgittæ, cap. 47. Hac veste mystica indutus Christus ingreditur, & in primo ingressu dicit: *In capite libri* P. 39, 8.

scriptum est de me , ut facerem voluntatem tuam : Deus meus volui, & legem tuam in medio cordis mei.

Consonat sibi CHRISTVS , cùm de se apud Birgittam testatur , *Ego autem me vestiui & inuolui istis vestibus legis.* Ad formam CHRISTI MARIA vestibus legis induita & inuoluta egreditur de vtero ANNÆ , egreditur pannis & pennis Spiritus sancti ornata , *est enim in illa Spiritus intelligentiae sanctus , virtute cuius gratia plena, statim ab ortu suo comparet.* Iu-
sap.7,22. ditha , quæ caput Holofernis abstulit , erat diebus fe-
27. *stis procedens cum magna gloria.* Procedit & infantula M A R I A , quæ caput serpentis contriuit , tota glorioса & gratiosa. Quæ est ista quæ progreditur ? Ista est cui dixerat Filius Dei : *Tu fuisti sic dulcis Patri meo, quod ipse recepit te totam in Spiritum suum.* Ista est , de
Cant.6,8. *qua Spiritus sanctus affirmat : Una est columba mea, perfecta mea, una est matris suæ , electa genitrici suæ.* Ita proles ANNÆ , filia gratiæ , G R A T I A P L E N A , Primogenita Redemptoris , forma nostræ regeneratio-
Judith 15, 10. *nis , tu honorificentia populi nostri.*

ADORATIO.

Spiritus est Deus : & eos, qui adorant eum, in spiritu & veritate oportet adorare.

Venite adoremus, & procedamus ante Deum.

Nos autem populus eius,

in similitudinem immaculatæ Natiuitatis.

SAncta & immaculata M A R I A pennis Spiritus sancti ornata, comparet in mundo nata, in cuius elogium lib.3. Hæresi 78. asserit Epiphanius: Euæ datum est operire corpus sensibile, propter nuditatem sensibilem ; MARIAE vero datum est à Deo, ut pareret nobis Agnum, & ex gloria ipsius Agni fieret nobis, velut à vellere sapientia, per virtutem ipsius, indumentum incorruptibilitatis. Hæc est, quæ lib.1. Reuelationum cap.7. docet Birgittam suam, quibus vestibus Euæ nuditatem tegat & operiat. *Tu debes esse ornata honestissimis vestibus, quæ & quales esse debeant monstrabo. Voluntas scilicet euitandi commissa, & voluntas faciendi bona, calcei duo sunt. Tunica tua, est spes ad Deum; quia sicut tunica habet duas manicas, sic in te sit iustitia & misericordia. Pallium est fides: hoc pallium debet esse respersum signis charitatis sponsi tui; quomodo scilicet creauit te, quomo-*

do redemit, quomodo enutriuit, & induxit te in Spiritum suum.

Qualis MARIA; talis & anima inducta in Spiritum sanctum, tales & nos cum tingimur aquâ lustrali, & cælestis Adami induimus sacram imaginem, quæ inducta in Spiritum sanctum, liberatur à nuditate, quam primum crimen inuexit, induit gratiam & iustitiam, dicitq; apud Isaiam cap. 61, 10.
Gaudens gaudebo in Domino, & exultabit anima mea in Deo meo: quia induit me vestimentis salutis, & induimento iustitiae circumdedit me. Pennæ Spiritus sancti iustitia & gratia sunt, & hoc ipsum indumentum, & pariter ornamentum, cupiebat in Christianis Apostolus, cum scriberet ad Ephesios: *Renouamini spiritu mentis vestrae, & induite nouum hominem, qui secundum Deum creatus est.* Cælestis hic renascentium habitus est per vestem candidam, quam in Baptismo induimus, designatus, cuius meminit Dionysius Areopagita de Ecclesiast. Hierarch. cap. 2. Part. 3. §. 8. dicens: *Candidis deinde vestimentis induunt initiatum: virili enim ac deiformi prauorum affectuum vacuitate, nec non intenta in unum animi affectione, tam id quod ornatu carebat, ornatur, quam id quod deforme erat, pulchrum efficitur, dum illustri omnino vita splendescit.* Hic splendor filiorum Dei est, qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate

Ephes. 4,
23.

Ioan. 1, 13.

luntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt. Quām sint liberi à nuditate Adami, vel ex hoc perspicere potest, quod in hunc locum Ioannis asserit Cyrilus Alexandrinus : *Qui fide Christi in adoptionem filiorum vocati sunt, humilitatem naturae sue deposuerunt, & honorantis Christi gratia, quasi splendida induiti purpura, ad supernaturalem dignitatem ascendunt: non enim carnis, sed Filij Dei adoptione facti sunt.*

Rursus Cyrilus lib. II. in Ioannem cap. 25. Renovari ergo, ac reformari quodammodo ad imaginem primam, participatione Spiritus, naturam hominis, rogat Christus, ut primam illam gratiam induti, peccatum, quod in mundo regnat, superare possimus, charitati diuinæ inhærentes, & virtuti toto animo studentes: ut, carnis lege superata, pulchritudinem immisæ nobis imaginis inuiolatam seruemus. Hac est Christianæ religionis virtus. Facebat igitur, facebat è renatis poena antiquæ nuditatis, cùm firmum & stabile sit decretum Concilij Tridentini: In renatis nihil odit Deus, quia nihil damnationis iis qui reverè conseulti sunt cum Christo per Baptisma in mortem, qui non secundum carnem ambulant, sed veterem hominem exuentes, & nouum, qui secundum Deum creatus est, induentes, innocentes, immaculati, puri, innoxij, & Deo dilecti effecti sunt. Dilecti Deo effecti sunt per gratiam sacri Baptismi, qua plena MARIA est, & de eius ple-

nitudine omnes accepimus. Huc pertinet oratio Anselmi de Excellentia Virginis cap.12. *Rogamus te, Domina, per ipsam gratiam qua te pius & omnipotens Deus exaltauit, & omnia tibi secum possibilia esse donauit, quantum id apud ipsum nobis impetres & obtineas, ut plenitudo gratiae, quam meruisti, in nobis sic operetur, quod participium beati premij nobis misericorditer quandoque donetur.*

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut.27,9.

Attende tibi, hoc est imagini quam à Christo accepisti. *S. Ambrosius lib.3.de Viduis, p.3.*

Primus homo de terra, terrenus : secundus homo de cælo, cælestis. Qualis terrenus, tales & terreni : & qualis cælestis, tales & cælestes. Igitur, sicut portauimus imaginem terreni, portemus & imaginem cælestis. Paulus 1.Corinth.15, 47.

Cùm natus in mundo fuisti, Adami nudi, & spoliati vestibus iustitiae & gratiae, portans imaginem, ex vtero matris tuae totus nudus prodiisti ; renatus verò ex Spiritu sancto, Christi imaginem accepisti, vestitam & ornatam gratiis & donis ipsius Spiritus sancti.

sanc*ti*. Sic ornatus , sic indutus , mundum ingressus est Christus , iuxta oraculum Isaiæ : *Et requiescet su-*^{Isai. 11, 2.} *per eum Spiritus Domini; spiritus sapientiæ, & intellectus,* *spiritus consilij, & fortitudinis, spiritus scientiæ, & pietatis,* *& replebit eum spiritus timoris Domini.* Horum autem donorum Christus per Baptismum nos participes effecit , vti S. Dionysius Ecclesiast. Hierarch. cap.2. Part.3. §.2. tradit. *Nam mentis quidem nostræ, inquit, obscuritatem beato diuinoque lumine repleuit, deformitatemque nostram deiformibus ornamentis illustrauit; animi autem domicilium cum perfectâ salute essentia naturæque nostræ, quæ fermè collapsa erat. & conciderat, fædissimis quibusque passionibus atque inquinamentis noxiis liberauit, commonstrata nobis supermundialis anagogæ ac diuinæ vitæ normâ, per quam ad sacras eius similitudines, quoad eius fieri potest, euehamur.*

Hoc ornamentum , hoc indumentum , Christianum simul ac Marianum est , quod veteris Adami nuditatem tegit & operit. Ac proinde Nazianzenus, cùm Orat. in sanctum Baptisma variis ac diuersis titulis illud exornasset; Baptismum appellat *indumentum*, ex eo maximè , *quia ignominiae nostræ velamen est.* Velat & tollit simul ignominiam Adami , qui cùm se nudum deprehendisset, ad folia ficus recurrit, nec suæ nuditati succurrit. Accessit Deus , & pro foliis pelles

pelles dedit, quibus Adamus induitus, similis Christo comparuit. Ecce Adam quasi unus ex nobis factus est,
Gen. 3, 22. Deus ait. Qui renascitur ex Spiritu sancto, Christum induit, & ornamento gratiae similis ei efficitur. Similis quoque operibus reddatur & efficiatur, ut votu & officio nouæ suæ nativitatis respondeat.

Impressa animæ figura immaculatae MARIÆ.

Sit in singulis renatis animæ nascentis immaculatae MARIÆ, ut magnificet Dominum: sit in singulis spiritus Marianus, ut exultet in Deo. Magnificet itaque Dominum, qui ad sacri Baptismatis gratiam eam vocauit, indumentisque iustitiae eam ornauit: exultet in Deo, procedens cum magna gloria, de prima nuditate agens solemnem triumphum.

Luc. 1, 28.

DOMINVS TECVM.

Sit in Tabula cordis imago Præsentationis immaculatae MARIÆ, de prima fuga triumphantis, exemplar nouæ creaturæ ad Deum per Baptismum accendentis.

Respicere, & fac secundum exemplar tertij Festi & triumphi Mariani.

IMA-

DOMINVS TECVM.

M

IMAGO DECIMA

EXPLICATA.

PRIMVS Adamus & pudibunda Eva, Prima Maria de fuga Adami solemnem in Præsentatione triumphum agit. Gen. 3, 8. cùm primùm nudos esse se deprehendebant, commiserunt se fugæ statim, ne in manus Dei inciderent. Fatetur Adamus. Et cùm audissent vocem Domini Dei ambulantis in paradiſo ad auram post meridiem, abscondit se Adam et vixor eius à facie Domini Dei in medio ligni paradiſi. Vocauitque Dominus Deus Adam, et dixit ei: *Ubi es?* Qui ait: *Vocem tuam audiui in paradiſo:* et timui eò quòd nudus essem, et abscondi me. Fugauit culpa parentes; nec culpa sine fuga est, cùm à Deo auertat reum. Cùm totum genus humanum arriperet turpem fugam, sola M A R I A perststit iuncta & fixa Deo, quoniam sola immunis à culpa fuit, idcircò de se dicit lib. I. Reuelationum S. Birgittæ, cap. 42. *Deitas conclusit me in se cum anima et corpore, et impleuit me virtute, ut non sit virtus in Deo, quæ non splendeat in me.*

Conclusa est Deitate Spiritus sancti M A R I A, nec datus est locus fugæ. Longè ab illa est, quæ cùm esset adhuc trima, venit in templum, euecta Spiritus sancti pennis; & prætergressa infantilis suæ xta-

tis conditionem, instituit religiosam vitam, quæ parentibus Deum præfert, & ipsa prætulit. Felices Ioachimus & Anna, qui charissimam filiam Deo opt. max. vouent: felix proles, quæ ostendit non esse se de numero filiarum Euæ, quæ post primum peccatum fugam in paradiſo arripuerunt. Non arriput illa fugam, quæ firma Deo adhæſit, & ita adhæſit, ut dixerit ipsa de se lib. 3. Reuelationum S. Birgittæ cap. 8. *Ego sum illa, quæ ab æterno in charitate fui, et ab infantia mea Spiritus sanctus perfectè erat, mecum, in qua me cui Angelus Gabriel ait, DOMINVS TECVM. Hæc prima Spiritus sancti sponsa, forma nostræ regenerationis, honorificentia populi nostri.*

Luc. 1, 28. Judith 15, 10.

ADORATIO.

Ioan. 4, 24. *Spiritus est Deus: Et eos, qui adorant eum, in spiritu et veritate oportet adorare.*

Pſ. 94, 6. *Venite adoremus, et procidamus ante Deum.*

*Nos autem populus eius,
in similitudinem immaculatæ Præsentationis.*

Anima in
sacro Ba-
ptismatis
fonte de fu-
ga triun-
phat.

Dicitur in templum immaculata MARIA, cuius sanctam oblationem Ioachimus simul & Anna Deo faciunt, & præsentant. Non tam ista à sanctis

sanc̄tis parentibus dicitur, quām ab ipso Spiritu sancto, cuius chara sponsa est, & cui dicit Cantic.2. *Surge amica mea, sponsa mea, & veni, columba mea, in foraminibus petræ, in cauerna maceriarum.* Sacramentum hoc magnum & mirabile est; ego autem dico in Spiritu sancto, & immaculata MARIA, *Venite adoremus, & procedamus ante eam,* quæ fert & præfert in se Christianæ professionis normam & formam, cuius dat Baptisma principium.

Sanctus Dionysius Ecclesiast.Hierarch.cap.2. Parte 2. pulchrè describit ritum quo baptizandus, per patrinum, non secūs ac B.VIRGO à parentibus in templo præsentetur, interprete Corderio nostro sic dicens: *Quisquis autem horum munerum verè supermundialium sanctè particeps esse cupit, accedens quemdam sacris initiatum, flagitat ab eo ad sacrorum præsidem manuduci, nec non integrè cunctis sanc̄tionibus obsequi pollicetur, rogatque, suæ cùm admissionis, tum totius exinde vitæ curam suscipere ne recuset, &c.* Quibus Parte 3. §.4. hæc adiungit: *Sic adductum, diuina beatitudo ad sui admittit communicationem, propriæque lucis, instar signi cuiusdam, ipsum participat, Deo intimum reddens, ac consortem munerum diuinorum, atque ordinis sacri, quorum sacra tessera est summi Sacerdotis accedenti datum signaculum, nec non salutaris descriptio Sacerdotum, saluandis eum aggregans,*

atque *sacris inserens monumentis vnâ cum suscepitore, tamquam salutiferæ ad veritatem viæ; illum quidem amatorum sincerum ac comitem ducotoris diuini; hunc verò, minime errabundum diuinitus traditis institutionibus sequendis manuductorem.*

Quapropter Ambrosius libro de Iis qui mysteriis initiantur, prope initium, mysticam quamdam esse præsentationem in susceptione Baptismi, hominem renatum ex aqua & Spiritu sancto monet iis verbis: *Reserata sunt tibi Sancta sanctorum, ingressus es regenerationis sacrarium. Repete quid interrogatus sis, recognosce quid responderis. Renuntiasti diabolo tuis operibus eius, mundo tuis luxuriæ, & eius voluptatibus. Tenetur vox tua non in tumulo mortuorum, sed in libro viventium: vidiisti illic Leuitam, vidisti Sacerdotem, vidisti summum Sacerdotem. Noli considerare corporum figuræ, sed mysteriorum gratiam.*

Adiungo & aliud luculentum eiusdem Ambrosij testimonium lib. 4. de Sacram. cap. 1. *Erat in secundo tabernaculo manna, erat etiam virga Aaron, quæ aruit, & postea refloruit. Quò spectat hoc? Ut intelligatis, quod sit secundum tabernaculum, quò nos introduxit Sacerdos, in quo semel in anno summus Sacerdos intrare consuevit, hoc est, ad Baptisterium, ubi virga Aaron floruit. Anteā arida erat, postea refloruit. Et tu aridus eras, & cœpisti in*

in fonte irriguo reflorescere. Arueras peccatis, arueras erroribus atque delictis, sed fructum iam ferre cœpisti, plantatus secus decursus aquarum. Sed fortè dicas: *Quid hoc ad populum, si virga Sacerdotis aruerat, & refloruit?* Populus ipse, quis est nisi sacerdotalis? quibus dictum est, *Vos*^{1. Pet. 2, 9.} autem genus electum, regale sacerdotium, gens sancta, ait Apostolus Petrus. *Unusquisque vngitur in sacerdotium, vngitur in regnum, sed spiritale regnum, & sacerdotium spiritale.* Conueniunt igitur inter se professio Christiana, & Præsentatio Mariana, in quibus tam immaculatam MARIAM, quam animam aqua lustratam in se suscipit Spiritus sanctus, utriusque factus sponsus, in cuius templum, domum, & familiam transit.

Non agitur h̄ic de fuga quam suasit prima culpa, agitur de regressu nostro ad Deum, ut qui fugam didicimus ab Adamo, in MARIA dediscamus. Memento filij prodigi, qui miseræ fugæ suæ poenas luit, nec vitauit, donec in paternam dōmum reuerteretur. *Cum adhuc longè esset, vidit illum pater ipsius, & misericordia motus est.* Et accurrens, cecidit super collum eius, *& osculatus est eum.* Quid plura? dixit pater seruis suis: *Citò proferte stolam primam, & induite illum, & date annulum in manu eius, & calceamenta in pedes eius.* Proferte primam stolam innocentiae iam amissæ,

amissæ , nouum hominem induat , accipiat annulum nuptialem , assumat sibi paratos Euangelij calceos , quibus ornatus in Ecclesiam ingrediatur , vbi nullum sit de priore fuga periculum. Dicant ergo renati de se , cùm se Deo in templo præsentant : *Dominus virtutum nobiscum , susceptor noster Deus Jacob , & scipios in MARIA speculantes , adorantes , procedentesque ante eam dicent : DOMINVS TECVM , qui tecum nuptias in sancto suo templo celebrauit , & nos tibi assimilauit. Sancto spiritu accepto , ut ait Cyrillus lib.3. contra Hæretic. cap.2. domus & templum Dei efficimur , & Deum habemus habitantem , & ambulantem.*

ATTENTIO.

Attende , & audi. Deut.27,9.

Attende tibi , hoc est imagini quam à Christo accepisti. *S. Ambrosius lib.3.de Viduis, p.3.*

Primus homo de terra , terrenus : secundus homo de cælo , cælestis. Qualis terrenus , tales & terreni : & qualis cælestis , tales & cælestes. Igitur , sicut portauimus imaginem terreni , portemus & imaginem cælestis. Paulus 1.Corinth.15,47.

Cùm

Cùm gestares fœdam hominis terreni imaginem, comparere coram Deo non audebas, sed diuinos eius oculos formidabas : deposuisti effigiem, acce-
pisti formam Christi, quæ semper apud Deum est,
& dicis, *Mibi autem adhærere Deo bonum est.* Reus tri-^{Pf. 72, 28.}
bunal iudicis vitat & fugit, quia supplicium timet:
qui autem in Spiritu sancto renascuntur, & in Chri-
sto bápantzantur, omni prorsus reatu liberi & immu-
nes sunt. Mirabile sacrarium hoc sancti Baptismi est,
quòd ad se reos fugientes reddat omnino innocen-
tes. Ita decernit Concilium Trident. sess. 5. *In renatis
nihil odit Deus, quia nihil damnationis iis qui verè conse-
pulti sunt cum Christo per Baptisma in mortem, qui non se-
cundùm carnem ambulant, sed veterem hominem exuentes,
& nouum, qui secundùm Deum creatus est, induentes, inno-
centes, immaculati, puri, innoxij, & Deo dilecti effecti sunt.*

Quanta vis in sacro Baptismate existat, vel ex hoc intelligi potest, quòd cùm tanta sit religio in oculis Dei, vt & in Angelis suis prauitatem deprehenderit, & stellæ mundæ non sint in eius conspectu, nihilo minus renati in Spiritu sancto, innocentes, immaculati, puri, & innoxij, vel ab ipso Deo censeantur, & iudicentur. Non est cur vultum Dei subterfugiant, sed festinatò eum quærant, & in templo cœlestis gloriæ se sistere affectent, vanis mundi pompis re-

nuntiantes, iuxta votum sanctæ Ecclesiæ, quod in Oratione habita pro renatis ipsa exponit, ac proponit in Vigilia Pentecostes: *Deus, qui nobis per Prophetarum ora præcepisti temporalia relinquere, atque ad æternam festinare: da famulis tuis, ut quæ à te iussa cognouimus, implere cœlesti inspiratione valeamus.*

Impressa animæ figura immaculatæ

MARIAE.

Sit in singulis renatis anima immaculatæ MARIAE, ut magnificet Dominum, qui ad se inspirat regressum, & noua creaturæ suadet, ut virtute sacri Baptismi, diuinis oculis se sistat, & præsentet. Sit in singulis Christianis spiritus Marianus, ut exultet in Deo, de ignominiosa parentum fuga triumphans.

Luc. 1, 28.

BENEDICTA TV IN MULIERIBVS.

Sit in Tabula cordis imago Annuntiationis immaculatæ MARIAE Matris Dei, de maledictione terræ triumphantis, exemplar nouæ creaturæ, de eadem maledictione triumphum agentis.

Respicere, & fac secundum exemplar quarti Festi & triumphi Mariani.

IMA-

BENEDICTA TV IN MULIERIBVS.

IMAGO VNDECIMA

EXPLICATA.

D D V X I T & induxit in terram vniuer- Prima in
sancta An-
 sam prima culpa maledictionis suppli- nuntiatio-
 cium , cùm Deus Adamo dixerit. ne de terra
*Quia maledic-
audisti vocem uxoris tuæ , & comedisti de-
ligno, ex quo, præceperam tibi, ne comederes, maledicta ter-
ra in opere tuo : in laboribus comedes ex ea cunctis diebus:* Maria
triumphū.
Gen. 3, 17.
vitæ tuæ : spinas & tribulos germinabit tibi. Deus , qui
 terram totam maledictione puniuit , benedictione
 sua terram Marianam locupletauit, iuxta illud : *Be-
nedixisti Domine terram tuam.* Ep. 84, 2.
tunc nimirum , cùm
 Deus ei per Archāgelum Gabrielem Verbi diuini in-
 carnationem annuntiauit, &, vt S.Dionysius Cælest.
 Hierarch.cap.4. §.4. ait, MARIAM erudiuit, quomodo
 in ipsa diuinum illud ineffabilis Deiformationis mysterium
 consummaretur; tunc (vt Epist.v. dicit) *Dei Filius præ-
cipuo quodam hominum amore captus, supra homines, &*
*secundum homines, ex hominum substantia, cùm supra sub-
stantiam existeret, substantiam assumpsit.* Hæc vtique be-
 nedicta terra , quoniam originali labe infecta non
 est. Benè Augustinus Serm.1. de Annuntiat. Male-
 dictio Euæ in benedictionem mutatur MARIAE. Acce-

dit Augustino Hieronymus Serm.de Assumpt. *At per hoc quidquid maledictionis infusum est per Euam, totum abstulit benedictio MARIAE.* Accedit Hieronymo Ildephonfus Serm.i. de Assumptione: *Hæc est illa, per quam omnis maledictio soluta est primorum parentum, & celestis benedictio in toto venit mundo.*

Idein ipse Ildephonfus lib.de Parturit. & virginit. B. MARIAE, improbans & damnans assertionem hæreticorum, qui ore blasphemо dictitabant & iatabant communi naturae iure prolem suam concepisse & effudisse, concludit: *Quod si ita est ut adstruunt & affirmant, ergo illa que benedicta ab Angelo prædicatur, in maledictione adhuc permanens, sub maledicto peperit: alioquin quid est quod legem naturae requirunt in MARIA, ubi totum quidquid in ea fuit, possidet Spiritus sanctus?* Benedicta Virgo est, quæ tota possidetur, tota tenetur Spiritu sancto. Confirmat apud S.Birgittam lib.4.cap.ii. purissima Agnes, dum beatæ MARIAE dicit: *Spiritus sanctus in te fuit, & extra te, & circumquaque tecum, qui te fecundauit consentientem nuntio Dei.* Hoc nuntium attulit Gabriel, qui cùm rogaretur à Virgine, *Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco?* respondit: *Spiritus sanctus superueniet in te.* Quòd si Iuditha, postquam Holoferni Iudith 13, caput abstulit, acclamatuerit benedicta. (*Benedicta es tu filia*)

filia à Domino Deo excelso præ omnibus mulieribus super terram.) acclametur & Virgo , quæ caput serpentis contriuit. Acclamatur ab Angelo , cui nos supplices quoque accedamus , & exclamemus , B E N E D I - Luc.1,24. C T A T V I N M V L I E R I B V S , sancta Dei genitrix , forma nostræ regenerationis , tu honorificentia ^{Iudith 15,}_{10.} populi nostri.

ADORATIO.

Spiritus est Deus : & eos , qui adorant eum , in spiritu & veritate oportet adorare. ^{Ioan.4,24}

Venite adoremus , & procidamus ante Deum. ^{Psal.94,6.}

Nos autem populus eius ,

in similitudinem immaculatæ Annuntiationis.

Adoramus , & procidimus , cùm in sancto Mis-
sæ Sacrificio recitamus , Homo factus est , &
enuntiamus , Verbum caro factum est. Summum est
Incarnationis mysterium , & summum cultum &
adorationem exigit , vnde & in genua prouoluimur
adorantes Deum , & simul colentes immaculatam
M A R I A M , ex qua Verbum caro factum est , & in
qua natura sancti Baptismi resulgescit. Forma no-
stræ

Anima
dum aqua
lustrali
tingitur,
triumphat
à maledi-
ctione ter-
ræ.

stræ regenerationis, generatio Christi est, teste Ambrosio lib. de Iis qui mysteriis initiantur, cap.9. Ne dicamus, *Quomodo regenerati sumus?* Non agnosco usum naturæ. Sed nullus hic naturæ ordo, ubi excellentia est gratiæ. Denique non semper usus naturæ generationem facit. Generatum ex Virgine Christum donum confitemur, et naturæ ordinem denegamus: non enim ex viro M A R I A concepit, sed de Spiritu sancto in utero accepit, ut dicit Mat.1,18. Matthæus, quia inuenta est in utero habens de Spiritu sancto. Si ergo superueniens Spiritus sanctus in Virginem conceptionem operatus est, et generationis munus impleuit; non est utique dubitandum, quod superueniens in fontem, vel super eum qui Baptismum consequitur, veritatem regenerationis operetur. Huc etiam pertinet, quod Sermoni 1. de Epiphania affirmat idem Ambrosius, agens de Christi Baptismo, unde & nostrum suam originem habuit. Spiritus sanctus, qui tunc in utero apparuit, modo in gurgite circumfulsit. Qui tunc M A R I A M castificauit, nunc sanctificauit, et quasi maturiore consilio, qui tunc umbram praestitit nativitati, modo testimonium perhibet veritati. Cum foret in Adamo pl.7,15. caro humana, Eua concepit dolorem, et peperit iniquitatem, & quidem ex serpente concepit; venit ad sacram Baptisma, venit ad Catholicam Ecclesiam, & referens in se immaculatam M A R I A M, concipit Christum,

Christum , qui beneficio gratiæ in renatis efficitur & formatur. Vnde & Paulus tinctus iam aqua lustrali dicit : *Vino ego iam non ego, viuit verò in me Christus* : Christus scilicet , qui non solùm immaculatæ MARIAE , sed etiam aquis & fluentis Iordanis suum ortum habere profitetur. *Viuit verò in me Christus*, cuius incarnatio virginalis mysticum Baptisma est, cùm exclamet Isaias : *Rorate cæli desuper , et nubes pluant iustum : aperiatur terra , germinet Saluatorem.* Ros & nubes indices Incarnationis, sunt etiam indicia Baptismalis ablutionis. *Viuit ergo in me Christus*, qui soluens maledictionem , dedit benedictionem, cuius meminit Dauid Psalmo 84. *Benedixisti Domine terram tuam, auertisti captiuitatem Jacob : remisisti iniquitatem plebis tuæ, operuisti omnia peccata eorum.* Benedicta terra Mariana , benedicta & anima Christiana , quæ mystica M A R I A est : teste enim Cyrillo lib.3.contra Hæreticos, cap.3. *Formatur Christus in nobis per operationem Spiritus sancti, renouatis nobis in similitudinem suam.* Et quidem similitudo Christi , Spiritus sanctus est. Hinc (vt diuinus Dionysius de Ecclesiast. Hierarch. cap.2. Parte 3. §.8. de Baptismo agens ait) *sacra diuinæ generationis initiatio ea quæ initia- ta sunt, diuino spiritui coniungit.* Accedit Basilius agens de Sacramento Baptismi : *Nunc quidem secundum*

mensuram Incarnationis interno homine in nouitate vita
Christo configurato obedientiam illi præstamus.

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Attende tibi, hoc est imagini quam à Christo
accepisti. *S. Ambrosius lib. 3. de Viduis, p. 3.*

Primus homo de terra, terrenus: secundus homo de
cælo, cælestis. Qualis terrenus, tales & terreni: &
qualis cælestis, tales & cælestes. Igitur, sicut portauimus
imaginem terreni, portemus & imaginem cælestis. Paulus
1. Corinth. 15, 47.

Misit cælestis Pater, ut lib. 2. in Ioan. cap. 3. ex-
pendit Cyrillus, immutabilem naturâ Filium suum, &
procul ab omni peccato remotum, ad carnem nostram assu-
mendam, ut quemadmodum præuaricatione primi Adæ ma-
ledictioni subiecti fuimus, sic obedientia virtuteque secun-
di, & maledictionem fugiamus, & quæ ab ea sunt secuta
detrimenta ne timeamus. Prætulisti imaginem terreni
Adami, vocem serpentis audisti, & maledictionem
Dei in te ipsum deriuasti: venisti ad sacrum Ba-
ptisma, in quo serpentis dolis renuntians, filius ho-
minis esse desiisti, & in filium Dei translatus, ap-
pares

pares similis Christo, & Matri, quæ serpentem non auscultauit, sed missum à Deo Angelum excepit, iussis diuinis obtemperauit, de quo Irinæus apud Augustinum lib. i. contra Julianum, cap. 2. *Quemadmodum adstrictum est morti genus humanum per virginem, soluatur per virginem, æqua lance disposita virginalis inobedientia per virginalem obedientiam: adhuc enim protoplasti peccato per primogenitum emendationem accipient, serpentis verò prudentia deuicta per simplicitatem columbae, vinculis illis resoluti sumus, per quæ alligati morti eramus.* Soluit Christus veteris Adami execrabilem maledictionem, & dedit benedictionem, quæ benedicta anima fiat similis immaculatæ MARIAE, quæ ceteris feminis benedictionem præripuit: præripuit & ipsa benedictionem infinitæ multitudini animarum, quæ expertes aquæ lustralis sub maledictione vixerunt, & adhuc sub maledictione degunt. Benedicta anima cuius Deus Dominus eius. *Non ps. 147, 11 fecit taliter omni nationi, & iudicia sua non manifestauit eis.* Manifestauit Deus per Angelum mysterium generationis Christi MARIAE: Christianæ regenerationis Sacramentum declarat per Sacerdotem suum, qui nomine Ecclesiæ solemni Sabbati sancti die roget: *Omnipotens sempiterne Deus, adesto magnæ pietatis tue mysteriis, adesto Sacramentis, & ad recreandos nouos*

populos, quos tibi fons Baptismatis parturit, Spiritum adoptionis emitte, vt quod nostræ humilitatis gerendum est ministerio, virtutis tuæ impleatur effectu.

Impressa animæ figura immaculatæ
MARIÆ.

Sit in singulis Christianis anima immaculatæ MARIÆ, vt magnificet Dominum, qui soluens maledictionem, dedit benedictionem, vt virtute Sacramenti Baptismi, terra nostra priori maledicto liberaretur. Sit in singulis renatis ex aqua & Spiritu sancto spiritus MARIÆ Virginis, vt exultet in Deo, de prima maledictione celebrans gloriosam victoriam.

Luc.1,43.

ET BENEDICTVS FRVCTVS VEN-
TRIS TVI.

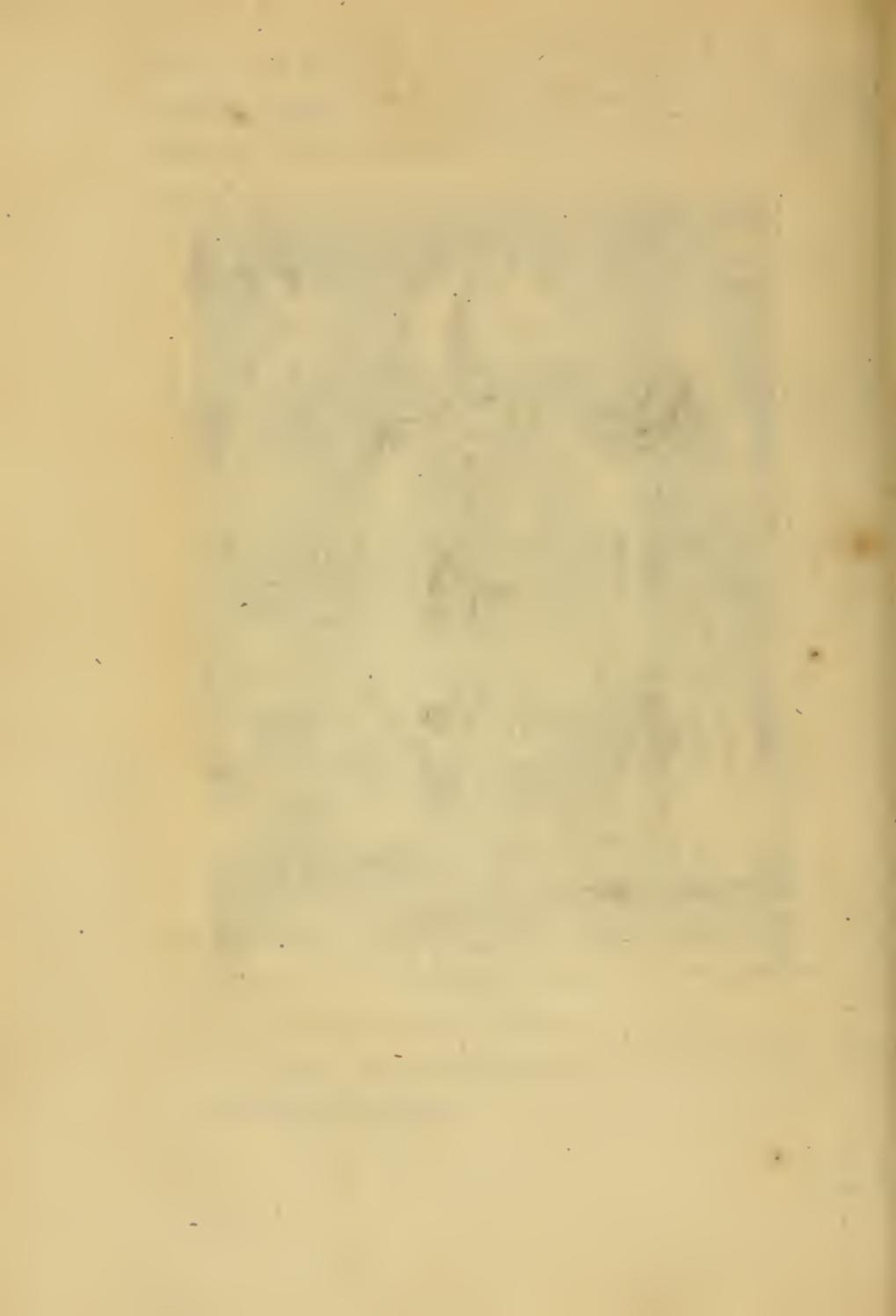
Sit in Tabula cordis imago Visitationis immaculatæ MARIÆ Matris Dei, de fructu terræ maledictione triumphantis, exemplar nouæ creaturæ, hunc eundem triumphum celebrantis.

Respice, & fac secundùm exemplar quinti Festi & triumphi Mariani.

IMA-

BENEDICTVS FRVCTVS VENTRIS TVI.

I M A G O D V O D E C I M A
E X P L I C A T A.

CVM dixerit Adamo Deus , *Maledicta terra* Gen. 3, 17.
in opere tuo, non in terra solùm, sed in eius Prima in
Visitatione
etiam fetu imposita maledictio locum te- Maria de
maledictio
ne fructus
nuit. Adumbratum est in terra , & eius solemnem
triumphum
agit.
fetu , quod Euæ & prolibus eius accidit. Criminis
prioris ergo maledictum Eua subiit , subierunt &
eius proles , quæ omnes sub maledicto formantur
& concipiuntur. Fructus ventris generosi Christus,
*de quo dictum est Dauidi : *De fructu ventris tui po-* Pl. 131, 11*
nam super sedem tuam. & de quo iam dictum fuerat
*Abrahamo : *Benedicentur in semine tuo omnes gentes.* Gen. 22, 18
Consonat sibi Dauid , cùm terræ simul ac fructui
*benedicens modulatur : *Confiteantur tibi populi Deus,* Pl. 68, 7.
confiteantur tibi populi omnes : terra dedit fructum suum.
Tulit MARIA fructum , qui tollens maledictionem ,
dedit benedictionem , & confundens mortem ,
donauit nobis vitam sempiternam. Terra ergo be-
nedita suo benedicto fructu , tota illustris & deco-
ra appetit in Visitatione , procedens instar Iudithæ
cum magna gloria, vt virtute Visitationis suæ Ioan-
nem à culpa originis liberet. Processit in montana
*cum***

cum tanta tamque excelsa gloria Spiritus, ut ex eius plenitudine Elisabetha acceperit, & repleta Spiritu sancto fuerit.

Ad stuporem Elisabethæ plena diuino Spiritu M A R I A comparebat, & ad stuporem M A R I A E apparebat Elisabetha venusta decore gratiæ, quemadmodum apud Birgittam lib. 6. cap. 59. testatur in hæc verba ipsa Virgo: *Cum Elisabeth miraretur feruorem Spiritus qui loquebatur in me, & ego non dissimiliter mirabar in ea gratiam Dei: ambæ benedicentes Deum, stetimus simul aliquibus diebus.* Postquam caput Holo-

Iudith 13, fernis ablatum est, Deus ipse benedicitur. Benedictus 24.

Dominus, qui creauit cælum & terram, qui te direxit in vulnera capitum, principis inimicorum nostrorum. Consequens ergo fuit, ut cum caput serpentis contriuisset

M A R I A, non ipsa solùm, sed etiam Deus quem

Luc. 1, 42. gestabat in vtero, laudaretur, ac diceretur, B E N E -
D I C T V S F R V C T V S V E N T R I S T V I, sicut &

tu benedicta es, forma regenerationis Christianæ,

Iudith 15, tu honorificentia populi nostri.

10.

ADORATIO.

Spiritus est Deus : et eos, qui adorant eum, in spiritu et veritate oportet adorare.

Venite adoremus, et procedamus ante Deum.

*Nos autem populus eius,
in similitudinem immaculatae Visitationis.*

Ioannes mundatus à labe & lue originalis peccati, repletusque Spiritu sancto, in utero matris exultauit. Deus virgineo inclusus ergastulo, gessit se cum Ioanne, more domestico & familiari, quem apud S. Birgittam lib. 4. Reuelat. cap. 16. describit eadem gloria Virgo : *Deus quippe est quasi gallina calefaciens oua, de quibus sunt viventes pulli. Omnia itaque oua que subtus gallinam sunt, recipiunt calorem eius, non autem oua circumstantia : nec mater frangit testam oui in qua pullus concipitur, sed ipse pullus rostro suo tentans frangere; quod videns mater, illi pullo calidum locum præparat, ubi subsistat.* Sic Deus omnes cum gratia sua visitat, eos vero qui sic cogitant, *Nos, inquiunt, abstinere volumus à peccando, et, in quantum possumus, conari volumus ad perfectionem, hos visitat Spiritus sanctus frequentius, ut perfectius possint.* Hactenus immaculata MARIA genitrix

Mat. 23, 37 trix Dei, qui dicit de se: *Quoties volui congregare filios tuos, quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas, & noluisti?* Nobilis pullus Ioannes, quem visitat & inuisit Spiritus sanctus, ut ad formam Marianam, purum à macula originali illum reformet.

Qualis M A R I A, talis anima Ioannis, talis anima Christiana, quæ ascendit de sacro fonte, sicut & illa conscendit in montana. Hæc lex inuiolabilis ignis est, ut sursum adspiret; & anima, quæ baptizatur in Spiritu sancto & igne, professione sua anhelat, ut eius mens ducatur & feratur ad sublimia.

Colos. 3, 1. vnde & Paulus ascendentibus de lauacro dicit: *Si consurrexitis cum Christo, quæ sursum sunt querite, ubi Christus est, in dextera Dei sedens. Quæ sursum sunt sapite, non quæ super terram.* Quicumque emergit è sacro Baptismatis fonte, consurgit cum Christo, & eius anima similis est M A R I A E, cui in sacra Visitatione, quemadmodum Ecclesia canit, ascendens in

Cant. 2, 10 altum Christus adhuc in vtero dicit: *Surge, propera amica mea, columba mea, formosa mea, & veni.* Repe-
v. 13. tit verba, quia pulchra: *Surge, propera amica mea, spe- ciosa mea, & veni: columba mea in foraminibus petræ, in cauerna macerie, ostende mihi faciem tuam, sonet vox tua in auribus meis.*

Surgit columba Mariana, surgit columba Chri-
stiana,

stiana, in cuius elogium expendit Ambrosius in Psal. 118. litt. 16. locum illum Canticorum: *Oculi eius* Cant. 5, 12. *sicut columba super riulos aquarum, quæ laetè sunt lotæ, & resident iuxta fluenta plenissima.* Expendit autem in hæc verba: *Baptizat in lacte Dominus, id est, in sinceritate, & isti qui sunt verè baptizantur in lacte, qui sine dolo credunt, & puram fidem deferunt, immaculatam induunt gratiam, ideo candida sponsa accedit ad Christum, quia in lacte baptizata est. Ideò mirantur eam Virtutes* ¶ *Potestates, dicentes: Quæ est ista quæ ascendit dealbata?* Cant. 8, 5. *Ante paululum dicebat, Nigra sum; nunc autem dealbata* Cant. 1, 5. *cernitur, & ascendit in cælum, & innixa Dei Verbo, iam alta penetrat. Volat in altum M A R I A, volat & anima renouata Spiritu sancto, de qua Richardus Parte 2. in Canticorum cap. 15. Boni, inquit, *Spiritus sancti renouatione* ¶ *subleuatione ad hunc volatum* ¶ *libertatem nascuntur. Isti sunt, qui ut nubes volant, & quasi columbae ad fenestras suas, quia ad æterna desideria subleuantur, & ad infirma nulla cupiditate feruntur. Quem volatum columbinum Spiritus sanctus operatur in anima, quæ designatur per columbam. Montana igitur penetrat innixa Verbo incarnato, cuius virginalis ventris benedictus fructus est; alta quoque penetrat anima eidem incumbens Verbo, de quo David: Virga tua, & baculus tuus, ipsa me consolata sunt.* Ps. 22, 4.*

Sis mihi tu virga, tu baculus ; sis mihi fructus benedictionis , cuius virtute tendam ad sublimia. Et quidem, vt ait Cyrillus lib.ii. in Ioan. cap.25. Numquam ad supremæ naturæ imaginem humilitas nostra con-scenderet, nisi Spiritu, voluntate videlicet Patris, confir-maretur.

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut.27,9.

Attende tibi , hoc est imagini quam à Christo accepisti. *S. Ambrosius lib.3.de Viduis, p.3.*

Primus homo de terra, terrenus : secundus homo de cælo, cælestis. Qualis terrenus, tales & terreni : et qualis cælestis, tales & cælestes. Igitur , sicut portauimus imaginem terreni , portemus & imaginem cælestis. Paulus 1.Corinth.15,47.

Gestasti , homo , imagineim Adami terreni , qui te rebus terrenis affixit. Filius Adæ erat Dauid , & Ps.118,25. memor conditionis suæ, & tuæ,dicebat : *Adhæsit pa-*
Ps.43,25. uimento anima mea. & rursus : *Adhæsit in terra venter noster.* Regeneratus in Spiritu sancto & translatus in Ioan.8,23. Christum fuisti , qui dicit de se : *Ego non sum de hoc mundo,* quia cælestis : & Christianis suis ait: *De mun-do*

do non estis, quia mecum cælestes estis, & in vobis imaginem meam præfertis. Christus hospitatus in utero matris, venit hospes in montana, ut sursum Ioannem attolleret, quem in ventre matris iacentem culpa communis tenebat. Mundò, & mundilibus pompis, cum aqua sacra lustrareris, renuntiasti, ut more Christi & MARIÆ, hospes in mundo es. Ergo ne agas in terra ciuem, sed peregrinum, qui terrena non curat, sed cælestia meditatur. *Benedictus Deus, & Pater Domini nostri Iesu Christi,* Ephes. 1,3. *qui benedixit nos in omni benedictione spirituali, in cælestibus, in Christo.*

Benedixit nos in cælestibus, tam in Christo quam in Spiritu sancto, quo repleta Elisabetha, cælo potius quam terræ prolem suam consecravit. Erat in utero Ioannes, erat palmes in sua vite, & quidem omnino incultus; coluit Deum; & ipse cultus & excultus est. Vitis instar Ecclesia est (*uxor tua sicut vitis abundans in lateribus domus tuae*) palmites Christiani sunt. Deus illos colit & excusat, ut fructus benedictionis existant. Huc pertinet sacra Oratio quæ pro renatis Sabbato sancto ab Ecclesia recitatur: *Deus, qui in omnibus Ecclesiæ tua filiis sanctorum Prophetarum voce manifestasti, in omni loco dominationis tuae satorem te bonorum seminum, & electorum palmitum esse cultorem:*

*tribue quæsumus populis tuis, qui & vinearum apud te no-
mine censemur, & segetum, ut spinarum & tribulorum
squalore resecato, digna efficiantur fruge fecundi.*

**Impressa animæ figura immaculatæ
M A R I A E.**

Sit in singulis renatis anima immaculatæ M A-
R I A E, ut magnificet Dominum, qui spinarum
& tribulorum squalore resecato, fructibus benedi-
ctionis Ecclesiam tuam fecundet. Sit in singulis re-
natis spiritus Marianus, ut exultet in Deo, cuius sa-
cri Baptismi virtute benedicta creatura floret, fru-
ctificat, & triumphat.

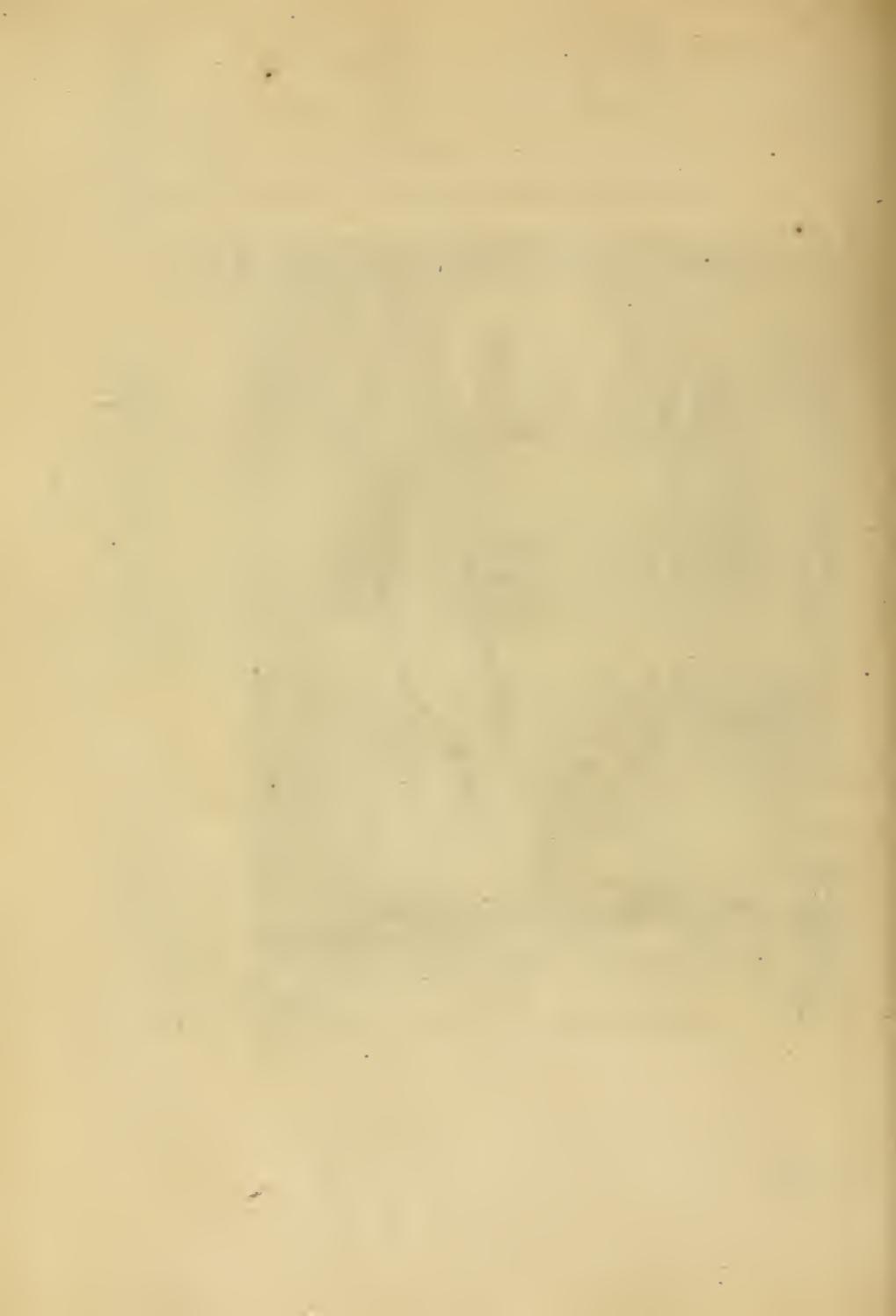
S A N C T A M A R I A.

Sit in Tabula cordis imago Expectationis imma-
culatæ M A R I A E Matris Dei; de doloribus partus
triumphantis, exemplar Ecclesiæ cum exultatione
fœtus suos emitentis.

Respice, & fac secundum exemplar sexti Festi &
triumphi Mariani.

SANCTA MARIA.

IMAGO DECIMATERTIA

EXPLICATA.

A NTE puerperium suum timent ac trepidant feminæ, nec sine causa : Euæ enim & eius sexui dicta sententia est : *In dolore paries filios.* Dignas luit pro commisso pœnas Euæ, & rea in ipso partu punitur. Timet supplicium reus, non sperat. Expectat M A R I A partum sine dolore futurum. Præuenierat Gabriel Virginem, ne timeret : *Ne timeas M A R I A: inuenisti enim gratiam apud Deum.* Quæ verba sapienter versat Idota. Inuenisti, inquit, M A R I A, gratiam cælestem, quia fuerunt in te ab originali labe præseruatio, Angelica salutatio, Spiritus sancti superuentio, & Filiij Dei conceptio. Sed qualiter, ô felicissima Virgo, has gratias inuenisti ? Certè, ô superbenedicta Virgo, sicut Euæ gratiam amisit per superbiam, & inobedientiam, & curiositatem vanam ; sic tu è diuerso gratiam inuenisti, quam numquam amisisti, quæ futura eras omnium humillima, obedientissima, & in Dei scientia solidissima. Idem cælestis Angelus, qui timorem eliminauit ex Virgine, in bonam spem & expectationem illam induxit, dum ait, *Ecce concipies in utero, & paries filium.* addit deinde, *Spiritus sanctus super-*

Q

super-

Prima de doloribus partus solemnem in

Expectatione agit Maria trium-

plum.

Gen. 3, 16.

Luc. 1, 30.

Luc. 1, 31.

*superueniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi. Id-
eoque quod nascetur ex te sanctum, vocabitur Filius Dei.*

Deus promissis stetit, & superuenit Spiritus san-
ctus, cuius virtute M A R I A concepit Filium, ex-
spectationem vnam & unicam Israëlis, desiderium
collium æternorum. Sacrum M A R I A E nomen so-
nat spem & expectationem, cuius virgo mater est.
Illam Matrem sanctæ spei Patres omnes recogno-
scunt, inuocant, & implorant, cuius aidè partum
optantes exclamant: *O sapientia, quæ ex ore Altissimi
prodijisti, attingens à fine usque ad finem fortiter, suau-
terque disponens omnia, veni ad docendum nos viam pru-
dentiae.* Benè sperauit, & benè sperare docuit Iudi-
tha, quæ Holofernem decollauit. Hæc spes magis
splendet in M A R I A, magis fulget: caput serpentis
contriuit, & præferens nomen spei, procedit cum
magna gloria, digna quæ vocetur & inuocetur,
S A N C T A M A R I A, spes nostra salue, forma no-

Iudith 15, stræ regenerationis, honorificentia populi nostri.

10.

ADORATIO.

Spiritus est Deus : & eos, qui adorant eum, in spiritu & veritate oportet adorare.

Venite adoremus, & procidamus ante Deum.

Nos autem populus eius,

in similitudinem immaculatae Expectationis.

O Sapientia, & Sapientiae parens immaculata Anima, cùm vitetur Sacramentali ablutione, triūphat de timore, similitus Matri spei.
M A R I A, in cuius partu totam suam spem collocarunt Patres omnes, & filii omnes qui ortus fui originem ex ipsis traxerunt & habuerunt. Tecum, ô Virgo, loquitur Angelus ille cœlestis, qui sermonem tuæ Birgittæ dictauit: *Dolebant vehementer Prophetæ, videntes filios Israël pro superbia & carnis petulantia legem Moysis deserere, & elongata ab eis diuina charitate, iram Dei super eos venire. Exultabant, antè prænoscentes, quod ipse legis dictator, & Dominus, ex tua humilitate, & tuæ vitæ puritate, ô M A R I A, stella præfulgida placaretur, & quod reciperet eos in suam gratiam, qui ipsum ad iram prouocauerant, & suam indignationem miserabiliter incurrerant. Dolebant etiam, quia destruētis mūris & portis Ierusalem, inimici Dei fuerant ingressi, expugnantes corporaliter, satanas autem spiri-*

tualiter. Sed exultabant de te, ô M A R I A, porta dignissima, præscientes in te Deum fortissimum gigantem assumpturum arma, quibus diabolum & omnes inimicos devincere debebat, et sic verè Prophetæ, sicut Patriarchæ, de te, ô dignissima Mater, per maximè consolati fuerunt.

Expectatio virginalis, quām conueniat mysterio sacri Baptismi, vel ex hoc percipi potest, quod cūm

Isai. 45, 8. sancti Patriarchæ clament & exclament, Rorate cæli desuper, et nubes pluant Iustum; aperiatur terra, & germinet Saluatorem: exclamatione sua rorem & pluuiam, lustralem aquam nimirum, videantur postulare, non semel tantum, sed etiam iterum, apud

Isai. 64, 2. eundem Isaiam. Utinam disrumperes cælos, et descenderes, à facie tua montes diffuerent, sicut exustio ignis tabescerent, aquæ arderent igni: ut notum fieret nomen tuum inimicis tuis, à facie tua gentes turbarentur. Nec

Ioan. 5. dubium, quin probatica piscina, quæ erat antè Ierosolymis, vbi erat multitudo languentium, expectantium aquæ motum, adumbraret expectationem corum, qui aduentum Christi sperarent. Hæc etiam umbra sacri Baptismi erat, queinadmodum monet Ambrosius lib. de Iis qui mysticis initiantur cap. 4.

Crede, quia non sunt vacuae aquæ. Ideò tibi dictum est, quia Angelus Domini descendebat secundum tempus in natoriam, et mouebatur aqua. Concludit tandem: *Itaque*

que ille paralyticus expectabat hominem. Quem, nisi illum Dominum Iesum natum ex M A R I A Virgine, cuius adventu non umbra sanaret singulos, sed veritas vniuersos? Iste est, qui expectabatur ut descenderet, de quo dixit Deus Pater ad Ioannem Baptistam: Super quem videris Ioan.1,33. Spiritum descendenter de cælo, & manentem super eum, hic est qui baptizat in Spiritu sancto.

Expectet igitur anima, quæ in Spiritu sancto mundata est, & euadens immaculatæ M A R I A E similis, exclamet, prorumpatque in illas voces: O Sapientia, ô Adonai, ô radix Iesse, ô Oriens, & splendor lucis æternæ, ô Rex gentium, ô Emmanuel, ô clavis David, & sceptrum domus Israël, qui aperis, & nemo claudit; claudis, & nemo aperit: veni, & educ vinculum de domo carceris, sedentem in tenebris, & umbra mortis. Ne timeas, Virgo, sed speres: ne timeas Christiana anima. Vbi Spiritus Domini, ibi libertas est. Ideò Christus venit, vt dixerat antè Cyrillus, ne culpæ illius prioris timeamus detrimenta. Ergo Christum non secundum carnem, sed in spiritu concipe in te, ut parturias ex te, quemadmodum Sermone de Natiuitate monet Iustinianus.

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Attende tibi, hoc est imagini quam à Christo accepisti. *S. Ambrosius lib. 3. de Viduis, p. 3.*

Primus homo de terra, terrenus : secundus homo de caelo, cælestis. Qualis terrenus, tales & terreni : & qualis cælestis, tales & cælestes. Igitur, sicut portauimus imaginem terreni, portemus & imaginem cælestis. Paulus 1. Corinth. 15, 47.

S. Augustinus lib. 3. de Symbolo ad Catechumenos cap. 10. postquam terreni Adami imaginem deposuisset, ac Christi effigiem recepisset, exclamat : Omnia prorsus delet sanctum Baptisma, & originalia & propria; dicta, facta, cogitata, cognita, incognita omnia dimituntur. Innouat hominem, qui fecit hominem: donat delicta, qui non querit merita: præuenit gratia etiam ipsam infantiam, ut sint liberi per Christum liberati, qui in Adam à diabolo tenebantur antè captiui. Innouatus es, veterem hominem exuens cum actibus suis, & induens nouum, qui secundum Deus creatus est, & te creauit. Accepisti Spiritum sanctum, qui est remissio & indulgentia omnium peccatorum. Præuentus es gratia Baptisni,

Baptismi , vt liber per Christum sis , qui eras antè captiuus , & pro libertate tua gemitas , & suspirabas , compos factus voti tui , poteris Christiane exclamare : *O misericordia !* & semel acclamare cum Apostolo : *Apparuit benignitas & humanitas Saluatoris nostri Dei , non ex operibus iustitiae quæ fecimus , sed secundum suam misericordiam saluos nos fecit , per lauacrum regenerationis & renouationis Spiritus sancti , quem effudit in nos abundè per Iesum Christum Salvatorem nostrum :* ut iustificati gratia ipsius , heredes simus secundum spem vitæ æternæ.

Excitamus in spem altam & sublimem æternævitæ , renati in Spiritu sancto. Eapropter dicit renascens : *Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum , ita desiderat anima mea ad te Deus. Sicut anima mea ad Deum fortem vivum , quando veniam , & apparebo ante faciem Dei ? Accedit & orans Ecclesia , quæ corda renatorum suorum inspiciens & introspiciens , Deum cælestem precatur: Omnipotens sempiterne Deus , respice propitius ad devotionem populi renascentis , qui sicut ceruus aquarum tuarum expetit fontem : & concede propitius , ut fidei ipsius sitis , Baptismatis mysterio animam corpusque sanctificet.*

Impressa animæ figura immaculatæ
MARIÆ.

Sit in singulis renatis ex aqua & Spiritu sancto anima immaculatæ MARIÆ, ut magnificet Dominum, in quo sita est spes & expectatio omnium Christianorum. Sit in anima spiritus Marianus, vt dum Christum concipit, & effudit virtute sacri Baptisimi, nihil timens, sed in Deo suo exultans, & simul triumphans de doloribus partus, illum parturiat.

MATER DEI.

Sit in Tabula cordis imago Purificationis immaculatae MARIÆ Matris Dei, de multiplicatione fetuum triumphantis, exemplar Ecclesiæ, & animæ fetum vnum enitentis virtute sacri Baptismi.

Respice, & fac secundum exemplar septimi Festi & triumphi Mariani.

MATER DEI.

R

IMAGO DECIMA QVARTA.

EXPLICATA.

DI VES & opulenta Euā, redacta ad inopiam est. Vbi primū lapsum fecit, eō inopiā, eō paupertatis deuenit, vt vestes quas indueret non haberet, & necessitate compulsa, laceris se foliis contegeret. Cūm esset in statu indigentiā, dixit Dominus Deus Euā: *Multiplicabo ærumnas tuas, et fetus tuos.* Hinc profectum est, vt pauperculæ feminæ plurimas edant proles, quas vnde alant non habent, & multiplicatis fetibus, ærumnæ parentum magis & magis augeantur. Soluunt itaque filiæ Euā metitas violatæ legis pœnas. Legem non infregit, non violauit immaculata M A R I A, quæ cūm pauper ita esset, vnum solum peperit filium, vnicum Filium Dei enixa est.

Mater Dei est, quæ post partum venit ad templum, vt immaculatam se ostenderet, ostenderetque se legi supra id quod lex petebat, obsequi velle, sicut & ipsa Birgittæ exposuit lib. 6. cap. 57. *Filia mea, scias quòd ego non indigebam purificatione sicut aliæ feminæ, quia filius meus, qui natus est ex me, ipse mundauit me, nec ego aliquam quantumcumque minimam maculam*

Prima in
sua Purificatione
Maria so-
lemnem
triumphum
agit de
multiplici
misericordia
prolium.
Gen. 3, 16.

contraxi, quæ filium mundissimum sine aliqua immunditia generaui. Addit deinde: Tali etiam die, sicut hodie, dolor meus augmentatus fuit. Nam licet sciebam filium meum Luc. 2, 35. ex inspiratione diuina passurum, tamen ex verbis Simeonis, quibus dixit, gladium pertransitum animam meam, & filium meum positum in signum, ut contradiceretur, grauius perforabat cor meum dolor iste, qui usque dum assumpta fui corpore & anima in cælum, numquam desuicit à corde meo, quamquam ex consolatione Spiritus Dei temperaretur. Hoc diuini Spiritus munimento, & pariter ornamento procedit MARIA in templum, sistit filium coram Patre, vnicam Dei Patris vnicam sui Mat. 1, 16. met ipsius prolem. De qua natus est JESUS, qui vocatur Christus: ipsa Virgo est, & MATER DEI, typus sanctæ Matris Ecclesiæ, forma nostræ regeneratio-
Judith 15, 10.nis, honorificentia populi nostri. Rectè igitur purificatio Baptismum repræsentat, cum hic (ut S. Diony-
 sius Ecclesiast. Hierarch. cap. 2. Parte 3. §. 1. testatur) diuina institutione satis probet accedentis, quam sanctè operatur, vitæ integratem, & per vitam probam ac diuinam, uniuersæ simul malitiæ perpurationem, naturali emundatione aquæ, corporalius ipsi denuntiet.

ADORATIO.

Spiritus est Deus : & eos, qui adorant eum, in spiritu & veritate oportet adorare.

Venite adoremus, & procedamus ante Deum.

Nos autem populus eius,

in similitudinem immaculatæ Purificationis.

Q Valis Dei Mater, talis & Ecclesia Dei, quam lib. de Symbolo tract. 2. describens Augustinus ait: *Sancta Ecclesia, in qua omnis Sacramenti fetuum triumphat auctoritas, mater & virgo, prole fecunda, sponsa Christi, piè nutrit filios, quos Deo Patri dignos assignare contendit.* Format & conformat filios in similitudinem immaculatæ M A R I A E, quæ propterea in templum venit, *de vniuersi Filij sui manifestatione iucunda, atque de gentium vocatione deuota, sicuti adstruit Iustiniianus Sermone de Purificat.* Coniunguntur in festo Purificationis MARIAE vniuersi Filij Dei manifestatio, & vocatio populi Gentium. *Nos autem populus eius.* Nobiscum igitur illuminatis, purificatis, & baptizatis agit Apostolus cap.8. ad Romanos vers.9. *Vos autem in carne non estis, sed in spiritu : si tamen spiritus Dei habitat in vobis. Si quis autem Spiritum Christi non*

*Mystica
Maria Ec-
clesia dum
ablit &
ablitur,
triumphat
de numero
prolium.*

habet, hic non est eius. Christianus non est, quem non mundauerit prius & purgauerit lustrali aqua Spiritus Christi.

Benè Ambrosius lib. de Iis qui mysteriis initiantur, cap.4. *Hoc est illud magnum mysterium, quod oculus non vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascendit. Aquas video, quas quotidie videbam, istæ me habent mundare. In aquas sæpè descendit, & numquam mundatus sum: hinc cognosco, quod aqua non mundat sine spiritu. Hoc illud magnum mysterium, in quo Dei Mater & mater Ecclesia conueniunt, sicut adstruit Augustinus Apoc.12,4 lib.4. de Symbol. cap.1. In Apocalypsi Ioannis Apostoli scriptum est hoc, quod staret draco in conspectu mulieris quæ paritura erat, vt dum peperisset, natum eius comederet. Draconem diabolum esse, nullus vestrum ignorat: mulierem illam virginem MARIAM significasse, quæ caput nostrum integram integrum peperit; quæ etiam ipsa figuram in se sanctæ Ecclesiae demonstrauit: vt quomodo filium pariens virgo permansit, ita & hæc omni tempore membra eius pariat, & virginitatem non amittat. Multa sunt membra fidelium, quæ vnum Christum componunt, ac proinde nec in Ecclesiam prima illa cadit Gen.3,16. sententia, Multiplicabo ærumnas tuas, & fetus tuos.*

Magnum hoc mysterium est, in quo sibi consonat Mater Dei, & aqua sancta lustralis, quam Spiritus

ritus sanctus fecundat. Confirmat diuus Ambrosius Serm. i. de Epiphan. *Sicut post partum glorificata est MARIAE castificatio, ita post Baptismum aquæ est comprobata purificatio, nisi quòd pènè maiore munere, quam MARIA, vnda ditata est: illa enim tantùm sibi meruit castitatem, ista sanctificationem nobis contulit.* Illa meruit ne peccaret, ista ut peccata purgaret. Benè clamat & exclamat Bonaventura de Stimulo amoris, p. 3. *O beatus, qui de tam nobili matre latatur, ipsam corde amplectitur, opere imitatur! O felix, qui Matri Dei secundùm posse suum nititur conformari. Hic est certè, qui omni creatura contempta, soli Deo singulari amore inhæret.*

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Attende tibi, hoc est imagini quam à Christo accepisti. *S. Ambrosius lib. 3. de Viduis, p. 3.*

Primus homo de terra, terrenus: secundus homo de cælo, cælestis. *Qualis terrenus, tales & terreni: et qualis cælestis, tales & cælestes.* Igitur, *sicut portauimus imaginem terreni, portemus & imaginem cælestis.* Paulus 1. Corinth. 15, 47.

Portasti imaginem terreni Adami, hominis quidem

dem impuri & perditi , quam in Christo baptizatus reicisti , & similis purificatæ M A R I A E comparui-
sti. Hoc ipsum exigebat Apostolus , vt monet Am-
brosius de Mysterio Pasch. cap.4. *Sicut portauimus
imaginem terreni , id est vetusti hominis in criminе , sic
portemus imaginem cœlestis , id est suscepti , redempti , re-
parati , ac purificati hominis , teneamus in Christo.* Et qui-
dem vetus homo per totum hominem pertinebat ,
vt illum inficeret ; pertineat & Christus , vt totum
hominem abstergat & mundet. Quò pertinet sen-
tentia illa Bernardi Serm. 6. de Aduentu Domini:
*Sicut fuit vetus Adam effusus per totum hominem , &
totum occupauit ; ita totum obtineat Christus , qui totum
creauit , totum redemit & glorificauit , quique totum ho-
minem saluum fecit in Sabbato.*

Iudem ipse est , qui seruum suum Simeonem , cùm
totus senex esset , purificauit , innouauit ac renoua-
uit , qui illuminationem Gentium , & illustratio-
nem Sacramenti Baptismi prædixit , dum cecinit:

*Nunc dimittis seruum tuum Domine secundūm verbum
tuum in pace: quia viderunt oculi mei salutare tuum , quod
parasti ante faciem omnium popolorum , lumen ad reuelationem
Gentium , & gloriam plebis tuae Israël. Lumen
Gentium nunc temporis Christus est , cùm aquam
lustralem impertit , vt animam corpusque purifi-
cer,*

cet, vnde & Baptismus illuminatio appellatur, eò quòd (vt S.Dionysius Ecclesiast.Hierarch.cap.3.Parte 1. ait) primam lucem conferat, omniumque diuinarum illustracionum principium existat. Congruenter igitur pro illuminatis, ac simul purificatis, in perwigilio Paschatis Oratio illa recitanda proponitur ac recitatur : *Deus, qui Ecclesiam tuam semper Gentium vocatione multiplicas : concede propitius, ut quos aqua Baptismatis abluis, continua protectione tuearis.*

Impressa animæ figura immaculatæ

M A R I A E.

Sit in singulis renatis anima iimmaculatae M A R I A E , vt magnificet Dominum , qui tantam contulit vim sacrof sancto suo Baptismo , vt omnium animas & corpora purificaret , & congregaret , vt mysticum Christum vnum componant , in vnum Christum confluant & conueniant. Sit in singulis spiritus purus sacratissimæ M A R I A E , vt exultet in Deo , & in sancta Matre Ecclesia , cuius fetus Christus mysticus , solus & vnuis est , & in eo de ærumnosa prolium multiplicatione triumphat. Vnus Deus est , & vnam generat prolem : vna Virgo est , & vnum producit filium : vnum Baptisma est , &

S

vnum

vnum gignit & edit fetus. Hic autem fetus Christus est, vnuis instar omnium prolium, quem ditta Spiritu & eius donis anima Christiana, profert in se, & ex se effert, cum tota mundata & purificata, deriuat in se MARIAM immaculatam, virginalisque eius Purificationis particeps beneficio divinæ gratiæ redditur & efficitur.

ORA PRO NOBIS PECCATORIBVS.

Sit in Tabula cordis imago Assumptionis immaculatae MARIAE Matris Dei, de exilio Adæ triumphantis, exemplar nouæ creaturæ, ex exilio reuocatae, atque triumphantis.

Respice, & fac secundum exemplar octauii Festi & triumphi Mariani.

ORA PRO NOBIS PECCATORIBVS.

IMAGO DECIMA QVINTA

EXPLICATA.

SIMILIS mortuo est, qui in exilium re-legatur. Et quidem Adam relegatus est. *Et emisit eum Dominus Deus de paradiſo voluptatis, ut operaretur terram, de qua sumptus est.* Eiecitque Adam: & collocauit ante paradiſum voluptatis Cherubin, & flammēum gladium atque versatilem, ad custodiendam viam ligni vitæ. Pulchrè hoc describit S.Dionysius de Ecclesiast. Hierarchia cap.3. Parte 3. §.ii. dicens: *Naturam humanum, ab initio diuinis bonis imprudentia sua spoliatam, vita passionibus obnoxia, & tetræ mortis exitus exceptis; quippe perniciosa ista veri boni desertio, sacraeque in paradiſo legis præuariatio, eum qui blandè mulcentibus, & infestis aduersarij fraudibus illectus, vitale iugum excusserat, propensionibus suis, quæ diuinis bonis aduersantur, dimisit, vnde miserè eternitatem cum mortalitate commutauit: et) qui originem à corruptibili generatione acceperat, ad interitum origini suæ consentaneum iure merito properauit; nec non à vita diuina, quæ ipsum ad supra erigebat, dilapsus, & ad extrema contraria iam præceps datus, variis perturbationibus obnoxiam nactus est immutationem. Communis*

Prima in
sua Assum-
ptione Ma-
ria agit so-
lemnem de
exilio pri-
mo trium-
phum.
Gen.3,23.

hæc culpa attulit exilij pœnam, quam patimur proles Euæ. Immunis ab vtraque fit immaculata M A R I A , cui fores cælestes patent , cùm assumitur in cælum , vt triumphum victrix agat. Assumitur in paradiſum voluptatis , vbi deliciis affluat. Assumit eam columba diuini Spiritus sibi similem , similem puritate , similem virginitate , quam prouocat Cant. 2, 15.cùm ad volandum , cùm dicit : *Surge, amica mea, speciosa mea, & veni: columba mea in foraminibus petræ, in cauernâ maceræ, ostende mihi faciem tuam, sonet vox tua in auribus meis: vox enim tua dulcis, & facies tua decora.*

Clausæ portæ erant in ciuitate Bethuliæ , donec Iuditha caput Holofernis abscinderet : abscidit , & simul portas ciuitatis aperuit. Accidit hoc cælesti Ierusalem , cuius ianuæ omnes obseratae erant , donec immaculata M A R I A serpentem capite truncum redderet, in cælum assumeretur , & eius portas rese-raret. Factum puta , cùm in eius Assumptione Ecclæsia canat , & plaudat : *Paradisi portæ per te nobis aperte sunt, quæ hodie gloriosa cum Angelis triumphas.* Triumphat cum Angelis Dei M A R I A , procedens cùm magna glòria , de qua Serm. 6. huius diei af-serit Augustinus : *Mulier puritate transscendit naturam celorum, & quæ supra celos sunt. Hodie penetrat Sancta*

sancctorum.

*sanc&torum. Iô triumphe, M A R I A , cui fores cælo-
rum patent, & per quam nobis portæ paradisi aper-
tæ sunt!*

*O gloria Virginum,
Sublimis inter sidera,
Qui te creauit parvulum,
Lactante nutris utbere:
Quod Eva tristis abstulit,
Tu reddis almo germine,
Intrent ut astra flebiles,
Cæli recludis cardines.*

O R A P R O N O B I S P E C C A T O R I B V S, forma
nostræ redemptionis & regenerationis, honorificentia ^{Iudith 15,}
populi nostri. ^{10.}

A D O R A T I O.

Spiritus est Deus : & eos , qui adorant eum , in ^{Ioan.4,24.} *spiritu & veritate oportet adorare.*

Venite adoremus , & procedamus ante Deum. ^{Psal.94,6.}

Nos autem populus eius ,

in similitudinem immaculatæ Assumptionis.

Regina cæli gloriosa , quæ virtute Spiritus san- <sup>Anima per
gratiæ sacri</sup>
cti in cælum euehitur, aperit & ostendit viam, <sup>Baptismi
de exilio</sup>
per ^{triumphat.}

per quam renati ex Spiritu sancto in cælestem re-
quiem veniunt. Regrediuntur in paradisum , nec
inueniunt Cherubinum , qui redeuntes ab ingress-
su iam deterreat : Angelos potius obuios sibi inue-
niunt , sibi sumunt , in quorum manibus animas
deferendas præsentandasque Deo tradant. Nihil est
quod possis timere , Christiane , si post susceptio-
nem Baptismi è viuis discedas , cum omnem pellat
timorem , & securitatem omnem afferat definitio
Concilij Tridentini sess.5. In renatis nihil odit Deus,
quia nihil est damnationis iis, qui verè consepulti sunt cum
Christo per Baptisma in mortem : qui non secundum car-
nem ambulant, sed veterem hominem exuentes, nouum,
qui secundum Deum creatus est, induentes, innocentes, im-
maculati , puri , innoxij , & Deo dilecti effecti sunt , he-
redes quidem Dei , coheredes autem Christi , ita ut nihil
prorsus eos ab ingressu cæli remoretur. Haud dubiè iter
cæli tutum sacrum Lauacrum est , vt agens de Bapti-
smo Basilius asseuerat. Hinc efficitur, vt quod Tris-
megistus de Vnitatis imagine dixit , cadat in effi-
cant. 6,8. giem M A R I A E , quæ una columba est ; & in for-
Ephes. 4,5. main sacri Lauaci , quod unum Baptisma creditur.
Hæc tibi pro viribus imago Dei subscripta sit : quam si di-
ligenter consideraueris, oculisque internis prænoueris, crede
michi filia, ascensum ad excelsa comperies, quin etiam imago
ipsa

ipsa te perducet. Non habet cur tineat anima , quæ
innocens, immaculata , pura, innoxia, Deo dilecta,
&, vt vno verbo dicam, similis M A R I A E assumi-
tur. Propter peccatum primi hominis , de paradiſo eiecti
sumus , sed per gratiam Dei ad paradiſum nos peruenire
credimus. Hæc Bernardus de Modo benè viuendi,
Serm.3. Nihil hominem ab ingressu paradiſi remo-
ratur , cùm fuerit baptizatus. Confirmat hoc ipsum
Ambroſius in Psalm.118. litt.3. v.1. *Eſt Baptiſmus in*
paradiſi veſtibulo , qui ante non erat ; ſed poſtquam pec-
cator excluduſus eſt, coepit eſſe rhomphæa ignea, quam poſuit
Deus , quæ ante non erat. Culpa coepit , & Baptiſmus
coepit, quo purificantur qui in paradiſum redire cupiebant,
ut regreſſi dicerent : Transiuiuſus per ignem & aquam. Ps.65,12.

Facilè transit per ignem , qui ſacra tingitur aqua:
transitus iſte mors eſt ; & quæ ſequitur Baptiſmuſum,
tota Mariana eſt , cui & reſurrecțio debetur. Rurſus
Ambroſius lib.2.de Sacrauentis cap.6. Remedium da-
tuſ eſt , ut homo moreretur & resurgeret. Quare ? Ut il-
lud quod ante damnationis loco cefſerat , loco cederet be-
neſicij. Quid illud eſt , niſi mors ? Subiungit : Quid eſt
aqua , niſi de terra ? Satisfit ergo ſententia cæleſti ſine
mortis ſtupore. Quòd mergeris , ſoluitur ſententia illa, Gen.3,20. Ter-
ra es , & in terram ibis. Impleta ſententia , locus eſt bene-
ficio , remedioque cæleſti. Ergo aqua de terra , poſſibilitas

146 SACRI ORATORII PARS I.
autem vita nostra non admittebat ut terra operiremur,
& de terra resurgeremus. Deinde non terra lauat, sed a-
qua lauat: ideo fons quasi sepultura est.

Ex hoc fit, vt renati ex Spiritu sancto, constituti
in mortis agone, non vt criminis rei puniantur, sed
vt Christiani milites excitentur ad pugnam, in qua
cum morbo & morte pro gloria luctentur, & ipsum
mortis auctorem more Christi & immaculatae M A-
R I A E prosternant ac vincant. Huc pertinet quod
ait Augustinus lib. de Symplo: Redditur nouitas per
Baptismum, vetustate decadente; deonatur anima sarcina
peccatorum, ut libertate nouae vitae induita, aduersus
diabolum cum adiutorio diuino valeat fortiter dimicare.
Dimicemus, vt regnemus, imitatores M A R I A E,
in morte, sepultura, resurrectione, & Assumptione;
siquidem aqua tincti morimur, sepelimur, resurgimus,
& in cælum assumimus. Baptismus enim est
ianua per quam Ecclesiam ingredimur, & ab Ec-
clesia transimus ad regnum, & ad paradisum regre-
dimur. Est ars non solùm benè viuendi, sed etiam
moriendi, secundùm quam & M A R I A & anima
Christianæ in cælum euehuntur.

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Attende tibi, hoc est imagini quam à Christo accepisti. *S. Ambrosius lib. 3. de Viduis, p. 3.*

Primus homo de terra, terrenus : secundus homo de cælo, cælestis. Qualis terrenus, tales & terreni : & qualis cælestis, tales & cælestes. Igitur, sicut portauimus imaginem terreni, portemus & imaginem cælestis. Paulus 1. Corinth. 15, 47.

Dele imaginem terreni Adami, serua effigiem, quam renatus ex Spiritu sancto in te efformasti, & depinxisti : illa terrena erat, hæc cælestis & sublimis, quam secum Virgo in Ciuitatem Dei infert. Benè monet S. Ambrosius agens de secunda Interpellatione Dauid : *Si benè egerimus, manet in nobis ista imago cælestis : si male quis agit, deletur in illo hæc imago, illius utique qui descendit de cælo ; & est in eo imago terreni.* vnde Apostolus dicit : *Sicut portauimus imaginem illius terreni, portemus & imaginem cælestis.* Bonorum ergo imagines perseverant, & in illa ciuitate resplendent. Benè agamus, vt præfatam imaginem introducamus. Portemus & imaginem cælestis hominis, interim corde, &

moribus atque digna operatione, posteà verò in resurrectione mortuorum. Hæc Anselmus.

Cùm prima viuens & moriens hæc omnia præstiterit immaculata MARIA, prima omnium Christianorum resurrexit, & imaginem Christi viuam in cælum induxit, & reduxit ad Deum, qui di-
Gen. 1,16. xerat in creatione : *Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram.* Rediit ad principium suum, vnde & orta est, imago immaculatæ MARIAE; redeat & nostra innouata & restaurata virtute sacri Baptismatis, cuius effectum in Vigilia Resurrectionis declarat. Oratio illa : *Deus incommutabilis virtus, & lumen aeternum : respice propitius ad totius Ecclesiae tuae mirabile sacramentum, & opus salutis humanæ, perpetuae dispositionis effectu tranquilliùs operare : totusque mundus experiatur & videat, deiecta erigi, inueterata renouari, & per ipsum redire omnia in integrum, à quo sumpsere principium.*

Impressa animæ figura immaculatæ
MARIAE.

Sit in singulis renatis ex aqua & Spiritu sancto anima immaculatæ MARIAE, ut magnificet Dominum, qui virtute sacri Baptismi ab exilio liberat

berat Euæ filios. Sit in singulis spiritus Marianus , vt exultet in Deo intra adyta cælestia , vbi solemnis immaculatae Virginis nostræ triumphus de pœna mortis vltima, quam inuexit prima culpa , absolvitur & perficitur. Absoluitur festo S. M A R I A E A D N I V E S , perficitur E v C H A R I S T I A . Sacra Eucharistia est, in quam definit solemnis Christi triumphus, quem egit patiens, resurgens, & in cælum ascendens, de peccato, & eius pœnis; & eiusdem sanctæ Eucharistiæ mysterio terminatur victoria Mariana atque Christiana , ac proinde victrix iam anima vocatur & inuitatur ad epulum & conuiuium triumphale , vt adyta Ecclesiæ ingressus illud communicet atque participet.

Adyta & abdita Ecclesiæ omnino cælestia sunt, quæ Dauid Christianus , nitidus ac fulgidus candore niuium ingreditur, vt nuptiali veste indutus post susceptionem Baptismi , regali assistat conuiuio, conuiua glorioſi Regis , socius immaculatae M A R I A E . Huc pertinet quod ait S. Ambrosius cap.7. de Iis qui mysteriis initiantur : *His abluta plebs diues insignibus, ad Christi contendit altare, dicens : Et introibo ps.42,4. ad altare Dei, ad Deum qui latificat iuuentutem meam. Depositis enim inueterati erroris exuviis, renouata in aquila iuuentutem, cæleste illud festinat adire conuiuium.* Et

quidem tinctus lustrali aqua Augustinus , festiuus ad conuiuium venit,& inuenit sacras in Eucharistia niues. Exclamat ille lib.de Contemplat.Iesu Christi, cap.12. *O charitas Deus, mel dulce, & lac niueum! cibus es grandium, fac me crescere in te ô dulcedo amoris, & amor dulcedinis! Comedat te venter meus, & nectare tui amoris repleantur viscera mea, vt eructet mens mea verbum bonum.*

N V N C, ET IN HORA MORTIS NOSTRAE.
A M E N.

Sit in Tabula cordis imago sanctæ , immortalis, & gloriæ MARIAE AD NIVES de morte & mortalitate triumphantis, exemplar nouæ creaturæ, æternam sibi vitam acquirentis, & gloria immortalitate fruentis.

Respice , & fac secundùm exemplar noni Festi & triumphi Mariani.

NVNC ET IN HORA MORTIS
NOSTRAE. AMEN.

IMAGO DECIMASEXTA

EXPLICATA.

EXILIVM & mortem intulit prima cul-
pa: sub pœna capitis præceptum est, ne
primus homo prohibitum fructum gu-
staret. Præcepitque ei dicens: *Ex omni ligno te trium-*
paradisi comedere: de ligno autem scientia boni & mali ne
comendas. In quocumque enim die comederis ex eo, morte Nines, Ma-
morieris. Violauit ille mandatum, & violatorem Gen. 2, 17.
Deus mortalitati simul & morti addixit, & dixit:
Puluis es, & in puluerem reuertēris. Cùm ad graue Gen. 3, 19.
mortis supplicium damnati iam essent Adamus &
Eua, fecit Dominus Deus Ada & uxori eius tunicas pel- Gen. 3, 22.
liceas, & induit eos, vt vel habitu ipso monerentur,
se ad locum mortis deduci: mortalis quippe vita
certa via ad mortem est. Occurrit damnatis imma-
culata M A R I A , occurrit cælestis Regina, & nos
omnes vitâ donat. Benè Epiphanius lib. 3. contra
Hæreses: *Sed & illud de his cogitare mirabile est, de Eua*
inquam & M A R I A . Eua mortis causa facta est homi-
nibus, per illam ingressa est mors in mundum; M A R I A
verò causa vitæ, per quam genita est nobis vita. Accedit
& Damascenus: *O Deo digna filia, primigenie matris Eua*

correctio! Quamuis enim prima Eua à Dei mandato recesserit, & per illam aduersum primum parentem, serpenti operam nauantem, mors aditum inuenerit; MARIA tamen diuinæ voluntati obsecuta, deceptorem serpentem in fraudem induxit, ac mundo immortalitatem inuexit.

Hanc immortalitatem suis niuibus niuea Spiritus sancti columba inclusa MARIA mysticè signat. Nix, teste Augustino Sermone de Transfigurat. & candorem niueum habet, & calorem omnino non recipit: sic electi, cum peruererunt ad claritatem Dei, obtinebunt munditiæ candorem, & nullum sentient aliquando de criminis corruptione calorem. Erunt similes intemeratæ MARIAE, cuius niueus candor nullum sentit corruptionis calorem, nullum peccati æstum, virtute diuinæ & niueæ Spiritus sancti columbæ. Niuea & ipsa columba est, mater incorruptæ vitæ.

*Vitam datam per Virginem,
Gentes redemptæ plaudite.*

Plaude, & pete:

*Virgo singularis,
Inter omnes mitis,
Nos culpis solutos,
Mites fac & castos.*

*Vitam præsta puram,
Iter para tutum*

nunc

nunc & in hora mortis nostræ, immaculata MARIA,
forma nostræ regenerationis & candoris: tu gloria Ie-^{Iudith 15.}
rusalem, tu lœtitia Israël, tu honorificentia populi nostri. ^{10.}

ADORATIO.

Spiritus est Deus: & eos, qui adorant eum, in ^{Ioan.4,24.}
spiritu & veritate oportet adorare.

Venite adoremus, & procidamus ante Deum. ^{Pt.94,6.}

Nos autem populus eius,
in similitudinem gloriose & immortalis

S. MARIÆ AD NIVES.

Qui sumus candidati æternitatis, sacro Bapti- <sup>Animare-
simo dealbati, prouoluimus ad pedes Regis &</sup>
Reginæ calorum, more Regum & Pastorum, qui <sup>nata ex
Spiritu
sancto, de
morte &
mortalita-
te trium-
puerum cum M A R I A matre eius, & procidentes adora-
uerunt eum. Cum Regibus & Pastoribus unus & idem</sup>

populus sumus: sequamur & nos, & similem cultum exhibentes, procidamus ante Deum & purissimam M A R I A M, induti puro, candido & niueo habitu, quem in Baptismo suscepimus. Occurrit Christiano Dauidi, vitæ æternæ candidato, S.Cyrillus lib.1. in Genef. prope finem: *Sicut primi hominis imago impres-*

sionem in nobis fecit, adeò ut omnino nos mori oporteat; corruptionisque laqueo capi; ita post eum secundum nostrum principium, id est Christus, & ad eum per Spiritum similitudo, immortalitatem nobis imprimet. Occurrit quoque S. Ambrosius libro de Iis qui mysteriis initiantur, cap. 7. Accepisti post hæc vestimenta candida, ut esset indicium, quod exueris inuolucrum peccatorum, in dueris innocentiae castæ velamina, de quibus dicit Propheta: Asperges me Domine hyssopo, & mundabor; lauabis me, & super niuem dealbabor. Vnde & per Isaiam Do-
 ps. 50, 9.
 Mai. 1, 19.
 Cant. 8, 3.

minus ait: Si fuerint peccata vestra sicut phœnicum, ut niuem dealbabbo. Hæc vestimenta habens Ecclesia per la- uacrum regenerationis assumpta, dicit in Canticis: Nigra sum, & decora, filia Ierusalem. Nigra per fragilitatem conditionis humanæ, decora per gratiam: nigra, quia ex peccatoribus; decora, fidei Sacramento. Hæc vestimenta cernentes filiæ Ierusalem, stupefactæ dicunt: Quæ est hæc quæ ascendit dealbata? Hæc erat nigra, vnde nunc subito dealbata?

Affert secum niues niuea sancti Spiritus columba, quæ à Patre Filioque procedit ac mittitur, ut legatione fungatur. Functus est legatione sua, cum lucis æternæ candorem ex niuea Virgine protulit, & illum ipsum per candorem Baptismi in anima regenerat, legati munus exercens. Vnde & dicere licet,

cet, quod dixit in Proverbiis Salomon: *Sicut frigus niuis in die messis, ita legatus fidelis ei, qui misit eum, animam ipsius requiescere facit.* Canat igitur Ecclesia, renata ex Spiritu sancto, de diuina ista columba: *Consolator optime, dulcis hospes animæ, dulce refrigerium. In labore requies, in æstu temperies.* Canat sibi & tibi Dauid: *Per diem sol non vret te, neque luna per noctem.* Ps.120,6. *Dominus custodit te ab omni malo, custodiat animam tuam Dominus. Dominus custodiat introitum tuum, & exitum tuum, ex hoc nunc, & usque in sæculum.*

N V N C , ET IN HORA MORTIS NOSTRAE.

A M E N .

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut.27,9.

Attende tibi, hoc est imagini quam à Christo accepisti. S. Ambrosius lib.3.de Viduis, p.3.

Primus homo de terra, terrenus : secundus homo de cælo, cælestis. Qualis terrenus, tales & terreni : ~~et~~ qualis cælestis, tales & cælestes. Igitur, sicut portauimus imaginem terreni, portemus & imaginem cælestis. Paulus 1.Corinth.15,47.

Accepisti sacram eius imaginem, qui splendidus

Mat. 17,2. ac niueus in monte sancto comparuit. Resplenduit facies eius sicut sol, vestimenta autem eius facta sunt alba sicut nix. Resplenduit, qui nos illuminat in sacro Baptismatis fonte: refulsit niuibus, qui nos virtute lauacri cælestis niueos & candidos reddit ad sui exemplar, & ad exemplar Matris immaculatae MARIAE, quæ & à niuibus nomen habet. Cùm Christus Petrum, Iacobum & Ioannem assumpsisset, transfiguratus est ante eos, vt discerent qualis esset hominis cælestis imago, & illam in se ipsis efformarent, efformandamque in ceteris Christianis curarent. Quod summi beneficij loco habentes, procederunt in faciem suam. Audiendus Ambrosius lib. 3. de Spiritu sancto, cap. 12. Nempe hanc claritatem viderunt Apostoli, & in faciem procederunt. Putasne illos, vel cum procederunt adorasse, cum fulgorem diuini lumenis corporalibus oculis continere non possent, & splendor lucis æternæ axiem visus mortalis obduceret? Aut quid aliud dixerunt illi videntes gloriam eius, nisi, Venite adoremus, & procidamus ante Deum. Nos autem populus eius, & oves pascue eius.

Pf. 94,6. Idem Serm. 14. in Psalm. 118. Bona pascua diuina Sacra menta sunt. Carpis illic nouum florem, qui bonum odorem dedit resurrectionis. Carpis lilyum, in quo sit splendor æternitatis. Carpis rosam, hoc est Dominici Corporis sanguinem. Sanctus

Sanctus Augustinus Tract. 4. ac Feria 6. *Tu anima Christiana, quæ ascensura es ex sacro fonte, rubore atque odore perfusa, nimis speciosa & nimis candida, serua de corem tuum. Agnosce quid fueris, & quid eris. Vide ne deseras mensam sponsi tui. Ut pulchra permaneas, carnem eius quotidie manducabis: ut vitam æternam habeas, Sanguinem eius potabis. Vide ne deseras hanc mensam.* Prouidit Deus pro terreno Adamo de Christo, pro serpente de columba, pro Eua de immaculata M A R I A, pro fructu arboris de E V C H A R I S T I A, quam intra auream Spiritus sancti columbam nostri maiores incluserunt. Quærit itaque Augustinus lib. de Agone Christiano cap. 22. *Quare ergo Spiritus sanctus non est natus de columba, quemadmodum Christus de femina? Illa causa est, quia in columba liberare non venerat Spiritus sanctus, sed hominibus significare innocentiam & amorem spiritualem, quod in columba specie visibiliter figuratum est. Christus autem qui venerat ad homines liberandos, in quibus mares & feminæ pertinent ad salutem, nec mares fastidiuit, quia marem suscepit; nec feminas, quia de femina natus est.*

Cum igitur columba Spiritus sancti index innocentiae fuerit hactenus in M A R I A, eadem ipsa index est amoris in Eucharistia, quam Christus instituens, cum dilexisset suos qui erant in mundo, in finem Ioan. 13, 2. dilexit

dilexit eos. Tanti huius mysterij rationem reddit sa-
tis appositam & pulchram S. Cyrillus Alexandrinus
lib. 11. in Ioan. cap. 26. Sicut virtus sacratissimæ Christi
carnis, unum corpus facit participantes; eodem arbitror
pacem, in quibus inuisibilis Dei Spiritus habitauit, eos om-
nes ad unitatem spiritalem conducit. Ideò Paulus nobis
Ephes. 4,3. scribit: Supportantes inuicem in charitate, solliciti serua-
re unitatem Spiritus in vinculo pacis. Vnum corpus, &
vnus Spiritus, sicut & vocati estis, in una spe vocationis
vestrae. Unus Dominus, una fides, vnum Baptisma, unus
Deus, & Pater omnium, qui super omnes & per omnia,
& in omnibus nobis. Cum enim unus in nobis habitat Spi-
ritus, unus verus & Pater omnium per Filium suum in
nobis habitat, ad inuicem, & secum sui participes spiritus
vniens. Quod autem Spiritui sancto sic vniamur, etiam
bac ratione modo quodam percipitur. Nam si animalem vi-
tam contempsimus, & legi nos spiritali subiecimus, nostri
Dominum in omnibus Spiritum facientes; perspicuum est,
ad aliam quasi naturam nos transformari, cum viuendi
animalitatis nostræ modum fugientes, conformatioinem ha-
bitantis in nobis Spiritus mirabilem susceperimus, non so-
lum homines, verum etiam Dei filij, cælestesque homines,
participatione diuinæ naturæ vnum effecti. Ergo in Patre,
Filio, & Spiritu omnes sumus vnum. Vnum autem dico
habitudine atque affectu, ut incipientes dicebamus, vnum
pietatis

vietatis consensu, vnum sanctæ Christi carnis communione,
vnum sancti Spiritus participatione.

Prima omnium cùm esset in paradiso, communicauit immaculata M A R I A, & quidem sola; sola enim iejuna à prohibito cibo deprehensa est: venit Christus in mundum, induxit Baptismum, & inuexit simul iejunium, vnde & Ecclesia vtrumque in solemnibus suis precibus iungit: *Per Baptismum & sanctum iejunium tuum. Induxit Baptismum, cuius virtute macula hereditaria tolleretur; intulit & iejunium, cuius præparatione anima ad sumendum Communionem aptaretur.* Quale autem hoc debeat esse iejunium, quod Baptismus secum dicit, declarat S. Augustinus Serm. 172. de Tempore: *Jeunia Christianorum spiritualiter, priusquam carnaliter, exercenda sunt: vnde à peccatis principaliter ieunemus.* Hoc est primum & principale iejunium immaculatæ M A R I A E, Christianique Dauidis, accendentis ad E V C H A R I S T I A M, cuius vox & assertio supplex esto: *Et ero immaculatus cum eo, & obseruabo me ab ini-* Ps. 17, 24. *quitate mea.*

Impressa animæ figura immaculatæ
M A R I Æ.

Sit in singulis M A R I A E anima tota pura & im-
maculata , sit in singulis spiritus Marianus , ne
fulgidus vitæ cælestis candor vlla labe & lue in po-
sterum inficiatur , sed ab omni potius illæsus iniqui-
tate , nitescat & effulgescat candidatus æternitatis ,
quam acquirat & possideat. Hæc est perfecta victo-
ria cælestis & gloria , Mariana & Christiana , hic
triumphus.

Oratio Ecclesiæ.

Præsta , quæsumus omnipotens Deus , vt claritatis tuæ
super nos splendor effulgeat , & lux tuæ lucis corda
eorum , qui per gratiam tuam renati sunt , sancti Spiritus
illustratione confirmet. Amen.

Gratiarum actio , ex sancto Leone , Homilia
de Natiuitate.

Agamus ergo , dilectissimi , gratias Deo Patri per Fi-
lium eius in Spiritu sancto , qui propter multam cha-
ritatem suam , qua dilexit nos , misertus est nostri : @r cum
essemus mortui peccatis , conuiuificauit nos Christo , vt es-
semus in ipso noua creatura , nouumque figmentum . Depo-
namus

namus ergo veterem hominem cum actibus suis; & adepti participationem generationis Christi , carnis renuntiemus operibus. Agnosce ô Christiane dignitatem tuam : & diuinæ consors factus naturæ, noli in veterem vilitatem degeneri conuersatione redire.

Hæc quoque gratiarum actio debetur immaculatæ M A R I A E, de qua Cant.6,8. scriptum est: *Vna est columba mea, perfecta mea, una est matris suæ, electa genitrici suæ.* Hac sacrosancta columba Deus est vsus, vt nos caperet & traheret in lumen sacri Baptisimi, in sui potestatem & regnum. *Ars quædam est aucupandi columbas,* vt ait Basilius Epist. 175. videlicet talis: *Ubi unam ceperunt qui capiendis illis student, cicurem illum reddunt, et ad humanum conuictum assuefaciunt: deinde vnguento alas illius perungunt, sinuntque coniungi agrestibus.* Illa verò per vnguenti fragrantiam agrestem illum ac liberum pastus gregem, ad potestatem transfert eius, cuius ipsa est domestica. Benè olentes namque sequuntur et reliquæ, atque ita in potestatem columbarij veniunt. Prima columba capta, prima vñcta Spiritu sancto, prima Christiana proles , M A R I A immaculata est, quæ ceteras alias traxit, & in potestatem Dei transfult.

Trahe me post te, curremus in odorem vnguentorum Cant.1,3.
tuorum.

ASSIDVITAS ET CONSTANTIA
IN CVLTV ET VENERATIONE DEI
ET IMMACVLATÆ MARIÆ.

I.

*Constantia
in divino
cultu.*

VLTVS importat secum frequens & constans obsequium : proinde qui cultor est Creatoris , in eius obsequio sit constans & perseverans. Prælucet nobis exemplo PRIMOGENITA Dei filia , quæ cùm sit prima ac primaria creatura , prima ac primaria est in cultus Dei exhibitione , & eius frequentatione. Hæc est illa PRIMOGENITA , quæ dixit antè de se , *Dominus possebit me in initio viarum suarum , & gloriatur , quod post sui ipsius electionem adstiterit electori ac creatori , ut eum diebus singulis reuereretur. Et delectabar per singulos dies , ludens coram eo omni tempore , ludens in orbe terrarum.* Nullus ita affectus ludo , ac studiosa erat cultus diuini M A R I A : nullus ita intentus lucro , ac dedita diuino erat obsequio. Singulis illa diebus Deo suo obsequebatur & mirum in modum delectabatur , cùm grato animo reuolueret , se esse PRIMOGENITAM filiam Dei. Prælubebat illa exemplo , quæ nos imitatores sui cupiens statim

statim nobiscum loquitur : *Nunc ergo filij audite me.* Pro*8,32.*
 Filios Dei nos esse monet, & beatos nos esse statuit,
 si vestigia eius se*temur*, & quotidie, quod præsttit
 ipsa, præstemus. *Beati, qui custodiunt vias meas. Au-*
dite disciplinam, & estote sapientes, & nolite abiucere
eam. Beatus homo qui audit me, & qui vigilat ad fores
meas quotidie, & obseruat ad postes ostij mei. Beatus igitur
 vir Christianus, qui ad fores & postes sacri Mariani
 Oratorij positus, quotidie recognoscit se creaturam
 Dei, & Creatori suo debitum exhibet cultum,
 debitam præstat reuerentiam.

I I.

Quamuis filia Dei M A R I A plurima benefi-
 cia recognoscat diuinitus accepisse, in primis ^{Primum &}
 Deum suum honorat & adorat, quòd antiquam im-
 maculatæ suæ Conceptionis curam & prouidentiam
 habuerit. *Ab aeterno, inquit, ordinata sum, & ex anti-* Pro*8,23.*
quis antequam terra fieret. Nondum erant abyssi, & ego
iam concepta eram : necdum fontes aquarum eruperant :
necdum montes graui mole constiterant : ante colles ego par-
turiebar. Quod Deus iam decernit fieri, factum pu-
ta : putauit & Virgo, quæ omnem transscendens ge-
nerationem humanam, in Deo se deprehendit, tu-
tam quidem & securam à labe, lue, & macula, quæ
cunctis mortalibus communis futura erat. Hæc gra-

ti animi nobilis conditio est, ut non solum collatum beneficium attendat, sed & praeuiam collatoris voluntatem, ut pro illa gratiarum actionem rependat. Pendit immaculata MARIA, dum concipitur ex Anna, grata non modò propter beneficium sanctitatis acceptum, sed etiam propter decretum quod præcesserat, ne hereditaria culpa cum posteris Adami inuolueretur. Hæc forma gratias agendi Deo tota Mariana est, & totus Marianus ille, qui transscendens humanam generationem, nec in Adamo & eius progenie MARIAM frequenter quærit, sed in Deo genitore, cuius PRIMOGENITA est, & cui firmiter ac fideliter adhæsit.

III.

*Sympathia
inter gene-
rationem
Christi &
Conceptio-
nem Ma-
riae.*

Forma generationis immaculatæ MARIAE, generatio Filij Dei est; idcirco sancta mater Ecclesia, cùm Festum immaculatæ Conceptionis agit, recitat Euangelium Matthæi: *Liber generationis Jesu Christi.* Habet hæc generatio Christi, ut Christianus eius cultor non solum in sancta Incarnatione, sed etiam in reliquis solemnitatibus Verbi incarnati, eius generationis œconomiam celebret, ac teneatur celebrare, ut dignus accepti beneficij estimator, & perpetuus collatoris Dei cultor existat. Nascitur Christus ex genitrice MARIA; & vt Ecclesia sancta

sanctam

sanctam eius colat Natiuitatem, canit: *Verbum caro factum est*, ut sacra eius Natalitia commemoratione anteactæ generationis festiva reddantur. Natiuitati Christi accedit & succedit Circumcisio, & in ea vocatum est nomen eius Iesus, quod vocatum est ab An-
 gelo, priusquam in utero conciperetur. Sacri nominis im-
 positio allicit & vocat nos ad generationem Christi,
 cuius Paranymphus dixit Virgini: *Vocabis nomen eius Iesum.* Circumcisionem Christi regalis secuta Epi-
 phania est, in qua tres regionum Orientalium Prin-
 cipes inuenerunt puerum cum MARIA matre eius, ob-
 tulerunt munera thuris, auri, & myrræ, quibus
 non solum genitum ex Patre Deum, sed etiam hominem generatum ex Virgine religiosè coluerunt.
 Agitur Festum gloriosæ Transfigurationis, & in eo incarnati Verbi mysterium in Præfatione sua mater Ec-
 clesia decantat, sicut etiam in Corporis Christi Fe-
 sto, pro cuius maiori celebritate, & gloria suæ in-
 carnationis Christus ait: *Sicut misit me viuens Pater,* & ego viuo propter Patrem: & qui manducat me, ^{Ioan.6,58*} ipse viuet propter me. Solemnis Christi Resurrectio,
 quid nisi triumphalis eius regeneratio est? *Assumptus est in cælum*, & sedet à dextris Dei, vt in gloriosa Ascensione assumptæ priùs humanitatis nostræ honorifica mentio fiat. Nescit prorsus, nescit cultor esse

Marc.16,
20.

esse Christi generationis, quisquis in omnibus eius Festis eam non religiosa veneratione prosequitur: nec cultor Marianus est, qui sanctioribus M A R I A E immaculatæ diebus puritatem eius Conceptionis non agnoscit, ac simul recognoscit.

I V.

*Christia-
nus cultor
Conceptio-
nis imma-
culata.*

Conceptio immaculatæ M A R I A E adeò de-
cūta est, vt ex ea tamquam ex perenni fonte
deuotio per omnes eius solemnitates diffundatur.
Confirmat hoc ipsum in suo Sermone Anselmus: *Quæ
enim est Festivitas huic præponenda, per quam omnium fe-
stivitatū est exorta deuotio? Nativitas gloriose Virginis,
Præsentatio, Annuntiatio, Expectatio, Visitatio, Purifica-
tio, Assumptio, & Festum eius ad Nives, ex immaculata
Conceptione magna ex parte deuotionem sibi deri-
uant. Renascimur ad gratiam in similitudinem im-
maculatæ M A R I A E, & cùm in eius formam rege-
nerati simus, renascimur cum eo debito, vt eius san-
ctæ ac puræ Conceptionis cultores perpetui simus.*

V.

*Cultor Na-
tivitatis
immacu-
lata.*

Cultor Nativitatis Marianæ, cultor est etiam
immaculatæ Conceptionis, cùm dixerit S. Il-
defonsus lib. de Virginit. & parturit. M A R I A E: *Nisi
in utero sanctificata esset, minimè eius Nativitas colenda
esset: nunc autem quia ex auctoritate totius Ecclesiae ve-
neratur,*

neratur, constat etiam ab originali peccato fuisse immu-
nem. Rursus: Dies, quando inchoata est MARIAE
Natiuitas beata, colitur, & religiosè satis. Quòd si in
peccato esset, tunc maledicta diceretur, & gemebunda po-
tiùs quam benedicta, quando nuntiatum est patri eius,
quòd nata esset in saeculo. Et quidem S. Laurentius Iu-
stianus Serm. de MARIAE Natiuit, ita coluit eius
ortum, ut meminerit eius conceptus. Quæ enim san-
ctificata in utero, ac ab omni culpæ originalis fuerat libe-
rata contagio, gratiæ plenitudinem, quam mente percepe-
rat, protendebat exteriùs. Illam profectò adhuc in mater-
no utero decubantem adamauit Verbum, sibiique in geni-
tricem elegit, utpote superabundanti iam benedictione
præuentam, iamque sancti Spiritus magisterio deputatam.
Ipsum idem Spiritus custodivit à carnis colluione immu-
nem, à libidinis delectatione expertem, à saeculi amore alie-
nam, atque ab uniuersorum criminum contagione immacu-
latam. Tota pulchra absque delicto, sine mentis & corpo-
ris deformitate, Deo & hominibus amabilis videbatur.
Tota amabilis hominibus est, renatis in Spiritu san-
cto, qui in sua regeneratione referunt immacula-
tam infantulam, cuius plenitudo gratiæ exteriùs re-
fulgebat, & pulchris eam fasciis adornabat. Hæ sunt
spiritus sancti fasciæ, quibus anima Christiana com-
ponitur & vestitur, cùm aqua tingitur.

V I.

*Cultor
Præsentationis im-
maculatae.*

Cultor Marianæ Præsentationis , cultor est etiam immaculatæ Conceptionis. Cùm ducitur MARIA in templum de fuga Adami triumphans, venit ad sacram ædem tamquam ad Spiritus sancti scholam : in hac quippe Festiuitate legitur caniturque Euangelium, in quo exclamat quædam mulier,
Luc.11,27 Beatus venter , qui te portauit , & ubera , quæ suxisti;
reclamauit verò Christus , *Quinimò beati qui audiunt verbum Dei , & custodiunt illud.* Hæc Adami, hæc posterorum eius felicitas & beatitudo fuisset , si quod verbum Dei audierant custodissent. Seruauit illud MARIA , & ideò beata est. Consonant itaque sibi Virginalis Conceptio & Præsentatio , cuius cultor Iustinianus dixerat paulò antè : *Illam profectò adhuc in matris utero decubantem adamauit Verbum , sibiique in genitricem elegit , utpote superabundanti iam benedictione præuentam , iamque sancti Spiritus magisterio deputatam.* Ipsam idem Spiritus custodiuit à carnis colluione immunitam , à libidinis delectatione expertem , à sæculi amore alienam. Edocta Spiritus sancti magisterio , inmundanis pompis renuntiauit, vt esset antesignana Christianarum animarum , quæ post ipsam vitam religiosam professæ, nomini, cultui, & deuotioni immaculatae eius Conceptionis dicandæ ac consecrandæ erant.

VII.

Cultor Angelicæ Annuntiationis , cultor etiam ^{Cultor An-}
Est immaculatæ Conceptionis , cùm vel ipse ^{nuntiatio-}
 Archangelus Gabriel eam creatam & generataam si-
 ne vlla labe , & ab omni macula immunem saluta-
 uerit. *Aue, inquit, gratia plena, Dominus tecum, bene-*
Luc.1,28.
dic̄ta tu in mulieribus. Agnoscit Ecclesia sancta , om-
 nis maledictionis experiem salutatam M A R I A M
 fuisse , quæ nihil cum Eua commune haberet, orat-
 que propterea , & canit:

*Sumens illud Aue
 Gabrielis ore,
 Funda nos in pace,
 Mutans Eua nomen.*

Cultor Annuntiationis Augustinus, extitit etiam
 venerator purissimæ Conceptionis , audiensque An-
 gelicam Salutationem , Sermone i. totus gaudens &
 exultans ait : *Audiuimus gaudijs nuntia, libertatis indi-
 cia, lætitiae vocem, exilijs reuocationem, seruitutis redem-
 ptionem. Ecce Angelus cum Virgine loquitur, vt non dein-
 ceps mulieri serpens sermocinetur.* Et expendens bene-
 dictionem præ ceteris M A R I A E impertitam , Ser-
 mone de Assumpt. dicit : *Benedic̄ta per ipsam omnes
 mulieres: iam vltra in maledictione femina non erit: cu-
 ratur enim Eua.* Cùm idem prorsus assumptum mul-

tis firmasset ac confirmasset in sua Concione S. Anselmus, concludit: *Quid longius? Conceptionem Dominicæ matris colere, Christi generationem est commemorare.* Celebremus ergo hodie dignis officiis utramque Conceptiōnem eius, spiritualem scilicet & humanam, ut ipsius meritis & precibus à sacerdotalibus curis, & à cunctis vitiis mereamur eripi, tñ ad aeterna gaudia paradisi perduci. Celebramus tam Filij quam Matris generationem, renati de Spiritu sancto in unum omnes Christi œconomiae, & eius Matris cultum aspirantes, unde pendet tota religio Christiana.

VIII.

*Cultor Visitacionis
immaculatae.*

Cultor Visitationis Marianæ, cultor est etiam Immaculatæ Conceptionis. Comprobant hoc testimonio suo Elisabetha, dum prolem cum matre, fructum cum arbore benedicit: *Benedicta tu inter mulieres, & benedictus fructus ventris tui.* Terra quæ talem producit fructum, diuersa satis ab illa quæ spinas & tribulos gignit. Confirmat hoc ipsum Ioannes, qui virtute salutationis MARIAE totus liber à culpa originaria in materno ventre exultauit, & in sacra Visitatione purissimam MARIAE Conceptionem celebrauit, docuitque ab iis celebrandam, qui summis donis, beneficiis ac fauoribus vellent ab immaculata visitari. Ioannes ipse, qui missus

missus à Deo est , vt generationem Christi testare-
tur , quemadmodum testatus est , *Fuit homo missus à*^{Ioan.1,7.}
Deo , cui nomen erat Ioannes , vt testimonium perhiberet de
lumine . Testis quoque est puritatis Marianæ , & de-
uotus simul cultor Ioannes , manu ac lingua locu-
tus , Ecce Agnus Dei . Indicans Agnum Dei immacu-^{Ioan 1,36.}
latum , idem ipse indicat Agnam ab omni macula
immunem . Hic idem ipse primus Baptisimi imagi-
nem in Iordane contemplatus similem M A R I A E ,
nouit , quem in vtero matris inclusus iam præno-
uerat .

IX.

Cultor Expectationis partus , cultor immacula-<sup>Cultor Ex-
pectationis</sup>
tæ Conceptionis. Recognoscit nihil esse quod
possit timere M A R I A , cùm omni labe caruerit.<sup>immacu-
lata.</sup>
Cultor tanti Festi S.Augustinus est , qui expendens
verba salutationis Angelicæ Serm.ii. de Natiuitate,
Facta est , inquit , M A R I A restauratio feminarum , quia
per eam à ruina primæ maledictionis probantur esse sub-
tractæ. Tria denique mala Euæ à tribus M A R I A E bonis
probantur exclusa. Nam Euæ dictum est , In doloribus \wp ^{Gen.3,16.}
tristitia paries , \wp ad virum conuersio tua erit , \wp ipse
dominabitur tibi. Tribus ergo iis malis subiungantur femi-
nae , quæ M A R I A M non sequuntur. Sed è contrario ,
quæm præclarissimis tribus bonis sublimetur , ausculta. Sic

Luc. 1, 28. enim Angelus eam legitur salutasse : Ave gratia plena, Dominus tecum, benedicta tu inter mulieres. Cum dixit, AVE, salutationem illi caelestem exhibuit. Cum dixit, GRATIA PLENA, ostendit ex integro iram exclusam primæ sententiae, & primam benedictionis gratiam restitutam. Cum dixit, BENEDICTA TU INTER MULIERES, virginis benedictum fructum ventris expressit, ut ex eo benedicta dicatur inter omnes mulieres. Maledicta Eva fuerat, quam nunc per MARIAM ad benedictionis gratiam remeasse cognoscimus. Venite ergo omnes mulieres ad MARIAM, & laetamini. Expellite tristitiam concipientis, & gemitus parturientis abiuite, proiuite dolores, quos Eva per serpentem accepit, & quos per Angelum MARIA suscepit honores, assumite. Hoc decus, hic honor Expectationis Marianæ est : quique illum non exhibet, prorsus indignum se aduentu Seruatoris reddit. Ita sensit, & censuit in Concione sua Anselmus : *Quisquis parvus pendendum putat huic Virginis celebrare Conceptionem, nec meretur esse cum fidelibus, nec postea cognoscere Salvatoris aduentum.* Christianus procedit ex utero matris Ecclesiæ, quæ fetus suos sine doloribus parit, ut & ipsa referat in se MARIAM, & sic renatus totus Christianus, totusque Marianus existat.

X.

Cultor Marianæ Purificationis , quantus cultor ^{Cultor Pu-}
Esse debeat immaculatæ Conceptionis , vel ex ^{rificationis}
 ipso Euangelio satis innotescit. Postquam impleti sunt ^{immacu-}
^{lata.} dies purgationis M A R I A E , secundum legem Moysi , tu-
 lerunt Iesum in Jerusalem ut sifferent eum Domino ,
 sicut scriptum est in lege Domini : Quia omne masculi-
 num adaperiens vuluam , sanctum Domino vocabitur. &
 ut darent hostiam secundum quod dictum est in lege Do-
 mini , par turturum , aut duos pullos columbarum . Suo de- ^{Leuit.12,3}
 clarat munere qualis M A R I A sit , cuius Purifica-
 tionis cultor S. Laurentius Iustinianus in hodierna
 Concione ait : Hoc immaculata Virgo perfecit . Venit illa
 ad templum , ut Purificationis mysteria celebraret . Nequa-
 quam in hac parte tenebatur sub lege , quippe quæ non ex
 virili semine , sed de Spiritu sancto conceperat prolem . Sic
 namque præceptum fuerat in lege . Si mulier suscep- ^{Leuit.12,2}
 te conceperit filiam , septem diebus immunda erit . Nequa-
 quam semen susceperat Virgo , sed Spiritu fecunda con-
 ceperat Redemptorem , ideo purificatione non eguit , quæ
 purificantem hominum sordes genuit . Hæc tota pura &
 munda , de vnica prole gaudens , in ea de numero
 prolium triumphans , venit ad templum , & secum ,
 quem genuit , gestauit infantem , de vnici filij sui manife-
 statione iucunda , atque de gentium vocatione deuota . Qua-
 lis

lis illa in templo comparuit? Erat profectò ipsa talis
 & tanta, vt illi minimè reperiretur similis. Erat, inquam,
 corpore virgo, carne incorrupta, prole fecunda, virtute
 perfecta, moribus conspicua, sanctitate redimita, honestate
 conspicua, mente pura, corde ignita, animo suspensa, gra-
 tia plena, sapientia perfusa, Deo coniuncta, Verbo propin-
 qua, mysteriis diuinis imbuta, Angelorum consortio custo-
 dita, à Spiritu sancto absque temporis interuallo posseſſa.
 O honor feminæ! ô excellentia M A R I A E! Quam sem-
 per Spiritus sanctus possedit, idem ille Spiritus, qui
 in sacro Baptismatis fonte, lauat, mundat, ac pu-
 rificat omnes, vt omnes simus Christiani, omnes
 etiam Mariani.

X I.

*Cultor Assumptiæ
sumptuositatis
immaculatae.*

Cultor Assumptionis Marianæ, cultor ac vene-
 Crator est immaculatæ Conceptionis, & idcir-
 cò initio Concionis Assumptæ Virginis S. Augustini-
 nus hinc assumit exordium. Hodierna festivitas, de Dei
 genitricis M A R I A E dormitione toto orbe venerabilis,
 & Angelorum & hominum communis est solemnitas. Cu-
 ius quis dignus sufficiat tam venerabilia narrare miracula,
 quæ per eam mirabiliter sunt patrata? Lex enim natura-
 lis per eam abolita est. Amarae mortis damnatio Eue præua-
 ricationi illata, per eam soluta est. In hac eadem Con-
 cione Christum cum matre loquentem introducit,

&

& simul ad cælestem requiem inuitantem , qui & concludit : *Veni igitur cum fiducia , aperiam tibi Paradisi ianuam , quam Eua parens tua clauserat.* Hinc Ecclesia tota clamat , & acclamat triumphanti de exilio Reginæ gloriose . Per te paradiſi portæ nobis apertæ sunt , quæ hodie gloria cum Angelis triumphas . Apparuit libera à labe & lue culpæ hereditariæ , quæ obiit sine dolore . Sic obeunte , siue potius abeunte considerat Iustinianus , & ait Serim. de Assumptione B.M A R I A E : *Quamobrem resolutionis carnis imminente articulo , sicut ab omni mentis & corporis corruptione extitit libera , ita & à mortis dolore aliena.* Nequaquam habuit quod metueret . Non adfuit , qui se illi opponeret , inimicus , nullusque terreni amoris impulsus , qui Virginis egredientem animam retardaret . Ex quo fit , vt cùm in singulis sacro fonte lustratis anima Mariana , & eadem immaculata existat , & si tunc temporis mundanum exilium deserat , nihil opponi , nihil obiici queat , quod eam ab ingressu cæli remoretur . Digna hæc pro celebritate Assumptionis consideratio est , qua recreat animos Christianorum sancta mater Ecclesia , idcirco habitam in Assumptionis festiuitate concionem Iustinianus exorditur in hæc verba : *In hoc labenti discriminosoque peregrinantes sèculo Ecclesia sancta materno nos semper fuet affectu , quippe quæ spon-*

so suo immortali per regenerationis nos genuit lauacrum, & acceptabilem fecit populum bonorum operum sectatorem.

XII.

*Cultor sancte
Mariae
ad Niues,
cultor Con-
ceptionis.*

Cultor sanctæ MARIÆ ad Niues, cultor est immaculatæ Conceptionis. Recognoscit, in Virgine intemerata tempore summi æstus summam temperiem Spiritus sancti fuisse. Summus æstus est, cum generat cumque generatur homo: & cum gigneret ac gigneretur MARIÆ Spiritus sanctus adfuit, ut omnem temperaret ardorem, ne offenderet immaculatam. Hæc Virgo gloria cum genitrix

Luc. 1, 33. Dei annuntiaretur, ab æstu se tutans, ait: *Quomodo fiet istud, quoniam virum non cognosco? Spiritus sanctus, qui in æstu temperies est, superueniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi, ideoque & quod nascetur ex te sanctum, vocabitur Filius Dei.* Nec solum dum Virgo generaret Filium Dei, ab ardore concupiscentiæ carnis fuit omnino illæsa & libera, sed etiam cum ipsa gigneretur, afflauit in eius conceptu Spiritus sancti aura, cuius causâ & plenam gratia, & simul

Luc. 1, 28. afflatam Spiritu sancto eam salutat Angelus: *Au- gratia plena, Dominus tecum.* Nescit æstum, quæ Spiritu sancto afflatur: afflatur & anima, quæ renata ei aqua & Spiritu sancto, vel in ipsa morte, & eius præuiis sudoribus magnum sentit refrigerium, cu-

ius cupidus noster Dauid dicit Deo : *Remitte mihi*, ^{Pl. 3, 8, 14.} *ut refrigereret priusquam abeam, & amplius non ero.* Hoc est illud refrigerium , quod in morte iustus inuenit, de quo Sapiens : *Iustus si morte præoccupatus fuerit* , ^{in Sap. 4, 3.} *refrigerio erit.* Errarunt ergo, & turpiter errarunt impij. Dixerunt enim cogitantes apud se non rectè : *Exi-* ^{Sap. 2, 1.} *guum, & cum tædio est tempus vita nostræ, & non est refrigerium in fine hominis.* Erit homini refrigerium, qui sanctam MARIAM etiam in sua purissima Conceptione vocauerit, & inuocauerit, dixeritque, *Sancta MARIA, Mater Dei, ora pro nobis peccatoribus nunc,* & *in hora mortis nostræ. Amen*

Ritè ac rectè Gabriel à temperie Spiritus sancti, ^{Flatus spiritus sancti in Conceptione Mariae.} quam in puro sui conceptu virgo M A R I A habuit, gradum fecit ad suaueim , mitem & dulcem auram quam experta est in Conceptione incarnati Verbi. præmisit enim : *Ave gratia plena, Dominus tecum.* sub- ^{Luc. 1, 28.} iunxit deinde : *Spiritus sanctus superueniet in te, & virtus Altissimi obumbrabit tibi.* Respondent sibi puritas Conceptionis , & mundities virginitatis ; hæc posterior ab illa priore dependet. Experimento didicit & probauit gloriosissima M A R I A , & experientur ij qui carnis ignes & æstus cultu & deuotione immaculatæ Conceptionis non mitigant modò, sed etiam illos extinguunt. Cùm Seraphicus Fran-

ciscus carnis caloribus æstuaret, confugit ad niues, quibus totus candidatus candorem castitatis conservauit. Habet & sacras niues in sua Conceptione immaculata M A R I A , cuius virtute mirabiliter incendia corporis sponuntur. In cuius rei confirmationem dignum relatu miraculum est, quod D. Anselmus in Epist. ad Episcopos Angliae commemorat:

Confirmatio.

Tempore Caroli Regis Francorum illustrissimi, Anselmus ait, Clericus quidam ordine, Hungariae Regis germanus, Matrem I E S V toto corde diligens, eius Horas sollicitè decantabat. Parentum autem suorum consilio nubere volens cum quadam adolescentula valde pulchra, accepta à Presbytero nuptiali benedictione, quadam die etiam Missa celebrata recordatus, quòd eiusdem beatissimæ Virginis Horas illa die iuxta morem solitum non cantauerat, sponsam domum mittens, omnes ab Ecclesia exire coëgit, & ipse iuxta altare Virginis solus remansit. Cumque Horas Dominicæ matris decantaret, & hanc Antiphonam, Pulchra es, & decora filia Jerusalem, diceret, subito apparuit ei virgo M A R I A cum duobus Angelis, dexteram ei manum & lœuam tenentibus, dicens ei : Si ego sum pulchra & decora, quid est quòd dimittis me, & sponsam aliam accipis? Numquid ego sum optimè formosa? numquid ego sum pulchrior illa? ubi vidisti tam pulchram? Cui ille obstupefactus ait : Domina mea dulcissima, claritudo tua om-

nem

nem mundi pulchritudinem excellit & clarificat, quoniam
tu es super omnes choros Angelorum exaltata, & super cæ-
los cælorum eleuata. Quid vis Domina ut faciam? Ait illa:
Si sponsam carnalem, cui adhærere vis, amore mei dimi-
seris, me sponsam in cælesti regno habebis: & si Concep-
tio-
nis meæ Festum annuatim sexto Idus Decembris solemniter
celebraueris, & celebrandum prædicaueris, mecum in re-
gno Filij mei laureatus eris. His dictis B. Virgo dispa-
ruit.
Clericus verò domum adire renuit, & absque parentum
suorum consilio ad Abbatiam quamdam extra patriam il-
lam perrexit, & ibidem monachali habitu decoratus est,
& post tempus exiguum meritis beatæ Mariæ Virginis,
Aquileiæ Episcopus Patriarcha factus, Festum Conceptionis
beatæ Virginis die præfato, quamdiu vixit, annuatim
cum propriis Octauis celebrauit, & ubique celebrandum
prædicauit. Habet exemplum, habet miraculum, in
quo dilucidè apparet, æstibus carnis sacris decoram
niuibus immaculatam MARIAM dominari. Æstuat
caro, æstuat mare: præualet utriusque, quæ ex gene-
rali vniuersæ carnis diluicio penitus libera & immu-
nis euasit, sibiique propterea dominatum etiam in
mari acquisiuit.

X I I I.

Dominatur in æstuanti mari, & simul in ho-
mine periclitante, & præ periculo extremo
Domina-
tur in æstu-
maris Vir-
go.

iam æstuanti, immaculata MARIA, in cuius purissimæ Conceptionis honorem duo alia miracula in eadem Epistola refert Anselmus. Accipe primum.

Confirmatio prima.

Tempore illo, quo diuinæ placuit pietati Anglorum gentem de malis suis corrigere, suæque seruitutis officiis arctius adstringere, gloriofissimo Normanorum Duci eamdem patriam debellandum subegit. Qui videlicet Guillelmus tunc temporis Anglorum, Dei virtute, et industria sua totius Ecclesiae dignitatis honores in melius reformatu. Cuius piæ intentionis operibus inuidens ille bonorum omnium inimicus diabolus, tum familiarium fraudibus, tum extra-neorum incursis multoties conatus est eius obsistere successibus. Sed Domino protegente, et timentem se Regem glorificante, ad nihilum deductus est malignus. Audientes autem Dacij Angliam esse subiectam Normanis, grauiter sunt indignati, et quasi suo hereditario iure priuati, arma parant, classem aptant, ut eos adeuntes à data sibi diuinitus patria expellant. Hoc comperto, prudentissimus Guillelmus Helsimum quemdam religiosum Abbatem Rhenensis cœnobij accersiuit, et in Daciam direxit, ut inquirat huius rei veritatem. At ille, ut vir admodum sagacis ingenij, strenuè Regis negotium exequitur. Quo fideliter peracto, ad Angliam reuerti cupiens, mare ingreditur. Et cum maximam partem maris prospero cursu transisset, subito densis surgentibus vndeque ventis, horrida tempestas

pestas mare commouit & vndas. Fatigatis igitur nautis,
nec vltra iam obniti valentibus, fractis remis, funibusque
ruptis, cadentibus velis, spes salutis amittitur, & nihil
sibi nisi submersionis exitus miserabiliter expectatur. Cum-
que de salute corporum essent desperati, animarum solum-
modo magnis clamoribus salutem Creatori suo commendab-
ant, & beatissimam Virginem M A R I A M Dei genitri-
cem, miserorum refugium, & desperatorum spem, deuo-
tissime reclamabant. Et ecce subito suspiciunt quemdam
venerande habitudinis virum Pontificali insula decora-
tum, quasi inter medias vndas naui proximum. Qui vo-
cans ad se Helsimum Abbatem, his verbis alloquitur eum:
Vis, inquit, periculum maris euadere? Vis in patriam
tuam sanus redire? Cumque cum fletu id toto corde desi-
derare, & hoc solum expectare responderet; sic ille: Scias
me ad te à Domina nostra Dei genitrice MARIA directum
esse, ad quam dulciter reclamasti: & si dictis meis obtem-
perare volueris, sanus cum comitibus tuis euades immi-
nens periculum maris. Ille verò illicò respondet, se ei in
omnibus obtemperaturum, si hoc euadat naufragium. Pro-
mitte, inquit ille, Deo & mihi, quod diem Conceptionis
& Creationis Matris Domini nostri I E S U C H R I S T I
solemniter celebrabis, & celebrandum prædicabis. At ille
vt prudentissimus vir ait: Et quis dies in hoc festo cele-
brandus erit? Sexto, ait, Idus Decembris hoc festum so-
lemnii-

lemnizandum tenebis. Et quo, inquit Abbas, Officio vtemur in Ecclesiastico obsequio? Omne, inquit, Officium, quod dicitur in Natiuitate eius, dicetur in eius Conceptione, excepto, quod nomen Natiuitatis mutabis in nomen Conceptionis. His dictis ille disparuit, & citò sedata tempestate, Abbas incolumis concito flatu applicuit littoribus maris Anglicani, & quod viderat & audierat, quibus potuit, notificauit. Statuit autem idem festum in Rhemensi cænobio celebrari, & ipse quamdius vixit, deuotis obsequiis celebrait. Silent venti, mare quiescit in obsequium immaculatæ M A R I A E, & simul in eius purissimæ Conceptionis testimonium, & ad maiorem eiusdem veritatis comprobationem secundum miraculum litteris iam relatis Anselmus recenset.

secunda.

Aliud etiam miraculum huius festivitatis alibi diuina inspirante gratia à nobis declaratur. In pelago Gallico Canonicus quidam, ordine Sacerdos, solitus Horas beatæ M A R I A E Virginis decantare, à villa quadam, vbi cum uxore alterius fornicatus fuerat, rediens ad oppidum in quo morabatur, & pelagus Sequanæ transmeare cupiens, solus nauim ingressus, Dominicæ matris Horas nauigando canere cœpit. Cumque Inuitatorium, Ave M A R I A, gratia plena, Dominus tecum, diceret, & iam in medio flumine esset, ecce turba magna dæmonum in profundo pelagi vna cum eius nauicula eum præcipitauit, & eius ani-

animam rapuit ad tormenta. Die autem tertia ad locum, quo eum dæmones tormentis afficiebant, venit Mater IESV cum magna Angelorum societate, dicens eis : *Vt quid animam famuli nostri ita iniustè affligitis?* Cui illi : *Nos eam debemus habere, & meritò, quia in nostris operibus capta est.* Quibus Mater IESV : *Si illius deberet esse cuius opera faciebat, ergo nostra debet esse, quoniam Matutinas nostras, dum vos eum peremistis, decantabat.* Unde magis rei estis, qui iniquè erga me egistis. His dictis, dæmones hoc illuc dispersi fugerunt, & B. M A R I A animam reduxit ad corpus, & hominem ab utroque funere resuscitatum per brachium arripiens, aquam à dextris & à sinistris quasi murum stare iubens, de profundo pelagi ad portum incolumem reduxit. At ille gaudens, pedibus B. Virginis prostratus, ait : *Charissima mea Domina, & Virgo speciosa, Christo gratissima, quid tibi retribuam pro tantis beneficiis, quae mihi fecisti? Liberasti me de ore leonis, & de tormentis inferni grauissimis animam meam.* Cui Mater IESV ait : *Precor te, ne de cetero in adulterij peccatum cadas, ne fiat tibi nouissimus error peior priore.* Precor iterum, vt de cetero Festum Conceptionis meæ deuotè celebres annuatim sexto Idus Decembris, & vbique celebrandum prædices. Mox vt ea dixit B. Virgo M A R I A, eo cernente cælos ascendit, & ipse eremiticam vitam ducent, quod sibi acciderat cunctis audire volentibus narravit :

& postea quamdiu vixit, illud Festum Conceptionis solemniter & deuotè celebrauit, et celebrandum prædicauit.

- ¶.76,11. *Hæc mutatio dexteræ Excelsi, & immaculatæ MARIAE, quæ naufrago peccatori, ut è profunda abyssø, quam intrarat, euaderet, pœnitentiam illi suggescit, quæ est secunda tabula post naufragium.* Ad hanc recurrit in naufragio suo Dauid, qui sibi similes nos esse volens, ait: *Venite adoremus, & procidamus ante Deum.* & monet iam, ut secundam Partem sacri Oratorij colentes & recolentes, secum iustitiæ Deum conueniamus, & *præueniamus faciem eius in CONFESSIONE.*
- ¶.94,6.

Tibi dicitur, anima, tibi dicitur virgo filia Sion, tincta & picta in formam Spiritus sancti & MARIAE, nouam artem benè viuendi professæ, sed, heu! relapsæ: post lapsum audi, quod in simili casu ad Virginem lapsam scribit Ambrosius: *Accipe, inquit, lamentum; & primùm quidem nullo die quinquagesimus Psalmus intermittatur, quia in negotio tali cantatus est.* Cantatus est à Dauide pœnitente, & rursus canetur à nouo Dauide in secunda Parte Oratorij; cui accedens, quemadmodum hortatur Ambrosius, *Tu quæ iam ingressa es agonem pœnitentie, insiste misera fortiter, inhære tamquam naufragus tabulae, sperans per ipsam te de profundo criminum liberari.*

SACRI
ORATORII
PARS SECUNDA
PIARVM IMAGINVM
ANIMÆ INNOVATÆ
VS V POENITENTIÆ
SACRAMENTALIS
IN GRATIAM
CONFESSARI, ET CONFIDENTIS.

I M A G I N E S

PARTIS SECUNDÆ.

Naufragi Davidis effigies.

Euangelica exemplaria:

Ouis errantis,	Magdalena,
Regis Æthiopis,	Chananæa,
Leprofi,	Matthæi,
Paralytici,	Mulieris patientis fluxum sanguinis,
Prodigi,	Muti loquentis,
Cæci à natuitate,	Petri flentis,
Samaritanæ,	Christi crucifixi, &
Transfigurationis,	Davidis pœnitentis euaden-
Surdi,	tis è naufragio.
Centurionis,	

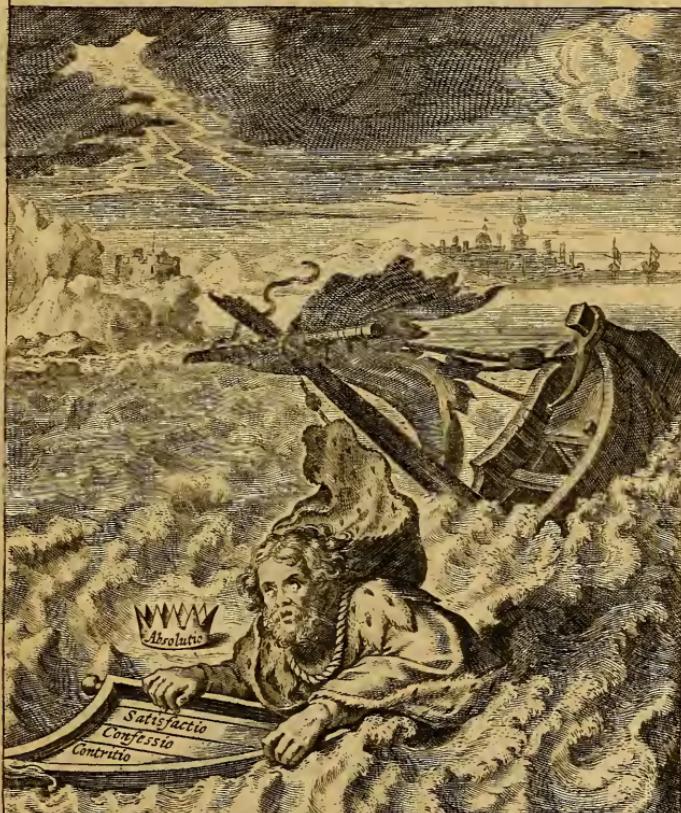
Magnum arcanum Agni,

& ouis redemptæ, & reconciliatæ.

APPAREAT
 NOVVS DAVID
 ARRIPIENS SECUNDAM
 POST NAVFRAGIVM TABVLAM
 RECITANS
 SEPTEM POENITENTIÆ PSALMOS.

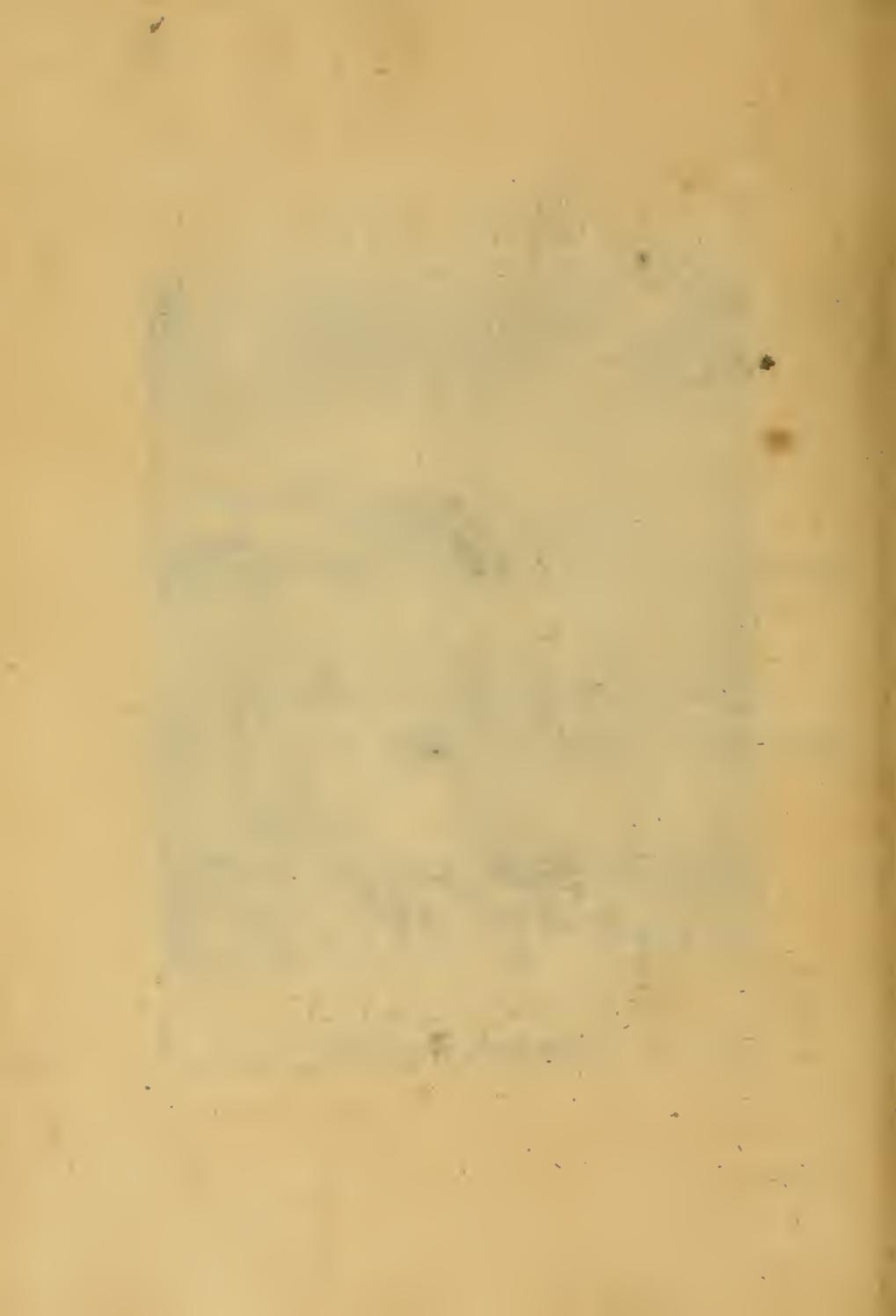
POENITENTIA
 Ars benè viuendi, & benè moriendi,
 figurata & illustrata.
 Respice, & fac secundūm exemplar.

NOVVS DAVID.

POENITENTIA.

Secunda tabula post naufragium.

IMAGO DECIMASEPTIMA
EXPLICATA.

Rex Dāuid, Christianæ artis benè viuendi ac benè moriendi cultor ac professor, gratiam, quam Baptisina Christi præbuit, amisit, & simul confregit nauem, cuius vehiculo in cælestem portum per flatum & afflatum Spiritus sancti festinabat. Lacerata nauis est, & nouus Dauid in magno suo naufragio accurrit, & arripit POENITENTIAM, quæ est secunda post naufragium tabula. Quapropter Serm. 24. commun. pœnitens & simul naufragus Augustinus lapsis post Baptismum ait: *Frequenter vos, fratres charissimi, admoneo, iterum atque iterum admonendo contestor, ut si quis se cognoscat de littore continentiae tempestate libidinis in pelagus luxuriæ fuisse iactatum, CONFESSIONEM velut tabulam confractæ nauis velociter apprehendat, ut per ipsam de hac abyssō, & profundo luxuriæ possit evadere, & ad portum POENITENTIAE peruenire. Quisquis iste est, naufragus Dauid est, arripit tabulam citharæ, in cuius fidibus CONTRITO, CONFESSIO, & SATISFACTIO describuntur. Adiungitur & CORONA, & in ea exa-*

ratur ABSOLVTIO , vt perfecta POENITENTIA , quæ ex *contritione* , *confessione* , & *absolutione* coagmentatur , & *satisfactione* integratur , in effigie appareat , & in ea talis Dauid depingatur , qualis ipse Eccli. 20, 29. à se describitur in septem Pœnitentiæ Psalmis . *Sapiens in verbis producet seipsum* , & Dauid in omnibus & singulis septem Psalmis producit se naufragum dolentein , confitentein , petentem absolutionem , offerentem satisfactionem . Hinc efficitur , vt quot Psalmi numerantur , tot explicationes sint propositæ iam imaginis , ab ipso Dauide expositæ . Dum loquitur de se , naufragum se ostendit , ac prodit in primo Pœnitentiæ Psalmo :

I.

Domine , ne in furore tuo arguas me , neque in ira tua corripias me . Naufragantis more loquitur , dum flendo ac canendo subiungit : Miserere mei Domine quoniam infirmus sum : sana me Domine , quoniam conturbata sunt ossa mea . Et anima mea turbata est valde ; sed tu Domine usquequò ? In hunc eumdem locum Chrysostomus , Quemadmodum enim , inquit , quando vehementes mari incubuerunt , omnia turbant , & quæ est in profundo arena , sursum fertur , et qui nauigant , in magno versantur periculo : ita etiam in nobis turbatur anima , mouetur corpus , omnia complentur tempestate , & plena

olenia est nobis deinceps cymba tumultus ac perturbationis,
 & densa tenebra, & pereunt omnia propriis locis relictis,
 est maxima confusio. Confirmat hoc ipsum in Scho-
 ii suis Basilius, qui vocem istam Dauidis, *Contur-
 bata sunt ossa mea*; ita percipit, ita exponit: *Ossa hic
 non corporis dicit, sed robustas cogitationum vires, qua
 perturbatae sunt spiritu scortationis velut tempestate qua-
 dam obrutae.* Prodit itaque se naufragum, prodit se
 dolentem, confitentem, veniam accipientem, & of-
 ferentem compensationem.

C O N T R I T I O.

Domine, ne in furore tuo arguas me, neque in ira Psal. 6.
 tua corripias me.

Miserere mei Domine quoniam infirmus sum: sana ne Domine quoniam conturbata sunt omnia ossa mea.

Et anima mea turbata est valde, sed tu Domine usquequò?

C O N F E S S I O.

Conuertere Domine, & eripe animam meā: saluum ne fac propter misericordiam tuam.

Quoniam non est in morte qui memor sit tui: in inferno autem quis confitebitur tibi? FACTA
IN TEM-
PORE.

Laborau in gemitu meo, lauabo per singulas noctes letum meum: lacrymis meis stratum meum rigabo.

Turbatus est à furore oculus meus : inueterauit inter omnes inimicos meos.

A B S O L V T I O.

I M P E-
T R A T A .

Discedite à me omnes qui operamini iniquitatem : quoniam exaudiuit Dominus vocem fletus mei.

S A T I S F A C T I O.

A C C E-
P T A T A .

Exaudiuit Dominus deprecationem meam , Dominus orationem meam suscepit.

Erubescant, & conturbentur vehementer omnes inimici mei : conuertantur & erubescant valde velociter.

A T T E N T I O.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Attende ex parte Christianæ animæ locutum in primo Psalmo Dauidem : *Loquitur in hoc Psalmo fidelis anima*, vt ait in Prologo S. Gregorius. Qualis Dauid, talis & anima pœnitentis, quæ passa naufragium recurrit ad pœnitentiam, habet dolorem, facit confessionem, accipit absolutionem, reddit satisfactionem.

I I.

Ecclesiast. 20,
29.

Sapiens in verbis producet seipsum: producit naufragium iterum se Dauid in secundo Psalmo Pœnitentia. Beati, quorum remissæ sunt iniquitates, & quorum tecta

recta sunt peccata. Ait deinde cum vndis & fluctibus certans : *Verumtamen in diluvio aquarum multarum ad eum non approximabunt.* Basilius in Scholiis : *Qui preces diligenter & ex animo offert, multifaria prouidentia fruetur, ita ut tametsi in varias calamitates instar aquarum inundantes incidat, illas tamen superet, ac tristium rerum victor reddatur.* Superat Dauid ingruentem tempestatem , usus vehiculo pœnitentiae , contritionis, confessionis, absolutionis, & satisfactionis.

C O N T R I T I O .

Beatū, quorum remissæ sunt iniuriantes : *& quorum Psal. 3.*
Tecta sunt peccata.

Beatus vir, cui non imputauit Dominus peccatum, nec est in spiritu eius dolus.

Quoniam tacui, inueterauerunt ossa mea, dum clamarem tota die.

Quoniam die ac nocte grauata est super me manus tua: EX CITA-
conuersus sum in ærumna mea, dum configitur spina. TA.

C O N F E S S I O .

Delictum meum cognitum tibi feci, & iniustitiam meam A P E R T A.
non abscondi.

A B S O L V T I O .

Dixi: Confitebor aduersum me iniustitiam meam Do- IMPE-
mino: & tu remisisti impietatem peccati mei. TRATA.

SATISFACTIO.

Pro hac orabit ad te omnis sanctus, in tempore opportuno.

Verumtamen in diluvio aquarum multarum, ad eum non approximabunt.

Tu es refugium meum à tribulatione, quæ circumdedidit me: exultatio mea erue à me circumdantibus me.

ACC E-
P T A T A.

Intellectum tibi dabo, & instruam te in via hac qua gradieris: firmabo super te oculos meos.

Nolite fieri sicut equus & mulus, quibus non est intellectus.

In camo & fræno maxillas eorum constringe, qui non approximant ad te.

Multa flagella peccatoris, sperantem autem in Domino misericordia circumdabit.

Lætamini in Domino & exultate iusti, & gloriamini omnes recti corde.

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Attende naufragans anima, quid de se, quid de te loquatur Dauid. Sermo de te ipsa est, ut monet in Prologo S. Gregorius: *Per David fidelis anima accipitur. Fidelis ergo anima ea quæ in hoc Psalmo dicuntur intelligat, & ab isto numquam in intellectu recedat.*

Intelligat

Intelligat qualis sit pœnitentia post peccatum , qualis contritio & confessio , qualis absolutio & satisfactio , qualis Deus in animam pœnitentem , qualis anima in Deum veniæ & indulgentiæ largitorem.

III.

Sapiens in verbis producet seipsum. Pœnitens quo- Ecli. 20.
29.
que Dauid seipsum in medium profert positum in naufragio, dum recitat tertium Pœnitentiæ suæ Psal-
mum , *Domine, ne in furore tuo arguas me, neque in ira* Psal. 37.
tua corripias me. Naufragum agit , dum orat , *Ne de-
relinquas me Domine Deus meus, ne discesseris à me. In-
tende in adiutorium meum, Domine Deus salutis meæ.*
Quid sibi velit Dauid , explicat in Scholiis Basilius:
Tantis doloribus velut fluctibus obrutus , te Deum ac Do-
minum meum oro , ne me consueta prouidentia priues , sed
auxilium tuum prestes , & salutem largiare. Salutem
naufragus quærit , & inuenit , diuino Dei beneficio
contritus , confessus , absolutus , dignos pœnitentiæ
fructus faciens , & satisfaciens.

C O N T R I T I O .

Domine , ne in furore tuo arguas me , neque in ira Psal. 37.
tua corripias me.

Quoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi: & confirmasti POST V-
LATA E T
E X C I-
T A T A.
super me manum tuam.

Non

Non est sanitas in carne mea à facie iræ tuæ : non est pax ossibus meis à facie peccatorum meorum.

Quoniam iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum : & sicut onus graue grauatæ sunt super me.

Putruerunt, & corruptæ sunt cicatrices meæ, à facie insipientiæ meæ.

CONFESSIO.

INDEX
MISERIA-
RVM.

Miser factus sum, & curuatus sum usque in finem : tota die contristatus ingrediebar.

Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus : et non est sanitas in carne mea.

Afflictus sum, & humiliatus sum nimis : rugiebam à gemitu cordis mei.

Domine, ante te omne desiderium meum, et gemitus meus à te non est absconditus.

Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea : & lumen oculorum meorum, & ipsum non est tecum.

ABSOLVATIO.

INEXPE-
CTATA.

Amici mei, & proximi mei aduersum me appropinquauerunt, & steterunt.

Et qui iuxta me erant, de longè steterunt : et vim faciebant qui querebant animam meam.

Et qui inquirebant mala mihi, locuti sunt vanitates : & dolos tota die meditabantur.

Ego

Ego autem tamquam surdus non audiebam: $\text{\textcircled{T}}$ sicut mutus non aperiens os suum.

Et factus sum sicut homo non audiens: $\text{\textcircled{E}}$ non habens in ore suo redargutiones.

Quoniam in te Domine speravi: tu exaudies me Domine Deus meus.

S A T I S F A C T I O.

Quia dixi: Nequando supergaudeant mihi inimici mei: IMPE-
TRATA.
 $\text{\textcircled{T}}$ dum commouentur pedes mei, super me magna locuti sunt.

Quoniam ego in flagella paratus sum: $\text{\textcircled{T}}$ dolor meus in conspectu meo semper.

Quoniam iniquitatem meam annuntiabo: $\text{\textcircled{T}}$ cogitabo OBLATA. pro peccato meo.

Inimici autem mei viuunt, $\text{\textcircled{E}}$ confirmati sunt super me: $\text{\textcircled{E}}$ multiplicati sunt qui oderunt me inique.

Qui retribuunt mala pro bonis, detrahebant mihi: quoniam sequebar bonitatem.

Ne derelinquas me Domine Deus meus: ne discesseris à me.

Intende in adiutorium meum, Domine Deus salutis meæ.

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Attende naufragium patiens, quid in Prologo Psalimi dixerit Magnus Gregorius: *Fidelis anima in procellosos mundane instabilitatis corruit fluctus, quia statum rectitudinis seruare non potuit.* Hæc anima Dauidica est, & hæc, ut in pristinum statum restituatur, dolens conditionem suam conteritur, & confitetur; cumque de salute alij desperent, sperat ipsa, impetrat à Deo veniam, & absolutionem ornatam debita satisfactione adipiscitur.

I V.

*Ecli. 20,
29.*

Sapiens in verbis producit seipsum, ostenditque qualis sit. Facit & Dauid, dum in Psalmo Pœnitentiæ, *Domine exaudi orationem meam, et clamor meus ad te veniat,* anxius in naufragio orat & clamat. Clamat & orat pœnitens sœua tempestate vexatus, &, ut ait Gregorius in Prologo, *reductis oculis cogitat unde ceciderit, & circumspectis omnibus quæ imminent, quas inuenierit calamitates attendit.* Attendit in tanto malorum naufragio opus esse tabula Pœnitentiæ, ut euadat, & ecce euadit virtute contritionis, confessionis, absolutionis, & satisfactionis.

CON-

CONTRITIO.

Domine exaudi orationem meam : & clamor meus
ad te veniat.

Psal. IOR.
POST V-
LATA.

Non auertas faciem tuam à me : in quacumque die
tribulor, inclina ad me aurem tuam.

In quacumque die inuocauero te, velociter exaudi me.

Quia defecerunt sicut fumus dies mei: & ossa mea sicut
cremum aruerunt.

Percussus sum ut fænum, & aruit cor meum : quia
oblitus sum comedere panem meum.

A voce gemitus mei adhæsit os meum carni meæ.

EXCITA-
TA.

CONFESSIO.

Similis factus sum pellicano solitudinis : factus sum
sicut nycticorax in domicilio.

INDICA-
TA ET
IMPV-
GNATA.

Vigilauit, & factus sum sicut passer solitarius in teſto.

Tota die reprobrabant mihi inimici mei: & qui lauda-
bant me, aduersum me iurabant.

Quia cinerem tamquam panem manducabam, & po-
tum meum cum fletu miscebam.

A facie iræ & indignationis tuæ : quia eleuans allisi-
sti me.

Dies mei sicut umbra declinauerunt : & ego sicut fœ-
num arui.

ABSOLV T I O.

Tu autem Domine in æternum permanes : et memoriale tuum in generationem & generationem.

POST V-
LATA E T
IMPE-
TRATA.

Tu exurgens misereberis Sion : quia tempus miserendi eius, quid venit tempus.

Quoniam placuerunt seruis tuis lapides eius : et terræ eius miserebuntur.

Et timebunt Gentes nomen tuum Domine , & omnes reges terræ gloriam tuam.

Quia ædificauit Dominus Sion: & videbitur in gloria sua.

*Respxit in orationem humilium: et non spreuit pre-
cem eorum.*

*Scribantur hæc in generatione altera : et populus, qui
creabitur, laudabit Dominum:*

*Quia prospexit de excelso sancto suo : Dominus de cælo
in terram aspexit:*

*Ut audiret gemitus competitorum : ut solueret filios
interemtorum.*

S A T I S F A C T I O.

TEMPO-
RALIS
AETER-
NO D E O
GRATA.

*Ut annuntient in Sion nomen Domini: & laudem eius
in Ierusalem.*

*In conueniendo populos in unum, & reges ut seruiant
Dominum.*

*Respondit ei in via virtutis sua : paucitatem dierum
meorum nuntia mihi.*

N.e.

Ne reuoces me in dimidio dierum meorum : in generationem & generationem anni tui.

Initio tu Domine terram fundasti : & opera manuum tuarum sunt cœli.

Ipsi peribunt , tu autem permanes : & omnes sicut vestimentum veterascent.

Et sicut opertorium mutabis eos , & mutabuntur : tu autem idem ipse es , & anni tui non deficient.

Filij seruorum tuorum habitabunt : & semen eorum in sæculum dirigetur.

ATTENTIO.

Attende , & audi. Deut.27,9.

Attende , fidelis anima oppressa diro naufrago , ex quo cum Dauide clama & ora , vt similiter affligaris , compungaris & conteraris. Attende & confessionem Dauidis , qui multis & titur parabolis , dignè volens suas exprimere calamitates , vt annotat in Scholiis Basilius. Explica miserias tuas , pellcano & nycticoraci similis. Attende & eius absolutionem , cuius vt fruaris beneficio , capta tempus quod ille captauit ; & si compedita es compedibus criminum , absoluēris. Attende & eius satisfactionem , temporalem quidem oblatam æterno Deo, Tu

autem Domine in eternum permanes. Rursus in Scholiis Basilius: *Ego quidem huiusmodi naturam habeo, tantisque coniunctus sum ærumnis : tu vero sempiternus & eter-nus existens, facilè præsentium malorum mutationem quamdam largieris.*

V.

Eccl. 20,
29. *Sapiens in verbis producet seipsum, & quidem ut sa-piens Dauid pœnitens naufragantem se depingit in
Psal. 129. suo Psalmo, De profundis clamaui ad te Domine, Domi-ne exaudi vocem meam. Clamat de profundo maris, agitatus tempestate, ut hoc loco Gregorius testatur; ac simul monet: Attendat unusquisque in quo profundo iaceat, & quam longe à Deo peruersè agens effectus sit. Claret peccator, quem à Deo recedentem cupiditatum tempestas contrivit, quem hostis absorbit, quem præsen-tis saculi fluctus inuoluit, agnoscat se esse in profundo, ut ad Deum sua perueniat oratio. Accedat orationi contri-tio, contritioni confessio, confessioni absolutio, ab-solutioni satisfactio.*

C O N T R I T I O.

Psal. 129.
EXCITA-TA. **D**e profundis clamaui ad te Domine: Domine exau-di vocem meam:

Fiant aures tuæ intendentæ, in vocem deprecationi meæ.

CON

CONFESSIO.

Si iniquitates obseruaueris Domine: Domine quis sus- INSINVA-
T A.
tinebit?

ABSOLVTIO.

Quia apud te propitiatio est: & propter legem tuam IMPE-
TRATA.
sustinui te Domine.

SATISFACTIO.

Sustinuit anima mea in verbo eius: sperauit anima mea CHRISTI,
ET DAVI-
DIS OPE-
in Domino.

A custodia matutina usque ad noctem: speret Israël RATIO.
in Domino.

Quia apud Dominum misericordia: & copiosa apud
eum redemptio.

Et ipse redimet Israël; ex omnibus iniquitatibus eius.

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Attende ortam de profundis visceribus contritionem. Basilius in Scholiis: *Quid est, E profundis? Non simpliciter, inquit, ex ore & lingua animo aberrante effunduntur hæc verba, sed è corde profundissimo, ex imis animæ sedibus, ex intimis & abditissimis cordis penetralibus.* Attende qualis sit confessio Dauidica: *Si iniquitates obseruaueris Domine, Domine quis sustinebit?*

tinebit? Gregorius in hunc locum: Attende qualiter peccati confessio peccata oblitteret, quæ iustificat iniquum, & tollit à Deo memoriam peccatorum. Attende Dauidicam absolutionem, dum ait: Quia apud te propitiatio est, & propter legem tuam sustinui te Domine. Iterum Gregorius: Lex Dei misericordia est, quæ peccantibus veniam contulit. Attende satisfactionem accipientem valorem ex meritis Redemptoris: Copiosa apud eum redemptio.

V I.

*Ecclesiast. 20,
29.*

Sapiens in verbis producet seipsum, & cuius sit conditionis exponit, more pœnitentis Dauidis, qui naufragus cum sit, talem se exhibet, talem se repræsentat in *Psalmo Pœnitentiæ*, Domine exaudi orationem meam, auribus percipe obsecrationem meam. Hæc supplicatio est pœnitentis, naufragantis, è medio mari clamantis: Collocauit me in obscuris sicut mortuos sæculi, & anxiatus est super me spiritus meus. In me turbatum est cor meum. Erat in eodem statu & naufragio cum Iona, de quo citatus Gregorius: Clamauit Ionas ad Deum de ventre ceti, de altitudine maris, de profundo inobedientiæ, & ad aures Domini oratio illius peruenit, qui eruit eum à fluctibus, eripuit à bestia, absoluit à culpa. Eripitur quoque Dauid, & absoluitur, habens contritionem, adiungens confessionem, ac simul satisfactionem.

CON

CONTRITIO.

Domine exaudi orationem meam, auribus percipe ob-
secrationem meam in veritate tua : exaudi me in
tua iustitia.

Psal. 142.
POST V-
LATA ET
EXCITA-
TA.

Et non intres in iudicium cum seruo tuo : quia non iu-
stificabitur in conspectu tuo omnis viuens.

Quia persecutus est inimicus animam meam : humilia-
uit in terra vitam meam.

Collocauit me in obscuris sicut mortuos saeculi : & an-
xiatus est super me spiritus meus, in me turbatum est cor
meum.

Memor fui dierum antiquorum , meditatus sum in
omnibus operibus tuis : in factis manuum tuarum medi-
tabar.

CONFESSIO.

Expandi manus meas ad te : anima mea sicut terra si-
ne aqua tibi:

FACTA
DE IA-
CTURA
GRATIAE.

Velociter exaudi me Domine : defecit spiritus meus.

Non auertas faciem tuam à me : & similis ero descen-
dentibus in lacum.

ABSOLVTIO.

Auditam fac mihi manè misericordiam tuam : quia in
te speravi.

POST V-
LATA.

Notam fac mihi viam, in qua ambulem: quia ad te le-
uavi animam meam.

Dd

Eripe

IMPE-
TRATA
VIRTU-
TE SPI-
RITVS
SANCTI.

Eripe me de inimicis meis Domine, ad te confugi : doce
me facere voluntatem tuam, quia Deus meus es tu.

Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam : pro-
pter nomen tuum Domine viuificabis me, in aequitate tua.

SATISFACTIO.

SERVVM
PECCATI
STATVIT
IN SER-
VITATE
DEI.

Educes de tribulatione animam meam: & in misericor-
dia tua disperdes inimicos meos.

& perdes omnes qui tribulant animam meam : quoniam
ego seruus tuus sum.

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut. 27, 9.

Attende, pœnitens, ac considera te pati cum
Dauide naufragium. Time iudicium Dei, hor-
re statum in quo te mors commissæ culpæ consti-
tuit. Expande manus, ora, & confitere gratiæ te
iaæturam fecisse, sine qua, terræ instar absque aqua,
anima tua est. Postula absolutionem, & à peccatis
patratis liberationem, cuius auctor est Spiritus san-
ctus assistens in confessione. Constitue te seruum
Dei, vt qui hactenus peccati seruus fuisti, pro digna
satisfactione seruitio mancipatus diuino, & eius
amore passus tribulationes, dicere queas Deo: *Ego
seruus tuus sum.*

VII.

Sapiens in verbis producet seipsum. Et quidem sa- Eccli. 29.
 piens Dauid, seipso modò sapientior, ad viuum de-^{29.}
 pingit se in principali suæ Pœnitentiæ Psalmo, Mi- Psal. 50.
 serere mei Deus secundùm magnam misericordiam tuam.
 Laborat naufragus Dauid, & hæc quidem vox, Mi-
 serere mei Deus, naufragi laborantis est, vt notat in
 Scholiis Basilius. *Proposita hæc verba conueniunt &*
diuinissimo Dauidi, & populo captiuo, & iis qui inter-
nos malo sunt affecti. Magna siquidem vulnera paribus
etiam indigent pharmacis. *Quapropter & magnus Dauid.*
uniuersam in se gratiam effundi, & totum miserationum
fontem in peccati sui vlcera euacuari orat. Hic ipse præ-
fert in se viuam imaginem contritionis, confessio-
nis, absolutionis, atque satisfactionis, ex quibus
partibus conditur, conficitur & perficitur Sacra-
mentum Pœnitentiæ.

CONTRITIO.

Miserere mei Deus : secundùm magnam misericor- Psal. 50.
 diam tuam. PERFE-
 CTA.

Et secundùm multitudinem miserationum tuarum, dele
iniquitatem meam.

Amplius laua me ab iniquitate mea: & à peccato meo
munda me.

Quoniam iniquitatem meam ego cognosco: & peccatum meum contra me est semper.

CONFESSIO.

GENERALIS, ET SPECIA-
LIS. Tibi soli peccaui, & malum coram te feci: ut iustificeris in sermonibus tuis, & vincas cum iudicaris.

Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea.

Ecce enim veritatem dilexisti: incerta, & occulta scientiae tuae manifestasti mihi.

Asperges me hyssopo, & mundabor: lauabis me, & super niuem dealbabor.

Auditui meo dabis gaudium & laetitiam: & exultabunt ossa humiliata.

Auerte faciem a peccatis meis: & omnes iniquitates meas dele.

Cor mundum crea in me Deus: & spiritum rectum innoua in visceribus meis.

Ne proiicias me a facie tua: & spiritum sanctum tuum ne auferas a me.

ABSOLVTO.

REDDIT.
T.A.

Redde mihi laetitiam salutaris tui: & spiritu principali confirma me.

SATISFACTIO.

OBLATA.

Docebo iniquos vias tuas: & impij ad te conuertentur.

Liberia

Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis meæ : et exultabit lingua mea iustitiam tuam.

Domine labia mea aperies : et os meum annuntiabit laudem tuam.

Quoniam si voluisses sacrificiū, dediſsem utique : holocaustis non delectaberis.

Sacrificium Deo spiritus contribulatus : cor contritum, et humiliatum Deus non despicies.

Benignè fac Domine in bona voluntate tua Sion : ut edificantur muri Jerusalēm.

Tunc acceptabis sacrificium iustitiae, oblationes, et holocausta : tunc imponent super altare tuum vitulos.

Gloria Patri, et Filio, et Spiritui sancto.

CONSUM-
MATA ET
ACCE-
PTATA.

ATTENTIO.

Attende, et audi. Deut. 27, 9.

Attende miseras animæ tuæ , & in vasta earum abyſſo , instar patientis naufragium , extolle vocem , & clama : *Miserere mei Deus.* Attende Dauidicam contritionem , perfectam confessionem , regalem absolutionem , consummatam C H R I S T I satisfactione compensationem eius qui dicit : *Docebo iniquos vias tuas , et impij ad te conuertentur.* Hic docet naufragos pœnitentiam , & ita docet , vt partes

perfecti magistri agat. Offert Deo, *Docebo iniquos vias tuas*, hoc est, ut in Scholiis Basilius ait, recuperata benignitate tua archetypus ero pœnitentiæ iis qui præsentem hanc vitam amplectuntur. Ero & præco bonitatis tuæ, exhortaborque impios homines, & præuaricatores, ut ad te supplices currant. Hic præco bonitatis diuinæ, hic archetypus pœnitentiæ Sacramentalis per typos & imagines acceptas ex Euangelio, Psalmi huius versibus consonantes colit, ac colere pœnitentiam docet. ATTENDE, fili pœnitentiæ, ut nouus Dauid appareas. AVDI, Pater pœnitentiæ, quomodo excipere confessionem debeas, ut existas dignus Vicarius Christi, cuius diuina exemplaria contemplanda, ac pariter imitanda proferuntur, & ostenduntur in secunda sacri Oratorij Parte.

Compareant, in anima pœnitentis, imago ouis errantis; in spiritu Confessarij, imago Christi ouem quatrentis.

EXEMPLAR CONTRITIONIS. *Luc. 15.*
Errans ouis de pastore amiso dolens.

DAVID ERRANS, ET DOLENS.
*Miserere mei Deus, secundum magnam
misericordiam tuam..*

IMAGO DECIMA OCTAVA

EXPLICATA.

BONVS pastor, cuius exhibita imago, misericordiam, pietatem, benignitatemque repræsentat, Christus est. Apparuit humanitas & benignitas boni Pastoris in eo quod ipse Lucæ 15, 4. declarat : *Quis ex vobis homo, qui habet centum oves: & si perdiderit unam ex illis, nonne dimittit nonaginta nouem in deserto, & vadit ad illam?* Angelos, & Angelicas iustorum animas Christus deserit, vt animam peccatoris irretitam sentibus & vapribus criminum illaqueatam querat, inueniat, manuimque porrigat, vt è misero statu eripiat. Anima peccatoris *cor suum dabit in similitudinem* Eccli. 38.
picturæ, vt instar errantis ovis de iactura boni Pastoris vehementer doleat & conteratur, totusque contritus & afflictus clamet : *Erravi sicut ovis quæ periit.* Psal. 118.
 Memor magnæ miseriæ suæ, & misericordiæ diuinæ, eruim pat in vocem illam : *Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam.* Hanc magnam misericordiam inquirunt oves errantes, hanc implorant pœnitentes, & admonendi sunt, inquit Gregorius 3. parte Pastoral. cap. 30. *vt de misericordia, quam*

*postulant, præsumant, ne vi immoderata afflictionis intereant. Neque enim piè Dominus ante delinquentium oculos flenda peccata opponeret, si per semetipsum eos distri-
ctè ferire voluisse, quos miserando præueniens se metipsum
Psal. 90, 2. indices fecit. Hinc enim scriptum est: Præueniamus faciem eius in confessione. Discat hinc, discat Confessarius animarum, more Christi agere cum pœnitente: offerat operam suam in formam boni Pastoris, ut ouem intricatam sic eripiat & extricet. Christus porrigit manum, porrigat & Confessarius: teste enim Basilio Sermone de Pœnitent. Cordati viri est; dextram fratribus ad pœnitentiam porrigere. Porrigit manum in effigie Pastor.*

Miraculosa imago.

*Miracu-
lum in per-
dita oue
patratum.*

Mirabile templum Dei, mirabile pœnitentiae Moratorium, in quo miraculosæ imagines exhibentur. Nulla hîc datur imago, quæ non sit miraculis celebris & illustris. Celebris & illustris est effigies boni pastoris, & humanæ ouis errantis, cùm præter omnem naturæ ordinem descenderit è cælo Deus, vt hominem à culpis exemptum in cælum eueheret. Resplendet in rebus miraculosis diuina Dei virtus ac potestas, & hæc eadem satis appetet in mirabili ouis errantis reductione, quemadmo-
dum

dum Ambrosius in Psalm. 118. Serm. 22. concionatus est. In Evangelio suo asseruit (Christus) quod pastor reliquit nonaginta et nouem oves, et unam requirit, quae errauit. Centesima ovis est, quam dicit errasse, perfectio et plenitudo numeri: ipse te instruat et informet. Non immoritò ceteris antefertur, quia plus est à vitio te reuocasse, quam propè ipsa vitia nescisse. Imbutos enim virtus animos exuere frænis cupiditatum, atque emendari, non solum perfectæ virtutis, sed etiam cœlestis est gratia. Emendare enim futura, attentionis humanae est; præterita donare, diuinæ est potestatis. Cœlestem gratiam, diuinamque potentiam suam Deus hoc loco manifestat, ut perditæ virtutæ homo contemplatus hanc imaginem, cum maiori deuotione proruipat in illam vocem: Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam; & sperret sibi idem beneficium conferendum, idem secum patrandum esse miraculum, cum verè dixerit Basilius Regul. 12. Quia propter peccatorum nostrorum remissionem Unigenitum suum misit, quantum in ipso est, omnia peccata remisit. Hæc virtus pœnitentiæ est, ut factam per peccatum iacturam resarciat. Exclamat propterea Ephræm agens de Pœnitentia: O artificissam dispensationem! quia nullam prorsus iacturam fieri à Deo sinit pœnitentia. Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Christe bone Pastor, qui ouibus nonaginta no-
Cuem in cælo relictis, vnam perditam ouem in
 terris quæfisti, & inuenisti : quære me, vt inuenias
 me : erravi enim sicut ouis quæ periit : amisi te
 Psal. 50, 2. Deum meum, & tecum simul omnia perdidii. Mi-
 serere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam.

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:
 Exemplar ouis errantis, exemplar pœnitentis
 de iactura Dei dolentis.

I.

*Imitatio
ouis erran-
tis.* **P**rimus ac principalis actus pœnitentiæ ille est,
Ierem. 2, 19. quo de perduto Deo misera pœnitentis anima
 dolet, ac simul luget. Summa hæc iactura est. *Scito,*
& vide, quām malum est & amarum, reliquisse te Do-
minum Deum tuum. Considera, Christiane Dauid, te
 oui erranti similem, cui bonus pastor occurrit &
 succurrit, vt de malo summo te iam clementer edu-
 cat : igitur eripientis Dei manum postula, & roga:
Iob 14, 15. *Operi manuum tuarum porriges dexteram.*

II.

II.

Nulla rerum humanarum adeò grauis iactura est, cui desit illa consolatio : *Dominus dedit, Dominus abstat :* sicut *Domino placuit, ita factum est : sit nomen Domini benedictum.* Cùm peccasti, Deus tantum malum non intulit, tu auctor tibi damni fuisti, omnemque tibi viam consolationis interclusisti : sola tibi restat via doloris & contritionis, vt effugias, quod parasti tibi, malum. Sic perdita euasit ouis, sic Dauid effugit ; sic euades, & effugies.

III.

Contemplare bonum Pastorem, à quo per culpam auersus es ; audi dicentem : *Conuertimini, & agite paenitentiam ab omnibus iniquitatibus vestris : et non erit vobis in ruinam iniquitas.* Proiucite à vobis omnes preuaricationes vestras, in quibus preuaricati estis, *et facite vobis cor nouum, et spiritum nouum : & quare moriemini domus Israël ? Quia nolo mortem morientis, dicit Dominus Deus, reuertimini, et viuite.* Princeps ipse, cuius grauiter maiestatem læsistī, cùm duceris ad æternæ mortis supplicium, tibi occurrit, vrget, & instat, vt qui auersus ab eo fuisti, ad ipsum oculos animæ tuæ conuertas, euadas, & viuas. *Quanta hæc misericordia, quanta hæc pietas est !*

I V.

Extrema miseria est , hominem esse damnatum ob hanc causam , quòd Deo in æternum careat , nec detur in posterum via vt ad Deum redire queat . Quid si daretur ? haud dubiè nec vel vno puncto quiesceret , quàm primum illam arriperet , vt æternam damnationem effugeret . Homo culpæ mortalis reus , descendantibus in lacum similis factus est , & summa iatura. in graui Dei iactura cum illis conuenit . Hoc ipsum quod illi præstarent si possent , exequere tu , cùm possis , ad Dominum Deum recurre , & viam salutis ingredere .

V.

Cùm Polycarpo diras mortis iminas Proconsul intentaret , nisi Deum desereret , nihil se vimquam malì à Christo accepisse , accepisse verò quamplurima beneficia , respondit , ac proinde nullam causam posse esse , propter quam à Christo deficeret . Nobilis ac generosa responsio , digna Polycarpo sententia . Oportebat , vt cùm tentator instaret , vrgeretque summa in- tentatio ad hoc vt desereres Deum , memor fuisses boni Pastoris , qui nulla in re vel minima tibi nocuit , profuit in multis . qui tot ac tanta beneficia tibi præstítit , ne vimquam ab illo deficeres , defecisti tamen . Tandem aliquando respice , diuinorum me- gratitudo. mor

mōr beneficiorū in benefactorem tuum extitisse
peccatorem , dole ac luge , contritus ora , & ve-
niam implora.

V I.

Non solum anima, sed etiam corpus ab auctore ^{imitatio in}
salutis Deo defecit , & aberrauit , cūm peccati ex-
cessum commisit. Hinc infirmitates & morbi , qui-
bus irretitus homo , ouis errantis instar , detinetur
& implicatur, pungitur dolorum sentibus, vepribus-
que pœnarum angitur. Non deerit ægroto pœni-
tenti Deus, respondebit voto Dauidis, *Dominus opem* psal. 40, 4.
ferat illi super lectum doloris eius : uniuersum stratum
eius versasti in infirmitate eius. Ego dixi: Domine misere-
re mei, sana animam meam, quia peccavi tibi. Non deerit
diuinus è cælo Pastor morbidæ suæ oui, si commis-
sum excessum doleat , & salutis auctorem deseruisse
verè pœniteat; si vocem edat, & clamet: Miserere mei psal. 50, 3.
Deus secundum magnam misericordiam tuam.

Audi Pater Pœnitentis :

Exemplar boni Pastoris , exemplar boni
Confessarij.

I.

Bonus Pastor, cūm apud Superos esset , & inter ^{imitatio}
cælestes Angelos versaretur , propter errantēm ^{boni Pastoris}
ouem,

ouem , & eius amissam salutem descendit è cælis, præferens in se formam perfecti Confessarij , cuius officium est lapsas & dilapsas oues reuocare. Esto sit alter Paulus pœnitentium Confessarius, vt & dicere queat, *Conuersatio nostra in cælis est*, nouerit boni Pastoris exemplo intermittere cælestes contemplationes, vt sacris se confessionibus impendat.

I I.

Isai. 61, 1. Bonus pastor de se dicit Lucæ cap.4, 18. *Spiritus Domini super me, propter quod vnxit me, euangelizare pauperibus misit me, sanare contritos corde, prædicare captiuis remissionem, &cæcis visum, dimittere confractos in remissionem, prædicare annum Domini acceptum, & diem retributionis.* Hic ipse communicans suas vices Apostolis ac Confessariis, donat illis Spiritum suum. *Accipite, inquit, Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis.* vt & singulis Confessariis tenetibus locum Christi dicere fas sit, *Spiritus Domini super me, qui me Sacerdotem vnxit, & constituit simul pastorem, vt pauperculæ oui bonum nuntium offerrem, contritæ pro commissis flagitiis benè sperare iuberem, remedium salutis adhiberem, & remissionem culparum impenderem.*

I I I.

Bonus Pastor à Spiritu sancto ductus est in hunc mundum,

mundum , vt per auia & deuia miseram ouem errantem in semita certa & recta constitueret. Hoc munus & officium Spiritus sancti est. Vnde Dauid, qui se ouem errantem fatetur , & simul confitetur, Errauit, inquit , sicut ouis quæ periit ; à Spiritu Dei re- Psal. 118,
uocandum se in viam salutis ostendit , dum canit, 176.
Spiritus tuus bonus deducet me in terram regiam. Qua- Psl. 141, 16.
propter Ecclesia sancta Spiritum sanctum orans , &
simul sui officij monens , ait , *Rege quod est deuium.*
Meminerit Confessarius hunc eundem Spiritum à Confessarij
est ouen
reducere.
bono Pastore accepisse , cùm dixerit , *Accipite Spiri-
tum sanctum , & recognoscat se ideò donatum Spiri-* Ioan. 20,
23.
tu, vt errantem peccatorem reducat ad viam gratiæ,
à qua se per culpas patratas auertit.

I V.

Bonus Pastor venit è cælo in Nazareth , & secum suaves attulit flores, quibus irretitam spinis & vepribus ouem alliceret , & simul attraheret. Nouerit Confessarius ornare se floribus , bonis desideriis salutis alienæ, vt cùm pœnitens peccatorum sentibus intricatus & illaqueatus cupidum salutis suæ eum videbit, ad dolorem & contritionem magis excitetur, alliciatur ad Confessionem , & ad Deum pertrahatur. Cùm malè quis habet , & aduertit medicum suisius magis optare valetudinem, eò magis ipse mo-

uetur & incitatur, vt suæ propriæ saluti prouideat & consulat. Quò maius est in Confessario desiderium, vt pœnitens doleat de commissis, ac sanetur, eò maior cupiditas est in pœnitente, vt de peccatis contritionem habeat, & salutem sibi acquirat.

V.

*Manum
porrigere.*

Bonus pastor manum porrigit oui, quæ adhuc inter vepres & sentes peccatorum depingitur, & instruit Vicarium suum, vt sciat manum pœnitenti extendere, & simul offerre, virtute clauium, remissionem & indulgentiam delictorum. Princeps Apostolorum ac simul Confessorum Petrus est, cui

Matth. xvi, 19. dixit Christus, *Tibi dabo claves regni cælorum.* dedit,

quas & ipse gestat in manu, vt ouibus errantibus offerat: & quidem offert, vt earum beneficio gaudent, & ad cælestia pascua virtute Confessionis adsipirent. Christus sine clauibus pingitur, Petrus cum clauibus, quas in manibus Confessorum bonus Pastor constituit.

V I.

*Onus so-
lari.*

Bonus pastor baculum in manu gestans se offert, & exhibet erranti oui non ad terrorem, sed ad animi alacritatem, non ad punitionem, sed ad consolationem. Hunc euimdem intuitus Dauid, & simul

Psal. xxii, 1. errans ouis ait: *Dominus regit me, et nihil mihi deerit,*

in

in loco pascuae ibi me collocauit. Super aquam refectionis educauit, me animam meam conuertit. Deduxit me super semitas iustitiae, propter nomen suum. Nam, & si ambulauero in medio umbræ mortis, non timebo mala: quoniam tu tecum es. Virga tua, & baculus tuus, ipsa me consolata sunt. Quid enim baculus, nisi pœnitentia est? Confirmat agens de Pœnitentia Ephræm: Peccatum conscientiam diuelli, pœnitentia verò baculus ad eius requiem efficitur; nam Dominus erigit elisos, verum per pœnitentiam id facit. Quando enim à Davide dici audieris, Virga tua, & baculus tuus, ipsa me consolata sunt, intellige quod per pœnitentiam istud fieri dixerit. Pastor vtitur baculo suo, ut omnes viarum superet difficultates, quæ occurrere solent in munere pastorali. Christus baculo pœnitentiæ innixus, quidquid est arduum transgreditur, ut perditæ oui succurrat; unde & ouis ex baculi contemplatione non terretur, sed excitatur; non affligitur, sed recreatur. Huic eidem baculo innitens & incumbens Confessarius, quidquid graue & difficile occurrat, vincat animosè, & oui perditæ & afflictæ misericordiam diuinam imploranti clementer succurrat, & in humeros suos eam suscipiat.

VII.

S. Augustinus libro de Salutaribus documentis

Oue mpor- cap.52. agens de Confessario ait: *Sit benevolus, para-*
tus erigere, & secum onus portare. Habeat dulcedinem in
affectione, pietatem in alterius crimine, discretionem in
varietate. Dulcis ac pius moneat errantem ouem,
sicut illam monet Laurentius Iustinianus Serm. de
Conuersione: Non est Deus talis, ut lateatur in perdi-
tione morientium, neque vult mortem peccatoris, sed ut
magis conuertatur, & viuat. Diligit facturam suam, opus
manuum suarum, amatque imaginem suam non sculptam
in marmore, nec in parietibus pietam, sed quam impressit
Gen.1,26. in anima, sicut ipse ait: Faciamus hominem ad imaginem
& similitudinem nostram. Hanc in perdita oue centesima,
relictis nonaginta nouem, in montibus requisivit. Rogat
Basilius Reg. 8. quomodo tractandus sit qui legitimi-
mè ac verè resipiscit; & respondet: Sicut Dominus
docuit dicens: Conuocat amicos ac vicinos suos dicens:
Congratulamini mihi, quia inueni ouem meam quam per-
dideram.

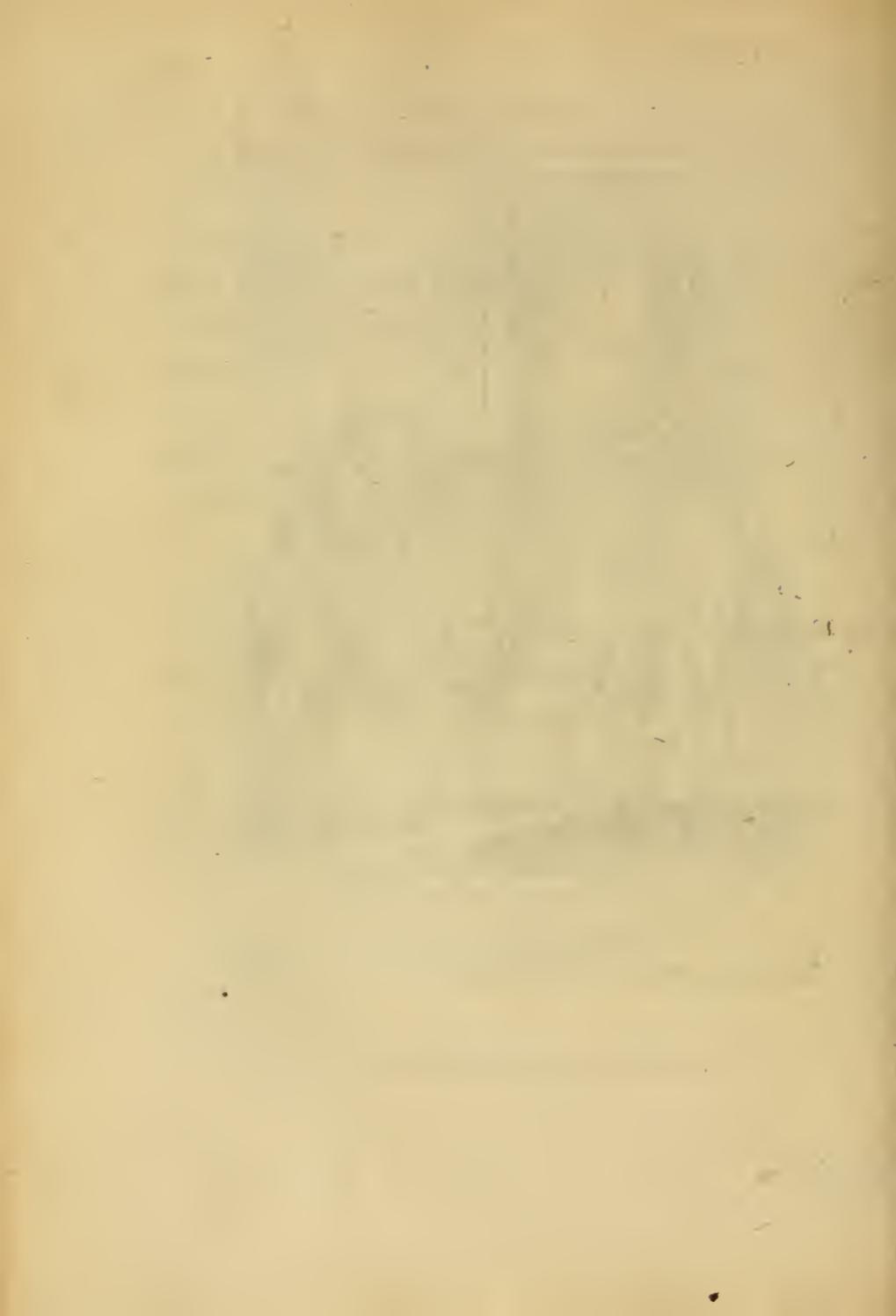
Compareant, in anima poenitentis, imago Re-
 gis Æthiopis; in spiritu Confessarij, imago infan-
 tis Christi.

Respicere in similitudinem picturæ.

EXEMPLAR CONTRITIONIS. Matt. 2.
Rex æthiops dolens de candore gratiæ amissio.

DAVID DENIGRATVM SE DOLENS.
Et secundum multitudinem miserationum tuarum,
dele iniquitatem meam.

IMAGO DECIMANONA

EXPLICATA.

VLTVS & adorationis Regum hæc imago regia est, quorum vnum Æthiopiæ nomine accedit, vt purum & tenerum Christum adoret infantem. Traditio hæc communis est, cui fauet illud Dauidicum: *Æthiopia præueniet manus eius Deo.* & illud: *Coram illo*
procident Æthiopes. Ater & turpis color inerat regali animæ, necdum deletâ maculâ, quæ per cultum & adorationem erat penitus emundanda, cùm Sermon de Epiphania dixerit Augustinus: *Talem natum esse crediderunt, in quo adorando salutem, quæ secundum Deum est, consecuturos minimè dubitarent.* Prodit itaque Rex, ac petit, vt inustas criminum labes Christus abstergat & deleat. Benè Basilius in Psalm. 37. monet: *Ne patiamur, vt quasi quoddam atramentum ac tabum peccata per animæ profundum penetrant.* Ecce vel in ipso Regis vultu tabum & atramentum peccatum est, cuius infamem lituram vt Christus deleat & tollat, plenus ille lacrymis orat, & exorat, *Qui facit peccatum, seruus est peccati,* & miseræ seruitutis notas sibi inurit. Doleat, qui seipsum denigravit, de candore amissio

Psal. 67, 32.
Psal. 71, 9.

Ioan. 3, 34.

Psal. 50, 2. amissō gratiæ; accedat, gemit, & clamet: *Et secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam.* Oret quoque Matrem misericordiæ, & eius imploret opem, ut quæ speculum sine macula genuit, & candorem lucis æternæ protulit, maculas auferat, & gratiæ candorem afferat. Hanc misericordiæ matrem orabat S. Ephræm de Laudibus eius agens, & opportunè dicebat: *Sub tuum præsidium confugimus, ô sancta Dei genitrix: sub alis pietatis ac misericordiæ tuae protege & custodi nos. Miserere nostri, qui sordibus peccatorum conspurcati sumus.*

Miraculosa imago.

*Miracu-
lum in A-
ethiope pa-
tratum.*

Naturæ viribus Æthiops nigrum suum nequit mutare colorem, nec peccator turpem suam potest relinquere conditionem, cum scriptum sit Ieremiæ cap. 13, 23. *Si mutare potest Æthiops pellem suam, aut pardus varietates suas: & vos poteritis benefacere, cum didiceritis malum.* Rex Æthiops diuinitus pellem suam mutauit, cum eius anima, virtute Christi & eius purissimæ Matris, candidata est. *Candor animæ,* teste D. Bernardo Serin. 71. in Cant. indulgentia Dei est, ipso dicente per Prophetam, *Si fuerint peccata vestra ut coccinum, quasi nix dealbabuntur.* Excitare tanto miraculo, ut prostratus coram imagine clames:

Oratio

Oratio noui Dauidis.

Christe Rex vniuersorum , qui Magum de-
Oriente Aethiopem designatus non es , sed
spiritualiter dealbasti , miserere quoque denigratæ a-
nimæ meæ , labem inustam absterge , lituram au-
fer, & secundum multitudinem miserationum tuarum de- Psal. 50, 2.
le iniquitatem meam.

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:

Exemplar Regis Aethiopis , exemplar gratiam
amissam dolentis.

I.

Anima diuinæ gratiæ virtute tota candida , to- Imitatio
Regis Aethiopis.
ta niuea est , & quidem ad stuporem spectan-
tium. Pulchritudinem candoris eius mirabitur oculus. Mi- Eccli. 43,
rantur & Angeli cùm in illam oculos dirigunt: *Quæ* ^{20.} Cant. 3, 6.
est ista , quæ ascendit per desertum ? Cùm illam noue-
rint nitidam in statu diuinæ gratiæ , & per eius amif-
sionem ita denigratam cernunt, dicunt per admirati-
onem: Hæc cine est anima perfecti decoris & can-
doris , cuius species & forma adeò nobis mirabilis
erat? Vbinam antiqua species , vbi prior elegantia?
vbi splendor , & nitor diuinæ gratiæ?

I I.

Facies peccatoris. Si quis vultum suum in speculo contemplatus, labem aliquam deprehendat, totus sollicitus est, nec quiescit, donec illa tollatur & abstergatur. Cernis in Rege Æthiope quasi in speculo faciem tuam, ac simul nigras maculas peccatorum consideras. Quid moraris? quare notas ita infames tollere & delere non festinas? Delebis, si doleas; dolebis vero, si penitus denigratam animam tuam esse curiosius perpendas. *Pœnitentia est sicut bona lotrix macularum, contritio vero est bona candidatrix,* vt ait beata Maria libro 4. Reuelat. S. Birgittæ cap. 39.

I I I.

Iactura gratia. Magnipendunt homines amicitiam Regum ac Principum, & quo maior est Monarcha, maior est gratiae aestimatio, ac consequenter dolor maior, si semel illa amittatur. Rex Regum & Dominus dominantium Deus est, ac proinde amicitia & eius gratia summa. Summa quoque eius iactura censenda est. Considera quantum laborent & insudent aulici homines, vt gratos Regi fiant, præsertim cum se minus gratos esse existiment. Ad eorum imitationem, cum te ingratum Deo scias, omnibus modis contendere in tanti Principis gratiam & amicitiam redire. Certè si dolendo possent aulici conciliare sibi Reges,

Reges , dolori non parcerent. Deus quidem parcit pœnitenti , qui propter iniurias cælo factas & illatas dolore torquetur.

I V.

Vnusquisque suæ gratiæ auctor est , vt eam voluntariè donet cui volet , & semel amissam , cui velit illam refundat. Deus auctor est gratiæ suæ , vt il- Deus dona-
tor gratia.
Psal. 83, 12 lam pro arbitrio suo largiatur. *Gratiam & gloriam* dabit Dominus . Penes illum quoque est donare iniurias , peccata tollere , maculasque delere , cùm ipse dicat : *Ego sum qui deleo iniquitates tuas.* Quapropter Isai. 43, 25. Rex Æthiops in proposito exemplari notam , quam in facie habet , ostendit , vt abstergat illam Christus , à quo solo amissæ gratiæ restauratio optata dependet. Penes Deum est gratiam perditam refundere , penes te illam dolendo ac plorando postulare.

V.

Considerans anima statum suum , inspiciens & Defectus
gratia. introspiciens se obscuratam & denigratam , confundatur , & tota confusa exclamat : *Quomodo obscura- Thren. 4, 1.*
tum est aurum , mutatus est color optimus ? Diuini amoris rutilante auro fulgebam , quomodo obscuratum est aurum ? Nitebam diuinæ gratiæ candore , quid sic mutatus est color optimus ? Culpâ meâ obscuratum aurum est , tuâ gratiâ refulgescit ; culpâ meâ

color optimus mutatus est, tuâ gratiâ prior candor
 Cant. 1, 5. reuiuiscet; meâ culpâ nigra sum, eorum numero ad-
 Thren. 4, 7. scripta, quos describit Ieremias, *Denigrata est super*
carbones facies eorum: tuâ gratiâ candida & nitida
 fiam, similis Nazaræis, quos nitidiores niue, & can-
 didiores lacte idem Prophetæ depingit.

V I.

*Recurvus
ad Matrem
gratia.*

Habet ante oculos suos anima denigrati pecca-
 toris Filium & Matrem Dei, quibus infensus est,
 dicitque proptereà in Soliloquio Bonaventura: *Cùm*
peccauí in Filium, irritauí matrem: matrem offendere non
potui sine ira Filij. Quid ergo, ô homo, faciam? Quis re-
conciliabit me Filio, inimica matre? Quis mihi placabit ma-
trem, irato Filio? Concipit statim animos: *O anima,*
non dubites, et si ambo sint offensi, ambo tamen sunt cle-
mentes. Fugiat ergo reus iram iusti Dei ad piam matrem,
refugiat reus iram offensæ matris ad benignum Filium, &
dicat: Deus, qui factus es filius feminæ propter nostram
miseriam, aut miserere mihi impia peccatricei, aut ostende
mihi magis misericordem, ad quem ego misera confugere
valeam.

V II.

*Imitatio in
agritudine.
Iac. 1, 15.*

Nascitur ex concupiscentia peccatum, mors ve-
 rò habet ortum suum ex peccato. *Concupiscentia, Ia-*
cobus ait, cùm conceperit, parit peccatum, peccatum verò
cùm

cum consummatum fuerit, generat mortem. Quid aliud infirmitas est, quam obscura mortis umbra? Hanc caliginem mortis praefert in se & in facie sua Æthiops qui inuenit Christum & Matrem, ac pariter adorauit. Quisquis ergo tangitur vimbrâ mortis, clamet:

*Memento, rerum conditor,
Nostrī quòd olim corporis,
Sacrata ab alio Virginis
Nascendo, formam sumpseris.

Maria mater gratiæ,
Dulcis parens clementiæ,
Tu nos ab hoste protege,
Et mortis hora fuscipe.*

Oret cum Ecclesia: *Concede nos famulos tuos, quæsumus Domine Deus, perpetua mentis & corporis sanitatem gaudere, et gloria beatæ Mariæ semper Virginis intercessione à præsenti liberari tristitia, et aeterna perfrui latititia. Contritus de culpa, tristis de morte & eius umbra, prorumpat in illam vocem: Et secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniuriam meam. Dele Fili, dele Mater,*

Audi Pater Pœnitentis:
 Exemplar Christi infantis , exemplar
 Confessarij.

I.

*Imitatio
Christi in-
fantis.*

REx Æthiops venit ad pedes Christi, vt amissæ gratiæ candorem recuperaret : inuenit puerum cum Maria matre eius , maternè à Matre, à Filiō verò humaniter exceptus est. Humano igitur & simul materno affectu excipiat Confessarius pœnitentem , qui denigratus venit , vt Sanguine Agni, qui datur & ministratur in Sacramento Confessionis , candidus efficiatur.

II.

*Officium
Confessa-
rii est tem-
peratè a-
gere.*

Vbi sol magis ardet & vrit , ibi nigriores homines reperiuntur ; & vbi maior est æstus peccati , ibi & maior animæ nigredo est , quæ tolli nequit , nisi virtute Spiritus sancti. Habet hanc vim Spiritus Dei , vt temperet æstum , cùm ab Ecclesia dicatur , *Jn. æstu temperies.* Mirabilis est temperies diuinæ illius auræ , quæ non solum tollit æstum peccati , sed & atrum colorem , quo anima infecta est , penitus aufert. Hunc ipsum Spiritum infudit Christus Apostolis , simulque Confessariis , cùm ait : *Accipite Spiritum sanctum , quo nimirum temperetis omnem æstum,*

*Ioan. 20,
22.*

æstum , & omnem inde cændoris gratiæ priuationem accedentem exulare compellatis. Confessarius, qui Spiritus sancti temperiem secum affert , & ipse temperatus esse debet , ac tenetur temperatè atque modestè cum pœnitente se gerere.

III.

Fumo similis culpa est , & quidem sicut fumus albos & candidos aliàs parietes , atros & nigros reddit, sic & culpa animas deturpat & denigrat. Tollitur è pariete fumus , vt candidus rursum fiat. Cùm ergo pœnitens instar Æthiopis denigratus accedit ad Confessionem , sistit se Christo, sistit se eius Vicario , vt fuliginem culpæ tollat , & candorem gratiæ substituat. Abstergitur culpa non tam hominis manu, quâm cultro; culter autem, quo anima candidatur, est gladius Spiritus sancti , quem in manibus Apostolorum & Confessoriorum Christus apponit, cùm dicit: *Accipite Spiritum sanctum, quorum remittuntur peccata, remittuntur eis.* Adde & illud Pauli: ^{Ioan. 20,} *Accipite gladium Spiritus, quod est verbum Dei.* ^{Ephes. 6,} ^{17.}

IV.

Quòd si Christus , cùm Sacramentum Pœnitentiæ condidit, afflauit & inflauit in Discipulos, idcirco flatum Spiritus sancti Confessariis suis dedit , vt vocatos se scirent ad dissipandum peccatorum fumum.

Culpam abigere.

inum. Dissipatur fumus vento; & aurâ Spiritus sancti culpa pœnitentis , quæ fumosa & tenebricosa cùm est , euanscitur. Et quidem ventus suscipit fumum in se , vt illum proiiciat : sic quoque Sacerdos , cùm pœnitens ad eum recurrit , peccata exposita in Confessione recipit in se , vt amandet , & ita longè proiiciat , vt purus à fumo pœnitens dicere queat : *Non secundum peccata nostra fecit nobis, neque secundum iniquitates nostras retribuit nobis. Quoniam secundum altitudinem cœli à terra corroborauit misericordiam suam super timentes se. Quantum distat ortus ab occidente , longè fecit à nobis iniquitates nostras.*

V.

Sanctus Bonaventura in Confessionali cap. i. particul. 6. Attende diligenter , ô Iudex pœnitentialis , quod tibi dicitur , Non facies quod iniquum est , nec iniuste iudicabis. Non consideres personam pauperis , nec honores vultum potentis. Siue pauper sit siue potens , siue subditus sit siue Rex , excitet illum vt oret , sicut orauit Augustinus in Meditationibus : Fateor , Domine , & gratias ago , quod creasti in me hanc imaginem tuam , vt tui memor te cogitem , te amem : sed sic est abolita attritione vitiorum , sic est obfuscata fumo peccatorum , vt non possit facere ad quod facta est , nisi tu renoues & reformes eam. Excitet illum , vt ad multitudinem misericordiarum

Leuit. 19, 15.

Personas non respicere.

rum Dei confidenter recurrat , usurpans verba Basiliij Regul.13. Contra&tarum : *Quòd si miserationum Dei multitudine numerari , & magnitudo mensurari poterit , in collationem multitudinis & magnitudinis peccatorum fiat desperatio.* Si verò peccata quidem , ut credibile est , & mensurari & connumerari possunt , misericordiam verò Dei mensurari & miserationes illius numerari impossibile est , non est occasio desperandi , sed misericordiam Dei agnoscendi , & peccata condemnandi : ac simul orandi , *Et secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam.* Et quidem abusus pœnitentis est , vt , magna & summa misericordia Dei considerata , ausit in Deum peccare , & conspirare , certus de futura condonatione & venia. Postquam verò iam deliquit , ne dissidat aut desperet ; multitudine miserationum diuinorum in usum venit. Venit tamen ita in usum , vt cùm asserat Dauid , *secundum multitudinem miserationum tuarum dele iniquitatem meam* , ostendat , quām tetra & atra sit iniquitatis lues & labes , cuius abstersio summam copiam & abundantiam miserationum requirit & exigit. Hanc autem copiam miserationum peccator petat à Christo , qui est *Pater misericordiarum* , & Deus totius consolationis . de quo pulchrè Bernardus Serm.5. de Natali : *Rectè non pater iudiciorum vel vltionum dicitur , sed* 2.Cor.1,3.

Pater misericordiarum : non modò quòd pater videatur misereri potius quàm indignari , & quemadmodum pater filiorum misereatur timentium se ; sed eò magis , quòd miserendi causam & originem sumat ex proprio , iudicandi vel vlciscendi magis ex nostro , ex nostris scilicet peccatis. Sed si propter hoc Pater misericordiæ , quare pater misericordiarum ? Apostolus nobis in uno verbo , in Filio uno , ipsam quoque duplicem misericordiam commendat , Patrem dicens non unius tantùm misericordiæ , sed misericordiarum , & Deum non unius , sed totius consolationis , qui consolatur nos non modò in hac vel illa , sed in omni tribulatione.

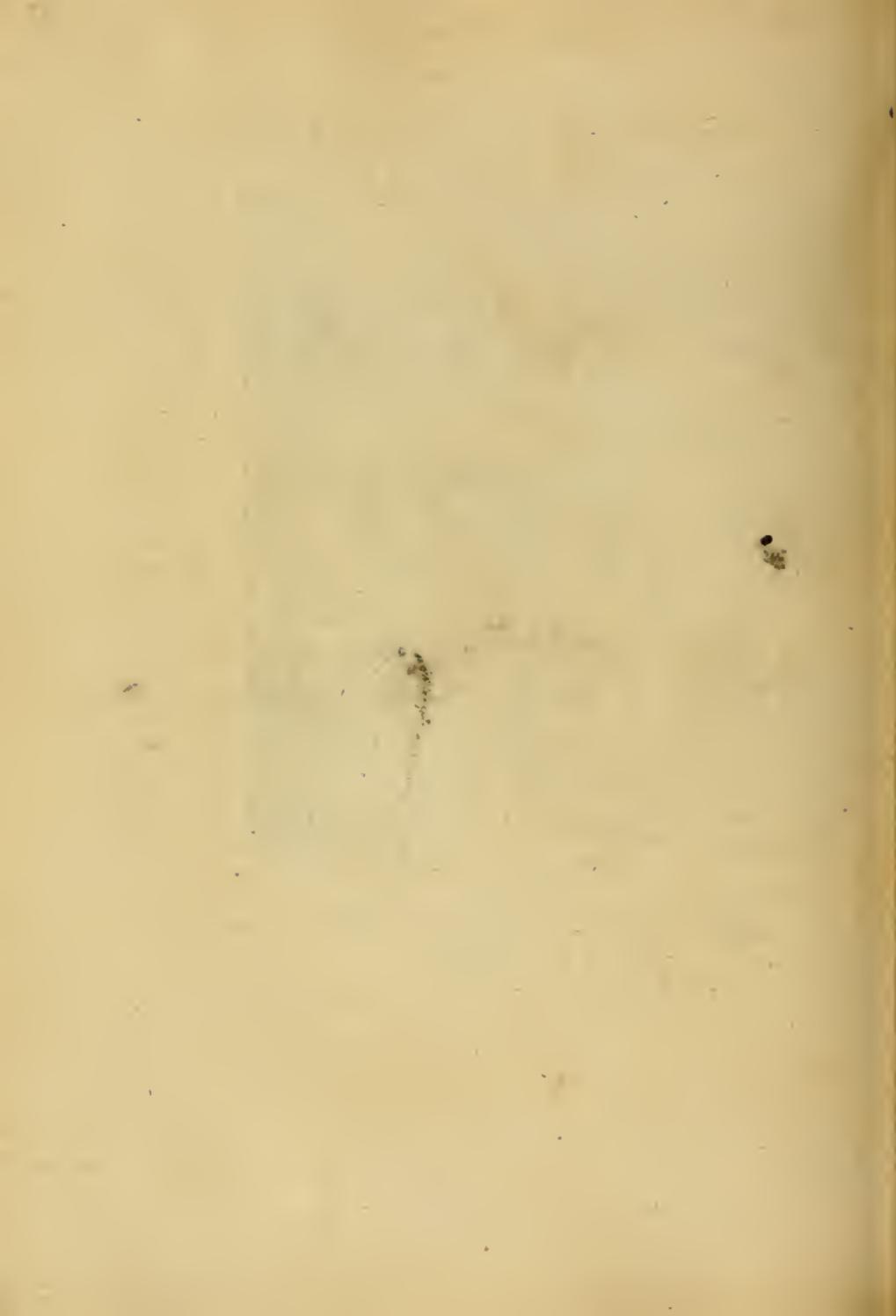
Compareant in anima pœnitentis imago leprosi ;
in spiritu Confessarij , imago Christi mundantis leprosum.

Respicie in similitudinem picturæ.

EXEMPLAR CONTRITIONIS. Matt. 8.
Vir leprosus tristis de turpitudine lepræ.

DAVID DE TURPITUDINE CVLPAE.
Amplius laua me ab iniuitate mea:
à peccato meo munda me.

IMAGO VIGESIMA
EXPLICATA.

REPRÆSENTAT hæc imago Christum & virum leprosum, cuius cap.8, 1. meminit Euangelista Matthæus. *Cum descendisset, inquit, Iesus de monte, secutæ sunt eum turbæ multæ : ecce leprosus veniens adorabat eum, dicens : Domine, si vis, potes me mundare. Et extendens Jesus manum, tetigit eum, dicens : Volo. Mundare. Et confessim mundata est lepra eius.* Turpitudinem lepræ, simulque squalorem culpæ, considerauit in se homo leprosus, agensque pœnitentem recurrit ad Christum, ut ab vna & altera liberaretur. Similem huic leproso putabat se esse Dauid, & ab horrida culpæ lepra purgari cupiens aiebat : *Amplius laua me Psal.50,4. ab iniquitate mea, & à peccato meo munda me.* Ad hanc formam infectus lepra peccator componat se, doleat de turpitudine culpæ, de lepræ labe tristetur, si velit cum leproso purgari, si cum Dauide velit emundari. Huc pertinet annotatio Richardi de sancto Victore cap.13. de Potestate ligandi atque soluendi : *Quando Deus dat animæ peccatri ci odiſſe quod priùs amabat, detestari quod antè desiderabat, cum voto*

continendi, confitendi, satisfaciendi, efficitur statim emun-datio integra & plena leprosi.

Miraculosa imago.

*Miracu-lum in le-proso pa-tratum.
Iob 14,4.*

Venit Euangelicus leprosus , venit peccator , vt à lepra culpæ suæ mundaretur : *Quis potest fa-cere mundum de immundo conceptum semine , nisi tu qui solus es ?* Excedit omnem naturæ potentiam hæc purgatio , diuinæ solius potestatis est , quæ ita hominem mundat , vt nullum in eo maneat veteris culpæ , veteris lepræ vestigium , & hoc quidem sacræ virtute Confessionis. *Mundat nostra confessio , dum promittur ,* ait Ambrosius cap.8. Apolog. Daudis , & cap.14. testatur , munditatem sacræ Confessionis splen-descere in eo , *in quo veterum delictorum fuerit deleta colluuios , nec inscripta manserit aliqua iniquitatis effigies.* Consonat Chrysostomus Homil.80. ad popul. Antioch. *Deus cùm delet peccata , neque cicatricem relinquit , neque permittit remanere vestigium ; sed cum sanitate pul-chritudinem quoque restituit ; cum liberatione à pœna dat & iustitiam , & præuaricatum non præuaricato similem reddit.* Cùm igitur ad Confessionem venis , & petis , *Amplius laua me ab iniquitate mea , & à peccato meo mun-da me ,* mirabiliter ita purgari , ita mundari postula , vt inusta criminum labes omnino tollatur , nec ve-stigium

stigium quidem eius aut indicium superesse aliquando deprehendas. Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Davidis.

Christe sancte, qui virum leprosum à sua lepra liberasti, respice me misertus mei: ecce ego miser peccator sordidus sum, & leprosus, Domine, si vis, potes me mundare, potes & lauare. *Amplius Psal. 50, 4.*
laua me ab iniquitate mea, & à peccato meo munda me.

A T T E N T I O.

Attende fili Poenitentiæ:
 Exemplar leprosi, exemplar turpitudinem
 culpæ dolentis.

I.

Peccauit olim Maria contra Moysen fratreim ^{Imitatio} _{leprosi.} suum, & quod amplius est, grauiter deliquit in Deum, statimque horrida lepra maculata est. Peccauit Ozias rex, & apparuit detestabilis. *Cumque re-* ^{2. Paralip.} _{26, 20.} *spexisset eum Azarias pontifex, & omnes reliqui Sacerdo-*
tes, viderunt lepram in fronte eius, & festinatò expule-
runt eum. Sed et ipse perterritus, accelerauit egredi, eò
quod sensisset illicò plagam Domini. Viden quām sit
horrida lepra? Viden quām sit turpis ac detestabi-
lis

lis culpa? Erubesce, & dole te tali lepra fœdatum,
te tanta turpitudine maculatum.

I I.

Cogita quid Numerorum 12. Mariæ sorori Moy-
Num. 12.
Horror pec-
cari.
et.
sis acciderit post peccatum detractionis. Et ecce Ma-
ria candens lepra quasi nix. Cumque respexisset eam Aaron,

& vidisset perfusam lepra, ait ad Moysen: Obscurio, domi-
ne mi, ne imponas nobis hoc peccatum quod stulte commi-
simus, ne fiat hæc quasi mortua, & ut abortiuum quod
proiicitur de vulva matris suæ. Similis huic Mariæ ani-
ma leprosi est, dolens ac lugens oret: Obscurio, Do-
mini, ne imponas mihi horridum hoc peccatum
quod stulte commisi, ne fiam similis abortiuo, quod
de vulva suæ matris proiicitur.

I I I.

Criminis patrati macula humanis viribus lauari
Ierem. 2.
Macula vi-
ribris hu-
manis in-
delebilis.
Marth. 8, 3.
Psal. 14, 11.
nequaquam potest. Si laueris te nitro, & multipli-
ueris tibi herbam borith, maculata es in iniuitate tua co-
ram me, dicit Dominus Deus. Solus Deus tollere po-
test hanc lepram, cui dicit leprosus: Domine, si vis,
potes me mundare. Cùm solus ipse sit qui præstat hoc
beneficium, ab illo sperandum est, ab illo postu-
landum, dicendumque: Propitiaberis peccato meo,
multum est enim.

IV.

IV.

Multa lepra foedatum & deturpatum Oziam Pontifex Azarias, & reliqui Sacerdotes exhorruerunt, & præ horrore conspectum eius fugerunt. Longè alius Christus est, longè alij sunt Confessarij. Non horret peccatores Christus.
 Habemus Pontificem, qui non repellit & abiicit à se leprosos, sed libenter admittit, libenter emundat, & omnino purgandos suis Sacerdotibus mittit. vnde & viro leproso, quem mundat in Euangilio, dicit: *Vade, ostende te Sacerdoti.* Hoc ipsum tibi dictum exi- Matth. 8, 4
 stima, vt si cupias à lepra mundari, præsentes te Christo, & non solum Christo, sed etiam eius Vicario, cuius officium est, non abiicere pœnitentes, sed admittere, recipere ad se, eorumque lepram abstergere.

V.

Horruit Mariam Aaron, cùm frater ipsius esset impar ferendo & tolerando eius squalori, eiusque turpitudini. Chariorem fratrem habemus, Deum pariter & hominem, cuius misericordia magnitudini impar est nostra miseria, cuius amore fraterno minor est & inferior offendæ horrida lepra, de qua in suis Meditationibus asserit Augustinus: *Tolerabilius canis putridus fætet hominibus, quàm anima peccatrix Deo.* Fœtida peccatoris anima quæ in peccato

Humilitas illum con-
ciliat.
1. Reg. 24.
15. perseuerat , irritat Deum , quem cùm iratum ha-
 bueris , vt tibi facias amicum , clama : *Quem perse-
 queris, Rex Israël, quem persequeris? canem mortuum per-
 sequeris.* Saul in Dauidem penitus exacerbatus , ad
 hanc humilem vocem iram posuit : ponet & piissi-
 mus Deus , qui putridum canem non horret , si no-
 uerit pœnitens commissas culpas horrere.

V I.

*Imitatio
in agricul-
tore.*

Leprosus Euangelicus anima & corpore labora-
 bat , & recurrens ad pœnitentiam vtriusque partis
 inuenit sanitatem , & quidem cùm iam desperatus
 esset. Quisquis sub Medicis est, nec curatur, præstet
 quod ille præstitit , pœnitens recurrat ad Christum.
 Benè Basilius in Asceticis : *Ubi desunt medendi subsi-
 dia , non omnem spem ad solatium tristium in hanc artem
 ponamus, sed sciamus Deum, aut non permisurum, vt su-
 pra quam ferre queamus tentemur : aut quemadmodum
 aliquando Dominus vel luto facto cæcum illiniit , et la-
 uare in Siloam iussit , vel sola voluntate contentus dixit:
 Volo , mundare. Mundabit ægrum , si orauerit: Am-
 plius laua me ab iniquitate mea , & à peccato meo mun-
 da me.*

Audi Pater Pœnitentis:
 Exemplar Christi mundantis leprosum,
 exemplar Confessarij.

I.

Non horret Christus leprosum , sed potius ip-
 sum accedit, manum super caput eius impo-
 nit, & à fœda lepra curat , ac instruit Confessarios
 suos , vt cùm peccatores pleni ac fœdati culpis ad
 eorum pedes accesserint, paternè illos excipient. Pa-
 ter non horret filium leprosum , benignè cum illo
 agit, & compatitur. Christus Pater est futuri sæculi,
 non abiicit filios leprosos, sed admittit, & amplecti-
 tur ; & quos in suum locum substituit ac sui vica-
 rios constituit , patres esse voluit. Filios pœnitentiæ
 eis dedit , vt paternus in filios amor multitudinem
 peccatorum, quæ aliàs horrida viderentur, operiat.

II.

Cùm auctor & institutor Sacramenti Pœnitentiæ officium
 dixerit Confessariis , Accipite Spiritum sanctum , insi-
 nuauit eos à se vocari , vt fôrdidatos lepra peccato-
 rum homines lauarent & emundarent , quandoqui-
 dem hoc munus est Spiritus sancti, cuius participes
 sunt. Confirmat Ecclesia munus hoc ad Spiritum
 sanctum pertinere , cùm eumdem Spiritum orat:

Laua quod est sordidum. Ergo ne dedignetur Confessarius leprosum pœnitentem admittere, & eius sordes abluere, cùm ipse Spiritus sanctus, cuius minister est, assumat hoc sibi veluti proprium: nec proprium esset misereri semper & parcere peccatoribus leprosis, nisi esset sui munericorūmdein pœnitentium sordes & lepras abluere & emundare.

III.

Consideret Confessarius, scyphum se esse Spiritus sancti, in quo Deus reposuit aquam mundam, cuius meminit Ezechiel cap. 36, 25. *Et effundam super vos aquam mundam, & mundabimini ab omnibus iniquitatis vestris.* Tunc temporis hoc implendum erat, cùm Spiritus sanctus esset effundendus, ac proinde explicans se Deus, addit: *Et dabo vobis cor nouum, & spiritum nouum ponam in medio vestri.* Factum puta.

Ioan. 20, Dicitur Confessariis: *Accipite Spiritum sanctum, quo-^{22.}rum remiseritis peccata, remittuntur eis.* Non accipiunt *Lauare a-* *quā Spiritus sancti.* Spiritum Dei vt apud se illum retineant, sed effundant: nec enim scyphus immissam sibi aquam recepit vt sibi reseruet, sed vt reddat. Reddat quod accipit Confessarius, vt leprosi ab omnibus iniquitatis expurgentur & abluantur.

IV.

Consideret Confessarius, præditum se esse Spiritu sancto,

sancto, qui tardus non est , sed nimis festinus & ve-
lox. Nescit tarda molimina. Spiritus sancti gratia. *Festinare
ad abluc-*
Quare cùm primùm à suo pœnitente requiratur, vt *tionem.*
excipiendo eius Confessionem, à lepra eum eripiat,
ne moras neçtat , sed statim acquiescat. Acquieuit
Christus , cùm à leproso diceretur : *Domine , si vis , Matth. 8,3
potes me mundare.* festinatò respondit : *Volo , mundare.*
Adhuc idem Dominus in vtero matris suæ contine-
batur, & eam sollicitabat & vrgebat, vt in montana
properaret , vbi Ioannes infectus erat lepra origina-
li , & festinauit. *Exurgens Maria , abiit in montana cum Luc. 1,39.
festinatione.* Cùm pœnitens suam facit confessionem,
longus & prolixus est , sed cùm Sacerdos impendit
absolutionem , tribus verbis illam concedit : *Ego te
absoluo à peccatis tuis*, vt vel hinc discat Confessarius
festinare , & Christum imitari , & respondere le-
proso , *Volo , mundare.*

V.

Contempletur in effigie proposita Christum Do- *Retinere
minum, manum super caput imponentem , vt cùm pœnitentem .*
pœnitens ad ipsum expiationis ergô recurrerit , ad
alium Confessarium non remittat , sed admittat ve-
nientem , & sub patrocinio suo eum recipiat. Me-
dicus es , quare infirmum pœnitentem reiicias , vt
ab alio Medico curétur & sanetur? Iudex es , quare

sistentem se reum in tribunali tuo non audias ? Vicarius Christi es, & personam eius agis, quare leprorum repellas, quem ipse lubens admisit ? Confessorius à Christo deficit, à Christo degenerat, cui dixerit pœnitens, *Domine, si vis, potes me mundare, nisi Christi responsum præbeat, Volo, mundare.*

V I.

Chrysostomus lib.3.de Sacerdotio : Corporis lepram purgare, seu verius dicam, haud purgare quidem, sed purgatos probare, Iudeorum sacerdotibus solis licebat : neque nescis quanta cum ambitione, quanto cum studio & concertatione sacerdotalis dignitas id temporis acquireretur. At verò nostris Sacerdotibus non corporibus lepram, verùm animæ sordes, non dico purgatas probare, sed purgare prorsus concessum est. Quare, iudicio quidem meo, qui istos despiciunt contemniuntque, multò sceleratores, ac maiori supplicio digni fuerint, quam fuerit Dathan vna cum suis omnibus.

Purgare
anima le-
pram.

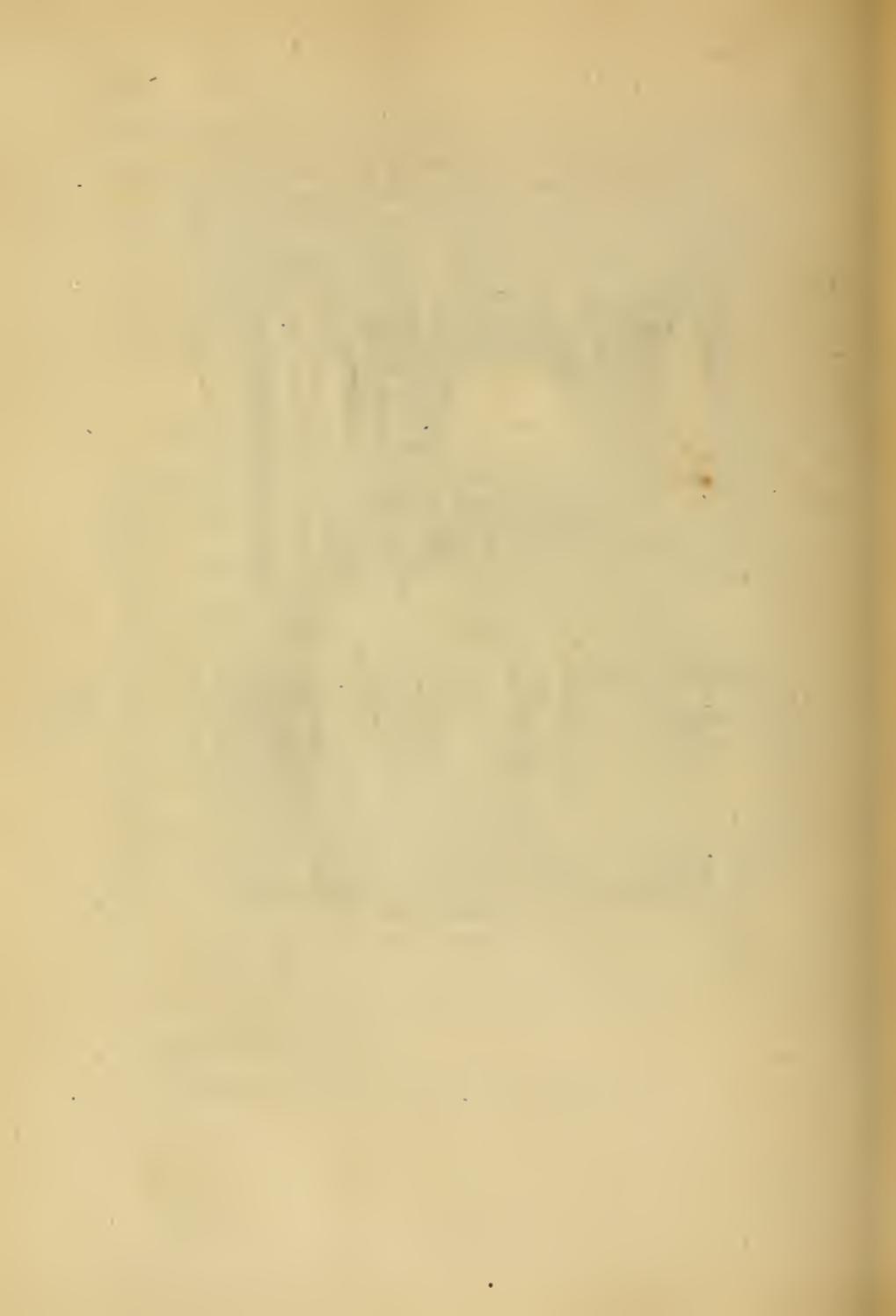
Compareant, in anima pœnitentis, imago Paralytici ; in spiritu Confessarij, imago Christi recipientis Paralyticum.

Respice in similitudinem picturæ :

EXEMPLAR AGNITIONIS PECCATI. Mar. 2.
Paralyticus miserum statum suum recognoscens.

DAVID AGNOSCENS PECCATVM SVVM.
Quoniam iniuritatem meam ego cognosco, et
peccatum meum contra me est semper.

IMAGO VIGESIMA PRIMA

EXPLICATA.

NE MO melius suam infirmitatem agnouit quām paralyticus, quem nobis cap. 5, 18. Lucas Euangeliſta dēſcribit. *Et ecce viri portantes in lecto hominem, qui erat paralyticus: et querebant eum inferre, et ponere ante eum. Et non inuenientes qua parte illum inferrent præ turbā, ascenderunt supra tectū, et per tegulas submiserunt eum cum lecto in medium ante Iesum.* Hunc euindem paralyticum, suas omnes ægritudines cognoscentem, Christoque repræſentantem, exhibet præſens imago, ſimulque monet hortaturque pœnitentem, vt facturus confessionem nouerit peccata sua, interroget consulatque conſcientiam suam, vt poſt habitum examen dicere queat: *Quoniam iniquitatem meam ego cognosco, et peccatum meum contra me est semper.* Hoc est magisterium pœnitentiæ, quæ apud S. Iustinianum lib. 3. de Gradibus perfect. propriæ agnoscendæ infirmitatis magistra est. Vnde & Gregorius Parte 3. Pastoraliſ cap. 30. inquit: *Admonendi ſunt, ut incessanter admissa ante oculos reducant, ut à diſtricto Iudice videri non debeant.* Vnde Dauid cùm peteret, dicens: *Auerte oculos* Pſal. 50, 11.

oculos à peccatis meis , paulò superiùs intulit ; Peccatum meum contra me est semper. ac si diceret : Peccatum meum ne respicias postulo , quia hoc respicere ipse non cesso.

Miraculosa imago.

Miracu-
lum patra-
tum in ho-
mine para-
lytico.

Nescit seipsum peccator , cùm sit totus paralyticus ; cùm sit infirmus totus , forte m se eximiat esse ; & cùm sit totus vincitus & ligatus , liberum se esse arbitratur. Hanc difficultatem , quam in cognitione sui peccator habet , expendit Basilius Orat. de Humilitate , & ait : *Verissimum illud est, nihil esse difficilius , quām nosse seipsum.* Non enim oculus tantum suo in semetipsum munere non fungitur , dum ea quæ extrà sunt , cernit & perlustrat ; sed et ipsa mens nostra , cùm accuratè acriterque peccata peruestigat aliena , tardior tverò in virtutis nostris considerandis esse deprehenditur. Si quis sui notionem habuerit , rem miram fecerit , cùm Origenes Homil. 2. in Cantica dixerit : *Vnius , Chilonis scilicet , ex septem , quos apud Græcos singulares fuisse in sapientia fama concelebrat , hæc inter cetera mirabilis fertur esse sententia : Scito te ipsum , vel , Cognosce te ipsum.* Scito quo sis loco , cognosce quo statu sis .
 Psal. 50,5. Nouit paralyticus , nouit & ille qui dicit , *Quoniam iniquitatem meam ego cognosco.* Dixit & ille : *Mirabilis facta est scientia tua ex me , confortata est , & non pote-*

ro ad eam. Potuit quidem nunc propriam habere notionem, sed per miraculum. Ad hanc miraculosa imaginem

Oratio noui Dauidis.

Christe clemens, qui misero paralytico, suam misericordiam agnoscenti, eamque diuinæ Maiestati tuæ proponenti, veniam suorum criminum tribuisti: tribuas & mihi, miserum statum meum agnoscenti, & coram te præsentanti grauem morbum & infirmitatem animæ meæ, *quoniam iniquitas mea ego cognosco, & peccatum meum contra me est semper.* Psal. 50, 5.

A T T E N T I O.

Attende fili Pœnitentiæ:

Exemplar paralytici, exemplar statum suum agnoscentis.

I.

Cum rogauerit David Rex, *Delicta quis intelligit?* Psal. 18, 15 Ambrosius in Apologia cap. 9. consequenter imitatio paralytici. affeuerat, *non mediocre est, ut agnoscat unusquisque peccatum suum.* Qui peccat, in tenebris est, & in tenebris maculas contrahit, quas dignoscere & discerne-

^{Psal. 118.} re minimè potest, donec ad lucis claritatem recur-
^{104.} rat. Diuina lex lux est, *Lucerna pedibus meis verbum tuum, & lumen semitis meis*. Ad huius luminis radios positus cognosces atque discernes labes & maculas, quibus anima tua infecta est. Et quidem satis bonum indicium est tenebris te renuntiasse, cùm distinguis benè labes quas lex diuina declarat.

I I.

^{Reductio ad} Quoties peccasti, toties à iustitiæ via declinasti.
^{viam.} Cùm viator ab incepto itinere errauerit, nisi primùm agnouerit errorem suum, rectum tramitem, quem deseruit, resumere nequaquam potest. Vias prauas ingressus, à virtute recessisti; quî fieri potest, vt corrigas commissum semel errorem, nisi prius illum cognoueris? Vnde & citatus Ambrosius ait:
Qui potest agnoscere, declinare potest; potest, quid sequatur, eligere.

I I I.

Infirmitas animæ culpa est, & idcirco Daud ait:
^{Psal. 40, 5.} *Sana animam meam, quia peccavi tibi.* Nisi quis noue-
^{Cognitio propriæ infirmitatis.} rit, ac senserit ægritudinem suam, ad Medicum non recurrit: qui non agnoscit peccatum suum, nec Medicum nec medicinam quaerit. Benè Isidorus li-
 bro 2. Sentent. cap. 13. *Magna iustitiæ pars est, seipsum nosse hominem quod prauus est, ut diuinæ virtuti subda-*

tur

etur humiliūs, ex quo suam infirmitatem agnoscit. Non si-
ne causa notat Euangelista : *Et virtus Domini erat ad sanandum eos.* & deinde producit paralyticum mifer-
rum se prauumque suum statum agnoscentem , di-
uinæ virtuti subditum, vt ad eius exemplum , mo-
res & actiones tuas cognoscens ; teipsum Christo
repræsentes , & eiusdem misericordiæ ac clementiæ
te subiicias.

I V.

Ne Deus seuerè iudicet pœnitentem , priùs seip-
sum reus in iudicium vocet. *Si nos ipsos iudicaremus,*^{1. Cor. 11.}
non utique iudicaremur. Iudex antequam sententiam
ferat , necesse est vt causæ cognitionem habeat , nec
pœnitens sui ipsius iudex æquus esse potest , nisi pec-
catorum suorum cognitio præcedat. Quo pacto iu-
dicium istud fieri debeat , monet Augustinus libro
de Pœnitent. cap.9. *Ascendat homo aduersum se tribunal*^{Forma}
mentis sue. Si timet illud, quod oportet nos exhiberi an-^{examinis}
conscientie tribunal Christi; constituat se ante faciem suam, ne post-^{tia.}
eà fiat. Nam minatur hoc Deus peccatori , dicens : *Ar- Psal.49,21*
gnam te , et statuam te contra faciem tuam. Atque ita
constituto in corde iudicio , adsit accusatrix cogitatio , te-
stis conscientia , carnifex timor. Inde quidem sanguis ani-
mæ confitentis per lacrymas profluat , vt à se homo
damnatus , à iudice Christo absoluatur , sicut ab-

Luc. 5, 20. solutus est paralyticus , cui dixit : *Homo , remittuntur tibi peccata tua.*

V.

Quòd si post diligens examen factum, turmæ ac turbæ multorum peccatorum occurrant; quæ tibi aditum ad Christum intercludant, ac simul dicant,

Psal. 3, 3. *Non est salus ipsi in Deo eius* , ne diffidas. *Angelis suis Deus mandauit de te, & in manibus portabunt te* , & dimittent coram Christo, sicut illi portatores paralyticum suum dimiserunt, demissusque tandem dices:

Psal. 3, 4. *Tu autem susceptor meus es.* Nec dubium , quin benignè à Christo excipieris , & optatam indulgentiam impetrabis. Satis benè & opportunè Chrysostomus Homil. 80. ad Populum Antioch. occurrit peccatori dicenti, *Totam vitam in peccatis absumpsi, & si pœnitentiam egero, saluabor?* Et maximè. Unde constat ? Ex Domini clementia. *Nec mihi dicas, Nimirum peccavi, & quomodo possum saluari?* Tu non potes, tuus potest Dominus.

*Excitatio
pœnitentis*

VI.

*Imitatio in
agritudine.* Loquitur tamquam peritus medicus Augustinus, & causas infirmitatum assignat Sermone de Gratia. *Quinque modis* , inquit, *infirmitate flagellat Deus hominem.* Primo , probatione , vt Iob & Tobias afflicti sunt. Secundo , ne se extollat , vt Paulus. Tertio modo propter peccata,

peccata, sicut paralytico Dominus dixit, Dimituntur tibi peccata. Quarto, ut sua virtus vel Sanctorum suorum ostendatur, sicut de ceco nato. Quinto, ut hic incipiat tormentum sustinere, sicut Antiochus & Herodes, vnde scriptum est, Duplici contritione contere eos. Causam ^{Ierem. 17.}
I 18. tui morbi tertiam puta, cogita ægritudinem criminis ergo incurrisse, & instar paralytici iacens in lecto reum te esse recognosce, & ut sanitatem possis consequi, protestare: Quoniam iniquitatem meam ego cognosco, & peccatum meum contra me est semper.

Audi Pater Pœnitentis:
 Exemplar Christi curantis paralyticum,
 exemplar Confessarij.

I.

Comprimebatur vndique Christus, cum per Imitatio
 tecta demissus est descriptus iam paralyticus, Christi pa-
 & Christus, omissis viris primariis à quibus compri-
 mebatur, attendit hominem de misero suo statu sol-
 licitorum. Laudandus Confessarius est, qui more Chri-
 sti, cum ab aulicis tenetur & obsidetur, currenti pau-
 perculo ad Confessionem aures benignas præbet.

II.

Considereret Confessarius, pœnitentem instar pa- officium
 ralytici, antequam se sifteret tribunalis Confessionis Confessarij
est compati
pœnitenti. multa

multa passum in conscientiæ examine, & quot in se
crimina, totidem impedimenta sensisse, quibus à fa-
cienda Confessione deterreretur. Superauit difficul-
tates , impedimenta perrupit , & totus verecundus
ad Confessionem accedit. Ipsum igitur Confessarius
benignè recipiat, sicut Christus paralyticum post tot
viarum obstacula & difficultates admisit.

III.

*Recogno-
scat bene-
ficium.*

Confessarius instar paralytici existimet pœni-
tentem desuper ad se missum , vt eius confessionem
Ioan.6,44. excipiat. *Nemo venit ad me* , Christus ait , *nisi Pater*
meus traxerit eum. Traxit Pater ad Christum paraly-
ticum , trahit quoque pœnitentes , qui veniunt ad
Sacramentum. Satis magnum beneficium est , quo
afficitur Confessarius , cùm Pater misericordiarum
pœnitentem ad ipsum mittit , & eius arbitrio cau-
sam, quæ est cum peccatore, decidendam remittit.

IV.

*Agat de so-
lutione pœ-
nitentis.*

Adinstar paralytici ligati , cogitet Confessarius
vincitum esse pœnitentem. Dixerat Christus cap.4,
18.Lucæ : *Spiritus Domini super me* , propter quod *vn-
xit me , euangelizare pauperibus misit me , sanare contri-
tos corde, prædicare captiuis remissionem.* Paralyticus an-
numeratur captiuis , cui Christus , Fili , remittuntur
tibi peccata tua. Annumeratur & pœnitens , qui ca-
ptus

ptus & ligatus venit, vt à vinculis relaxetur per Sacerdotem, cui dictum, *Quidquid solueris super terram*, Matth. 16,
erit solutum et in cælis. Spiritus Christo afflatabat, vt^{19.} captiuis remissionem prædicaret, & hunc eundem Spiritum in Discipulos & Confessarios afflauit, vt in Sacramento Pœnitentiæ Sacerdotibus assisteret.

V.

Datur in lecto paralyticus iunctis manibus auxilium petens à Christo : iungit & pœnitens manus, ad pedes Confessarij procumbens, opem implorans à Virgine, à Sanctis, & Confessario, dicens : *Ideò precor beatam Mariam*, &c. Nouerit Confessarius opem pœnitenti concessam à beata Maria, Angelis pariter & Sanctis, nec debere se excusare ut operam suam ^{Impendat.}
^{operam.} impendat. Faciat id quod in simili casu fecit Paulus Apostolus, & refertur Actuum cap. 16, 9: *Visio per noctem Paulo ostensa est : Vir Macedo quidam erat stans,* et deprecans eum, & dicens : *Transiens in Macedoniam adiuua nos.* Ut autem visum vidit, statim quæsuimus proficii in Macedoniam, certi facti, quod vocasset nos Deus euangelizare eis. Hæc eadem vox, *Aduua nos,* viri pœnitentis est, qui in sui cognitione versatur, & opem sui Confessarij, & simul Vicarij Christi, supplex orat & implorat.

V I.

S. Augustinus libro de Salutaribus documentis
 Examinet pœnitentem. cap. 20. Oportet ut spiritualis iudex sciat cognoscere quod
 debeat iudicare : iudicaria enim potestas hoc expostulat,
 ut quidquid debet iudicare, discernat. Diligens igitur in-
 quisitor, & subtilis investigator, sapienter, & quasi astu-
 tè interroget à peccatore, quod forsitan ignorat, vel vere-
 cundia velit occultare. Accedat & Basilius Regula 301.
 Hoc & in corporalibus morbis ussuuerit. Sunt enim mul-
 ti morbi, quos non sentiunt infirmi, de quibus magis cre-
 dunt iudiciis Medicorum, quam propriæ stupiditati : ita
 & in morbis animæ, id est peccatis, credere debet iis qui
 de rebus suis plura possunt obseruare, quam ipse. Plura
 nouit Christus de paralytico, quam de se paralyti-
 cus nouit.

Compareant, in anima pœnitentis, imago pro-
 digi; in spiritu Confessarij, imago cælestis Patris.

Respicie in similitudinem picturæ.

EXEMPLAR FACIENTIS CONFESSIONEM . *Luc. 15.*

Prodigus dicens : Pater, peccavi.

DAVID FACIENS CONFESSIONEM.

Tibi soli peccavi, et malum coram te feci : ut iustificeris in sermonibus tuis, et vincas cum iudicaris.

IMAGO VIGESIMASECVNDA

EXPLICATA.

POst causæ discussæ cognitionem & animæ contritionem, accedat pœnitens ad tribunal confessionis, ferens præ oculis effigiem filij prodigi, cuius parabolam ex ore Christi cap. 15, 18. commemorat sanctus Lucas. Cognouit ille peccatum suum, & ait: *Surgam, & ibo ad patrem meum, & dicam ei: Pater, peccavi in cælum, & coram te: iam non sum dignus vocari filius tuus: fac me sicut vnum de mercenariis tuis.* Et surgens venit ad patrem suum. Cum autem adhuc longè esset, vidit illum pater ipsius, & misericordia motus est, & accurrens cecidit super collum eius, & osculatus est eum. Dixitque ei filius: Pater, peccavi in cælum, & coram te, iam non sum dignus vocari filius tuus. Accedit Basilius agens de Pœnitentia, & simul de filio prodigo: Cœpit pœnitere, properauit ad patrem, & quomodo illi se applicaret, studiosè cogitauit. Quid dixit ad patrem? Peccavi contra te, & coram cælo. Hæc apud se consultauit, non ignarus bonitatis paternæ. Venit ad patrem causam dicturus, accessit illum pudore suffusus. Tantummodo velis, & ipse Deus ultrò occurret. Cœperat dicere, & mox pater illum complectitur.

*Considera, quæ sint patris viscera, & spem venie haud
quaquam abscondes. Cùm igitur ad pedes Confessarij
examinatus, & totus contritus accesseris, dicasque
Confiteor Deo omnipotenti, & tibi Pater, existima pe-
nitus te similem prodigo, qui protulit confessio-
nem suam, Peccavi in calum, & coram te, & Dauidi
Psal. 50,6. non absimilem confitenti, Tibi soli peccavi, & malum
coram te feci, ut iustificeris in sermonibus tuis, & vin-
cas cùm iudicaris. Accedit Iustinianus cap. 3. de Gradi-
bus perfect. Verus pœnitens ex cognitione atque peccati
odio se coram Deo humiliando accusat, Sacerdotis genibus
se prosternit.*

Miraculosa imago.

*Miracu-
lum patra-
tum in pro-
digo.*

Mirabilis Deus in peccatoribus est, cùm eos ad nouam vitam reuocat per pœnitentiam. Certè, certè, dum homo in crimen est, nomine tenus viuus, re ipsa tamen mortuus est. Vnde cuidam Apoc. 3,2. peccatori dictum legimus: *Nomen habes, quòd viuas,
& mortuus es.* Cùm verò quis à peccati morte libe-
ratur, nomine solum est mortuus, re tamen ipsa
viuit Deo: quamobrem viris iustis dicit Apostolus:
Colos. 3,3. *Mortui enim es, & vita vestra abscondita est cum Chri-
sto in Deo.* Prodigus filius habebat nomen quòd vi-
ueret, reuera vita carebat; conuersus est, & reuixit.
vnde

vnde & pater maiori natu respondit: *Epulari, & gau-*
dere oportebat, quia frater tuus hic mortuus erat, et re-
uixit; perierat, & inuentus est. Mirabilis in prodigo
 Deus, cum dicit, *Peccavi in cælum, & coram te.* Mira-
 bilis in te, cum dicis, *Peccavi:* tunc enim temporis
 rediſ ad te, miraculosè vita spiritualis tibi redditur,
 tibi restituitur. Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Deus, qui prodigum filium in cælum & coram
 te delinquentem, ac dicentem, *Peccavi*, saluum
 esse voluisti: indulge mihi confessionem generalem
 meam facienti, & simul dicenti, *Peccavi*, mea culpa,
 mea maxima culpa. *Tibi soli peccavi, et malum coram*
te feci, ut iustificeris in sermonibus tuis, & vincas cum
iudicaris.

A T T E N T I O.

Attende fili Pœnitentiæ:
 Exemplar prodigi, exemplar generaliter
 confitentis.

I.

Cogita te quasi quoddam castrum esse, quod
 vbi primum peccatum tuum occupauit, om-
 nes

*Imitatio
filii prodigi.*

nes eius portas inuasit. vnde & Dominus dixit Caino : *Statim peccatum in foribus aderit.* Si tamen hostis, dum castrum capit, liberam reliquit portam subsidij, affulget certa spes liberationis. Porta quidem subsidij, confessio est, quæ perii in Caino, mansit tamen in Dauide, *Dixi : Confitebor aduersum me iniuriam meam Domino.* Mansit in prodigo. *Surgam, et ibo ad patrem meum, et dicam ei : Pater, peccavi in cælum, et coram te.* Tunc igitur satis ostendis, subsidij portam reseruatam & retentan, cum ait, *Confiteor Deo omnipotenti, et tibi Pater :* hæc enim enuntians, auxilium petis à Deo, beata Maria, Sanctis, & Confessario, *Ideò precor beatam Mariam, omnes Sanctos, et te Pater, orare pro me ad Dominum Deum nostrum.*

II.

Antequam ad rigidum torturæ examen procedatur, iudices solent conuenire reos, ut sibi seorsim veritatem declarant; dein amicas & familiares personas adiungunt, ut confidentius patrata reus exponat. Si nihil hæc prosint, ad torturam venitur. Deus solus cum peccatoribus olim agebat, ut crimina sua detegerent, posteà verò socios sibi Confessarios asumpsit, ut in eorum præsentia factorum veritatem manifestarent. Si quis renuat confiteri, luet æternas pœnas, exponetur torturæ sempiternæ, vbi fletus & stridor

stridor dentium est, & ubi sine ullo prorsus fructu, sed cum summo detimento extorquetur à reo confessio veritatis. Quamobrem, teste Clemente Epist. i. ad Iacobum fratrem Domini, beatus Petrus omnes & singulos instruebat, *actus suæ vitæ omni hora custodire, & in omni loco Deum respicere firmiter, scire suas cogitationes malas cordi suo aduenientes ad Christum allidere, & Sacerdotibus Domini manifestare.*

III.

Confessio filij prodigi facta est clementissimo Patri; & tu quoque Patri confiteris, cum dicas, *Con-Paterno fiteor Deo omnipotenti, & tibi Pater.* Ex hoc titulo Nyf-senus Orat. De muliere peccatrice, in hunc modum philosophatur: *Afflictionis participem & socium sume Sacerdotem ut patrem. Quis enim tam falsò nominatur pater, aut tam duro atque adamantino animo præditus est, qui non filiis mœrentibus doleat, & gaudentibus latetur?* Concludit: *Audacter ostende illi quæ sunt recondita ani-mi arcana, tamquam occulta vulnera medico retege.*

IV.

Bono animo confessionem tuam aggredere: teste enim Isidoro lib. 2. Sentent. cap. 14. amplius latatur *animosa.* Deus de anima desperata, & aliquando conuersa, quam de ea quæ numquam extitit perdita: sicut de prodigo filio, qui mortuus fuerat & reuixit, perierat & inuentus est,

de cuius regressu magnum fit gaudium patris. De tuo quoque regressu lætus & hilaris est piissimus ac clementissimus Pater. Comple paternam exultationem confessione Sacramentali , cui pater tuus Confessarius præstò iam est gratas tibi aures præbere.

V.

Cùm Medico se sistit æger, priùs se malè habere significat, dein suas speciatim infirmitates declarat. Hanc eamdem viam seruat is qui ad spiritalem medicum venit : qui venit ad Confessarium , priùs in *salutaris.* vniuersum enuntiat , *Peccavi nimis cogitatione , verbo , & opere ,* & deinde ad singula peccata descendit. Cùm æger se malè habere fatetur , dolet ; & cùm suam specialem ægritudinem exponit , dolet : ad eamdem quoque formam pœnitens cùm se peccasse , & in quibus se casibus defecisse ac deliquisse prodit , debet esse contritus.

VI.

Corde creditur ad iustitiam , ore autem confessio fit ad salutem. Haud dubiè prodigus post magnos excessus factos , corpore & spiritu æger recurrit ad patrem , suæque confessionis virtute non modò spiritu , sed etiam carne conualuit. Dum laboras pœnitens , ne detrectes confiteri , da gloriam Deo. Vocalis enim confessio salutaris ægrotanti corpori est : ægritudines

nes namque ex peccatis principium habent , & id circò à Deo mittuntur , vt ad pœnitentiæ remedium quis confugiat. Testatur hoc ipsum Basilius in Asceticis. *Sæpè peccatorum sunt flagella infirmitates, ad hoc immisæ, vt ad resipiscientiam nos amplexandam impellant.* Resipiscit æger , qui dicit , *Tibi soli peccaui,* ^{Psal. 50, 6.} *malum coram te feci.*

Audi Pater Pœnitentis:
Exemplar Christi excipientis prodigum,
exemplar Confessarij.

I.

Paterna sua viscera Christus ostendit in prodigi^{Imitatio patris filium ex-cipientis.} , & hæc eadem oportet ut Confessarius expandas pœnitenti suo , qui ad ipsum tamquam ad patrem recurrit. Prodigus Euangelicus inde concepit animos reuertendi ad patrem suum , quia pater erat. Quicumque defecerunt , & in Deum multa flagitia perpetrarunt , ad conuersationem suam excitantur, cùm aduertunt rem sibi cum pio patre futuram. Ergo , ne sua spe frustrentur , paternè à Confessario excipientur.

II.

Confessarius nomine patris gaudet , & hoc nomine vocatur in Confessione generali , quam pœ-

nitens ad pedes eius prostratus recitat, & enuntiat.
Confiteor Deo omnipotenti, ait, subiungitque deinde,
& tibi Pater. Attendant Confessarius, & aduertat mi-
 nistrum se esse Dei Patris omnipotentis, cum quo
 assistit in tribunali Confessionis, & simul interpel-
 latur, vt cum eo paterno erga pœnitentem affectu
 ducatur, & fungatur. Meminerit se ministrum Pa-
 tris esse, qui solem suum oriri facit super bonos & malos,
 Et pluit super iustos & iniustos.

III.

Isai. 9, 6.
Minister
Christi.

Confessarius minister Christi est, qui & *Pater fu-*
turi sæculi nominatur, & est. Pater iste clementissi-
 mus cùm conderet Pœnitentiaæ Sacramentum, pa-
 terni sui affectus atque spiritus confortes Confessä-
 rios esse voluit, ac proinde super eos insufflavit. Con-
 didit Deus Adaimum, vt esset mortalium pater, &
Gen. 1, 7. *inspirauit in faciem eius spiraculum vitæ: creauit Con-*
 fessarios Christus, vt pœnitentium omnium patres
 forent, & flatum suum illis distribuit. Creationis
 ergo & prouectionis suæ memor Confessarius sit,
 paternè se cum pœnitente gerat, ne degener à Chri-
 sto fiat, cuius spiritus particeps factus est.

IV.

Socius Spi-
ritus san-
cti.

Confessarius Spiritus sancti socius, quo primi Ec-
 clesiæ Confessarij imbuti fuerunt à Christo, cùm
 dixit,

dixit, *Accipite Spiritum sanctum.* Et quidem Spiritus ^{Ioan. 10.} sanctus parerno titulo fungitur, cum ipsum oret & ^{10.} clamet Ecclesia, *Veni pater pauperum.* Nemo peccatore pauperior: cui Deus ipse deest, desunt omnia. Quapropter cum Apocal. 3, 17. Praesul quidam se diuitem esse iactaret, ac dictaret, *Dives sum, & locupletatus, & nullius egeo,* retudit eius iactantiam Christus, *Nescis, inquiens, quia tu es miser, & misericabilis, & pauper, & cucus, & nudus.* Pater pauperum peccatorum Spiritus sanctus est, & eorumdem patrem sibi assistere Confessarium gaudet, ut inopiae poenitentium succurrat & medeatur.

V.

Diuina lex ait: *Honora patrem tuum, & matrem tuam.* Prima filiorum cura esse debet cultus & honor ^{Honorabili-} parentum, quibus prima cura incumbit vitae, salutis, & sustentationis liberorum. Nouit natura patres, nouit & gratia; & vtraque proles instruit in veneratione & obseruatione parentum. Excedit naturam gratia, quæ maiorem erga Confessarios cultum in poenitentibus requirit. Nulla enim proles genitorem suum ita colit ac veneratur, ut poenitens Confessarium, cum se ad eius pedes prosternit. Prima cura poenitentis est, secundum Deum, Confessarium suum reuereri: prima quoque cura Confessarij sit,

ut vitæ , saluti , & bonis animæ eius prospiciat , & tamquam verus pater paternè & amanter excipiat pœnitentem.

VI.

Sanctus Augustinus lib. 2. de Visitatione infirm.

Exhortatio cap. 5. Confitere chare mi nominetenus quæ te remordent Confessarij. flagitia , detege ſpecialiter quæ ſcis eſſe ſpecialia , quotidiana , de quibus non fuisti mundus , ſaltem cogitatione in collecta generali appone , ſicque ex indulgentia confide . Addendum ex ipſo in Psalm. 75. Factus es homo ad imaginem Dei . Per viam vero peruersam & malam perturbasti in te & exterminasti in te imaginem Conditoris tui . Factus dissimilis , attendis in te , & displices tibi : iam eo cœpisti ſimilis fieri , quia hoc tibi displicet , quod displicet & Deo .

Compareant , in anima pœnitentis , imago nati cœci ; in ſpiritu Confessarij , imago Christi illuminantis.

Respice in ſimilitudinem picturæ.

EXEMPLAR ILLUMINATIONIS BAPTISMATIS. *Ioan. 9.*
Cæcus à Christo illustratus, et lotus.

DAVID CONFITENS INGRATITV DINEM SVAM.
*Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum: et
in peccatis concepit me mater mea.*

IMAGO VIGESIMATER TIA.

EXPLICATA.

PROPONITVR tibi Christus illuminans hominem à natuitate cæcum, cuius rei historiam Ioannes cap.9. memorat. Christus lux illuminans est. *Illumi-* Ioan. i., 9.
nat omnem hominem venientem in hunc mundum. Om-
nis homo qui venit in mundum, cæcus venit, & in-
diget illustratione quæ fit per aquam lustralem. Ba-
ptizauit Iesus cæcum, & simul illuminauit. Quandiu Ioan. 9, 5.
sum in mundo, inquit, lux sum mundi. Hæc cum dixisset,
expuit in terram, & fecit lutum ex sputo, & linuit lu-
tum super oculos eius, & dixit ei: Wade, laua in Nata-
toria Siloë (quod interpretatur, Missus.) Abiit ergo, &
lauit, & venit videns. Magnum lumen, magnum be-
neficium accepit, quod & nobis per Sacramentum
Baptismi collatum est. Extollit beneficij magnitudi-
nen magnitudo hereditariæ nostræ cæcitatis, cuius
meminit Dauid: Ecce enim in iniquitatibus conceptus Psal. 50, 7.
sum, & in peccatis concepit me mater mea. Meminit
reatus originalis, & condonati quidem, ut culpam
suam imagis exaggeraret, non ut minueret & excu-
saret. Adiunxit confessionem iniquitatis sue, ait Ambro-

sius cap.ii. Apolog. Dauid, *& in perpetua sæcula toto canendam orbe transmisit*. Transmisit consequenter ingratitudinem suam, quod cum esset à cæcitate hereditaria factus liber, capi se perimiserit recidiua cæcitate; sicut & nos quoque capti sumus, cum post Baptisma receptum delinquiimus.

Miraculosa imago.

*Miracu-
lum patra-
tum in ca-
co.*

HÆc conditio peccati est, ut inuadat oculos hominum. Inuasit oculos primi hominis, de quo Serm. de Iacob & Esau asserit hæc Augustinus: *Cum Adam haberet oculum puræ conscientiæ, gaudebat ad præsentiam Domini. Postquam verò oculus ille sauciatus est, cœpit lucem formidare diuinam, refugit in tenebras, atque in densa lignorum, veritatem fugiens, umbras appetens.* Hanc eamdem consuetudinem retinet semper peccatum, quod Ægyptiis lumen abstulit, *ex cœcauit illos malitia eorum, eruit oculos Samsonis, & Psal. 22. Dauidis visum abstulit. Lumen oculorum meorum, & Sophon. 1. ipsum non est mecum.* Vnde & Sophonias: *Ambulabunt ut cæci, quia Domino peccauerunt.* Cæcis hominibus visum dare natura non nouit, nouit gratia, & quidem per pœnitentiam, quæ cæcos peccatores illuminat. Dolendum, quod cum remedium cæcitatis sit tam commodum, illud ita facile omittatur. Huc pertinet

pertinet sententia illa Tertulliani libro de Pœnitentia : *Hirundo si excæcauit pullos, nouit illos oculare rursus de sua chelidonia.* Peccator restituendo sibi institutam à Domino exomologesim, sciens præteribit illam, quæ Babylonis Regem in regna restituit. Restituit exomologesis Adamo visum, restituit & Dauidi, qui clamat, *Ecce enim*^{Psal. 50, 7.} *in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea.* Accedit agens de Pœnitentia Ephræm : *Excæcat malitia mentem, sed pœnitentia lucernam accendens, Deum ipsi à longè ostendit.* Ad hanc miraculosa imaginem

Oratio noui Dauidis,

Deus pius ac clemens , qui cæcum natum illuminasti , & in sacrosancto Baptismo dedisti mihi lumen & visum : miserere ingrati hominis. Ecce rursus cæcus sum , in peccatis totus vixi , qui fui totus in peccatis natus. *Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, & in peccatis concepit me mater mea.*

A T T E N T I O.

Attende fili Pœnitentiæ :

Exemplar nati cæci, exemplar ingratiitudinem confitentis.

I.

*Imitatio
hominis
caci.*

SAcramentum Confessionis institutum à Christo est pro iis qui semel per Baptismum illustrati, recidiua cæcitate laborant. Ita monet Concilium Tridentinum sess. 14. cap. 1. *Si ea in regeneratis omnibus gratitudo in Deum esset, ut iustitiam in Baptismo & gratiam susceptam constanter tuerentur, non fuisset opus, aliud ab ipso Baptismo Sacramentum ad peccatorum remissionem esse institutum.* Ingratus huic beneficio deliquisti, delictum confitere, confitere in primis ingratitudinem tuam, quòd datum tibi lumen & visum miserè perdidisti.

II.

*Ingratitu-
do peccato-
ris.*

Quò maior est illuminatio, eò maior ingratitudo pœnitentis. Quanta verò sit illustratio sacratissimi Baptismi, expendit Nazianzenus Orat. in sanctum Baptisma. *Baptismus, inquit, omnium Dei beneficiorum præclarissimum est, & præstantissimum. Ut enim quædam Sancta sanctorum vocantur, & Cantica cantorum, quòd scilicet latius pateant, ac plura complectantur, præcipuamque dignitatem habeant: eodem modo Baptismus quoque illuminatio dicitur, quæ omnes alias illuminationes sanctitate præcedat.* Cùm ita se res habeat, maximè se iniurium censere & accusare debet is, qui tantæ illuminationi ingratus, relapsus est in peccatum.

III.

III.

Considerauit in Soliloquiis Augustinus , qualis ante Baptismum , & qualis post Baptismum fuerit, & ait : *Inuoluebar in tenebris filius tenebrarum : tenebras meas amabam, quia tenebras meas non cognoscebam.* Postquam verò tinctus iam esset aqua, & visum recepisset , addit : *Verè Domine tu es Deus meus , qui eduxisti ^{illumina-} me de tenebris ^{tio.} & vmbra mortis , & vocasti me in admirabile lumen tuum , & ecce video.* In hunc eumdem statum deduxit te Christi gratia , & immeior beneficij , rursus es tenebris inuolutus , & cæcus reditus. *Surge qui dormis , & exurge à mortuis , & illuminabit te Christus.* Hic effectus virtutis pœnitentiae est, cùm ageñs de pœnitentia dicat Ephræm. *Tenebris obducta est mens iniquè agentis , nec cernit bonitatem , quia desperatione ipsam impleuit inimicus : at pœnitentia velut bonus medicus nebulam animæ adimens , lumen ipsi benignitatis ostendit.*

IV.

Salutare consilium est illud quod lib.2. de Com-
punct. cordis proponit Chrysostomus. Oportet nos re-
cordari priora delicta, etiam ea pro quibus veniam conse-
cuti sumus, ut intuentes, quām ingens debitum nobis re-
misit Deus , & amplius eum diligere possimus , & vere-
cundiam pudoremque recipere, atque ex iis corde compun-

gi. Propterea Dauid condonatum sibi peccatum hereditarium in memoriam reuocabat , vt magis ad diuinum amorem, ad pudorem & verecundiam, ad cordis compunctionem , & suæ ingratitudinis accusationem se excitaret. Excitet se Christianus Dauid; qui maius beneficium accepit , & maius debitum contraxit, qui creditori suo non satisfecit , imò potius maximè ingratus, maximè iniurius extitit.

V.

*Imitatio in
ægritudine.* Corde creditur ad iustitiam , ore autem confessio fit ad salutem. Satis benè in Asceticis monet S. Basilius : Quemadmodum si essemus in paradiſo voluptatis , nullo agricolandi inuento ac labore opus haberemus ; ita si nullis essemus passionibus , iuxta charisma quod in hominis erat opificio ante lapsum, obnoxij , nullam certè medendi artem ad morborum solatium desideraremus . Peccauimus in Adamo, & arte Medicorum indigemus : cuius si defint subsidia , vt monet idem Basilius , recursus ad Christum fiat , qui luto facto cæcum illiniit , & lauare in Siloam iussit. Iubet & ægrum lauari, si velit euadere more cæci huius Euangelici , ac simul Dauidis, Psal. 50,7. qui memor primi peccati dicit , Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum , & in peccatis concepit me mater mea.

Audi Pater Pœnitentiæ:
 Exemplar Christi cæcum illuminantis,
 exemplar Confessarij.

I.

Christus cæcum illustrat, & futuri sui muneric ^{imitatio} Christicae-
 monet Apostolos, vt cùm ministri Pœnitentiæ ^{cum illu-}
 fuerint, meminerint hoc officium sibi iniunctum, ^{minantiis.}
 vt cæcos peccatores illuminent. Si cæcus cæcum du-
 cat, ambo in foueam cadent: proinde necesse est,
 vt oculatus Confessarius dux pœnitentium sit. Cæ-
 cus erat Dauid, postquam in crimen incidit (*Et lu-* ^{Psal. 37, 11.}
men oculorum & ipsum non est mecum) & vt ille duce-
 retur ac sanaretur, Nathan Videntem misit ad cæ-
 cum Deus, qui & oculatos Confessarios nunc mit-
 tit ad pœnitentes.

II.

Septem Ecclesiæ Sacraenta ex latere Christi
 promanarunt, cùm illud apertum in cruce est, &
 misit ex se sanguinis & aquæ fluenta. Cæcus homo
 tunc temporis visum recepit, & exclamauit, *Verè* ^{Marc. 15,}
bic homo filius Dei erat. Hoc latus ostendit Christus ^{39.}
 Apostolis, cùm eos Confessarios instituit atque con-
 stituit, vt scirent penes ipsos deponi Sacramentum ^{Confessa-}
 Pœnitentiæ, quod illustrandis peccatoribus deserui- ^{ratus cæcos}
^{illustret.}

ret.

ret. Hoc depositum seruant apud se singuli Confessarij: exponant pœnitentibus, vt cum cæci veniant ad Confessionem, amissum sibi visum recuperent, & restaurent. Hic effectus Pœnitentiae, vt qui eius Ioan.9,26. beneficio fruatur, dicere queat: *Unum scio, quia cum cæcus essem, modo video.*

III.

Misereatur
pœnitentis. Antequam illustraret Christus cæcum, in terram expuit, & dein liniuit oculos eius, & visum infudit. Solet homo, cum quidpiam sordidum videt aut audit, horrere, & præ horrore in terram spuere. Fecit hoc Christus; sed ita fecit, vt simul hominem illustrauerit. Sordidum quid & horridum, peccatum est, quod displicantiam & horrorem pariat Confessario necesse est: sed ita pariat horrorem, vt oculos ab homine non auertat, eiusque studeat spirituali illustrationi. Horret peccatum Christus, non horret naturam hominum: odit criminis cæcitatem, miseretur conditionis humanæ, monetque Confessarium ut cæcitatem detestetur, & manum miseratus adhibeat, vt miser cæcus à statu suo resiliat.

IV.

Cum latus suum Christus Apostolis & Confessariis ostendit, donauit eos Spiritu sancto, cuius adventum optans & simul orans, dicit Ecclesia: *Veni sancte*

sancte Spiritus, & emitte cælitus lucis tuæ radium. Et rursus: *Accende lumen sensibus.* Habet Spiritus sanctus hanc viam, ut cæcitatem auferat, lumen & visum afferat. Hæc eadem virtus deriuatur & datur Confessariis, ut quotquot ad eos cæci venerint, potestate sibi à Spiritu sancto collata, visum capiant. Quid petit aliud ac prætendit pœnitens, quam ut lumen visumque recipiat?

V.

Christus cæcum sanans, gradum sistit in via, docendo Confessarium, ut cum pœnitenti occurrerit, sciat interrumpere viam, & cursum aliarum occupationum intermittere, ut confitentem audiat, & illustret pœnitentem. Accepimus temporibus Iosue suum gradum solem stitisse. Quid miramur? Miremur Christum subsistentem, de quo Ioannes scribit: *Præteriens Iesus vidit hominem cæcum à nativitate.* Vedit ^{vacet ne-} _{confessarii} ^{cœnitiis.} *Vidit Ioh. 9, 1.* cæcum, & substtit. Quis iste est, qui gradum figit? Ipse de se loquatur, & statim loquitur: *Quamdiu sum in mundo, lux sum mundi.* Hæc cum dixisset, expuit in terram; & fecit lutum ex sputo, & liniuit lutum super oculos eius. Miremur gradum suum tenentem iustitiae Solem, imitemur, & subsistamus, Confessorum more Apostolorum, qui Christo suo adstiterunt, & cum eo substiterunt, donec cæcus illu-

straretur. Hoc opus suum Christus appellat , & hoc ipsum opus Confessariorum est , vt suos pœnitentes illustrent.

V I.

Ioan. 3, 21. S.Bonaventura in Confessionali cap.i. particul.i.

sit Angelus lucis. Qui facit veritatem , venit ad lucem , vt manifestentur opera eius , quæ in Deo sunt facta . Ex hoc verbo Sacerdos , qui Angelus Domini exercituum dicitur , intelligat , vt non tenebrarum , sed lucis Angelum se ostendat , sedens pro confessionibus audiendis . Oret & dicat cum Dauide & Augustino in Psalm.66. Illumina vultum tuum super nos , id est , imaginem tuam illumina super nos . Impressisti nobis vultum tuum , fecisti nos ad imaginem et similitudinem tuam , fecisti nos nummum tuum , sed non debet imago tua in tenebris remanere . Mitte radium sapientie tuæ , expellat tenebras nostras , fulgeat in nobis imago tua , cognoscamus & nos imaginem tuam .

Compareant ; in anima pœnitentis , imago Samaritanæ ; in spiritu Confessarij , imago Christi illarum audientis .

Respicere in similitudinem picturæ .

EXEMPLAR BONÆ ET VERÆ CONFESSI^NIS. *Ioan. 4.*
Samaritana verè confessa Christo.

DAVID VERE CONFITENS CULPAS SVAS.
Ecce enim veritatem dilexisti: incerta & occulta sapientia tuæ manifestasti mihi.

IMAGO VIGESIMA QVARTA

EXPLICATA.

MAGNUM spectaculum Christi , & Samaritanæ mulieris , Christi confessio-
nem excipientis , mulieris Samaritanæ
Christo confessario peccata sua expo-
nentis , ita benè præter spem se gerentis , vt eius con-
fessio fuerit ab ipso Christo commendata & appro-
bata. *Dicit ei Iesus : Vade , voca virum tuum , & veni* Ioan.4,16.
huc. Respondit mulier , & dixit : Non habeo virum. Di-
cit ei Iesus : Benè dixisti , quia non habeo virum , quinque
viros habuisti , & nunc quem habes , non est tuus vir : hoc
verè dixisti. Benè confitetur ille , qui verè sua crimi-
na apérit , & peccata sua cum Samaritana detegit ,
exponitq; cum pœnitente Dauide , qui benè & verè
confessus , factæ suæ confessionis veritatem allegat ,
vt veniam & indulgentiam à Deo obtineat : Ecce Psal.50,8.
enim veritatem dilexisti , incerta & occulta sapientiæ tuæ
manifestasti mihi. Incerta & occulta sapientiæ suæ ma-
nifestat Deus pœnitenti & confitenti , qui nouit Deo
secreta & occulta declarare delicta , more Dauidis
Psalm. 31, 5. *afferentis : Delictum meum cognitum tibi*
feci. Et quidem , vt annotat eo loco Gregorius , plus

*est delictum cognitum facere , quād delictum manifestare.
Ille enim delictum cognitum facit , qui non solum quod fe-
cit annuntiat, sed etiam omnem peccati causam & originem
narrat; qui non superficie tenus peccatum loquitur, sed &
quando, & vbi, & quomodo, & si vel ignorantia, vel
casu vel studio deliquerit , confitetur.*

Miraculosa imago.

*Miracu-
lum patra-
tum in Sa-
maritana.*

HAbet mortalis rerum natura aquam , quā in-
fusā ignis extinguitur ; sed hoc mirabile est,
quod æternus ignis ardor lacrymis pœnitentis so-
piatur, cùm libro de Pœnitent. dixerit Tertullianus:
*Si de exomologesi retractas , gehennam in corde consideras ,
quam ibi exomologesis extinguit ; & pœnae prius magni-
tudinem imaginare , & de remedij adeptione non dubites .*
Mirabilis lacrymarum compunctio est, quæ ignem
æternum extinguit. Hanc petiuit , hanc obtinuit à
Ioan.4,6. Samaritana Christus, cùm dixit, *Da mihi bibere.* De-
dit aquam pœnitentiæ , præbuit veram Confessio-
nem , & verè ignem extinxit. Ad hanc miraculo-
sam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Christe Veritas Patris, cui benè & verè Samari-
tana confessa est, & meruit à te audire, *Benè di-
xisti:*

*xisti: confessionem approba meam, qui dolens & lugens tibi simul & Confessario meo omnes meas culpas in veritate declaro: Ecce enim veritatem dilexi-
sti, incerta & occulta sapientiae tuae manifestasti mihi.*

ATTENTIO.

Attende fili Poenitentiæ:

Exemplar Samaritanæ, exemplar benè & verè confitentis.

I.

Bernardus cap.2. de Interiori domo: *Felix conscientia, in qua misericordia & veritas obuiauerunt sibi; veritas confitentis, & misericordia miserentis: quoniam non potest ei misericordia deesse, qui se cognoscit in veritate. Igitur pro anima tua ne confundaris dicere verum, vt felix sit conscientia tua, & confessio tua sit à veritate laudabilis.*

II.

Iudicium ciuile secundùm leges humanas fit, iudicium verò confessionis secundùm mandata diuina, de quibus Dauid ait: *Omnia mandata tua veritas. Qui seruat mandata, seruat veritatem; & qui in confessione sua diuinæ legis ordinem custodit, vt ordinate sua peccata declaret, nécessse est vt etiam veritatem*

*Confessio
legalis.*

*Psal. 118.
86.*

veritatem custodiat. Tunc veritatem seruasti , cùm omnia manifestasti. Caue ne mutes , caue ne minuas , caue ne veritatem depraves & extinguis. Il-defonfus de Illibata Virgine : *Nouit Deus qui deprauet verum, scit qui immutat veritatem, intelligit qui veritatem minuit , in aperto sapit qui veritatem extinguit.*

III.

*Vera confessionis
vris.*

Quantas vires scelus habeat , nemo potest esse qui nesciat. Vires suas in cælo ostendit, cùm ex cælo ipso Virtutes etiam angelicas deturbauit. Ostendit in terris robur suum , cùm in homine vno cunctos homines prostrauit. Quamuis sit tantarum virium, præualet contra illud veritas confessionis : *Veritas inualescit.* Quamuis consistant aduersum te castra, & agmina peccatorum, vera confessione armatur ac munitus nihil timeas. *Veritas liberabit vos, monet nos omnes Ioannes, & quidem ex ore Christi.*

IV.

Augustinus lib.2.de Visitat. infir. cap.5. *Adstantem coram te Sacerdotem, Angelum Dei existima.* (*Labia quidem Sacerdotis, ait Malachias, custodiunt scientiam, & legem requirunt ex ore eius, Angelus enim Domini exercit fit coram tuum est.*) & cum qua Deum & Angelum eius decet reuerentia , Dei ministrum affare. Aperi penetralia , abditissima latibula , conscientiarum & verecundarum penitiora reuelia

uel a repagula. Non te pudeat coram uno dicere, quod non te puduit forsitan coram multis & cum multis facere: nam humanum est peccare, Christianum est a peccato desistere, diabolicum est perseverare. Ergo, qua mentem grauius exacerbant facinora, Dei Angelo manifesta, nihil obscurum dicens, culpam nullis ambagibus reuoluens, nullis circumventionibus, quod verum est, operiens.

V.

Cum Christus institueret Sacramentum Confessionis, dixit Apostolis: *Accipite Spiritum sanctum, quo- Ioan. 20, 10.*
rum remiseritis peccata, remittuntur eis. Praeses itaque Confessionis est Spiritus veritatis. Cae ne illum of- *sit integra.*
fendas, adimendo quidquam de culpis quas cogitatione, verbo, & opere perpetraisti. Memineris quid acciderit Ananiæ, quid Saphiræ, cum de ven- *Auctor. 5.*
dito agro sibi partem reseruarunt, lædentes Spiritum veritatis; quam ob causam ab Apostolo Petro extremo sunt addicti supplicio, & quidem ad exemplum & terrorem pœnitentium, ne tegant & abscondant veritatem.

VI.

Hortatur nos Dauid, ut effundamus in confessione, quidquid habemus in corde. *Effundite coram Psal. 61, 9.*
illo corda vestra. Quibus verbis adiungendus est com- *Nihil in*
mentarius Basiliij: *Impossibile est, ad diuinam gratiam n'eat.* *co rde ma-*

accipiendam habiles reddamur , nisi vitia animas nostras possidentia prius eiiciamus. Vas quod odore tetro fuerit refectum , nisi probè lauetur , vnguentum odoratum minimè recipere poterit. Ideò Samaritana recepit , quia corpus suum effudit coram veritatis Deo.

V I I.

*Rom. 10,
10.
Imitatio in
agritudine.* Corde creditur ad iustitiam , ore autem confessio fit ad salutem. Crede , mulierem Samaritanam infirmam corpore & anima , cùm in corpus suum peccauerit , veræ confessionis virtute perfectè fuisse sanataam. Adest Christus , qui confessionem eius excipit , & qui sanitatem ægræ contulit ; adest , inquam , Filius Virginis , qui nouit per confessionem seminarum curare ægritudines. Assistit tibi ægrotanti , & simul expectat ut crimina patrata exponas. Veritas liberabit , & te recreabit à morbo , si benè ac verè , quidquid cogitatione , verbo , & opere commisisti , declaraueris , & verè confessus dixeris summo veritatis Deo: Ecce enim veritatem dilexisti , incerta & occulta sapientiae tuae manifestasti mihi.

Ioan. 8, 32.

Audi Pater Pœnitentis:
 Exemplar Christi audientis Samaritanam,
 exemplar Confessarij.

I.

Christus veritatem à Samaritana , cùm faceret *Imitatio
Christi au-
dientis Sa-
marita-
nam.* confessionem, non extorsit, sed elicit, & ille-
xit peccatricem, vt suo se ore accusaret & damnaret. Hanc eamdem formam seruandam sibi Confessarius proponat , vt non per vim vllam agat & cogat pœnitentem sua crimina declarare ; prudenter suauiter-
que procedat , vt veritatem eliciat. Si quis vim in-
ferat , & violentè crimina extrahit , non tam Con-
fessarium agit , quàm iudicem sœcularem , qui tor-
quendo reum veritatem delicti extorquet , vt delin-
quentem condemnet.

II.

Christus ex facto itinere lassus sedebat , cùm Sa-
maritana venit vt aquam ex fonte hauriret , & sic *Iudicat
Confessa-
rius.* iuxta puteum sedens pœnitentis suæ confessionem accepit & impendit absolutionem. Sedens iudex sententiam suam pronuntiat. Christus sedebat sic supra fontem , agens simul Confessarium & iudi-
cem , vt instrueret eos , penes quos iudicium ani-

marum futurum esset , quales vellet vicarios suos, nimirum iudices ; pœnitentes verò reos , quorum causa discutienda foret in tribunali Confessionis. Ergo cùm in sede Confessionali causam dicis, considera eius te locum tenere , qui sedebat sic supra fontem, & de statu, & causa Samaritanæ iudicabat.

III.

Christus sedebat atque sitiebat : sitiebat peccatri-
Ioan. 4, 6. cis conuersionem, & totus sitibundus aiebat, *Da mihi bibere.* Sitis illa Christi procedebat ex ingenti fer-
 uore amoris, quo totus accensus in salutem anima-
sicut salu- tem pœni- tentium. rum flagrabat. Qui sedet in templo , & expectat
 vt accedant pœnitentes , eorumque confessiones &
 conuersiones audiè cupit, refert Christum , qui iux-
 ta puteum sedens præuenit Samaritanam , patienter
 illam expectauit, & audiè potum ab illa efflagitauit,
 & in eius conuersione sitim ardenteim restinxit. Se-
 det totos dies ad fores officinæ mercator , vt ad se
 venditores alliciat , suasque merces distrahat : eru-
 bescat Confessarius vna hora se non posse manere
 cum Christo , & perseuerare in subsellio Confessio-
 nali , vbi cælestes gratiæ diuinæ merces exponuntur
 & distrahabuntur. Hæc officina est , ad quam virginis
Mat. 25, 8. imprudentes , & dicentes , *Date nobis de oleo vestro,*
quia lampades nostræ extinguntur , remittuntur , cùm
responsum

responsum illud accipiunt, *Ite potius ad vendentes,*
& emite vobis, serò ad officinam confessionis vene-
runt, vbi claves cæli sunt, ac proinde clausam cæli
ianuam non multò pòst inuenerunt.

IV.

Christus cùm iter in regnum Samariæ fecit, ita
festinus fuit, vt fatigatus in puteum venerit; & vbi
peruenit, diu in sede quieuit, & per otium egit cum
Samaritana, cuius conuersioni inhiabat, cuius con-
fessionem affectabat. Discat Confessarius ex Christo
festinare & properare, cùm vocatur ad templum vt <sup>sit festinus
ad sedem
confessionis,</sup>
confessiones excipiat. Discat Confessarius à Christo, <sup>agre re-
dat.</sup>
non festinatò, sed per otium suos pœnitentes audi-
re, & exactè causam eorum discutere. Magna ne-
gotia magnum exigunt otium. Magnum illud est,
vbi de salute agitur animarum.

V.

Meminerit Confessarius, potestatem sibi datam ^{vtratur spi-}
per insufflationem Christi, & afflatum Spiritus san- <sup>ritu veri-
tatis.</sup>
cti, qui Spiritus veritatis est à cælo delapsus, vt om-
nem veritatem doceret. Spiritus sanctus est qui do-
cet pœnitentem Samaritanam veram facere confes-
sionem. Spiritus sanctus est, qui in Christo residet,
& veram impendit absolutionem. Sciat se ab hoc
codem Spiritu veritatis pendere, vt benè & verè

pœnitentes suos absoluat , & peccatorum eorum vincula & nexus relaxet. Quam ob rem, priusquam sententiam pronuntiet, Spiritum sanctum consulat,
Psal. 84,9. & dicat, *Audiam quid loquatur in me Dominus* , & iuxta eius oraculum suam sententiam dicat sedens pro tribunali confessionis.

V I.

S. Augustinus lib. 20. de Ciuitate Dei , cap. 9. ea
Apoc. 20,4 verba Apocalypsis exponens , *Et vidi sedes , & sedes*
runt super eas , & iudicium datum est, ait: *Non hoc pu-*
sedes Confessio-
tandum est de ultimo iudicio dici , sed sedes præpositorum,
& ipsi præpositi intelligendi sunt , per quos Ecclesia nunc
gubernatur. Iudicium autem datum nullum melius acci-
Matth. 16, 19. *piendum videtur , quam id quod dictum est : Quæ ligaue-*
ritis in terra , ligata erunt & in cælo ; & quæ solueritis in
terra , soluta erunt & in cælo.

Compareant, in anima pœnitentis, imago Transfigurationis; in spiritu Confessarij , Christus transfiguratus.

Respice in similitudinem picturæ.

EXEMPLAR VIRTUTIS CONFESSIONIS. Matt. 17.
Christi Transfiguratio, et pœnitentis.

DAVID CUPPIENS TRANSFIGVRARI.
Asperges me hysopo, et mundabor: lauabis me,
et super niuem dealbabor.

IMAGO VIGESIMA QVINTA

EXPLICATA.

RESPLENDET Oratorium Pœnitentiæ sacra & sancta imagine Transfigurationis Christi, cuius facies resplendit instar solis, & niuum instar vestes eius candidæ visæ sunt. Apparent itaque in Christo splendor & candor, veræ pœnitentiæ præcones testesque, quos in se & pro se recognouit ille, qui dixit, *Ecce enim veritatem dilexisti*, & deinde vera facta confessione ait: *Aasperges me hyssopo, & mundabor; lauabis me, & super niuem dealbabor.* Quæ loca versans Ambrosius in Apologia Dauid, dicit: *Dum hæc asserit Dauid, & peccatorum specialium atque communem colluuiem confiterit, subito ei splendor veritatis, & candor spiritualis effulgit.* Cuius autem niuis candor ille sit, statim exponit: *Hæc est nix intelligibilis, de qua ait, quod Domini Iesu resulserunt vestimenta sicut nix.* Cum Dauid confiteretur, dixit Deo: *Incerta & occulta sapientia tua manifestasti mihi.* In quem etiam locum rursus Ambrosius: *Non per speculum, non in ænigmate, sed facie ad faciem te mihi demonstrasti: in tuis te inuenio Sacramentis.* Hæc sunt tuae vera Sacra menta sapientiae, qui-

bus mentis occulta mundantur. Benè ergo monet Da-
Psal. 33, 6. uid similes pœnitentes : Accedite ad eum, et illuminati,
& facies vestræ non confundentur. In quem locum Basilius : *Pausorum est ad veram lucem accedere,*
& manifestari velle, & vultu haud pudefacto ab ista exa-
minatione discedere. Quisquis ad hanc lucem accedit,
suam animam gloriosam reddit, & quidem in eam
formam, quam agens de Baptismo Pœnitentiæ Ba-
silius describit : Quemadmodum statua obtrita iam &
obscura, amissa illustri Regis figura, denuò à sapiente ar-
tifice & bono opifice fingitur, ut figmenti sui gloriam re-
cuperet, & pristino splendori restituatur, ad istum modum
& nos propter precepti diuini transgressionem deprauati,
ad pristinam imaginis Dei gloriam reuocamur.

Miraculosa imago.

Miracu-
lum trans-
figuratio-
nis in homi-
ne confi-
tente.

Mirabilis est transfiguratio pœnitentis, quemadmodum S. Augustinus in Psalm. 88. monet : *In omni misericordia perditorum, in iustificatione impiorum quid laudamus nisi mirabilia Dei? Laudas quia resurrexerunt mortui; plus lauda quia redempti sunt perdit. Quæ gratia? quæ misericordia Dei? Vidisti hominem heri cœnum luxuriae, hodie decus temperantiae. Vidisti hominem heri blasphematorem Dei, & hodie laudatorem Dei. Vidisti hominem seruum creaturæ, & hodie cultorem Crea-*

toris.

toris. Hæc mirabilia Dei in seipso expertus dixit:
Asperges me hyssopo, & mundabor; lauabis me, & su- Psal. 50,9.
per niuem dealbabor. Dealbatus transfiguratusque sibi
 etiam admirationi fuit, *Et dixi, Nunc cœpi, hæc muta-* Psal. 76,11.
tio dexteræ Excelsi. Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Christe Rex æternæ gloriæ, in cuius conspectu
 est pulchritudo & confessio pœnitentis, ut eum
 in virum alterum transmutes & transformes: mu-
 tabis me, transfigurabis me, ut in nouam transferar
 creaturam. *Asperges me hyssopo, & mundabor; lauabis* Psal. 50,9.
me, & super niuem dealbabor.

A T T E N T I O.

Attende fili Pœnitentiæ:
 Exemplar Transfigurationis, exemplar trans-
 formationis Pœnitentis.

I.

Mirabilis fit per pœnitentiam mutatio, mira- Imitatio
 bilis transfiguratio: filius tenebrarum effi- Transfigu-
 citur filius lucis, efficitur filius splendoris & cando- rationis.
Hæc mutatio dexteræ Excelsi. Crede dicenti: *Niue* Psal. 76,11.
dealbabuntur in Selmon, nimirum ritè pœnitentes ac Psal. 67,15.

I. I. 1, 18. confitentes. Crede etiam afferenti : *Si fuerint peccata vestra velut coccinum, quasi nix dealbabuntur.* Quòd si post factam Sacerdoti confessionem alius à te omnino non sis , nec refulgeas velut nix , perfecta non fuit confessio , quæ tui ipsius mutatio & mystica transformatio nominatur & est.

I I.

Pretiosa gratia.

Cùm iam pœnitens confessus est, expectat & exoptat beneficium hoc à Christo , vt instar niuis anima sua candidetur. Attendant , & simul perpendat, quanti steterit gratia hæc , quam desiderat & affectat. Antequam cælum niues in terras effundat, mœret , tristatur , mœstis ac tristibus nubibus totum obducitur. Antequam Christus candorem gratiæ pœnitentibus infundat, mœrores ac dolores passionis subit. Vnde David hyssopo pretiosi Sanginis Christi se aspergendum , & deinde supra niuem candidandum esse affirmat. Hæc est vis & gratia mysticæ transfigurationis , quam petis : expende gratiam quam postulas.

I I I.

Mat. 17, 2. Nix pariter & lana conuenerunt in vestibus Seruatoris. *Vestimenta autem eius facta sunt alba sicut nix.* *P. 147, 16.* Et quidem in nostra iustificatione Deus dat niuem sicut lanam, cùm dixerit Isaias : *Si fuerint peccata vestra velut*

velut coccinum, quasi nix dealbabuntur: & si fuerint ru-
bra quasi vermiculus, quasi lana alba erunt. Nix de cæ- Dispositio-
lo venit, lana in terra nutritur. Vis niuem gratianecessaria ad gratiam
cælestis opus est, vt ex te lanam conficias: para
confessionem, para dispositionem, vt vester animæ
tuæ candidæ sicut nix appearant, & fulgeant vi &
virtute Pœnitentiæ, de qua Ephræm: *Subintrare cupit*
Pœnitentia instar solis, & vult totam illustrare mentem.

I.V.

Mulier Euangelica perdidit drachmam suam, Luc.9,2.
lucernam accedit, euerrit domum, vt drachmam
perditam inueniret. Mulier illa typus est Christi, a-
nimæ tuæ typus est drachma: accedit Christus lu-
cernam, vt animam tuam inueniat. *Resplenduit fa-* Mat.17,2.
cies eius sicut sol. Euerrit scopâ Lazari domum, cùm Scopa La-
tuam confessionem excipit; inuenit, cùm te trans-zari con-
fessio.
figurauit in se. Iacens in terra drachma, iacens in
statu peccati anima sordida & foeda est; cùm ele-
uatur, & ex malo statu erigitur, beneficio Christi
purgatur & emundatur.

V.

Augustinus Serm. in Psalm. 103. Primò ergo accusa Decor ani-
fœditatem tuam, fœditas enim animæ de peccatis, de ini- ma confi-
quitatibus est. Accusando fœditatem tuam, incipi confite-
ri, à confessione incipi decorari. Quo decorante, nisi speciosò

forma præ filiis hominum? Ut autem & decoram faceret,
audeo dicere, amavit & fœdam, quia Christus pro impiis
mortuus est. Quam vitam sibi seruat iustificatio, quia suam
mortem donauit & impio? Ergo anima decora esse non po-
test, nisi confessa fuerit fœditatem ei, qui semper pulcher
est, & propter te ad tempus pulcher non fuit. Ne desperes
de acquirenda pulchritudine: appone tu confessio-
Psal. 95, 6. nem, superponet Deus venustatem & decorem: *Con-
fessio & pulchritudo in conspectu eius.* Confessio quam
à te expectat, pulchritudo quam ipse impendit.

V I.

Rom. 10, 10. *Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad
imitatio in salutem.* Crede scriptum esse de Christo, *Confessionem
agritudine.* Psal. 103, 1 & decorem induisti, amictus lumine sicut vestimento. Hic
Phil. 3, 20. idem, de quo dicit Paulus Apostolus, *Reformabit
corpus humilitatis nostræ, configuratum corpori claritatis
suæ.* Antequam generalis corporis nostri reformatio
fiat, præcedit illa quam accipit æger, cum ex mor-
bo conualescit. Quid enim est restauratio valetudi-
nis, nisi quædam reformatio, quædámve transfigu-
ratio? Transfiguratus Christus confessionem secum
affert. *Confessionem & decorem induisti.* Habeat & con-
fessionem suam æger, qui reformari desiderat; di-
catque: *Aasperges me hyssopo, & mundabor; lauabis me,
& super niuem dealbabor.*

Audi Pater Pœnitentis:
 Exemplar Christi transfigurati , exemplar
 Confessarij.

I.

Christus hilaris & latus in sua Transfiguratio-
Imitatio
Christi
transfigu-
ratio.
 ne declarat , quo vultu pœnitenteū excipere
 Confessarius debeat , cùm venit ad Confessionem ,
 vt se in alterum virum transformet. Benè se habet
 & facit Christi Vicarius , cùm dolet grauiter offendit
 sum Deum , & simul gaudet cùm videt procum-
 bentem in genua reum , & commissorum veniam
 postulanteū. Ita gaudeat Confessarius , vt interior
 animi lætitia foras erumpat , & ex vultus hilaritate ,
 qui confitetur , dignoscatur , quām sit grata atque festi-
 ua apud Deum facta confessio , quām accepta sit &
 placita anteactæ vitæ mutatio.

II.

Cùm Christus sublimis in Transfiguratione ap-
 paret , veniam & indulgentiam promittit , ac simul
 donat , cùm scripsérit Isaias : *Exaltabitur parcens* Isai. 30,18.
bis. Quapropter canit in primis Ecclesia : *Gloria in*
excelsis Deo. Deinde petit à gloriose suo Rege ve-
 niam & misericordiam , dicendo : *Qui tollis peccata*
mundi , miserere nobis. Et vt obtineat & impetrat in-
 dulgen-

*Minister
Excelſi
Confessa-
rius.*

dulgentiam , allegat sublimitatem eius à quo illam
nititur impetrare. *Quoniam tu solus sanctus , tu solus
Dominus , tu solus altissimus , Iesu Christe.* Huius celsi-
tudinis Christi minister est Confessarius , ad quam
ipſe ſe vocatum & euectum eſſe conſideret , cùm
datur occasio ministerij Confeſſionis , & ſimul ab-
ſolutionis , cuius virtute pœnitens in alium virum
mutatur , impurus mundatur , denigratusque can-
didatur.

III.

Transfiguratur Christus in monte , & acclama-
Mat. 17,8. tur à Patre gratus & dilectus filius : Hic eſt filius meus
dilectus , in quo mihi benè complacui. Discat ex Patre
*Compla-
ceat ſibi
in pœni-
tente.* ſummo Confessarius , qui & pater pœnitentis eſt ,
cùm viderit illum transformari in alium virum , di-
ligere iam confeſſum , & in ipſo , more patris , com-
placere. Nec dubium , quin Deus ipſe , qui iam pec-
catorem oderat , & eius ſtatū detestabatur , aliter
cum illo procedat , verè pœnitentem aīmet , & in
ipſo ſibi congaudeat , dicatque : *Hic eſt filius meus*
dilectus , in cuius vitæ ac morum transfiguratione
mihi complacui , cùm agens de Pœnitentia Ephræm
dicat : Inſeritur in pœnitentia cœlestis conditio ac ſtatus ,
quia diuinitatis eſt consors.

IV.

Qualis esse debeat qui studet pœnitentium formationi , præfert Christus ipse in sua Transfiguratione , dum lucis splendorem cum candore niuium coniungit. Non censetur idoneus pro audiendis Confessionibus , pro informandis & transformandis pœnitentibus , ille qui scientiæ luce & splendore non rutilat , quiisque niuium candore, morum scilicet puritate , non fulget. Vnde & Christus omnibus Confessariis dixit, *Vos estis lux mundi;* & subiunxit : *Sic luceant opera vestra bona , ut glorificent Patrem vestrum , qui in cælis est.*

V.

Adfuit in Transfiguratione ignis non comburens , sed illuminans : adfuit Spiritus sanctus , adfuit in lucida nube , ex qua Pater diuinus intonuit , quæque Discipulos obumbravit. Obumbravit eos ^{vmbra}
^{Confessa-}
^{rij.} qui creati sunt Confessarij , & in eorum creatione Christus ait, *Accipite Spiritum sanctum.* Multa in confessione dicuntur , multa audiunt , præsertim à feminis , Confessarij , quæ lædere audientes possent : prouidit autem Christus de vmbra Spiritus sancti , qua illæsi penitus forent , ne ab excipiendis Confessionibus deterrerentur. Cauendum tamen Confessariis est , ne ab vmbra Spiritus sancti recedant. Si se sub

vmbra contineant, erunt ab igne immunes ac liberi, Christoque per omnia conformes fient.

V I.

Multiformis transfiguratio Christi, & Confessarij.

S. Bonaventura in Psalmum 14. *Christus quandoque se transfigurat in nobis, quandoque nos in se. In nobis dupliciter, vt ostendat in se veritatem humanae naturae; quandoque ad aduocationem, nam est aduocatus noster; et nostram causam dicit esse suam. Nos in se transfigurat, exempli exhibitione; vult enim nos sibi esse conformes.* Vult sibi esse conformes Confessarium & confitentem, utriusque splendorem suæ lucis, & niuium candorem proponit, ut ad suæ Transfigurationis exemplum se componant. Componit se Confessarius, quoties splendore suæ doctrinæ pœnitentem suum illustrat, & niueo morum candore inuitat & excitat confitentem ad puritatem cordis, vitæque sanctimoniam. Ad exemplum Christi se aptat, qui virtute Confessionis filius tenebrarum esse desinit, totusque mundus ac candidus interius & exterius resulgescit.

Compareant, in anima pœnitentis, imago surdi nati; in spiritu Confessarij, imago Christi sanantis.

Respice in similitudinem picturæ.

EXEMPLAR POENITENTIS OBEDIENTIS. *Marc. 7.*

Surdus audiens & obediens.

DAVID OBEDIENS, ET AUDIENS.

Auditui meo dabis gaudium et lætitiam: exultabunt osea humiliata.

IMAGO VIGESIMASEXTA

EXPLICATA.

HOMO surdus oblatus Christo est, qui & audiens, & obediens Patri, surdos reddit audientes, & obedientes. *Et apprehendens eum de turba seorsum, misit digitos suos in auriculas eius, & suspiciens in cælum ingemuit, & ait illi; Ephpheta, quod est, adaperire. Et statim apertæ sunt aures eius.* Christus est, qui humanum pulsat auditum, & surdum sanat. Peccatores surdae aspidi similes sunt, nec diuinas præceptiones, nec inspirationes audiunt. Audire tunc surdi incipiunt, cum veniunt ad Pœnitentiæ Sacramentum: tunc Christus aperit aures, ut pœnitentes monita Confessarij libenter excipient. Dauid prolapsus est in peccatum, prolapsus in surditatem, veniens tandem ad pœnitentiam, sistit se Deo suo factus surdus, & ait: *Auditui meo dabis gaudium & lætitiam, & exultabunt ossa humiliata.* Postquam iam confessus est Christianus Dauid, & ad pedes Christi & Confessarij sui prostratus iacet, surdi personam agit, & petit, ut aurem audientem & obedientem cœlestis Christus præbeat. Præbet, in primis mulcendo aures. nam,

ut ait Ephræm agens de Pœnitentia , & filio prodigo , cernis pœnitentiam non primū quod austерum est offerre peccantibus , verū quod gratum ac placidum est , simulque suave ac facile. Non mox iejunium imposuit , non abstinentiam ac temperantiam poposcit , non vigilias monstrauit , sed à confessione ipsum prædicauit. Priùs mulcet , & deinde aures pœnitentis præstringit.

Miraculosa imago.

*Miracu-
lum in sur-
do patra-
tum.*

Ambrosius lib. i. de Pœnitentia incipit in hæc verba : *Si virtutum finis ille est maximus , qui plurimorum spectat profectum , moderatio omnium pulcherrima est , quæ nec ipsos , quos damnat , offendit , & quos damnauerit , dignos facit absolutione.* Hoc moderatio- nis miraculum perpetuum est in tribunali Confes- sionis , vbi damnatus reus non offenditur , non læditur , imò contra omnem humanam consuetudi- nem damnatione sua meretur absolutionem. Quan- ti habenda sit hæc moderatio , vel ex hoc perspici potest , quod statim addit Ambrosius : *Denique sola est , quæ Domini quæsitam Sanguine Ecclesiam propagauit , imitatrix beneficij cœlestis , & redemptionis cœniuersorum salubri fine temperans , quem ferre possunt aures homi- num , mentes non refugere , non pauere animi.* Non modò præstrictæ aures Dauidicæ ferre queunt correptio- nes ,

nes, sed in illis etiam magnam lætitiam & gaudium
Dauid sibi pollicetur, dum ait: *Auditui meo dabis gau-*
dium & lætitiam, & exultabunt ossa humiliata. Ad hanc
miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Deus, qui fecisti surdo auditum, audientem
& obedientem reddidisti; surdus peccator ego
fui, qui nec teipsum audiui, nec præceptis tuis obe-
diui: aures præbe, redde audientem me, & læto
animo excipientem consilia & monita Confessarij
mei: *Auditui meo dabis gaudium & lætitiam, & exul-*
tabunt ossa humiliata.

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:

Exemplar surdi sanati, exemplar obedien-
tis pœnitentis.

I.

Cvra diligenter, & caue ne sis de numero eo-
rum, qui accedunt ad Confessionem, dicunt-
que Confessario suo, *Noli me tangere.* Si Christus
surdum non tetigisset, haud dubiè sanatus non fuis-
set. Misit quidem digitos suos in auriculas surdi, non
quidem,

quidem, vt eas mulceret, sed vt perstringeret, & perstringendo surditatem omnem expelleret, audi-
1. Reg. 3, 9. ret, & diceret. Loquere Domine, quia audit seruus tuus;
Psal. 84, 9. & adderet: Audiam quid loquatur in me Dominus Deus.
 Deus quidem, siue per se siue per Confessarium loquatur, audiendus est. *Iubendo enim Deus, utile facit quidquid iubere voluerit, de quo metuendum non est, ne non profutura præcipiat.* Augustinus libro de Vera innocentia.

I I.

Ambrosius in Psalm. 37. *Medicina Christi correptio est, corripit enim Deus quem vult conuertere, ideo tamen*
2. Timoth. Paulus ad medicum ait: Argue, obsecra, increpa in omni
4, 2. Correptio Confessio-nis. patientia & doctrina. Corripit igitur Deus per Confessarium, quem vult conuertere; arguit, obsecrat,
Ecli. 2, 2. & increpat, cui vult mederi: Inclina aurem tuam, & suscipe verba intellectus. Quod si non audias, nec suscipias, medicinam Christi non accipis; adhuc surdus, adhuc in peccatis manes.

I I I.

Per ministros suos placita declarare Principes solent, & ipse Deus ministerio Angelorum olim vte-
Divina & Angelica. batur, vt quid sibi placeret explicaret. Nunc Deus explicat se per Confessarium tuum, Angelum simul & ministrum suum: quare citatus iam Augustinus
 præmo-

præmonuit : *Adstantem coram te Sacerdotem Angelum Dei existima. Labia quidem Sacerdotis custodiunt scien- Malac. 2,7 tiam, & legem requirunt ex ore eius. Custodiunt labia Sacerdotis scientiam, quam Dei nomine commun- communicant iis qui audientes & obedientes diuinis præceptis sunt.*

IV.

Adest Sacramento Poenitentiae Spiritus sanctus, cum Christus primis Ecclesiæ Confessariis dixerit, *Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis.* Hic idem diuinus Spiritus ora Prophetarum aperiebat, quemadmodum in Symbolo confiteris. *Credo in Spiritum sanctum, Dominum & vi- uificantem, qui ex Patre Filioque procedit : qui cum Patre & Filio simul adoratur & conglorificatur : qui locutus est per Prophetas. Qui tunc temporis per Prophetas lo- quebatur, nunc verba facit per Ecclesiæ Confessa- rios. Quod olim Christi Apostoli, definientes dogma- oraculum fidei, proferre solebant, *Uisum est Spiritui sancto, & nobis*, non errabis, si piè credas hoc ipsum dice-*

Spiritus sancti.
Act. 14, 28.

re posse Confessarium tuum, cum Spiritus Dei præ- sit & adsit sacro Confessionis tribunali. Consilia & monita Confessarij diligenter custodi, sedulò serua, oracula existimans non tam humana, quam diuina; non tam hominis consilia, quam mandata Spiritus

sancti. Hæc diuina monita impresserat sibi Dauid, vnde & dicit Psalm. 37, 3. *Sagittæ tue infixæ sunt mihi. Quid per sagittas intelligat, exponit Basilius in hunc locum: Ego verò has sagittas esse spirituales, vel potius ipsa Dei verba, eius animam vulnerantia, & conscientiam cruciantia existimo: quoniam tantus vir cùm es set, & tot ex Deo munera consecutus, se se ad indigna facinora perpetranda inquinauerat.*

V.

Rom. 10, 10. Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad imitatio in salutem. Crede, laborante in auribus surdum propter agritudine. morum improbitatem malè audiisse, & sanatum à Christo fuisse, ut & bene audiret, & obediret. Obedientia pulchra medicina tum animæ tum corporis malè habentis est. Contraria contrariis curantur. Prima illa inobedientia causa fuit omnium morborum; quapropter miser æger afflictatus accuset inobedientiam, offerat auditum suum Christo, & simul eius Vicario, ut mandata eius excipiat, dicat Psalm. 10, 10 quæ: Auditui meo dabis gaudium & latitiam, & exultabunt ossa humiliata.

Audi Pater Pœnitentis:
 Exemplar Christi surdum sanantis,
 exemplar Confessarij.

I.

VT hosti ciuitas eripiatur , oportet occupare *Imitatio
Christi sa-
nantis ho-
minem sur-
dum.* portam aliquam , per quam robur exercitus ingrediatur. Fortis armatus per tyrannidem hominem cepit , Deo abstulit , quem suo Domino restituere Confessarius omnino conatur. Quid factō opus sit , ostendit in imagine Christus. Oportet occupare portam auricularem , instruere & instituere pœnitentem ad obedientiam , vt qui per inobedientiam defecit , per obsequium in Dei potestatem ac possessionem redeat.

II.

Magister obedientiæ Christus est , qui cùm Deus esset , Mariæ ac Iosepho subditus erat , & usque ad mortem , mortem autem crucis , Patri præstítit obseruantiam & obedientiam. Quisquis obedire nō uit , nouit & obedientem sibi facere & reddere pœnitentem. Da filium Patri suo obsequentem : hic ipse cùm habuerit posteā proles , haud dubiè habebit si pri obtemperantes & assentientes. Da mihi , si placet , filium pœnitentiæ , qui spiritali Patri suo nouerit

*Minister
Christi obe-
dientis Con-
fessarius.*

cultum debitum exhibere, & præceptionibus eius se subiicere ; hic idem ipse , cùm pater suorum pœnitentium sit , eos sibi subiectos facile inueniet. Filius patri obsequium præstet , vt & ipsi iam patri cultus vicissim à suis prolibus conferatur. Quisquis Confessarius est , sternet sibi viam ad obedientiam quam in pœnitente suo desiderat , si nouerit & ipse pœnitens suo se Confessario subdere , & debitam subiectionem præstare.

III.

Viuitur di-
gito Dei.

Christus ita tetigit auditum hominis surdi , vt digitum suum intromitteret. Digitus Dei Spiritus sanctus est , vnde & canit Ecclesia :

Digitus paternæ dexteræ.

Ioan. 20,
10.

Dextera Dei Christus hunc digitum Confessariis suis dedit , cùm dixit , *Accipite Spiritum sanctum , quorum remiseritis peccata , remittuntur eis.* Hinc hauriunt & accipiunt virtutem Dei , vt sibi subditos faciant & reddant pœnitentes suos tales , vt audiant quæ audienda sunt , audita verò compleant & exequantur.

IV.

Recreat an-
ditum.

Christus , cùm tangit auditum , recreat , & Spiritum consolationis per aurem , vt totam animam delectet , intromittit. Spiritus sanctus paracletus est ac consolator , & vt Confessarij pœnitentes solarentur , ab

ab ipso Christo Spiritum sanctum paracletum & consolatorem acceperunt. Cum ergo poenitens desolatus ac incestus venerit ad confessionem, soleatur afflictum Confessarius, satisfaciens mulieri & officio suo, quod ad poenitentium expiationem & pariter consolationem institutum est. Sciat poenitens, cum tristitia & inceorre vexatur, habere se apud Confessarium suum spiritum consolationis, quo deiectus incestitiā animus erigatur & excitetur.

V.

Medicus pulsū ægroti tangit, Christus aurem surdi hominis pulsat, ut ostendat se esse ipsum qui dicit, *Sto ad ostium, & pulso.* Pulsat bonis monitis ac consiliis, quibus acquiescens homo sibi salutem acquirit. Rite ac recte donatur Confessario Spiritus sanctus, qui & Spiritus consilij est, ut salutaribus consiliis ac documentis tangat ac pulset poenitentis auditum, & moneat, quid factō opus sit, ut capax absolutionis fiat, & absolutus semel ita viuat in posterum, ne in miserum statum, in quo ante fuit, relabatur & detrudatur.

VI.

S. Bonaventura in Confession. cap. i. particul. 5.
Debet Confessarius pio ac suavi alloquio ipsum confidentem ad veram compunctionem, & ad nudam & expressam con-

Gemitus
Confessio-
rij.

fessionem inducere, non statim ex abrupto, si tempus sufficit, inferre. Debet & gemere, sicut & Christus ingemuit, & quidem ex animarum zelo; sicut Basilius monet Regulâ 31. Cùm Dominus condemnet eos qui nunc rident, apertum est quòd fideli numquam ridendi tempus sit; maximè in tanta multitudine eorum constituto, qui per legis transgressionem Deum dehonestant, & in peccato moriuntur, quorum gratiâ lugendum est & ingemiscendum. Conueniunt inter se ita Confessarius & pœnitens, quemadmodum inter se pater & filius consentiunt. Quòd si pater, cui dilectus filius est, continere se non potest, quòd minùs erumpat in gemitum, cùm extrema patitur proles, Confessarius, qui paternas partes agit, miserrimo statu cognito, in quo charus iacet filius, attollat in cælum oculos, & gemitum cum Christo edat indicem interni amoris, quo sobolem charam amplectitur.

Compareant, in anima pœnitentis, imago Centurionis; in spiritu Confessarij, imago Christi ad eum venientis.

Respice in similitudinem picturæ.

EXEMPLAR DETESTATIONIS PECCATI. Matt. 8.
Centurio recognoscens Christum, idola detestans.

DAVID DETESTANS CULPAS SVAS ..
Auerte faciem tuam à peccatis meis: et omnes
iniquitates meas dele.

IMAGO VIGESIMASEPTIMA

EXPLICATA.

ENIDELIS comes bonæ perfeetæque Confessionis , est detestatio præteriorum peccatorum. Ad illam excitandam in pectore pœnitentis, obuiam venit & occurrit Christo Euangelicus Centurio , qui hospite tanto se esse indignum fatetur. *Domine , non sum dignus ut intres sub tectum meum , sed tantum dic verbo , & sanabitur puer meus.* Domus Centurionis receptaculum priùs erat falsorum simulacrorum , & illorum vanum cultum omnino detestans , prorupit in vocem illam : *Domine , non sum dignus.* Hactenus profana domus peccatorum fuisti , habitabant apud te superbia, ira, inuidia, & alia id genus facinora : cùm igitur virtute absolutionis venturus ad te sit per gratiam Christus , oportet vt accedenti iam occurras , ac tibi displicens clames : *Domine , non sum dignus ut intres sub tectum meum , sed tantum dic verbo , & sanabitur anima mea.* Hoc eodem spiritu ductus , orabat Deum Dauid , vt à luto & cœno folido criminum commissorum sacrosanctos oculos diuerteret ac dimoueret : *Auerte faciem tuam à peccatis meis , & omnes* Matth. 8,8. *Psal. 50,11.*

iniquitates meas dele. Orabat ita detestans commissa delicta & crimina , vt nec vel minimum eorum vestigium apud se remanere vellet. Et quidem sanctus Ephræm agens de Pœnitentia dicit : *In lege non idola solum demoliri præcepit Deus, sed aras atque delubra, verum etiam cineres incensorum lapidum atque lignorum extra castra eiici iussit.* Considera tu quoque qui pœnitentiam agis, quod omne malitiæ vestigium debeas remouere.

Miraculosa imago.

Miraculum in
Centurione pœnitentiæ patratum.

CElebre satis est illud miraculum , quod diuinatus patratum fuit in deserto , cùm magna aquarum vis ex lapide promanauit , vt populus potaretur. Nisi priùs mores & ritus Ægyptios detestati fuissent Hebræi , aquam illam non acceperissent. Nouerit pœnitens priorem vitam damnare , ad petram Confessionis recurrat , & in se simile experietur prodigium. Audiendus Nyssenus libro de Vita Moysis. *Moyses* , inquit , *rursus lapidem inundare aquis facit : quæ res quantum sit , Sacramentum Pœnitentiæ docet.* Nam qui , postquam biberunt è lapide , quamuis ad ventrem & Ægyptias voluptates lapsi , bonorum priuatione , ac doloris perpessione in deserto condemnentur ; posunt tamen virtute pœnitentiæ lapidem , quem dereliquerunt , inuenire , & fontes , quos delinquendo obserarunt , pœnitendo

pœnitendo referare. Referat fontes Centurio primis idolis renuntians, & Dauid priora delicta detestans. *Auerte faciem tuam à peccatis meis, & omnes iniquitates meas dele.* Gaudebunt hoc priuilegio ceteri pœnitentes, si Ægyptium lutum oderint, & operari terrena declinant, vt monet Ambrosius in Psalm. 118. Serm. 22. Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Christe Deus, cui placuit vox illa Centurionis, *Domine, non sum dignus ut intres sub tectum meum*, idolis & simulacris profanum : placeat & hæc, Domine non sum dignus ut per gratiam tuam ingrediaris animam meam infectam foribus peccatorum. *Auerte faciem tuam à peccatis meis, & omnes iniquitates meas dele.*

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:
Exemplar Centurionis, exemplar culpas suas detestantis.

I.

Venenum peccatum est, & tantas in se vires habet, vt cum primum capiatur & deglutiat. Imitatio
Centurio-
nis culpas
sue dete-
stantis.

^{Iacob. 1, 16} tur, occidat animam. Peccatum, cùm consummatum fuerit, generat mortem. Nemo quidem sanus est, qui non auersetur venenum, præsertim cùm illud ebibit. Peccatum sicut aquam potasti, cepisti graue venenum, & toties illud haufisti, quoties grauiter peccasti: detestare & auersare venenatam culpæ potionem; quam ex calice Babylonis deceptus toties gustasti.

I I.

<sup>Detestetur
pœnitens
culpam.</sup> Auersatur omnis reus carcerein, vincula, furies, tormenta; auersetur & pœnitens facinora sua. Nam, teste D. Hieronymo in Psalm. 9. *vnuſ quisque peccator, ipſe ſibi ſecum portat & funes, & vincula, & tormenta, vnde ſuſtinet mala: ab aliis non eſt neceſſe præparari, cùm ipſe ſibi præparet quæ ad pœnam pertinent.*

I I I.

<sup>Horreas
ſuum cri-
men.</sup> Qui vitia detestaris aliena, quare propria non auersaris? Detestaris in Caino liuorem, in Esau voracitatem, in Iuda perfidiam, & alia aliorum similia, & tamen cùm hæc omnia in te consideras, mihi Reg. 21. nimè damnas. Nathan cùm à Deo missus esset, vt Dauidem carperet & obiurgaret, quod & fecit, vt prouocaret Dauidem ad odium commissi flagitiij, vſus ea industria eſt, vt alium ab ipſo, qui pauperculæ ouem abstulerat, reum induceret. Cumque audiſſet

diisset Rex parabolam , exarsit totus in diuitem,
ſæuum & impium eius facinus detestatus . Tunc
temporis Nathan interpres factus parabolæ , ait :
Tu es ille vir. Satis opportunè occurrit , vt Dauid , ^{2. Reg. 21,}
qui damnauerat in diuite crimen , damnaret in fe :
condemnauit vero cùm dixerit , *Peccavi Domino.* ^{2. Reg. 21,}
^{13.}

I V.

D.Hieronymus in Psalm.90. *Dæmonium eo tempo-* ^{Horreat}
re potestatem habet in nos quando peccamus ? Siue manè monem. ^{veluti da-}
peccauerimus , dæmon ingreditur in nobis , siue vespere , si-
ue nocte , quacumque hora peccamus , dæmon ingreditur
in nobis. Nemo quidem est , qui dæmonem exosum
non habeat ; nemo quoque sit , qui statum peccati
non aueretur. Peccator sub dæmonis imperio po-
testateque eius paterna est , cùm dictum sit pecca-
toribus , *Vos ex patre diabolo estis.* Honorat dæmo- ^{Ioan. 8, 44}
nem veluti patrem suum , qui diligit iniquitatem ,
& culpam non horret.

V.

Oportet ad impetrandam veniam peccatorum ^{Detestatio}
nosse detestari commissa. Nouit hanc artem reus , ^{via ad ve-}
qui pendens ex cruce , complici suo dixit : *Neque tu* ^{Luc. 23, 40}
times Deum , quòd in eadem damnatione es ? Et nos qui-
dem iustè , nam digna factis recipimus : hic verò nihil mali
gessit. Nouit hanc artem publicanus ille , qui orabat ,

Luc. 18, 13 Deus propitius es̄t mihi peccatori. Nouit Dauid , nouit & Centurio. iste , dum dicit : Domine , non sum dignus vt intres sub tectum meum, sed tantum dic verbo, & sanabitur puer meus. ille , dum dixit: Auerte faciem tuam à peccatis meis, & omnes iniquitates meas dele. **Basilius 11. Reg. contractar.** Ex iniucundo & molesto effetu ac fructu plerumque odium peccatorum, veluti causarum molestia , nascitur. Igitur si certus quisquam sit & persuasus, quot & quantorum malorum causam dent peccata, sponte & ex animi affectu incipiet illa detestari, id quod ostendit qui dixit Psalm. 118. Iniquitatem odio habui,
Psal. 50, 11 & abominatus sum : & , Auerte faciem tuam à peccatis meis , & omnes iniquitates meas dele.

V I.

Rom. 10, Corde creditur ad iustitiam , ore autem confessio fit ad ^{10.} Imitatio in salutem. Docet nos Euangelista , Centurionem recurrisse ad Christum medicum , vt sanaret ægrum puerum , & cum Christus ad eius domum veniret exclamasse , Domine , non sum dignus vt intres sub tectum meum, sed tantum dic verbo , & sanabitur puer meus. Profuit infirmo humilitas Centurionis, & dominus cælesti hospite indignæ utilis fuit recognitio: proderit etiam ægroto humili suæ indignitatis confessio , coniuncta cum suorum criminum detestatione, quam pœnitens Dauid ostendit, & ipse ostendat

dat dicendo, *Auerte faciem tuam à peccatis meis,* & omnes iniquitates meas dele.

Audi Pater Pœnitentis:
Exemplar Christi venientis ad Centurionem,
exemplar Confessarij.

I.

Christus Centurionem propria crimina auer-
santem, & eius famulum ægrum & malè ve-
xatum simul attendit & sanat. Placet Deo Confessa-
rius, qui confitentes dominos audit, & seruos à se
non reiicit. Placet, qui dominarum excipit confes-
siones, & seruas & ancillas pariter admittit ac reci-
pit. Confessarij Regum & Principum vana opinio-
ne ducuntur, & seducuntur, arbitrantes esse contra
honorem officij, cùm sint Regibus ac Principibus
à Confessionibus, si seruos & subditos audiant. Non
ita Confessarios Christi agunt, quàm Protomedici
cos aulæ, qui solùm circa pulsum Regium ac Prin-
cipalem versantur.

I I.

Christus ad Centurionem accessit, accessit & Pe-
trus, cui Actorum c. 10, 19. misit Cornelius nuntios,
qui eum vocarent ad se, & cùm essent pro foribus
domus, dixit Spiritus ei: *Ecce viri tres querunt te. Surge*
itaque,

*Imitatio
Christi ac-
cedentis
Centurio-
nem.*

*Facilis sit
Confessa-
rius cum
vocatur.*

itaque, & descendere, & vade cum eis nihil dubitans, quia ego misi illos. Princeps Apostolorum & Confessario-
 rum, quibus dixerat Christus, *Accipite Spiritum san-
 etum*, Petrus est, & hunc Spiritus monet, vt vocatus
 Cornelium Centurionem adeat; monet & suadet
 Confessariis, ne detrectent, si opus fuerit adire pœ-
 nitentes, cùm salutis animæ ergo quæruntur & ac-
 cersuntur. Existimet Confessarius, cùm similes nun-
 tij mittuntur, & expectant pro foribus, dictum si-
 bi à Spiritu sancto: *Surge, & descendere, & vade cum
 eis nihil dubitans: quia ego misi illos.* Surge, inquam,
 licet intempesta nocte voceris, defere lectum, &
 quietem ac somnum rumpere, vt infirmo pœnitenti
 succurras. Surge, inquam, licet accumbas mensæ,
 recurre ad pœnitentem, qui iacet in peccatis mor-
 tuus, sicut & olim pius Tobias, reliquo cibo, vt ia-
 cens in platea cadauer sepeliret, accurrit.

III.

Petrus, vt Christum imitaretur, dimisit scipsum
 ex alto culmine orationis & contemplationis, vo-
 catus à Spiritu sancto ad seruos Centurionis descen-
 dit. *Ascendit Petrus in superiora ut oraret.* Huic Spir-
 itus sanctus ait, *Surge itaque, & descendere.* Sxpè Con-
 fessarius, dum orationi & contemplationi intentus
 est, & positus in solitudine sua leuat se supra se, ac-
 cersitur

Deum pro
Deo relin-
quat.

cerſitū & vocatur , vt adeat Centurionem , & pœnitentem audiat , habeat præ oculis Petrum , & eum ducem sequatur , dictumque ſibi arbitretur , *Surge , & descende.* Surge ſcilicet , & descende , more Chriſti , qui ſeipſum dimiſit , vt iret ad Centurionem , & feruulo ipſius mēderetur .

IV.

Habes conſitentem reūm , habes deteſtantem ſua ^{Ne horreas} crimina Centurionem , quid crimina horres ? Me- ^{pœnitentem.}
 mineris quid tunc temporis Petro acciderit . Et cùm ^{A&t;or. 10.} eſuriret , voluit gulfare . Parantibus autem illis , cecidit ſu- ^{10.}
 per eum mentis excessus : et vidit cælum apertum , et
 descendens vas quoddam , velut linteum magnum , qua-
 tuor initii ſubmitti de cælo in terram , in quo erant omnia
 quadrupedia , & ſerpentia terræ , & volatilia cæli . Et facta
 est vox ad eum : Surge Petre , occide , & manduca . Ait au-
 tem Petrus : Absit Domine , quia numquam manducaui
 omne commune & immundum . Et vox iterum ſecundo ad
 eum : Quod Deus purificauit , tu commune ne dixeris . Hoc
 autem factum eſt per ter . Cùm scriptum de Sacerdoti-
 bus fit , peccata populi comedent , tibi dicitur Sacerdos , ^{oſte 4,8.}
 Surge , occide , & manduca . Quod ſi replicaueris , Absit ^{A&t;or. 10.}
 Domine , quia numquam manducaui omne commune &
 immundum ; ad te vox illa dirigitur : Quod Deus pu-
 rificauit , tu commune ne dixeris .

V.

Famescat
 salutem
 alienam.

Præcessit in Petro fames , qua pressus homo famelicus , cibos etiam viles & insipidos horrere non solet. Et quidem Christus, cùm salutem humanam faunesceret , publicanos & peccatores Centuriones non horrebat. Cùm pœnitentem , peccata horrida sua exponentem & auersantem auersaris & detestaris , cibum tibi datum & oblatum fastidis simul & respuis , non verè esuris. si enim esuriem patereris; insipidas peccatorum escas non ita refugeres & repudiares. Famesce priùs , Sacerdos , & deinde non vnius solùm pœnitentis , sed totius etiam populi peccata comedes & consumes.

V I.

S. Bonauentura in Confession. cap. i. particul. 4.
 Non debet etiam Confessor pœnitentis horrere peccata,
 quantumcumque enormia , turpia , magna , inaudita vel
 Ioan. 8,7. inusitata sint. quia , ut dicit Ioannes , Qui sine peccato est
 vestrum , primus in illam lapidem mittat. Aut enim Con-
 sideret fessor fuit , vel est , vel erit , aut esse potuit in similibus
 scipsum. Deut. 23,7 peccatis vel maioribus. Vnde præcipit Deus , Non abomi-
 naberis Idumæum , id est , peccatorem rubore confessionis
 dignum , vel Ægyptum , id est , peccatorem peccatorum an-
 gustiis tribulatum. Idumæus namque rufus vel ruber in-
 terpretatur , Ægyptus angustia sive tribulatio. Audiat
 Confes-

Confessarius Basiliū Regul. 296. Si namque iuxta rationis veritatem anima præstantior est corpore, videmus autem quām execremur ac detestemur corporis sordes, aut quām conteramur ac mœsti reddamur animo, si conspexerimus illud lacerari, vel insidiosè lædi; quantò magis consentaneum erat, prædicto modo eum, qui & Christi & fratris amans est, erga peccata affici, ubi videt delinquentis animam velut à bestiis vulnerari, deuorari, & quasi sanie & putredine miserabili modo corrumpi, dicente Dauide: Quoniam iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum, Psal. 37, 5. velut onus graue grania facta sunt super me. Putruerunt & corruptæ sunt cicatrices meæ à facie insipientiæ meæ: miser factus sum, & incuruatus usque in finem, tota die mœstus ambulaui. Adiungamus in hunc locum Commentarium sancti Gregorij: Tantò unaquæque anima sit pretiosior ante oculos Dei, quantò fuerit despecta ante oculos suos. Quid autem infelicius quām infelicitatem non cognoscere, & inter ipsa rituæ discrimina nullum infirmitatis dolorem sentire? Hinc enim fit, ut, eodem Gregorio teste, mens nostra insensibilius obdurescat, nulla quæ Dei sunt diligat, nequaquam superna concupiscat: & quia amoris intimi calorem non habet, frigida deorsum iaceat, ac miserando modo fiat quotidie tantò securior, quanto peior; cumque unde sit lapsa non meminit, & supplicia secutura

non metuit, quantum lugenda sit nescit. Hoc igitur munus, hoc officium Confessarij est, vt ad vi-
tæ actæ despectum, ad infelicitatis notionem, ad
sensum doloris pertrahat pœnitentem, vt conscius
proprij status detestetur mores suos, in quorum
laudabili detestatione Euangelicum Centurionem
imitetur.

Compareant, in anima pœnitentis, imago Ma-
riæ; in spiritu Confessarij, imago Christi recum-
bentis.

Respice in similitudinem picturæ.

EXEMPLAR PROPOSITI NOVÆ VITÆ Luc. 7
Magdalena cum lachrymis hoc ipsum offerens.

DAVID HOC IPSVM DESIDERANS.
Cor mundum crea in me Deus; & spiritum
rectum innoua in visceribus meis

IMAGO VIGESIMA OCTAVA
EXPLICATA.

CONFESSIO nihil proficit pœnitenti, si desit debitum propositum vitæ melioris. Perfecta oris confessio, vt ait cap.3. de Gradibus perfect. Iustinianus, *alterius non peccandi desiderium gignit*. Venit ad Christum Maria, qua ratione describit Augustinus lib.50. Homiliarum, Homil.23. *Accessit ad Dominum immunda, vt rediret munda: accessit ægra, vt rediret sana: accessit confessa, vt rediret professa*. Laut se Maria lacrymis suis, & tota munda comparuit, vt lotos ac puros esse confitentes doceret. *Lauamini, mundi estote*. Isidorus lib.2. Isaias, 16. Sentent. cap.16. *Lauatur itaque, & mundus est, qui & præterita plangit, & flenda iterum non committit. Lauatur, & non est mundus, qui plangit quæ gessit, nec tamen deserit, sed post lacrymas ea quæ fleuerat repetit*. Benè Gregorius 3. Parte Pastoralis cap.29. *Admonendi sunt peccata carnis experti, vt mare saltem post naufragium metuant, & perditionis suæ discrimina vel cognita perhorrescant: ne qui post patrata mala seruati sunt, hæc improbè repetendo moriantur*. Magdalena lota simul & munda proponitur, vt magistra sit pœnitentis decernentis

cernentis apud se cautiorem futurum in posterum, non quidem virtute propria , sed diuina , cuius est cor mundum creare , & spiritum nouum infundere. Scio monuisse Deum Ezechielis cap.18, 31. *Proiicit a vobis omnes prævaricationes vestras , in quibus prævaricati estis , & facite vobis cor nouum , & spiritum nouum.* Fieri tamen nequit sine diuino fauore. Quamobrem Dauid recurrens ad Deum dicebat: *Psal. 50, 12 Cor mundum crea in me Deus , & spiritum rectum innoua in visceribus meis.*

Miraculosa imago.

*Miraculum in Magdalena passatum.
Proverb. 24, 16.*

Fragilis est natura humana , ad malum prona, semper labitur , semper proruit in crimina. *Septies in die cadit iustus.* Quòd si quis ita se teneat ut semper stet , res similis prodigo est. Hoc prodigium virtute pœnitentiæ fit , quæ talis est aliquando , vt ex vi firmi propositi de cetero non peccandi impeccabilem hominem reddat. Quapropter in Psalm.118. Serm.22. satis benè dicit Ambrosius: *Tanta vis consummatæ emendationis est , vt in quamdam pueritiae redeat spiritualis ætatem , quæ vias erroris ignoret;* crimen , etiam si velit, non posset admittere, quasi desueuerit peccandi usum nosse. Desueuit Magdalena flagitiis, priùs assueta peccatis. Dediscet culpas comittere,

tere , qui firmiter apud se statuerit munditiem cordis curare , nec non sui propositi tenax vixerit , & dixerit : *Cor mundum crea in me Deus , & spiritum re-^{Psal. 50, 12}ctum innoua in visceribus meis.* Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Deus clemens , qui Mariam absoluisti , & latronem exaudisti , mihi quoque spem dedisti , redde me Mariæ similem , quæ venit ad pedes tuos immunda , & rediit munda , numquam iam futura immunda. *Cor mundum crea in me Deus , & spiritum^{Psal. 50, 12}rectum innoua in visceribus meis.*

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ :

Exemplar Magdalenæ , exemplar propositum bonum habentis.

I.

LAURENTIUS IUSTINIANUS Sermone de Magdalena: *Imitatio*
Impœnitenti , & adhuc peccare volenti , non est tri-^{propositi}
buenda absolutio , alioquin qui talem cognoscitur absoluisse ,^{de cetero}*non pec-*
seipsum propria auctoritate transfigit , absque profectu al-^{candi.}
terius. Quisquis ergo Ecclesiæ minister attendat , vt coope-

rator gratiæ esse velit, non tributor. Cùm impenditur absolutio vitæ melioris propositum non habenti, si constet, Confessario & pœnitenti nocua est: cùm datur antiquis moribus renuntianti, & vitæ veteri valedicenti, valet utriusque plurimū, Confessario & confitenti. Eapropter Bernardus ait in Confessione sua: Fac me, quæso Domine, assueta mala relinquere, & quæ tibi placent peragere: Et studium, quod hoc usque in peccatis exercui, te adiuuante, deinceps in tua voluntate da ut exerceam: ut ubi abundauit delictum, tua gratia redabundet.

I I.

Ioan. 14, 6.
Ad viam,
veritatem, ritas, & vita.
& vitam
reductio. Christus suis pœnitentibus ait: *Ego sum via, veritas, vita.* Si quis apud se non statuit errata sua corrigere, quo pacto reducetur ad viam? Reducta ad viam pœnitens Maria est, quæ viam iniquitatis deseruit. Qui falsas peccati insanias non effugit, veritatem non amplectitur. Veritatem amplexata est Magdalena, quæ priorem malè viuendi normam ac formam reliquit. Qui non agit de vitando mortis ac mortalis culpæ sepulchro, ad vitam nequaquam venit. Venit ad vitam Maria, quæ diu corrupta, cùm esset in peccatis sepulta, sepulchrum reliquit, & ad vitæ auctorein confugit. Pulchrum effugium. S. Basilius agens de Pœnitentia, & simul de Magdalena,

lena, Exemplar tibi proposuit, inquit, ut ad pedes Iesu fugias. Quandocumque voles, fuge ad illum, & cum fiducia riga pedes illius.

III.

Bonus pœnitens Dauid, qui boni propositi sui <sup>Duces boni
propositi,</sup> magnum argumentum dedit. Constat Dauidem fir- ^{Dauid &}
miter apud se statuisse de cetero non peccaturum, ^{Magdale-}
^{na.} cùm eamdem numquam iterauerit culpam. Constat etiam Magdalenum sui cordis puritatem & munditatem conseruasse, vt pœnitentiæ suæ certum testimonium præberet. Hoc argumentum, hoc testimonium exigit Christus, qui paralytico dixit: *Iam amplius noli peccare.* Idem tibi dictum puta, si velis remissionem & absolutionem tuorum scelerum impetrare. ^{Ioan. 8, 14.}

IV.

Cùm castrum, ciuitas, aut quid simile custodiendum homini traditur, fideliter se seruaturum iuramento confirmat. Magnum depositum est diuina gratia, quæ nobis virtute Sacramentalis absolucionis impenditur: antequam illa impendatur, opus est, vt firmos ac fidos custodes fore nos proponamus. Princeps humanus non deponit castrum aut ciuitatem apud ministrum, de cuius fide testimonium non habet; nec gratiam suam Deus committit pœnitenti adhuc peccare volenti. Fidelis est ille

Rom. 10.
10. qui corde credit, & quod credit ore fatetur. *Cordē creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad salutem.* Fidelis pœnitens est, qui dicto suo delicta Confessario manifestat, & corde prauos mores se correctūrum profitetur, ut purus ac putus fiat beneficio Pœnitentiæ de qua Ephræm: *Si peccatis delictisque abundamus, in ipsa abluamur. Habemus eam pro lauacro non solum regenerationis, sed etiam reparationis. Siquid peccauerimus, per ipsam abluti mundi euadimus.*

V.

Bonus vi-
te futura
odor.

Coniungit Magdalena cum lacrymis alabastrum vnguenti, coniungit cum dolore pœnitentiæ vitalem odorem, non quidem vitæ præteritæ, cùm praua fuerit; sed futuræ, quam se acturam in posterrum firmiter statuit. Perfecta pœnitentia non est, quæ manat & scatet lacrymis solum, caret tamen vnguenti alabastro, caret odore vitæ futuræ, quem Confessio Régis Dauidis, & Mariæ pœnitentis exhalat & adspirat.

VI.

Ardor boni
propositi.

Basilius de Vera Virginitate: *Maria pedes Domini deosculans, non vt viri, sed tamquam Domini osculatur pedes: lacrymis quidem antiquam flagrantis concupiscentiæ voluptatem in se prudenter extinguens, & consensere faciens; affectuque egregio in Dominum, & sanctis*

Etis oculis spiritum animæ vehementer accendens. Vbi firmum propositum non peccandi de cetero viget, ibi spiritus ardor est.

VII.

Sanctus Ephræm in eos qui quotidie peccant, & ^{Cacitas re-labentis.} quotidie pœnitentiam agunt: *Qui secundò in eumdem lapidem impegerit, cæcus est, aut mente captus, non cernens quod fugiendum sit. Hac cura adhibita cum pœnitentia accede, cuius præsidio munitus Creatorem placare stude, humiliis ac tristis, demissò vultu, atque suspirans, præterita dolens, futura prospiciens. Sic fornicatrix mulier scortum luxuriosè agens, atque insaniens libidinosa, ac videntibus scandalosa Saluatoris pedes capillis capitis sui abstergens, ex lacu reuocatur profundorum & impiorum.*

VIII.

Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad Rom. 10, salutem. Accessit Magdalena ad Christum, accessit Imitatio in ægra, & rediuit sana: peccauerat in corpus suum committendo carnis delicta, proposuit ad pedes Christi se aliam omnino futuram, mutauit omnino mentem, corpus infirmum refecit & conualuit. Medicamentum itaque infirmi corporis hoc est, vt qui malè habuerit, ad pedes Christi recurrat, fateatur crimina sua, de cetero se non peccaturum proponat, cor nouum & spiritum nouum appetat,

& petat, *Cor mundum crea in me Deus, & spiritum re-
ctum innoua in visceribus meis.*

Audi Pater Pœnitentis:
Exemplar Christi mundantis Magdalenam,
exemplar Confessarij.

I.

*Imitatio
Christi
mundantis
cor Mag-
dalena.*

CViis mentis & animi Magdalena foret, cùm
cesset ad pedes Christi, Christus nouit: nouit
firmum habuisse propositum de cetero non pécca-
turam, sed ipsius vestigiis firmiter inhæsuram, cu-
ius pedes lacrymis abluit. Nouerit Confessarius sui
imuneris esse, mentem pœnitentis penetrare, & de
bono eius proposito notitiam habere, vt illum ab-
soluat. Christus quidem animum Magdalenæ per-
spiciebat, prouidit tamen, vt signa alabastri & vn-
guenti mentis & animi secum adueheret, vt Con-
fessarij, qui corda pœnitentium non intuentur, ad
signa & indicia recurrent, ex quibus sensa animi
eorum conicctent.

II.

*Confessa-
rians medi-
cus est.*

Confessarius medicus est, & contritis corde me-
detur. Qui medicam artem exercent, vt occultæ
infirmitati remedium adhibeant, considerant ex-
terna signa, & hoc ipsum præstare Confessarius de-
bet,

bet, ut occultis culparum morbis applicet medicinam. Qui curat ægrum, attendit ea quæ & mortem ægrotantis portendunt, & simul ea quæ vitam periclitantis prænuntiant. Attendant quoque Confessarius non solum peccata quæ confitentis animæ mortem declarant, sed externa etiam boni propositi signa, quæ vitam confitentis ac verè pœnitentis portendunt. Prodest ægro medicina, cum licet bene sperare; sin minus, nihil prodest, perditque penitus artem suam, qui illam frustrà impendit & expendit.

III.

Confessarius iudex est. Cum homo sit, more humano iudicium exercere, ferreque sententiam debet. Non fert censuram Ecclesia, nec Ecclesiasticus de occultis iudicat Confessarius. Quapropter Deus, qui scrutator cordium est, pœnitentibus iniunxit, ut coram Confessariis suis effunderent corda sua, sicut etiam cor suum Magdalena effudit. Produxit exterius per exteriora argumenta, quibus Christus Simonem non de femina solum, sed de se quoque malè sentientem redarguit. Quid Simon? *Hic si es* Luc.7,39. *set propheta, sciret utique, quæ et qualis est mulier, quæ tangit eum; quia peccatrix est.* Quid Simoni Christus? *Vides hanc mulierem?* *Intraui in domum tuam,* *aquam.*

aquam pedibus meis non dedisti : hæc autem lacrymis ri-
gauit pedes meos , et capillis suis tersit. Osculum mihi non
dedisti : hæc autem ex quo intravit , non cessauit osculari
pedes meos. Oleo caput meum non vnxisti : hæc autem vn-
guento vnxit pedes meos. Impendit absolutionem , Re-
mittuntur ei peccata multa. Non impendit , donec a-
nimus Magdalenaæ externis argumentis se prode-
ret : nec ferat suum iudicium Confessarius , nec ab-
soluat , donec pœnitentis animus foras prodierit , &
per signa externa innotuerit.

I V.

Spiritus sanctus scrutator cordium est , quem
olim Confessariis suis Christus dedit ac distribuit:
Ioan. 20,
10.
Attendant
externa
signa.
Accipite Spiritum sanctum , quorum remiseritis peccata ,
remittuntur eis. Non indiget Spiritus sanctus exter-
nis signis & argumentis , ut animum pœnitentis in-
tueatur : indiget Confessarius , cuius humanæ indi-
gentiæ , per ea quæ foris apparent , consulitur &
succurritur , ne aliquando decipiatur. Nemo se de-
cipi gaudet , nemo fraudem non vitat , cùm possit.
Caveat sibi Confessarius ne decipiatur , attendat
quo animo sit pœnitens , ne fallatur.

V.

Sequestrem agat. Sequester Dei ac pœnitentis Confessarius est. Ha-
 bet enim (S. Dionysio Areopagita Ecclesiast. Hierarch.

cap. 7. p. 3. §. 7. teste) potestatem segregandi, tamquam interpres diuinorum iustificationum; non quod irrationalibus motibus sapientissima diuinitas seruilater (ut honeste dixerim) obsequatur, sed quod ipsemet spiritu mysteriorum principali, à quo ad interpretandum mouetur à Deo, pro meritis iudicatos secernat. Siquidem ei qui diuinis reuelationes à supremo Patre didicerat, dicitur: Quod-
cumque ligaueris super terram, erit ligatum et in cælis; Et quodcumque solueris super terram, erit solutum et in cælis: ita ut ille, omnisque Confessarius illi similis, iuxta reuelationes paternarum iustificationum sibi indultas, quasi interpres ac portitor Deo charos admittat, Et impios excludat. Constat enim quo animo erga pœnitentem Deus sit, atque ostendit Christus Confessariis ipsis cum dixit: Accipite Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis. Accipite Spiritum sanctum, diuinum cor nostrum accipite. Qui diuinum iam animum Confessarius accepit, oportet ut & animum hominis pœnitentis notum habeat. Nescit diuarum partium sequester esse, qui mentem illarum nescit, & ignorat internum illarum statum. Caueat is, qui de mundando corde pœnitentis Mariæ agit, ne ipse maculis & fordibus inquietur.

V I.

Sanctus Bonaventura in Confession. cap. i. par-

Yy

ticul.

seruet
mundi-
tiem.

1. Cor. 9,

27.

ticul.2. *Sollicitus etiam sit Sacerdos, ne dum confitentem foris à sordibus purgat, ipse ex iis quæ audit, per voluntariam delectationem interius sordidetur. Debet enim esse ut nobilis manus, quæ alium lauans lauatur, mundans mundatur; non ut lixiuia vilis, quæ alia mundificans inquinatur.* Meiminerit igitur Confessarius Pauli Apostoli, eiusque Apostolicæ curæ ac sollicitudinis, ne se inquinaret, dum purgandis & emundandis proximi mis suis vacabat. *Castigo, inquit, corpus meum, & in seruitutem redigo, ne cum aliis prædicauerim, ipse reprobis efficiar.* Nobilis profectò manus erat, quæ dum mundaret animas, ipsius anima magis pura ac nitida reddebat. Non erat vilis aqua, quæ dum purgat, sordidatur. Apostolicus Confessarius sibi prouideat, caueatque diligenter, ne cum puras animas effecerit, sordida ipsius anima fiat, & ut imimunda habeatur, & condemnetur.

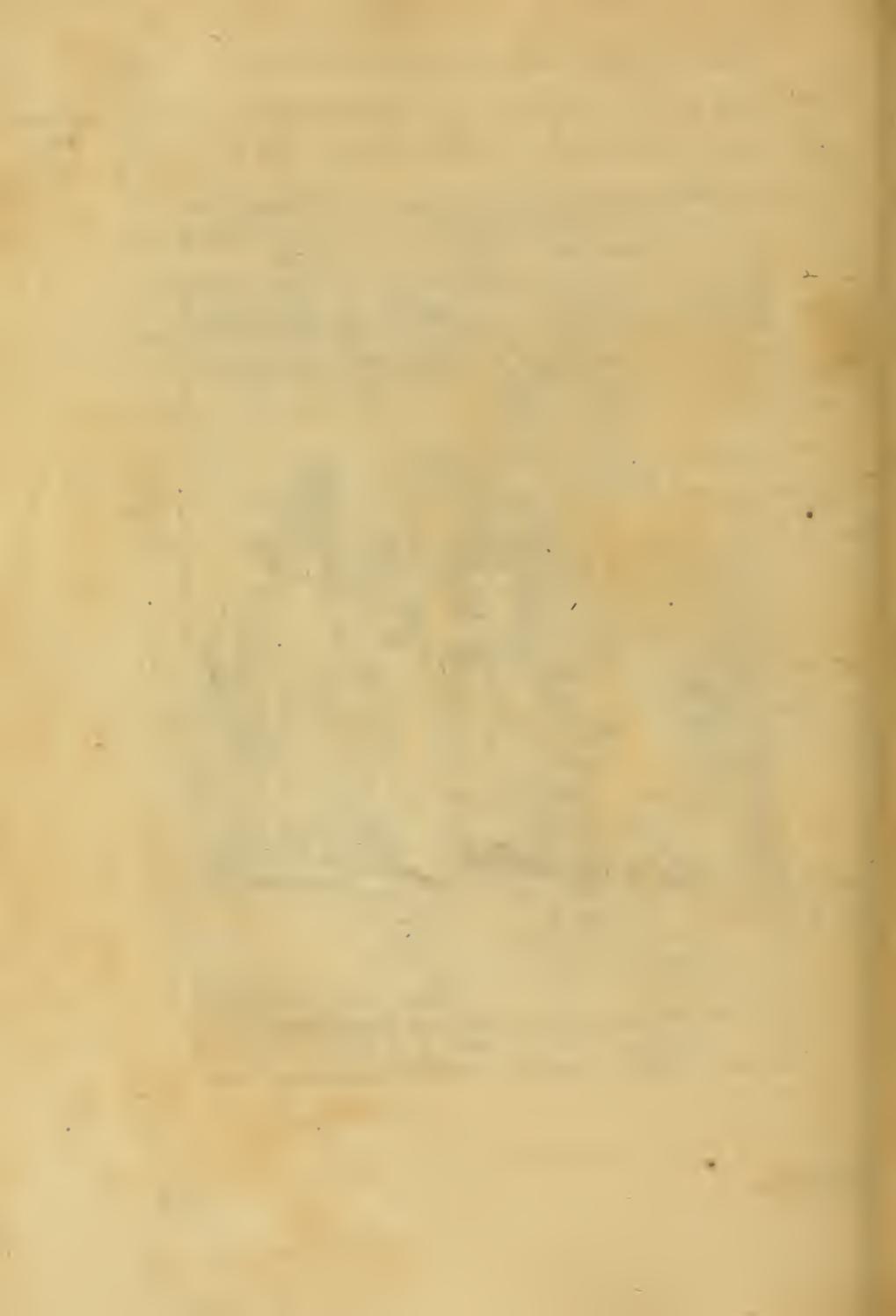
Compareant, in anima pœnitentis, imago Chananææ; in spiritu Confessarij, imago Christi seuerè agentis.

Respice in similitudinem picturæ.

EXEMPLAR ACCEPTATÆ POENITENTIÆ. Matt. 15.
Chananæ male accepta, et bene accipiens.

DAVID MALE ACCIPI NON CURANS, ID SOLVM PETENS:
*Né proijcas me à facie tua: et spiritum
sanctum tuum ne auferas à me.*

IMAGO VIGESIMANONA

EXPLICATA.

VI D acciderit mulieri Chanānææ, refert D. Matthæus cap. 15, 21. *Egressus Iesus secessit in partes Tyri & Sidonis.* Et ecce mulier Chananaea à finibus illis egressa clamauit, dicens ei : *Miserere mei Domine, fili Dauid, filia mea male à dæmonio vexatur. Qui non respondit ei verbum.* Et accedentes discipuli eius rogabant eum dicentes : *Dimitte eam, quia clamat post nos.* Ipse autem respondens ait : *Non sum missus nisi ad oves, quæ perierunt domus Israël.* At illa venit, & adorauit eum, dicens : *Domine, adiuua me.* Qui respondens ait : *Non est bonum sumere panem filiorum, & mittere canibus.* Nouit piissimus ac clementissimus Dominus, cùm opus est, seueritatem ostendere; nouit diuitttere pœnitentes, ut magis alliciat, & eorum affectum probet. Constat ex dictis, ante filiæ liberationem bonam pœnitentiam passam esse mulierem Chananaam, nec curasse, idque solum prætendisse, ne sine salute filiæ à facie Christi recederet, sicut & Dauid solam animæ suæ salutem curans & cupiens orabat : *Ne proiicias me à facie tua, & spiritum sanctum tuum ne auferas à me.* Hoc tibi exemplar

proponitur, vt sis omnino paratus ad quamlibet pœnitentiam acceptandam, quam tibi Confessarius iniungat, id curans solum, vt anima tua à peccatis liberetur, & simul ab ignibus Purgatorij. Quantum è re tua sit impositio pœnitentiæ, vt à purgantibus flammis immunis fias, audi Richardum de Potestate ligandi atque soluendi cap. 24. *Nouimus*, quoniam quidam cauterio, quidam curantur unguento. Est autem magnum beneficium, & misericordia plenum, quantumlibet acerbo remedio, à morbo curari mortifero. Quanta ergo, quæso, indulgentia, quantâve beneficentia, id putrescentis morbi leni mederi unguento, quod post modicum opus haberet curari cauterio? Quid autem est quælibet pœnitentialis satisfactio, nisi unguentum lene, in comparatione concremationis purgatoriæ?

Miraculosa imago.

Psal. 47, 8.

Miracu-
lum in
Chananea
patratum.

Psal. 1, 4.

Psal. 87, 8.

Ventus fremens est indignatio diuina. In spiritu vehementi conteres naues Tharsis: instar pulueris peccatores proiicit, & excutit è terræ solo. Non sic impij, non sic; sed tamquam puluis, quem proiicit ventus à facie terræ. Diuina ira mari similis est, & instar fermentis maris vertit ac voluit fluctus. Omnes fluctus tuos induxisti super me. Ventus & mare indignationis diuinæ tunc temporis quiescunt, cum quis pœnitentiam

tentiam agit, & acceptat. *Pœnitentiâ Deus mitigatur*, ait Tertullianus lib. de Pœnitent. Mirabilem se Christus reddidit, cùm ventos simul & mare ad suæ vocis imperium pacauit. vnde & homines stupentes dixerunt : *Qualis est hic, quia mare & venti obediunt ei?* Matth. 8, Postulat Dauid, postulat & Chananæa, *Ne proiicias me à facie tua;* & ad hanc vocem filet ventus, quiescit mare. *Quis non obstupescat?* quis non dicat, *Quænam virtus est ista, cuius vi mare & venti iræ & indignationis Dei reprimuntur?* Et quis etiam non respondeat? *Pœnitentiâ Deus mitigatur.* Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Christe sancte, qui feminam Chananæam recieisti, & admisisti; male tractasti, & filiæ liberatione recreasti : hîc vre, hîc seca, per te & per Confessarium meum, hoc peto solum, libera animam à dæmonis feruitute, ne dimittas me sine gratia absolutionis, *Ne proiicias me à facie tua;* & sp̄iritum sanctum tuum ne auferas à me.

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:
Exemplar Chananaæ, exemplar acceptan-
tis Pœnitentiam.

I.

*Imitatio
Chananaæ
acceptan-
tis pœni-
tentiam.*

Christus non minùs piè , quàm sapienter sta-
tuit ac prouidit, ne vlla in Sacramento Bapti-
smi pœnitentia imponeretur , secùs verò fieret in
Confessionis Sacramento. Larga Baptismi indul-
gentia vti voluit , vt suauiter & amanter alliceret
homines , ne rursus peccata committerent. Sacra-
mentum verò Confessionis ita condidit, vt in eo ve-
nia daretur , salutarisque pœnitentia simul iniunge-
retur. Non minùs piè quàm sapienter ita disposuit,
vt qui larga illa indulgentia ac benevolentia abusi-
fuerant, temperatam pœnitentiæ rigore veniam con-
sequerentur, & à peccando deterrerentur. Benè mo-
net Cyrillus lib.8. in Ioannem cap.vlt. *Nullus peccator
absoluendus est, antequam per dignam pœnitentiam corre-
ctus, & interius appareat viuificatus.* Optet igitur pœ-
nitens , vt ea sibi imponatur pœnitentia , quæ ani-
mam à peccando refrænet.

II.

*Socius in
labore
Christus.*

Pœnitentia Sacramentalis vim habet ex meritis
Christi,

Christi , qui socium se præbet , vt cum ipso pœnitente simul laboret , ita vt proferre liceat , quod olim Salomon proposuit æterno Patri diuinæ eius sapientiæ , postulans incarnationem. *Mitte illam de*^{s. p. 9, 10.} *cælis sanctis tuis , & à sede magnitudinis tuæ , vt tecum sit et) mecum laboret.* Cùm sciamus Deum nobiscum esse , & laborare nobiscum Sapientiam Patris , quid timemus ? *Non timebo mala , quoniam tu tecum es.*^{Psal. 22, 4.} Qui socium Deum habet , nihil putat arduum , nihil asperum , omnia transfilit , ac dicit : *In Deo meo*^{Psal. 17, 30.} *transgrediar murum.*

III.

Semel & iterum legimus peccasse Dauidem : semel , cùm adulterium patravit ; iterum , cùm suum populum recensuit. Propter adulterium prolem amisit & perdidit , propter censum verò suorum diram pestem passus est ; quapropter numquam sine pœnitentia iniuncta remissionem & absolutionem obtinuit. Prima pœnitentia leuior , secunda grauior : illa non deterruit Dauidem , quò minùs rursus delinqueret ; ista detinuit , quò minùs in peccatum relaberetur. Relabi non vult , qui grauem postulat pœnitentiam , & sibi impositam libenter admittit & exequitur.

IV.

*Debitum
culpa.*

Magnum debitum peccatum est. Magnum debitum semper vice vna non soluitur & extinguitur, nec peccatum & eius reatus sola Confessione pendiatur, sed pœnitentia quoque necessaria est, vt temporalis poena, in quam beneficio Sacramenti æternum supplicium mutatum est, compensetur & extinguatur. Potuisset, si Deus voluisset, condonationem culparum differre ac sustinere, donec plenè atque plenariè sibi fuisset satisfactum. Noluit creditor esse seuerus, maluit condonator esse pius, qui solutionem plenam non expectans, indulgentiam largiatur, & absolutionem impenderet.

V.

S. Ioannes Chrysostomus in cap. 23. Matthæi : *Si errauimus paruam pœnitentiam imponendo, melius est de misericordia Dei rationem, quàm de austерitate reddere. Ubi enim pater familias est largus, dispensator non debet esse auarus. Ut si Deus benignus, vt quid Sacerdos austerus? Confessarius iudex est, cùm agit nonnihil seuerius : si mitiùs & benignius se gerat, pater est. Time Confessarium iudicem, patrem tamen reuerere. Licet Deo dicere, licet eius dicere Vicario, quod Dauid Psalm. 37, 1. orauit, Domine, ne in furore tuo arguas me. Basilius in hunc locum : Reprehensionem non deprecatur,*

*Confessa-
rium ti-
meat iudi-
cem, ve-
reatur pa-
trem.*

tur, sed ne cum furore arguatur. Non item detrectat corripi, sed in ira corripi, veluti si quis Medico, qui paratus sit per ferrum, & cauterium, & amara remedia auxilium ferre in cura morbi alicuius, dicat: Ne, quæso, per ignem, neu per ferrum & incisiones, sed per leues & faciles medicinas me cura. Talis enim non remedium omnino, sed laborem doloremque remedij detrectat.

V I.

Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad Rom. 10, salutem. Credidit femina Chananæa, ethnicam se ^{10.} imitatio in agritudines fassa est, accepit pro delicto pœnitentiam, & patienter acceptata, & sibi & filiæ profecit ad sanitatem. Cum in statu grauis morbi confiteris Sacerdoti, te obiurgat, actam vitam reprehendit, te salute indignum censet, affirmatque te dignum, qui perpetuo morbo labores, è lecto sanus non surgas: patienter age, patienter sustine, vt inficta pœnitentia salutaris tibi sit. Sic itur ad sanitatem: tantum id postula quod optabat Chananæa, & quod Dauid instanter & ardenter postulabat. Ne proicias me à facie tua, & Spiritum sanctum tuum ne auferas à me.

Audi Pater Pœnitentis:
Exemplar Christi durè Chananaëam exci-
pientis, exemplar Confessarij.

I.

*Imitatio
Christi
Chana-
naam ex-
cipientis.*

Christus Chananaëam durè excepit, sed cum il-
la ita se gessit & ita eam repulit, vt semper il-
lam traheret ad se. Charum tibi à te canem repellis,
& ipse redit. Christus exemplo suo informat Con-
fessarios ac Vicarios suos, vt si quando opus sit seue-
riùs agere cum pœnitentibus , ita se gerant , vt eos
ab vſu confessionum non arceant , sed alliciant , vt,
nobilium canum more , Dei iustitiam esurientium,
ad thronum gratiæ recurrent.

II.

*Quoties rogat quis, Ne proicias me à facie tua, et
spiritum sanctum tuum ne auferas à me, in eo statu est,
quem describit in Commentariis Augustinus. Est
enim , ait , Spiritus sanctus in confitente. Jam ad do-
num Spiritus sancti pertinet , quia tibi displicet quod fe-
cisti. Immundo spiritui peccata placent , sancto displicant.
Quamuis adhuc veniam de peccatis præteritis non habeas,
tamen ex parte quòd tibi displicet malum quod commisisti,
Deo coniungeris. Hoc enim tibi displicet, quod & illi. Iam
duo estis ad expugnandam febrem tuam, tu , & medicus.*

Quia

Quia ergo non potest esse confessio peccati, & punitio peccati in homine à seipso: cùm quisque sibi irascitur, & sibi displicet, sine dono Spiritus sancti non est. Hanc iram pœnitentis erga se, hanc punitionem & displicenciam alit & fouet Confessarius, cùm adiungit pœnitentiam.

III.

Consideret Confessarius bis à Christo datum Apostolis Spiritum sanctum, semel quidem, cùm ^{Ioan. 20,} Christus afflauit; iterùm, cùm factus est de cælo sonus tamquam aduenientis Spiritus vehementis, & ^{Aetor. 2, 2.} sciat Spiritu sancto, quo ditatus est, vti, suauiter se gerendo & agendo cum pœnitente, & interdum se-<sup>Confessarij
ira sine pec-
cato.</sup> ueriùs & vehementius procedendo, sicut & Christus ipse cum Chananaea processit. Nouit Agnus Dei nonnihil aliquando irasci, nouit & columba Spiritus sancti iram suam habere. Benè Augustinus Sermone de Apparitione Spiritus sancti, in 1. Canonica Ioannis: *In columba specie Spiritus sanctus venit, quo nobis charitas infunditur. Quare hoc? Fel columba non habet, tamen rostro & pennis pro nido pugnat, sine amaritudine sævit, sine felle corrigit & castigat.* Ergo Spiritus sancti ministris sine amaritudine sæuire, sine felle corrigere & castigare pœnitentes licet. *Irascimi-* ^{Psal. 4, 5.} *nisi, et nolite peccare.*

IV.

Caveat nimiam indulgentiam.

Caveat diligenter Confessarius, ne nimia indulgentia sibi suisque pœnitentibus noceat. Meminierit Heli Sacerdotis, qui cum duos haberet filios sacrilegos & lasciuos, mitius cum illis egit quam oportebat, & impia sua pietate seipsum ac proles perdidit. Istæ cæsæ gladio perierunt, ille abiectus à sede ceruices suas fregit, & poenas mortales luit. Confessarius pater est: cum nimis parcit & indulget pœnitentibus, hoc facit ut petulantiores euadant, misereantur. Pereat & ipse repulsus, & abiectus à sede, quam indignè tenet & occupat. Christus cum Chananæa seuera pietate processit, & Confessarius, qui piè seucus est, Christum refert, Christum imitatur.

V.

sit cautus. Aduertat interium modestus Confessarius, quanta sit opus cautione, cum feminas confitentes audit. Christus cum exciperet Confessionem Samaritanæ, fatigatus ex itinere sedebat sic supra fontem, ne feminam sibi adstantem intueretur. Cum accessit Magdalena, retrò stetit, ne se oculis Christi exponeret. Cum adest Christo Chananæa, auertit ab illa faciem. Audiendus in hac parte est & accipiendus S. Bonaventura in Confess. cap. i. particul. 3. *Debet etiam*

etiam cauere Sacerdos , ne vultum sibi confitentis , maxi-
mè mulieris , respiciat , ne confitentes confundantur , &) ne
ipse delectatione illicita capiatur . Unde debet semper mu-
lier sedere à latere Confessionis , quia , ut dicit Habacuc , Habac. i, 9
Facies eius ventus vrens .

V I.

Basilius in Asceticis : *Quemadmodum Prepositum Habeatur
absque ullo affectuum motu medelam infirmis applicare de- Medicus
bore diximus , ita vicissim oportet eos , qui curantur , in- salutis.
iunctas pœnas non inimico animo suscipere , nec tyramni-
dem existimare ad animæ salutem per commiserationem im-
pensam curam . Turpe namque est , eos qui corporibus ægro-
tant , tantum habere fidei Medicis , ut siue incident illi ,
siue vrant , siue amaris pharmacis sanent , pro benefacto-
ribus eos habeant : nos vero non eodem præditos esse affe-
ctu erga eos , qui animas nostras curant , si quando per la-
boriosam curandi rationem salutem nostram studiose pro-
curant . Non ita magni Deus æstimat valetudinem
corporalem , quam Medicis humanis curandam ac
custodiendam committit : salutem spiritalem ma-
gni pendit , cuius procuratores constituit Sacerdo-
tes , quibus tradita potestas est consecrandi & offe-
rendi Corpus & Sanguinem Christi , vt nimirum
quos habet ministros sacri altaris , Vicarios etiam
umat , ut sanctificant & immolent æterno Patri
ani-*

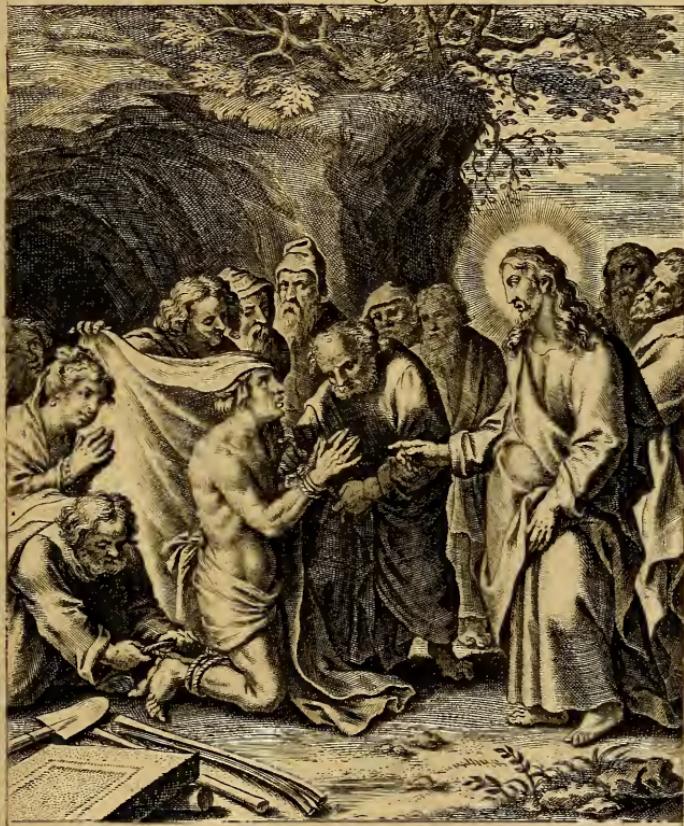
animas pœnitentium , quas in summo habet pre-
tio. Respondent sibi res empta & eiusdem æstima-
tio , respondent quoque sibi anima pœnitentis &
preium Sanguinis Christi , quo & ipsa redempta &
obtenta est.

Compareant , in anima pœnitentis , imago La-
zari ligati ; in spiritu Confessarij , imago Christi
absoluentis.

Respice in similitudinem picturæ.

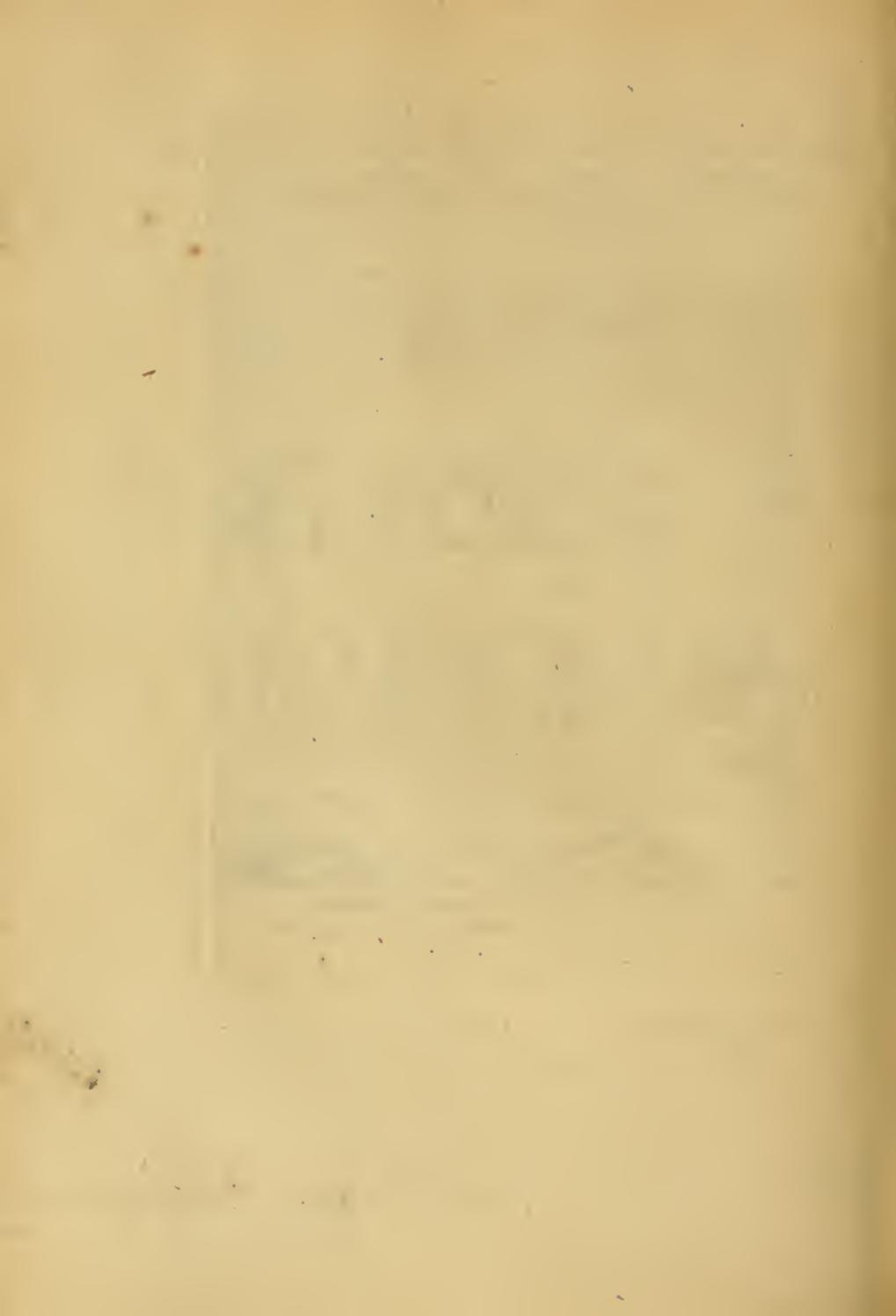

EXEMPLAR ABSOLVTIONIS. *Ioan. u.*
Lazarus suscitatus, & absolutus.

DAVID PETENS ABSOLVTIONEM.
Redde mihi l&ettiam salutaris tui: et spiritu
principal*i* confirma me.

Aaa

IMAGO TRIGESIMA EXPLICATA.

AVGUSTINVS de Vtilitate pœnitent. cap.3.
Sacerdotes parcere debent pœnitentibus: quibus enim remittunt peccata, remittit Deus.
Nam ipse Lazarum de monumento suscitauit, soluendum tamen Discipulis obtulit; per hoc ostendens soluendi potestatem Sacerdotibus esse concessam. Christus voce magna clamauit: *Lazare veni foras.* Pro-^{Ioan.11,} diit è sepulchro Lazarus, totus vincitus & ligatus,⁴⁴ dixitque Christus Discipulis: *Solute eum, & finite abire.* ^{Ioan.11,} Solutus est, & absolutus, quemadmodum in expressa imagine appareat. Exprimit præsens imago, quid fiat cum pœnitente Dauide, postquam iam confessus est, post confessionem iam factam, iunctamque pœnitentiam. Sacramentum Pœnitentiæ forma absolutionis perficitur, dum dicit Sacerdos: *Ego te absoluo à peccatis tuis, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti.* Benè S. Ephræm de Pœnitentia: *Tres dies habet pœnitentia ad consequendam veniam, quoniam nouit Trinitatem vinculum peccati soluentem.* Quid gratius, quid iucundius ista absolutione est? Redde mihi lætitiam salutaris tui, & *Spiritus principali*^{Psal.50,14}

Psal. 59,9. *confirma me.* Hieronymus in illud Psalmi, *Iuda Rex meus*, satis bene monet nos: *Videte in quanta gloria est qui agit pœnitentiam, Iudas enim Confessus interpretatur.* Hæc regalis confessio absolutione coronatur; absolutione, inquam, quæ ita vitalis est, ut eius virtute fiat quod adstruit S. Ephræm: *Peccatores accipit, & iustos eos efficit. Heri mortui erant, hodie Christo per pœnitentiam viuunt. Heri alieni & inimici, hodie domestici & amici Dei.*

Miraculosa imago.

*Miracu-
lum patra-
tum in La-
zaro.*

Quoties homo confitetur & absoluitur, toties miraculum patratur, toties Lazarus è sepulchro procedit, & à nexibus mortis liberatur. Augustinus Tract. 49. in Ioannem: *Quid est procedere, nisi ab occultis velut exeundo te manifestare? Sed ut confitearis, Deus facit, magna voce clamando, id est, magna gratia vocando. Ideò cum processerit mortuus adhuc ligatus, confitens & adhuc reus, ut soluerentur peccata eius, ministris hoc dixit Dominus: Soluite eum, & finite abire.* Hoc tam insigne miraculum tribuendum non tam ministris, quam Christo, cui Dauid: *Redde mihi lætitiam salutaris tui, & spiritu principali confirma me.* Hac super re rursus audiatur Augustinus de Verbis Domini Serm. 8. *Quis peccatorem mortuum in peccatis resusci-*

resuscitabit, nisi qui remoto lapide clamauit dicens, Lazare prodi foras? Quid est autem foras prodire, nisi quod occultum erat, foras prodire? Foras prodire non posset, nisi viueret: viuere autem non posset, nisi resuscitatus esset. Ergo in confessione, sui accusatio, Dei laudatio est. Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

DEUS potens, qui Lazarum mortuum ab inferis resuscitasti, & à mortalibus vinculis per manus Apostolorum absoluisti: Lazarus alter ego sum, clama, obsecro, *Lazare veni foras*; præcipe Sacerdoti, Solue, & sine eum abire: dicatque Sacerdos tuus, & Confessarius meus: *Ego te absoluo à peccatis tuis*. cuius absolutionis virtute, redde mihi lætitiam salutis tui, & spiritu principaliter confirmame.

A T T E N T I O.

Attende fili Poenitentiæ:
Exemplar Lazari absoluti, exemplar accipientis absolutionem.

I.

NAZIANZENUS Orat. 49. *Magnam hanc vocem, Lazarus veni foras, in sepulchro iacens audisti. Quid enim Imitatio Lazari habentis absolutionem.*

enim verbo vocalius & exaudibilis? Prodiisti non quadriga, sed multis diebus mortuus ad vitam rediens, atque funebribus vinculis solutus es, caue ne rursus emoriaris, iisque qui in sepulchris habitant, aggredieris, ac peccatorum tuorum funibus constringaris: incertum enim est, an rursus è sepulchro ad vitam excitaberis. Petiisti: Redde mihi lætitiam salutaris tui, & spiritu principaliter confirmam me: reddita salus est, & simul vita, cum vitalis ac salutaris absolutio impensa est; cogita iterandum forsitan non esse; cura diligenter, ne rursus in laqueos mortis incurras.

I I.

Tertullianus libro de Pœnitent. *Si tibi indulgentia Domini accommodat, unde restituat quod amiseras, iterato beneficio gratus es, nedum ampliato: maius enim restituere, quam dare, quoniam miserius est perdidisse, quam non accepisse.* Datur in Baptismate gratia, amittitur per peccatum, redditur ac restituitur per Sacramentum Pœnitentiae. Beneficentia diuina in donatione gratiae Baptismatis satis resplenduit, sed melius apparuit in ista restitutione, quam Deus facit virtute Sacraenti Pœnitentiae implens Dauidicum votum, *Redde mihi lætitiam salutaris tui.*

I I I.

Vitalis & salutaris absolutionis particeps factus,
Lazarum

*Magnitudo
beneficij.*

Lázarum alterum te esse considera , alterum Dauid simul te esse arbitrare. Cantat naufragus David : *Torrentem pertransiuit anima nostra.* Cantat Lazarus absolutus : *Laqueus contritus est, & nos liberati sumus.* Adiungat se Dauidicus pœnitens , at simul cantat. *Nisi quia Dominus erat in nobis, dicat nunc Israël: nisi quia Dominus erat in nobis.* Cùm exurgerent homines in nos , fortè viuos deglutiissent nos. Cùm irasceretur furor eorum in nos , forsitan aqua absorbuisset nos. Torrentem pertransiuit anima nostra : forsitan pertransisset anima nostra aquam intolerabilem. Benedictus Dominus , qui non dedit nos in captionem dentibus eorum. *Anima nostra sicut passer erepta est de laqueo venantium.* Laqueus contritus est, & nos liberati sumus. Adiutorium nostrum in nomine Domini , qui fecit cælum & terram.

I V.

Ouis perdita dicebas , *Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam.* Inuenit te Pastor , & ostendit in te magnam clementiam suam. Fumosa facie eras, & clamabas , *Dele iniquitatem meam :* dele- *tâ culpâ,* tua anima candida redditâ est. Eras miser paralyticus , & statum tuum recognoscens asserebas, *Quoniam iniquitatem meam ego cognosco.* mutasti statum , mutasti conditionem , conuersa est contritio in gaudium & exultationem , in lætam iucundam- que

*Liberitas
pœnitentis.*

*Psal. 123.
5. 7.*

Psal. 50, 3.

*Restaurat
absolutio
perdita bo-
na.*

Psal. 50, 4.

Psal. 50, 5.

que absolutionem. Satis benè Iustinianus de Gradu perfect. cap. 3. *Confessio compunctione referta animum replet gaudio, agilitate quadam lētificat pœnitentem.* In star fi-
Luc. 15, 21 lij prodigi clamabas, *Peccavi in cælum & coram te, non sum dignus vocari filius tuus;* & factus est tanti patris
Psal. 12, 4 dignus filius. Cæcus eras, & dicebas, *Illumina oculos meos.* Illuminatus es, benè & verè confessus es simul cum Samaritana, & cum ea in nouam creaturam translatus & transformatus es. Qui malè priùs audiebas, audis benè. Qui tibi displicebas, Deo places. Qui cor mundum postulabas, impetrasti. Qui liberationem tuæ animæ cupiebas, accepisti. Omnia hæc & similia beneficia vno hoc verbo continentur, *Absolutus es.* Proficiat igitur Lazare, proficiat Christiane Dauid, absolutio Sacramentalis viuifica & salutaris tibi impensa, tibi concessa, *in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti.*

V.

Rom. 10,
10. *Corde creditur ad iustitiam, ore autem confessio fit ad imitatio in salutem.* Lazarus in sepulchro iacuit mortuus, ante cuius resurrectionem iussit Christus ut sepulchrum aperiretur, non quidem ut fœtorem exhalaret, quām Psal. 5, 10. ut mortuus se aperiret & exponeret quis esset. *Sepulchrum patens est guttur eorum, qui delicta sua iactant,* & fœtorem putridum mittunt; patens quoque guttur

tur eorum est , qui ore suo se produnt , & salutem sibi acquirunt. Salutaris enim , & vitalis corpori & animæ Sacramentalis absolutio est ; pete ergo absolutionem , in qua salus sita est ; precare quod sibi voluit Dauid : *Redde mihi lœtitiam salutaris tui, & spi-* Psal.50,14 *ritu principaliter confirma me.*

Audi Pater Poenitentis:
Exemplar Christi Lazarum suscitantis,
exemplar Confessarij.

I.

Christus Lazarum suscitat , & per Apostolos imitatio
Christi
Lazarum
suscitan-
tis. soluit , & in Sacramento Confessionis vtrumque præstat per Confessarios. Cùm enim Minister Sacramenti dicit , *Ego te absoluo à peccatis tuis* , mortuus resurgit , ligatus absoluitur. Qui indignè ministrat , Lazarum suscitat ac soluit , & loco Lazari ritè ac dignè confitentis , ligatus & mortuus in se pulchro delitescit.

II.

Cùm nascitur in regno Princeps , qui vinculis detinentur liberantur. Nascitur Christus per gratiam , & incipit viuere in homine , vbi primùm reddit in gratiam & amicitiam cum Deo. vnde Paulus , *Vivio ego iam non ego, viviuit vero in me Christus.* Hic idem Galat.2,20

Bbb

ipse

ipse Apostolus cupiens in cordibus pœnitentium
 Galat. 4.¹⁹ oriri Christum, clamabat, *Filioli mei, quos iterum
 parturio, ut formetur Christus in vobis.* Formatus intus
 in Lazaro cum clamiaret, *Lazare veni foras*, in ho-
 norem mysticæ nativitatis liberatur per Apostolos,
 & per Confessarios pœnitens eripitur, qui in carce-
 re erat, & vinculis detinebatur. Præstat vtrumque
 Confessarius, cum dicit, *Ego te absoluo à peccatis tuis,*
 Christum per gratiam parturit, & efformat in ani-
 ma, & simul captiuum à carcere & vinculis soluit.

III.

Confessarius iudex est, formam à Christo acce-
 pit, per quam possit ac debeat absoluere, nec ta-
 men certam accepit formam, per quam debeat pœ-
 nitentem suum ligare. Si quis ligatus maneat, nec
 Christo nec eius Vicariis id tribuat, adscribat sibi;
 qui seipsum ad vincula traxit, in vinculis tenet. Si
 quis absolutus sit, non sibi sed Christo suam tri-
 buat liberationem qui dixit Apostolis: *Soluite eum;*
& finite abire, & simul præscripsit, quibus verbis
 absolutionem impendere tenerentur. Impendunt
 nomine Christi, ut Christo hoc singulare benefi-
 cium adscribant, dicantque: *Dirupisti Domine vincu-
 la mea, tibi sacrificabo hostiam laudis.*

Forma ab-
 solutionis
 auctor est
 Christus.

Ioan. 11.,

41.

Psal. 115.,

17.

V.

Spiritus viuificat, secundum Paulum Apostolum, 2. Cor. 3, 6.
proinde Christus constituens, & simul instituens
Confessarios ait, *Accipite Spiritum sanctum, Spiritum Ioan. 20,*
scilicet vitæ, ut mortuos ipsos in peccatis suis se-^{10.}
pultos excitetis, & in priorem vitæ statum restitua-
tis. Christus postquam è sepulchro resurrexerat, in-
sufflavit in Discipulos, & spiritum Confessariis suis *spiritus*
vita penes
attribuit & cōmunicauit, ut nouerint, débere *Confessar-*
rios est.
priùs à mortuis fuscitare seipso, quām eos qui ia-
cent in peccatis mortui, tentent resuscitare. Mo-
neant præterea pœnitentes suos, cùm à commissis
absoluuntur, & vitæ spiritu donantur, donari Spi-
ritu Christi, qui liber est, iam à morte eus sit, nec
mors illi ultrà dominabitur, ut & in ipsis semper vi-
uat, numquām moriatur.

V.

Confessarius accipit Spiritum sanctum à Chri-
sto, de quo Augustinus lib. 15. de Ciuitate, cap. 26.
loquitur in hæc verba : *Ipse Dominus Iesus non solum*
dedit ut Deus, sed etiam accepit ut homo. Propterea di-
ctus est plenus gratia. In ipso enim utraque natura mon-
strata est, humana scilicet & diuina. Accepit quippe ut ho-
mo, effudit ut Deus. Nos autem accipere hoc donum pos-
ssumus pro modulo nostro, effundere autem super alios non

*Oratio
Confessarij
vitalis.*

utique possumus, sed ut hoc fiat, Deum super eos, à quo id efficitur, inuocamus. Ad hanc doctrinam stabilierendam figendamque in mentibus Apostolorum, & simul Confessariorum, priusquam spiritum vitæ Lazaro infunderet, orauit Patrem, & nos pariter ore-mus, ut qui iacent in peccatis mortui, virtute Spiritus sancti reuiuiscant.

VI.

Augustinus lib.50. Homiliarum, Homil. 27. Ele-uatus est Lazarus, processit ex tumulo, & ligatus erat; sicut sunt homines in confessione peccati agentes pœnitentiam. Jam processerunt à morte. Nam non confiterentur, nisi procederent. Ipsum confiteri, ab occulto & tenebroso procedere est. Sed quid Dominus Ecclesiæ suæ, inquit? Match. 16, Quæ solueritis in terra, soluta erunt in cælo. Proinde, Lazarus procedente, quia impleuit Dominus misericordiæ suæ bonum perducere ad confessionem mortuorum latentem, iam cetera implet Ecclesia mysteria, Soluite illum, & si-nite abire.

*Ministe-
rium Ec-
clesie.*

*Match. 16,
19.*

*Ioan. 11,
41.*

Compareant, in anima pœnitentis, imago Mat-thæi; in spiritu Confessarij, imago Christi vocantis.
Respice in similitudinem picturæ.

EXEMPLAR MISERICORDIÆ SATISFACTORIÆ. *Matt. 9.*

Mathæus vocatus ut impios doceat.

DAVID VERBO ET EXEMPLIO DOCENS.

*Docebo iniquos vias tuas: et impij
ad te conuertentur.*

IMAGO TRIGESIMA PRIMA

EXPLICATA.

DEVS quidem pius ac clemens est in remissione culparum, iustus quoque vindex est in solutione pœnarum, quas non modò quærit, sed etiam exigit à pœnitente, ut diuinæ suæ iustitiæ satisfaciat. Satisfactoria opera cùm multa sint, tria præ ceteris sunt magis principalia atque communia, nimirum pietatis, mortificationis, & orationis. Quæ tria suo ordine refert & offert pœnitens Rex. *Docebo iniquos* Psal. 50, 15. *vias tuas, et impij ad te conuertentur.* hæc spiritualis misericordia est. *Libera me de sanguinibus Deus, Deus* Psal. 50, 16. *salutis meæ, et exultabit lingua mea iustitiam tuam.* hæc carnis & sanguinis refrænatio est. *Domine labia mea* Psal. 50, 17. *aperies, et os meum annuntiabit laudem tuam.* hæc diuina laudatio, hæc vocalis oratio est. Primum omnium est opus misericordiæ, *Docebo iniquos vias tuas.* Pulchra hæc satisfactione est, ut qui conuersus est, deuios reducat ad Deum similis, per omnia Matthæo, qui seimel à Christo vocatus, opes suas egenis reliquit, & seipsum Christo obtulit, ut errantes omnes ad viam virtutis & salutis reuocaret.

Compo-

Composuit primò reus causam suam , dein ad alienam rem componendam festinus accurrit. Præit exemplo, sequamur & nos *Domino Soli iustitiae obtemperantes* , quemadmodum agens de Baptismo monet Basilius : *Illuminemur ab ipso, intellectusque et virtutis gratiam promereamur , ut in ipso testificemur , et non solum ipsis niue reddamus candidiores , sed et vicinos nostros illustremus.*

Miraculosa imago.

*Miraculum in
Matthæo
patratum.*

QVAMVIS per Confessionem & absolutionem sit extictus ignis gehennæ , restat & aliis ignis sopiendus , qui purgandis animabus iustorum in futuro sæculo destinatus est. Quantas vires ignis Purgatorij habeat , sacrae Litteræ contestantur. Eiusdem naturæ & conditionis cum illo traditur , qui paratus est diabolo & angelis eius : differunt , quod vnuis æternus est , alter verò temporarius. Hic corporeæ & spiritali misericordia restinguitur. Ad utramque hanc exercendam exemplo suo nos prouocant Dauid & Matthæus. Accedit & Cyprianus Serimone de Eleemosyna : *Sicut lauacro aquæ salutaris gehennæ ignis extinguitur , ita eleemosynis atque operibus iustis delictorum flamma sopitur. Emundandis purgandisque peccatis nostris , medelis spiritualibus vulnera nostra curemus.*

curemus. Dedit Dominus curandis sanandisque vulneribus remedia salutaria, satisfacere pro peccatis. Mirabilis pœnitentiæ Baptismus, qui ignem gehennalem extinguit: mirabilis satisfactio misericordiæ, quæ purgatoriam flammarum restinguat. Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Deus, qui Matthæum publicanum pœnitentiæ & satisfactionis simul magistrum esse voluisti; concede mihi hanc gratiam, ut imitator eius existam. Hanc si concederis, misericors erga pauperes & errantes, alter ero Euangeliſta Matthæus. *Docebo Psal. 50, 15 iniquos vias tuas, & impij ad te conuertentur.*

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:
Exemplar Matthæi, exemplar misericordiæ
opera facientis.

I.

Ambrosius lib.2.de Pœnitent. cap.6. *Subiiciamus Imitatio*
nos Deo, ut non subditi simus peccato; & tanta^{Matthæi}
fiat conuersio, ut qui Deum non agnoscemus, ipsi eum^{dia operi-}
jam aliis demonstremus. Quia vero tanta fuit conuer-^{bus satis-}
ficiens.

sio Pauli, dicit ipse de se 1. Timoth. cap. 1, 16. *Misericordiam consecutus sum ad informationem eorum qui credituri sunt illi in vitam æternam. Magnum veræ poenitentiæ indicium & argumentum est, si quis conuersationis animarum affectum & zelum habeat, curetque salutem aliorum, præsertim eorum quos malo exemplo suo à tramite iustitiæ auertit, & malè vivere docuit.* Rogat Basilius, quomodo certa reddatur anima quòd purgata sit à peccatis; & respondeat Regula 296. si totus sit in conuersione peccatorum, & concludit: *Quando igitur animam suam vel erga propria peccata, vel erga aliena iuxta prædicta affectam cognoverit, tum demum certus sit illam mundam esse à peccato.* Sic ostendit se mundam à peccato Samaritana, quæ postquam conuersa est, rediit ad Samariam, relicta hydria, & docuit Samaritanos. de qua Cyrillus lib. 12. in Ioan. cap. 99. *Cælesti Saluatoris gratia & doctrina plena ad docendos alios continuò fuit profecta.*

II.

*Qui bene
operatur,
bene docet.*

Non verbis solùm, sed & bonis moribus reducere impiorum facienda est. Satis bene idem Ambrosius in Apolog. Dauid cap. 16. *Sicut enim bona vita specimen & virtutis exemplar in iis viris est, qui inoffensa vita sue tempora percurrerunt: ita qui anteactis renuntiantes flagitiis, & vel incredulitatis erroribus emendauerint*

dauerint cursum posterioris ætatis, ad imitandum propositi sunt, qui vel opere vel cogitatione labuntur. Talis igitur esto, vt intuentes te peccatores vitam suam componant, & prauos suos mores reformat. Talis euasit Matthæus, qui dicente Christo, *Sequere me*, Christum secutus est, vt non tam verbo quām facto ipso peccatores sectatores Christi efficeret. Matth. 9, 9

III.

Cūm Abner peccasset contra Dauidem, in gratiam Regis admissus, quām primū illud curauit, vt qui suo exemplo conspirauerant, in partes regias attraheret. *Surgam*, inquit, *& congregabo ad te Dominum meum regem omnem Israël*, vt ineant tecum fœdus, Benè satis-facit.
& imperes omnibus, sicut desiderat anima tua. Vocavit Christus Matthæum, & offerens se vocanti respondebat: *Surgam, & congregabo ad te Dominum meum omnem Israël*. Quòd si tot impios conuertere pœnitentes nequeas, lucrare quot delinquentes possis. Si renitantur, conare rebelles reducere, certus omnino, quòd licet tuis conatibus euentus non respondeat, respondebit tamen solutio, respondebit & præmium.

IV.

Recognouit Rex Ezechias beneficium sibi remissionis collatum. *Tu autem*, dicit Rex Deo, *eruisti animam* Iai. 38, 17

*solutio de-
bitti.*

*mam meam, vt non periret : proiecisti post tergum tuum
omnia peccata mea.* Recognouit deinde debitum suum,
& statim de solutione facienda, de satisfactione red-
denda cogitauit. *Viuens viuens ipse confitebitur ti-
bi, sicut & ego hodie : pater notam faciet filiis veritatem
tuam.* Communis Reip. pater Rex ille erat, omnes-
que sibi subiectos paterno affectu complectebatur,
& omnibus veluti filiis charissimis veritatem prædi-
candam à se Deo promisit. Ad huius Regis exem-
plum omnis pœnitens componatur. Si Princeps est,
subditis ; si dominus, seruis ; si pater, filiis rectam
viam vitae, salutis & veritatis demonstret. Sciat ve-
ram esse illam Laurentij Iustiniani sententiam de
Compunct. Christian. perfect. Optimum & accepta-
bile Deo opus est, pro honore ipsius utilitatibus animarum
insistere, illarum continuum fructum spiritualem acquirere.

V.

Exclamat S. Bonaventura Serim. 2. de S. Matth.
*O quanta fuit huius Apostoli pœnitentia ! quam dura,
quam aspera, quam diuturna in prædicando ! Duram,
asperam, & longam vitam duxerat in peccatis ; &
vt illam compensaret ac resarciret, pœnitentiam an-
teactæ vitae contrariam elegit, quam in prædicatio-
ni Euangelicæ ministerio per totum vitae discur-
sum passus est, Deus diuinit lucem à tenebris, & lux à
tenebris*

tenebris libera, Deo seruit in eo, vt & homines dirigat, & aberrantes à via in viam reducat. Diuisit à tenebris peccatorum Apostolos suos Christus, & <sup>Ministe-
rium lu-
cis.</sup> constituit eos totius vniuersi luminaria. *Vos estis*, in- ^{Matth. 5,} quit, *lux mundi*: & vt dignum Deo pro accepto be- ^{14.} neficio præstent obsequium, addit, *Sic luceat lux ve-
stra coram hominibus, vt videant opera vestra bona, &
glorificant Patrem vestrum qui in celis est.* Digna lucis Apostolicæ compensatio, animas dirigere, & eas ad Deum suum reuocare.

V I.

Ezechias æger erat, & cùm vellet à morbo suo <sup>Imitatio in
agritudine.</sup> recreari, recurrit ad confessionem, ac simul Deo obtulit satisfactionem. Vide quid ipse canat: *Viuens Isai. 38,19.
vivens ipse confitebitur tibi, sicut & ego hodie: pater fi-
lius notam faciet veritatem tuam.* Præmisit Rex confes-
sionem, & addidit satisfactionem, quando verita-
tis viam subiectos sibi se docturum esse pronuntiat. Hæc Matthæi Apostoli compensatio surgentis è tel-
onio suo: & hæc eadem esse debet satisfactio, quam impendit Deo pœnitens è lecto surgens, restitutus sanitati, vt dicat cum Ezechia, *Pater filius notam fa- Isai. 38,19.
ciet veritatem tuam:* & cum Davide, *Docebo iniquos Psal. 50,15
vias tuas, & impij ad te conuertentur.*

Audi Pater Pœnitentis:
 Exemplar Christi vocantis Matthæum,
 exemplar Confessarij.

I.

*Imitatio
Christi vo-
cantis Mat-
thæum.*

Christus, qui de cælo venit ut errantes ad viam
vitæ & iustitiæ reduceret, pœnitenteim suum
Matthæum fecit sui cælestis instituti coadiutorem.
Confessarius vices Christi agit in confessione, &
pœnitentes ad semitas rectas ducit: è re sua satis
erit, si ita illos disponat, ut sui adiutores habeat in
reductione animarum, quarum cura sibi commis-
sa est. Sic sol aërem luce cælesti perfundit, cuius
medio terrenum solum illustrat. Sic ignis ignem ac-
cendit, cuius ministerio interdum vtitur ut frigi-
dos calefaciat.

II.

Confessarius cum ipse peccator sit, & satisfa-
ctione indigeat, pulchram compensationem reddit
*Satisfactio
Confessarij.* Deo, cum animam pœnitentis lucratur: lucrum
quippe Creatoris, salus creaturæ est. Ad hanc præ-
standam satisfactionem Iacobus Apostolus, simul-
que Confessarius Confessarios excitat, dum scribit:
Iacob. 5. Fratres mei, si quis ex vobis errauerit à veritate, & con-
uerterit quis eum; scire debet, quoniam qui conuerti fece-
rit

rit peccatorem ab errore viæ suæ , saluabit animam eius à morte , & operiet multitudinem peccatorum . Multitudinem culparum etiam à seipso commissarum ope- riet Confessarius .

III.

Quanti referat Confessatio , benè suas partes a-^{Damnum,}
gere , vel ex hoc intelligere potest , quòd Deus ipse
significauit Ezechieli , innuit & Confessario : Fili^{Ezech. 3;}
hominis , speculatorem dedi te domui Israël : & audies de^{17.}
ore meo verbum , & annuntiabis eis ex me . Si dicente me
ad impium : Morte morieris : non annuntiaueris ei , neque
locutus fueris vt auertatur à via sua impia , & viuat ;
ipse impius in iniustitate sua morietur , sanguinem autem
eius de manu tua requiram . Si autem tu annuntiaueris im-
picio , & ille non fuerit conuersus ab impietate sua , & à via
sua impia : ipse quidem in iniustitate sua morietur , tu au-
tem animam tuam liberasti . Sed & si conuersus iustus à ini-
ustitia sua fuerit , & fecerit iniustitatem : ponam offendicu-
um coram eo , ipse morietur , quia non annuntiasti ei : in-
eccato suo morietur ; & non erunt in memoria iustitiae eius ,
uas fecit : sanguinem vero eius de manu tua requiram . Si
autem tu annuntiaueris iusto , vt non peccet iustus , & ille
non peccauerit ; viuens viuet , quia annuntiasti ei , & tu
animam tuam liberasti .

IV.

I V.

*Attrahat
Confessa-
rius.*

*Cant. 1, 3.
Ioan. 12,
32.*

*Ioan. 20,
10.*

*1. Cor. 4,
16.*

Habet in se Christus Dominus hanc vim, vt homines ad se trahat. dicit enim in Canticis Sponsa: *Trabe me post te, & Christus dicit de se, Ego si exaltatus fuero à terra, omnia traham ad me ipsum.* Magnes ad se rapere annulum solet, & illo velut instrumento vtitur, vt alium trahat. Rapuit ad se Christus Matthæum, & vsus Matthæo est vt alios ad se alliceret. Traxit ad se Confessarios virtute Spiritus sancti. *Eti. Accipite, inquit, Spiritum sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur eis,* & hanc ab eis petit & quærerit compensationem, vt trahant pœnitentes suos, magneti iungant, & secum coniungant. Coniungit Christo, qui dicere potest verè: *Imitatores mei estote, sicut & ego Christi.*

V.

Satisfacit Confessarius suo officio, si quod præstit in conuersione Matthæi Christus, præstet & ipse. Christus in conuersione Matthæi medicum egit, criticatoribus quippe respondit: *Non est opus valentibus medicus, sed malè habentibus.* Satisfacit medici officio, qui non solùm infirmo medetur, sed etiam cùm iam conualuerit, docet & monet, quomodo se gerere beat, ne relabatur in morbum. Admonuit Christus Matthæum, vt si vellet dignos pœnitentia fructus

fructus ferre , telonio renuntiaret. Monuit quoque paralyticum vt surgeret , tolleret lectum , & factus iam sanus ambularet : cumque illum posteà inuenisset, imposuit cœpto operi coronidem, cùm addidit , *Ecce sanus factus es : iam noli peccare , ne deterius*^{Ioan.5,14} *tibi aliquid contingat.* Non implet Confessarius officium suum solum audiendo , impendendo pœnitentiam & absolutionem ; adhuc opus est , vt boni Medici instar docendo & monendo declareret, qualis pœnitens in posterum futurus sit , & qualem viam inire debeat , ne rursus offendat , sed inoffenso pende in cælum tendat.

S.Augustinus Sermone de Gratia : *Oportet nos, qui redarguat.*
præesse populo , & pastoris nomen , quamvis indigni , tememus , vt vobis administrare diuini verbi pabula curemus , & ita vos sollicita mente tractare , vt quod malum in vobis videmus , cum fraterno amore redarguamus ; & quod bonum est , fructificare & enutrire laboremus. Beatus est qui se solummodo , Domino adiuuante , saluat : sed multò beatior est , qui secum alios ad cœlestē regnum trahere festinat , dicente Scriptura , *Qui audit , dicat , Veni.*^{Apoc.22,} *Quisquis talis est , vt ait Basilius Regul.*^{184.} *sit memor Apostoli dicentis : Sic nos existimet homo vt ministros Christi , & dispensatores mysteriorum Dei.* Non velut propriam quandam scientiam ex sua ipsius auctoritate

tate dispenset, sed velut ministerium Dei in cura & sollicitudine animarum per Sanguinem Christi redemptarum, cum timore & tremore erga Deum adimpleat, ad exemplum eius, qui dixit: Sic loquimur, non ut hominibus placentes, sed Deo, qui probat corda nostra; & cum commiserationis affectu erga eos qui audiunt, faciens illud Apocalypses 6,6. Thesalonianorum 2,7 stoli: Tamquam si nutrix foueat filios suos, ita placide inter vos agentes cupiebamus vobis non solum Euangelium Dei tradere, verum etiam nostras ipsorum animas. Praestitit vtrumque Matthaeus, praestet & Confessarius.

Compareant, in anima pœnitentis, imago patientis sanguinis fluxum; in spiritu Confessarij, imago Christi sanguinem restringentis.

Respicere in similitudinem picturæ.

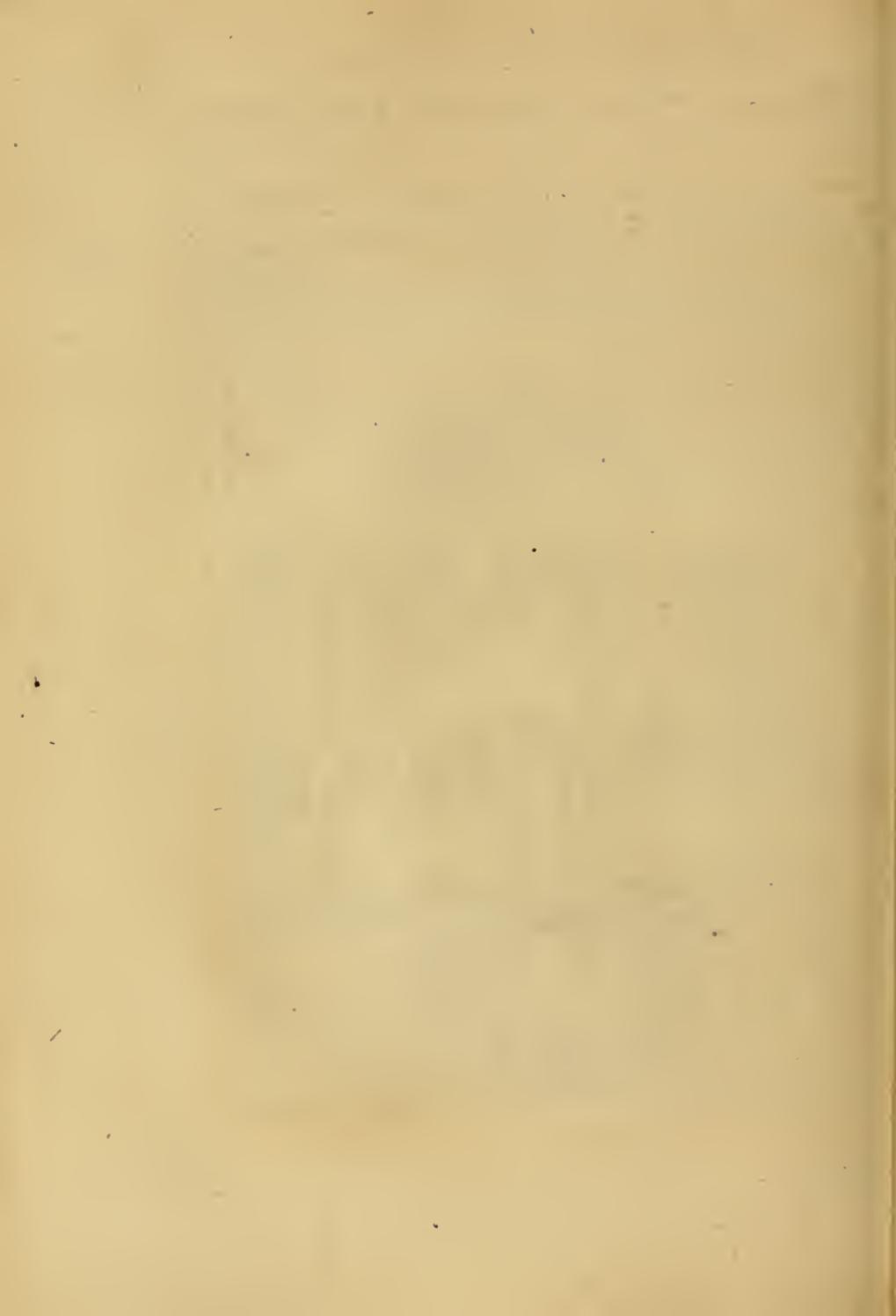
EXEMPLAR SATISFACTIONIS, ET MORTIFICATIONIS Matt. 9.

Mulier fluxum sanguinis patiens, et refrenans.

DAVID CONTRA SE DEI VIRTUTEM IMPLORANS.

*Libera me de sanguinibus Deus, Deus salutis
mea : et exultabit lingua mea iustitiam tuam.*

IMAGO TRIGESIMASECVNDA

EXPLICATA.

STENDITVR in effigie miraculum patratum in femina , cuius facta est mentio ab Euangelista Matthæo cap.9, 20. Ecce mulier quæ sanguinis fluxum patiebatur duodecim annis, accessit retrò, & tetigit fimbriam vestimenti eius. Fimbriam tetigit, & sanguinis fluxum repressit. Hæc femina typus est, imago est animæ pœnitentis, quæ nouit effrænis carnis lasciuiam reprimere, quæ nouit fluxum & luxum sanguinis refrænare. Nemo concupiscentiis suis frænum iniicit, nisi priùs virtute diuina animetur ; ac proinde mulier animosa recurrit ad Christum , imploransque Dei manum & opem , ait : *Libera me de sanguinibus Deus Deus salutis* ^{Psal.50.} _{16.} *meæ , & exultabit lingua mea iustitiam tuam.* Satis opportunè Ephræm in eos , qui quotidie peccant , & quotidie pœnitentiam agunt , inquit : *Quousque , ô amice , inimicum sustines , & quæ illi placent quotidie effici ? Cape meum consilium , quod te saluare poterit , & expiato simul animo & corpore , accede ad Saluatorem , qui cunctos procedentes ei in pœnitentia feruent , & fide perfecta sanat.* Concipit magnos animos pœnitens in

seipsum, qui hoc eodem spiritu ductus sibi bellum indicit, & ut de se victoriam comparet, agatque triumphum, socius fit praesentis feminæ, recurrit ad Christum, & cum Davide diuinum auxilium implorat & impetrat ab eo, cuius suprema iustitia punitione nostra non gaudet, sed voluntaria satisfactione. Neque enim Deus, ut ait Gregorius 3. Parte Pastoralis cap. 31. nostris cruciatibus pascitur, sed delictorum morbos medicamentis contrariis medetur, ut qui voluptatibus delectati discessimus, rursum fletibus americati redeamus. Et qui per illicita deflectendo cecidimus, etiam à licitis nosmetipso restringendo surgamus. Et cor, quod vulnerauerat elatio superbie, curet abiectio humilis vita. Perfecta huius satisfactionis forma, praesens imago est.

Miraculosa imago.

*Miracu-
lum patra-
rum in fe-
mina san-
guinis flu-
xum pa-
siente.*

*Ioan. 12,
25.*

CVm vita humana tota annexa sanguini sit, & à sanguine pendeat, qui cupid & petit à sanguinibus liberari, non amat, sed odit vitam & animam suam, implens id quod Christus ait, ut homo sibi ipsi inuisus sit: *Qui amat animam suam, perdet eam: & qui odit animam suam in hoc mundo, in vitam æternam custodit eam.* Si spectes naturæ ordinem, id fieri nequaquam potest: sublimi est opus virtute,

te , vt quis concipiatur odium in se , & sibi inuisus,
 Deo dignè satisfaciat. Ne perdas vitam, odio profe-
 quere vitam : vt animam tuam custodias , illam
 odiisse oportet. Augustinus : *Magna & mira sententia,*
quemadmodum sit hominis in animam suam amor ut per-
eat, odium ne pereat. Si malè amaueris, tunc odisti : si be-
nè oderis, tunc amasti. Felices qui oderunt custodiendo, ne
perdant amando. Felix poenitens , cui vita ipsa exosa
est, quoniam in Deum deliquit, & ductus sui ipsius
odio dicit, Libera me de sanguinibus Deus Deus salu-
tis meæ , & exultabit lingua mea iustitiam tuam. Mira
petit , & hæc mira operatur poenitentia , ide qua
 Ephræm : *Peccatores poenitentia immolat, sed rursus eos*
vinificat. Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Deus , qui iam desperatam feminam à fluxu
 sanguinis liberasti : da mihi virtutem contra
 hostes meos , contra luxum lascivientis carnis &
 sanguinis. *Libera me de sanguinibus Deus Deus salutis*
meæ , & exultabit lingua mea iustitiam tuam.

ATTENTIO.

Attende fili Poenitentiæ:
 Exemplar mulieris fluxum sanguinis patien-
 tis, exemplar opera mortificationis
 facientis.

I.

*Imitatio
femina à
fluxu san-
guinis cu-
rata.*

*1. Cor. 9,
27.*

CVM caro serua, & anima iure suo domina sit, inuersus ordo est in homine peccatore, anima seruit, caro verò dominatur. Opus igitur est, vt cùm homo iam desiit esse peccator, resumat anima imperium suum ; & caro, siue velit siue nolit, per ieiunia, cilicia, & alias exercitationes admonita, animæ famuletur. Ne deesset officio suo caro, castigo, inquit Apostolus ; *corpus meum, & in seruitutem redigo.* In hunc eundem locum Iustinianus de Interior. conflict. cap. 3. Non orat *beatus Apostolus carnis insolentiam, & quam importunè contra spiritum rebellis existat.* Ne igitur indignum indebitumque sibi vindicaret imperium, castigatione prudenti, seruituti illam subigere satagebat. Hæc castigatio tunc prodest ad satisfactiōnem, cùm valorem accipit ex Deo ; & idcirco idem Apostolus asserit, *Sufficientia nostra ex Deo est.* Recurrat igitur ad Christum, ad eius pedes se prosternat, tangat

tangat fimbriam, hauriat virtutem ut carnem subiciat, & per eius subiectionem iustitiae diuinæ satisfacere queat.

II.

Contraria contrariis curantur, luxum igitur carnis & sanguinis, vnde ortum peccatum habet, contrariis satisfactionis pœnis ac pœnitentiis cohendum esse, declarat Concilium Tridentinum sess. 14. cap. 8. *Proculdubio magnopere à peccato reuocant, & quasi quodam fræno coercent hæ satisfactoriæ pœnæ, cautioresque & vigilantiores in futurum pœnitentes efficiunt: mendentur quoque peccatorum reliquias, & vitiosos habitus male vivendo comparatos, contrariis virtutum actionibus tollunt.* Etenim, vt ait Ephræm agens de Pœnitentia: *Peccatum seminat passiones & perturbationes, & pœnitentia illas demetens, superseminat vitæ rationem laudabilem.*

III.

Dilectatur diuina iustitia, cum seipsum homo *deo gratia*. castigat. Inuita procedit in reos, inuita delinquentes punit ac plectit, & maximè gaudet, cum Deo nihil aut parum relinquitur puniendum. Quamobrem agens Dauid de sua ipsius punitione, dicit: *Libera me de sanguinibus Deus Deus salutis meæ.* additque ^{16.} deinde: *Et exultabit lingua mea iustitiam tuam.* Benè

Eee

Chry-

Chrysostomus Homil. 41. ad Popul. *A nobis vltionem sumamus, ita placabimus iudicem.* Placabimus, & insuper recreabimus. Similis sibi Dauid est cum ait Psalmo 37, 4. *Non est sanitas in carne mea,* hoc est, ut S. Basilius notat, *Ego præueniens, nec expectans ut quisquam externe corpus meum vlcere malo puniat,* me ipsum castigavi, & meam carnem, per quam peccatum admisi, flagellis tradidi, me puniendo multisque modis castigando.

I V.

Sic aufer-
ta.

Cum hœdus in sacris Litteris Symbolum sit peccatoris, Deuter. cap. 14, 21. lex illa promulgata est. Non coques hœdum in lacte matris suæ. Isidorus in hunc locum: *Hœdus hic sub peccatoris figura introducitur.* Proinde peccans non est coquendus in lacte matris suæ, id est, non purgandus mediocribus tenerrimisque Ecclesiæ disciplinis, sed austerioribus præceptis eius sunt excoquenda peccata, cuius magna sunt crimina, ut qui per lasciuia blandimenta se perdidit, fortiori disciplina se redimat. Si noueris te punire, noueris te redimere.

V.

Sic humili-
lis.

Humanæ mortis impetu corpus terrenum cadit, cælestis resurgit spiritus. Mortificatio nostra carnis depresso est, & animæ resurrectio. Ad carnis humilationem incitat nos Apostolus, cum dicit, *Mortificate membra vestra, quæ sunt super terram.* Ad resurrectionem

Colos. 3, 5.

rectionem spiritus nos hortatur, cùm ait : *Si confurrexistiis cum Christo, quæ sursum sunt querite, quæ sursum sunt sapite, non quæ super terram.* Corpus igitur deprimatur, vt spiritus fuscitur; caro pœnitentiis retundatur, vt anima reuiuiscat. Via & arte humiliationis Dauidis spiritus assurrexit; assurrexit & anima mulieris patientis sanguinis fluxum, eriget etiam se spiritus pœnitentis; si nouerit se exercere, si nouerit se humiliare. *Qui se humiliat, exaltabitur.*

Colos. 3, 1.
Matth. 23, 12.

V I.

Sanguis origo peccati carnalis est, vt monet Augustinus in hunc Psalmum, & oportet vt non solùm peccatum per Confessionem tollatur, sed etiam eius radix & origo rescindatur. Non tollitur omnino arbor, si radicitus non euellatur. Si ramos secueris, & truncum abstuleris, maneant tamen infixæ terræ radices, illæ haud dubiè pullulabunt. Radix & origo peccati sanguis est; in Confessione ramos & truncum sustulisti, necesse est vt iam per satisfactio-
sanguis
origo peccati.
neim sanguinis radicem euellas, ne commissa & iam remissa peccata reuirescant. Satis bene monet Ecclesiasticus cap. 9, 12. *Cum aliena muliere ne sedeas omnino, nec accumbas cum ea super cubitum, & non alterceris cum illa in vino, ne fortè declinet cor tuum in illam, & sanguine tuo labaris in perditionem.* Sanguis

Psal. 50.
16.

principium ruinæ est , & qui sibi ab illo non cauet post confessionem , rursus cadet. Benè sibi consulit pœnitens , cùm per ieunia & alias exercitationes sibi bellum indicit , ac dicit , *Libera me de sanguinibus Deus Deus salutis meæ*. Magnum hoc testimonium acceptæ iustificationis. Rogat enim Basilius Regula 296. *Quomodo certa reddatur anima , quod repurgata sit à peccatis?* Respondet : *Si præstiterit mandatum Apostoli dicentis , Mortificate membra vestra , quæ sunt super terram.*

Colos. 3,5.

V I I.

*Imitatio in
ægritudine.* Ezechias ægrotabat , cumque confessionis suæ virtute salutem sibi comparasset , cogitauit de danda satisfactione , quam & optimam esse censuit , si carnis mortificationem adiungeret. & quidem ad Isai. 38,14. iunxit , *Domine vim patior , responde pro me. Quid dicam , aut quid respondebit mihi , cùm ipse fecerit?* Recogitabo tibi annos meos in amaritudine animæ meæ. Hæc animæ amaritudo mortificatio est , quam sponte sua suscepit Ezechias , dum eamdem vim pateretur , quam patiebatur Euangelica illa femina , & quam in se expertus clamabat Rex. *Libera me de sanguinibus Deus Deus salutis meæ , et exultabit lingua mea iustitiam tuam.*

Psal. 50.
16.

Audi Pater Pœnitentis:
 Exemplar Christi curantis sanguinis fluxum,
 exemplar Confessarij.

I.

Christus comprimebatur à turbā, cùm fluxum <sup>Imitatio
Christi cu-
rantis san-
guinis flu-
xum.</sup> sanguinis patiens femina fimbriam eius tetigit, & sanata est. Confessarius pœnitentiis coarctatus & compressus, Christum ipsum agit, & dicit: *Apparuit gratia Dei saluatoris nostri omnibus hominibus,* ^{Tit. 2, 11.} erudiens nos, vt abnegantes impietatem & sacerularia desideria, sobrietè, iustè, & piè vivamus in hoc sæculo: Hæc Paulus, hæc Confessarius, qui & se nouerat comprimere, nouerat se punire. *Castigo, inquit, corpus meum,* ^{1. Cor. 9, 27.} in servitutem redigo.

III.

Accidere interdum solet, vt vacans quis audiendis excipiendisque confessionibus, tantum habeat concursum pœnitentium, vt ab illis comprimiratur & obruatur, & in tanta multitudine vna anima reperiatur, quæ passionibus carnis & sanguinis bellum indicat, & quæ sola nouerit de se triumphare. Cùm hoc accidit, existimet Confessarius se locum tenere Christi, qui cùm à numerosa turba oppimeretur, in tanto numero vna solum mulier extitit, quæ tan-

gens fimbriam sanitatem recepit, & fluxum sanguinis, quem patiebatur, repressit.

III.

Spiritus sanctus carnem & sanguinem odit, & recusat ibi esse ubi caro & sanguis regnant. Testa-
Genes. 6, 3. tur hoc ipsum Deus, cum ait, *Non permanebit spiritus meus in homine in eternum, quia caro est.* Cum ita se res habeat, sapienter Christus Spiritum sanctum carnis & sanguinis hostem Confessariis largitus est, ut partes Spiritus sancti agant, & causam eius pro virili tueantur. Tuentur, cum pro salute animae suae contra carnem & sanguinem pugnant. Tuentur, cum huiusmodi militiae strenuos milites querunt, & quos habent penitentes, eidem adscribunt militiae, ut hostes sibi net existant. In hoc bello dux militum, dux pénitentium debet esse Confessarius: fuit & Christus, quem mulier illa secuta est, & eius inhærens vestigiis, vestis fimbriam osculata, de proprio sanguine incruentam victoriam reportauit. Quod si, dum te ipsum vincis, & victoriam tui ipsius prosequeris, aliquis intercurrat, & conetur ab incepto proposito detergere, memineris eiusdem Christi, qui passionis ergo Ierosolymam ascendebat, & cum retardare eum Petrus vellet, in Matt. 16, 23, ipsum grauiter inuectus est. *Vade, inquit, post me satana,*

tana, scandalum es mihi : quia non sapis ea quæ sunt Dei,
sed ea quæ hominum.

I V.

Contingere sæpè solet , vt diuturnum morbum
patiens Medicos plurimos consulens, oleum & ope-
ram perdat, nec remedium inueniat, & tandem bo-
nâ fortunâ suâ , cùm minus cogitet , in Medicum
incidat , cuius ope à morbo suo recreetur & libere-
tur. Accidit hoc mulieri fluxum sanguinis patienti,
quæ impenderat fortunas suas , vt conduceret Me-
dicos sibi, quorum medica arte cuçaretur. Defecit
ars Medicorum , defecit pecunia ægrotantis , & ipsa
mendica reddita est. Venit ægra misera ad Chri-
stum , tetigit fimbriam , curata est , sanata est. Felix Felicitas
est in Con-
fessario.
femina , quæ Medicum salutis inuenit , & eius ope-
ra vfa conualuit. Accidit hoc ipsum pœnitenti , qui
rudes & indoctos Confessarios frequentare sæpè so-
let , & post eorum usum & consilium in veteri statu
manet. Perdidit oleum & operam. Prouidet tan-
dem Deus , vt in spiritalem , sapientem & doctum
incidat Confessarium , cuius ope resipiscat ac con-
ualescat. Felix pœnitens est , felix & Confessarius:
ille , quia salutem accepit ; iste verò , quia dedit , &
officio suo satisfecit.

V.

Oportet, ut pœnitens bonam de Confessario suo habeat opinionem & existimationem, qualem de Christo descripta iam mulier habuit. Dixit mulier:

Matth. 9. 21. Si tetigero tantum vestimentum eius, salua ero. Hæc fides quantum illi profecerit, ostendit Christus cum ait, *Fides tua te saluam fecit.* Bonam de se Confessarius opinionem acquirit, cum mortificationem Christi portat in corpore suo. Bonum sibi nomen comparant milites, cum hostes strenue oppugnant & expugnant. Hostis sibimet Confessarius est, se ipsum oppugnet & expugnet, ut bonum nomen non solum apud Altissimum, sed etiam apud homines obtineat. *Apostolici enim (inquit Hieronymus Epistola 14. ad Celantiam) & precepti est, & exempli, ut habeamus rationem non conscientiae tantum, sed etiam famæ. Non superfluum & à fructu vacuum, gentium magister hoc docet: & vult enim etiam extraneos ad fidem homines per fidelium opera proficere, ut religionem ipsam religionis disciplina commendet.* Et ideo sicut luminaria in mundo lucere nos iubet in medio nationis prauæ & peruersæ, ut incredulæ mentes errantium, ex nostrorum actuum lumine, ignorantia suæ tenebras deprehendant. Itaque Confessarius, cum Iudex sit, & Christi vicarius, mortificationem eiusdem in corpore suo gerere debet.

Philip. 2. 15.

V I.

S. Augustinus Serm. 94. de Tempore : *Audiant ergo iudices terræ, corpus castigent, libidines frænent, ament sapientiam, vincant concupiscentiam.* Et ut hoc faciant, erudiantur. Hæc est autem summa eruditionis, seruire Dominum, & exultare ei cum tremore. Exulta ergo ei, & non tibi. Ei à quo es quod es ; non solum quòd homo es, sed etiam quòd iustus es. Excitent reos suos, ut similia ipsi præstent. Benè Iustinianus Sermone de Ramis palmarium : *Admonentem Apostolum audi. Obsecro vos, fratres, per misericordiam Dei, ut exhibeatis corpora vestra hostiam viuentem, sanctam, Deo placentem, rationabile obsequium vestrum.* Obsecro corpus exhiberi in laboribus, in ieiuniis, in vigiliis, in fame & siti, in frigore & nuditate, ut esse valeat hostia viua, sancta, Deo placens, atque perfecta. Nouerat excellentissimus Doctor, quam pertulanter aduersus spiritum lasciviat corpus, quantumque virtutis renitatur bono, si absque pœnitentia eruditione permaneat, propterea hortatur, ut sub temperantia coercentur iugo, ipsiusque immoderata refrænetur voluptas, ne sibimet ruina efficiatur & animæ. Accedit Gregorius in Psalmum quartum Pœnitentialem, & vices agens Confessarij, dicit : *Admonemur in hoc Psalmo, carnales cupiditates restringere, & de Dei misericordia numquam desperare.* Quisquis ergo desperans de cœnia agere pœni-

*tentiam dubitat, Dauid pœnitentiam in animum reducat.
Audiamus & nos Dauid clamantem, & nos clamemus; ge-
mentem, & congemiscamus; flentem, & collacrymemur;
correctum, & collætemur. Clamat Dauid, Libera me de
sanguinibus: clamemus & nos non solùm vocibus,
sed etiam gemitu, fletu, & lacrymis, quibus æter-
num gaudium emamus & acquiramus.*

Compareant, in anima pœnitentis, imago ho-
minis muti; in spiritu Confessarij, imago Christi
os eius aperientis.

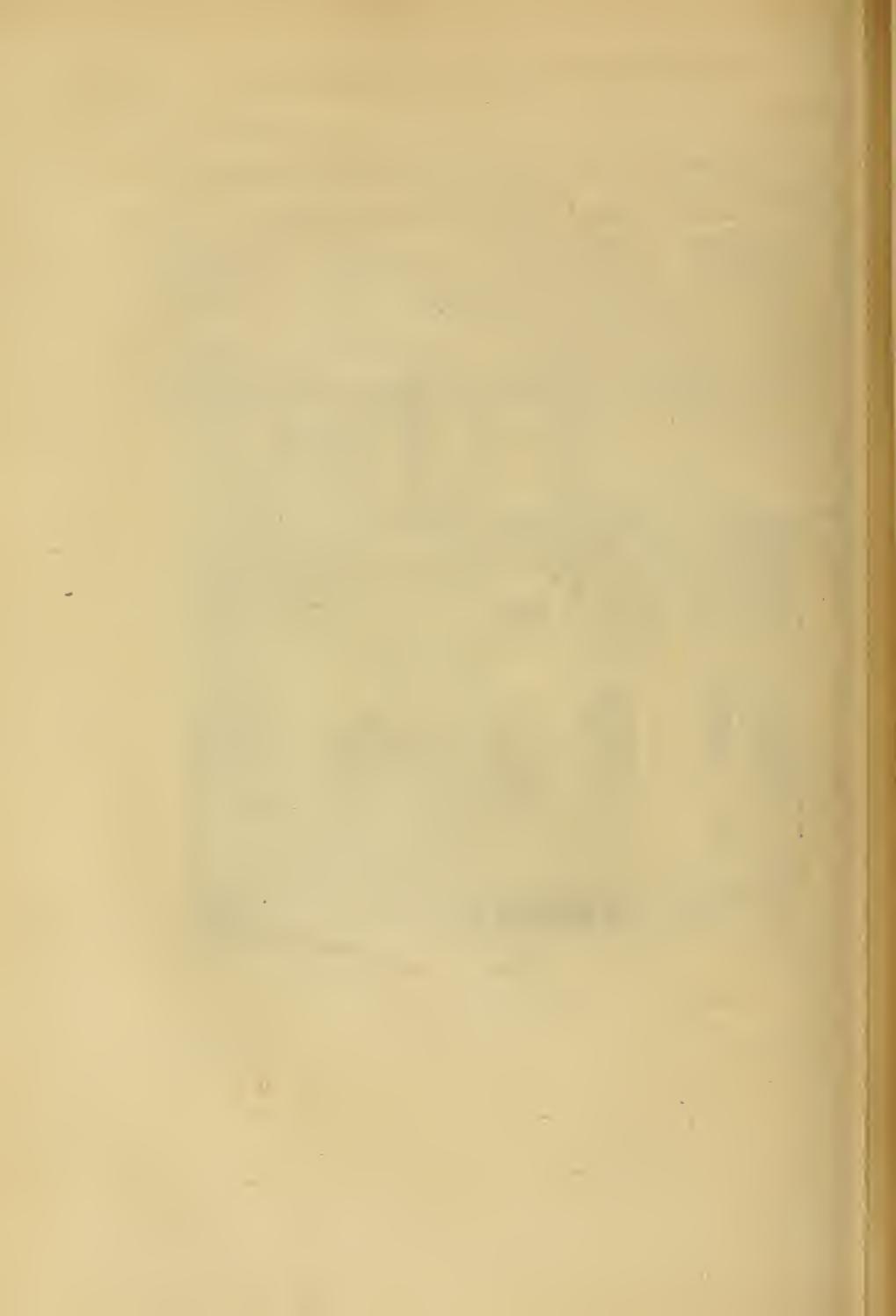
Respice in similitudinem picturæ.

EXEMPLAR SATISFACTIONIS ET ORATIONIS. *Marc. 7*
Mutus sanatus, et à Christo vocem accipiens.

DAVID ORANS, ET SATISFACIENS.
Domine, labia mea aperies: et os meum annuntiabit laudem tuam.

IMAGO TRIGESIMATERTIA
EXPLICATA.

 VM misericordia , carnis refrænatio , & oratio creditori Deo satisfaciant , postquam Dauid misericordiam , & sui ipsius punitionem Deo pro extinguendo debito reddidit , addit deinde orationem , & diuinam laudationem. *Domine labia mea aperies , et os meum annuntiabit laudem tuam.* Deus orandus , Deus oratione & laudatione placandus est , & idcircò Confessarius pro pœnitentia debtoribus Dei semper preces & orationes iniungit. Peccatum claudit , ac comprimit ora peccatorum , ne preces & laudes offerant maiestati diuinæ : Christus verò post impensam absolutionem aperit & laxat ora mutorum , dicitque pœnitenti , *Ephpheta , quod est adaperire.* Loquitur pœnitens , loquitur mutus. *Solutum est vinculum linguae eius , et loquebatur rectè.* addo glossam venerabilis Bedæ : *Quod tunc in uno carnaliter factum est , quotidie fit in conuersione Gentium , ut tacentia ora ad laudem Dei laxentur.* Laxantur à Christo , cuius est aperire ora mutorum , & linguarum vincula solvere , vt sacrificium laudationis & orationis immolentur.

suo liberatori : agensque de Pœnitentia monet hoc ipsum Ephræm , & ait : *Frequenter propter sumptus aliqui in lege recusabant sua enuntiare peccata , fiebatque occasio mali parsimonia sacrificij , victimæque inopia , sed ademit hoc Christus adueniens , dans pœnitentiam , quæ sacrificium est sine sumptu . Sacrificium sine sumptu , est oratio & laudatio diuina.*

Miraculosa imago.

Miracu-
lum in ho-
mine muto
patratum.

Luc. 1,68.

Mvtus erat Zacharias , non defectu natu-
ræ humanæ , sed vitio incredulitatis suæ ,
quod commisit , cùm cælestibus oraculis fidem
debitam non adhibuit. Peccatum loquelam abs-
tulit , restituit gratia , vt orando Deum , & laudan-
do summam Dei misericordiam , pio condonato-
ri suo satisfaceret ; quod & fecit , cùm cantauit : *Be-
neditus Dominus Deus Israël : quia visitauit , & fe-
cit redemptionem plebis suæ.* Hoc miraculum operatus
est Christus Dominus in homine , quem in Euange-
lio sanauit , & operatur nunc in Davide pœnitente:
qui cùm sit mutus , petit , orat , ac simul loquitur ,
*Domine labia mea aperies , & os meum annuntiabit lau-
dem tuam.* Nemo diffidat tanti huius beneficij parti-
cipem se futurum , si Christum sonet , & Christum
apud Deum Patrem , more Zachariæ , loquatur. Sa-
tis

Psal. 50,
17.

tis opportunè Ambrosius lib. i. de Virginitate prope initium, *Quod si nomen filij, inquit, addidit patri vocem, ego quoque desperare non debo, quin vocem, licet mutus, accipiam, si loquar Christum.* Si quis pœnitens more Sacerdotis Zachariæ Christum loquatur, & ipse Sacerdos est qui offert sacrificium laudis, cùm dicat citatus Ephræm, *Ipse sibi populus in Ecclesia Sacerdos quonam modo efficitur, quia conscientiam habet professe sacrificium offerentem. Ex corde orat, & ipse professe ipso Dominum placat.* Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Christe magne, qui mutorum linguas aperis,
ut te orando & te laudando pro debitiss suis satisfaciant: ut & ego debitam faciam tibi compensationem, *Domine labia mea aperies, & os meum annuntiabit laudem tuam.* Psal. 50, 17.

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:
Exemplar muti loquentis, exemplar
orantis pœnitentis.

I.

*Imitatio
muti lo-
quentis.*

Pvlchruim acceptæ gratiæ signum est , cùm preces & supplicationes satisfactorias Deo pœnitens offert. Benè & verè in Apologia Dauid capite 17. scribit Ambrosius : *Os peccatoris Deus claudit, ne iusticias loquatur Dei ; iusti aperit , vt loquatur.* Cùm in statu peccati iaceres, mutus eras, & luebas dignas pœnas ; iustus es redditus , solutum est vinculum linguae , vt dignos pœnitentiæ fructus rectè loquendo , orando , & Deum laudando feras. Ferebat quidem fructus , & quidem perpetuos Dauid , cùm dicat Psalm.114,2. *In diebus meis inuocabo.* Super quem locum Basilius , *Nos autem , inquit , una orantes die vel hora , breuem aliquam super peccatis nostris tristitiam passi , quiescimus , quasi iam pro malitia nostra æqua mensura satisfecerimus :* at hic sanctus confessionem se omni vi- tæ suæ tempori commensuratam ostensurum dicit : *In om- nibus diebus vitæ meæ inuocabo.*

I I.

*Necessitas
orationis.*

Non sufficit bona confessio , requiritur etiam oratio , cùm Cyprianus Serm. de Lapsis ita concluderit : *Dominus orandus est , Dominus nostra satisfactio- ne placandus ; orare oportet impensiūs , & rogare.* Nulla *Psal.31,5.* melior expiatio , quàm illa confessio Dauidica : *De- lictum meum cognitum tibi feci , & iniustitiam meam noi- abscondi*

*abscondi. Dixi: Confitebor aduersum me iniustitiam meam
Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei. Viden'
Confessionem cum peccati venia & remissione con-
iunctam? Aduerte quid statim addat: Pro hac orabit psal. 31,6.*
*ad te omnis sanctus in tempore opportuno: pro hac, in-
quam, remissa & condonata impietate omnis ho-
mo iustificatus & sanctificatus orabit, ut precum &
orationum solutione, quod reliquum est debitum,
extinguat.*

III.

Nihil charius, quam quod precibus apud ho-
mines emitur; secùs verò accedit apud Deum, qui Deorum
Dei ora-
tio.
referat labia, ac preces donat, quibus ipsum rogare
& placare debeamus. Bonus Deus est, qui verba sa-
cræ absolutionis Confessario tuo præbet, vt à pec-
catis absoluat. Bonus Deus, qui & libellos tibi sup-
plies dictat & format, quibus eidem Deo præstes
satisfactionem. Si Princeps, apud quem agitur de
remissione iniuriarum, supplicationes sibi facien-
das componeret, de felice successu dubitatio nulla
foret. Nec dubitandum, gratiam Deo futuram esse
orationem pœnitentis, allaturamque remissionem
pœnæ debitæ, cum precum & orationum Deus ipse
auctor existat.

I V.

Oratio con-
uenit cum
columba
Noë. Pœnitentis oratio cum mystica illa columba,
 quam Noë misit ex arca , magnam habet consonantiam, quemadmodum titul. de Pœnitent. cap.5.
 Bonauentura commemorat. *Sicut enim illa denuntiauit pacem, & iam cessasse diluuium; sic oratio denuntiat pœnitentiam, reconciliationem, & veniam peccatorum. Et sicut columba illa portauit ramum oliue; sic oratio ramum diuinæ gratiæ. Et sicut columba habet duplice alam; sic oratio habet duplices alas, scilicet ieunium & eleemosynam.* vñ
 Psal. 54.7. de dicitur : *Quis dabit mihi pennas sicut columbae ? In-*
 Psal. 37. 10. *star columbae Dauid gemit in oratione sua : Domi-*
ne, ante te omne desiderium meum , & gemitus meus à te
non est absconditus. Habet columbina eius oratio duas
 alas , misericordiæ vnam , mortificationis alteram.
 Psal. 50. 15. Misericordiæ alam ; dum canit , *Docebo iniquos vias*
tuanas , & impij ad te conuertentur ; mortificationis a-
 Psal. 50. 26. *lam, quia petit , Libera me de sanguinibus Deus Deus*
salutis meæ. Mystica igitur columba est oratio pœnitentis , quæ nuntiat peccatorum diluuium iam
 cessasse , cælumque iam serenum resulfisse.

V.

Oratio
Christum
sonat. Quid sitibundus quærit? potum. Quid famelicus
 appetit? cibum. Quid mutus desiderat? verbum.
 Verbum Christus est , & si quis supplicans in ora-
 tione

tione præter istud verbum quærat, non benè orat. Audiendus Bernardus Serm. vlt. in Cantica. *Unum est enim, alioquin non rectè oras, si orando præter Verbum aliquid quæras, quoniam in ipso sunt omnia. Ibi remedium vulnerum, ibi subsidia necessitatum, ibi resarcitus defecatum, ibi profectum copiæ, ibi denique quidquid accipere vel habere hominibus expedit, quidquid decet, quidquid oportet.* Qui mutus fuit in peccatis, verbum quærit, & ait, *Domine labia mea aperies.* Christum sonet, vt benè laudet & oret, & orando & laudando resarciat pœnæ damnum, quod virtute absolutionis ablatum adhuc non erat. Per opportunè horatur Iustinianus Serm. de Eucharistia: *Divinæ, quantum vales, intende laudationi. Ipsa est, vnde pro tuis potest delictis satisfacere.*

V I.

Rex Ezechias Deo gratus, compensare cupiens <sup>Imitatio in
agritudine.</sup> beneficium sanitatis acceptum, fudit preces & orationes. *Sicut pullus hirundinis sic clamabo, meditabor ut columba.* Concludit tandem: *Psalmos nostros cantabimus cunctis diebus vita nostræ in domo Domini.* Hæc muti hominis sanati digna satisfactio est, & hanc exigit ab eo Deus, cui salutem impertivit. Clamet sicut hirundinis pullus, meditetur ut columba, psalmos in honorem Dei canat, cantet, & di-

cat: Domine labia mea aperies, & os meum annuntiabit laudem tuam.

Audi Pater Pœnitentis:
Exemplar Christi sanantis mutum,
exemplar Confessarij.

I.

*Imitatio
Christi ho-
minem mu-
tum sanan-
tis.*

Christus dat muto loquela m, vt fundere preces queat; & Confessarius, cùm iniungit orationes, aperit os pœnitentis, vt Deum laudet & oret. Præscribit recitandas preces, quibus præter meritum pœnitentis accedit meritum Christi satisfacientis, vt speciali ac singulari eius virtute promoueantur. Nullas Confessarius preces, nullas orationes imponit, quas non designet & notet rubricâ Sanguinis Christi, qui præter communem morem & ordinem in datis & impositis supplicationibus, sicut in aliis iniunctis pœnitentiis, vires suas exercet.

II.

Christus cùm mutum sanat, apprehendit eum seorsim, quasi velit vt ille oret; & velit ipse simul orare. Et quidem orat, scribit namque Euangelista:

*Marc. 7.
33.* *Et apprehendens eum de turba seorsim, misit digitos suos in auriculas eius, & expuens tetigit linguam eius, & suspiciens in cælum ingemuit. Confessarius tunc tempo-*

*Præit in
oratione
Confessa-
rius.*

ris Christum refert, cùm remotum à turba suum pœnitentem habet, & antequam illum soluat, orationem illam præmittit: *Dominus noster Jesus Christus te absoluat*: & cùm impensam iam absolutionem subsequitur eiusdem Sacerdotis supplicatio: *Passio Domini nostri Iesu Christi, et merita beatæ Mariæ semper Virginis, et omnium Sanctorum sint tibi in remissionem peccatorum.* Præit Sacerdos oratione pœnitentem, vt qui loco pœnitentiæ preces & orationes imponit, ipse dux sit & magister, ducat & doceat pœnitentes suos orare. Præcedit ac subsequitur absolutionem oratio, ne illa sola & solitaria incedat, sed honorata & comitata procedat.

III.

Pertinet huc exhortatio Iacobi Apostoli cap.5, 16. *Charissimi, confitemini alterutrum peccata vestra, & orate pro inuicem, vt saluemini. Multum enim valet deprecatione iusti assidua. Elias homo erat similis nobis passibilis, et oratione orauit, vt non plueret super terram, & non pluit annos tres, & menses sex. Et rursum orauit: & cælum dedit pluuiam, & terra dedit fructum suum. Horatur Iacobus in primis, vt & pœnitens suam faciat confessionem, Confessarius illam excipiat, & deinde mutuò se Deo commendent, vt mutuae orationis virtute salutem adipiscantur. Conueniant ergo inter*

*Mutua pœ-
nitentis &
Confessarij
oratio.*

se Sacerdos simul & pœnitens , vt alter pro altero
oret , alter alterius causam apud Deum agat , exem-
3. Reg. 18, plo Prophetæ Eliæ , qui non tam sibi quām aliis ora-
42. tione sua prouidit .

IV.

Confessio-
rius in ca-
lum oculos
erigat.

Psal. 118,
81.

Christus oculos in altum sustulit , & gemitum edidit , cùm mutum istum sanauit . Lingua orauit , cùm ingemuit ; orauit oculis , cùm cælum ipse suspexit . Pulchra est oris , pulchra oculorum oratio . Vna & altera Dauid usus est , cùm ait : *Defecit in salutare tuum anima mea , & in verbum tuum supersperavi . Defecerunt oculi mei in eloquium tuum , dicentes : Quando consolaberis me ?* Habent dictionem suam oculi , habent & orationem . Hanc orandi artem Christus docuit , exercuit , & exercere voluit Confessarios , quorum munus est ad orandum pœnitentes suos excitare , vt cum ipsis gementes , & cælum simul aspicientes , Deo & cælo pro commissis offendis satisfaciant .

V.

Gemat.

Christus cùm ingemuit , emisit ex ore spiritum , cuius confortes ac participes posteà fecit Apostolos & Confessarios , vt scirent se Spiritum sanctum acceptisse , qui docet cum gemitu orare pro salute pœnitentium . Orabat , & simul gemebat Paulus , cùm dicebat :

dicebat : Similiter autem spiritus adiuuat infirmitatem ^{Rom. 8, 26.}
 nostram : nam quid oremus , sicut oportet , nescimus : sed
 ipse spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus.
 Loquitur Paulus , doctus à Spiritu sancto , in quem
 cadere gemitus nequit , sed gemendi exercet magi-
 sterium , quo ducti ministri prædicationis & con-
 fessionis pro sua & suorum salute orant simul & ge-
 munt.

V I.

S. Augustinus lib. de Vera & falsa pœnit. cap. 20. ^{Oret , vt adiunget.}
*Adiuuet pœnitendo , orando , & semper eum iuuet lenien-
 do , spem promittendo , eleemosynas faciendo , & cetera bo-
 na pro eo agendo ; consolando , & si opus fuerit increpan-
 do : doceat loquendo , instruat operando . Sit particeps la-
 boris , qui vult fieri particeps consolationis . Nulla maior
 consolatio est ; quam ea quæ pertinet ad conscienciam : tamen nobilis ac sublimis conditionis est , ut
 non habeat similem in terris , sed in cælis quærenda
 sit. Cælesti quidem gloriæ conformis est , ac pro-
 nde de se Paulus affirmat , Gloria nostra hæc est , testi- <sup>2. Cor. 1,
 12.</sup>
 nonium conscientiæ nostræ. Hinc efficitur , ut quem-
 dimodum supernæ Sanctorum beatitudinis consor-
 es non habentur , nec sunt , qui participes laborum
 & tribulationum non fiunt ; sic etiam Confessarij
 gloria sanctæ conscientiæ pœnitentium non
 commu-*

communicent, nisi priùs se socios adiungant, & viam patiendi, & satisfaciendi communem ingrediantur & prosequantur. Pulchrè quoque S.Gregorius Nazianzenus, *Habes*, inquit, *medicinae regulam. Christi discipulus es mitis & humani, infirmitatesque nostras portantis. Benignum illum & humanitate prædictum agricolam imitare, Dominum adhuc precare, ne infructuosam & inutilem ficum excidat, atque odio habeat, verum conuertat, & curet, & sterlus iniiciat, hoc est eam correctionem, quæ peccati confessione & manifestâ pudefactione, atque ignominiosiori vitæ ratione constat. Quis scit an mutabitur, ac fructum feret, Iesumque à Bethaniâ redeuntem alet?*

Compareant, in anima pœnitentis, *imago Petri plorantis*; in spiritu Confessarij, *imago Christi eum respicientis.*

Respicere in similitudinem picturæ.

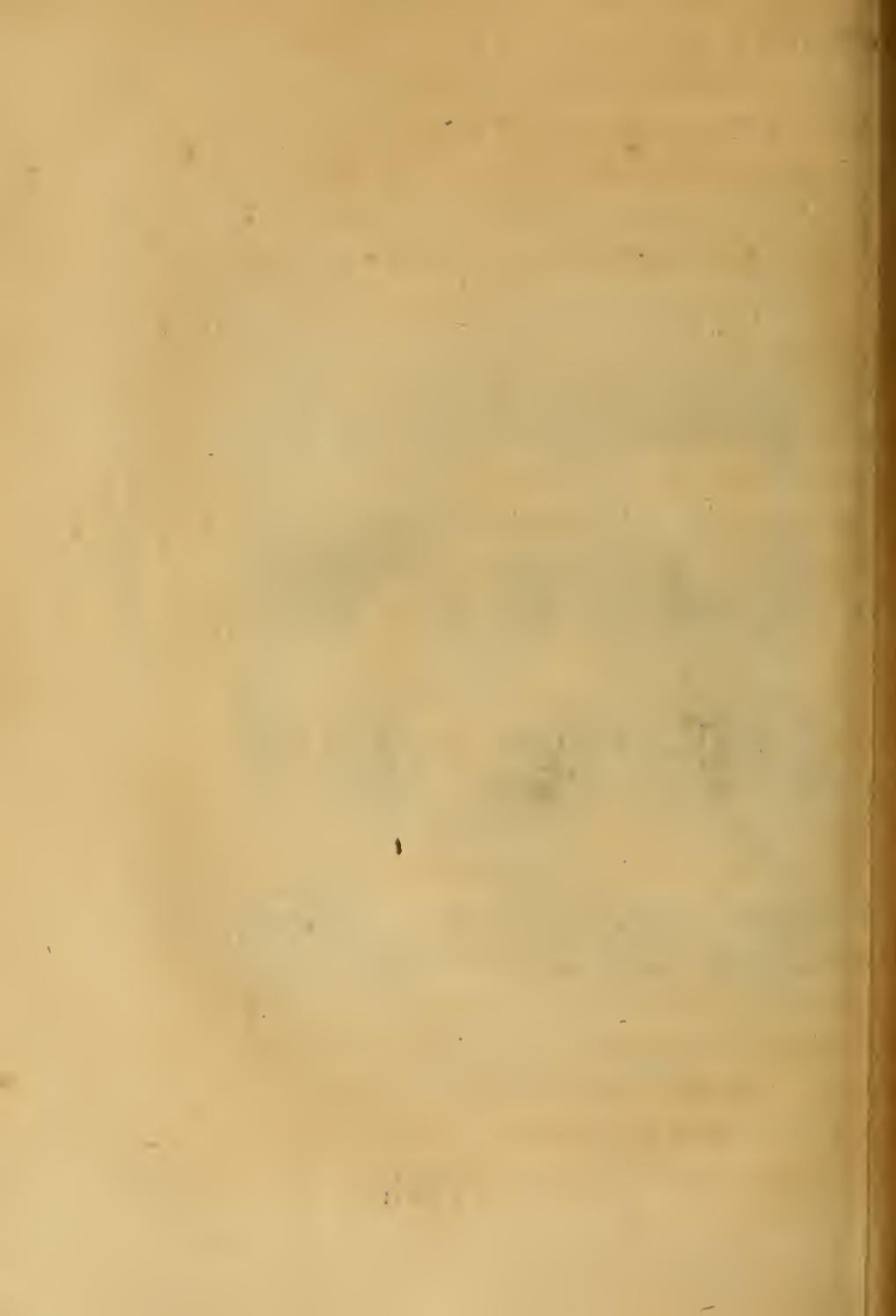
EXEMPLAR INTERIORIS SATISFACTIONIS. Matt. 26.

Petrus amare flens, cor suum amarum offerens.

DAVID CETERA SACRIFIA RESPENS ET COR OFFERENS.
Quoniam si voluises sacrificium, dedissem utique. Et.
Sacrificium Deo spiritus contribulatus; cor contritum et
humiliatum Deus non despicias.

Hhh

IMAGO TRIGESIMA QVARTA.
EXPLICATA.

AVGVSTINVS lib. 50. Homiliarum Homil. 50. Non sufficit pœnitenti mores in melius mutare, & à malefactis recedere, nisi & de iis quæ malè facta sunt, satisfaciat Domino per pœnitentia dolorem, per humilitatis gemitum, per contriti cordis sacrificium. Quamobrem pœnitens Dauid, ut impleat officium suum, satis sapienter adiecit: *Quoniam si voluisses sacrificium, dedisse⁹ vti-que, holocaustis non delectaberis. Sacrificium Deo, spiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum Deus non despicies.* Respexit Iesus pius ac clemens Simoneim, postquam ab ipso defecit. *Et egressus foras Petrus, fleuit amarè, vt fletibus ac lacrymis suis testaretur, de corde amaro & afflito se dignum Deo facere sacrificium.* Cor contritum & humiliatum mœsti & afflicti Petri non despexit, qui tam benignè & amanter illum respexit. Hic idein Apostolus est, qui dixerat paulò antè, *Ecce nos reliquimus omnia.* Rebus omnibus renuntiauit, nec quidquam sibi reseruat, quod pœnitens Deo posset post negationem offerre. Cùm auro & argento careret, dicere licuit Pe-

A&tor. 3, 6. tro: O Christe sancte, argentum & aurum non est mihi, quod habeo hoc tibi do, spiritum tribulatum & afflictum, cor contritum & humiliatum Deus non despiciens. Benè Basilius in Psalm. Proprium est hominum prudentium in peccatis & rebus turpibus erubescere, & conscientiae stimulis tangi, & humiles se reddere. Proprium quoque est hominum verè pœnitentium, continuis lacrymis ac fletibus pro delictis more Petri satisfacere. Eapropter, vt ait Gregorius 3. Parte Pastoral. cap. 300. admonendi sunt, qui peccata deplorant operum, vt consummata mala perpetuo diluant lamento, ne plus adstringantur in debito perpetrati operis, & minùs soluant fletibus satisfactionis.

Miraculosa imago.

Miracul. lum in Pe- tro pœni- tente pa- tratum.

Matth. 16, 75.

Psal. 80, 17

PETRUS Apostolus non solum in statu iustitiae, sed etiam in peccati sui commissione lapis erat. Cum non semel tantum, sed etiam tertio negauerit, ita obduruit, vt duro saxo similis videretur. Cum sic obduruisset, respexit Iesus lapidem, respexit Petrum, & egressus foras fleuit amare. Illustreret sanè miraculum maius & excellentius illo quod Deus operatus est, cum è deserti petra dulces illas aquas eduxit. *De petra melle saturauit eos.* Quòd si sub illo petræ miraculo latebat sacrificium altaris, sub

sub amaris Petri lacrymis grata Deo patet hostia,
 gratum Deo sacrificium. *Sacrificium Deo spiritus con-*^{Psal. 50.}
tribulatus. Qualis hæc hostia sit, patet ex iis quæ as-^{18.}
 ferit. Cyrillus in cap. 6. Leuitic. *Hæc est lex hostiæ pec-*^{Leuit. 5.}
cati; in loco, quo iugulantur holocausta, occident, & id
quod peccati est coram Domino, Sancta sanctorum sunt.
Vide quām multa misericordia & benignitas Dei est, ut
vbi holocaustum iugulatur, ibi etiam hostia, quæ pro pecca-
to est immolari iubeatur: ut scilicet intelligat se qui pecca-
uit, & pœnitentia conuersus ad Dominum, & contribulati
spiritus hostiam iugulat, in loco iam sancto stare, & sociari
iis, qui pertinent ad Deum. Ad hanc miraculosam
 imaginem

Oratio noui Dauidis.

Deus, cui placuit pœnitentis & satisfacientis
 Petri cor contritum & afflictum, placeat &
 meum: alter Petrus ego sum in delinquendo, idem
 tu ipse es in absoluendo, remittendo, & acceptando
 hoc vnicum sacrificium. *Quoniam si voluisses sacrifi-*^{Psal. 50.}
cium, dedissem utique, holocaustis non delectaberis. Sacri-^{18.}
ficium Deo spiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum
Deus non despicies.

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:
 Exemplar Petri amarè flentis , exemplar spiritus contribulati & humiliati.

I.

*Imitatio
Petri amarè flentis.* **G**regorius lib.9. Moralium , versans illa verba Job cap.9,28. Sciens quòd non parceres delinquenti , instat : Si delinquenti non parcitur , quis ab æterna morte eripitur , cùm à delicto nemo mundus reperitur ? An pœnitenti parcit , & delinquenti non parcit ? Quia cùm iam delicta plangimus , nequaquam iam delinquentes sumus . Sed quid est , quòd Petrus , cùm negat , respicitur , & Redemptoris negati respectus ad lacrymas vocatur ? Quid Paulus , cùm Redemptoris nomen in terra conaretur extinguere , eius verba de cælo meruit audire ? Sed tamen culpa in utroque punita est : quia & de Petro , teste Euangelio , scriptum est , Recordatus est Petrus verbi Jesu , quod dixerat , & egressus foras fleuit amarè ; & de Paulo hæc auctor. 9,16. eadem , quæ hunc vocauit , Veritas , dicit , Ego ostendam ei quanta eum oporeat pro nomine meo pati . Delinquenti ergo Deus nequaquam parcit , quia delictum sine cutilione non deserit .

II.

Augustinus in illud Psalmi, *Voluntariè sacrificabo sacrificium tibi*, in hanc formam philosophatur: *Si cogereris offerre Domino Deo tuo sacrificium gratum illi & acceptum*, sicut anteà volebantur sacrificia in umbra futurorum, fortè non inuenires in grege tuo placitum taurum, in capris hircum aræ Domini dignum; *& non inueniens, satageres quid faceres*, & dices fortè Deo: *Volui, & non habui. Ipsum voluisse, laudasse est: non enim verba à te querit Deus, sed cor. Cor contritum & humiliatum Deus non despiciet.*

III.

Idem Augustinus Sermone 3. de Natali Domini: *Sunt multi qui vount, alius pallam, alius oleum, alius ceram ad luminaria noctis, alius ut vinum non bibat per aliquot annos, alius ut ieunia certo tempore faciat, alius ut carnes non comedat. Non est istud votum optimum, & perfectum. Adhuc melius volo. Non eligit Deus nec speciem tuam, nec oleum tuum, nec ieunium tuum: sed hoc quod sacrificium in te hodie redemit, ipsum offer, hoc est, animam tuam. Et si interroges me, Quomodo animam meam, quam ipse habet in potestate, offeram? Et ego respondebo tibi, quomodo. Moribus sanctis, cogitationibus castis, operibus fructuosis; auertendo à malo, & conuertendo ad bonum.*

IV.

I V.

Sacrificium contriti cordis. Isidorus in Exhortat. ad Poenitent. agens Petrum poenitentem , dicit : *Audi Christe tristem fletum , amarumque canticum , quod perculsus & contritus modulatur spiritus , cerne lacrymarum fluxus.* Agens quoque Dauidem poenitentem , & simul satisfacientem , ait : *Placita sit tibi , ô Domine , confessio oris mei , & pro munera oblationibus , quas manu non offero , hunc contriti cordis mei fletum tibi sacrificium summittio , & hanc poenitentiae actionem pro acceptance , si mihi fuerit denegata , suspicio , quia tamen actio à te iniungitur , non acceptio demandatur.*

V.

Leuitic. 5. 11. Cyrilus in cap. 7. Leuitic. *Sacrificium salutaris in oleo fieri iubetur , sacrificium verò pro peccato non fit in oleo : dicit enim , Non superponet oleum , cum iam pro peccato est. Quod ergo pro peccato est , nec oleum lātitiae , nec thus suavitatis imponitur. Nec Dauid noster , nec Pe-
Sacrificium spiritus contributus. trus sacrificio oleum infundunt. *Sacrificium Deo spiritus contributus contribulatus : cor contritum & humiliatum Deus non despicias.* Sicut nec etiam in sua Confess. Bernardus , *Suscipe ergo Domine , ait , de mea misera vita residuum annorum meorum : pro his verò quos male viuendo perdidì , quibus perditè vixi , cor contritum & humiliatum ne despicias.* Dies mei declinauerunt , & perierunt si-
ne*

ne fructu; impossibile est vt eos reuocem: sed placeat tibi,
vt recogitem illos in amaritudine animæ meæ.

V I.

Nouit Rex Ezechias , quām grata foret iimola- *Imitatio in
tio cordis mœsti , & oblatio amari spiritus , qui
omissis victimis & sacrificiis , hoc vnum in statu
ægritudinis suæ Deo salutis auctori consecrauit. Do-* *Isai. 38, 16.*
*mine , si sic viuitur , & in talibus vita spiritus mei ; corri-
pies me , & viuificabis me : ecce in pace amaritudo mea
amarissima. Hæc est summa amaritudo , quam intus
Petrus sentiebat , cùm foras egressus est , & fleuit
amarè. Hanc quoque experiatur ille , qui dignè con-
fessus salutem recuperauit. Fleat amarè cum Petro ,
clamet cum Ezechia , *Ecce in pace amaritudo mea ama-
rissima ; cum Dauide spiritum amarum iimoleat , ac
dicat : Quoniam si voluisses sacrificium , dedissem vtique ,
holocaustis non delectaberis. Sacrificium Deo spiritus contri-
bulatus , cor contritum & humiliatum Deus non despicies.**

Audi Pater Pœnitentis:
Exemplar Christi Petrum respicientis,
exemplar Confessarij.

I.

Respexit Iesus Petrum , tetigit cor eius , & fle- *Imitatio
uit amarè. Respicit Christus pœnitentes per
trum respiciens.*

Psal. 10,4. Confessarios suos: *palpebrae eius interrogant filios hominum*, & penetrant eorum corda, ut intus affligantur, conterantur, & humiliantur propter commis-
fa delicta. Hoc pœnitentis sacrificium per manus Confessarij oblatum Deo, Deo gratissimum est, præsertim cum pater spiritum suum afflictum cum tribulato corde filij pœnitentis coniungit.

I I.

Confessarius often dat se paratum ad mortem. Respexit Iesus Petrum, cum pateretur, & seipsum pro salute Petri peccatoris immolaret, & tan-
tum effecit, ut & ipse Petrus de seipso dignum Deo sacrificium libaret & consecraret. Respiciat Confes-
sarius pœnitentem, paratus pro salute eius animæ vitam & sanguinem fundere, si promouere velit confitenteim, ut gratum de se holocaustum Deo fa-
ciat, & dignè pro debitis pœnis satisfaciat.

I I I.

Affligat se pro pœnitente. Respexit Iesus Petrum, cum & ipse tribulatus es-
set, nec ita afflictus esset pro passione, quam fere-
bat, quam pro peccato Petri, qui deliquerat ac defecerat. Tribulatus sic & afflictus Christus à Petro facilè obtainuit, ut pro delicto patrato afflictaretur,
& ipse spiritum suum afflictum tribulatumque Deo offerret, & per istam oblationem dignam commissæ iniuriæ redderet compensationem. Confessarius af-
flictus

flictus & tribulatus pœnitentem suum respiciat, & ostendat vultu suo, quām grauiter sentiat iniuriam Deo illatam, & simul pœnam, cui propter commissum erimen pœnitens seipsum subiecit. Confessarius ita tristis, ita mœstus commouebit pœnitentem, vt animam tribulatam & afflictam Deo pendat, & debitum suum extinguat.

IV.

Respexit Iesus Petrum, cùm iam pro delicto doleat. ipsius attereretur, & dum eum Petrus sic attritum videt, motus est ad contritionem, & cordis contriti oblationem, quam fecit Deo gratām & acceptām solutionem. Respiciat Confessarius hominem reūm, pro diuinis doleat, ac conteratur offendis, vt pœnitentem suum alliciat ad habendam de commissis contritionem, & reddendam Deo dignam & iustum satisfactionem.

V.

Respexit Iesus Petrum, cùm totus humiliatus es-
set, venit in statum humiliationis propter delictum
Petri, quem sic contemptus & despectus respicie-
bat. Cùm Petrum Christus intueretur, inclinavit
caput suum, ad cuius humiliationem & inclinatio-
nem, cor suum Petrus subiecit ac subdidit Deo, cui
cordis humiliati & subiecti immolatio maximè pla-

*Humilit
fe.*

cet atque satisfacit. Præ se ferat Confessarius humilationem , vt sui exemplo moueat pœnitentem suum , ad hoc , vt humilem cordis sui immolationem conficiat , soluat debitum , liber à debito maneat. Cùm Sacerdos dicere solet ex altari , *Humilate capita vestra Deo* , ipse suum priùs caput deprimit , & ad eius exemplum adstantes pariter caput inclinant. Confessarius , qui non capita , sed corda humilianda Deo euulgat , cor suum ipse priùs deprimat , sequentur & pœnitentes.

VI.

Ioan. 18,

18.

*Diligat
pœnitentem.**Psal. 147,*

18.

Respexit Iesus Petrum , cùm summo in eum amore arderet , & ad eius aspectum fleuit amare. Frigus tunc temporis erat , hiems erat , cùm Petrus negaret , & quidem instigatus ab iis qui se ad prunas calefaciebant , nec tamen Petrus calebat , sed frigescebat , quamuis ad ignem accederet. Tunc caluit , cùm Sol iustitiae illum respexit , & cor eius congelatum in fletum lacrymarum résoluit. Respice , & fac secundūm exemplar Christi , ostende charitatis affectum , quo flagras in pœnitentem , ideo enim Spiritum sanctum accepisti , cùm factus est Confessarius , & qualis sit diuinus Spiritus , audi Dauidem canentem. *Flauit spiritus eius , & fluent aquæ.* Flabit Spiritus sanctus , & fluent aquæ , fluent lacrymæ pœnitent-

nitentium liquefactæ virtute amoris , quem Christus habuit in se , & in Petrum deriuauit, vt effectus iam Confessarius , expiatis & confessis dicat , & exhortetur , *Effundite coram illo corda vestra.*

Psal.61,9.

VII.

S.Ambrosius Serm.46. *Respexit Dominus, & aper-*
tis oculis eius emendauit errorem. Rectè oculis emendat,^{Psal.33,}
quia scriptum est, Oculi Domini super iustos, & aures eius^{16.}
in preces eorum. Ergo Petrus prorupit ad lacrymas, nihil
voce precatus. Inuenio enim, quòd fleuerit, non inuenio
quid dixerit. Lacrymas eius lego, satisfactionem non lego.
Rectè planè Petrus fleuit, & tacuit. Lacrymæ, inquam,
tacitæ quodammodo preces sunt. Veniam non postulant,
& merentur: causam non dicunt, & misericordiam con-
sequuntur. Nisi quòd utiliores lacrymarum preces sunt,
quia sermo in precando fortè fallit, lacryma omnino non
fallit, sermo enim interdum non totum profert negotium,
lacryma semper totum prodit affectum. Videte quantum
fletus profuerit Petro. Antequam fleret, lapsus est; posteà
quam fleuit, erectus est: & qui ante lacrymas præuarica-
tor extitit, post lacrymas pastor assumptus est, & alios re-
gendos accepit, qui priùs se ipse non rexerit. Ecce dux &
ector pœnitentium Petrus est, cuius regimine du-
ctus in Psalm.129. Gregorius dicit Deo: Tribularer,
i non scirem misericordias tuas, Domine: tribulationibus

quippe cordis nostri remedium miserationis diuinæ occurrit, & contra diffidentiæ malum firmissimæ spei adhibet consolationem, promissionum diuinatarum certa nobis præponens exempla, quibus peccantium salutem se malle afferit, quam perditionem. Quorumdam quoque correctionem ad animum reducens, quos & si à statu rectitudinis error subruit, conditoris tamen gratia in melius reformatuit. Ecce grauium delictorum mole obrutus, & de meritorum qualitate diffusus aspicio Zachæum, intueor Mariam, considero Petrum, in quibus miserationis diuinæ splendor apparet, atque per eos spem veniam peccantibus dedit.

Ecli. 38. 28. Compareant, Christus in cruce satisfaciens, Dauid saluus è naufragio.

Saluus pœnitens cor suum dabit in similitudinem picturæ Christi crucifixi.

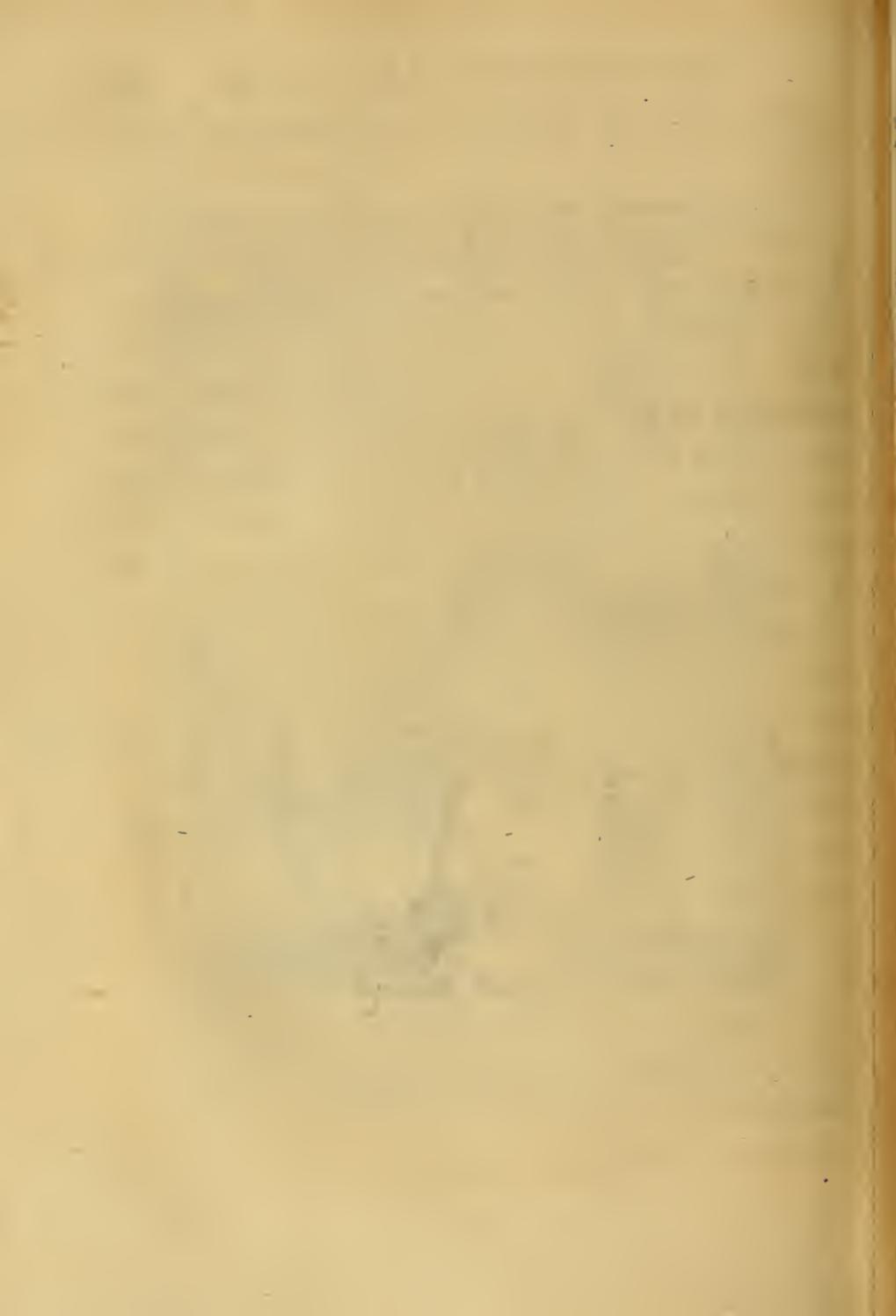
EXEMPLAR PERFECTÆ SATISFACTIONIS.

Christus extra portam Ierusalem passus.

DAVID PLANE SATISFACIENS, ET PORTVM CAPIENS.

*Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion. Rg.
Tunc acceptabis sacrificium iustitiae, oblationes, et holocausta:
tunc imponent super altare tuum vitulos.*

IMAGO TRIGESIMA QVINTA

EXPLICATA.

EXITVS acta probat : & actam pœnitentiam Dauidis probat exitus è mari , & simul ingressus in portum iuxta sanctam Ierosolymam , vbi Christus crucifixus est , vt nos à peccatis redimeret , ac nostris debitis satisfaceret. Restaurator omnium ruinarum Ierusalem Christus est : ipse est omnium animarum satisfactio atque redemptio , quam oblatam necessariò Deus acceptat. & propterea positus iam in portu concludit Dauid : *Benigne fac Domine in bona* vñ ^{Pſal. 50.} *untate tua Sion , vt ædificantur muri Ierusalem.* Tunc acceptabis sacrificium iustitiae , oblationes , & holocausta ; ^{20.} unc imponent super altare tuum vitulos . Coniungit oblationes suas cum sacrificio iustitiae , quæ immo-
tatio Christi est , vt Christo passo se conformet , &
x eo facta oblatio valorem accipiat & pretium , de-
iniente hoc ipsum Concilio Tridentino sess. 14. ca-
pite 8. Accedit ad hæc , quod dum satisfaciendo patimur pro
peccatis , Christo Iesu , qui pro peccatis nostris satisfecit , ex
vno omnis nostra sufficientia est , conformes efficimur . Ac-
edit & in sua Confessione Bernardus : *Quod nos de-*

buimus, tu soluisti; quod nos peccauimus, tu luisisti; quod nos negleximus, tu supplesti. Proficiat ergo nunc, Domine, & in extremis meis plenaria, imò superflua satisfactio mors tua, & pretium inestimabile pretium fusi Sanguinis tui.

Miraculosa imago.

*Miraculum in
naufrago
Dauide
patratum.*

Si naufragum Dauidem consideres ex vasta peccatorum abysso, debili tabulae innixum, saluum & incolumem euasisse, sumimum esse miraculum non inficiaberis. Cùm adhuc esset in mari, & cum fluctibus luctaretur, de salute ipsius desperabatur. *Psal. 3, 1.* Fatetur hoc ipse: *Domine, quid multiplicati sunt qui tribulant me? multi insurgunt aduersum me. Multi dicunt animæ meæ: Non est salus ipsi in Deo eius. Præter spem & expectationem illorum, Tu autem Domine susceptor meus es: gloria mea & exaltans caput meum.* Magnum portentum, magnum prodigium, ut quod impossibile censebatur, fieret omnino possibile. Ambrosius lib. 2. de Pœnitent. cap. 2. *Impossibile videbatur per pœnitentiam peccata dimitti: concessit hoc Christus Apostolis suis, quod ab Apostolis ad Sacerdotum officia transmissum est. Suscepit suum naufragium Christus, & ut plenè satisfaciat, mirabiliter patitur ac moritur. Bonaventura in Soliloq. Vide nunc, ô ani-*

ma mea, & diligenter considera mira & inaudita prodigia, quæ fecit Dominus super terram. Deus illuditur, ut honoreris; innocens flagellatur, ut consoleris; iustus crucifigitur, ut libereris. Ad hanc miraculosam imaginem

Oratio noui Dauidis.

Respice, æterne Pater, in faciem Christi tui, qui sanctificatio nostra est, & nostra satisfactio, qui reparat animarum nostrarum ruinas; qui-que pro cunctis debitis nostris dignam, æquam, & iustum compensationem tibi offert, & ego nouus Dauid in portu salutis iam constitutus pariter offre: Benigne fac Domine in bona voluntate tua Sion, ut edificantur muri Ierusalem. Tunc acceptabis sacrificium iustitiae, oblationes & holocausta, tunc imponent super altare tuum vitulos.

ATTENTIO.

Attende fili Pœnitentiæ:
Exemplar Christi patientis, exemplar
perfectè satisfacientis.

I.

Paulus ad Hebr. cap. 13, 10. *Habemus altare, de quo edere non habent potestatem, qui tabernaculo deserunt. Imitatio Christi patientis & satisfacientis.*

uiunt. Quorum enim animalium infertur sanguis pro peccato in Sancta per pontificem, horum corpora cremantur extra castra. Propter quod & Iesus, ut sanctificaret per suum sanguinem populum, extra portam passus est. Exeamus igitur ad eum extra castra, improperium eius portantes. Per ipsum ergo offeramus hostiam laudis semper Deo, id est, frumentum labiorum confidentium nomini eius.

II.

Augustinus lib. Cur, quando, & quomodo Deus homo, cap. 9. Ecce gratia Dei per Christum satisfactionem habemus. Sed quid est ut tam asperam satisfactionem videamus, scilicet per mortem ipsius Christi, & per innumera opprobria? Ad quod ita respondendum videtur. Sicut enim primus homo per suavitatem peccauit, sic peccatum ipsius per asperitatem reparari debuit; & qui iam facile vicitus est a diabolo, ut Deum peccando exhonoret, tam faciliter ut facilius non posset; dignum fuit, ut satisficiens Christus pro peccato, tanta difficultate ad Dei honorem diabolum vinceret. Nihil asperius potest homo ad honorem Dei pati, quam mortem sponte, non ex debito; et nihil maius potest homo dare Deo, quam se sua sponte, & non ex debito, morti tradere ad honorem eius. Cum vero, qui tantum donum dat sponte Deo, sine retributione esse debere non iudicabitur, necessarium videtur, ut Pater retribuat Filio. Alioquin aut iniustus esse videtur

videtur si nollet, aut impotens si non posset, quæ à Deo sunt aliena.

III.

Cui bono Christus patiatur, explicat deinde Augustinus. *Quibus autem conuenientibus fructum & retributionem suæ mortis attribueret, quām propter quos hominem se fecit, & quibus moriendo exemplum moriendi propter iustitiam dedit?* Frustrà itaque imitatores eius erunt, si meriti eius participes non fuerint. Aut quos iustius faciat heredes debiti, quo ipse non eget ex abundantia sue plenitudinis, quām parentes & fratres suos, quos videt, & tot tantis debitibus obligatos egestate tabescere in profundo misericordiarum, ut eis dimittatur, quod pro peccato deberent, aut detur quo peccato carerent? Nihil enim rationabilius, nihil dulcius, nihilque desiderabilius mundus audire potest. Tantamque fiduciam iam ex hoc valet concipere, ut confidendo cogitet, quòd nullum hominem Deus reiiciat à se sub hoc nomine accendentem, si tamen ad tantæ gratiæ participationem conuenienter & sicut oportet accedat. Conuenienter, & sicut oportet, accedit qui passus naufragium in mari per pœnitentiam euadit Christianus noster Dauid. *Quis Deus similis tui, qui aufers iniquitatem, & transis peccatum reliquiarum hereditatis tuæ?* Non immittet ultrà furorem suum, quoniam volens misericordiam est. Reuertetur, & miserebi-

tur nostri : deponet iniquitates nostras, & proiiciet in profundum maris omnia peccata nostra.

IV.

Concludit tandem Augustinus : *Gratias igitur omnipotenti Deo agimus, quia sicut cecidimus grauiter, relevati sumus mirabiliter, & misericordiam omne debitum transscendentem pro Mediatoris morte reperimus. Nempe quid misericordius intelligi valet, quam cum peccatori damnato aeternis tormentis, & unde se redimat non habenti, Deus Pater dicat : Accipe Unigenitum meum, & da pro te. & ipse Filius : Tolle me, & redde pro te.*

V.

*Imitatio in
ægritudine.
4. Reg. 2.* Rex Ezechias, cum iam in extremis esset, faciem suam ad parietem conuertit. Quisnam ille paries esset, declarat Augustinus libro de Visitat. infirorum cap. 2. *Paries Christi humanitas est. Ad hunc reuerà parietem Ezechias sub mortis articulo, quem ei Prophetæ per spiritum prædixerat, faciem conuertit, & ita conualuit. Conualuit virtute Christi, & meritis passionis eius plenè ac perfectè satisfecit. Agit deinde Augustinus cum singulis ægrotis, & ait : *Quem habes intercessorem, habes mediatorem, constitue tibi proprium adiutorem. Et si Deus pro te, quis contra te? Firmiter & fideliter credenda est Dei incarnatio & passio. Hæc, fili mi, fides tua habeat, perscrutetur, & teneat cor tuum,**

tuum, nihil dulcior sapiat, os tuum audacter confiteatur
 & concinat. Corde enim creditur ad iustitiam, ore autem
 confessio fit ad salutem. Fateatur debitum suum, &
 cum soluendo non sit, offerat Christum passum,
 quem praesciens Dauid obtulit & immolauit. Tunc
 acceptabis, inquit, sacrificium iustitiae, oblationes & ho-
 locausta, tunc imponent super altare tuum vitulos.

Hac mutatio dexteræ Excelsi. Psal. 76, II.

Verè languores nostros ipse tulit, & dolores no-
 stros ipse portauit. Isai. 53, 4.

I.

Commutauit vestes & arma princeps Ionathas Mutatio
Christi &
pœnitentis
mutatio
Ionatha, &
Dauidis.
1. Reg 18,
4. cum Dauide, ut reciprocus inter eos amor in-
 posterum firmaretur. Hinc factum, ut Ionathas co-
 am patre suo irato partes ageret Dauidis, satisface-
 et pro ipso, extremo se exponens vitæ discrimini.
 Verus Ionathas Christus est, qui cum suo pœnitent-
 e, nouo nimirum Dauide, vestes, arma, & statum
 cum permutare dignatus est, ut amoris sui præcla-
 um specimen daret, & coram Patre causam Daui-
 is pœnitentis ageret, non detrectans pro eo pater-
 am sustinere indignationem, & pro eius satisfa-
 cione vitæ subire dispendium. Nec defuerunt, qui
 prædi-

Psal. 88,
51.

prædictam commutationem irriderent , vnde & Dauid ipse ait : *Memor esto Domine opprobrij seruorum tuorum , quod continui in sinu meo , multarum gentium . Quod exprobrauerunt inimici tui , Domine : quod exprobrauerunt commutationem Christi tui . Benedictus Dominus in æternum . Fiat , fiat .*

I I.

Psal. 118,
176.
*Mutatio
cum oue
errante.*

Dauid pœnitens , ouis scilicet errans , dicebat : *Erravi sicut ovis quæ periit . Misertus diuinus Ionathas ouis errantis , eius naturam ac conditionem suscepit in se , vnde & scriptum est Isaiae cap. 53, 6. Omnes nos quasi oves errauimus , unusquisque in viam suam declinavit : & posuit Dominus in eo iniquitatem omnium nostrum . Oblatus est quia ipse voluit , & non aperuit os suum : sicut ouis ad occisionem ducetur , & quasi agnus coram tondente se obmutescet , & non aperiet os suum .*

I I I.

Cum Rege
Æthiopie.
Psal. 50, 3.

Dauid instar Regis Æthiopis totus infectus & niger in Oratorio comparuit , & postulabat , *Dele iniquitatem meam . Misertus Ionathas est , & atrum illum colorem attraxit ad se , vt turpeam suam pellem Æthiops ille mutaret . Fatetur hoc ipsum Christus , cuius sacra humanitas loquitur ac dicit in Cant. 1, 4. : Nigra sum , sed formosa , filiæ Jerusalem . Formosa quidem ex matre , ex qua nata illa processit ; nigra*

gra verò ex passione , quam pro nobis in ligno crucis sustinuit.

I V.

Dauid pœnitens instar leprosi dicebat : *Domine, cum leprosi vis, potes me mundare.* & ipse clamabat : *Amplius laua me ab iniquitate mea,* & à peccato meo munda me. Succurrit clamanti leproso Ionathas ille diuinus , & vt liber ille à macula lepræ foret , egit ipse in cruce leprosum , cuius misericordiæ testimonium deponit tamquam testis oculatus Isaias : *Verè languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portauit : et nos putauimus eum quasi leprosum, & percussum à Deo et humiliatum.*

V.

Dauid pœnitens quasi paralyticus erat , iacebat miser in lectulo , nec aditum inueniebat , vt ad Ionatham suum veniret. Venit è tecto demissus , & simul suspensus orat : *Quoniam iniquitatem meam ego cognosco, & peccatum meum contra me est semper.* Condonavit Christus crimina , ita tamen condonauit , vt paralytici vices ipse sumeret in se , & paralytici instar iaceret in cruce , suspenderetur , & Patri suo sisteretur. Facilis paralytico Christus , difficilis Christo Pater , ac proinde clamat è cruce : *Deus Deus meus, ut quid dereliquisti me?*

46.

VI.

Cum pro-
digo. Dauid pœnitens, cùm omnia sua se perdidisse
animaduerteret, more prodigi, reatum suum con-
fessus est, & postulauit veniam, quam inuenit apud
Patrem, & ab eo stolâ primâ indutus est. Quam il-
le vestem accepit, Ionathas nuditate sua persoluit.
Prou. 20, Conuenit Ionathæ nostro celebre illud prouerbium
16. Salomonis : *Tolle vestimentum eius, qui fideiussor exti-
tit alieni :* *¶* pro extraneis aufer pignus ab eo. Ecce nu-
dus natus est fideiussor, & nudus in cruce obiit, qui
Iob 1, 21. & dicit : *Nudus egressus sum de vtero matris meæ, ¶*
nudus reuertar illuc.

VII.

Psal. 50, 7. Dauid pœnitens, prioris commissi memor, exclamabat : *Ecce enim in iniquitatibus conceptus sum, ¶* in
Cum homi- peccatis concepit me mater mea. Clamores gratis & ac-
ne caco. ceptis auribus exceptit Deus, & misit Filium suum in
similitudinem carnis peccati, vt primum illud pec-
catum damnaret in carne, quam ex purissima Matre
sibi filius hominis factus vendicauit. Vnde & Ho-
mil. 2. in Matthæum Chrysostomus benè monet :
Cùm ergo audieris, quia Filius Dei filius sit ¶ Dauid &
Abrahæ, dubitare iam desine, quòd & tu, qui filius es Adæ,
futurus sis filius Dei. *Non enim semetipsum ita humilias-
set, nisi nos esset exaltaturus. Natus est enim secundum*
carnem,

carnem, ut tu nascere spiritu: natus est ex muliere, ut
tu desineres filius esse mulieris.

VIII.

Anima pœnitentis Dauidis similis Samaritanæ, ^{Cum sa-}
quæ verè & benè confessa est, crimina commissa
expiavit, aquam viuam gratiæ accipiens, cuius lo-
co sitim Ionathas noster subiuit, vnde & ipse dicit,
Aruit tamquam testa virtus mea; & actus iam in cru-^{Psal. 21,}
em ait, *Sitio.* Silit ille, vt animæ pœnitentis suc-^{16.}
currat, & gratiæ suæ aquam viuam infundat. ^{Ioan. 19,}
^{29.}

IX.

Dauid pœnitens virtute confessionis suæ mores ^{Cum pœni-}
nutat, euadit, transformatus in alterum virum,
aurit à Christo decorem, haurit à Christo splen-
orem: & cùm ipse splendidus ac decorus efficia-
tur, efficitur Christus suæ formæ ac pulchritudinis.
xpers. Crede testanti, crede testi oculato Isaiæ ca-
ite 53, 1. *Quis credidit auditui nostro?* & brachium
omini cui reuelatum est? Et ascendet sicut virgultum co-
m eo, & sicut radix de terra sitienti. Non est species ei,
que decor: & vidimus eum, & non erat aspectus, &
siderauimus eum.

X.

Dauid pœnitens surdis auribus diuina manda-^{Cum sur-}
exceperat, venit surdus ad Sacramentum auricu-^{do.}

^{Psal. 50,} ^{10.} *laris Confessionis, in quo se Christo præsentauit,*
ac dixit: Auditui meo dabis gaudium & latitiam, &
exultabunt ossa humiliata. Surdus auditum accepit, &
ille qui dedit auditum, surdis auribus illatas sibi in-
^{Psal. 37,} ^{14.} *iurias & offensas tolerauit. Ego vero, Christus ait,*
tamquam surdus non audiebam, & sicut mutus non ape-
riens os suum.

X I.

Dauid pœnitens seipsum despexit, dum diceret,
^{Matt. 8, 8.} *Domine non sum dignus, ut intres sub tectum meum: se-*
^{Psal. 50,} ^{11.} *ipsum execratus est, dum adderet, Auerte faciem tuam*
^{Cum Cen-} *à peccatis meis, & omnes iniquitates meas dele. Despi-*
ciembre. *cientem se Dauidem, ac pariter execrante, Iona-*
thas magni fecit, magni aestimauit; unde & ipse
^{Iai. 53, 2.} *despectus fuit. Vidimus eum, & non erat adspicetus; &*
desiderauimus eum, despectum & nouissimum virorum:
^{Galat. 3,} ^{13.} *& quod amplius est, Christus nos redemit de maledicto*
legis, factus pro nobis maledictum: quia scriptum est:
^{Deut. 21,} ^{23.} *Maledictus omnis qui pendet in ligno.*

X II.

^{Psal. 50,} ^{12.} *Anima pœnitentis Dauidis impuræ Magdalena*
^{Cum Mag-} *similis, cum munditiem affectaret, exclamabat*
dalena. *Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum inno-*
ua in visceribus meis. Obtinuit quam cupiebat pu-
ritatem, sed non gratis. Ut pura & munda esse
Magda

Magdalena, Christus ipse malè apud Simonem audiuit; quasi impurus & immundus iudicatus est. Tunc in priuata mensa, postea communi iudicio declaratus est immundus, quamobrem extra portam repulsus & reiectus, extra castra passus est. Huc pertinet illud Dauidicum: *Destruisti eum ab emundatione.* Psal. 88.
45.

X III.

Anima pœnitentis Dauidis ne repulsam patere-
tur, obsecrabat: *Ne proiicias me à facie tua, & Spiritum sanctum tuum ne auferas à me.* Annuit precibus &
^{Cum Chanaanæ.}
obsecrationibus Christus; ea tamen conditione, vt
anima pœnitentis Dauidis admitteretur, ipse tamen
à Patre repelleretur, & quidein repulsus est. Hinc
ortum habuit querela illa Dauidis: *Tu verò repulisti* Psal. 50.
^{13.}
& despaxisti, distulisti Christum tuum. 93.

X IV.

Dauid pœnitens virtute sanctæ absolutionis resurgit à mortuis, & à mortalibus nexibus, quibus intricatus erat, eripitur more Lazari, qui cùm esset in sepulchro mortuus, virtute vocis Christi suscitus, & manibus Apostolorum à vinculis, quibus constrictus erat, liberatus est. Orabat Dauid, *Rede mihi lætitiam salutaris tui, & spiritu principali confirma me,* vt salutarem & vitalem absolutionem conqueretur meritis eius, qui dignatus est mori, mor-

tisque se nexibus capi , vt Dauid pœnitens resurget, & à peccatis absoluatur.

X V.

*Cum Mat-
thæo.*

Psal. 50. 15. Dauid à peccatis absolutus satisfacere Deo cupiens , *Docebo* , inquit , *iniquos vias tuas , Et impij ad te conuertentur*. Hoc quidem officium solius Christi est , qui sic potest impios docere , vt illos à sua impietate conuertat , & tamen virtute commutationis , quæ intercedit inter Ionatham & Dauidem , inter pœnitentem & Christum , audet dicere Dauid , *Docebo iniquos vias tuas , Et impij ad te conuertentur*. Docet pœnitens tamquam discipulus Christi , qui cathedram crucis ascendens , ostendit veritatis doctrinam pulchram esse satisfactionem. Ascendit crucis telonium , qui habebatur publicanus , vt in Leuiticum statum Matthæus publicanus assumeretur.

X VI.

Anima noui Dauidis cupiens , vt blanda & fluxa caro dignas suis excessibus pœnas lueret , & ex parte sua daret compensationem , quam Deus ab ea exigebat , orauit , *Libera me de sanguinibus Deus Deus salutis mee , Et exultabit lingua mea iustitiam tuam*. Feruor carnis & sanguinis remittatur necesse est , vt debitum remittatur & tollatur. Fluxit flagellata caro Christi , dum pateretur ; fluxit & sanguis , vt flu-

Psal. 50.
16..

*Cum pa-
tiente flu-
xum san-
guinis.*

xum carnis & sanguinis in nobis restringeret, & æs alienum extingueret: vnde & ipse dicit, *Sicut aqua*^{Psal. 21.}
effusus sum.

XVII.

David studiosus satisfactionis, cùm certus esset ^{cum misericordia} in oratione sitam esse debitorum solutionem, nec posse se vel vnum solum verbum enuntiare coram Deo, nisi Christus oris claustrum, & linguæ vinculum soluat, petit, *Domine labia mea aperies, et os meum annuntiabit laudem tuam.* Meruit silentio suo Christus^{17.} aperire ora mutorum, & vt muti pœnitentes orare possent, & orando satisfacerent, *Oblatus est, quia ipse*^{Iai. 53, 7.} *voluit, et non aperuit os suum:* dicitque ipse de se, *Ego autem sicut surdus non audiebam, et sicut mutus non aperiens os suum.*

XVIII.

David non externam solum, sed etiam internam ^{cum pœ-} satisfactionem offert. *Sacrificium Deo spiritus contri-*^{tro.}
bulatus, cor contritum et humiliatum Deus non despicies.^{19.} Hoc illud sacrificium est, quod Petrus pœnitens immolauit. *Egressus Petrus foras, fleuit amare.* Nec illud ^{Matth. 26,} obtulisset, nisi Petrum Christus respexisset. *Respexit*^{75.}
Iesus Petrum. Deus autem intuetur cor, & cùm illud intueretur, suo significauit obtutu, cor contritum & humiliatum gratum Deo esse sacrificium, & illud

Petrus^{61.}

Petrus libauit. Contemplatus est Petrus Ionatham suum , considerauit pro se crucem & mortem pati, inde gemitus, inde amaræ lacrymæ, inde suspiria & ^{1. Reg. 1,} ^{26.} voces , *Doleo super te frater mi Ionatha decore nimis, & amabilis super amorem mulierum. Sicut mater unicum amat filium suum , ita ego te diligebam.*

XIX.

Cum naufragio Dauid. Psal. 68,3. Dauid è naufragio iam ereptus , & in portu constitutus , contritus , confessus , & absolutus , magnitudinem tanti beneficij recognoscens, contemplatur in passione Ionatham passum naufragium , vt naufragum suum liberaret. Passus est Christus naufragium. *Veni , inquit , in altitudinem maris , & tempestas demersit me. Infixus sum in limo profundi , & non est substantia.* Venit in profundum Ionathas , qui de pœnitentia , secunda post naufragium tabula , suo Dauidi prouidit. Si quis Princeps aliquando sit in pelago , & vi tempestatis tota nauis laceretur , vna quæ tabula maneat , cedit Principi , cui iure naturæ debetur , & subditus suo extremo periculo teneatur Principi tabulam reddere, ne caput Reipublica pereat. Nunc aliter se res habet : in naufragio pœnitenti de secunda tabula prouidetur, in qua saluus & incolmis euadit , & Christus Rex regum , ac Dc minus dominantium , in passione sua submergitur .

& in naufragio moritur. Hæc mirabilis commutatio , quæ Ionathæ cum Dauide suo intercedit , cui fauet vel ipsa Mater assistens in ipso naufragio , assistit tamquam stella maris , quam in isto extre-
mo discrimine inuocant pœnitentes , ac simul saluant:

*Aue maris stella,
Dei mater alma,
Atque semper virgo,
Felix cæli porta.*

*Sumens illud Aue
Gabrielis ore,
Funda nos in pace,
Mutans Heue nomen.*

*Solute vinclæ reis,
Profer lumen cæcis,
Mala nostra pelle,
Bona cuncta posce.*

*Passio Domini nostri IESV CHRISTI , & merita
beatæ MARIAE semper Virginis, sint tibi in remissionem
peccatorum , Amen.*

*Monstra te esse matrem,
Sumat per te preces,
Qui pro nobis natus,
Tulit esse tuus.*

*Virgo singularis,
Inter omnes mitis,
Nos culpis solutos,
Mites fac & castos.*

*Vitam præsta puram,
Iter para tutum,
Ut videntes Jesum,
Semper collatemur.*

Audi Pater Pœnitentis:
 Exemplar Christi Crucifixi, exemplar
 Confessarij.

ROgat S. Basilius Reg. 177. Quomodo, qui potentes sunt, infirmitates impotentium portare debeant.
 Respondet: Si portare est sufferre, & curare iuxta quod
Izai. 53,4. scriptum est: Quoniam ipse infirmitates nostras tulit, & morbos portauit: & hic resipiscientiae modus & ratio quadrabit, per quam impotentes potentiorum cura & sollicitudine curabuntur. Hoc officium boni Confessarij est, de quo Richardus cap. 17. de Potestate ligandi atque soluendi: Tunc autem Domini minister viriliter agit quod suum est, pastoris, cum ipse Dominus dignatur operari quod suum est, Saluatoris.

Compareant, Agnus, & Ouis redempta & reconciliata, imago arcana animæ innouata vñ Pœnitentiæ Sacramentalis.

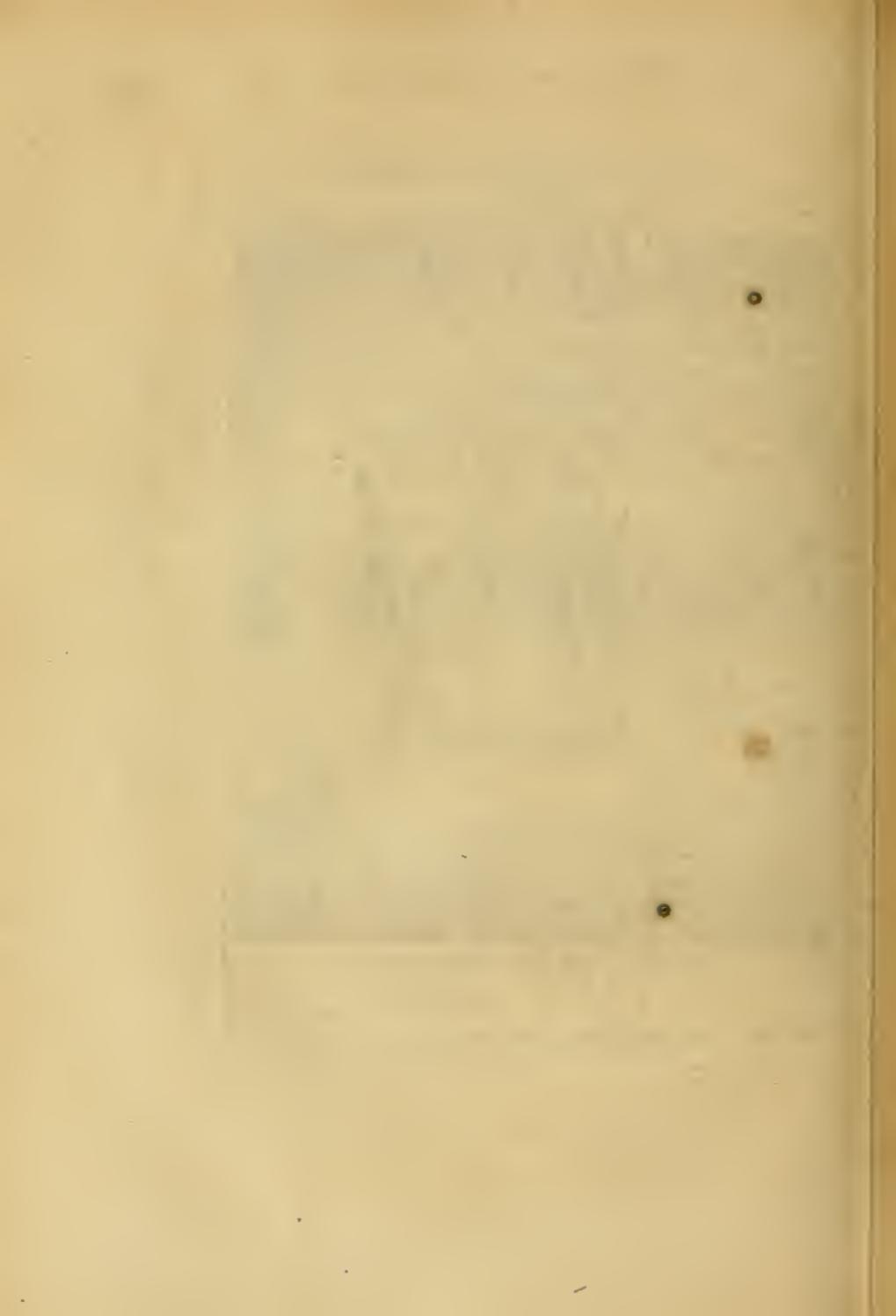
In tropice exemplar tanti mysterij.

AGNVS REDEMIT OVEM.

Reconciliavit peccatorem.

GLORIA PATRI, ET FILIO,
ET SPIRITU SANCTO.

IMAGO TRIGESIMASEXTA

EXPLICATA.

& declaratur mysterium reconciliationis
& reformationis.

 YRILLVS Alexandrinus lib. II. in Ioan- Forma fa-
nis cap. 27. Nexus vniōnis nostrae ad Deum etia recon-
ciliationis. Patrem, Christus est; nobis quidem ut homo,
Deo autem Patri, ut Deus naturaliter vni-
tus. Non erat enim possibile, corruptioni subiectam huma-
nam naturam ad immortalitatem condescendere, nisi natura
immortalis atque incommutabilis ad eam descendisset, ac
communione participationeque sui à mortalitatis nostrae ter-
minis ad suum bonum reformatos eleuaret. Consummati er-
go sumus, reductique ad vniōnem Dei Patris, mediatione
Saluatoris, id est Christi. Attende simul & audi quod
cap. 25. dixerat idem Cyrillus. Pro nostris peccatis vni-
genitus Dei Filius homo factus, ut sacram hostiam in odo-
rem suavitatis Deo Patri seipsum obtulit: ut cùm è medio
ablatum sit quod à Deo nos separat, id est peccatum, nihil
nobis impedimento sit, quin si voluerimus, Deo adhæ-
reamus, ac participatione ipsius per Spiritum sanctum
ruamur, reformantes nos ad iustitiam, ad sanctificationem,

& ad imaginem primam. Nam si peccatum à Deo disperat, iustitia certè coniungeret, ac nullo quodam modo intermedio, Deo nos assistere facit. Ecce assistit Deo inuenta, redempta & seruata ab Agno ouis. Consonat dictis, & quidem satis appositiè, S.Laurentius Iustinianus in Fasciculo amoris cap.9. Beatus quem Dei inhabitat verbum. Qui possidetur, ut possideat; diligitur ut diligat; atque in illo manet, in quo thesauri omnes sapientiæ Dei absconditi sunt. Nusquam melius erit oui, quam in humeris pastoris: nusquam melius animæ, quam in humeris Mediatoris & Redemptoris.

ATTENTIO.

Attende, & audi. Deut.27,9.

Agnus redemit ouem, reconciliauit
peccatorem.

Mysterium gloriæ Dei, & Agni, mysterium
seruatæ & innouatæ animæ.

I.

*Salus ani-
me glorio-
sa Deo Pa-
tri, Filio,
& spiritui
sancto.* **G**loria diuina est, pœnitentem Dauidem.
tempestate & naufragio maris liberasse.
Quamobrem antiquus Dauid canit Deo glorian,
Psalm.17,2. *Diligam te Domine fortitudo mea, Dominus*
firm-

firmamentum meum, & refugium meum, & liberator meus. Describit deinde tempestatem satis diram, satis saeuam, quam subiit, & passus est. Commota est, & contremuit terra, fundamenta montium conturbata sunt, & commota sunt, quoniam iratus est eis. Post tempestatis descriptionem ait: Misit de summo, & accepit me, & assumpit me de aquis multis. Eripuit me de inimicis meis fortissimis: ab iis qui oderunt me, quoniam confortati sunt super me.

II.

Gloria diuina est, in portum salutis deduxisse pœnitentem, canente hoc ipsum Dauide Psal. 106, 8. Confiteantur Domino misericordie eius, & mirabilia eius filiis hominum. Et sacrificent sacrificium laudis, & annuntient opera eius in exultatione. Qui descendunt mare in nauibus, facientes operationem in aquis multis: ipsi videbunt opera Domini, & mirabilia eius in profundo. Dixit, & stetit spiritus procellæ, & exaltati sunt fluctus eius. Ascendunt usque ad cœlos, & descendunt usque ad abyssos: anima eorum in malis tabescet. Turbati sunt, & noti sunt sicut ebrius: & omnis sapientia eorum deuorata est. Et clamauerunt ad Dominum cum tribularentur, & le necessitatibus eorum eduxit eos. Et statuit procellam eius in auram, & siluerunt fluctus eius. Et lætati sunt quia siluerunt, & deduxit eos in portum voluntatis eorum.

Conf-

Confiteantur Domino misericordia eius, & mirabilia eius filii hominum.

III.

Hanc eamdem Dei gloriam esse, cecinit pœnitens Ionas cum passus naufragium est, & secundæ tabulæ loco præparauit Dominus piscem grandem ut deglutiaret Ionam, & erat Ionas in ventre piscis tribus diebus, & tribus noctibus. Et orauit Ionas Dominum Deum suum de ventre piscis. Et dixit: Clamaui de tribulatione mea ad Dominum, & exaudiuit me: de ventre inferi clamaui, & exaudisti vocem meam. Et proiecisti me in profundum in corde maris, & flumen circumdedit me: omnes gurgites tui, & fluctus tui super me transferunt. Et ego dixi: Abiectus sum à conspectu oculorum tuorum: verumtamen rursus videbo templum sanctum tuum. Ad extrema montium descendi, terræ vectes concluserunt me in æternum, & subleuabis de corruptione vitam meam, Domine Deus meus. Cum angustiaretur in me anima mea, Domini recordatus sum, ut veniat ad te oratio mea, ad templum sanctum tuum. Qui custodiunt vanitates frustrâ, misericordiam suam derelinquent. Ego autem in voce laudis immolabo tibi: quæcumque voui, reddam pro salute Domino.

IV.

Augustinus libro Meditation. cap. 17. liber ian
factu

factus è naufragio , sacrificium laudis immolans
æterno Patri , dicit : Per summum Sacerdotem verum
Pontificem , & bonum Pastorem , qui se obtulit tibi in sa-
crificio , ponens animam suam pro grege suo , te rogo : per
ipsum qui sedet ad dexteram tuam , & interpellat pro no-
bis , Redemptorem & aduocatum nostrum , pietati & be-
nignitati tuae supplico , amantissime & benignissime amator
hominum Deus , vt des mihi cum eodem Filio tuo & Spi-
ritu sancto te in omnibus benedicere , & glorificare cum
multa cordis contritione , & lacrymarum fonte , cum mul-
ta reuerentia & tremore . Quia quorum est una substan-
tia , unum est & datum .

V.

Gloria est trium diuinarum personarum , im-
pium hominem sanctum & iustum reddere . Am-
brosius lib.3. de Spiritu sancto , cap.5. Sicut sanctificat
Pater , ita sanctificat & Filius , sanctificat & Spiritus .
Sanctificat Pater , secundum quod scriptum est : Deus Pa- ^{1. Thessal.}
ter sanctificet vos , vt integer spiritus vester , & anima ,
& corpus sine querela in die Domini nostri Iesu Christi
seruetur . Et alibi Filius dicit : Sanctificato eos in verita- ^{Ioan.17.}
te . De Filio autem idem Apostolus dixit . Qui factus est ^{17.} _{i. Cor.1.}
nobis sapientia à Deo , & iustitia , & sanctificatio , & re-
demptio . Vides quia factus est sanctificatio ? Sed factus est
nobis , non vt ille mutaret quod erat , sed vt nos sanctifi-
care

^{2. Theffal. 2, 13.} caret in carne. Spiritum quoque sanctum sanctificare Apo-
stolus docet; sic enim dicit: Gratias agere debemus Deo
semper pro vobis, fratres dilectissimi, à Deo, quia elegit
nos Deus primitias in salutem in sanctificatione Spiritus,
et fidei veritatis.

Miraculosa imago.

Miracu-
lum Re-
demptionis
& reconcili-
ationis.

Ambrosius Orat. i. quæ ad sanctissimam Trini-
tatem: O immensa pietas! o immensa & ineffabi-
lis charitas! ut liberares seruum, Filium tradidisti. Deus
factus est homo, ut perditus homo de potestate dæmonum
erueretur. Quoniam benignus amator hominum Filius tuus
Deus noster, cuius piis visceribus non satis vivum est, ut
se inclinaret factus homo de vera Virgine, nisi etiam subi-
ret crucis supplicium, effuso Sanguine propter nos & no-
stram salutem. Venit pius Deus, venit pro pietate & bo-
nitate sua, venit querere & saluum facere quod perie-
rat. Quæsuit ouem perditam, quæsuit & inuenit, &
humoris suis reportauit ad caulas gregis pius Dominus
& verè multum mitis pastor. O charitas! o pietas! Qui
audiuit talia? Quis super tantæ misericordiæ viscera noi-
obstupescat? Quis non miretur? quis non collætetur? Bo-
nauentura in Soliloquii: Admiremur, gratulemur
amemus, laudemus, adoremus, quoniam per Redemptori
nostræ mortem de morte ad vitam, de tenebris ad lucem

de exilio ad patriam, de corruptione ad incorruptionem, de miseria ad gloriam, de luctu ad gaudium vocati sumus. Augustinus in Soliloquiis : *Omnis gloria, omnis laus, omnis magnificentia, omnis beatitudo, omnis clementia, sit Deo Patri & Filio, & Spiritui sancto.* Ad hanc miraculosam imaginem

Gratiarum actio.

Augustinus in Psalmum 49.

Sacrificium laudis querit à nobis Deus. Habebat hoc sacrificium laudis Zachæus in patrimonio suo, habebat vidua in sacello suo, habebat nescio quis hospes in dolio suo. Alius non alicubi, sed in animo suo : quia pax in terra hominibus bona voluntatis. O sacrificium gratuitum, gratia datum ! Non quidem hoc emi quod offerrem, sed tu donasti ; nam nec hoc haberem. Sacrificium laudis est, gratias agere illi à quo habes, & cuius misericordia tibi dimittitur quidquid tu mali habes.

Oratio.

Ambrosius Orat. ad SS. Trinitatem, & S. Ephræm.

Gratias ago labiis & corde, & omni qua valeo virtute, infinitæ misericordiæ tuae, Domine Deus noster, pro omnibus miserationibus tuis, quibus mirabiliter

nobis perditis subuenire dignatus es per Filium tuum Salvatorem & recuperatorem nostrum, qui mortuus est propter peccata nostra, & resurrexit propter iustificationem nostram : & nunc viuens sine fine, sedet ad dexteram tuam, & interpellat pro nobis, & simul tecum miseretur, quia Deus est ex te Patre, coæternus tibi & consubstantialis per omnia, unde potest nos in æternum saluare. Manda virtuti tuae, & confirma hoc quod operatus es in nobis. Perfice quod cœpisti, ut ad plenam tuæ pietatis gratiam mereamur peruenire. Fac nos per Spiritum sanctum intelligere, & mereri, ac debito honore venerari magnum.

1. Tim. 3, 16. *hoc pietatis tuae mysterium, quod manifestatum est in carne, iustificatum est in spiritu, apparuit Angelis, prædicatum est gentibus, creditum est mundo, assumptum est in gloria. S. Ephræm de Compunct. & passion. Gloria Patri, qui nos liberauit ex tenebris inferni, & posuit nos in paradiso voluptatis. Gloria Filio, qui nos liberauit in inextinguibili igne, ac verme æterno, nosque dignatus est dignitate cœlesti atque supernæ Ierusalem. Gloria Spiriti sancto, qui nos liberauit ex corruptela peccatorum, & confusione sempiterna, nosque coronauit in exultatione lumine vero, & exsuperante gloria in sæcula sæculorum. Amen.*

Ad imaginem Christi miraculosam
Vota Dauidis frequentiam Confessionis
offerentis.

Vota mea Domino reddam. Psalm. 115, 14.

ASSIDVITAS ET CONSTANTIA
IN CVLTV ET VSV
SANCTÆ CONFESSIÖNIS.

 VM quis ē naufragio, morbo lethali, aut
extremo periculo euasit per miraculum,
summo liberatori pium votum offerre,
apponere, & appendere in sacro Orato-
rio solet, tum in gratam accepti beneficij recorda-
tionem, tum etiam in deuotionem perpetuam erga
suum benefactorem, qui tantis eum malis, tantis
periculis exemit. Captiuus compedes & catenas,
claudus fulcra, naufragus tabulam, in qua saluus fa-
ctus est, appensam in primis dicat & consecrat.

I.

NAufragus ergo Dauid, qui post sacri Bapti-
smatis susceptionem relapsus est, & simul
naufragium passus mirabiliter euasit, euectus secun-
votum fre-
quenter
confitendi
tabula post
naufragium.

da tabula post naufragium , quæ Pœnitentia est, in memoriam sibi collati beneficij , & deuotionem perpetuam erga Redemptorem Deum , Pœnitentiæ Sacramentalis auctorem , suspendat in sacro Oratorio tabulam , salutis suæ instrumentum ac monimentum , quo peccatores moneantur & excitentur ad agendam pœnitentiam , in qua tota delinquentium salus animarum sita est. Suspenderunt captiui filij Sion , & pœnitentes quidem , organa sua , quibus canere ac ludere consueuerant. Testantur hoc

Psal. 136, 2 ipsi. *Super flumina Babylonis illic sedimus & fleuimus, cùm recordaremur Sion. In salicibus in medio eius, suspenderimus organa nostra.* Cùm suspenderent organa sua, communi voce clamarunt : *Filia Babylonis misera: beatus, qui retribuet tibi retributionem tuam, quam retribuisti nobis. Beatus, qui tenebit, & allidet paruulos tuos ad petram.* Misera Babylon , est anima peccatoris, cuius proles culpa est : tot fœtus edit & prodit, quot patrat crimina. *Concupiscentia cùm conceperit, parit pec-^{15.} catum.* Item : *Concepit dolorem, & peperit iniquitatem.*

Iacob. 1, Psal. 7, 15. Cupiebant vincliti , cùm organa sua suspenderent, vt Babylonis fœtus , antequam suimerent incrementum , ad petram alliderentur ; antequam flagitia crescerent , ad petram mysticam Ecclesiæ confitentis & absoluenteris proiicerentur. Hoc ipsum votum naufrag:

naufragi Dauidis est, cùm tabulam suam appen-
dit, vt filia Babylonis misera, misera scilicet ani-
ma, vbi peccata commiserit, recurrat ad Confessio-
nem, & ad pedes Confessarij, cuius absolutione,
cùm adhuc non adoleuerint, more parvulorum ad
petram commissa statim allidantur. Huc pertinet,
quod D. Petrus apud Clementem Epist. i. dicebat
singulis Christianorum, debere *actus suæ vitæ omni*
hora custodire, & in omni loco Deum respicere firmiter, sci-
re suas cogitationes malas cordi suo aduenientes ad Chri-
stum allidere, & Sacerdotibus Domini manifestare.

I I.

DAVID non solum eruptum è naufragio mira-
biliter se esse fatetur, sed etiam affirmat instar ^{Effigies} _{ouis errant-}
ouis errantis se fuisse, & pænè iam periisse. Errauit, ^{psal. 118,} inquit, *sicut ouis qua periiit.* Liber à tanto discrimine ^{176.}
& crimine, coram bono pastore gratitudinis ergo
simulacrum ouis perditæ statuit, vt intuentes con-
templantesque votum suum, quoties errauerint, &
à veritatis tramite declinauerint, suos agnoscant er-
tores, recognoscantque cælitus missum Pastorem,
qui non in passione solum, sed etiam in Confessio-
ne errata nostra suscipit in se, & in se sustinet. Om-
nes nos quasi oues errauimus, unusquisque in viam suam
declinauit: *et posuit in eo Dominus iniquitatem omnium*
nostrum.

nostrūm. Errauimus omnes vt oues , vt oues omnes
clameamus & balatum nostrum edamus. Hæc bona
hæc ingenua perditæ ouis conditio , vt cùm gre-
gem suum dimiserit , & pastorem suum amiserit,
frequentes edat balatus , quibus auxilium imploret,

*Repetita
Confessio
signum
prædesti-
nationis.*

repetat viam & ducem, vt ad caulas reuocetur. Hæc
eadem dos , hæc fors est animæ electæ , & simul
prædestinatæ , vt si aliquando aberrauerit , errantis
ouis mores imitetur , & in statu etiam peccati &
perditionis suæ declareret se non ad hœdos malos &
reprobos , sed ad oues potius seruandas saluandas.
Psal. 118. que pertinere. Ostendit ille, qui dixit : *Errauit sicut*
176. *ouis quæ periit.* Ostenderunt qui clamarunt ac re-
Istai. 53, 6. clamarunt : *Omnès nos quasi oues errauimus , vnuſ-*
quisque in viam suam declinauit : & posuit in eo Dominus
iniquitatem omnium nostrūm. Quamvis peccatores si-
imus , & vnuſquisque nostrūm dederit se in viam
suam, vt maior esset errantium numerus , errorum
que multitudo , *posuit in eo Dominus iniquitatem om-*
nium nostrūm , vt per vnius ac solius iniquitati
mentionem insinuaretur , propter crimina omnium
& singulorum hominum singulare peccatum, Chri-
stum de cœlis missum , & in has regiones venisse
Tanti ponderis vel vnum peccatum est , vt esset fe-
rendo solus , cuius humeris Pater illud imposui.

nec doluit sibi impositum , sed sub onere gemuit,
& gemere docuit animam quæ vel vnius criminis
farcina fuerit onerata. Cùm Christus ipse , in quo
Dominus iniquitatem nostram posuit & depositus,
tanto pondere pressus dicat , *Miser factus sum , et in-^{Psal. 37,7.}*
curuatus sum usque in finem. quî fieri potest , vt qui
patrator est criminis , eius grauitatem non sentiat?
Peccatum cùm consummatum fuerit , generat mortem . & ^{Iacob. 1,}
vbi mors est , sensus deest . Surge qui dormis , & exur-^{Ephes. 5,}
ge à mortuis , & illuminabit te Christus : bonus scilicet ^{14.}
pastor , qui perditam quærit ouem , & eam inuen-
tam , ac simul eius errorem suscipit in se ipse , &
humoris suis imponit.

III.

DAVID Rex , cùm Regum cederet nemini , di- <sup>Effigies Re-
gis Æthio-
pis.</sup>
uinæ maiestatis reus in miseram seruitutem ^{34.}
venit. *Qui facit peccatum , seruus est peccati.* Seruus ^{Ioan. 8,}
emptitus homo peccator est , *venundatus sub pecca-^{3. Reg. 21,}*
to; licet Rex & monarcha sit , transit in vile man-^{20.}
cipium. Hæc Regis Dauidis conditio , postquam
peccatum commisit , & à Domino defecit. Liber-
am , & quidem miraculose à statu miseræ seruitu-
is coram infante Christo & eius Matre effigiem
Æthiopis Regis apponit & appendit , vt qualis
nœtæ fuerit , innotescat , & ex quo statu pietas ac

misericordia diuina ipsum mirabiliter eduxerit, il-
lucescat iis qui sunt adhuc emptitij peccati serui &
vilia mancipia. Libertas inestimabilis est, quæ nul-
lo venditur auro, nemo qui illam non amet, nemo
qui illam non querat, si semel amiserit. Peccasti, &
omnem statim libertatem perdidisti, in misera-
delapsus seruitutem. Expertus illam fuerat Augusti-
nus, qui Tract. 41. super Ioannem exclamat: *O mi-
serabilis seruitus!* Plerumque homines, cum dominos ma-
los patiuntur, venales se petunt; non querentes dominum
non habere, sed saltē mutare. Seruus peccati quid faciat?
quem interpellat? apud quem venalem se petat? Deinde
seruus hominis aliquando sui domini duris imperiis fati-
gatus, fugiendo requiescit: seruus peccati, quod fugit? se-
cum se trahit quocumque fugerit. Non fugit seipsam ma-
la conscientia. Non est quod eat, sequitur enim se, non re-
cedit a se: peccatum enim quod fecit, intus est. Solum
vnum restat effugium, & simul refugium, quod
statim ostendit Augustinus: *Ad Christum omnes fu-
giamus contra peccatum, Deum liberatorem interpelle-
mus.* Interpellat illum Augustinus Sermone 48. *Veni
Domine Redemptor, veni. Agnoscat te captiuus, fugiat te
captiuator; tu es tu mihi liberator.* Hunc liberatorem in-
terpellauerat prius Dauid: *Dele, inquit, iniquitatem
meam.* Contraxerat vnam Rex labem, vnam macu-
lam,

lam , & statim ab inusta seruitutis nota mundari &
 purgari cupiebat. Qui officiis sordidis occupantur,
 ferrarij scilicet & carbonarij , denigrantur , macu-
 lantur; deturpantur , & non curant ; qui verò nobi-
 lioris sunt conditionis , minimam in se maculam
 non patiuntur , & si vel vnam similem habeant,
 statim delendam procurant. Sic Dauid , *Dele* , in-
 quid , *iniquitatem meam*. Non habeo nec exerceo sor-
 didum officium peccatorum , qui semper peccatis
 student ; sed cùm primùm deturpatam & denigra-
 tam animam meam esse deprehendo , recurro sta-
 tim ad fontem , & oro , *Dele iniquitatem meam*. Re-
 curro simul ad Matrem , miseram seruitutem abii-
 ciens , acceptansq[ue] gloriosam conditionem filius
 Euæ. Domine , quia ego seruus tuus , ego seruus tuus , &
 filius ancillæ tuæ. Dirupisti vincula mea , tibi sacrificabo
 hostiam laudis. Basilius in hunc locum : *Filius ancillæ*
tua sum , quam valde puellam adhuc inimicus decipiens ,
& à tuo abducens imperio , peccati seruam constituit. Sed
 ego ad te conuertor , ad pristinum redeo Dominum , anti-
 quam cognosco seruitutem. Dirupisti vincula mea , quo-
 niam à peccati seruitute liberasti. Idcirco tibi sacrificabo ,
 non quidem quadrupedem bisulcam aut ruminantem , ne-
 que volatilia pura , neque filiginem oleo conditam , neque
 lucidum thus ; vel illud compositum thymiana (hæc enim

ex terra tibi Domino offeruntur) sed meam ipsius possessionem, & cordis mei fructum, unde tuam laudem tamquam in altari quopiam mentem meam sacrificabo, & offeram tibi laudis sacrificium, innumeris holocaustis pretiosius.

IV.

Effigies leprosi.

Duid macula culpæ infectus, & mundus à lepra factus, se descripsit & depinxit in leproso illo Euangelico, cuius effigies appetet in Oratorio, sacrata ac dicata Deo, qui præter naturæ ordinem pœnitentem suum à lepra peccati mundauit atque purgauit. Vix dixerat, *Domine, si vis, potes me mundare;* cùm statim Christus ait, *Volo, mundare.* Difficultate rei impetrandæ solent à petitione deterreri homines sæpè; ne pœnitentes à postulatione veniæ terreantur, statim impetrant indulgentiam. Vix *2. Reg. 12. uid emiserat illam vocem, Peccavi Domino,* cùm statim occurrit Nathan, *Transtulit quoque Dominus peccatum tuum.* Hinc edocetus, rursus in vocem illam *Psal. 31. 5. erupit, Delictum meum cognitum tibi feci, & iniustitiam meam non abscondi. Duxi, Confitebor aduersum me iniustitiam meam Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei.* Pro hac orabit ad te omnis sanctus in tempore opportuno. Cùm facilis est impetratio, facilis est petitio, facilis & oratio. *Quid veniâ, quid indulgen-* *tiâ*

tiâ facilius? *Dixi, Confitebor aduersum me iniustitiam
meam Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei.*
 Quid inde? pro hac remissione & condonatione
 orabit ad te *omnis sanctus in tempore opportuno:* Omne
 tempus opportunum Deo est ut leprosi misereatur,
 semper hoc in ore habet, *Volo, mundare.* Præueniat
 reus in Confessione Deum, & verba leprosi usur-
 pet, *Domine, si vis, potes me mundare.* Qua super re
 de Casto connubio cap. 13. Iustinianus benè discur-
 rit, benè philosophatur: *Nihil sic cordis amissam re-* ^{iugis oris}
parat gratiam, sicut iugis oris confessio. *Si delictorum ma-* ^{confessio}
culis fœdatur, si hebetudine grauatur, si desperatione tan-
gitur, si agitur tentatione, currat ad Confessionem, & li-
berabitur. O beata Confessio, quæ Deum placat, reconci-
liat pœnitentem, cælum aperit, mundat cor, onus aufert,
mentem latificat, & remittit peccatum! unde Propheta
 sanctus: *Dixi, Confitebor aduersum me iniustitiam meam* ^{Psal. 31, 5.}
Domino, & tu remisisti impietatem peccati mei. Sit ita-
*que frequens, sit humilis, sit deuota, sit integra, sit lacry-*mosa, perseveransque.* *Quantò grauius est delictum, &*
crebrior reciduatio, tantò amplius assidua sit confessio. Eò
quidem corporis facies fit mundior, quò magis abluitur.
Hoc de interiori facie sentiendum est. Sordes quippe corpo-
*ris aqua, cordis autem contritio diluit & Confessio.**

V.

*Effigies pa-
ralytici.*

DAuid infirmitatis suæ conditionem recognoscens, & se similem paralytico deprehendens, Christo se humiliter præsentauit , cuius fauore ac beneficio de misero statu suo ereptus & extractus conualeceret , sicut re ipsa conualuit. Memor diuinæ beneficíæ , in æternum monumentum imaginem paralytici Euangelici ante Christum constitutam voluit esse formam suam , cuius intuitu pœnitens ad faciendam Confessionem moueretur , ductus non tam necessitate præcepti, quām cognitione propriæ ægritudiniſ & infirmitatis. Qua super re audiendus est S. Laurentius Iustinianus de Perfect. Monastic. conuersat. cap.19. Non coactè , non ex seruili timore , sed libenti animo , & sua sponte verè pœnitens confitetur. Caveat namque quod à multis reprehensibiliter agitur. Sunt nempe multi qui propterea ad Confessionem accedunt : quia confitendi instat tempus , vel quia Ecclesiastica statuta compellunt , aut quia Patrum decreta sic ordinant. O quām libentius hi tales sine confessione præterirent ! ô quām iucundiūs , quia ipsorum cor non est rectum cum Domino , sua peccata celarent ! sed ne calumnientur in publico, ne in congregacione detegantur, ne redarguantur à Prælato, id faciunt. Sciant verò huiusmodi, quoniam ipsorum talis confessio Deo parum grata, & sibi ipsis

ipſis modicūm eſt proficua. Sicut autem voluntarium fuit delictum, ita & ſpontanea debet eſſe confeſſio. Nam tepli, indeuoti, & ingrati cordis eſt indicium, nolle confeſſri. Qui verò veraciter ſe agnoscit, & Deum ardenter diligit, frequenter confeſſetur. Non tantūm ſemel, ſed ſæpius in ſuā pœnitentiā Psalmis culpam Dauid fatetur, & ad eius crebram frequentemque confeſſionem ducitur, vel ex eo maximè quod ait, *Quo-Notio Dei, Psal. 50,5.*
& ſuīt ſiūs, cauſa fre-quentis confeſſio-nis.

iam iniquitatem meam ego cognosco. Qui veraciter ſe agnoscit, frequenter confeſſetur, exemplo pœnitentis Dauidis, qui dicit de ſe: *Eruſt auit cor meum ver-Pſal. 24,2.*
bum bonum, dico ego opera mea Regi. hoc eft, vt com-mentatur Basilius, Conſitebor iudici, & accusatorem præueniam, patefaciens ipſe opera mea. Mandatum enim accepimus: Dic tu iniquitates tuas, vt iuſtificeris.

V I.

DAVID vitio luxuriæ ſuā iam perierat, ſed ſingulari Dei beneficio, qui obierat, reuixit, & in tanti fauoris compensationem prodigi Euangeli ci ſimulacrum diuino obtulit Patri, qui, teste Ambroſio Epift. 43. adolescentiorem filium, qui prodegerat omnem ſubtantiam à patre acceptam viuendo luxuriosè, regredientem tamen unius sermonis inflexus humilitate, quod in patrem peccaffe ſe fatebatur, occurſu pio fouit, ſuora collum eius cecidit, primam illi ſtolam, annulum, & calcea-

*Idem vsus
Confessio-
nis & Com-
munionis.*

calceamenta deferri iussit , atque honoratum osculo , donatum munere , admirabili suscepit coniuicio. Ad se reuersus , & ad Deum conuersus prodigus recurrit ad Confessionem , & simul ad Communionem , quarum vnius esse debet vsus , vna frequentia , quemadmodum iam citatus Iustinianus expressè definit. Se reuocat ad se , & in spiritu mœroris , & zelo compunctionis statuit se ante Dei tribunal , & humiliter de omnibus quæ cogitatione , omissione , verbo vel opere commisit , accusat se , atque vt sibi ignoscatur , exorat. Nec diu perseverat in prece , quin sentiat veniam se percepisse à Domino , dummodo purè ac fideliter confiteatur. Hæc namque regula , hic confitendi modus à cunctis qui Deo militant , & ad perfectionem attingere desiderant , seruandus est. Eò etenim mens fit Deo propinquior , quò mundior custoditur : atque tanto quisque dignior efficitur ad sumendum Dominici corporis Sacramentum , quantò à sordibus peccatorum fuerit purgatior. Duo namque Sacra menta hæc in unum conueniunt : amboque simul à Christi fidelibus frequentari oportet.

VII.

*Effigies ca-
ci à nasi-
uitate.*

DAuid lumen oculorum amiserat , & cæcitatatem incurrerat : mirabiliter visum recepit , & gratus Deo , Euangelici cæci effigiem constituit in Oratorio , vt oblatæ contemplator imaginis nouerit Christum

Christum esse , qui virtute suæ Confessionis cæcos illuminat. Cæcus cæco similis est , & hic similis alteri , qui cùm esset cæcus & mutus , scribit de ipso sacer Euanglista : *Erat Iesus eiiciens dæmonium , et il-* Luc. xi, 14. *lud erat mutum , & cùm eiecisset dæmonium , locutus est*
mutus , & mirata sunt turbæ. Grande miraculum : accepit loquela m, & visum , & tamen recepti visus nulla fit mentio. *Locutus est mutus.* Confessus est cæcus , ac virtute confessionis aperuit oculos , & oculorum lumen recepit. Habet vim hanc auricularis Confessio , vt cæcitatem absterget , lumen afferat , & quò causa maioris lumi-
nis iugis confessio. fuerit illa frequentior , eò prudentior & oculatior ille reddatur , vt quæ reiicienda sunt , quæ amplectenda , curiosius inspiciat. Quòd si confessio , eiusque frequentatio poenitenti amara sit , meminerit senioris Tobiæ , qui cùm cæcitate laboraret , piscis marini felle curatus & sanatus describitur. Dulcis ac suavis amaritudo est , quæ lumen oculorum affert ; amara verò peccati dulcedo est , quæ visum aufert. Consonat dictis sanctus Laurentius Iustinianus lib. de Obedientia cap. 15. dum ait : *Oris pia confessio est perficienda , sicut edocet per Spiritum sanctum mandat Ecclesia , quam proculdubio quantò quis exercuerit frequius , tantò erit Deo propinquior , sui interioris hominis eruditator clarior.* & paulò inferius enumerans vir-

tutes Confessionis , asserit : *Purgat sordes, relaxat facinora , infundit lumen.*

VIII.

Effigies Samaritanæ.

DAuid benè & verè contritus atque confessus, reuocatus est à Samaritanorum via , quam priùs peccando intrauerat , canitque reuersus ad se: *Conuertere anima mea in requiem tuam , quia Dominus benefecit tibi. Quia eripuit animam meam de morte , oculos meos à lacrymis , pedes meos à lapsu.* Dauidis anima instar Samaritanæ ceciderat , & instar eiusdem mulieris surrexit & resurrexit , ducensque Dauid summi beneficij loco conuersionem animæ suæ , benefactori suo appendit imaginem Samaritanæ mulieris , quæ iuxta puteum Iacob peccata sua confessa est , & posteà in ciuitate Samariæ diuinum suum Confessarium laudauit & celebrauit. Hæc pulchra pœnitentis vota , confessio criminum , & confessio laudationum , de quibus loquitur Psalm. 115, 14. Dauid ipse : *Vota mea Domino reddam.* Augustinus in hunc locum. *Confessio duobus modis accipitur in Scripturis : est confessio laudis , quæ pertinet ad honorem ; et confessio gementis , quæ ad pœnitentiam pertinet eius qui confitetur.* Confitentur enim homines qui laudant Deum confitentur, cùm accusant se, & nihil dignius facit lingua. Verè puto, quòd ipsa sunt vota , de quibus dicitur in Psal-

*Confessio
laudis &
culpa fre-
quentanda.*

no; Reddam tibi vota mea, quæ distinxerunt labia mea. Psal.65.
 Quam addictus & affectus esset erga vnam & alte-^{14.}
 ram Confessionem, & nos omnes affectos velit Da-
 uid, vel ex hoc intelligi potest, quod cum semel pro-
 posuisset, Vota mea Domino reddam coram omni populo Psal.115,
 eius, iteret eamdem in ipso Psalmo sententiam, Vo-^{14.} Psal.115,
 ta mea Domino reddam in conspectu omnis populi eius, in^{18.}
 triis domus Domini, in medio tui Ierusalem. Excitat nos
 David, ad iterandas frequentandasque diuinorum
 audationum nostrarumque culparum confessiones,
 et eadem promptitudine animi, qua Deum celebra-
 nus, peccata nostra confiteamur.

I X.

DAVID lotus & ablutus, qui prius oderat lu-<sup>Effigies
Transfigura-
tio-
nis.</sup>
 cem ne arguerentur opera eius, ad lucem ve-
 git, ac solem vidit qui apparuit in monte Thabor,
 ibi effigiem sui reliquit in tribus illis Apostolis, qui
 splendoribus Christi illustrati, & eius niuibus can-
 idati, mysteriis sacræ Transfigurationis affuerunt.
Ascende in montem tu qui euangelizas Sion. dictum est Isai.40,9.
 aiæ. & ille quidem in montem Thabor ascendit,
 pœnitentibus ait, *Lauamini, mundi estote, auferete* Isai.1,16.
alum cogitationum vestiarum ab oculis meis. Quæ ver-
 a versans Iustinianus lib. de Obedient. cap.15. ait:
Con corporis ablutionem, sed cordis commendat præcipit-

que munditiam. Aqua namque corporales abluit maculas,
 spirituales verò delictorum confessio salutaris. Hoc Pro-
Psal. 50,9. pheta intelligens, Dominum deprecabatur dicens: Asper-
 ges me hyssopo, & mundabor; lauabis me, & super ni-
 uem dealbabor. Nouerat quippe non sui esse arbitrij, re-
 etam ac Deo placitam de propriis facinoribus compunctionem
 habere; neque innocentiae mentis, ad libitum obtine-
 re candorem. Hoc speciale est munus ad profectum & me-
 ritum prærogatum electis. Nam clamor vocis, motus la-
 biorum verbalis confessio, tunsio pectoris, corporis inclina-
 tio, & plura eiusmodi sunt, quæ valet ex se coram Deo
 quisque peragere, minimè tamen humilitatem cordis, piæ
 compunctionis gemitum, & gratum facientis charitatis
 possidere spirillum. Hoc namque solius Dei est opus. Præ-
 uenit enim gratia ipsius prædestinatos ad vitam, conuer-
 tit aueros, veritatisque infundit lumen habitantibus in
 regione umbræ mortis. Christus transfiguratus est, qui
 lumen & nimium candorem infundit dicenti Pro-
Psal. 50,9. phetæ, Asperges me hyssopo, & mundabor; lauabis me,
 & super niuem dealbabor. Quis iste Sol iustitiae re-
 splendens in monte Thabor, qui illuminat, & non
 comburit? Qui, ne comburatur peccator, radiis di-
Ioh. 20,
22. uinx iustitiae excitat flatum Spiritus sancti, insuffla-
 uit, cum instituit, & condidit Sacramentum Con-
 fessionis, & æstum iustitiae suæ repressit, ne læde-
 ret.

ret, ne offenderet pœnitentes. Quoties accedis, quo-
ties ad pedes Confessarij venis, flatum cælestis aëris <sup>Recreatio
frequentis
confessio-
nis.</sup>
quæris, & inuenis, ne ardores solares sentias, sen-
tias lumen. *Accedite ad eum, & illuminamini, & fa-* Psal. 93, 6.
cies vestræ non confundentur. Tunc facies peccatorum
confundentur, cùm in extremo iudicio Sol iste
comparebit, totus ardens, & ignitus, & fatus Con-
fessionis Sacramentalis deerit. Benè monet Augusti-
nus in Psalm. 99. *Semper confitere, semper enim habes*
quod confitearis. Difficile est in hac vita, ut sic homo mo-
retur, ut nihil inueniatur in eo quod reprehendatur. Opus
est ut te reprehendas, ne ille reprehendat, qui condemna-
turus es.

X.

DAuid, quem surdum fecerat culpa, & con- Effigies
sundi sa-
nati.
fessio auricularis aures & auditum surdo præ-
buit, ut monita sibi data perciperet & exciperet, in
actionem gratiarum iconem surdi Euangelici ap-
pendit, dedicauitque Christo, qui sustulit surditatem.
Hoc suo voto monet, & hortatur pœnitentes,
ut, qui surdi vitio suo viuunt, Confessionis Sacra-
mentalnis virtute aures & auditum recuperent, qui-
bus consilia diuina Confessiorum ore prolata ac-
cipiant, acceptent, & seruent. Quare nobis præsti-
terit Deus auditum agens de perfectionis gradibus

cap.4. in hæc verba declarat Iustinianus: *Ob hoc itaque nobis Deus tribuit auditum, quatenus, ipso mediante, corde intelligeremus eloquia diuina tñ sancta, tñ per eum instrueremur de iis quæ ad salutem pertinent, reiiciendo inepta, virtutibusque contraria.* Huius diuinæ scientiæ & cognitionis sanctæ schola erēcta & condita est in Sacramento Pœnitentiæ, vbi Confessarius vices magistri agit, & eius auditor qui confitetur, pœnitens est. Nemo repente fit summus, & qui summus cupit esse, diu frequentat scholas, in quibus artes & facultates docentur, & qui eloquiorum diuinorum & monitorum consiliorumque salutarium doctus auditor esse desiderat, sæpè ad Confessionem recurrat, sæpè audiat & attendat, quæ è sede sua dictat, præscribit, & præfinit Confessarius. O quam bene lib.4. Musicæ asserit Augustinus, *Laborat magister docens tardos.* Tardi discipuli, qui tardè veniunt ad Confessionem, & in iis qui munere magistri fungitur, laborat & insudat, laborat & Christus, qui primus ac primarius confitentium præceptor est. Cùm surdum hominem in Euangelio sanauit, *ingemuit,* & forsan idcirco gemitum edidit, vt ostenderet quam laboraret in homine, qui tardus ad scholam Confessionis accederet.

*Tarda con-
fessio labo-
riosæ con-
fessario.*

Marc. 7,

34.

XI.

DAuid miserandum suum statum iam pertæ-
sus, sibi pénitus displicuit, vt magis Deo pla-
ceret. Et quidem ita placuit, vt in eius habitatio-
nem venerit Christus per gratiam, cuius aduentus
beneficium in effigie Centurionis Euangelici ex-
pressum & explicatum est, vt & pœnitens totus Da-
uidicus sit, quocum cap.13. de Casto connubio lo-
quitur Iustinianus: *Suscepturus igitur quisque verbum*
in cordis habitaculo, illud amoris dilatet desideriis, mun-
det à maculis delictorum; ornetque decore virtutum, alio-
quin Verbum sponsum fugabit à se. Si enim mortalis sus-
cepturus mortalem tanto cum studio interiora domus mun-
dat à sordibus, atque diuersis componit ornamentis, quan-
tò magis Verbum susceptura anima sic se extergere, sicque
disponere debet, vt nil in se indecorum; nil inordinatum
remaneat, quod aduentantis aspectui valeat displicere.
Magnus hospes Christus est, cui pœnitens per dis-
plicentiam sui ornatum & honoratum animæ suæ
parat hospitium, quoties se suāsque culpas ad pedes
Confessarij ponit, & deponit. Christus gratus ho-
pes iis qui sponte sua Sacramentum Confessionis
requentant, ingratus iis qui semel, non tam vo-
untate ducti, quàm necessitate præcepti compulsi,
uam faciunt expiationem. Non semel in anno tan-
tum

*Effigies
Centurio-
nis.*

*Animæ
sapè ex-
pianda.*

tum domos suas purgant homines , sed s̄apē hoc præstant , & tamen sunt , & non pauci , qui animas suas per annum semel scopa Lazarī , id est Confessionis emundant. Numquid melior aut pretiosior domus anima humana est? Vtinam sic horreres scelerā quibus sordidata est anima , quām horres sordes quibus domus maculata est, vt tam vnius quām alterius munditiem æquè curares, licet adeò diuersæ ac disparis conditionis existant.

X I I.

*Effigies
Magda-
lena.*

DAVID adeptus cordis munditiem, quæ melioris viræ propositum in posterum secum importat , conditionem animæ suæ in Maria Magdalena mundatam per Pœnitentiam esse deprehendit, & religiosi voti loco , eius formam in Oratorio obtulit. Quisquis præ oculis Mariam Magdalenam habet , excitatur ad pœnitentiam. Vnde & S. Augustinus Serm. i. de Assumpt. ait : *Si te deliquisse meministi , suadeo , vt Mariæ Magdalena conuersionis recorderis , & tamquam ad Domini vestigia posita præteritas maculas lacrymarum fontibus laues , vt & tu merearis al ipso Domino audire ; Confide filia , fides tua te saluam fecit.* Exemplar quidem non solùm pœnitentiæ , sed etiam iugis & frequentis , constantis ac perseuerantis Confessionis Maria Magdalena est , quæ aſ fuerit

*Matth. 9,
22.*

sueta pedibus Saluatoris , diuelli ab illis non poterat, vt firmum illud propositum, quod in Confessione sua conceperat , tenaciter seruaret , mordicus custodiret. Quisquis venit ad pedes Christi, statuere debet firmiter se de cetero non peccaturum, & si forsitan peccauerit , renuatque redire ad pedes Christi, primum propositum satis debile , satis infirmum erat : non quia solùm deliquit, sed etiam quia adhuc placet delinquere. Benè Ambrosius lib. 2. de Pœnitent. cap. 11. *Quid enim est quod differas?* An. vt ^{Dilatio}
^{confessio-}
^{nis noxia.} plura peccata committas? Qui solitus est furari, & rem furto ablatam domino non restituit , ideo non reddit , quia de nouis cogitat latrociniis. Omnis peccator à Deo auertitur, conuertiturque ad creaturam quam sibi adiudicat , & intito omnium Domino ibi accipit & furatur , & redire ad Deum procratina vel recusat, quoniam noua furta , noua peccata meditatur : sin minus , reuenteretur ad Christum , eius pedibus prouolueretur , misericordiam eteret , indulgentiam impetraret. Quòd si bonus utro pœnitentiam suam distulit , verum & certum sit idcircò eam distulisse , quia noua furta , noua latrocinia meditabatur. Quòd si sera tardaque eius pœnitentia benè cessit & successit , prodigio simile t, in quo Deus quid facere possit ostendit , quid

tecum faciet , si differas usque ad mortem confessionein , non ostendit ? Cui occurrit Ambrosius in Exhortat. ad Pœnitent. *Positus*, inquit , in ultima necessitate ægritudinis suæ , si acceperit pœnitentiam , & mox reconciliatus fuerit , & vadit , id est , exit de corpore : fateor vobis , non illi negamus quod petit , sed non præsumo dicere , quia bene hinc exit . Non præsumo , non polliceor , non dico , non vos fallo , non vos decipio , non vobis promitto . Fidelis bene viuens securus hinc exit , agens pœnitentiam dum sanus est , & reconciliatus , si postea bene viixerit , securus est . Secura Magdalena est , & anima secura pœnitentis per omnia Magdalena similis , quæ tenax boni propositi , ut bene viueret , pedibus Christi adhæsit & inhæsit .

XIII.

*Effigies
Chananæ.*

DAVID , qui potius Deo quam hominibus commisit , ut pro commisso crimine pœnas lueret , incidit in benignas & humanas Dei manus , cum venit ad Sacramentum Pœnitentiæ , in quo Christus egit & se gessit cum Dauide , quemadmodum se habuit cum Chananæa , imposta pœnitentia , dum seuerius cum illa agit . *Misericordiam & iudicium cantabo tibi Domine* , ait Dauid , misericordiam in liberatione filiæ Chananææ , iudicium irseuera cum eius matre tractatione : misericordiam

in curatione animæ meæ , iudicium in medicinali
inficta mihi satisfactione. Nec solùm misericor-
diam & iudicium cantat Deo , sed in rei gestæ me-
memoriam affert & offert in sacro hoc Oratorio effi-
giem mulieris Chananææ , quæ verâ imago animæ
Dauidicæ est salutarem acceptantis pœnitentiam.
Pungitur à Christo Chananæa , & ita pungitur, vt
magis ac magis ad se ipsum illam alliciat. Rosa
quò magis pungit, magis attrahit : attrahit & Deus,
cùm pœnitentem affligit & castigat. Credo , & cre-
de experto Dauidi , qui ait , *Conuersus sum in ærumna* Psal.31,4.
mea (conuersus scilicet ad Deum) *dum configitur spi-*
na. Magnam quidem habet cum rosa consonantiam
Confessio Sacramentalis. Rubet rosa , & spinas ha-
bet: & Sacramentalis Confessio Sanguine Christi
rutilat, nec spinis caret , quæ pungant , cilicia , ieiunia , & alia id genus similia. Vtrumque pœnitenti
proponitur , rosa & spina : qui rosam diligit , non
deterretur à spinis ; & qui amat Confessionem Sa-
cramentalem , non retrahitur à pœnis & pœnitentiis,
sed potius attrahitur, vt frequentius confiteatur.
Nostrorum solutio debitorum & salutarium me-
licaminum administratio ab inflictis pœnitentiis
dependent. Creditor noster Deus est, & singulis die-
bus oramus & clamamus, *Dimitte nobis debita nostra.* Matt.6,12.

Extra Sacramentum hæc debitorum solutio ardua satis & difficilis est , quoniam solùm penes debitorem est ut soluat : in Sacramento verò ex opere operato creditorī , & non solùm ex opere hominis satisfacentis debita refunduntur. Cùm ergo singulis diebus oras , *Dimitte nobis debita nostra* , ostende te id velle , id te desiderare recurrendo ad Confessionem , in qua facilis est compensatio debitorum. Frequentiùs anima quām corpore ægrotamus & laboramus , & ad animæ curationem salutares nobis pœnitentiæ applicantur & imponuntur , quæ mirabiliter virtute Sacramenti Pœnitentiæ salutem nostram efficiunt & operantur. Cùm laboramus , & malè affecto corpore sumus , si sciamus salutares esse in aliqua apotheca medicinas , ad eam recurrimus : recurramus quoque ad sanctæ Ecclesiæ officinam , in qua iniunctarum medicamenta pœnarum certissima sunt salutis animarum nostrarum remedia.

XIV.

*Effigies La-
vari.*

DAuid confessus & absolutus , pulchrum & aptum acceptæ absolutionis typum simul & votum offert & præsentat Christo , qui cùm esset in statu peccati mortuus , iaceret & fœteret in sepulchro , & vinculis ac nexibus funeralibus constrin geretur

geretur , vitam ei præbuit , abstraxit è sepulchro , à vinculis liberauit. Hæc vnius Sacramentalis absolutionis beneficia sunt , quorum particeps pœnitens fit , quoties se Christo & Sacerdotibus eius absolumentum proponit. Proponat se frequenter ille , qui priuatus vita iacet vincitus & ligatus in tumulo peccatorum. Et quis tantus hostis animæ suæ , vt cùm possit eam à morte , à sepulchro , à barathro liberare , adhuc eam à peccato & eius atrocibus pœnis detineri patiatur. *Qui diligit iniquitatem , odit animam suam* , in se ipsum sœuus & impius. Apud quem piissimus Christus semper sollicitat , vrget & instat , vt peccator animæ suæ misereatur , semper clamat & reclamat : *Lazare , veni foras.* Hoc est , vt ait Ambrosius lib.2. de Pœnitent. cap.7. *Quid iaces in tenebris conscientie , & delictorum tuorum sordibus , quodam reorum carcere ? Exi foras , delictum proprium prode , vt iustificeris. Ore confessio fit ad salutem. Si confessus fuerit à Christo vocatus , claustra rumpentur , & omnia soluentur vincula , et si corruptela corporeæ fætor grauis sit. Pudeat peccatorem non respondere vocanti , & reuocanti à funesto statu miserandam eius animam.* Non est cur Lazarus erubescat , cui velamen confusonis statim , vt foras prodiit , ablatum est , & quidem meritò. Rursus Ambrosius: *Quia venia donatus*

est, reuelare faciem, aperire vultum iubetur: Non habet enim quod erubescat, cui peccatum remissum est. Ablato illo velamine, pulchra satis apparuit imago, quam Iustinianus cap. 12. de Casto connubio eleganter describit. Hæc imago, & imaginis pulchritudo non in corporis elegantia, non in carnis progenie, non in decore vultus aut in valetudine seu fortitudine membrorum, sed intus, in anima consistit. Hanc detur patculpa tantò deterius, quanto grauior est. Sapientia verò reformat in lumine suo vehementius, quo abundantius se communicat. Tantò verò perfectius se communicat, quanto amplius ipsam ad se suscipiendam reperit animam. Disponit quidam illam peccatorum dolor, cordis gemitus, lacrymarum effusio, pu-

*Imago fre-ra confessio. Ad hanc frequentandam nos vocat ima-
quenter, go Lazari, effigies reformati Dauidis, cui culpa co-
nstantis. ronam abstulit, absolutio restituit; & quod amplius est, Regio ac principali spiritu eum peccatum priuauerat, & gratia Dei Rex denuò regali animo*

*psal. 59,9. prædictus proclamat, & quidem ab ipso Deo, Ju-
da, inquit, Rex meus. Iudas nomen est Confessionis,
cui si accesserit absolutio Sacramentalis, nomen est
principalis ac Regalis honoris & dignitatis.*

X V.

*Effigies
Matthei
Apostoli.*

DAVID iam reuocatus ad vitam, ut acceptum beneficium compenset, & simul ut soluat debitum

bitum pœnæ , opera pietatis exercet , & in primis munus magistri obit , vt ad Deum errantes peccatores reducat ; eapropter ait Dauid Psalm.65, 8. *Benedicte Gentes Deum nostrum , & auditam facite vocem laudis eius. Qui posuit animam meam ad vitam.* additque deinde vers.14. *Reddam tibi vota mea , quæ distinxerunt labia mea.* Reddit vota satisfactionis , & in primis affert & offert Christo imaginem Matthæi Apostoli , qui conuersionis suæ beneficium conuersione plurimarum animarum compensauit. Quæ causa est , vt in tanto cultu ac veneratione Matthæus ubiuis terrarum habeatur , de quo in eius Seminitate Iustinianus . Meritò illum sacrosancta colit Ecclesia , cærimoniasque effert , interpellat precibus , celeritate commendat , atque præclara eius martyrij veneratur insignia , per quem talia tantaque diuinorum eloquiorum percipere rudimenta promeruit . Nequaquam ergo sum deesse debet reverentiae cultus , qui & seipsum exhibuit Deo , & sermonis sacri pro communi omnium profetu studuit esse minister . Et quidem nec minister nec intus magister fuisset , nisi esset ita assiduus in hola Christi . Cùm Spiritus sanctus assistat & præt Sacramento Pœnitentiæ , quem à vinculis peccatorum absoluit , incitat & accendit ad conuersiōem proximorum , sicut Dauid , & Dauidicus Matthæus

*Schola confessionis
frequen-
tanda.*

thæus accensi & inflammati sunt. Hic effectus Sacramenti vix apparere solet in iis, qui raro veniunt ad confessionem, appareat ac lucet in iis, qui soler-tes ac diligentes obeunt hanc Spiritus sancti schola-m, in qua, assiduè frequenterque confitentes, ita proficiunt, ut euadant professores Pœnitentiaæ, & errantibus peccatoribus eam doceant, suadeant, ac persuadeant.

XVI.

*Effigies fe-
mine flu-
xum san-
guinis pa-
tientis.*

DAuid, qui sibi & aliis per peccatum carnis fuerat offendiculo, pœnas de seipso statuit sumere, ut quæ peccauerat caro, in seipsa mortificata lueret. Nec conspirasset in se, nec fluxum sanguinis, nec carnis luxum tenuisset & refrænasset, nisi diuinitus adiutus fuisset. Hoc ipsum recognoscens, voti loco, Christo appendit imaginem Euangelicæ mulieris, quæ cùm fluxum sanguinis pateretur, dicit: *Si tetigero tantum fimbriam vestimenti eius, salua ero.* Tetigit fimbriam, & salua ac incolmis euasit. Exiuit de Christo virtus, vt & ipse fassus est, & à diuturno morbo, in cuius curatione totam suam substantiam consumperat, mulierem recreauit. Accidit sœpè hominibus, quod huic mulieri accidit. Sœpè homines carnis suæ passionibus diuexati, & male tractati, exhauriunt se, Patres spiritales consulendo,

*Matt. 9,
21.*

*Frequenter
confitentes.*

lendo, & varia exercitia mortificationum exercendo, nec tamen sufficiens remedium pro curandis sanandisque carnis affectionibus inueniunt, donec fatigata iam anima dicit; *Si tetigero tantum fimbriam vestimenti eius, si prouoluas eius pedibus, & dedam me confessionibus, salua ero.* Erit, quandoquidem virtus emanat tanta de Christo, ut pœnitentiæ impositæ mirabilem hanc vim habeant, ut frænum affectionibus ac passionibus iniiciant, ita docente ac definiante Concilio Tridentino sess. 14. cap. 8. *Procul dubio enim magnopere à peccato reuocant, & quasi fræno quodam coercent hæ satisfactoriæ pœnæ, cautioresque & vigilantiores in futurum pœnitentes efficiunt: medentur quoque peccatorum reliquis, & vitiosos habitus male vivendo comparatos contrariis actionibus virtutum tollunt.* Nec verò securior illa via in Ecclesia Dei umquam existimata fuit ad amouendam imminentem à Domino pœnam, quam ut hæc pœnitentiæ opera homines cum vero animi dolore frequentent. Tanti refert fimbriam Christi Domini sæpè tangere, & Sacramentum Pœnitentiæ frequentare.

XVII.

DAuid, postquam de pœnis ac pœnitentiis car-
 ni peccatri*ci* irrogandis egit, non per hoc fa-
 cere satis existimauit debito quod contraxerat, sed
 Rrr ceni-

*Effigies
mutis sa-
nati.*

censuit iudicauitque opus esse recurrere ad creditorum Deum , & obnoxè orare ac rogare, vt in parte in debitæ solutionis , etiam preces suas admittat , nec non laudes & exaltationes , quibus eius bonitatem efferre conatus est. Deus , qui votum Confessionis Sacramentalis acceptauit , orationis & confessionis laudatoriaꝝ votum etiam admisit , sicut exposita sanati muti , orantis & laudantis Deum imago in Oratorio declarat. Conueniunt ita inter se oratio & Confessio Sacramentalis, vt cap.5,16. Epist. suæ Iacobus Apostolus dixerit , *Confitemini ergo alterutrum peccata vestra, & orate pro iniicem, vt saluemini.* Conueniunt ita inter se confessio laudis & confessio criminis , vt olim diceretur reo , ne crimen suum sileret *Ioan.9,24.* & occultaret , *Da gloriam Deo.* Hæc summa Dei gloria est, vt reatum nostrum cognoscamus & exponamus, veniam & indulgentiam impetremus. Hinc nam *Isai.30,13.* tum vt dixerit Isaias , *Exaltabitur parcens vobis.* Non igitur honorat Deum , qui peccatis non se exonerat. Frequens in diuinis laudationibus est , qui frequens & assiduus est in Confessionibus suorum criminiū. Non indiget nostra glorificatione & exaltatione Deus , nos indigemus , vt quod debemus Deo , facta confessione rependamus. Hinc Paulus *cap.3,23.ad Romanos,* *Omnis peccauerunt, & regent glo-*
ri.

*Nescit
Deum lau-
dare, qui
nescit con-
fiteri.*

ria Dei. Egent diuina gloria, cuius honor in confessione non solum laudatoria, sed etiam accusatoria consistit. Quisquis eget eleemosynis, eorum domos, in quibus accepturus est, frequenter adit & obit, ergo cum pœnitens indigus sit diuinæ gloriæ, quæ est in Confessione Sacramentali, recurrat sœpè ad Ecclesiam, vbi indigentia suæ leuamen mediumque facilè habebit.

XVIII.

DAuid, etsi diues opum & opulentus fuisset, potuissetque aureas & argenteas statuas erige-re Deo, maluit offerre atque proferre statuam diui Petri pœnitentis, ut ostenderet eam se oblationem fecisse atque libasse, quam Petrus dolens & afflictus dicauit & consecravit. Petrus spiritum contribulatum, cor contritum & humiliatum obtulit, & David hoc ipsum litauit. *Ex abundantia cordis os loquitur,* & quisquis corde contritus & humiliatus est, veniet ad oris confessionem, ut cor suum coram Deo & eius Vicario effundat. *Contritus verè,* sicut ait Iustinianus cap. 15. de Obedient. quemadmodum dispergit delicta quæ fecit; ita cum rubore & mœrore accusator est sui; non alteri, sed sibi culpam obiicit. *Ego, inquit, sum qui peccavi, ego Deum meum offendii, conscientiam propriam fœdavi, contempti legem, gratiam repuli, vitiis &*

Effigies Pe-
tri pœni-
tentis.

March. 12,

34.

dæmonibus me subieci; libertatem amisi, sponte & nemine cogente deliqui. In iis verbis compunctus ex corde peccatus suum tundit, fundit lacrymas, emitit suspiria, preces ingeminat, orat ex corde, aduocat Sanctos, Angelos interpellat, ac Deo cum gemitibus errata commissa confiteratur. Tamdiu vero prostratus in humili postulatione perseverat, donec erga se Dominum sentit esse placatum. Nam diuina clementia nequaquam sinit pœnitentem, & veniam humiliter flagitantem, vacuum ab oratione discedere, dicente Propheta: Cor contritum & humiliatum Deus non despicies. Exclamat ibidem Iustinianus: Mira res, mirabilisque misericordia Dei & Redemptoris nostri. Gemit peccator intra se, doletque perpetrasse delictum, & confessim placatur Altissimus. Confitetur errorem

^{Semper da-} suum, & ex hoc acquirit veniam. Non præfigitur trans-
^{tur ad ve-} gressoribus certum tempus ad pœnitendum, non aditu-
^{niam adi-} negatur ad poscendam indulgentiam, neque numerus sta-
tuitur petitionum ad remissionis gratiam promerendam

Ezech 18, Quoties, ait, ingemuerit, non recordabor. Si semel, si bis
^{22.} si decies, si centies, si millies illum peccasse pœnituerit, ini-
quitatum ipsius nequaquam memor ero. Hoc insinuare vo-
luit Saluator noster, cum Petro interroganti, si usque se-
pties fratri aduersum se delinquenti indulgere deberet, re-

Matth. 18, spondit inquiens: Non dico tibi usque septies, sed usque
^{21.} ad septuagies septies: tacite videlicet significans, ut quotie-
veniar

veniam petat, toties ignoscat. Quod autem Petro Dominus indicauit esse faciendum, hoc ipsum agere erga misericordiam flagitantes dubitet nemo. Nam ipsius Domini est vox illa exhortationis, quæ ait: Estote misericordes, Luc. 6, 36. sicut & Pater vester misericors est. Concludit Iustinianus: Quamobrem inexcusabilis est apud Deum, quisquis voluntarie peccat, & in delinquendo perseverat potissimum, cum Dei bonitas sit ad ignoscendum paratissima, & ad percipiendum remissionem criminum via effecta sit lata. Sinum namque suum in persona Domini ad suscipiendos omnes toto terrarum orbe diffusa sancta mater expandit Ecclesia. Expandit Ecclesia sinum, non ut dona & munera accipiat, sed ut Christianum Dauidem ac Petrum suum poenitentem contritum & afflictum corde benignissime recipiat.

XIX.

Dauid, postquam iam euaserat è naufragio, Effigies crucifixi. non modò tabulam, in qua saluus in portum venit, sed salutarem suum, & ipsum quidem crucifixum, pro voto summo æterno obtulit Patri. Christus è cruce pendens cum iniquis reputatus est. Agnus innocens erat, & reum Agnum crimina nostra fecerunt. Quoties illa confitemur, eius innocentiae consuliimus, & reos nos esse ostendimus. Ea propter satis prudenter Ecclesia sancta vtriusque Confessio ostendit innocentiam Christi, & idcirco frequentanda.

sexus fidelibus mandat ac præcipit , vt tempore Christi patientis peccata sua saltem confiteantur, cupiens hoc pacto insolentem Redemptorem manifestare , homines verò nocentes , quorum causa ipsa sanctitas & innocentia crucem & mortem subit. Ergo quisquis Sacramentum Pœnitentiæ frequenter , desiderat , vt Christus inculpatus etiam atque etiam innotescat ; & qui tardus est ad confessionem, tardus etiam est ad eius innocentia defensionem. Quamdiu se tegit homo reus , necesse est , vt quasi reus Agnus immaculatus patiatur. Quanti verò valeat apud Deum huius generis confessio, satis apparet in bono illo Latrone , qui in extremo mortis articulo ostendit virtute suæ confessionis se peccato-rem , Christum verò omni culpa , omni peccato carentem. *Vnus autem de his, qui pendebant, latronibus, blasphemabat eum dicens : Si tu es Christus, saluum fac temetipsum, & nos. Respondens autem alter increpabat eum, dicens : Neque tu times Deum, quod in eadem damnatione es. Et nos quidem iustè, nam digna factis recipimus, hic verò nihil mali gessit.* Pulchra Confessio, qua talem habere meruit absolutionem. *Hodie, inquit Christus, tecum eris in paradyso.* Huius confessioni æstimator , & simul rei confitentis imitator S. Laurentius Iustinianus Serm. de Passione Domini : *Me-*
ment

Luc. 23,
39.Luc. 23,
43.

mento mei , inquit , non tantum ut veniam in regnum tuum , verum etiam ut doloribus compatiar tuis , tuæque communicem passioni. Incongruum est nempe , ut te patiente , te languente , te moriente , ego à cruciatis illæsus efficiar , potissimum cum tui sim causa mortoris. Ego enim sum qui deliqui , ego qui meis exigentibus culpis vindictam merui , iustitiam Dei irritavi. Conturbavi namque cælum , Angelos despexi , prævaricatus sum legem , diabolum latificali , offendii Sanctos , promissa vilipendi , Deoque semper aduersus fui. Tu horum nil egisti , cum sis Agnus innocens , sanctus Dei , à facinoribus immunis , Patri obtemperans , hominumque singularis amator. Tædet prorsus me vitæ meæ , terret me conscientia , trepidare me cogunt perpetrata delicta , dum te Regem gloriae , decorum regni , Unigenitum Dei , Angelorum gaudium , in cruce pœnè exspirare conspicio , aspernari à perfidis audio , mea perferre supplicia cognosco.

Cæsarius lib. II. de Morientibus , cap. 38.

Magister Thomas Theologus cum lecto decumbens esset moriturus , vidit diabolum in angulostantem : quem cum cognouisset , voce Martini allocutus est eum , dicens : Quid hic adstas cruenta bestia ? Dic mihi , quid est quod maximè vobis noceat ? Cumque ille nihil responderet , Scholasticus subiunxit : Adiuro te per Deum viuum , qui iudicaturus est viuos (et) mortuos ,

mortuos, & sæculum per ignem, vt dicas mihi huius interrogationis veritatem. Ad quod dæmon respondit: *Nihil est in Ecclesia, quod tantum nobis noceat, quod sic virtutes nostras eneruet, quam frequens confessio. Quamdiu enim homo in peccatis est, peccatis dico mortalibus, omnia eius membra ligata sunt, & non potest se mouere: cum vero peccata eadem confiteretur, statim liber est, & mobilis ad omne bonum. Quo audito, Doctor ille bonus, & Crucis Christi fidelis prædictor, lætus expirauit, & confirmauit, artem benè viuendi ac benè moriendi sitam esse in Confessione, quæ est certa & secura ad sacram Communionem via, quam i. Corinth. xi, 28. diuinus Paulus ostendit, inquiens: Probet autem se ipsum homo, & sic de pane illo edat, & de calice bibat.*

SACRI
ORATORII
PARS TERTIA
PIARVM IMAGINVM
NOVEM SANCTARVM VIRGINVM
CVM SVIS INSIGNIBVS
ET
ANIMÆ INNOVATÆ
CVLTV ET VSV
SACRAE EVCHARISTIAE;
IN GRATIAM
CELEBRANTIVM ET COMMVNICANTIVM.

H Y M N V S
 COMPOSITVS AD NUMEROS
 CIRCVMSTANTIARVM.
 SACRAE EUCHARISTIÆ
 CANTATV S PER VIRGINES
 AD NUMEROS SVORVM INSIGNIVM.

PERISTASES , siue circumstantiae septem numero , pro actibus humanais à Philosophis & Theologis recensentur , quas numerat sanctus Thomas 1. 2. quæst.7. artic.3. comprehensas illo versu ,

Quis , quid , ubi , quibus auxiliis , cur , quomodo , quando.

abiungit earum expositionem Angelicus Doctor : considerandum est enim in actibus , quis fecit , quibus auxiliis & instrumentis fecerit , quid fecerit , ubi fecerit , r fecerit , quomodo fecerit , & quando fecerit . Hæc omnia consideranda sunt in summo actu , quem fecit Christus , cum condidit Eucharistiam . Et qui en ad numeros harum circumstantiarum compitum Hymnum ab eodem sancto Thoma cantant non verbis , sed rebus virgines , ad numeros

suorum insignium. Hic chorus nouem virginum
nouem cælestium Musarum.

Canunt quis fecit

CAECILIA & DOROTHEA.

Pange lingua gloriæ
Corporis mysterium,
Sanguinisque pretiosi,
Quem in mundi pretium
Fructus ventris generosi
Rex effudit gentium.

Canunt quid fecerit

CATHARINA ALEX. & CATHARINA SENENS.

Nobis datus, nobis natus
Ex intacta Virgine,
Et in mundo conuersatus,
Sparso verbi semine,
Sui moras incolatus
Miro clausit ordine.

Canunt ubi fecerit

AGATHA & CLARA.

In supremæ nocte cœnæ.
Recumbens cum fratribus,

Obij-

*Obseruata lege plenè
Cibis in legalibus,
Cibum turbæ duodenæ
Se dat suis manibus.*

Canunt quibus auxiliis & instrumentis fecerit

LVCIA & THERESIA.

*Verbum caro, panem verum
Verbo carnem efficit:
Fitque sanguis Christi merum,
Et si sensus deficit:
Ad firmandum cor sincerum
Sola fides sufficit.*

Canunt cur fecerit

BARBARA & AGNES.

*Tantum ergo Sacramentum
Veneremur cernui:
Et antiquum documentum
Novo cedat ritui:
Præstet fides supplementum
Sensuum defectui.*

Canit quomodo fecerit, & quando fecerit,
GLORIOSA IN ASSUMPTIONE MARIA.

*Genitori, Genitoque
 Laus & iubilatio,
 Salus, honor, virtus quoque
 Sit, et benedictio:
 Procedenti ab utroque
 Compar sit laudatio. Amen.*

SACRA EUCHARISTIA
Ars artium benè viuendi, & benè
moriendi,
Figurata & illustrata.

Audi Hymnum, & attende ad imagines & insignia CAECILIAE & DOROTHEAE. Ad hanc formam celebra, communica, & Viaticum sume.

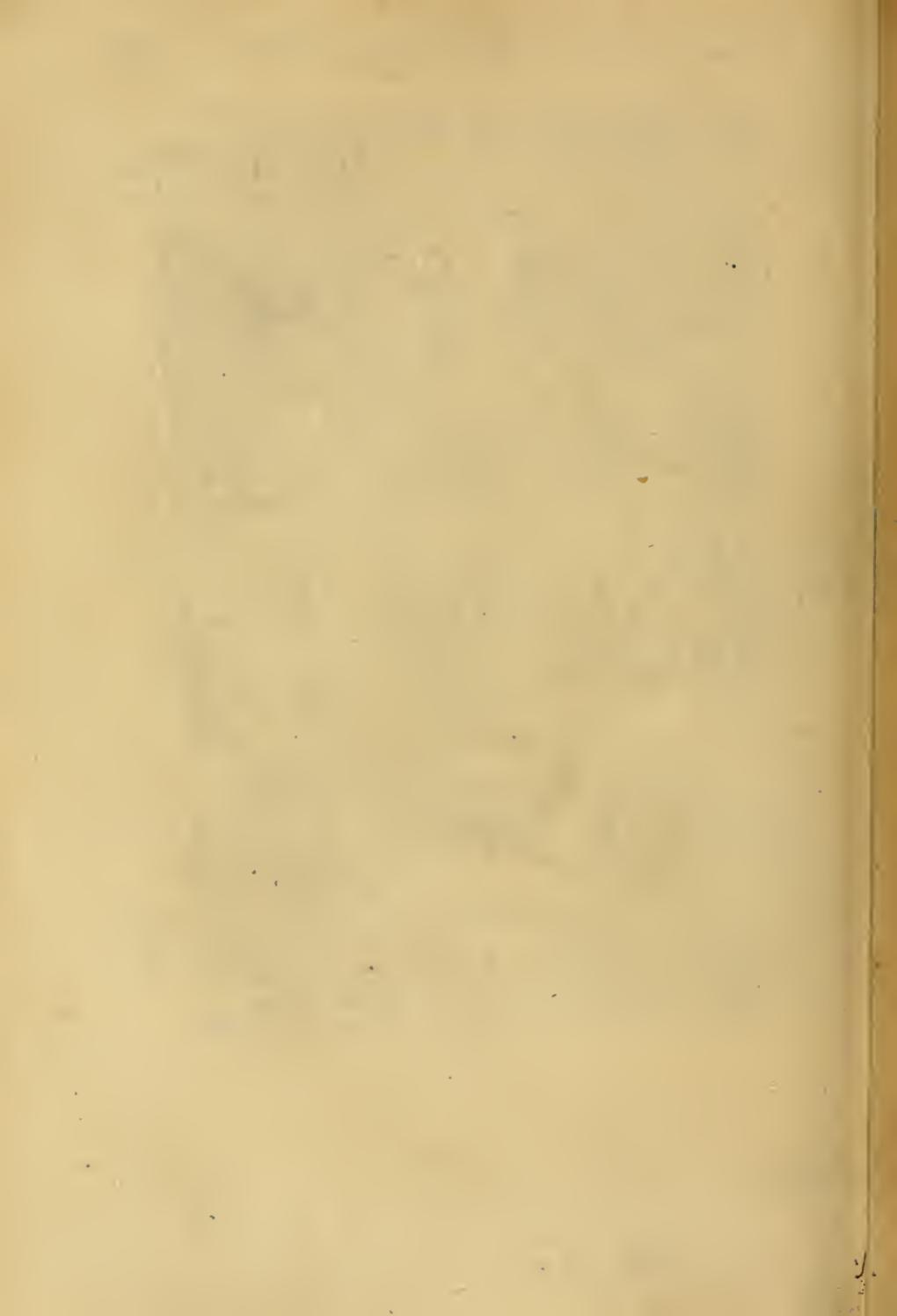
CAECILIA
Canit organo.

DOROTHEA
Fructum signat.

Pange lingua gloriosi
Corporis mysterium;
Sanguinis p̄ pretiosi,

Quem in mundi pretium
Fructus ventris generosi
Rex effudit gentium.

IMAGO TRIGESIMASEPTIMA
EXPLICATA,
SS. CÆCILIAE ET DOROTHEÆ
CANENTIVM MORE CÆLESTI
QVISSIT REX IN EVCHARISTIA.

Postquam pœnitens Dauid rite confessus *Explicatio.*
& absolutus est , de sacro Pœnitentiæ
Oratorio in Oratorium sacrosanctæ Eu-
charistiæ transit , vbi venerabile Sacra-
mentum inuenit, quod S.Dionys. Eccles.Hierarchiæ
cap.3. Parte i. *Sacramentum Sacramentorum* meritò ap-
pellat , quippe quo nihil melius , nihil splendidius
& purius esse potest. *Quid enim bonum eius est, & quid* ^{Zachar. 9.} _{17.} *vulchrum eius , nisi frumentum electorum, & vinum ger-*
minans virgines? Germinat vinum virgines , summae
artis bene viuendi ac moriendi duces & magistras,
quæ occurruunt rhythmum Ecclesiasticum canentes
in honorem Eucharistiæ,

*Pange lingua glorioſi
Corporis mysterium.*

Canunt cælesti more , *Cæli enarrant gloriam Dei* , non *Pſal. 18. 2.*
am sonitu verborum, quām signis & insignibus si-
Ttt de-

derum & astrorum. *Non sunt loquela*े , neque sermones , quorum non audiantur voces eorum. in quem locum Basilius , Neque sermonem , inquit , emittunt , neque verbum aliquod proferunt , sed sola ordinis sui ostensione , *&* terram uniuersam , *&* mare ad laudandum Deum vocant. Ita cælestes quoque virgines & Musæ sermonem nullum emittunt , nec verbum aliquod proferunt , sed suis quæque propriis insignibus enarrant & cantant gloriam venerabilis Sacramenti , in quo Rex & Dux sanctæ & immaculatæ virginitatis assistit.

*Concentus
cælestis,*

Organi,

Binæ & binæ virgines procedunt , canunt & modulantur , non tam vocibus quam insignibus quibus exprimi & ornari consuerunt , innuentes , exprimentes declarantesque partes singulas Hymni Eucharistici , quæ singulis suo ordine assignantur Cæcilia in primis , quæ in suo ludens organo semper pingitur picta , organo modulatur ,

*Pange lingua glorioſi
Corporis mysterium.*

Pſal. 118.
20. Cantabat ad organum illa , *Fiat cor meum immaculatum , ut non confundar.* Hæc excitat nouum Dauiden venientem ad Communionem , vt corde & anima immaculatus accedat. Hoc ipsum quod canit & signat organo suo Cæcilia , intus in corde experitus anim

anima communicantis, testante D. Laurentio Iustiniiano cap. 19. de Monast. perfect. *Nihil tunc ibi, nisi dulcisona interioris hominis cantica, clamores desideriorum, gratiarum actiones, laudum præconia, affectionum gemitus resonant in laude dilecti.*

Accedit & Dorothea ornata canistro fructuum, *fructuum.* quos legit in paradiſo, & per Angelum transmisit, & hæc eadem comitata suis insignibus prosequitur,

*Quem in mundi pretium
Fructus ventris generosi
Rex effudit gentium.*

Quod canit & signat fructibus Dorothea, sonat Homil. 8. in Ecclesiast. Nyssenus. *Caro Verbi, & sanguis qui est in hac carne, non unam habet gratiam, sed est suavis iis qui gustant, & appetendus iis qui desiderant, & iis qui diligunt amabilis.* Sonat clarius Nicolaus Cabasilia in Exposit. Liturg. cap. 3. *Fructuum primitias offerabant antiqui, nos autem tamquam vitæ nostræ primitias hæc dona Deo consecramus.* Ambæ virgines, Cæcilia & Dorothea, præferentes insignia sua, rebus loquuntur, non verbis, quis sit auctor Sacramenti, sacram honorant Eucharistiam, monentque celebrantem & communicantem, ut cor suum aptent in similitudinem picturæ, & eam imitari conentur, dum offeunt & percipiunt sacram Synaxim.

*Euchari-
stia**sacrifi-
cium,**Communio,**Viaticum.*

Hoc Sacramentum, vt ait S. Thomas 3.p. q.73. a.4. habet triplicem significationem. Unam quidem respectu præteriti, in quantum scilicet est commemoratum Dominiæ passionis, quæ fuit verum sacrificium: & secundum hoc nominatur sacrificium. Aliam autem significationem habet respectu rei præsentis, scilicet Ecclesiastice unitatis, cui homines aggregantur per hoc Sacramentum; & secundum hoc nominatur Communio vel Synaxis. Tertiam significationem habet respectu futuri, in quantum scilicet hoc sacramentum est prefiguratum fruitionis Dei, quæ erit in patria; & secundum hoc dicitur Viaticum, quia hic præbet nobis viam illuc perueniendi. Et secundum hoc etiam dicitur Eucharistia, id est bona gratia; quia gratia Dei vita æterna, vt dicitur Rom.6. Habes ergo in Cæciliæ & Dorothea formam sacrificij, Communionis, & Viatici.

S A C R I F I C I V M.

O salutaris Hostia.

Celebra Sacerdos ad Cæciliæ formam,
& eius insignia.

*Qualis Cæ-
cilia, talis
& anima
Sacerdota-
lis.
Psal.26,6.*

Canit organo Cæcilia, vt & anima Sacerdoti adhærens eidein Virgini, dicat: Circuiui, & immolaui in tabernaculo eius hostiam vociferationis: can tabe

tabo, & psalmum dicam Domino. Ritè ac rectè hostia vociferationis Eucharistia est, quæ voce sacerdotali conficitur & perficitur, & quidem tam mirabili ac sublimi, vt cùm ille consecratoria verba prouuntiat, vox eius usque ad Dei thronum perueniat. Magnum Sacerdotis organum, cuius sonus adyta cælorum penetrat. *Circuiui*, inquit, *& immolauit hostiam vociferationis.* Circuit Sacerdos, circumspicit se, ne quid lateat in corde suo, quod tanto deroget sacrificio, oratque more Cæciliae: *Fiat cor meum immaculatum, ut non confundar.*

Psal. 118,
80.

Nouerat sanè Cæcilia, corpus suum esse virginis ^{Organum corporis.} animæ organum, & in eo hostiam laudis offerebat. Discat & Sacerdos carnem suam temperare, discat componere & disponere, vt mente & spiritu psallat, *Dirupisti vincula mea, tibi sacrificabo hostiam laudis.* Corpus humanum ex elementis componitur, de quibus agens Sapiens cap. 19, 17. ait, *In se elementa dum conuertuntur, sicut in organo qualitatis sonus immutatur, & omnia suum sonum custodiunt.* Sonat ac resonat in organo qualitatis anima, cùm nihil inordinatum nihil inornatum est in corpore Sacerdotis.

Cæciliae organum flante & reflante aëre sonum suum edit, & cùm consecrat Sacerdos, sciat se or-

Organum Ecclesiae, & Spiritus sancti. ganum esse Catholicæ Ecclesiæ , cuius nomine sacrificium altaris conficit. Mutum organum esset, nisi Spiritus sanctus adesset. Hinc Augustinus lib.3. de Trinit. cap.4. monet : *Nec linguam eius , nec membranas, nec atramentum, nec significantes sonos lingua editos, nec signa litterarum conscripta pelliculis, Corpus Christi & Sanguinem dicimus , sed illud tantum quod ex fructibus terræ acceptum , & prece mystica consecratum ritè sumimus ad salutem spiritualem in memoriam pro nobis Dominicæ passionis. Quod cum per manus hominum ad illam visibilem speciem perducitur, non sanctificatur , ut sit tam magnum Sacramentum , nisi operante inuisibiliter Spiritu Dei, cum hæc omnia , quæ per corporales motus in illo opere fiunt , Deus operetur.*

Oratio Ecclesiæ & animæ celebrantis ad formam Cæciliæ.

MVnera , quæsumus Domine , oblata sanctifica, & corda nostra sancti Spiritus illustratione emunda.

Consonant Sacrificium , & Dorothea.

*Mystica
Dorothea
anima Sa-
cerdotis.*

ARbor vna nobilis crux est , in cuius elogium canit Ecclesia sancta : *Hæc est arbor dignissima in paradisi medio situata. Ex hac paradisi arbore frumentum*

ctum Eucharistiæ Christus legit, canitque propter-
eà Ecclesia: *Fructum salutiferum gustandum dedit Do-*
minus mortis suæ tempore. & rursus: *A fructu frumenti*
& vini multiplicati fideles, in pace Christi requiescunt.
Cùm ergo Sacerdos ad Sacrum faciendum venit,
cogitet ad paradisum vocari se, vt legat è cruce fru-
ctum, è cruce, inquam, quæ in altari necessariò col-
locatur, vt coram illa peragat sacrificium. Christus
sanctis ac puris manibus ex arbore fructum cepit,
legit & Dorothea; carpat & anima immolantis Sa-
cerdotis, vt talis euadat, qualem optabat Dauid: Psal. 23, 4.
Quis ascendet in montem Domini? aut quis stabit in loco
sancto eius? Innocens manibus, & mundo corde: imun-
do corde, sicut Cæcilia erat; innocens manibus,
sicut erat Dorothea.

Non peragit solus sacrificium altaris Sacerdos, Minister
Sacerdotis
Angelus.
vtitur & ipse ministro, qui locum Angeli tenet,
cuius angelico ministerio vsus, quodammodo trans-
nittit ad populum fructum, quem colligit in alta-
i. Habet Angelum Dorothea, habet Sacerdos mi-
nistrum, qui sacris mysteriis assistit. Cùm verò non
olùm agat de communicandis populo fructibus,
ed etiam transmittendis in cælum, cælestis Angeli
peram implorat, & orat.

Oratio Ecclesiæ & animæ celebrantis
ad formam Dorotheæ.

SVpplices te rogamus , omnipotens Deus : iube
hæc perferri per manus sancti Angeli tui in
sublime altare tuum in conspectu diuinæ Maiesta-
tis tuæ : vt quotquot ex hac altaris participatione fa-
crosanctum Filij tui Corpus & Sanguinem sumpse-
rimus , omni benedictione cælesti & gratia re-
pleamur.

C O M M V N I O .

O sacrum conuiuium, in quo Christus sumitur.

Communica ad formam Cæciliæ,
& eius insignia.

*Mystica
Cæcilia a-
nima com-
munican-
tis.*

SIt non solùm in offerente Sacerdote , sed etiam
in Davide percipiente sacram Synaxim , spiri-
tus Cæciliæ virginis, quæ cantu suo celebrat Eucha-
ristiam. Celebret quoque ipse , vt panem Angelo-
rum more Angelico manducet. Modulantibus ir-
cælo organis cibum suum Angeli sumunt , idcirco
cum panis è cælo descendit , vna voce cecinerunt
Luc.2,14. *Gloria in altissimis Deo , & in terra pax hominibus bon-
voluntatis ; & canendo declararunt , cælestem Eu-
charistia*

charistiae panem cum laudibus esse capiendum. Ad has laudes excitat virgo Cæcilia, pangit illa, *Pange lingua gloriosi Corporis mysterium*: pange Christiane Dauid, in voce exultationis & confessionis, sonus epulantis. Quid sic? ratio petenda est ex Augustino in Psalm.99. Nolite putare, quia deficitis in laudando: laudatio vestra quasi manducatio erit. Quantum laudatis, tantum vires acquiritis; & tantum dulcescit, quem laudatis.

Modulantibus organis sancta Cæcilia canit, ad cuius imitationem, sicut monet Ecclesia mater, in voce exultationis resonent epulantes in mensa Domini. Quam benè Ambrosius lib. de Bono mortis cap.6. hanc consonantiam, hanc resonantiam describit!

Iusti anima vtitur corpore velut instrumento, aut organo, Anima in qua velut præclara artifex, quod vult obsequium corporis suauitas, ducit, & effingit de eo speciem quam elegerit, & eas quas dulcedo voluerit facit in eo resonare virtutes, pangens nunc modulos castitatis, nunc modulos temperantiae, sobrietatis carnen, integratatis dulcedinem, virginitatis suavitatem.

Resonat virtutes anima, & tamquam apis argumentos deseruiens veniat ad fauum mellis. Pangat nodulos castitatis, ut sine labe accedat ad Eucharistiam. Pangat modulos temperantiae, ut temperatis passionibus, passum Christum amplectatur.

Resonet suave carmen sobrietatis , vt sobriè viuat,
 & haustum pretiosi Sanguinis hauriat. Sonet integritatis dulcedinem , vt totam se venerabili Sacramento deuoueat. Adiungat virginitatis suavitatem , vt in suo fonte dulcedinem ipsam degustet & oret.

Oratio Ecclesiæ, & animæ communicantis ad formam Cæciliæ.

Præbeant nobis , Domine , tua sancta feruorem , quò eorum pariter & actu delectemur & gustu.

Consonant Communio, & Dorothea.

Mystica
Dorothea
anima
communi-
canis.

Sit in Dauide ad sacram Synaxim accedente Spiritu virginis Dorotheæ , vt dignus sit qui pascatur & fruatur sacris fructibus Eucharistiæ. Diuidi fructus sunt , necessarij , & voluptarij , teste Ambrosii libro de Noë & arca cap. 23. fructus Eucharistiæ non cessarius est. *Nisi manduaueritis carnem Filij homini & biberitis eius sanguinem , non habebitis vitam in vobis.* Fructus est , qui miram dulcedinem affert. Gaudete ; & videte quoniam suavis est Dominus.

Anima in-
nouata & vo-
luptas, &
recreatio.

Anima voluptariis , hoc est , sapientiae fructibus alitus , citatus Ambrosius ait. Hos fructus facile deprehendet,

des , si canistrum Dorotheæ consideres ac contempleris , & qui sunt in eo fructus , arbitreris esse Eucharisticos. Vnde cùm ad templum sanctum venis ut Sacramentum percipias , cælestem percipe voluptatem , vt & animam tuam alas. Alebat & suam sapientissima Maria , cùm canebat : *Exultauit spiritus meus in Deo salutari meo.* Exultant quoque communicantes fideles , qui vno ore & consona voce cantant , *Ex altari tuo Domine Christum sumimus , in quem cor & caro nostra exultant.* Vnde & Ecclesia vel in ipsa Dominica sacræ Passionis orat , & orare doet animam fructibus Eucharistiæ recreatam. Luc. 1, 47.

Oratio Ecclesiæ , & animæ communicantis ad formam Dorotheæ.

A Desto nobis , Domine Deus noster : & quos tuis mysteriis recreasti , perpetuis defende absidiis.

V I A T I C V M.

Quem libertate donaueris , nequaquam vacuum abire patieris , sed dabis viaticum de gregibus , & de ca , & de torculari tuo. *Deut. c. 15, 13.*

Cyrillus lib.7. de Ador. *Liberavit nos gratis Dominus : postquam verò nos liberos fecit , id est , à peccatis ab-*

*solutus, adiecit seipsum viaticum tamquam victimam omnis
maculae expers, concedens, ut viuificam benedictionem
participaremus, sanctam dico Carnem & Sanguinem. Hoc
Deut. 15, existimo, quod ait lex, oportere suppeditari viaticum de
23. ouibus, & de frumento, ac vino, vocatis ad libertatem.*

O panis infirmorum!

*Ad formam Cæciliæ & Dorotheæ
viaticum sume.*

Psal. 126, 5
Viaticum tollit confusione, & amaritudinem mortis.
Psal. 118, 20.
Fulcite me floribus, stipate me malis, quia amore languore Floridi fructus erumpunt in Eucharistia, quos ostendit & offert ægro iacenti, ac in lecto decumbentis.

Cant. 2, 5.
Dorothea. Cum dederit dilectis suis somnum, ecce hereditas Domini, filij; merces, fructus ventris. Psalle exemplo cygni morientis:

Cui

Cum dederit dilectis suis somnum, ecce hereditas Domini, filij; merces, fructus ventris. Psal. 126, 4

Sicut sagittæ in manu potentis, ita filij excusorum.

Beatus vir qui impleuit desiderium suum ex ipsis: non confundetur, cum loquetur inimicis suis in porta.

SIGNACULVM cultus & usus EUCCHARISTICI,
SIGILLVM Cæciliæ & Dorotheæ
 impressum animæ.

Conficiunt elementa organum, cum cap. 19.
 v. 17. dixerit diuinus Sapiens, *In se elementa dum conuertuntur, sicut in organo qualitatis sonus immutatur, omnia suum sonum custodiunt.* Conuertuntur quasi in qualitatis organo elementa, ex quibus foetus & fructus naturales proueniunt. Fructus cœlestis paradisi Eucharistia est, & ad eius productionem accedunt & conueniunt ignis diuini amoris, aqua supernæ gratiæ & spiritus sapientiæ Dei, quæ quidem elementa sonum suum in hoc mysterio custodiunt, & nobis pretiosum hunc fructum progenerant. Consonant itaque sibi Cæcilia & Dorothea, organum & fructus satis sibi respondent, satis conueniunt ut confiant unum signaculum cultus & usus Euccharistiæ. Consonant ambæ Reginæ suæ Esther,

Reginæ virginum Mariæ, quæ tota Eucharistica est: ipsa Spiritus sancti organum est, & ipsa fructum benedictum protulit Regem, cuius memoria in sacra Eucharistia recolitur. De quo fructu Psalmista

Psal. 4, 8. ait: *A fructu frumenti, vini & olei sui, multiplicati sunt.* quasi dicat, Deus præbet viuum & frumentum materiam venerabili Eucharistiæ, quibus ritè consecratis, homines multiplicantur & augentur spirituitalibus bonis in Ecclesia. Atque hic est fructus ille spiritualis, quem Dorotheæ fructus, quos in imagine *Ioan. 6, 33* depictos vides, mysticè designant. *Panis enim Dei est,* *Psal. 22, 5.* qui de cælo descendit, & dat vitam mundo. *Calix item Zach. 9, 17* inebrians, & frumentum electorum, & vinum germinans virgines. Flores autem quos in calatho circumfert, repræsentant spiritales illos flores honoris & gratiæ quas venerabilis Eucharistia dignè communicantibus præbet. Hæc enim quasi vitis fructificat suavitatem odoris, & flores eius fructus honoris & honestatis.

ATTENTIO.

Attende, & audi.

In omni ore indulcabitur eius memoria, & ut Eccli.49,2.
musica in conuiuio vini.

Quando sederis, ut comedas cum Principe, diligenter Prou.23,1.
 attende, quis ille Princeps sit, cuius solemnis Sigillum
 memoria agitur in Eucharistia. Memoria iusti cum impressum
 laudibus melliflui cantus, & musicæ, quam in organo anima.
 suo edit cælestis Musa Cæcilia, æmula Regis
 Dauidis qui in mystico organi lusu primas tulerit. Hic Rex cultor memoriam Eucharisticae, ostendit,
 quis fecerit, quis hanc memoriam reliquerit. Memoriam Psal.110,4
 fecit mirabilem suorum misericors & miserator
 Dominus: & ut tantum colat Domitium, ait, Exur- Psal.56,9.
 ge gloria mea, exurge psalterium & cithara. Loquitur
 secum Dauid, quæ est in hunc locum interpretatio
 Basili: Psalterium & citharam seipsum Propheta vo-
 cat. Velut enim musico quodam organo in seipso propheti-
 cam melodiam sonabat, seipsum tamquam ad hymnodiam
 excitans. Attende diligenter & audi, Memoria iusti
 cum laudibus dulcium & suauium fructuum, quos
 cælestis Musa Dorothea profert, & cantibus suis ef-
 fert,

Cant. 2,3. fert , cuius æmula anima celebrantis ac communi-
cantis respondeat: *Sub umbra illius quem desideraueram sedi , & fructus eius dulcis gutturi meo.* Hæc in-
signium virginalium impressio , hæc forma sigilli
est. Adiungitur & annexitur fortius chartæ sigil-
lum , comprimitur & forma eius exprimitur. Cùm
chartæ instar sit particeps rationis anima , in qua
Deus naturæ legem descripsit , cùm agatur de im-
primendo in ea signaculo sanctorum Virginum &
martyrum Cæciliae & Dorotheæ , opus est ut per se-
dulam & accuratam mentis & cordis attentionem
earum effigies fortiter applicentur, aptentur & com-
primantur, quæ quidem coarctatio sine stricto vin-
culo dilectionis & affectionis , qua anima innouata
in Eucharistiam feratur , fieri nequit.

Audi Hymnum , & attende ad imagines & in-
signia vtriusque CATHARINÆ. Ad hanc formam
celebra , communica , & Viaticum suum.

CATHERINA ALEX.
Datum, et natum;

CATHERINA SENENS.
Passum signat.

Nobis datus, nobis natus
Ex intacta Virgine,
Et in mundo conuersatus,

Sparso verbi semine,
Sui moras incolatus
Miro clausit ordine.

IMAGO TRIGESIMA OCTAVA
EXPLICATA,

SS.CATHARINÆ ALEX.& CATHARINÆ SENEN.

CANENTIVM MORE CÆLESTI,

QVID DET VR IN EVCHARISTIA.

 v i venit vt sacris assistat altaribus , & ^{Explicatio} sacrosancto se pabulo Eucharistiae reficiat , obuias sibi virgines habet , quæ suis insignibus ac concentibus eum exipiunt , vt intra Oratorium adducant . Occurrit traque Catharina , præcedit Alexandrina , & de ^{concentus} ^{cælestis,} nore picta præcinit ,

*Nobis datus , nobis natus**Ex intacta Virgine.*

Præcinit stylo cælesti , cuius monetur Iob cap.38. vers.4. *Ubi eras , cùm mē laudarent simul astra matutina?* Luminaria matutina laudant suum benefactorem splendidis suis insignibus , in quam formam non um vocibus quām accepti annuli signo , sacram ucharistiam virgo celebrat. Regia virgo Catharina est Regibus Arabiæ similis , qui stellâ cæli ducti , simul instructi , cælesti more , non tam verbis ,

quām signis auri, thuris, & myrrhæ Deum in carne natum coluerunt, & adorarunt. Cūm necdūm regia virgo Catharina Alexandrina esset aquā lustrali tincta, sed solum catechuimena, requisitus puer IESVS, vt sponsæ loco haberet illam, votis eius non annuit, nuptiis suis animam indignam censuit, quæ necdūm lauacro Spiritus sancti fuerat emundata. Post suscep̄tum iam Baptisma, interueniente serenissima MARIA, puer Iesu Catharinam sponsam sibi de legit, cui pronubum annulum clælestis Sponsus donauit.

Annuli, Magnus hic fauor, grande donum, summum hoc beneficium est; quod etiam accipit anima, cūm ad nuptias Eucharistiae sacræ admittitur, & mystica Catharina redditur, vt & canere pos sit, *Nobis datus, nobis natus ex intacta Virgine.* Hoc ipsum quod cantibus & insignibus præfert Catharina Alexandrina, cognoscit in anima communicantis patrari D. Laurentius Iustinianus cap.9. de Monastic. perfect. *Pia etenim mens tanti sponsi lætificata præsentia, venerando hoc mediante Sacramento, repletur gaudio, exultatione perfunditur, humilitate deiicitur, lumine irradiatur, pace satiatur, roboratur fide, deuotione saginatur, atque indissolubili amoris vinculo interius Redemptori copulatur.* Atque hanc potissimum ob causam (inquit

(inquit S. Dionysius Eccles. Hierarch. cap.3. Parte 1.)
id quod præcipuis quoque aliis Sacramentis commune est,
huic per excellentiam præ ceteris est attributum, ut singu-
lariter Communio & Synaxis appelletur; quòd nimirum
diuinas quoque vitas nostras ad uniformem colligat deifi-
cationem, atque deiformi dissitorum coagmentatione cum
illo uno communicet, viuatque.

Proxima Catharinæ Alexandrinæ Senensis Ca-
 tharina venit, sacræ passionis monilibus insignita,<sup>Insignium
sacræ pas-
sionis.</sup>
 qualis & ipsa efformari consueuit, ut qui datus &
 natus ex illibata Virgine fuit, passum & crucifixum
 pro nobis fuisse discamus. Canit illa:

Sparso verbi semine,
Sui moras incolatus
Miro clausit ordine.

Signat itaque cantibus & insignibus Christum pa-
 sum, cuius passionis memoriam in consecratione &
 Communione celebramus. *Enimuerò* (inquit sanctus
 Dionysius Eccles. Hierarch. cap.3. §.12.) *quomodo no-*
bis diuina ista imitatio aliter obueniat, nisi tam præstan-
ium memoriam beneficiorum Dei, sacerdotalibus prædicati-
onibus atque mysteriis iugiter innouetur? Hoc itaque fa-
 mus, ut Eloquia iubent, in eius commemorationem. Et
 aulò post, *Dam*, inquit, *Sacerdos aut Pontifex ad sa-*
rofanetam ex diuino instituto procedit consecrationem, re-

uerenter simul & vti decet, de sacrificio dignitatem suam superante se purgat, ad Christum prius exclamando, Tu didisti, Hoc facite in meam commemorationem, &c. Ad formam igitur patientis Christi componit se Catharina, cui similes, ait Damascenus lib. 4. de fide Orthod. accedamus desiderio ardenti, manus in crucis modum formantes, Crucifixi corpus suscipiamus. Vtraque nobis Catharina exemplo sit, vt ad formam vtriusque nos ipsos efformeimus, ac componamus ad Eucharistiae Sacrificium, Communionem, & Viaticum, quod est summum & extreum beneficium.

S A C R I F I C I V M.

O salutaris hostia!

Celebra Sacerdos ad formam Catharinæ
Alexandrinæ, & eius insignia.

*Qualis Ca-
tharina, ta-
lis & ani-
ma Sacer-
dotis.*

CAtharina Alexandrina, dum canit, *Nobis da-*
tus, nobis natus ex intacta Virgine, excitat, mo-
net & mouet animam Sacerdotis celebrañtis, vt
tota sit virginalis, referens in se MARIAM, de qua
Epiphanius: Dico illam esse cælum, thronum simul, &
crucem, extendens enim vlnas suas Dominum portauit:
eamdem appello Sacerdotem pariter & altare. Sacerdos,
qui ad celebrationem venit, animam altaris instar
compo-

componat, vt Christum accipiat: præferat crucem, qui manibus Christum tractat: cælum referat, qui panem de cælo ministrat: erigat in se thronum, qui Regem regum vocat, excipitque venientem. Marianus Sacerdos erit, qui hæc diligenter præstet: quique I E S V M puerum mysticæ Catharinæ, puræ scilicet animæ, pro qua celebrat, ostendat & impendat.

Catharina annulum mysticum accipit, accipit & Sacerdos, cùm potestas Sacerdotalis à Christo Sacerdote suïmmo procedat, qui & annulum à Patre accepit, vt cùm creatus Pontifex esset secundùm ordinem Melchisedech, Sacerdotes omnes signaret. Huc pertinet quod libro de Iosepho cap.7. Ambrosius ait: *Quid enim sibi vult annulus digito eius insertus, nisi vt intelligamus, pontificatum ei fidei esse delatum, vt alios ipse signaret?* Summa consecrandi potestas, quæ ^{poteſtas}_{Sacerdo-tis.} in Christo eminet, penes Sacerdotes tantùm est, quibus solis datum, vt conficiant mysticam Eucharistiam. Caro Christi aurea est, pretiosus est Sanguis Christi, qui rubet & splendet instar pretiosissimæ gemmæ. Ex hoc auro & gemma hac, *Caro mea verè*^{Ioan.6,56.} *est cibus, & sanguis meus verè est potus,* prouenit & procedit annulus, quem consecrat Christi Sacerdos; accipit, & simul ostendit, dum Hostiam & calicem eleuat, annularem sibi potestatem esse concessam.

Catha-

Catharina Alexandrina accipit & tenet annulum,
 & quidem orbicularem, qui cùm sit sphæricâ for-
 mâ, satis declarat, solum Baptismum Christi esse
Perfectum
sacrifi-
cium. lauacrum perfectum. Nec ullum aliud perfectum
 est sacrificium præter id quod Christus in cœna
 egit, & in cruce peregit; proinde iam moritu-
Ioan. 19,
30. rius, pendulus dixit è cruce, *Consummatum est. Con-*
summatum quoque est Eucharisticum sacrificium.

Zach. 9, 17. *Quid enim bonum eius est, & quid pulchrum eius, nisi
 frumentum electorum, & vinum germinans virgines?*
 Ex quo efficitur, ut bonos, pulchros, perfectos ac
 consummatos postulet altare ministros. *Quòd si ta-*
 les non sint, interdum eos perficit Sacramentum, ac
 proinde Iustinianus Serm. de Eucharistia ait: *Calix*
Domini reddit hominem secundum sapientia, secundum
virtutibus, moribus redimitum, & sanctitate conspi-
cuum, si cum dilectione bibat.

Catharina symbolum unitatis annulum habet:
Hostia pa-
cis & unio-
nis. & quidem Sacramentum pacis & unionis Euchari-
 stia est, cuius cultus ac reuerentia exigit, ut mini-
Matt. 5, 2. ster sacrificij concilietur fratri suo, priusquam ad
 aram & altare gradum faciat, unde post oblatio-
 nem iam factam nomine Ecclesiæ orat, & oportet
 semper orare.

Oratio Ecclesiæ, & animæ celebrantis ad
formam Catharinæ Alexandrinæ.

Ecclesiæ tuæ, quæsumus Domine, unitatis &
pacis perpetuæ dona concede, quæ sub oblatis
iuneribus mysticè designantur.

Consonant Sacrificium & Catharina
Senensis.

Catharina Senensis mirabilem illum finem, *Anima sa-*
cerdotis.
quem Christus habuit, cantu suo persequi-
r, & vt hunc finem ostendat, proponit insignia
tucis, monet & hortatur Sacerdotem Christi, vt
estes Sacerdotales indutus, sciat ornatum se in-
gnibus sanctæ passionis, quam sacra ornamenta
ignant. Cùm sacris indumentis se tegit, & sic in-
dutus procedit ad altare, & in eo salutarem hostiam
imolat, totus modestus & compositus Cathari-
num referat & imitetur.

Catharina Christum passum repræsentat, & in
a effigie, qualis sit altaris hostia, satis exprimit.
lenè Augustinus q. 3. ad Simplicium, cuius testi-
monio vtitur S. Isidorus 3.part.q.83. art.1. Solent ima-
ges earum rerum nominibus appellari, quarum imagines
sit, sicut cùm videntes tabulam, aut parietem pictum,
-Yyy dici-

viva Chri- dicimus, Ille Cicero est, & ille Salustius. Celebratio au-
sti patien-
tis imago tem est huius Sacramenti imago representativa passioni
immolatio. Christi, quæ est vera eius immolatio. Et ideo celebratio hu-
ius Sacramenti dicitur Christi immolatio. Hæc immola-
tio exprimitur in Catharina: cumque ipsa sacra
passionis effigies existat, & stigmata I E S V, mor-
Galat. 9, Pauli, in corpore suo portet, eiusdem Apostoli vo-
17.
Rom. 11, 1. cein usurpans, ministris altaris dicit: *Obsecro itaque*
vos, fratres, per misericordiam Dei, ut exhibeatis corpo-
ra vestra hostiam viuentem, sanctam, Deo placentem, ra-
tionabile obsequium vestrum.

viva me-
memoria.
Luc. 22, Catharina præuenit celebrantem Sacerdotem, v-
20. memor redemptionis Christi, solemne mysterium
celebret. Præuenierat Christus priùs in prima cor-
secratione: *Hæc quotiescumque feceritis, in mei mem-*
riam facietis. Cibus unus Creatoris Dei attulit obl-
uionem, una esca venerabilis sacrificij Redempto-
ris nostri Dei perpetuam inducit recordationem.
Vnde Ecclesia sacrosancta, cuius filia virgo Cath-
rina est, & ipsa referens matrem, in festo Corporis
Christi precatur, acceditque precanti Sacerdos.

Oratio Ecclesiæ, & animæ celebrantis ad
formam Catharinæ Senensis.

Deus, qui nobis sub Sacramento mirabili, paſſionis tuæ memoriam reliquisti; tribue quæ-
mus ita nos Corporis & Sanguinis tui sacra my-
feria venerari, ut redemptionis tuæ fructum in no-
ſis iugiter ſentiamus.

C O M M U N I O.

Sacrum coniuinium, in quo Christus sumitur.
ommunica ad formam Catharinæ Alexan-
drinæ, & eius insignia.

Catharina Alexandrina vocatur ad nuptias Mystica Cathari-
Agni; vocatur etiam pura & candida anima;
ci dicit Agnus: *Pone me vt signaculum super cor tuum,* na anima communi-
signaculum super brachium tuum. Ne quis ambigat,
animam in Communione esse nuptialis annuli par-
tipem, consulat D. Lucam cap. 15, 22. vbi de con-
fessione & Communione filij prodigi sermo est:
Texit pater ad seruos suos: Citò proferte stolam primam,
& induite illum, & date annulum in manu eius, & cal-
camenta in pedibus eius: & adducite vitulum sagina-
ti, & occidite, & manducemus, & epulemur; quia
Y y y 2 hic

bic filius meus mortuus erat, & reuixit; perierat & inuentus est.

*vestita ve-
ste nuptia-
li.*

Catharina priùs induit & habuit nuptialem vestem, quām annulo insigniretur: nisi priùs quoquā anima simili se veste ornauerit, ab Eucharisti conuiuio confusa procul arcebitur. Confirmat hoc ipsum Matth. cap.22, 11. *Intrauit Rēx vt videret di- cumbentes, & vidit ibi hominem non vestitum ves- titali. Et ait illi: Amice, quomodo hic intraisti non ha- bens vestem nuptialem? At ille obmutuit. Tunc dixit Re- ministris: Ligatis manibus & pedibus eius, mittite eu- in tenebras exteriores; ibi erit fletus, & stridor dentium.* Satis appositiō Concilium Tridentinum sess.13.cap. in hæc verba decernit: *Si non decet ad sacras vllas fu- etiones quempiam accedere, nisi sancte; certe, quod m- gis sanctitas & diuinitas cœlestis huīus Sacramenti vi- Christiano comperta est, eō diligentius cauere ille debet, & absque magna reuerentia & sanctitate ad id percipiendū accedat, præsertim cū illa verba formidinis plena ap- 1.Cor.11, 29. Apostolum legamus: Qui manducat & bibit indig- iudicium sibi manducat & bibit, non diudicans corps Domini.*

*virgo, &
anima fide-
lis dedita
deliciis Eu-
charistia.*

Catharina post acceptum à Christo annulum e Christo copulata est, vt nec voluptatum illecebris, nec cruciatibus tormentorum adduci, nec indui potuerit

potuerit ad religiosam fidem, quæ sponso suo debebatur, infringendam atque violandam. Discat & anima, quæ nuptias cum Christo egit, & in Communione semel celebrauit, debitam fidem seruare ac custodire, & pro eius fidei custodia non timere, non curare tormenta, & blandimenta aspernari, Sacramentalibus assueta deliciis, quibus gustatis, orant in Ecclesia fideles, oret & fidelis anima.

Oratio Ecclesiæ, & animæ communicantis ad formam Catharinæ Alexandrinæ.

CÆlestibus, Domine, pasti deliciis, quæsumus,
ut semper eadem, per quæ veraciter vivimus,
appetamus.

Consonant Communio & Catharina Senensis.

CATHARINA SENENSIS sacræ passionis instrumentis, & certis simul argumentis ostendit ac probat, quanto sudore ac labore steterit panis cœlesti Adamo, quem homo terrenus ex altari gratis accipit. Non erat casus absimilis, in quo dixit Christus Apostolis : *Alij laborauerunt, & vos in labores eorum introistis.* Laborauit in passione Christus, & nos laboribus eius fruimur. Deficit in hoc Sacramento lex

^{1. Thess. 3.} illa, *Si quis non vult operari, non manducet*: siquidem
^{ii.} sine opera communicantis feritur, metitur, conficitur,
^{iii.} & editur panis iste cælestis. Solùm hoc in
^{1. Psal. 80,} Communione petitur, vt aperias os tuum, & Chri-
^{ii.} stum sumas. *Dilata os tuum, & implebo illud.*

^{Flores Eu-} Catharina virgo sancta, lilyum virginitatis, ro-
^{charistia.} sam amoris, & simul virtutis florem secum portat,
^{Cant. 1, 13.} & præferens in se Eucharistiam sacrosanctam, in-
^{vnde} uitat communicantem, vt eius florida anima flores
^{appetat & carpat.} Christus fasciculus florum in Eu-
^{charistia est, in passione verò myrrhæ fasciculus est.}
^{mihi, inter vbera mea commorabitur.} Quid passio por-
^{tat secum, nisi myrrham amaram?} Quid redolet
^{sacrosancta Eucharistia, nisi lilyum, rosam, florem?} Confirmat Ambrosius in Psalm. 118. *Carpis inde li-*
lum, in quo est splendor æternitatis; carpis rosam, hoc est,
Dominici Corporis Sanguinem; carpis inde nouum florem,
qui nouum odorem dedit resurrectionis. Vterque fascicu-
^{lus animæ Christianæ conuenit, quæ per spinas ve-}
^{nit ad rosam, per myrrham accedit ad Eucharistiam.}

^{Corona be-} Catharina Senensis coronata spinis est, Cathari-
^{næ regen-} na Alexandrina coronâ redimita Regiâ. Haud du-
^{tium se in} biè Christus coronatus est in passione, vt de spinis
^{corpore, &} Regiam animæ coronam conficeret, quam accipit
^{mente.} in

in Communione: *Pinguis est panis Christi, & præbebit delicias regibus.* Regibus scilicet, qui intus & foris benè se moderari, benè se regere sciunt, & cum Ecclesia orant.

Oratio Ecclesiæ, & animæ communicantis ad formam Catharinæ Senensis.

Protege nos, Domine, tuis mysteriis seruientes:
vt diuinis rebus inhærentes, & corpore tibi famulemur, & mente.

V I A T I C V M.

O panis infirmorum!

Ad formam Catharinæ Alexandrinæ &
Catharinæ Senensis Viaticum sume.

CVm sacerdotalium Viaticum accipis, pignus æternæ *Viaticum certum salutis pignus.*
Cvitæ, propone tibi ægrotanti vnam & alteram Catharinam sacramentalia pignora præferentem, & dic tecum, quod olim Chrysostomus Homil. 24. in Epist. 1. ad Corinth. Propter hoc corpus non amplius terra & cinis ego sum, non amplius captiunus, sed liber: propter hoc cælum, & quæ bona in eo sunt, me accepturum spero. hoc corpus affixum, verberatum, morte victum non est. Propone tibi Dauidicum, & eundem Seraphicum

cum Franciscum stigmata Iesu portantem, qui
munitus iam Viatico moriturus cecinit instar cygni,
Psal. 141, 6 Clamaui ad te Domine, dixi: Tu es spes mea, portio
mea in terra viventium.

Intende ad deprecationem meam, quia humiliatus sum
nimis.

Libera me à persequentibus me, quia confortati sunt
super me.

Educ de custodia animam meam ad confitendum nomini
tuo: me expectant iusti, donec retribuas mihi.

SIGNACULVM cultus & usus EUCHARISTICI,

SIGILLVM vtriusque Catharinæ
impressum animæ.

Exod. 4,
26.

SAcramentum hoc magnum est in Christo & in
Ecclesia, quam ipse sibi sponsam fecit in sacra
sua passione, unde & illa dicit: *Sponsus sanguinum tu
mihi es.* Antequam ad celebrandas solemnes perge-
ret nuptias, Ecclesiæ suæ, quam sibi sponsam dele-
gerat, pro ihubum Eucharistiæ annulum dedit, &
donum simul antenuptiale præmisit. Conueniunt
inter se sacra connubia, & sponsalia. Catharina
consonat Catharinæ, præfert Alexandrina sponsa-
lia, Senensis nuptias innuit, indicat & promulgat.
Conso-

Consonant ambæ Reginæ suæ Esther, Reginæ virginum Mariæ, quæ cùm tota Eucharistica sit, quem protulit ex se natum, in se ipsa passum retulit. Pulchrum sigillum vtriusque Catharinæ, in quo facies Christi Regis & Reginæ Mariæ ita gloriosè splendent.

ATTENTIO.

Attende, & audi.

In omni ore quasi mel inducabitur eius memoria, Eccli. 49, 2.
& ut musica in coniuicio vini.

Quando sederis, ut comedas cum Principe, diligenter attende quæ apposita sunt ante faciem tuam. Attende quid fecerit Princeps, quid dederit. Memoria iusti cum laudibus, incarnationis scilicet & passionis, in quarum commendationem, sacrarum Mysteriarum instar, vna & altera Catharina mellifluo suo antu celebrant Eucharistiam, in qua Christus in carne natum & passum seipsum offert & confert. Attende diligenter, natum in carne Christum nasci enuò in Eucharistia, ac simul cum Catharina virine & martyre exclama: *Quis mihi det te fratrem eum fugentem ubera matris meæ, ut inueniam te foris,*

Prou. 23, 1.

Sigillum

impressum

anima.

Prou. 10, 8.

Et deosculer te, et iam nemo me despiciat? Apprehendam
 te, et ducam in domum matris meæ: ibi me docebis, et
 dabo tibi poculum ex vino condito, & mustum malogra-
 natorum meorum. Attende diligenter, passum Chri-
 stum repræsentari in altari, cuius particeps efficeris,
 & reficeris, vt comitata anima sacræ passionis in-
 signibus referat Senensem Catharinam, erumpat-
 Cant. 1, 12 que in illam vocem: *Dum esset Rex in accubitu suo,*
nardus mea dedit odorem suum. Fasciculus myrræ dile-
citus meus mihi, inter vbera mea commorabitur. Perfecta
sigilli impressio. Tempus nascendi, & tempus mo-
riendi præscriptum homini est, & cum Deus fieri
homo dedignatus non est, eamdem legem tem-
porariam mortalis vitæ sibi præfecit ac præfiniuit.
Natus & mortuus est, & mortis suæ passione natale
suum consummavit. Hinc efficitur, vt quisquis or-
tum simul & passum Christum recolat, insignia
Eucharistica, quæ præfert vtraque Catharina, reci-
piat in se, & in se impressa teneat.

Audi Hymnum, & attende ad imagines Aga-
 thæ, Claræ, & earum insignia. Ad hanc formam
 celebra, communica, & Viaticum sume.

AGATHA

Amoris viscera signat;

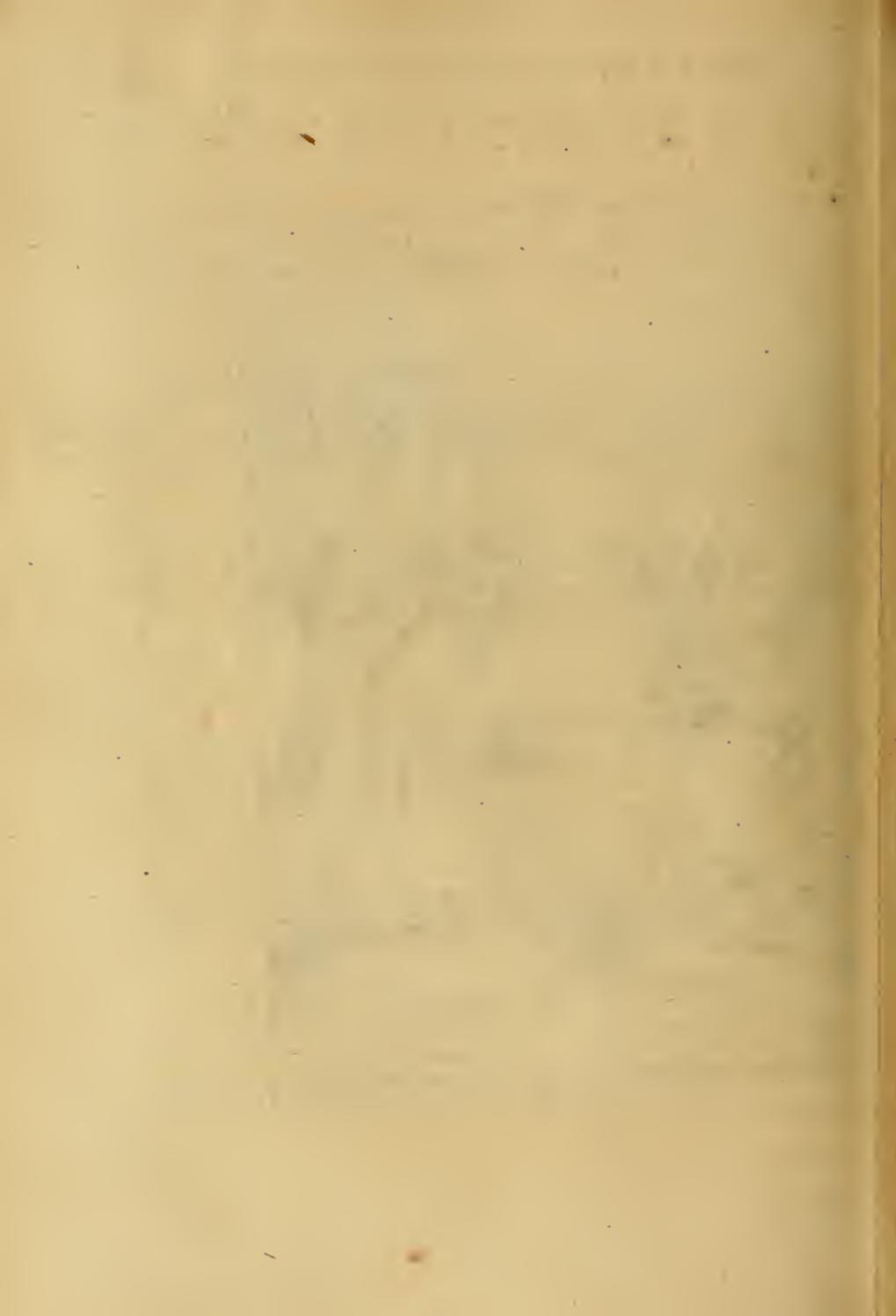
CLARA

Modum quo se dedit innuit.

*In supremæ nocte cœnæ
Recumbens cum fratribus.
Observata Legē plenè*

*Cibis in légalibus,
Cibum turbæ duodena
Se dat suis manibus.*

IMAGO TRIGESIMANONA
EXPLICATA,
SS. AGATHÆ ET CLARÆ
CANENTIVM MORE CÆLESTI,
VBI CONDITA SIT EVCHARISTIA.

MYSTERIVM diuini amoris , quo seipsum *Explicatio.*
Christus in cœnaculo tradidit , virgines
Agatha & Clara exponunt & declarant.
Canit insignibus virginalium vberum
Agatha,

*In supremæ nocte cœnæ
Recumbens cum fratribus,
Observata lege plenè.*

Accedit Clara manibus gestans Sacrarium, ac con-
cinit,

*Cibis in legalibus,
Cibum turbæ duodenæ
Se dat suis manibus.*

Carmen Hymni ritu cœlesti canunt. Cæloruum ritus *Concentus*
caelestis.
tetigit Iob , cùm cap.35, 10. dixit : *Ubi est Deus , qui
fecit me , qui dedit carmina in nocte ?* Dedit astris car-
mina in nocte , quæ non tam vocum sono , quam

signorum argumentis in gloriam conditoris diuini modularentur. Habent carmen in nocte Agatha & Clara, ut, more illo cœlesti, mysterium postremæ cœnæ in cœnaculo, & qua nocte tradebatur, Dominus Iesus celebrauit, suis insignibus & ipse concelebrent. Christus in cœna postrema Eucharistiæ viscera amoris aperuit & effudit, *nostrique* (ut S. Dionysij verbis utar Eccles. Hierarch. cap. 3. Parte 3. §. 12.) *secum unificam communionem beneficè excogitauit, ea quæ in nobis humilia sunt, diuinissimis suis vniens excellentiis, ut et nos ipsi, tamquam membra corpori, per eiusdem immaculatæ ac diuinæ vitæ idemtitatem congruamus.* Effusam hanc charitatem ostendit Agatha martyr, cuius mira in Christum charitas in mamilia auulsa elucet. Eluxit priùs in Christo, qui totus amore accensus, in supremæ nocte cœnæ recumbens cum fratribus in cœnaculo seipsum veluti effudit, & se totum euisceravit. Agatha stemmate suo insignita, summæ Christi dilectionis & amoris viscera signat.

vberum, Horum vberum sacrorum dulcedine delibutus sanctus Laurentius Iustinianus cap. 9. de Monastica perfectione exclamat: *Talia nempe sunt munera tua, ô Domine Iesu, taliaque amoris encænia, quæ amicis tuis deuotis et dilectis per hoc sacrosanctum mysterium conferre*

conferre dignaris, vt omnem transeuntis vitæ superent delectationem.

Cùm Christus consecrauerit seipsum, & se in ^{sacri Ci-}
 cœnaculo manibus propriis tradiderit, & adhuc ^{bōrij.}
 tradat, ne quid de prioris dilectionis feroore remis-
 sisse videatur, adiungitur Agathæ Clara, quæ, dum
 impius & barbarus hostis inuaderet monasterium,
 sacrum Ciborium arripuit, vt hostili se opponeret
 incursioni. Opposuit se Clara, quæ virginalibus
 manibus custodiam venerandam tenens, modum,
 quo se Christus dedit, clarè satis ostendit; & Chri-
 stus, cùm Claræ & sacris eius sororibus dixerit, *Ego*
vos custodiam, satis perspicuè indicat ipsa sub tuta
 custodia ac protectione fuisse. Exclamat propterea
 citatus iam Iustinianus: *O quam celebria sunt cibaria*
haec! o quam munita præsidia! Haec perpetua subsidia
 & præsidia simul sunt, Christo ipso dicente: *Ecce Matth. 28,*
ego vobiscum sum usque ad consummationem sæculi: sum ^{20.}
vobiscum in tutelam, in sacrificium, Communio-
nem, & Viaticum.

S A C R I F I C I V M:

O salutaris Hostia!

Celebra Sacerdos ad Agathæ formam,
 & eius insignia.

*Mystica
Agatha,
anima Sa-
cerdotis.*

A Gatha insignita vberum ferculo , monet bi-
 na esse sacrificia , in quibus seipsum Christus
 obtulit & immolauit. Cruenta & incruenta hostia,
 duo vbera Christi præfert, alterum sanguinem mit-
 tit , alterum lactis liquorem effundit ; Christus in
 cruce sanguinem , in mensa lac niueum propinauit
 vberē de cælo pleno. Huius sacrosanctæ Hostiæ &
 immolationis ministri sunt Nazarei *nitidiores lacte*,
sapphiro pulchriores, rubicundiores ebore antiquo. Sit er-
 go in offerente sacrificium candor virginitatis , pul-
 chritudo virtutis , & ardor diuini amoris , vt eu-
 anima virginem Agatham referat , dignè Deo offe-
 rat , & sugat simul materna vbera Christi.

Agatha martyr vbera & vulnera præfert. Prætu-
 lerat Christus anteà : in passione vulnera habuit , i-
 consecratione ostendit & exponit vbera sua. Con-
 sonant sibi mysteria sanctæ Crucis & altaris , pa-
 sionis & consecrationis ; vnde & Sacerdos comita-
 tus cruce celebrat , & oblatum Sacrificium sæpissi-

inè cruce signat , sèpissimè benedit. Inter Vulnera Crucifixi , & vbera virginis Matris , constitutus deuotus ac mellifluus Bernardus Abbas depingitur , vt ab vbere & vulnere esse pastus ostendatur. Ad hanc formam constitutus in altari , succum lactis & sanguinis ab vbere & vulnere Sacerdos trahit , vt deuotus totus sit , totus mellifluus fiat.

*Mellifluus
Sacerdos.*

Agatha Sacerdotes excitat vt perpendant , quod lib. de Fide ad Petrum , parte 1. Augustinus proponit considerandum. Considerate , inquit , diligenter in effabilia viscera pietatis , perpendite immensum & inestigabile pondus diuinæ charitatis. Quia enim in rebus humanis inuenire non poterat pretium nostræ redēptionis , Redemptor noster seipsum obtulit Patri pro nobis hostiam in odorem suavitatis . Considerauit Agatha hoc tam grande beneficium , & diuino se mancipauit seruitio , tantique hoc fecit , vt dixerit : Multò præstantior est Christiana humilitas , & seruitus , Regum opibus & superbia. Hæc eadem vox ministri altaris esto.

*Penes Sa-
cerdotem
viscera
Christi
deposita.*

Oratio Ecclesiæ , & animæ celebrantis ad formam Agathæ.

Pro nostræ seruitutis augmento , sacrificium tibi , Domine , laudis offerimus ; vt quod immetritis contulisti , propitius exequaris.

Aaaa

Con-

Consonant Sacrificium & Clara.

*Mystica
Clara ani-
ma Sacer-
dotis.*

Clara virgineis manibus sacrum Ciborium tenens cantum edit, *Se dat suis manibus*: canit mysterium Dauidicum, cuius sacra Scriptura meminit 1.Reg.21, 13. Cum Dauid ad Regem Achis duceretur, *immutavit os suum coram eis*, & collabebatur inter manus eorum, siue ferebatur manibus suis. Quam translationem admittens, & simul expendens Augustinus in Psalm.33. ait: *Hoc verò, fratres, quomodo posset fieri in homine, quis intelligat?* *Quis enim portatur manibus suis?* Manibus aliorum potest portari homo; manibus suis nemo portatur. *Quomodo intelligatur in ipso Dauid secundùm litteram, non inuenimus. ferebatur enim Christus manibus suis, quando commendans ipsum suum Corpus, ait, Hoc est Corpus meum.*

*Matth. 26,
26.
Marc. 14,
22.*

*Ioan. 6,
58.*

Clara suis se manibus tradidisse Christum celebrat, Christum scilicet, qui dixit in Euangeliō: *Sicut misit me viuens Pater, & ego viuo propter Patrem: & qui manducat me, & ipse viuet propter me* Pater suis manibus suo scipsum Filio dedit, cum propriam ei diuinitatem communicauit; & cum se suis manibus totum, quod ipse est, nobis Christus largiatur, conuenienter S.Ioannes ait: *Sicut misit me viuens Pater, & ego viuo propter Patrem: & qui mandu-*

manducat me, & ipse vivet propter me. Quòd si de missione facta in carne Christus agat, propriis et iam manibus Pater nobis Filium donauit. Sic Deus ^{sacerdos}_{fit Maria-} dilexit mundum, ut Filium suum unigenitum daret. Nobis datus, nobis natus ex intacta Virgine est, quæ & vices sacras Sacerdotis egit. Christus ergo qui datus à Patre est, suisque se manibus tradit & communicat Sacerdotibus, virgineos totos ac Marianos esse desiderat, ut fideles dispensatores mysteriorum Dei existant.

Clara vltò se Religioni vouet, ut grata sit Deo, qui suis se manibus Claræ tradidit. Totam se obtulit in sacrificium, ut tantum solueret beneficium. Ergo Sacerdos tantæ largitatis memor, erumpat in illas voces: *Quid retribuam Domino, pro omnibus quæ* ^{Psal. 115,} *retribuit mihi? Calicem salutaris accipiam, & nomen Do-* ^{12.} *mini inuocabo. Vota mea Domino reddam coram omni po-* ^{Sacerdos,} *pulo eius. Calicem accipiens Sacerdos reddat & re-* ^{si religio-} *pendat vota quæ Clara religiosa reddidit. Christus* ^{fus sit, sub} *in Eucharistia typus paupertatis est, cùm sit in* ^{protectione} *mundo, & de mundo nihil habeat: habet & ac-* *ceptam animam, quæ voto paupertatis adstricta,* *bonis terrenis renuntiat. Christus in Eucharistia* *magister est obedientiæ, cùm Dominus dominan-* *tium sit: statim ac Sacerdos dicit, Hoc est enim corpus* ^{Matth. 26,} *meum,* ^{26.}

meum, in ipso puncto dicto Sacerdotis obtemperat, proinde gaudet anima, quæ sua voluntate se exuit, & Dei ac sui vicarij se consecrat, & regi se alieno permittit imperio. Christus in Eucharistia virginis Zach. 9, 17. tatis fons est, cùm sit *vinum germinans virgines*: placet & Virginis filio anima quæ castitatem amat & colit, atque in custodiam sui capit & assunit venerabile Sacramentum, similisque Claræ orat, sicut & orat Ecclesia.

Oratio Ecclesiæ, & animæ celebrantis ad formam Claræ.

HÆc hostia, Domine, placationis & laudis tua nos protectione dignos efficiat.

C O M M V N I O.

O sacrum conuiuium, in quo Christus sumitur!

Communica ad Agathæ formam,
& eius insignia.

Mystica
Agatha,
anima
commu-
nicantis. **A**GATHA virgo gloria, sacra vbera Christi celebrat, & ostendit quorum particeps fiat anima cùm accipit Eucharistiam. Quæ accedit ad Christum anima, virginale petit osculum, *Oscule tur me osculo oris sui;* & Christus vbera porrigit, vnde

de & illa statim exclamat : *Meliora sunt vbera tua vi-*
no , fragrantia vnguentis optimis. Hunc eundem lo-
 cum versans Ambrosius lib.de Isaac & anima cap.3.
 dicit : *Illa osculum poposcit, Deus Verbum se ei totus in-*
fudit , & nudauit ea viscera sua , hoc est dogmata sua,
& interioris sapientiae disciplinas , & vnguentorum suo-
rum dulci odore fragravit. Quibus capta iam dicit vberio-
rem esse iucunditatem diuinæ cognitionis , quam lætitiam
omnis corporeæ voluptatis. Hæc sunt sapientiæ interio-
 ris mysteria , quæ cùm anima prægustauerit , vberi-
 bus Christi adhæret , à quibus nequit diuelli.

Agatha virgo præclara , ostensis in fereulo vbe- ^{vbera Eu-}
 ribus , tacita insinuat , quod Homilia 60. ad popu- ^{charistia.}
 lum locutus est Chrysostomus : *Quis loquetur poten-*
tias Domini , auditæ faciet omnes laudes eius ? *Quis pa-*
stor , inquam , membris suis oves suas nutriuit ? Multæ
matres post partum aliis nutricibus infantes suos dede-
runt : quod ipse facere noluit , sed proprio corpore nos alit ,
& sibi coniungit atque conglutinat. Et rursus Homil.83.
 in Matth. Nónne videtis , quanta promptitudine parvuli
 papillæ capiant , & quanto impetu labia vberibus infi-
 gant ? Accedamus nos quoque cùm tanta alacritate ad hanc
 mensam , & ad vbera poculi spiritualis.

Agatha præterea , ostensione vberum facta , ta-
 cita innuit quod Iustinianus cap.4. de Triumphali

Christi agone tradidit. Cuius ista meditantis non ebulliat cor? viscera moueantur? inflammetur corporis organum, & totius animæ non reuiuiscat spiritus? Charitatis summa, profundæ humilitatis, & virtutis est hoc grande spectaculum. Conueniunt paruulis vbera, & mysteria Corporis Christi non elatis, nec superbis, sed humilibus decreta sunt. Grande hoc humilitatis spectaculum est, cuius ille dignus est, cui fas est di-

Psal. 130, 1 cere: Domine, non est exaltatum cor meum, neque elati sunt oculi mei. Neque ambulaui in magnis, neque in mirabilibus super me. Si non humiliter sentiebam, sed exaltavi animam meam. Sicut ablactatus est super matre sua, ita retributio in anima mea. Cum iam adolescit puer, ablactatur: & quisquis se extollit & effert, sacris Eucharistiae vberibus indignus est, dignus qui humiliiter orat.

Oratio Ecclesiæ, & animæ communicantis ad formam Agathæ.

SVmpsimus, Domine, sacra dona mysterij, humiliiter deprecantes, ut quæ in tui commemoratione nos facere præcepisti, in nostræ proficiant infirmitatis auxilium.

Consonant Communio & Clara.

CLara gestans in manibus virgineis Christum, <sup>Mystica
Clara ani-
ma com-
munican-
tis.</sup> monet communicantem Dauidem, vt exclamet cum Chrysostomo lib.3. de Sacerdotio: *O miraculum! ô Dei benignitatem! Qui cum Patre sursum sedet, in illo ipso temporis articulo omnium manibus pertractatur, ac se ipse tradit voluntibus ipsum excipere & amplecti.* Hunc eumdem Dei Filium suis manibus & amplexibus apprehendit virgo Clara, docetque fidelem animam Christum in Eucharistia capere, recipere & amplexari. Ergo cum venis ad Communionem, excipe Christum venientem, non, vt aliás in domum Mariæ & Marthæ, vt pasceretur, sed potius vt te ipse pascat, nutriat, & alat. Amplexare de cælo delapsum Christum, te tuosque amplexus affectantem & sollicitantem, vt Deum, qui te amplectitur, amplectaris. Benè prouisum est, vt suis ē manibus Christus daret: amplexantis enim hoc est, vt se suis manibus amanti tradat. In mutuos amplexus ruunt Christus & eius communicans, unde & dicit: *Qui manducat meam carnem, & bibit Ioh.6,57. meum sanguinem, in me manet, & ego in illo.* Vnus in ltero manet, si mutuus ac firmus complexus intertrunque intercedat.

Cùm

Cum esset in extremo periculo Clara, ad defensionem sui suarumque Monialium confugit ad Eucharistiam, in qua secura custodia, fida tutela est.

Psal. 120, 5 Dominus protectio tua super manum dexteram tuam. Per diem sol non vret te, neque luna per noctem. Dominus custodit te ab omni malo: custodiat animam tuam Dominus. Dominus custodiat introitum tuum, & exitum tuum. ex hoc nunc, & usque in saeculum. Ergo si quando totus sis vindique cinctus periculis, vindique hostes corpus & animam simul inuadant, habes asylum certissimum ad quod te recipias, sacram videlicet Eucharistiam, ubi Deus ipse protector est, & quidem, super manum dexteram tuam. Manus, ut ait Ambrosius lib. 6. Hexaem. cap. 9. est totius corpori propugnaculum, capitum defensatrix: supra hanc tamen dexteram, siue potens siue impotens illa sit, totius corporis propugnaculum & totius capitum defensatrix sacra Eucharistia est.

Clara vocem claram illam audiuit, *Ego vos custodi*am, cum manum extendit ad Dominum constitutum in altari. Quid autem hoc sibi velit, declarat Ambrosius lib. 2. de Abraham cap. 10. *Hoc est extendere manum ad Dominum, manus operaria virtutis animae est.* Hanc non ad terrenae arboris pomum, sed ad Dominum extendit, qui dicit: *Caro mea vere*

est cibus, ~~et~~) sanguis meus verè est potus. Qui capiunt hunc ipsum Dominum, sibi dictum arbitrentur, Ego vos custodiam, quemadmodum Claræ & sororibus significatum est. Confirmat id ipsum in 1. ad Corinth. cap. 11. Anselmus : *Testamentum nouum in Christi testamentum mentis & corporis.*
Sanguine consecuti sumus, per quod ad nouam hereditatem perueniamus; quia beneficij diuini sanguis testis est : unde ^{per} posse ad tuitionem corporis & animæ nostræ Sacra mentis & corporis.
Eius percipimus, quia caro eius pro salute nostri corporis est oblata, *Sanguis vero pro anima nostra effusus est,* ut utramque nostri substantia hereditatem vitae perennis accipere possit. Dicitur etiam *testamentum in Sanguine eius,* quia munit & defendit nos aduersus calumnias hostis antiqui, ne cælestem nobis hereditatem possit auferre, sicut litteræ illæ, quæ vocantur *testamenta,* heredem muniunt aduersus calumniatorem, ne tollat ei hereditatem. Confirmat id ipsum oratio.

Oratio Ecclesiæ, & animæ communicantis ad formam Claræ.

PErceptio Corporis tui, Domine Iesu Christe,
quod ego indignus sumere præsumo, non mihi proueniat in iudicium & condemnationem, sed pro tua pietate proficit mihi ad tutam mentem mentis & corporis.

VIATICVM.

O panis infirmorum!

Ad formam Agathæ & Claræ
Viaticum sume.

*Viaticum
dulce refri-
gerium.*

Christus moriturus sacra vbera Eucharistia costendit & simul dedit, vt lactis cælestis liquorem sugeret homo, unde non modò vitam spiritalem hauriret, sed etiam mortem dulcem ac suauem perciperet. Nutrix, quæ dura sunt & amara sumit, sumpta conuertit in lactis naturam & simul dulcedinem, vt blanda illa ac suauia aluminno succreddat infanti. Reddit & Christus mortem, quam cum amara & dura foret, absorpsit, & nutricis charæ instar vbera mystica suis manibus aperit ac porrigit, in quibus mors ipsa dulcescit. Suaue hoc refrigerium secum gerunt Clara simul & Agatha, & hoc ipsum in suo exitu Dauid precatur & postulat.

Psal. 38,
13.

Exaudi orationem meam Domine, & deprecationem meam: auribus percipe lacrymas meas.

Ne fileas, quoniam aduena ego sum apud te: & peregrinus, sicut omnes patres mei.

Remitte mihi, vt refrigererem prius quam abeam, & amplius non ero.

SIGNA

SIGNACULVM cultus & vſus EVCHARISTICI,
SIGILLVM Agathæ & Claræ
impressum animæ.

NUtrix non ſolum infantem laetat, ſed ſi quid periculi eft, eumdem amplectitur. Christus ſacra vbera ſua porrigit in Euchariftia, vt hominem alat ac nutriat; & dum periculum inſtat, arcte amplexatur, annectit ſacris vberibus, vt periclitantem defendat ac eufodiat. Conſonant in hoc ſigillo vbera & eufodia Euchariftiæ, Agatha & Clara concordant. Conſonant ambæ Reginæ ſuæ Esther, Reginæ Virginum MARIAE, quæ tota Euchariftica facta, vberibus de cælo plenis panem cæleſtem laetauit, ſuis manibus geſtauit, & miniftrauit in ſacræ paſſionis memoriam, priùs in coenaculo, nunc in Ecclesia celebratam.

ATTENTIO.

Attende, ergo audi.

In omni ore quaſi mel indulcabitur eius memoria, Eccli. 49, 2
ergo ut muſica in conuiuio vini.

Quando ſederis, vt comedas cum Principe, diligenter attende, vbi Sacramentum ſuum inſtituit, Proph. 23, 1.
Sigillum
impressum
animæ.

Luc. 22, 20 & iussit , *Hæc quotiescumque feceritis , in mei memoriæ facietis.* Fecit in sanctuario cœnæ extreimæ me-
Pro. 10, 8. moriam sui : *Memoria iusti cum laudibus , vberum nimirum & manuum , quibus Christus seipsum tradidit.* Hinc illa vox animæ Agathæ similis oritur
Cant. 1, 3. *Introduxit me Rex in cellaria sua , exultabimus & lætabimur in te , memores vberum tuorum super vinum.* Attende diligenter , vt & similis virgini Claræ anima quoque tua tanti mysterij cœnaculum , & sacra-
Cant. 1, 6. rium quærat , & roget , *Indica mihi quem diligit anima mea , vbi pascas , vbi cubes in meridie.* Vbi pascas non iam de manibus Angelorum , sed de suis ipsius manibus , quibus te ipsum largitus es , & adhuc largiris. Sic virginale signaculum imprimitur , & formatur.

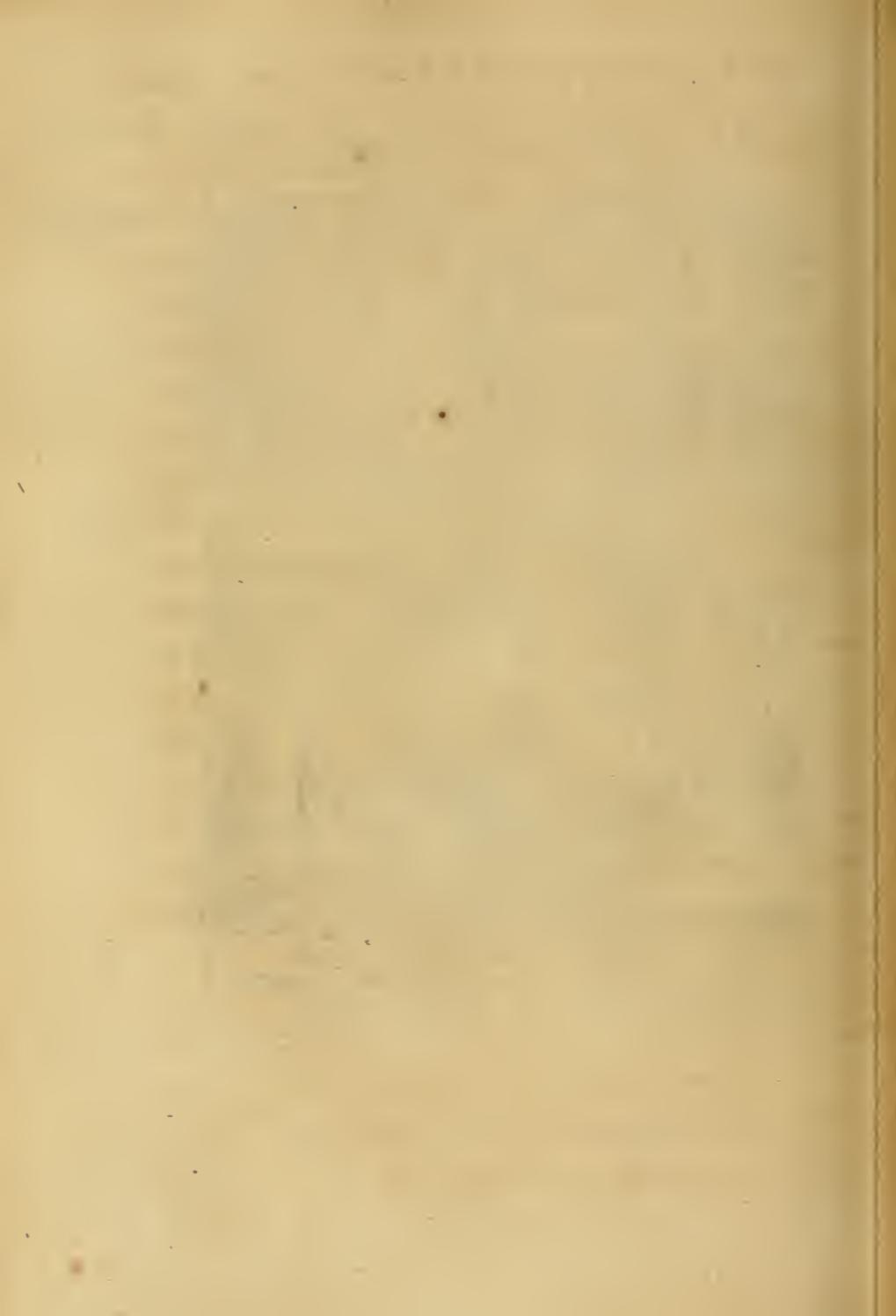
Audi Hymnum , & attende ad imagines Luciaæ Teresiæ , & earum insignia. Ad hanc formam celebra , communica , & Viaticum sume.

THERESA
Credit, et videt;

LVCIA
Credit, et non videt.

Verbum caro, panem verum Etsi sensus deficit :
Verbo carnem efficit : Ad firmandum cor sincerum
Fitq. sanguis Christi merum, Sola fides sufficit :

IMAGO QVADRAGESIMA
EXPLICATA,
SS. LVCIAE ET TERESIAE
CANENTIVM MORE CÆLESTI,
QVIBVS AVXILIIS FACTA SIT EVCHARISTIA.

HABET spectacula mundus, habet & Christus, quorum omnium maximum est mysterium Eucharisticum, de quo ante dixerat Iustinianus: *Charitatis summae, profundæ humilitatis et virtutis est hoc grande spectaculum.* Diuinum hoc spectaculum nobis in mysterio Synaxeos pulcherrime repræsentat sanctus Dionyfius Eccles. Hierarch. cap. 3. Parte 2. dicens: *Porrò ubi Pontifex sacrosancta Dei munera collaudauit, diuinissima consecrat mysteria, quæ etiam celebrata sub Symbolis sacrosanctè propositis in aspectum ducit; exhibitisque diuinarum operum muneribus, ad sacrosanctam eorumdem communicationem, cum ipse mett accedit, tum ceteros inuitat.* Quid & quibus auxiliis in proposito exhibeatur spectaculo, cantu suo exponit virgo Teresia:

Verbum caro, panem verum.

Verbo carnem efficit.

Fitque Sanguis Christi merum.

Edic.

*Concentus
caelstis,*

Edit cantum suum Teresia more cælorum , de quo-
rum concentu legimus Iob 38,37. *Quis enarrabit cæ-
lorum rationem , & concentum cæli quis dormire faciet?*
Hic concentus cæli, qui numquam dormit, in clara
consistit inspectione & spectatione, cuius auditus Sa-
cerdos in Missâ diuina Iacobi supplex orat : *Inuolu-
cra ænigmatum, quæ symbolicè hoc sancto sacrificio circum-
dantur, clarè nobis ostende, & imple oculos nostri intelle-
ctus luce tua incomprehensibili.*

B.Virgo Teresia donata fuit mirabili priuilegio,
vt discerneret quænam consecrata Hostia esset : pro-
inde sic perspicax exhibetur , vt sub formis sacra-
mentalibus Agnum Dei contempletur & intueatur

*Clara fi-
doi,*

Hanc gratiam bona Mater videtur sic accepisse , v
illam posset transfundere : & quidem illam transfu-
dit in venerabilem filiam Annam de Iesu , tanta
Matris dignam prolem , quæ floruit in Hispania &
Gallia , vnde in Belgium venit , & Regium Discal-
ceatorum condidit Monasterium , vbi illustris mi-
raculis requiescit. Hæc venerabilis filia , & sacrarun-
sororum mater, heres spiritus & gratiæ quæ in san-
cta Teresia resplenduit , hoc donum habuit , vt &
ipsa claro cerneret intuitu , an sub accidentariis for-
mis consecratus Christus contineretur. S.Dionysiu
Areopagita Eccles.Hierarch. cap.3. Parte 3. §.i. han-

ment.

mentis ad Christum sub sacris speciebus contemplandum perspicacitatem hacce oratiuncula precatur, sic Ven. Sacramentum alloquens: Sed tu, ô diuinissimum ac sacrosanctum Sacramentum, circumposita tibi symbolicè enigmatum operimenta reuelans, liquidò nobis manifesteris, mentalesque nostros obtutus singulari & apertâ luce adimpleto.

Consonat sancto Dionysio Iustinianus cap. 9. de Monast. perfect. dum agens de Eucharistia, concludit: Aperi igitur, ô melliflue amor; aperi, inquam, ô diuina bonitas, interiores fidelium oculos, ut formatæ fidei irradiati lumine mereantur videre te. Exclamat satis opportunè Cellens Abbas lib. i. de Panib. Mirabilis potentia Dei, qua panis in carnem, & vinum conuertitur in sanguinem; mirabilis æquè potentia, qua sic tanta res agitur, ut sub signaculo fidei clausa, solis mundis fidei aspectibus intra velamen appositum penetretur.

Accedit Teresiæ virgo Lucia oculis corporeis pri-
uata, sicut & vulgo depingitur: iuxta suæ picturæ fidii.
rationem cantat & ipsa,

Et si sensus deficit:

Ad firmandum cor sincerum

Sola fides sufficit.

Siquidem hæc sola est (vt S. Dionysius Myst. Theol. cap. i. loquitur) Theologiae Christianorum preses, quæ diri-

git nos ad mysticorum oraculorum plusquam indemonstrabile, & plusquam lucens ad summum fastigium, vbi simplicia & absoluta, & immutabilia Theologie mysteria aperiuntur in caligine plusquam lucente silentij arcana docentis, quæ in obscuritate tenebrosissimâ plusquam clarissimè superlucet, & in omnimodâ intangibilitate atque inuisibilitate, præ pulchris splendoribus mentes oculis captas superadimplet. Facessat hinc igitur illa vox, *Nisi video, non credam*. hæc melior: Credam, licet non videam:

Ioan. 20, 25.

Ioan. 20, 30.

Beati qui non viderunt, & crediderunt. Grande hoc spectaculum est, vbi qui immolat & communicat, lumine oculorum non indiget, vt tantis mysteriis fruiatur, quæ verbo diuino fiunt.

S A C R I F I C I V M.

O salutaris Hostia!

Celebra Sacerdos ad Teresiæ formam,
& eius insignia.

*Mystica
Teresa,
anima of-
ferentis.*

Teresia sacra intuetur Hostiam, & excitat Sacerdotem, vt Dei Agnum, quem verbo consecrat, & simul indicat, ac si clare illum videret, summa reuerentia colat. Cum panem consecrat, dicit, *Hoc est enim corpus meum;* & cum immolat calicem, ait, *Hic est enim calix sanguinis mei.* E

Matth. 26, 26.

Marc. 14, 22.

quidem

quidem Agnum, quem Ioannes digito demonstrauit, Sacerdos indicat in altari, cùm illum offert; & cùm illum edendum distribuit, inquit, *Ecce Agnus*^{Ioan.1,29.} *Dei, ecce qui tollit peccata mundi*, vt animam communicantem ad eius visionem alliciat. S. Bonaventura multas adducit causas in Expositione Missæ, quare Sacerdos, post factam consecrationem, Hostiam in altari eleuet. inter alias satis apposita illa: *Eleuat Sacerdos Corpus Christi, quasi dicat, Prius vidistis panem in altari, sed modò, consecratione peracta, videte verum Corpus Christi.*

Teresia Agnum Dei intuetur, qui cùm sit splendor gloriæ, lumen de lumine est, & verus sol diuinitatis, ad cuius aspectum veniens dicit initio Missæ Sacerdos, *Introibo ad altare Dei, ad Deum qui la-*^{Psal.42,4.} *ificat iuuentutem meam.* Hæc iuuentus aquilæ est, de jua Dauid, *Renouabitur ut aquila iuuentus tua.* Se-^{Psal.102,5.} nescit aquila, nec cibum capit: senescit, nec solem penetrat claro intuitu: iuuenescit aquila, & escam capit: iuuenescit, & solem fixis oculis contemplatur. Renouetur ergo, Sacerdos, iuuentus tua: comes de altari cui seruis, & in altari fixis oculis completeris lucernam cœlestis Ierusalem. *Lucerna eius*^{Apoc.21,} *& Agnus.*^{23.}

*Anima Sa-
cerdotis in-
nouata.*

Teresia super se ipsam assurgens Agnum Dei

*Vixus ele-
natio.* speculata est: & Sacerdos altis ac sublimibus cogitationibus tractus & raptus, omnia inferiora fastidiens, anhelat ad superiora, cupiensque secum adstantes simul in altum trahere, dicit ante Consecrationem, *Sursum corda*. Volat in sublime Sacerdos, & interdum ita in sublime volat, ut Christo in cælis adhæreat, videat, & perfruatur. Videbat & fruebatu*P. N. Ignatius*, qui dum Missam celebraret, Christum in Sacrificio altaris intuitus est. Cupit ergo Ignatianus, & simul Teresianus esse Sacerdos, qui orat cum sancta Matre fidelium.

Oratio Ecclesiæ, & animæ celebrantis ad formam Teresiæ.

CÆlesti lumine, quæsumus Domine, semper & vbiique nos præueni: ut mysterium, cuius no participes esse voluisti, & puro cernamus intuitu, & digno percipiamus affectu.

Consonant Sacrificium & Lucia.

*Mystica
Lucia ani-
ma Sacer-
dotis.*

*1. Cor. 11.
23.*

LVCIA oculis corporeis renuntiat, & renuntia re secum docet Sacerdotem qui mysteria Christi celebrat. Christus ipse, *in qua nocte tradebatur*, sacrificium suum peregit, & ostendit satis, altaris holocaustum esse mysterium fidei, non visionis clarspecta

spectaculum. Agnus noctu immolabatur, & noctu cælesti manna delabebatur; in quorum typis mystica panis & Agni immolatio adumbrabatur. In memoriam celebrationis quam Christus de nocte fecit ad lucem candelarum & lucernarum, sapienter constituit Ecclesia, ut licet in præsentia solis & pleno die Missarum solemnia fiant, candelæ in altari accendantur, nec solis ratio habeatur; ut nouerit mundus ipse, cuius est oculus sol, oculis opus non esse, ubi mysterium fidei agitur & celebratur.

Lucia suorum oculorum lumina Deo consecrat, *Mystica eleuatio oculorum in Sacerdote.* & offerre visum suum Sacerdotem docet, ut mysterium fidei fidelis offerat Deo. Cum sanctam & puram Hostiam libet & immolet, oportet ut sanctus ac purus existat: & cum Sanguinem noui & æterni testamenti, mysterium videlicet fidei, consecret, opus est, ut minister fidelis sit. Et quidem Christus in prima sui consecratione eleuatis ad Deum Patrem suum omnipotentem oculis ad sacrificium venit, & instruxit Sacerdotes, ut ad sui imitationem lumina oculorum suorum prius offerant Deo, si velint dignè mysterium Eucharisticum confidere.

Lucia cæca, cæcum Sacerdotem benè regit, & benè ducit ad altare, in quo patientem Christum immolat. Et quidem patientis Christi illa vox est:

Psal. 87.
10.
Psal. 37.
11.

Fides.

Oculi mei languerunt præ inopia. Et fortè illa : *Et lumen oculorum meorum, & ipsum non est mecum.* Cùm igitur patientis Christi personam gerat in altari Sacerdos dum celebrat, benè egerit officium suum, cùm in eo se statu constituat, in quo est virgo Lucia, & dicere non solùm queat, *languerunt oculi mei*, sed etiam affirmare, *& lumen oculorum meorum, & ipsum non est mecum*, ac simul orare fidei virtutis studiosus, sicut & Ecclesia orat.

Oratio Ecclesiæ, & animæ celebrantis ad formam Luciæ.

REdemptionis nostræ munere vegetati, quæsumus Domine, vt hoc perpetuæ salutis auxilio fides semper vera proficiat.

C O M M V N I O.

O sacram conuiuum, in quo Christus sumitur!

Communica ad formam Teresiæ,
& eius insignia.

Mystica
Teresa
anima
communi-
cantis.

TEresia, vt in eius historia legimus, donata iam beatitudine, viro Religioso apparuit, & monuit, vt filias suas instrueret ac doceret ita circa Eucharistiam se gerere, quemadmodum Sanctorum

rum animæ circa Deum in regno cælorum se habent. Animæ regnantium ciuium in cælesti patria intuentes Deum beantur, animæ quoque Christianæ videntes Eucharistiam felicitate donantur, cum Deuteronomij 33, 28. scriptum legamus : *Habitabit Israël confidenter, & solus. Oculus Iacob in terra frumenti & vini, cælique caligabunt rore. Beatus es tu Israël, quis similis tui popule, qui saluaris in Domino?* Hanc eamdem beatitudinem affectabat olim Dauid, cum exclamaret : *Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus.* Situit anima mea ad Deum fortem viuum, quando veniam, & apparebo ante faciem Dei? Fuerunt mihi lacrymæ mee panes die ac nocte : dum dicitur mihi quotidie : *Ubi est Deus tuus?* Subiungit : *Hæc recordatus sum, & effudi in me animam meam: quoniam transibo in locum tabernaculi admirabilis, usque ad domum Dei.* In voce exultationis & confessionis, sonus epulantis. Hæc autem magna beatitudo est. *Beati oculi, qui vident quæ vos videtis.*

Luc. 10,

23.

Huc pertinet quod ait Cyrillus lib. II. in Ioannem ap. 27. *Filium Dei natura Patri unitum, corporaliter substantialiterque accipientes clarificamur, glorificamurque, upremæ facti naturæ participes.* Beata Teresia, & anima etiam beata, quæ accedens ad Eucharistiam ait, *Dominus regit me, & nihil mihi deerit, in loco pascuae*

ibidem

ibi me collocauit. Nihil deest in cælo Beatis , qui Deum in throno maiestatis intuentur : nihil deest animæ , quæ Deum ipsum in Eucharistia contemplatur. Beata certè anima, quæ gloriae aspectum affectans , ad cælestis manna recurrit , præueniens oratum cælestis solis, vt accipiat benedictionem.

Psal. 62, 1. ac præuenit Dauid. *Deus Deus meus, ad te de luce vigilo. Sicut in te anima mea, quam multiplicit tibi caro mea. In terra deserta , & inuia , & in aquosa , sic in sancto apparui tibi , ut viderem virtutem tuam , & gloriam tuam. Gloria hæc cælestis annonæ est , de qua Moyses & Aaron Exod. cap. 16, 6. Vespere scietis , quod Dominus eduxerit vos de terra Ægypti , & manè videbitis gloriam Domini. Explicant deinde vers. 8. conditionem huius gloriæ: Dabit vobis Dominus vespere carnes edere , & manè panes in saturitate. Ad hanc quoque visionem gloriosam inuitantur communicantes*

Psal. 33, 9. *Gustate , & videte , quoniam suavis est Dominus.*

Beata Teresia sic vidit vt crederet , sic credidit ^{Celsitudo fidei.} videret Christum in Eucharistia. Ad hanc celsitudinem fidei , qua ita credimus vt quasi Christum videamus , promouet nos Cantic. 2, 9. Ecclesia, cùm ait: *En ipse stat post parietem nostrum , respiciens per fenestras , prospiciens per cancellas. Nouit oculata fide cancellos accidentium penetrare , & fenestras inuenire*

nire, per quas Christum in sancta Eucharistia respiciat. Magnus hic affectus est, nec effectu suo frustratur, cùm Homil. 33. dixerit olim Chrysostomus: *Quot nunc dicunt: Vellem ipsius formam aspicere, figuram, vestimenta, calceamenta? Ecce ipsum vides, ipsum tangis, ipsum manducas.*

Oratio Ecclesiæ, & animæ communicantis ad formam Teresiæ.

PRÆSTA nobis, quæsumus omnipotens Deus, ut quæ visibilibus mysteriis sumenda percepimus, inuisibili consequamur effectu.

Consonant Communio & Lucia.

LVIA mysterium fidei præ se fert, & improbat Mystica Lucia ani- dicentem Thomam: *Nisi videro, non credam.* ma com- Benè Augustinus Serm. de Iacob & Esau: *Antequam munican-* tis. *videas quod videre nondum potes, crede: ambula per fi-* Ioan. 20, *dem, ut peruenias ad speciem. Species non lætitificat in pa-* 25. *tria, quem fides non consolatur in via. Quanta sit hæc* sacra fides, quam Lucia virgo fidelis præfert in se, declarat ipse Augustinus lib. 3. de Verbis Domini Serm. 28. Nullæ sunt quippe maiores diuitiæ, nulli thesauri, nulli honores, nulla huius mundi maior substantia, quam est fides Catholica, quæ peccatores homines saluat;

cæcos illuminat, infirmos curat, catechumenos baptizat, fideles iustificat, pœnitentes reparat, iustos augmentat, Martyres coronat, Sacerdotes consecrat, regnis cælestibus præparat, in æterna hereditate cum sanctis Angelis communicat. Communicat ergo cum Angelis ille, qui non videt & credit, ac per fidem percipit Eucharistiam.

Patientia. Lucia virgo est illa, cui dicit Ecclesia : *In tua patientia possedisti animam tuam, Lucia sponsa Christi, odisti quæ in mundo sunt, & coruscas cum Angelis, sanguine proprio inimicum vincisti.* Fides sine operibus mortua est, & ut viuam ostenderet Lucia fidem suam, prætulit voluptatibus tormenta, mundo cælum, vitæ mortem. Nouerit ergo mystica Lucia, quæ venit ad Communionem, vitalem fidem suam ostendere, patiens laborum, mundi contemptrix, hostis debellatrix. Lucia virgo est illa cui dixit cælestis **Puritas.** Agatha : *Lucia virgo, quid à me petis, quod ipsa poteris præstare continuò matri tue?* Nam & fides tua illi subuenit, & ecce saluata est. Quia iucundum Deo in tua virginitate habitaculum præparasti. Sciat mystica Lucia, quanti fides, quanti puritas æstimator, ut iucundum Deo habitaculum præparet, & componat, in quo Deus sedem figat, figit autem per Communionem. *Qui manducat meam carnem, & babit meum sanguinem, in me manet, & ego in illo.*

Ioan. 6, 57.

Lucia

Lucia luce ac lumine diuinæ fidei perfusa^{Defectus}, clau-
sis oculis videre homines docet lucem veram in Eu-^{sensus pro-}
charistia, exclamatque cum Augustino cap. 3. So-
liloq. *O lux, quam videbat Tobias, quando oculis clau-
sis docebat filium vitæ viam! O lux, quam videbat Isaac
interius, quando caligantibus oculis interius filio futura
narrabat: lux, inquam, inuisibilis, cui abyssus humani
cordis est visibilis. Illuminare ergo lux mea, illuminatio
mea: illuminare huic cæco tuo, qui in tenebris & umbra
mortis sedet, & dirige pedes eius in viam pacis, per quam
ingreditur in viam tabernaculi admirabilis.* Consonat &
Oratio Ecclesiastica.

Oratio Ecclesiæ, & animæ communicantis ad formam Luciæ.

Mentes nostras & corpora possideat, quæsu-
mus Domine, cælestis operatio: ut non noster
sensus in nobis, sed iugiter eius præueniat effectus.

V I A T I C V M.

O panis infirmorum!

Ad formam Luciæ & Teresiæ
Viaticum sume.

LVCIA virgo monet & hortatur ægrotantem, vt
postquam sacrum Viaticum acceperit, claudat <sup>Viaticum
sumens
claudat</sup>
^{oculos}
^{mundo &}
<sup>sibi, ape-
riat Deo.</sup>

oculos ad ea quæ ad mundum visibilem pertinent, & si moriendum sit, in fide Christi decedat, dicatque cum Bernardo iam moriente: *Non sum de hoc mundo.* Teresia dicit patienti, *Aut mori, aut pati.* Considera post suscepturn iam Viaticum, sanctum anti-stitem Martinum affirmantem: *Non recuso laborem.* Attende in lecto iacentem, in quo, sicut & canit Ecclesia, *oculis ac manibus in cælum semper intentus, ab oratione spiritum non relaxabat.* Renuntiauerat ille sæculo, & totus erat in Deo, cui sicut Rex Dauid adhærebat, & dicebat: *Mihi autem adhærere Deo bonum est, ponere in Domino Deō meo spem meam: ac simul canebat.*

Psal. 72,
28.

Quid mihi est in cælo? & à te quid volui super terram?

Defecit caro mea, & cor meum: Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum.

SIGNACULVM cultus & usus EVCHARISTICI, SIGILLVM Luciæ & Teresiæ impressum animæ.

^{1. Cor. 13,} ^{12.} **P**Erspicax sine oculis Lucia est, cui nomine fidelium omnium dicere licet: *Videmus nunc per speculum in ænigmate.* Videt fidelis Lucia, sed in ænigmate quidem, cuius solutio penes Teresiam est, quæ

quæ sub accidentibus Dei Agnum intuetur. Mysterium fidei ænigma est , eius tamen enodatio atque interpretatio est Agnus , qui non aliis externis auxiliis & instrumentis conficitur, sed verbo solùm consecratur immolaturque in altari, & editur in Communione. Concordant ergo inter se cæcitas oculata fidei , & intuitio Eucharistica, quam consonantiam duæ virgines Lucia & Teresia ostendunt in se, & in se ipsis declarant. Consonant ambæ Reginæ suæ Esther , Reginæ virginum Mariæ , quæ cùm tota Eucharistica sit, quem genuit Agnum vidit, & eundem credidit non solùm in cruce mactandum , sed etiam in altari immolandum, vbi sacra eius memoria repræsentatur.

ATTENTIO.

Attende, & audi.

In omni ore quasi mel indulcabitur eius memoria, Eccli. 49, 2
& ut musica in conuiuio vini.

Quando sederis , vt comedas cum Principe , diligenter attende, quibus auxiliis instrumentisve tantum mysterium patrauerit , & deprehendes solo verbo Hostiam & Sanguinem suum consecrasse & immolasse. Ipse dixit, & facta sunt ; ipse mandauit, & Psal. 32, 9.

c̄reata sunt. Haud dubiè in sacroſanctis huiuscemodi
ſtūdiorib⁹. mysteriis dies diei eructat verbum, & nox nocti indicat
ſcientiam. Clara dies ſublimis contemplationis, nox
ſtūdiorib⁹. verò fidei obscura eſt. Memoria iuſti cum laudibus ob-
ſcuræ fidei, & claræ contemplationis, quæ apparent
in Lucia & sancta matre Teresia, ambæ ſacrarum
Muſarum instar, laudes ſacri mysterij decantant.
Luciæ & animæ referentis eius fidem, dum commu-
Cant. 3, 1. nicat & celebra, vox illa eſto, In lectulo meo per noctes
quæſiui quem diligit anima mea. Teresiæ & animæ cla-
Cant. 2, 9. rē contemplantis Eucharistiam, vox illa ſit: En ipſe
ſtat post parietem noſtrum, reſpiciens per fenefras, proſpi-
ciens per cancellos. En dilectus meus loquitur mihi: Surge,
propera amica mea, columba mea, formosa mea, & ve-
nī. Sic imprimitur, ſic exprimitur ſigillum in anima
coletis venerabile Sacramento.

Audi Hymnum, & attende ad imagines Barba-
ræ, Agnetis, & earum inſignia. Ad hanc formam
celebra, communica, & Viaticum ſume.

BARBARA:

Stanislae Deum adora, et sume.

AGNES:

Agnum Dei cole immolatum.

Tantum ergo Sacramentum
Veneremur cernui :
Et antiquum documentum

Nouo cedat ritui :
Præstet fides supplementum
Sensuum defectui.

IMAGO QVADRAGESIMA PRIMA
 EXPLICATA,
 SS. BARBARÆ ET AGNETIS
 CANENTIVM MORE CÆLESTI,
 CVR SIT EVCHARISTIA CONDITA.

SAPIENTIA ædificauit sibi domum, excidit co-
 lumnas septem. Immolauit victimas suas. Mi-
 sit ancillas suas ut vocarent ad arcem, & ad
 mœnia ciuitatis : Si quis est paruulus, veniat
 ad me. Veniat, inquam, ad me, ut colat & edat me,
 qui propterea consecrari volui. Missæ itaque sunt
 Barbara simul & Agnes, quarum prior paruulum
 secum dicit Regali sanguine natum, & socium
 Christi, videlicet Stanislaum, qui de manibus An-
 gelorum panei Angelorum capit in præsentia eius-
 dem virginis cantantis ac modulantis,

Tantum ergo Sacramentum

Concentus
celestis,

Veneremur cernui.

Aptè ad hunc hymnum S. Dionysius Eccles. Hie-
 arch. cap. 3. Parte 3. §. 7. sic ait: Tum denique sancti sa-
 rorum ministri, spectatoresque studiosi, sacratissimam
 hostiam sacro ritu contuentes, generali laudatione conce-

Eeee

le-

lebrant, beneficium munificumque principium, à quo salutaria nobis exhibita sunt Sacra menta, quæ sacro sanctam illam initiatorum consummant deificationem. Hunc autem hymnum alij laudis canticum, alij religionis symbolum appellant, alij denique, mea quidem sententia, diuinius, Hierarchicam Eucharistiam. Consonat Dionysio, & virginī & martyri Barbaræ Concilium Tridentinūm sess. 13. cap. 5. *Nullus dubitandi locus relinquitur, quin omnes Christi fideles pro more in Catholica Ecclesia semper recepto, latræ cultum, qui vero Deo debetur, huic sanctissimo Sacramento in veneratione exhibeant. Nec enim minùs est adorandus, quod fuerit à Christo Domino, ut sumatur, institutum. Nam illum eundem Deum præsentem in eo adesse credimus, quem Pater æternus introducens in*

Psal. 69, 8. orbem terrarum, dicit, Et adorent eum omnes Angeli Dei.

Quales Angeli, talis est Barbara, talis & Stanislaus, totus Angelicus, totus virgineus, cultor & adorator, & simul communicator diuinorum mysteriorum, quocum loquitur Iustinianus Sermone de Eucharistia: *Zelo tuo captus est, & abs te absentare non patitur. Hinc se nascendo fecit socium, tua peregrinationis voluit habere confortum.*

Agn. Accipit secum sociam Barbara virgo & martyr, martyrem & virginem Agnetem, & simul more cœlesti canentem,

Et

Et antiquum documentum

Nouo cedat ritui.

More cælesti cantat, quæ seruat ritum cælorum, in quibus non vocibus, sed insignibus exornata lumenaria chorum ducunt. More cælesti cantat, in cuius commendationem sancta recitat Ecclesia: *Stans à dextris eius agnus niue candidior Christus, sibi sponsam & martyrem consecravit.* Cantat & ipsa in honorem Sacramentalis Agni:

Et antiquum documentum

Nouo cedat ritui.

eo quod (vt pulchrè docet diuinissimus Dionysius Eccles. Hierarch. cap. 3. Parte 3. §. 1.) *Vetus Testamen- um solummodo futura prædixerit, nouum verò ipsam et di- una Iesu opera exhibuerit; atque illud quidem quasi qui- usdam imaginibus depinxerit veritatem; hoc verò præ- entem demonstrarit, cum prædictionum eius veritatem effectus huius comprobarit, diuinorumque sermonum ope- ratio diuina sit summa.* Atque subiungit:

Praestet fides supplementum

Sensuum defectui.

Hæc dicit Stanislao comunicanti: *Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi: hæc simul addit, Corpus Domini nostri Iesu Christi custodiat animam tuam in vitam eternam. Amen.* Hæc dux & magistra Sacerdotum ce-

lebrantium, accipientium & administrantium mysteria sacrosanctæ Eucharistiæ, quæ Hostia, Communio, & Annona viatorum decedentium est.

S A C R I F I C I V M.

O salutaris Hostia!

Celebra Sacerdos ad formam Barbaræ,
& eius insignia.

Mystica
Barbara
anima Sa-
cerdotis.

BArbara in se, & in suo Stanislao, qui castus & mundus corde ac corpore floruit, satis expressit, qualis debeat esse minister qui Ecclesiæ assistit altaribus. Talem querit Sacerdotem Augustinus Serm.4. de Dedicat. Eccles. In templo à Salomone aedificato legimus duo altaria fuisse constructa: unum foris, in quo animalium celebrabatur sacrificium; aliud intus, in quo thymiamatis offerebatur incensum: in quibus videre debemus, duo in nobis specialiter altaria esse construeta, corporis scilicet & cordis, sicut à nobis duplex sacrificium. Deus querit; unum, ut simus corpore casti; aliud, cordi mundi. Ergo in exteriore altari, id est corpore nostro, offerantur opera bona; in corde vero odorem suavitatis redoleat cogitatio sancta. Vtrumque hoc sacrificium prætulit in se Barbara virgo, prætulit in se Stanislau eius alumnus & cliens.

Barbar-

Barbara virgo tres fenestras in cœnaculo suo aperuit in honorem & gloriam sanctissimæ Trinitatis, quod iniquè ferens pater , filiam apud Præsidem accusauit. Ergo cùm Sacerdos Christi celebrat sacrificium , in cœnaculum Barbaræ virginis vocatum se esse cogitet , & in honorem Triados sacra-
sacerdos
celebras in
honorem
sanctissima
Trinitatis.
 tissimæ sacrificium suum conficiat. Cogitet se ad fenestram Patris esse , cùm hostiam & calicem of fert, dicit enim : *Suscipe sancte Pater, omnipotens æterne Deus, hanc immaculatam hostiam;* & posteà , *Offerimus tibi Domine Calicem salutaris.* Cogitet se ad fenestram Filij venisse , cùm verba consecratoria prouuntiat , *Hoc est enim corpus meum,* & , *Hic est calix sanguinis mei;* & cùm addit , *Hæc quotiescumque feceritis, in mei memoriam facietis.* Cùm accedit ad Communionem, ad fenestram Spiritus sancti manet , & idcirco post sumptionem Eucharistiæ mundum & purum aërem & spiritum hauriens, orationem con gruam recitat.

Oratio Ecclesiæ , & animæ celebrantis ad formam Barbaræ.

Quod ore sumpsimus , Domine , pura mente capiamus , & de munere temporali fiat nobis remedium sempiternum.

Consonant Sacrificium & Agnes.

*Mystica
Agnes ani-
ma Sacer-
dotis.*

Agnes cum Agno index sacrificij altaris est, in quo immolatur Agnus Dei, & in eius immolatione Angeli Sacerdotibus assistunt, sicut Homilia de Diuina mensa & iudicio Chrysostomus adstruit, & exclamat: *O miraculum mensæ mysticæ tam magnificè instructæ, in qua Agnus Dei pro te macatur, ad quam assistunt Cherubim, descendunt Seraphim, qui sensis alis prædicti vultus demittunt, ibi omnes Angeli cum Sacerdote pro te legationem obeunt.*

*Sacrificium
Agnis.* Agnes cum Agno suo altaris sacrificium indicat & ostendit, de quo B. Augustinus Serm. 2. de Cathechumenis, expendens illud, *Non relinquatis ex eo quidquam usque manè, vbi sermo de agno paschali est, ait: Hoc nunc agitur. Comeditur enim agnus per noctem huius sæculi, ut cum manè illud venerit, quod vesperum non habebit, non iam offeratur imago Agni, sed ipse Agnus, quem quotidie comedimus, & cuius sanguinem bibimus: inueniamus illic eum Sacerdotem perfetum; quem hic pro nostra salute constat occisum.* Hic mirabilis Agnus, de quo agens apud Aëgæam Andreas, gloriosam illam fecit confessionem, *Omnipotenti Deo ego omni die sacrifico, non thuris fumum, nec hircorum sanguinem, nec taurorum mugientium carnes;*

sed

sed immaculatum Agnum quotidie in altari crucis sacrificio : cuius carnes , postea quām omnis populus credentium manduauerit, & eius sanguinem biberit, Agnus , qui sacrificatus est , integer perseverat & viuus.

Ecclesia , & anima.

*In figuris præsignatur,
Cùm Isaac immolatur:
Agnus Paschæ deputatur,
Datur manna Patribus.*

C O M M U N I O.

Ecce Agnus Dei.

Communica ad Barbaræ formam,
& eius insignia.

BArbara cum paruulo Stanislao in Oratorio Myistica
Barbara
anima
communi-
cantis. comparet : comparuerat ipsa olim , cùm deficiente Sacerdote non deficit Stanislao suo mirum in modum esurienti Communionem , quam de manibus Angelorum accepit. Mysticus Stanislau dignus alumnus Barbaræ est , qui cultor est diuinitatis & simul humilitatis , quam & Christus ipse in sua Eucharistia profitetur. Satis bene & appositè in Psalm.33. S. Augustinus monet : *Christus in corpore*

& sanguine suo voluit esse salutem nostram. Unde autem commendauit corpus & sanguinem suum? Nisi enim es-
set humilis, nec manducaretur nec biberetur. Respice al-
titudinem ipsius. In principio erat Verbum, & Verbum
erat apud Deum, & Deus erat Verbum. Ecce cibus sempiternus, sed manducant Angeli, manducant supernæ Vir-
tutes, & cœlestes Spiritus, & manducant & saginantur,
& integrum manet quod eos satiat & latificat. Quis au-
tem homo posset ad illum cibum? unde cor idoneum illi
cibo? oportebat ergo ut mensa illa lactesceret, & ad
paruulos perueniret. Et ideo Verbum caro factum est, &
habituauit in nobis. Vide ergo humilitatem, quia panem
Angelorum manducauit homo, id est, Verbum illud, à qui
pascuntur Angeli, sempiternum, quod est æquale Patri.
manducat homo: quia cum in forma Dei esset, non rapi-
nam arbitratus est se esse æqualem Deo, sed semetipsum
exinanivit.

Ecclesia, & anima.

*Ecce panis Angelorum,
Factus cibus viatorum:
Verè panis filiorum,
Non mittendus canibus.*

Foris canes, & benefici, & impudici, & homicidae
& idolis seruientes, & omnes qui amat, & faci-
menda

mendacium. Apocal. cap. 22, 15. Hinc, ut S. Dionysius tradit Eccles. Hierarch. cap. 3. Parte 3. §. 6. *Catechumenos & energumenos*, eosque qui pœnitentia ducuntur, sacrosancta hierarchie mos patitur quidem audire sacram psalmodiam, diuinamque sacrarum Scripturarum recitationem; verum ad ea quæ deinceps sequuntur sacrificia spectaculaque nequaquam hos conuocat, sed perfectos perfectorum oculos, &c. Sic quoque Eccles. Hierarch. cap. 1. §. 5. Antistites monet, ut iuxta ritum hierarchicum profitantur sancta quidem sanctè contrectare, solis autem defica diuinis, perficiens perfectionis capacibus, sanctisque sanctissima communicare.

Consonant Communio & Agnes.

Agnes virgo, sicut in eius martyrio & Officio <sup>Mystica
Agnes anima
ma communicantis.</sup> Ecclesiæ legimus, multa & quidem gloriofa dixit de se, quæ gloriösè de se anima post Communionem potest affirmare. Gloriatur Agnes in Domino: *Iam corpus eius corpori meo sociatum est, & sanguis eius ornauit genas meas, cuius mater virgo est, cuius pater feminam nescit. Ipsi sum despensata, cui Angeli seruiunt, cuius pulchritudinem sol & luna mirantur.* Hæc eadem gloria communicanti facile conuenit, cuius caro carni Christi conjuncta est; cuius genas pretiosus sanguis ornauit: cuius anima Agno cælesti

desponsata est, cui Angeli famulantur; cuius pulchritudinem, & ipsius communicantis sol & lumen mirantur, & pariter obstupescunt.

Anima ornata. Agnes: *Induit me Dominus cyclade auro texta, & immensis monilibus ornauit me. Mel & lac ex ore eius suscepit. Ipsi soli seruo fidem, ipsi me tota deuotione committo.* Cyclas humanitas Christi est, auro diuinitatis intexta: monilia immensa, immensæ gratia quibus illa ornata fuit. Hæc omnia continentur in Eucharistia, quorum particeps fit anima, quæ participat Sacramentum. Mel & lac suscipit ex oratione Christi, qui dixit: *Caro mea verè est cibus, & sanguis meus verè est potus.* Eatetur & ipsa Cantic. 5, 1. *Comedi fauum cum melle meo, bibi vinum meum cum lacte meo.* Dixerat illi sponsus: *Veni in hortum meum soror mea sponsa, messui myrrham meam cum aromatibus meis.* Respondet deinde sponsa: *Comedi fauum cum melle meo, bibi vinum meum cum lacte meo.* Quid myrrha cur lacte & melle? Myrrha quidem passionis amara est quæ in hoc venerabili Sacramento mellis & lactis instar dulcis est. Huic ergo dulcissimo Sponso inviolabilem anima fidem seruet, huic seipsam tota deuotione comittat.

Dilecta. Agnes: *Posuit signum in faciem meam, ut nullus præter eum amatorem admittam.* Signum magnum Eu-

charist.

charistia est. *Signatum est super nos lumen vultus tui*^{Psal.4,7} *Domine.* Lumen vultus Dei resplendet in Sacramen-
to : hoc anima nostra signatur , vt nullum præter
Christum nec agnoscat nec habeat illa amatorem.
Quòd si tentator inuadat , & ab Agno animam
contendat auellere, repellat, quemadmodum Agne-
tem legimus lenoneim à se reieciisse. *Discede , in-*
quit, à me pabulum mortis, quia iam ab alio amatore præ-
uentum sum. Præuenta sum ab alio , qui & pabulum
vitæ est, cùm dicat de se: *Sicut misit me viuens Pater,*^{Ioan.6,38.}
& ego viuo propter Patrem , & qui manducat me , &
ipse viuet propter me : & rursus: *Non sicut manducae-*^{Ioan.6,59.}
runt patres vestri manna , & mortui sunt. Qui mandu-
catur hunc panem , viuet in æternum. Discede pabulum
mortis , cibus vitæ Christus est, à quo sum iam
amore præuenta , cùm in finem dilexit me , & se
mecum , ac secum me stricto & arcto amoris nexu
coniunxit ac copulauit , vnde & dicit : *Qui mandu-*^{Ioan.6,56.}
catur meam carnem , & babit meum sanguinem , in me ma-
net , & ego in illo.

Agnes virgo cùm cælo donata esset , à dextris ^{desponsa.}
eius comparuit Agnus ipsa niue candidior , Chri-^{ta.}
stus scilicet , qui sibi sponsam & martyrem conse-
crauit , totaque gaudens & exultans ait : *Ecce quod*
concupiui iam video , quod speravi iam teneo : ipsi sum.
Ffff 2 iuncta

iuncta in cælis, quem in terris posita, tota deuotione dilexi.
Hæc vox, hæc gloria communicantis etiam esto.

Ecclesia, & anima.

Bone pastor, panis verè,
Jesu nostri miserere,
Tu nos pasce, nos tuere,
Tu nos bona fac videre
In terra viuentium.

Tu qui cuncta scis & vales,
Qui nos pascis hic mortales,
Tuos ibi commensales;
Cohæredes, & sodales
Fac Sanctorum ciuium.

V I A T I C V M.

O panis infirmorum!

Ad formam Barbaræ & Agnetis
Viaticum sume.

*Inuictio
ad Viati-
cum.*

BArbara, dum ægrotaret, & esset in molesta vi
Stanislaus, per Angelicas manus eum Viatic
communiuit, dixit eadem virgo & Martyr cum Ec
clesiastico cap. 38, 9. Fili, in tua infirmitate ne desp
icias te ipsum, sed ora Dominum, & ipse curabit te. Aue

te à delicto, *et* dirige manus, & ab omni delicto munda cor tuum. Dicit & Angelo ac Sacerdoti: Da suauitatem, & memoriam similaginis, & impingua oblationem. In requie mortui requiescere fac memoriam eius, & consolare illum in exitu spiritus sui. Agnus ouem redemit, & ouem pascit ut viuat, pascit ut mortem non timeat, victurus in æternum apud Deum, qui dicit: Non sicut manducauerunt patres vestri manna, *et* mor-tui sunt. Qui manducat hunc panem, viuet in æternum. Ergo balatum suum ouis edat, suum cantum edat Davidicus Stanislaus:

Dominus regit me, & nihil mihi deerit: in loco pascuae Psal. 22, 1.
ibi me collocauit.

Super aquam refectionis educavit me, animam meam conuertit.

Nam, et si ambulauero in medio umbrae mortis, non timebo mala: quoniam tu tecum es.

Hæc perfecta Barbaræ imitatio, hæc absoluta Agnetis æmulatio est quæ splendet in Stanislao, dum diuinitus reficitur. Similis Deus sibi est, qui & animæ sacram Communionem appetenti, cum Sacerdos deesset, cælitus ipse per se sacrosanctam porrexit Eucharistiam, quemadmodum S. Catharinæ Senensi Tractatu 4. cap. 142. Deus Pater exponit. *Ego vero, inquit, qui delector humiles exaltare, traxi desi-*

derium ipsius ad me, præbendo sibi notitiam in abyssō Trinitatis æternæ, suum oculum intellectum illuminans in potentia mei Patris, in sapientia unigeniti Filij mei, et in charitate Spiritus sancti, qui sumus unum in essentia. Et in tanta perfectione talis anima fuit unita, quod etiam corpus à terra suspendebatur et eleuabatur; quia in statu animæ unitu, ut dixi, perfectior erat unio, quam anima fecerat ex affectu dilectionis in me, quam in corpore suo. Et in abyssō tali, ut ego desiderio suo satisficerem, à me sacram Communionem accepit, et in signum quod in veritate satisfeceram ei, pluribus diebus admirabil modo persensit in corporali gustu saporem et odorem corporis et sanguinis unigeniti mei Iesu Christi, propter quod ipsa renouata fuit, et augmentata in lumine prouidentiae meæ, quam dulciter ipsa praesertim in hoc actu gustauerat.

SIGNACULVM cultus & usus EVCHARISTICI,
SIGILLVM Barbaræ & Agnetis
impressum animæ.

IN honorem sanctissimæ Trinitatis tres fenestras in cœnaculo aperiri Barbara iussit, & in eiusdem sacrosanctæ Triados gloriam in altari Dei Agnus immolatur, cum in eius sacrificio Sacerdos dicat, Per ipsum, et cum ipso, et in ipso, est tibi Deus Patri omnipotenti,

ni potenti, in unitate Spiritus sancti omnis honor, & gloria. Accedit, quod cum mysticum inuocat Agnum, ter repeat Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, ut eius immolationem sanctae fieri Trinitati demonstret. Concordat cum fenestris Agnus, consonat cum Barbara Agnes: ambæ effigies benè sigillo respondent. Ambæ respondent Reginæ suæ Esther, Reginæ virginum Mariæ, quæ cum tota Eucharistica sit, nobis colendum & sumendum panem Angelorum dedit, & Agnum unum cum pane virginali præbuit, de quo Nyssenus lib. de Vita Moys. Hunc corporis panem non aratio, non satio, non agricolarum opus efficit. Terra intacta permanxit, & tamen terra pane plena fuit, quo fascinatinges mysterium virginis perdocti facile saturantur.

ATTENTIO.

In omni ore quasi mel indulcabitur eius memoria, Eccli. 49, 2

& ut musica in conuiuio vini.

Quando sederis, ut comedas cum Principe, diligenter attende, cur se immolauerit, cur se consecraverit Agnus. Consecrari voluit ut coleretur, ac simul ederetur. Memoriam fecit mirabilem suorum misericors & miserator Dominus, escam dedit timentibus se: reuerentibus se præbuit augustissimum Sacramen-

Pro. 13, 1.
sigillum
impressum
anima.

Psal. 110, 4

Pro. 10, 8. mentum. *Memoria iusti cum laudibus Musarum Angelicarum Agnetis & Barbaræ, quarum prior Agnum præcipue immolatum, posterior verò pastum & comedendum modulatur.* Celebrat epulum Barbara, quo alitur Stanislaus, alitur anima communicantis,
 Cant. 3, 4. & dicit in Canticis : *Tenui eum, nec dimittam, donec introducam illum in domum matris meæ, & in cubiculum genitricis meæ.* Celebrat Agnes diuinissimum Sacrificium, quo uno solo pro redemptione suæ animæ gaudet & gaudere iubet animam, quæ sponsa Christi est, & asserit : *Dilectus meus mihi, & ego illi, qui pascitur inter lilia.* Pascitur & pascit animam, cui imprimitur signaculum virginalium insignium, hostiæ & Agni, Agnetis & Barbaræ.

DOMINI IESU SALVATORIS

Audi Hymnum, & attende ad imaginem arcannam gloriosæ Mariæ assumptæ, & eius insignia.

Introspice exemplar tanti mysterij, & ad hanc formam celebra, communica, & Viaticum sume.

MARIA

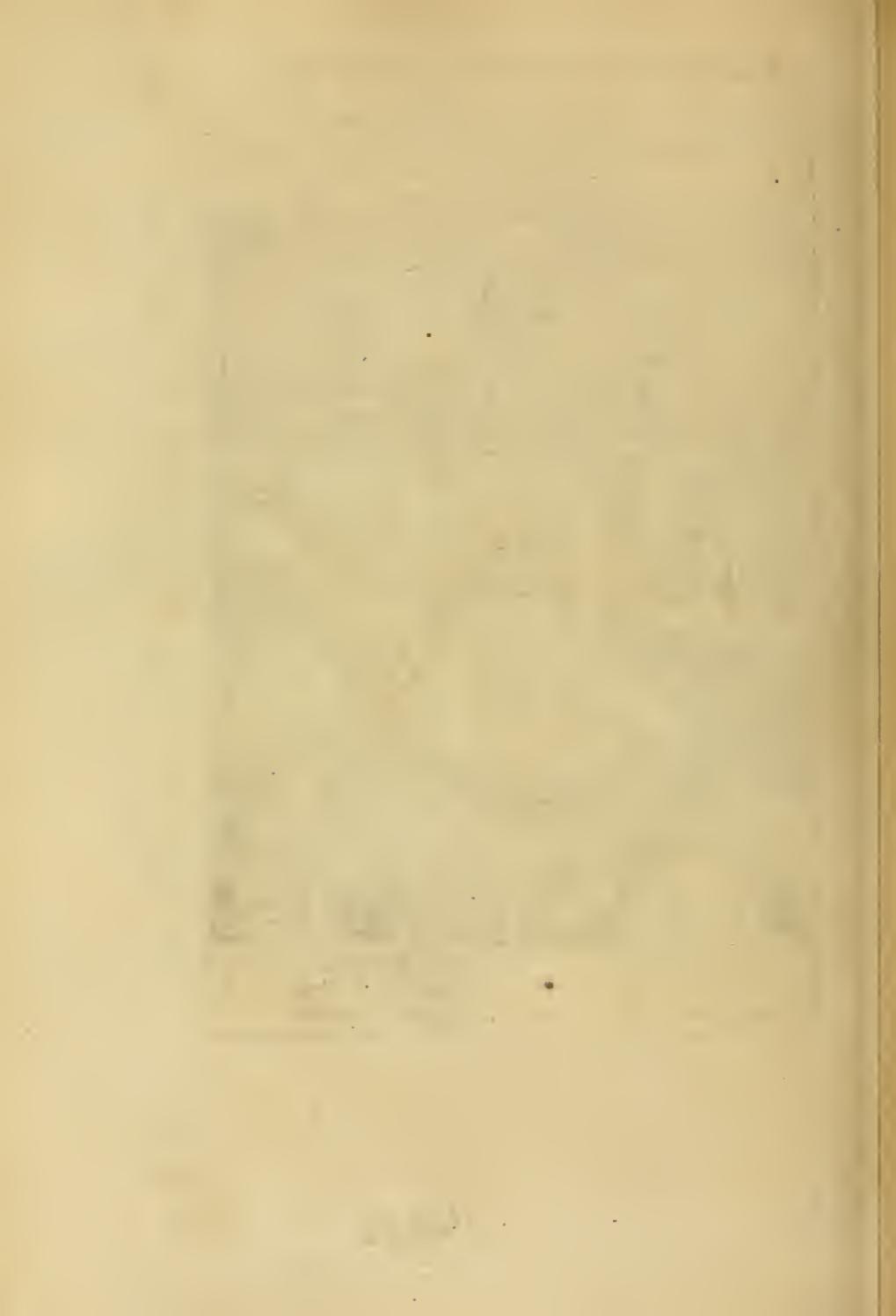
Benedicta et benedicens.

Genitori, Genitoque
Laus et iubilatio,
Salus, honor, virtus quoque,

Sit et benedictio:
Procedenti ab utroque
Compar sit laudatio.

G g g g

IMAGO QVADRAGESIMASECVNDA
 EXPLICATA,
 GLORIOSÆ ASSVMPTIONIS,
 E T
 CORONATIONIS MARIAE
 CANENTIS MORE CÆLESTI,
 QVOMODO ET QVANDO CONDITA
 SIT EVCHARISTIA.

 ORONAT Oratorium Eucharistiæ B. Virgo MARIA, quæ euecta in Sancta sanctorum, & in cælesti assumpta Sacrarium, diuinitus coronatur. Coronidem gloriofa Maria imponit, & canit in actionem gratiarum:

*Genitori, Genitoque
 Laus & iubilatio,
 Salus, honor, virtus quoque
 Sit, & benedictio:
 Procedenti ab utroque
 Compar sit laudatio.*

*Concentus
 cœlestis Eu-
 charistia
 & Maria
 gloria.*

Consonat sibi MARIA apud B. Birgitam lib. 6. c. 10. & exponit, quomodo Eucharistia conficiatur, & quidem more & stylo cœlesti. *Panis*, inquit, *qui in Gggg 2 altari*

altari ponitur , ante verba panis est ; sed post verba dicta vertitur in corpus Filij mei , quod de me sine macula sumpsit , quod crucifixum est . Tunc Pater adoratur , & adoratur in Spiritu in membris Filij . Filius exultat in potentia . & in maiestate Patris ; Mater eius , quæ ego sum , honoratur ab omni exercitu cœlesti , quæ eum genui : omnes Angeli conuertunt se ad eum , & adorant omnes animæ iustorum , gratias referunt , quòd per eum redempti sunt . Sanctus Dionysius Eccles . Hierarch . cap . 3 . Parte 2 . hunc post sacram Communionem , Deum collaudandi vel gratias agendi ritum describens , ait : Accepta denique dataque diuina Communione in sacram desinit gratiarum actionem . & Parte 3 . § . 15 . Hinc gustate (inquiunt Eloquia) & videte , quoniam qui sacrosancta diuinorum rerum disciplina initiantur , permagnificas ipsarum gratias agnoscent , atque diuinissimam earum celitudinem ac magnitudinem in Communione sanctè considerantes , superælestia supremæ deitatis beneficia grati collaudabunt .

Gloriosa igitur Eucharistia Patri , Filio , Spiritu sancto , nec non assumptæ MARIAE . Quidni MARIAE ? Benè Chrysologus Serm . 141 . Quantus sit Deus satis ignorat , qui huius Virginis mentem non stupet , animum non miratur . Pauet cælum , tremunt Angeli , natura non sufficit ; & una puella in sui pectoris capit , recipit & oblectat hospitio , ut pacem terris , cælis gloriam , salutem perditis .

perditis , vitam mortuis , cælestibus cum terrestribus parentelam , ipsius Dei cum carne commercium , pro ipsa domus exigat pensione ; ut impleatur illud Prophetæ : Ecce Psal. 126.4
hereditas Domini , filij ; merces , fructus ventris . Assumitur Virgo in gloriam ; necnon venerabile Sacramentum , quod futuræ gloriæ pignus datur , reponit illa apud Patrem , Filium , & Spiritum sanctum , cum mercede , hereditatem & coronam , pro quibus erat in Eucharistiâ Christus oppignoratus , in caelo recipit . Clament ergo virgines insignitæ palmiss & lauris , & exclament : Manifestè magnum est pie- 1.Tim.3.
16. tatis Sacramentum , quod manifestatum est in carne , iustificatum est in Spiritu , apparuit Angelis , prædicatum est Gentibus , assumptum est in gloria . Assumptum est in gloria Sacrificium Eucharistiæ , Sacramentum & Viaticum .

S A C R I F I C I V M .

O salutaris Hostia ,
Quæ cali pandis ostium !

Celebra Sacerdos ad formam gloriofæ
MARIÆ , & eius insignia .

Gloriosum Eucharistiæ sacrificium , cuius Gloriosum sacrificium.
CHRISTVS summus Sacerdos secundum or-
G g g g ; di-

dinem Melchisedech, in cælo est, & in cælo regnat.
Ad eius interiora velamina ingrediens gloriosa MARIA idem in effigie monet, idem indicat quod scribit Paulus: *Præcursor pro nobis introiuit IESVS secundum ordinem Melchisedech pontifex factus in æternum.*

Assumptum in gloria.
Heb. 9, 26.

Rursus Paulus loquitur in effigie sua MARIA: *Talis enim decebat ut nobis esset pontifex sanctus, innocens, impollutus, segregatus à peccatoribus, et excelsior cælis factus: qui non habet necessitatem quotidie, quemadmodum Sacerdotes, pro suis delictis hostias offerre, deinde pro populi: hoc enim fecit semel seipsum offerendo. Lex enim homines constituit Sacerdotes infirmitatem habentes: sermo autem iurisurandi, qui post legem est, Filium in æternum perfectum.*

Assumptum in gloria.
Heb. 9, 11.

Rursus Paulus, rursus gloriosa MARIA: *Christus assistens pontifex futurorum bonorum, per amplius & perfectius tabernaculum non manu factum, id est, non huius creationis, neque per sanguinem hircorum aut vitulorum, sed per proprium sanguinem introiuit semel in Sancta, æterna redemptione inuenta. Si enim sanguis hircorum & taurorum, et cinis vitulae aspersus, inquinatos sanctificat ad emundationem carnis; quanto magis Sanguis Christi, qui per Spiritum sanctum semetipsum obtulit immaculatum Deo, emundabit conscientiam nostram ab operibus mortuis, ad seruendum Deo viuenti? Et ideo noui Testamenti mediator*

mediator est; ut morte intercedente, in redemptionem eorum præuaricationum, quæ erant sub priori Testamento, repromotionem accipient, qui vocati sunt æternæ hereditatis.

Adhuc Paulus, adhuc gloria MARIA: Necesse est ergo exemplaria quidem cœlestium his mundari: ipsa autem cœlestia melioribus hostiis quam ipsis. Non enim in manu facta sancta IESVS introiuit, exemplaria verorum: sed in ipsum cœlum, ut appareat nunc vultui Dei pro nobis.

Apparet pro nobis CHRISTVS, & in statu gloriæ suæ glorioſis Sacerdotibus cingitur, & canticum nouum edunt, dicentes: Dignus es Domine accipere librum, et aperire signacula eius: quoniam occisus es, & redemisti nos Deo in Sanguine tuo ex omni tribu, & lingua, & populo, & natione, et fecisti nos Deo nostro regnum, & Sacerdotes: et regnabimus super terram. Sacrificium summi Pontificis CHRISTI, glorioſum rumque Sacerdotum, gloria Eucharistia est, quam sancta Ecclesia precatur ut in altare sublime perfatur, sicut iam in imagine assumptæ Virginis expressum est, cui correspondet oratio.

*Assumptum in gloria.
Heb.9,23.*

Oratio Ecclesiæ celebrantis ad formam
MARIÆ.

SVpplices te rogamus , omnipotens Deus , iube
hæc perferri per manus sancti Angeli tui in
sublime altare tuum , in conspectu diuinæ maiestati-
tis tuæ , vt quotquot ex hac altaris participatione
sacrosanctum Filij tui corpus & sanguinem sumpre-
rimus , omni benedictione cælesti & gratia replea-
murus .

COMMUNIO.

O sacrum conuiuum, in quo Christus sumitur!
Communica ad formam gloriose MARIÆ,
& eius insignia.

*Mystica
MARIA,
anima
innovata
vbi Eu-
charistie.
1. Tim. 3,
17.*

SAcramentum hoc magnum est, quod *assumptum*
est in gloria. Gloria MARIÆ est, totam Euchari-
sticam esse; & gloria Eucharistiae est, totam esse Ma-
rianam. Suffragatur Gregorius Nyssenus lib. de Vi-
ta Moysis : *Hunc corporis panem non aratio, non satio,*
non agricolarum opus efficit, sed terra intæta permansit,
et tamen pane plena fuit, quo famescentes mysterium
Virginis perdocti, hoc pane facile saturantur. Hæc etiam
gloria

gloria tua est : Lauda Ierusalem Dominum , lauda Deum Psal. 147, 1.
 tuum Sion. Quoniam confortauit seras portarum tuarum,
 benedixit filiis tuis in te. Qui posuit fines tuos pacem , &
 adipe frumenti satiat te.

Suffragatur Maximus Homilia de Raimis palma-
 rum : Ipsam MARIAM manna dixerim, quia est subtilis, & anima-
 splendida, suavis , & virgo , quæ veluti cælitus veniens,
 cunctis Ecclesiarum populis cibum dulciorem melle deflu-
 xit. Consonat & Dauid : Cibauit eos ex adipe frumen-
 ti, & de petra , melle saturauit eos. Psal. 80, 16.

Suffragatur Augustinus Serm. i. de Natiuit. MA-
 RIAE : O beata vbera , quæ Dominum tenerum alunt, lac Consonan-
 tia Mariae & anima
 puerilibus labris infundunt , Angelorum cibum & homi-
 num pascunt ! Exiguum exprimunt liquorem , & mundi
 reficiunt creatorem. Qui suæ virtutis imperio marium
 procellas mitigat , qui fluminibus indeficientem aquarum
 impetum subministrat , qui aridam terram innumeris vbi-
 que fontibus irrigat, raras de virginico pectore guttas lactis
 expectat. Manat liquor ex vberibus Virginis, & in car-
 nem vertitur Saluatoris. Hinc ergo perpendite , quām
 debitores sumus huic beatissimæ Genitrici , quantasque illi
 post Deum de nostra redemptione gratias agere debeamus.
 Illud siquidem corpus Christi , quod beatissima Virgo ge-
 nuit, quod in gremio fouit , quod fasciis cinxit, quod ma-
 terna curauit solertia ; illud, inquam , absqueulla dubita-

tione nunc de sacro altari percipimus, & eius sanguinem
 Sacramentum nostræ redēptionis haurimus. Benè Da-
 uid: *Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum,*
 ita desiderat anima mea ad te Deus. Sitiuit anima mea ad
 Deum fortē viuum; quando veniam & apparebo ante
 faciem Dei? Fuerunt lacrymæ meæ panes die ac nocte, dum
 dicitur mihi quotidie, *Ubi est Deus tuus?* Hæc recordatus
 sum, & effudi in me animam meam: quoniam transibo in
 locum tabernaculi admirabilis, usque ad domum Dei. In
 voce confessionis & exultationis, sonus epulantis. Sonet
 ergo anima gloriosæ MARIAE, resonet anima epu-
 lantis Dauidis in actionem gratiarum.

Consonantia.

- Luc. i, 47. Canat MARIA: *Magnificat anima mea Dominum.*
 Psal. 103, 1 Resonet Dauid: *Benedic anima mea Domino: Do-
 mine Deus meus magnificatus es vehementer.*
- Luc. i, 47. MARIA: *Et exultauit spiritus meus in Deo salutari
 meo.*
- Psal. 83, 3. Dauid: *Cor meum, & caro mea, exultauerunt in
 Deum viuum.*
- Luc. i, 48. MARIA: *Quia respexit humilitatem ancillæ suæ: ec-
 ce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes.*
- Psal. 30, 3. Dauid: *Exultabo, & lætabor in misericordia tua:
 quoniam respexisti humilitatem meam.*

MARIA: Quia fecit mihi magna qui potens est, & sanctum nomen eius.

Dauid: Venite, audite, & narrabo, omnes qui timeatis Deum, quanta fecit animæ meæ.

MARIA: Et misericordia eius à progenie in progenies timentibus eum.

Dauid: Memoriam fecit mirabilem suorum miseroris & miserator Dominus, escam dedit timentibus se.

MARIA: Fecit potentiam in brachio suo, dispersit superbos mente cordis sui.

Dauid: Tu humiliasti sicut vulneratum, superbum, in brachio virtutis tuae dispersisti inimicos tuos.

MARIA: Deposit potentes de sede, & exaltauit humiles.

Dauid: Quoniam tu populum humilem saluum facies, oculos superborum humiliabis.

MARIA: Esurientes impleuit bonis, & diuites dimisit inanes.

Dauid: Satiauit animam inanem, & animam esurientem satiauit bonis.

MARIA: Suscepit Israël puerum suum, recordatus misericordiæ suæ.

Dauid: Suscepimus Deus misericordiam tuam, in meo templo tui.

Luc. 1, 55. MARIA: *Sicut locutus est ad patres nostros, Abraham, & semini eius in secula.*

Psal. 47, 9. DAVID: *Sicut audiuimus, sic vidimus in ciuitate Domini virtutum, in ciuitate Dei nostri: Deus fundauit eam in eternum.*

VIATICVM

Datum & acceptum ab immaculata
MARIA.

O panis infirmorum!

*Viatricum
datum &
acceptum
a Maria.*

*Heb. 10,
19.*

*Euchari-
stia.
Baptismus.*

Confessio.

Accepit Viaticum Eucharistiæ gloria & im-
maculata MARIA, quo munita cælos ascendit,
& eorum adyta penetrat, & dum assumitur, pignus
secum assumit, vt apud Regem gloriæ deponat, &
monet quod alijs monuerat Paulus, vt Christi ve-
stigia è mundo decedentes sequamur; Habentes ita-
que fratres fiduciam in introitu Sanctorum in sanguine
Christi, quam initiauit nobis viam nouam, & viuenten-
per velamen, id est, carnem suam, & Sacerdotem magnun-
super domum Dei: accedamus cum vero corde in plenitu-
dine fideiaspersi corda à conscientia mala, & abluti cor-
pus aqua munda, teneamus spei nostræ confessionem inde-
clinabilem (fidelis enim est qui repromisit) & considera-
mus inuicem in prouocationem charitatis, & bonorum ope-
rum

rum : non deferentes collectionem nostram , sicut consuetudinis est quibusdam , sed consolantes , & tanto magis quanto videritis appropinquantem diem . Prima omnium de cuius manu Christus datus est in Viaticum , MARIA est , quemadmodum apud Lucam legimus : *Et ecce homo* Luc. 2, 25.
erat in Ierusalēm , cui nomen Simeon , & homo iste iustus & timoratus , expectans consolationem Isrāel , & Spiritus sanctus erat in eo . Et responsum acceperat Simeon à Spiritu sancto , non visurum se mortem , nisi prius videret Christum Domini , ut sacro se Viatico communiret . Et cum inducerent puerum Iesum parentes eius , ut facerent secundum consuetudinem legis pro eo : & ipse accepit eum (haud dubiè de manu MARIAE Virginis matris) in vlnas suas , & benedixit Deum , qui de sacro Viatico cælitus ipsi prouidit , & eo accepto , morientis cygni more , cantum edidit :

Nunc dimittis seruum tuum Domine , secundum verbum tuum in pace . Luc. 2.

Quia viderunt oculi mei salutare tuum ,

Quod parasti ante faciem omnium populorum ;

Lumen ad reuelationem Gentium , & gloriam plebis tuae Isrāel .

Canat quoque Christianus Dauid , sicut cecinit Christus ipse , & cum ipso animarum sanctorum chorus .

Infirmus & æger Dauid:

Psal. 30, 1. **I**N te Domine speraui, non confundar in æternum: in iustitia tua libera me.

*Inclina ad me aurem tuam, acceler a vt eruas me.
Esto mihi in Deum protectorem, & in domum refugij,
vt saluum me facias.*

Viatrico se muniens:

*Quoniam fortitudo mea, & refugium meum es tu: &
propter nomen tuum deduces me, & enutries me.*

*Educes me de laqueo hoc, quem absconderunt mihi, quo-
niam tu es protector meus.*

Moriens:

*In manus tuas commend o spiritum meum, redemisti
me, Domine Deus veritatis.*

SIGNACULVM REGIVM cultus & vsus E-
CHARISTICI, SIGILLVM glorioſæ
VIRGINIS impressum animæ.

SIgnaculum regium cultus & vsus Eucharistici,
Sacrificij, Communionis, & Viatici velut in suo
sacrario apud MARIAM est, fortem illam mulierem,
quam Salomon cap. 31, 1. Proverbiorum celebra-
tem

tem Sacrificium, accipientem Communionem, & munientem se Viatico mysticè describit.

Fortis mulieris SACRIFICIVM.

FActa est quasi nauis infitoris, de longè portans pa- Prou. ; 1,
24.
Panis.
nem suum.

Et de nocte surrexit, deditque prædam domesticis suis,
(et) cibaria ancillis suis.

Considerauit agrum, & emit eum : de fructu manuum Vinum.
suarum plantauit vineam.

COMMVNIO.

Considerauit semitas domus suæ, & panem otiosa non Prou. 31,
27.
Dignitas.
comedit.

VIATICVM.

Fortitudo & decor indumentum eius, & ridebit in Prou. 31,
25.
Effectus, &
die nouissimo.

Os suum aperuit sapientia, & lex clementia in lin- Effectus
Viatici.
gua eius.

EXITVS GLORIOSVS.

Surrexerunt filii eius, & beatissimam prædicauerunt; Prou. 31,
28.
Applausibus cele-
vir eius, & laudauit eam.

Multæ filii congregauerunt diuitias, tu supergressa es bratus.
uniuersas.

ATTENTIO.

Attende, & audi.

*Ecli. 29, 2 In omni ore quasi mel indulcabitur eius memoria,
& ut musica in coniuicio vini.*

Prou. 13, 1.
Sigillum
impressum
anima.

Quando sederis, ut comedas cum Principe, diligenter attende quæ apposita sunt ante faciem tuam.

Considera sedulò, quando & quomodo condidit

Ioan. 13, 1. Eucharistiam. *Ante diem festum Paschæ, sciens I E S V S*

quia venit hora eius, ut transeat ex hoc mundo ad Patrem; cum dilexisset suos qui erant in mundo, in finem dillexit eos. Tunc temporis obtulit Sacrificium, contulit Sacramentum, protulit & Viaticum. Quomodo

autem sublimia hæc mysteria fieri ac perfici voluerit ad gloriam sanctissimæ Trinitatis, gloriosam Passionis, Resurrectionis & Ascensionis memoriam,

nec non ad honorem Matris & virginis, fatetur Sacerdos, cum nomine totius Ecclesiæ dicit: Suscipe

sæcta Trinitas hanc oblationem, quam tibi offerimus obmemoriam Passionis, Resurrectionis, Ascensionis I E S V

CHRISTI Domini nostri: & in honore beatæ MARIAE semper virginis. Dum hæc in cælum assumitur, honoratur, & honorat æternam memoriam CHRISTI.

Prou. 10, 8. *Memoria iusti cum laudibus. Hæc laus Eucharistiæ est, ut virtute sua mirabili attrahat in cælum MARIAM,*

dicentem Filio, *Trabe me post te, curremus in odorem* Cant. r. 3.
tunguentorum tuorum. Hic effectus, qui exprimitur
 diuinitus in MARIA, imprimitur nostræ animæ, ut
 virtute sacræ Eucharistiæ sursum in cælum feratur,
 quemadmodum recognoscit S. Thomas 3. p. q. 79.
 art. 2. *Hoc Sacramentum, inquit, non statim nos introducit in gloriam, sed dat nobis virtutem perueniendi ad gloriam,* & ideò VIATICVM dicitur. Nec solùm in cælum trahit, sed suo tempore donat electas animas beatitudine, sicut in sua Coronatione præfert & ex-primit MARIA, ut cordibus Christianis imprimat. Confirmat Augustinus in cap. 6. Ioannis hunc effectum adscribendum esse Eucharistiæ. *Cùm cibo & potu id appetant homines, ut non esuriant neque sitiant, hoc veraciter non præstat, nisi iste cibus & potus, qui eos à quibus assumentur, immortales & incorruptibiles facit in societate Sanctorum, ubi pax erit, & unitas plena, atque perfecta.* Complectitur prædictos duos effectus Iustinianus, quos nouo Dauidi Christiano ac Mariano precatur. Serm. de Eucharist. *Protegant te sancta mysteria, & inter medios sæculi fluëtus ante mystici Pharaonis faciem gradieris illæsus.* Illum itaque in intellectuali pelago suffocatum aspicies constitutus in littore. Tunc lœtiæ initiato carmine magna cordis exultatione clamabis: *Cantemus Domino, gloriösè enim magnificatus est: equum* Exod. 15, 1,

& ascensorem deiecit in mare. Hoc gloriosum Canticum edidit soror Moysis , & Aaron post exitum de Ægypto , Maria , quod noua Maria assumpta post exitum faustum de mundo in cælesti introitu cantat. Dum illa antiqua Maria duceret chorum , filiæ Sion modulantem sequebantur , & dum cælestis MARIA modulatur, concinunt virgines Eucharistiæ palmis & lauris ornatæ & decoratæ. Canunt gloriam Domino & Dominæ, cuius virginitatis signaculum consonat mysterio fidei, cuius corona stellarum duodecim cum duodecim fructibus Eucharistiæ respondentibus , duodecim Spiritus sancti fructibus miram habet consonantiam.

Attende Eucharistiæ , & virginitatis
concentum.

Consonantia mirabilis ECHARISTIÆ cum
virginitate miranda Assumptæ MARIAE.

Mirabilis Eucharistia est, mirabilis quoque virginitas , in qua septem miracula , quæ mirum in modum in admirabili Sacramento resplendent , clarè satis eluent. Septem mundi miracula , quæ profanis Scriptoribus celebrantur , obscura & ignobilia sunt ; quæ in Eucharistia & Mariana virginis

ginitate coruscant, præclara, splendida, fulgidaque
præcedunt: *Memoriam fecit mirabilium suorum, miseri-*
cors & miserator Dominus: escam dedit timentibus se. Psal. 110, 4

I.

Primum miraculum Eucharistiae illud est, vt Mirabile multiplicatur Eucharistia. Sacerdos verba consecrationis super hostia pronuntiauerit, in ea verum Corpus CHRISTI existat, quod ex utero purissimæ Virginis exiit: & simul atque Sacerdos consecratoria verba super calicem protulerit, illic verus & pretiosus CHRISTI Sanguis conficiatur. Et quamuis tot millia Missarum in toto mundo celebrentur, illo ipso momento quo Sacerdos verba Consecrationis absolvit, hanc mirabilem Deus efficit conuersionem, & in earum singulis realiter & verè est Seruatoris nostri Corpus & Sanguis, & in uno & altero vnu & idem CHRISTVS est. Cùm Deus factus est homo, diuinitas diuini Verbi, quæ per suam immensitatem præsens ubique est, attemporauit se sacrosanctæ humanitati, vt ibi esset, ubi eius humanitas foret. Hinc factum est, vt Deus homo loco uno contineretur, nec alibi resideret mores suæ accipiens humanitatis: cuius officium rependens in Consecratione, Diuinitas efficit, vt more ipsius Corpus & Sanguis CHRISTI non in uno loco solum, sed etiam in plurimis partibus orbis,

vbi sacrificium celebratur, & sacra Communio sumitur, inueniantur.

Mirè multiplica
virginitas
Mariana.

Hoc ipsum miraculum resplendet in virginitate, quæ cum unica & singularis foret in glorioſiſſima MARIA, eius puritas longè lateque patet per totam Ecclesiam Dei, quæ tota quanta est, virgo est, veluti scribit Apostolus ad Ephesios cap.5, 25. *Viri diligite uxores vestras, sicut & CHRISTVS dilexit Ecclesiam, & seipsum tradidit pro ea, ut illam sanctificaret, mundans lauacro aquæ in verbo vitæ, ut exhiberet ipse sibi gloriosam Ecclesiam, non habentem maculam, aut rugam, aut aliquid huiusmodi, ut sit sancta & immaculata.* In hanc eamdem sententiam scribit Apostolus rurus 2. Corinth. II, 2. *Æmulor vos. Despondi enim vos univiro virginem castam exhibere CHRISTO.* Ex una MARIAE virginitate, cuius vita inclita cunctas illustrat Ecclesiæ, tota earum puritas, quæ una vbiique est, & non diuersa, promanauit. Eadem virginitas in omnibus Ecclesiis fulget, sicut eadem est Eucharistia, quæ & in illis immolatur Deo, ac sumitur.

II.

Mirè Christus sub accidentibus ponitur.

Secundum miraculum, quod in Eucharistia patratur, est illud, quod post verba consecrationis, nec panis nec vinum maneat, sed Caro & Sanguis Christi sub accidentibus panis & vini constituantur, indi-

indicantibus aliter sensibus, visu, tactu, gustu, & olfactu, quorum indicio se fides Catholica opponit.

Hoc ipsum mirabile virginitas MARIAE patr^a^{Mirè incar-}
uit, cùm protulit: *Eccē ancilla Domini, fiat mihi secun-*
dūm verbum tuum. Tunc temporis partes Sacerdotis
egit, & simul altaris. MARIAM Sacerdotem woco si-
mul *&* altare, ait Homilia de eius Laudibus Epipha-
nius. Et quidem Sacerdotali munere functa est, cùm
verbo concepit Filium, panem cælestem ac viuum.
Hic est panis, qui de cælo descendit, ipse de se loquitur,
& pro se, *Ego sum panis viuus.* Hunc panem è cælis
missum in sacrosancto viscerum suorum altari MA-
R I A accepit & coluit, & in eodem C H R I S T V S
mundum istum ingrediens se obtulit æterno Patri,
sic testante ac confirmante Paulo Apostolo cap. 10, 5.
Hebræor. Ideò ingrediens in mundum dicit: *Hostiam,*
& oblationem noluisti, corpus autem adaptasti mihi; ho-
locautomata pro peccato non tibi placuerunt. Tunc di-
xi: *Ecce venio; vt faciam, Deus, voluntatem tuam.* Au-
fert primum, vt sequens statuat. Aufert cetera Sacrifi-
cia, vt se vnam victimam hostiamque constituant,
quemadmodum in consecratione panis & vini eo-
rum substantiam tollit, vt eorum loco Caro & San-
guis pretiosus accedat & succedat.

III.

Mirè stant
accidentia
in Eucha-
ristia.

Est & aliud quod elucet in Eucharistia , in qua præter rerum omnium naturalem ordinem ac seriem , panis & vini accidentia , quæ per se subsistere nequeunt , destructa panis ac vini substantia , per miraculum quasi in aëre pendentia sustentantur. Pendent in aëre nubes , quarum instar accidentiæ formæ remanent in Eucharistia , vbi latibulum suum CHRISTVS posuit , & sub sacra accidentium per se stantium nube occultatur & latet.

Mirè for-
ma serni-
tutis in
Christo.

Hoc idem miraculum præcesserat iam in Virgine , de qua olim Isaias c.19,1. prophetarat : *Ecce Dominus ascendet super nubem leuem , & ingredietur Ægyptum , & commouebuntur simulacra Ægypti à facie eius , & cor Ægypti tabescet in medio eius.* Ascendit super nubem Phil.2, 6. leuem , cùm Deus suscepit carnem . *Cùm in forma Dei esset , non rapinam arbitratus est se esse æqualem Deo , sed seipsum exinaniuit , formam serui accipiens , & habitu inuentus ut homo.* Forma Dei , diuinitas est , cui non inerat nec inhærebat seruitus creaturæ , cùm esset ipsa creatrix , sed species pér se stabat seruitutis coram forma Dei , quam tegebat & occultabat , cui seruiebat & obsequebatur , ac proinde *habitu inuentus ut homo* scribitur & describitur. Habitus quidem huianus vtrumque hoc præstat officium , vt operiat

riat & seruiat , & humanitas tegumentum & obsequium exhibet diuinitati , quæ duo munia obeunt & exercent accidentia in Sacramento altaris. Ascendit quoque super nubem leuem Deus, quatenus elegit Virginem matrem , & in eius sacrosancto vtero latere dignatus est. Delituit sic CHRISTVS in Virgine , sicut & idem ipse in altaris Hostia delitescit. Postquam Virgo vices Sacerdotales gerens , verbo concepit Filium , sub signis conceptionis ita zelatus est panis ille cælestis , ut vel ipsum sanctum Iosephum prorsus lateret , donec in somnis diuinitus monitus est : *Joseph fili David, noli timere accipere* Matth. 1, *MARIAM coniugem tuam: quod enim in ea natum est,*^{20.} *de Spiritu sancto est.* Cùm diuinum hoc oraculum accepit Iosephus , otiabantur sensus , visus , odoratus , & tactus , solus unus auditus negotiabatur , quia fides Rom. 10,^{17.} *ex auditu* , quemadmodum definit Paulus. Oportebat ita fieri , ut mysterium fidei , quod sub signis humanæ conceptionis tegebatur , crederetur , mouereturque in posterum unusquisque fidelium , cùm illud ipsum celebraretur in Eucharistia.

*Quod non capis, quod non vides:
Animosa firmat fides;
Præter rerum ordinem.
Sub diuersis speciebus*

Signis

*Signis tantum, & non rebus
Latent res eximiae.*

IV.

*Mira trās-
substan-
tiatio.*

Est & aliud mirandum quod in venerando Sacramento patratur, dum, præter omnem seriem conuersionum naturalium, tota panis substantia in totum Christi Corpus, & tota substantia vini conuertitur in pretiosum eius Sanguinem. In ceteris aliis conuersionibus mutatur forma, manet tamen materia, dum terra in aurum, & aqua in crystal- lum transmigrat. Hæc conuersio ac transmutatio ita mira ac rara est, vt nouo *transsubstantiationis* vocabulo signetur & explicetur.

*Mira In-
carnatio.*

Hoc idem miraculum sibi vendicat Mariaha Virginitas, cuius laus & gloria hæc est, vt eadem omnino materia, quam Deus ex eius vtero virginali mutuatus est, consecretur in Eucharistia, ne quid in ea sit quod non redoleat & sapiat maternam virginitatem. Cedunt materiæ virginali panis & vini substantiæ, in quarum generatione & productione non solum terra occupatur, sed etiam opera & industria hominis negotiatur. Homo est qui plantat vineam, fodit terram, putat vitem, racemos legit, vinum exprimit. Homo est qui terram arat, serit, metit, & panem conficit. Panis cælestis est alius, aliud est vi-

num

num pretiosum ac generosum Sanguinis CHRISTI,
quos foetus ac fructus, sineulla opera & industria ex-
terna virili, terra virginalis tulit. *Hunc corporis panem,*
~~et~~ ut ait Nyssenus lib. de Vita Moys. *non aratio, non sa-*
tio, non agriculturarum opus efficit. *Virgo intacta permansit,*
~~et~~ *tamen terra pane plena fuit, quo famescentes myste-*
rium Virginis per docēti facile saturantur. Faceant ergo
substantiæ panis & vini, opera manuum hominum:
cedant Virginis mysterio, in quo nec manus nec in-
dustria humana quidquam sibi adscribere potest.
Quòd si virginitas claustrum amat & clausuram,
nec mysterio virginali tantus ornatus desit, rema-
neant panis & vini accidentia, quibus tantum puri-
tatis Sacramentum claudatur & obtegatur. Capiuntur,
& simul tanguntur accidentia, carne intacta, &
Sanguine CHRISTI illibato, ut intactæ & illiba-
tæ virginis MARIAE hoc esse mysterium pateat.

V.

Satis quoque mirabile est totum CHRISTVM sub
accidentibus panis contineri, & similiter ipsum to-
tum sub vini formis accidentariis virtute consecra-
tionis collocari:

Caro cibus, sanguis potus,
Manet CHRISTVS tamen totus
Sub utraque specie.

Lilium candidum est, & in eius medio color aureus ac rubicundus emicat. Et quidem Sacramentum altaris mysticum lilyum est, cum in Psalmum 118. dicat Ambrosius : *Bona pascua, diuina Sacra menta sunt. Carpis illic lilyum, in quo est splendor aeternitatis.* Hoc lilyum candidat in Hostia, in Sanguine CHRISTI rubet.

Simile miraculum virginitatis.

Quis non videat liliatam esse virginitatem, quae candidat in corpore mundo, rubet in sanguine Regio. Ea propter cum virginitas Mariana celestem panem accepit & concepit, liliis ornatur ac decoratur. *Lilyum*, ut ait Augustinus Serm. i. de Assumptione, flores reliquos candore nimis nitoris præcellit, & odore nihilominus iucunditatis præpollet. Unde satis congrue Virgineo assimilatur decori. Iste namque flos altius aqua ortus ex tellure sustollitur, ac reportandus ad aethera totus aperitur: a foris quoque nimis candidus, intus vero rutilo flammescit aspectu, habens præterea quasi quemdam permanentem in medio flosculum. Mariana virginitas tota ante Incarnationem candidat, tota rubet tempore Incarnationis, & post incarnati Verbi partum defuit in perpetuum florem. MARIA quippe mansit perpetuo virgo. Respondet ergo MARIA sacro Eucharistiæ lilio, quod niueum in Hostia est, aureum in calice; nec unquam marcescit, sed floret

perpe-

perpetuò , cùm dicat CHRISTVS : Ecce ego vobiscum ^{Matth. 28,}
sum usque ad consummationem sæculi. ^{20.}

VI.

Mirabile mysterium est, quòd licet panis & vini ^{Mirac} _{CHRIS} accidentia diuidantur & separentur tam in Hostia ^{stvs in-}
quam in calice , CHRISTVS non diuidatur nec se-
paretur , sed integer in qualibet particula maneat.
Exclamat propterea Hieronymus apud Euseb: O hu-
manorum illusio sensuum ! Franguntur illa , quæ humanis
sensibus in te videntur accidentia : & tamen nec corrump-
peris , nec frangeris. Te dentes videntur masticare velut
panem materialem , & tamen numquam masticaris ; per-
fectus & integer sub qualibet , quantumcumque minima,
contineris particula. Consonat dictis Ecclesia , dum
canit :

A sumente non concisus,

Non confractus , non diuisus ,

Integer accipitur.

Nulla rei fit scissura ,

Signi tantum fit fractura.

Lex connubialis est illa , quam 1. Corinth. 7, 33. Miracu-
lum indi-
promulgat Apostolus : Qui cum uxore est , sollicitus est uisa virgi-
nitas. ^{nitatis.}
quæ sunt mundi , quomodo placeat uxori , & diuisus est.
Quæ autem nupta est , cogitat quæ sunt mundi , quomodo
placeat viro. Nupta erat D. Iosepho MARIA , & sa-

cro matrimonij iure cogitabat quomodo viro suo placeret , ac proinde diuisioni subiacebat , ita tamen , ut adhuc coniugata , omnino integra esset. Perfecta coniux , perfecta virgo , cuius nobilem conditionem ibidem scribit & præscribit Paulus: *Mulier innupta & virgo cogitat quæ Domini sunt , vt sit sancta corpore & spiritu. Sancta corpore & spiritu MARIA erat , licet coniux esset , & ostendit in diuisione coniugali , more Eucharistiæ , posse seruari integratem virginalem. Hoc enim exemplo , ait Augustinus lib.2. de Consensu Euang. cap.1. magnificè insinuatur fidelibus coniugatis , etiam seruata pari consensu continentia , posse permanere vocarique coniugium , non permixto corporis sexu , sed custodito mentis affectu.*

VII.

*Mirè clau-
ditur
CHRIS-
TUS in
Eucha-
ristia.*

Accedit dictis septimum illud Eucharistiæ miraculum , quòd Deum , qui sua maiestate & immensitate continet omnia , nec rerum omnium ambitu continetur , sub accidentibus panis & vini constituantur virtute Consecrationis & concludatur. Dum aliqua inter se coniuncta sunt , ubi unum est , alterum esse necesse est. Cùm ergo Corpori & Sanguini Christi Diuinitas iuncta sit , necessarium omnino est , ut & illa tam in Hostia quam in calice Corpus & Sanguinem suum comitetur.

Septi-

Septimum hoc miraculum recognoscit Catholi- *Mirè in
ca Ecclesia in Regina cæli MARIA*, dum ait: *San-*
*vtero MA-
RIAÆ.*

Età & immaculata virginitas, quibus te laudibus effe-
ram nescio: quia quem cæli capere non poterant, tuo gre-
mio contulisti. Contulit grēmio suo, quem continent
accidentia, & nos ipsi continemus, cùm percipi-
mus Eucharistiam. Hæc est mirabilis femina, quam
Sole amictam nobis describit Ioannes Euangelista.
Mulier amicta Sole, sacra MARIA est. Totum illum *Apoc. 12, 1*
ipsa recepit in se instar purissimi speculi, quod à
Sole irradiatur, & irradiatum redditur totum so-
lare, qualis & Virgo est, cùm sit illa *electa ut sol. Cant. 5, 8.*
Mulier amicta Sole Lunam sub pedibus habet, Lu-
nam scilicet quæ subiacet defectioni & mutationi,
quibus Virgo obnoxia non extitit: quapropter pe-
dibus illam terit. Assumpta in cælum hæc MARIA *gloriosi
fructus sa-
era Com-
munionis.*
& totidem quidem sunt Spiritus sancti fructus, &
totidem sunt effectus sacræ Eucharistiae, quibus
duodecim stellæ ornantes caput virgineum mirabi-
liter respondent.

Audi Eucharistiæ & eius fructuum
concentum.

Consonantia coronæ stellarum duodecim &
duodecim fructuum Spiritus sancti cum
duodecim fructibus Eucharistiæ.

Paulus Apostolus cùm in Epistola ad Galatas cap.5,22. carnis opera retulisset, enumerat post-è Spiritus sancti fructus. *Fructus autem Spiritus est: charitas, gaudium, pax, patientia, benignitas, bonitas, longanimitas, mansuetudo, fides, modestia, continentia, castitas.* Rite ac recte Paulus *fructus* vocat: quoniam, teste Anselmo, ex bona arbore sicut optimi fructus procedunt, ut refectionem perpetuæ saturitatis præbeant ele-ctis. Mirabilis quoque Eucharistiæ effectus nomine fructuum donantur & declarantur, quia ex bona ar-bore procedunt. Christus ipse, cùm Sacramentum condidit, Apostolisque distribuit, post acceptam Communionem in eis fructum esse concipiuit & petiuit. Ioan. cap.15,5. *Qui manet in me, & ego in eo, hic fert fructum multum.* Qualis fructus iste sit, ex-posuerat anteà Christus, cùm effectum Eucharistiæ proinulgaret: *Qui manducat meam carnem, & babit meum sanguinem, in me manet, & ego in illo. Sicut misit*

me

me viuens Pater, & ego viuo propter Patrem; & qui
 manducat me, & ipse viuet propter me. Arbor quidem
 vitæ Eucharistia est, vnde & prodeunt fructus, qui
 bus puræ animæ diuinitus reficiuntur. Accedit Iu-
 stinianus de Perfect. Monast. cap.9. *Mysterium hoc,*
 inquit, *quasi ingens arbor virentibus refertur foliis, sub*
qua quicumque fugiunt, laborantes & peregrinantes, pro-
teguntur in ipsius umbraculo ab diei astu, à turbine quo-
que & pluia. *Mysterium itaque hoc quasi ingens ar-*
bor est tota inserta in Spiritum sanctum, cum dicat
 de Eucharistia **C H R I S T V S :** *Verba quæ ego locutus* Ioan.6,63.
sum vobis, Spiritus & vita sunt. Quod si spiritus vi-
uificat, viuificat etiam Eucharistia; & si Spiritus san-
ctus ignis consumens est, ignea quoque Eucharistia est, Deut.2,4.
 cum lib. de Natura Dei minimè scrut. cap.5. dixerit
 Ephræm: *Ignem & spiritum manducandum ac biben-*
dum præsttit nobis, Corpus scilicet & Sanguinem suum.
 Cum arbor Eucharistiæ sic in Spiritum sanctum in-
 seratur, illius fructus Spiritui sancto debent certo
 certius respondere. Et quidem respondent, vt di-
 cere fas sit: Fructus Eucharistiæ est, charitas, gau-
 dium, pax, patientia, longanimitas, mansuetudo,
 fides, modestia, continentia, castitas. *Fructus*, vt
 ait citatus Anselmus, à fruendo dicitur: *& frui propriè*
non dicimur, nisi rebus illis in quibus finem latitiae nostræ
ponimus,

ponimus, in æternis scilicet bonis, quæ in Deo possidere quandoque paramus. Huc nos alliciunt & trahunt Spiritus sanctus & Eucharistia, cuius fructus assumpta MARIA percepit. Percepit duodecim Spiritus & Eucharistiæ fructus, quibus duodecim stellæ in eius coronatione fulgentes numero & mysterio conueniunt.

I.

CHARITAS.

*Fructus sa-
cra Com-
munionis.*

Primus Spiritus sancti fructus *charitas* est, & hic quoque primus est Eucharistiæ fructus. Confirmat hoc ipsum MARIA, dum Cant. cap. 2, 4. ait: *Introduxit me in cellam vinariam, ordinavit in me charitatem.* Consonat & CHRISTVS, qui post datam & acceptam ab Apostolis Eucharistiam, legem charitatis Ioannis cap. 15, 9. euulgat, & ordinat charitatem, qua Deus in primis & dein proximi diligendi à nobis sunt. *Manete, monet CHRISTVS, in dilectione mea.* Si præcepta mea seruaueritis, manebitis in dilectione mea, sicut & ego Patris mei præcepta seruaui, & maneo in eius dilectione. Subiungit deinde vers. 12. *Hoc est præceptum meum, ut diligatis inuicem, sicut dilexi vos.* Maiorem hac dilectionem nemo habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis. Consentit dictis Ecclesia, cuius est illa sententia: *Communione calicis, quo Deus ipse*

ipse sumitur, non vitulorum sanguine congregauit nos Dominus. Charitas itaque fructus est Spiritus sancti & Eucharistiae, quem tulit mater pulchræ dilectionis MARIA. Oportet, ut singulis communicantibus anima MARIAE insit, & ita ab altaris mensa recedat, ut tam in Deum quam etiam homines igne charitatis flagret: Arbor bona bonos fructus facit: & Matth. 7.º Communio bona bonum amoris fructum generat.^{17.}

III.

G A V D I V M.

Secundus Spiritus sancti fructus gaudium, & ^{Fructus sa-}
idem etiam est fructus Eucharistiae. Quapropter ^{era Com-}
C H R I S T V S, cum suis Apostolis sacram Commu-
nionem esset iam impertitus, ad gaudium & laeti-
iam eos excitat. Amen amen dico vobis, quia plorabitis ^{Ioan. 16.}
& flebitis vos, mundus autem gaudebit: vos autem con-
ristabimini, sed tristitia vestra convertetur in gaudium.
Mulier cum parit, tristitiam habet, quia venit hora eius:
cum autem pepererit puerum, iam non meminit pressuræ
propter gaudium, quia natus est homo in mundum. Et vos
vixit, nunc tristitiam habetis, iterum autem videbo vos,
& gaudebit cor vestrum; & gaudium vestrum nemo tol-
lēt à vobis. Hæc Eucharistica via, ut per temporariam
istitiam ad æternum gaudium gradus fiat. Huius
audij particeps MARIA Cantic. i. 4. dicit: Introdu-

xit me Rex in cellaria sua , exultabimus & lætabimur in te , memores t̄berum tuorum super t̄vinum. Consonat MARIAE Ecclesia , dum canit : *In voce exultationis resonent epulantes in mensa Domini. Fructus itaque Eucharistiæ est gaudium Spiritus sancti, sicut Iustinianus Serm. de Eucharistia concludit : Experientia igitur deuotionis sanctæ , & exultatio Spiritus , quæ in Sacramenti huius perceptione gustatur , notissimum almi Spiritus noscitur esse testimonium. Sit igitur in singulis communicantibus almus MARIAE spiritus , ut totus in Deo gaudeat, totus exultet. Fructifera Communio est, quæ in cælestem definit cordis & animæ exultationem.*

*Sacris solemniiis iuncta sint gaudia,
Et ex præcordiis sonent præconia,
Recedant vetera , noua sint omnia,
Corda , voces , & opera.*

III.

PAX.

*Fruitus sa-
cra Com-
munionis.* **T**ertius Spiritus sancti fructus pax est : & hanc eamdem Eucharistia producit , cùm post eius perceptionem dixerit Christus Apostolis Ioan.14,27 *Pacem relinquo vobis, pacem meam do vobis, non quomo-
do mundus dat , ego do vobis. Et quidem Angeli , cùr
hic panis de cælo delapsus est , virtutem eius agno-
uerunt*

uerunt, ac pariter cecinerunt: *Gloria in altissimis Deo;* Luc.2,14.
& in terra pax hominibus bona voluntatis. Cùm natus
 esset ex ea, virgo MARIA postulat, *Osculetur me osculo* Cant.1,1.
oris sui; osculo nimirum pacis, in cuius recorda-
 tionem celebrans Ecclesia dicit, *Agnus Dei, qui tollis*
peccata mundi, dona nobis pacem. Hæc eadem ait: *Qui*
pacem ponit fines Ecclesiarum, frumenti adipe satiat nos Do-
minus. addit præterea: *A fructu frumenti & vini mul-*
tiplicati fideles in pace CHRISTI requiescant. Sit igitur
 in unoquoque fidelium anima immaculata MARIAE, quæ sola mitis est, & à pacifico Salomone &
 re & nomine pacem hausit. Magnum indicium gra-
 tæ & acceptæ Communionis est pax, qua post Eu-
 charistiam sumptam homo interius fruitur, interius
 quiescit anima:

IV.

PATIENTIA.

Quartus fructus Spiritus sancti *patientia*, & Fructus sa-
cre Com-
munonis. quartus hic ipse Eucharistiæ prouentus est. Ea
 propter CHRISTVS post sumptam sacram Cœnam,
 ad tolerantiam suos hortatur Apostolos cap.15, 20.
 Ioannis: *Non est seruus maior domino suo. Si me per-*
secuti sunt, & vos persequentur. Item gloriosissima
 MARIA, cùm panem cælestem accepisset & con-
 cepisset, ascendit in montana, vt patientiæ suæ ar-

guimentum in arduo montium ascensiū præberet & ostenderet. Item Ecclesia sancta patientiæ scutum volens & designans Eucharistiam , cantat: *Paratur nobis mensa Domini aduersus eos qui tribulant nos.* Hinc factum est, vt Martyres C H R I S T I ante passiones suas sacra Eucharistia reficerentur , & ea refecti, constantes in tolerantia atque patientia forent. Quid inde?

*Cæduntur gladiis more bidentium,
Non murmur resonat, non querimonia,
Sed corde intrepido mens bene conscientia
Conseruat patientiam.*

Hæc patientia , quam in suo sacro Hymno commendat Ecclesia , fructus est Eucharistix ; & hunc M A R I A Martyrum omnium Regina capit prima, post illam ceteri, qui suarum tolerantia passionum Communionem suam esse sanctam comprobarunt.

V.

LONGANIMITAS.

Fruetus sa-
cra Com-
munionis. **Q**VINTUS Spiritus sancti fructus longanimitas est, & expellit omnem animi pusillitatem , & hic fructus est venerabilis Sacramenti, quandoquidem post Communionem monet officij sui Apostolos CHRISTVS, dicens Ioan. cap.14, 1. *Non turbetur cor vestrum.* Numquam fortior, numquam animosior

MA-

MARIA , quām cūm panem cæli in vtero virginali concepit. Tam de illa quām de Ecclesia scriptum legimus Proverb. cap. vlt. 17. *Accinxit fortitudine lumbos suos, & roborauit brachium suum. Gustauit & vidit quia bona est negotiatio eius.* Addit deinde Salomon : *Considerauit semitas domus suæ, & panem otiosa non comedit.* Quandoquidem scriptum est , *Panis psal. 103, cor hominis confirmat*, qui moribus Marianis sacram hunc ceperit cibum , affirmare rectè poterit : *Omnia phil. 4, 13, possum in eo qui me confortat.* Deerat Eliæ animus, cūm esset sub umbra iuniperi , præcocein , & nondum satis maturum hunc fructum percepit , & tales concepit animos , vt in fortitudine cibi illius, qui nondum Eucharisticus erat , iter quadraginta dierum emensus fuerit. Cui præstò est Eucharistia, animus deesse nequit.

V I.

B O N I T A S.

Sextus Spiritus sancti fructus bonitas est , & hic *Fruktus sa-*
ipse reperitur in hoc Sacramento. Quid enim bo-^{cræ Com-}
num eius, & quid pulchrum eius, nisi frumentum electo-^{munionis.}
rum, & vinum germinans virgines? Cūm hoc myste-
rium bonitate plenum sit , impossibile est , vt qui
participes eius sunt , consortes bonitatis eius non
fiant. Quam ob causam Christus , sumpta iam sa-
Zach. 9, 17

Ioan. 15, 1. cra Synaxi, monuit Apostolos se viteū esse, palmites ipsos. *Ego sum vītis, vos palmītes.* vt, palinitum instar, cùm accipiunt illi iniurias; suaue vinum effundant, non amarum, sed gratum animum, in quo bonitas consistit, ostendant. O clemens! ô pia! ô dulcis virgo MARIA! cuius bonitas maximè eniuit, cùm acceptum de cælo panem tibi non reseruasti, sed omnibus, etiam hostibus exposuisti. Exclamat item Ecclesia: *O quām suavis est Domine spiritus tuus, qui vt dulcedinem tuam in filios demonstrares, pane suauissimo de cælo præstito esurientes reples bonis!* Replet bonis eos qui communicant, & comunicando bonos, pios, dulces, & suaves etiam aduersantibus sibi ostendunt. Hic fructus Spiritus sancti est affectus MARIAE, & effectus Eucharistie.

VII. BENIGNITAS.

*Fructus sa-
crae Com-
munionis.* *2. Cor. 9, 7.* **S**eptimus fructus Spiritus sancti est *benignitas*, cuius munus est, vt sua gratis & hilariter tribuat, *hilarēm enim datorem diligit Deus.* Ad hanc benignitatem pertinet, quod significauit Christus Discipulis, accepta iam Eucharistia, vt sui officij memores eos redderet. *Cūm autem, inquit, venerit Paraclitus, quem ego mittam vobis à Patre, Spiritum veritatis, qui à Patre procedit,*

procedit, ille testimonium perhibebit de me, & vos testimonium perhibebitis, quia ab initio mecum estis. Quæ bona habuerunt Apostoli, hilariter & gratis post aduentum Spiritus sancti cunctis mortalibus impenderunt. Communicauit & sua benignissima MARIA, cum Verbum caro factum est, & Verbum incarnatum gratis & hilariter nobis effudit, ut benignitatis suæ specimen exhiberet. Ex hac quoque benignitate nascitur, ut Ecclesia sancta, quæ singulis diebus communicat, ad Communionem nos impellat, & aliquando etiam compellat. Be-^{Psal. 50.}
nignè fac Domine in bona voluntate tua Sion, vt ædifi-^{20.}
centur muri Ierusalem. Tunc acceptabis sacrificium iustitiae.
 Acceptabis sacrificium Eucharistiae, cuius virtute ducti & inducti communicantes, gratis & hilariter oblationes & holocausta immolabunt, & super altare tuum vitulos imponent, sicut decet eos qui gaudent se esse Marianos & Christianos.

VIII.

MANSUETUDO.

O Ctauus fructus Spiritus sancti esto mansuetus-
do. Columba diuina Spiritus sanctus est, pro-
pria eius virtus mansuetudo, in qua conuenit cum
agno columba, conuenit cum Spiritu sancto CHRI-
STVS. Cum homo communicat, Agnum Dei paci-
tum

tum comedit: debet igitur esse & ipse mitis ac mansuetus, unde & CHRISTVS se participantibus dicit:
 Luc. 10, 3. Ecce ego mitto vos, sicut agnos inter lupos. Prima, quæ mitem Agnum accepit, MARIA fuit, & primas in mansuetudine tulit,

*Virgo singularis
Inter omnes mitis,
Nos culpis solutos
Mites fac & castos.*

Huc pertinet, quod accedentibus ad Communio-
nem repræsentat & clamat Ecclesia: *Ecce Agnus Dei,
ecce qui tollit peccata mundi.* ut nimirum communi-
cantes mitem Dei Agnum percipiant, eiusque man-
suetudinis participes efficiantur.

I X.
F I D E S.

Fructus nonus Spiritus diuini *fides* est, & Sa-
cramentum altaris quid est aliud nisi *Myste-
rium fidei*? Hoc mysterium confirmat in fide sua Christianos, ac proinde CHRISTVS, ut firmaret in fide Apostolos, Eucharistiâ eos refecit, refectosque Ioan. cap. 14, 1. monuit, *Creditis in Deum, & in me credite.* Accedit & beata MARIA, quæ cùm de-
lapsum è cælo panem degustasset, à fide commen-
data est: commendauit autem illam fidelis Elisabe-
tha,

tha, Beata, quæ credidisti. Accedit & Catholica Ec-^{Luc.1,45:}
clesia, quæ communicanti dicit:

*Quod non capis, quod non vides,
Animosa firmat fides,
Præter rerum ordinem.*

Mysterium fidei est, quod fidelem parat, ac reddit
auditum, ut si quis huic Sacramento firmiter ac fi-
deliter credat, ad ceterorum mysteriorum religio-
nem facilem aditum inueniat. Mysterium fidei est,
cuius alimoniâ tota fides Christiana nutritur & edu-
catur. Hinc vera fides procedit, pullulat, & fructifi-
ficat. Procedat, pullulet, & fructificet fides illa,
quæ beatam fecit MARIAM, faciet & animam su-
mentem Eucharistiam.

X.

M O D E S T I A.

Decimus Spiritus sancti fructus est *modestia*, ^{Fructus sa-}
quæ docet hominem moderationem verbo-^{cra Com-}
rum & factorum, ut se componat, & humiliter ge-^{munionis.}
rat. Christus humiles & modestos voluit eos, qui-
ous suam Eucharistiam impendebat, & idcircò,
cum illam institueret, in sancta humilitate instru-
xit. Præluxit exemplo MARIA, quæ dum panem
cælestem accipit, humilitate illum concepit, *Ecce* ^{Luc.1,38.}
mcilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum: &

M m m m

post-

Luc. i, 48. postea sibi similis cecinit in montanis, *Quia respexit humilitatem ancillæ suæ*, ecce enim ex hoc beatam me dicent omnes generationes. Tota humilis ac modesta exclamat Ecclesia: *O res mirabilis! manducat Dominum seruus, pauper, & humilis.* Faimuli, cum sibi adesse dominum norunt, modestè se gerunt; & ad eorum exemplum componere nos Paulus contendit,
Phil. 4, 5. cum dicit, *Modestia vestra nota sit omnibus hominibus, Dominus enim propè est.* Quòd si, cum dominus propè sit, modestiam requirit in seruis, quantò maiorem compositionem exiget, cum Dominum ipsum edimus, & intra nos recipimus? Exiget planè modestiam virginalem, quam post factam Incarnationem MARIA seruauit & coluit.

XI. CONTINENTIA.

Fructus sacrae Communionis. Undecimus Spiritus sancti fructus continentia est, cuius vis in eo sita est, ut impedit, ne caro nostra lasciuiat. Ne palmes lasciuiat, putatur & emundatur, & hoc ipsum efficit cum carne nostra Spiritus sanctus. Hic etiam effectus totus Eucharisticus est, vnde & CHRISTVS, postquam Apostolis suis panem consecratum distribuisset, asseruit Ioan. cap. 15, 1. *Ego sum vitis vera, & Pater meus agricultor est. Omnem palmitem in me non ferentem fructum, tolleret*

tollet eum : & omnem , qui fert fructum , purgabit eum ,
 vt fructum plus afferat. Continuit se intra domum &
 intra templum MARIA , vt continentiae praeluceret
 exemplo , sicut ante & post Eucharistiæ suscep-
 tionem praeluxit. Ecclesia sancta continentiae cingulo
 vult præcinctos Sacerdotes suos ante Missæ celebra-
 tionem , & post acceptam Communionem tanti be-
 neficij memores eos esse cupit , & monet , vt gratias
 Deo agant , & ab eo simul donum ac fructum con-
 tinentiae postulent ac dicant : *Deus , qui tribus pueris*
mitigasti flamas ignium , concede propitius , vt nos fa-
mulos tuos non exurat flamma vitiorum. Benè Bernar-
 dus Serm. in Cœna Domini : *Quis poterit tam efferos*
motus frangere? Quis pruritum ulceris ferre queat? Con-
 fidite , quia & in hoc gratia subuenit , & vt securi sitis ,
 Sacramenti Dominici Corporis & Sanguinis pretiosi inuesti-
 turam habetis. Hæc gratia MARIAE immaculatae est ,
 quæ humana carne æternum Verbum vestiuit.

XII. CASTITAS.

DVodeciimus Spiritus sancti fructus est castitas . Fructus sa-
 cræ Com-
 munionis.
 Castitas & continentia discrepant inter se :
 continentia luctatur , vincit castitas. Egit Christus
 post acceptam Communionem cum Apostolis Iohann.
 cap. 15, 3. & eorum castitatem recognoscens , ait : *Iam*

mundi estis propter sermonem, quem locutus sum vobis. Et quidem postquam iam beata MARIA verbo concepit Filium , non solùm virgo , sed etiam virginitas erat. Sancta & immaculata virginitas , quibus te laudibus efferam nescio , quia quem cæli capere non poterant, tuo gremio contulisti. Hæc Mariana virginitas ex pane illo processit , qui descendit è cælis. Et vbi Eucharistia est , ibi & virginitas est , cùm dixerit cap.9, 17. Zachar. *Quid enim bonum eius est , & quid pulchrum eius, nisi frumentum electorum, & vinum germinans virginem ?* Eucharistia instar pretiosæ arboris est , quæ germinat virginem , producit carnis & spiritus incorruptionem , perfectam scilicet castitatem , quæ & fructus est Spiritus sancti. Appositiè Cyrillus lib.3. in Ioan. cap.34. *Vt panis hic terrestris souet, imbecillitatem carnis nostræ sustinens & conseruans ; ita & ipse (nimirum CHRISTVS in Eucharistia) per Spiritum sanctum spiritum nostrum vivificat , & corpus ipsum à corruptione liberat.* Liberat Eucharistia homines à corruptione , & in cælum transfert , vbi gloriosa MARIA duodecim primæ magnitudinis stellis , duodecim Spiritus sancti fructibus respondentibus , coronatur , & secundum illam dignè ac pure communicantes totidem stellis , sed minoribus , coronabuntur. Qui vero frequentius & feruentius communicauerint , du-

ce eodem Spiritū sancto, & eadem MARIA comite, coronam duodecim stellarum illustriorum obtinebunt. Ad tanti frequentiam Sacramenti ducit nos <sup>Ducunt
nos ad fre-</sup>
multiformis munere suo Spiritus sanctus. Attrahit ^{quenter su-}
nos per se, & per septem dona sua, ut accedamus ^{mendam}
^{Eucharisti-}
sæpè, & sæpè in nobis gloriosam MARIAM, totam ^{stiam Spi-}
planè Eucharisticam, referamus virtute venerabilis ^{ritus san-}
Sacramenti, quod terram cælum, terrenos verò homines ^{ctus &}
cælestes efficit, & supercælestes eos, qui ditati Spiritus sancti muneribus, munificum Eucharistiae Sacramentum sæpè recolunt & frequentant.

ASSIDVITAS ET CONSTANTIA
IN CVLTV ET VSV
SACRAE EVCHARISTIÆ
SANCITA ET SANCTIFICATA
SEPTEM DONIS
SPIRITVS SANCTI.

FREQUENTATIONIS Eucharisticæ primus ^{Spiritus}
& primarius auctor est Spiritus sanctus, ^{sanc tus au-}
siquidem post eius descensionem assiduus ^{tor fre-}
sacræ Communionis usus ingruit & in- ^{quentis}
ualuit. Postquam cap. 2. Auctor. sacer Historicus so- ^{Commu-}
M m m m 3 lem-

lemmem in Discipulos Spiritus sancti aduentum descripsisset, statim eodem loco retulit, sanctæ Eucharistiae frequentiam inductam in Ecclesiam fuisse, & quidem ita usitatam & communeam, ut quotidiana foret. Traditur de primis illis Fidelibus: Erant autem perseverantes in doctrina Apostolorum, et communicacione fractionis panis, & orationibus. Adhuc rursus: Quotidie quoque perdurantes unanimiter in templo, & frangentes circa domos panem, sumebant cibum cum exultatione, et simplicitate cordis, collaudantes Deum, et habentes gratiam ad omnem plebem. Ad imprimendam magis, magisque infigendam mentibus & animis Christianorum hanc sacræ Communionis frequentiam, Can. 10. iubent Apostoli: Omnes fideles, qui ingrediuntur Ecclesiam, & Scripturas audiunt, non tamen perseverant in oratione, nec sanctam Communionem percipiunt, velut inquietudines Ecclesiae commouentes, conuenit Communione priuari. Hanc eamdem legem non multò post seruandam monuit Anacletus Epist. 1. Episcopus, inquit, Deo sacrificans, testes, ut præfixum est, secum habeat, et plures quam alius Sacerdos. Sicut enim maioris honoris gratia fruitur, sic maioris testimonij incremento indiget. In solemnioribus quippe diebus, aut septem, aut quinque, aut tres Diaconos (qui eius oculi dicantur) & Subdiaconos, ac reliquos ministros secum habeat, qui

sacris

sacris induiti vestibus, in fronte & à tergo, & Presbyteri dextrâ lœuâque, contrito corde, & humiliato spiritu, & prono stent vultus, custodientes eum à maleuolis hominibus, & consensum eius præbeant Sacrificio. Peracta autem eius consecratione communicent. Hinc desumptum capitulum Peracta.de Consecrat. dist.2. Peracta consecratione omnes communicent, qui noluerint Ecclesiasticis carere liminibus : sic enim Apostoli statuerunt, & sancta Romana tenet Ecclesia.

Hæc methodus, quæ tunc temporis in usu erat, & diu viguit, optaret sancta Synodus Tridentina ut in populo Christiano reuiuisceret. Ostendit desiderium suum sess.22. cap.6. & quidem in hæc verba: Optaret quidem sacrosancta Synodus, ut in singulis Missis fideles adstantes non solum spirituali affectu, sed sacramentali etiam Eucharistia perceptione communicarent, quò ad eos sanctissimi huic Sacrificij fructus uberior proueniret. Quanta sit huius susceptionis copia fructuum, vel ex hoc intelligi potest, quod ait Iustinianus Sermone de Eucharistia: Frequentatur autem Eucharistia, ut iustis gratiam, peccantibus veniam, debilibus robur, letitiam mœstis, diligentibus exultationem, nutantibus spem, credentibus pacem, victoriam certantibus, captiuis libertatem, atque defunctis conferat requiem. Verum enim vero non omnibus conuenit unus & idem usus

Com-

Communionis, quemadmodum & ipse Iustiniānus adstruit & docet cap. 19. de Monastic. perfect. Sicut enim, qui quotidie delinquit, ita quotidie saltem Domino confiteatur; & qui quotidie communicando deficiunt, quotidie spiritualiter communicando restaurantur: sacramentaliter autem interdum. Non enim ab omnibus vniiformiter communicandum est, sed à quibusdam sèpiùs, à quibusdam rariùs, prout vniuersiusque affectus trahitur, et virtus meretur: potissimum autem ab iis, qui Deo dicati sunt, sumi debet Sacramentum hoc. Consulendus itaque est affectus cordis & animi, quem Spiritus sanctus infundit, vt eo donati fideles sacram frequentent Eucharistiam, ad cuius frequentem usum excitat Spiritus sanctus per septem dona sua, quæ hæc sunt, sapientia, intellectus, consilium, fortitudo, scientia, pietas, timor.

I.

SPIRITVS SAPIENTIAE.

Donum
vñus Eu-
charistia. **S**píritus sapientiæ est, vt definit ac probat Ber-
nardus cap. 7. de Septem donis, quidam internus
Psal. 33, 9. sapor, & suauissimus gustus. vnde Psalmista: Gustate,
Psal. 45, & videte, quoniam suavis est Dominus. & item: Vaca-
Psal. 33, 6. te, & videte. & iterum: Accedite ad eum, & illumina-
mini. Hæc diuinæ sapientiæ interno gusto superna præliba-
mus, videlicet contemplantes, quam amœnum sit angelicis
cætibus

cætibus interesset, ubi nil poterit quod displiceat esse, vel quod placeat abesse. Hoc sapientiae spiritu ditati ac donati erant primi illi fideles, qui quotidie communicabant. Erant omnes perseverantes in doctrina Aposto-^{A&t.2,42.} lorum, & communicatione fractionis panis, & orationibus. Prælibabant in orationibus & contemplationibus suis, quam amœnum esset, Regi Angelorum interesse, & eius deliciis frui, quarum interno gustu deliniti, & simul delibuti, quotidie perdurantes una-^{A&t.2,46.} nimiter in templo, & frangentes circa domos panem, sumebant cibum cum exultatione. Magnum discrimen est inter hunc cælestem cibum & alias terrenas escas: solum istæ, cum sumuntur & capiuntur, palatum mulcent & recreant, ille vero, etiamsi re ipsa non edatur, spiritualiter delectat, sapitque cum quis affectu spirituali fertur, & trahitur in Eucharistiam. Tunc spiritus sapientiae in anima virtutem suam exercet, & allicit eam, ut reali perceptione CHRISTI reficiatur.

Quod vt melius elucescat, satis appositè loquuntur Concilium Tridentinum sess. 13. cap. 8. Quod ad usum autem, rectè & sapienter Patres nostri tres ratios hoc sanctum Sacramentum accipiendi distinxerunt. Quosdam enim dixerunt Sacramentaliter dumtaxat id sunere, ut peccatores; alios tantum spiritualiter, illos nimi-

rum, qui voto propositum illum cælestem panem edentes, fide viua, quæ per dilectionem operatur, fructum eius & utilitatem sentiunt; tertios porrò Sacramentaliter simul & spiritualiter, hi autem sunt, qui se priùs probant & instruunt, vt vestem nuptialem indui, ad diuinam hanc mensam accedant. Accedunt autem ij, qui spiritu sapientiæ alliciuntur & inuitantur, vt spiritali Communione refecti, reipsa sacra se Eucharistia confirmant. Hæc quidem attractio & inuitatio pertinet ad sapientiam, quæ per fidem viuam, dilectionem, & alias virtutes vocat & excitat animas ad mysticam communicationem. Quò pertinet id, quod legimus cap.9, 1. Proverb. Sapientia ædificauit sibi domum, excidit columnas septem. Immolauit victimas suas, miscuit vinum, & proposuit mensam suam. Misit ancillas suas vt vocarent, ad arcem & ad mœnia ciuitatis. Si quis est parvulus, veniat ad me. Et insipientibus locuta est: Venite, comedite panem meum, & bibite vinum quod miscui vobis. Accersit ignaros & insipientes, vt spiritu sapientiæ donati, interno sapore & gustu recreati, recurrent ad Eucharistiam, cuius sacra sumptione interna dulcedo & suauitas perficitur & consummatur. Experta Ecclesia loquitur, confirmat hoc ipsum, dum orat Dominicâ VI. post Epiphaniam.

Oratio Sapientis Ecclesiae, & animae.

CÆlestibus , Domine , pasti deliciis , quæsumus , ut semper eadem per quæ viuimus , appetamus.

II.

SPIRITVS INTELLECTVS.

Spiritus intellectus est , quo donantur , & simul Donum
vus Eu-
charistia.
Matt. 5,8. ditantur ij , de quibus CHRISTVS ait , Beati mun-
do corde , quoniam ipsi Deum videbunt. Nisi enim men-
tis intuitus diligenter purificatus fuerit , mystica ac
diuina liquidò intelligere nequit . Scriptum enim
est : *Spiritus sanctus disciplinæ effugiet fictum , & auferet* Sap. 1,5.
se à cogitationibus , quæ sunt sine intellectu. Concludit
inde Bernardus cap. 6. de Septem donis : *Qui ergo*
wult sincerum ac lucidum intellectum habere , prauarum
cogitationum phantasias ac nebulas studeat effugare , &
omni diligentia & cautela cor seruare. Vnde Salomon , Om- Prou. 4,23.
ni custodia serua cor tuum , quoniam ex ipso vita procedit.
Cùm ita se res habeat , satis benè dixerat antè Da-
uid , *Gustate , & videte , quoniam suavis est Dominus.* Psal. 33,9.
gustate spiritu sapientiae , videte spiritu intelligentiae , quoniam suavis est Dominus , cùm sumitur in Eucharistia. Ad huius frequentiam Sacramenti per spiritum intellectus vocantur , quorum deuota mens

non humi repit, sed in altum eleuatur, & in cælis
 Phil. 3, 20. conuersatur, vt & dicere cum Paulo liceat, *Conuer-*
satio nostra in cælis est. Confirmat assertum S. Bernar-
 dus Senensis tom. 2. Serm. 57. Cùm Sacramenti perce-
 ptio debitam requirat purgationem peccatorum, & men-
 talem eleuationem, seu reuerentiam atque deuotionem, si
 quis qualibet die paratus sit prædictis modis, & aliud im-
 pedimentum non habeat, utile est ei hoc Sacramentum fre-
 quentare.

Ad hanc mentis & cordis eleuationem, quæ ad
 frequentem Communionis usum necessaria est, ex-
 citat nos Sacerdos, cùm ante Consecrationem ait,
Sursum corda. Et quidem monitum hoc non paruam
 consonantiam habet cum eo, quod alta voce euul-
 gabat olim Diaconus, antequam sacra Synaxis ca-
 peretur. Claimabat, *Stemus honestè.* Quæ verba ex-
 pendens Chrysostomus Homilia De non contem-
 nendis Ecclesiæ mysteriis, inquit: *Propter hoc honestè*
tempore diuini Sacrificij stare iubemur, ut cogitationes hu-
mi repentes erigamus. Hunc spiritum intellectus requi-
 rit in communicantibus S. Laurentius Iustinianus,
 cùm cap. 19. Monastic. perfect. in illam prorumpit
 orationem: *Aperi igitur, ô melliflue amor, aperi, inquam,*
ô diuina bonitas, interiores fidelium oculos, ut formatæ fi-
 dei irradiati lumine mereantur videre te. Ex dictis pri-
 ma.

ma causa desumenda est , propter quam panis intellectus dicatur Eucharisticus , & quidem ab Oraculo diuino , *Cibauit illum pane vitæ & intellectus.* Panis Ecli. 15.5. intellectus est , quia sine spiritu intelligentiæ percipi nequit. Secunda causa huius appellationis est vis & virtus eiusdem sacræ Eucharistiæ , cuius digna perceptione eadem intelligentia , quam suo munere ac lumine Spiritus sanctus illustrat , magis illuminatur. Narrat Scriptura 1.Reg.14,27. quomodo esuriens Ionathas gustauerit fauum mellis , & eius dulcedine recreatus , fuerit illustratus. *Extenditque summitatem virgæ , quam habebat in manu , & intinxit in fauum mellis , & conuertit manum suam ad os suum , & illuminati sunt oculi eius.* Mysticus hic fauus Eucharistiæ est , quem vir Christianus percipit in altari , & illustratur more Regum Orientalium ; in cuius sancta Epiphania , & eius Octaua petit & orat Ecclesia , Spiritus sancto illustrata , virtute sacræ Eucharistiæ illuminari.

Ecclesiæ & animæ donatæ spiritu intellectus Oratio I.

PRæsta , quæsumus omnipotens Deus , vt quæ solemnni celebramus officio , purificatæ mentis intelligentia consequamur.

Oratio II.

CÆlesti lumine, quæsumus Domine semper & Cvbique nos præueni, vt mysterium, cuius nos participes esse voluisti, & puro cernamus intuitu, & digno percipiamus affectu.

III.

SPIRITVS CONSILII.

*Spiritus
vñsus Eu-
charistia.*

Spíritus consilij est, quo quis religiosè ducitur, vt tria religiosa consilia seruet, & diligenter custodiat, colat castitatem, paupertatem & obedientiam. Hic idem spíritus consilij attrahit homines non solùm ad cœnam Agni gustandam, sed etiam ad frequentandam. Nouerat ita esse S. Ambrosius, qui priusquam sacris assisteret altaribus, castitatis donum in primis appetebat & petebat. Rex Virgínum, & amator castitatis & integratíssimæ, cælesti rore benedictionis tuæ extingue in corpore meo fomitem ardentis libidinis, vt maneat in me tenor castitatis corporis & animæ. Mortifica in membris meis carnis stimulus, omnesque libidinosas commotiones, & da mihi veram & perpetuam castitatem, cum ceteris donis tuis, quæ tibi placeant in veritate, vt sacrificium laudis casto corpore & mundo corde valeam tibi offerre. Sacerdos erat Ambrosius, & nouerat in Ecclesia necessariam esse virtutem castitatis;

vt qui perpetuò celebrant , & de Eucharistia participant , perpetuò etiam corporis & animæ castitatem colant & seruent. Non derogant ministerio Sacerdotali aliquando opes & diuitiae , nec potestas & imperium , derogat tamen defectus puritatis & castitatis , in qua nec est nec esse potest dispensatio , vt præluceant puri & casti exemplo iis , qui more Sacerdotali sacram velint Eucharistiam frequentare.

Et quidem in coniugatis ipsis , quibus coitus licitus est , quæritur abstinencia à voluptate coniugali , si velint sæpiùs accedere ad Eucharistiam . Ita monet Hieronymus scribens contra Iouinian. *Probet* , inquit , *se vnusquisque , & sic ad Corpus CHRISTI accedat : non quòd dilatae Communionis vnus dies , aut biddenum , sanctiorem faciat Christianum , vt quod hodie non meruerat , cras mereatur ; sed quòd , dum dolet se non communicasse , abstineat se ab uxoris amplexu , vt amori coniugij amorem CHRISTI præferat.* Adhuc aduersus Iouinianum idem Hieronymus : *Scio Romæ hanc esse consuetudinem , vt fideles semper CHRISTI Corpus accipiunt ; quod nec reprehendo , nec probo , sed ipsorum conscientiam conuenio , qui eodem die post coitum communificant , & iuxta Persium , noctem flumine purgant.* *Quare ad Martyres ire non audent , quare non ingrediuntur Ecclesiæ ; an alius in publico , alius in domo CHRISTVS est?*

est? Casta mente, casto corpore sumenda & repetenda Eucharistia est.

Psal. 21.
27.
Luc. 1, 53. Hæc alimonia pauperum est. *Edent pauperes, & saturabuntur, Dauid cecinit; & MARIA, Esurientes impleuit bonis, & diuites dimisit inanes: exclamatque propterea Ecclesia:*

O res mirabilis!

Manducat Dominum

Pauper, seruus, & humilis.

Ea propter, quos spiritus consilij ad paupertatis Euangelicæ professionem dicit, adducit ad Communionem, & suadet ut sæpè ad mensam CHRISTI recurrent. Diuites sæculi huius fastidiunt pauperes qui frequenter ad se veniunt. Longè alia conditio CHRISTI est, qui fastidiosos propterea diuites ipse fastidit, & dimittit; admittit indigos, alit & pascit egentes. Exclamat idcirco Ecclesia: *O quam suavis est Domine spiritus tuus, qui ut dulcedinem tuam in filios demonstrares, pane suauissimo de cælo præstito esurientes reples bonis, fastidiosos diuites dimittens inanes! Quod si CHRISTVS consecratus pauperes non fastidit, pauperem tædere non debet sacram frequentare Eucharistiam, ne similes illis fiat, qui missum de cælo manna respuerunt, & contempserunt.*

Benè & satis benè Augustinus Epistola 118. ad
Januar.

Ianuar. *Contemptum solum non vult iste cibus, sicut neque manna fastidium.* Fastidium illud egenit populi fuit, non diuitis Dei, nec modò diuitis CHRISTI est, sed inopis hominis, quem sacræ atque diuinæ tædet Communionis. Fastidit egenus diuitem, non diues egenum, cui se offert semper edendum.

Ad hunc sacrosanctum cibum etiam atque etiam sumendum spiritus consilij vocat eos, qui suæ renuntiant voluntati, & alterius se subiiciunt & submittunt imperio. Quanti hoc referat, ostendit sanctus Laurentius Iustinianus cap. 24. de Casto connubio, cuius est ista sententia : *Nemo ad hoc percipiens per se dignus est, quamvis multa sit praeditus sanctitate : obedientia quemque dignum facit, non vita.* Ergo qui obedientia Superioris, vel etiam religiosi sui Confessarij sanctam iterat ac repetit Eucharistiam, non est cur timeat errare. Nec errant, qui se Deo in Religione sacrarunt, & frequentant hoc Sacramentum, cum cap. 19. de Monast. perfect. paulò antè dixerit Iustinianus : *Potissimum ab iis qui Deo dicati sunt, sumi debet Sacramentum hoc.*

Hoc mysterium Eucharisticum est, in quo triplex funiculus, obedientiæ, paupertatis, & castitatis, quam spiritus consilij nequit, constringitur, ne rumpatur, confirmatur virtute Eucharistiæ obe-

Ioan. 6, 58. dientia , quandoquidem CHRISTVS ait : *Sicut misit me viuens Pater , & ego viuo propter Patrem , & qui manducat me, & ipse viuet propter me.* CHRISTVS à Patre missus per obedientiam , in obedientia participem sui confirmat. Reprimitur cupiditas terrenarum rerum huius virtute Sacramenti , & idcirco paupertas Euangelica magis solidatur : teste enim Cyrillo lib. 3. in Ioannem cap. 34. *Quasi fræno quodam , ad desiderium rerum meliorum CHRISTVS nos circumducit hoc spirituali cibo.* Castitas quoque Eucharistiae beneficio maius accipit incrementum , vt ipse Cyrillus lib. 4. in Ioannem cap. 17. affirmat , *Sedat enim in nobis manens CHRISTVS sauentem membrorum nostrorum legem.* Dicitur spiritu consilij Ecclesia , nimirum obedientiae , paupertatis & castitatis , & harum trium confirmationem virtutum suo ordine postulat in sacrosancto Missæ sacrificio sibi concedi , sibi donari.

Ecclesiæ & animæ donatæ spiritu consilij Oratio I.

Protege nos Domine tuis mysteriis seruientes ,
vt diuinis rebus inhærentes , & corpore tibi famulemur , & mente.

Oratio II.

His nobis, Domine, mysteriis conferatur, quo
terrena desideria mitigantes discimus amare
cælestia.

Oratio III.

HÆc hostia, quæsumus Domine, emundet
nostra delicta, & ad Sacrificium celebra-
dum subditorum tibi corpora mentesque sancti-
ficet.

IV.

SPIRITVS FORTITUDINIS.

Spiritu fortitudinis prædictus vir iustus, teste Sa-
lomone, quasi leo confidens absque terrore erit. Item:
Non contristabit iustum, quidquid ei acciderit. Hoc spi-
ritu muniti Sancti, vt scribit Apostolus, *ludibria &*
verbera experti, insuper & vincula & carceres, lapidati
sunt, seeti sunt, tentati sunt, in occidente gladij mortui
sunt. Spiritu quoque fortitudinis donatus & ipse
Apostolus testatur de se: *Quis nos separabit à charitate*
CHRISTI? *Quæ est sententia Bernardi cap. 4. de*
Septem donis: *Iste spiritus omnem alienam malitiam sus-
tinet, & aduersus hostiles insidias instruit & munit.* *Vn-
de sponsus in sponsæ præconio ait: Pulchra es amica mea,*
Rom. 11,
vñsus Eu-
charistia.
Prou. 28, 1,
Prou. 12,
Hebr. 11,
36.

suauis & decora sicut Jerusalem, terribilis ut castrorum acies ordinata.

Sacra Eucharistia annona militaris est, cuius usus virtutem ac fortitudinem requirit in iis qui castris CHRISTI se deuouent. Da mihi Christianum militem, qui se fortiter gerat in prælio, & virtutis suæ singulare specimen præbeat, & hic ipse tantam devotionem nec sentiat nec experiatur, dignus iudicandus est qui militarem annonam participet. Ita censuit Iustinianus cap. 19. Monast. perfect. Non debet, inquit, à sancto Domini conuiuio repelli indeuotus iuste viuens, virtuosè conuersans, humiliter se cognoscens, purè confitens, & reuerenter accedens. Talis quippe insensibiliter ac spiritualiter hoc Sacramento nutritur, ac vivit. Concludit tandem: *Nemo autem seruorum Dei ab hoc prorsus se subtrahat Sacramento, quamvis actualiter desit deuotio: nec quisquam eo priuetur.* Si quis in castris humanis militem fortein agit, & legitimè decertat, commeatu militari dignus efficitur, censeatur non indignus Eucharistia; qui in sacra Proverbiis 28, 1. CHRISTI militia, *ut leo confidens absque terrore* Rom. 8, 35. erit: dicit cum Paulo, *Quis nos separabit à charitate CHRISTI? qui, iuxta Bernardum, omnem militiam sustinet, & aduersus hostiles insidias donatus spiritu fortitudinis se instruit & munit.* Instructæ muni-

munitæque animæ suæ denique Sponsus dicit: *Pul-* Cant. 5,3.
chra es amica mea, suauis & decora sicut Jerusalem, ter-
ribilis vt castrorum acies ordinata. Vbi acies est, ibi
 plena atque perfecta virtus ac fortitudo est, quæ ri-
 tè ac rectè præit ac præcedit usum sacratissimæ
 Communionis. Confirmat hoc ipsum S. Gregorius
 scribens ad Augustinum Episcopum Cantuar. Non
 saturantur, inquit, nisi famelici, qui à vitiis perfectè ie-
 iunantes, diuina Sacraenta percipiunt in plenitudine
 virtutis.

Plenitudo virtutis, spiritus fortitudinis est, qui
 reddit animosam fidem, vt ea, quæ sunt ardua &
 difficultia in hoc Sacramento, facilè vincat ac su-
 peret,

Quod non capis, quod non vides,
Animosa firmat fides,
Præter rerum ordinem.

Hæc animosa virtus est, quia fortis facti sunt ij,
 qui tam internas quam externas difficultates supe-
 rantes, ab usu Communionis minimè retardantur.
 Memineris parabolæ Euangeli, quomodo quidam ^{Luc. 14,} homo fecit coenam magnam, & inuitati, quomodo ^{16.} nūs ad illam venirent, se excusarunt. Primus dixit,
Villam emi; alter, *Fuga boum emi quinque;* alias verò
 ait, *Uxorem duxi, & ideo non possum venire.* Omni-

bus his tribus inuitatis deerat spiritus fortitudinis, & ideo difficultatibus sibi oblatis ignominiosè cesserunt, & à sacræ Communionis vñu recesserunt. Primus villam emit, & terræ solo adhæsit, nec vires habuit quibus terrenas mundanasque considerationes vinceret, & viator ad sacram cœnam veniret. Alter iuga boum emit quinque, qui quinque deditus sensibus caruit animosa fide, quam requirit Eucharistia. Alius, qui duxit vxorem, non habuit animos ut licitis amplexibus abstineret, & vxorem CHRISTO consecrato postponeret. Comparare sibi villam, iuga boum quinque emere, & matrimonium contrahere, licita omnia sunt, & tamen ab vñu cœnæ homines retardarunt; ut colligas inde, non illicita modò, sed etiam licita impedimento esse posse, quominus Eucharistia percipiatur, si desit spiritus fortitudinis.

Hic spiritus est, qui fortis Christi milites dicit ad militarem annonam, ut virtute Sacramenti eorum virtus magis crescat, magis augeatur. Frequen-tatur Eucharistia, Iustinianus concionatur, *ut iustis gratiam, debilibus conferat robur, victoriam certantibus.* Concionatur quoque Chrysostomus Homil. 61. ad populum: *Tamquam leones igitur ignem spirantes ab illa mensa recedamus, facti diabolo terribiles.* Post sacram Com-

Coimunionem *iustus ut leo confidens absque terrore erit.* Cuius illa oratio est, quæ Dominica II. post Epiphaniam recitatur.

Ecclesiæ & animæ donatæ spiritu fortitudinis
Oratio.

Avgeatur in nobis, quæsumus Domine, tuæ virtutis operatio, ut diuinis vegetati Sacramentis, ad eorum promissa capienda tuo munere præparemuri.

V.

SPIRITVS SCIENTIÆ.

Spiritus scientiæ est, de quo Salomon, *Qui addit Scientiam, addit et dolorum.* Rationem reddit Bernardus cap.3. de Septem donis: *Vera namque scientia est, scire nos mortales, et caducos, et fragiles esse, et in hoc exilio, et in hoc ergastulo, in hac peregrinatione, in hac valle lacrymarum dolendum et lugendum esse.* Hac eadem præditos scientia, & experientia laborum & dolorum vocat CHRISTVS ad refectionem Eucharistiae, cùm clamat: *Venite ad me omnes qui laboratis, et onerati estis, et ego reficiam vos.* Expendit præfata sententiam Augustinus Serm.10. de Verbis Domini: *Quare omnes laboramus, nisi quia sumus homines mortales, et fragiles, infirmi, lutea vasa portantes, quæ faciunt*

*Donum
vus Eu-
charistia.
Eccl. I, 18.*

*Matth. 11,
28.*

faciunt inuicem angustias? Et quidem CHRISTVS, vt mortales homines alliceret ad Communionem, meminit immortalitatis, quæ reposita est in sacra & ^{Ioan. 6, 59.} sancta alimonia. Non sicut manducauerunt patres vestri manna, & mortui sunt. Qui manducat hunc panem, vivet in æternum. Nemo est qui æternam vitam non diligit, nemo qui immortalitatem non appetat. Quisquis Eucharistiam inuenerit, æternam vitam inueniet, & à Domino accipiet immortalitatem.

Quòd si quotidie homo laborat, quotidie moritur, & sicut aqua dilabitur; mirum est, si quotidie, cùm possit, se non reparet, & se non reficiat alimoniam immortalitatis. Hoc humanum vitium est, humanæ peccatum infirmitatis, quam expertus est in se beatus Augustinus, & expertus loquitur cap. 13. Soliloq. *Mundus clamat, Deficio; tu vero clamas, Reficio: & miseria mea prava magis sequitur deficiente, quam reficiente. Planè infirmitas mea hæc est.* Prædictus spiritu scientiæ Augustinus, deprehendit nouam esse infirmitatem ægrotantis, cùm pro remedio suæ ægritudinis cibo non vtitur salutari. Salutaris hic cibus est, quem infirmis & imbecillis mortalibus præscribit Sapientia Patris. Salubris esca Sapientiæ, de qua Dionysius Epist. 9. Dicimus escam habere vim perficiendi eos quos nutrit, dum imperfectum illorum

illorum atque indigentiam replet, & infirmitatem curat, vitamque custodit. Cum igitur eiusmodi conditionis alimonia Eucharistica existat, noua illa infirmitate laborat, qui illam non admittit, sed respuit. Quisquis in dicto statu versatur, spiritu scientiae indigeret, ut duplice morbo se laborantem esse nouerit, & utrumque per Eucharistiam sæpè repetitam medeatur. Sola hæc mortalitatis nostræ medicina est, quæ vel in ipso mortis articulo prodest morienti, in eam formam & rationem, quam innuit & insinuat S. Laurentius Iustinianus de Monast. perfect. cap.20. *Animæ & carnis affectio nullo euentu, nullaque lege, nec in præsenti nec in futuro dirimitur, quin potius purius, ardentius, perfectiusque in animæ & corporis glorificatione perseverat.* Proinde quia rationalis spiritus inclinatione quadam naturali, & non parum quæ corpori utilia & delectabilia sunt, cogitare cogitur, spirituali pabulo in ipso discubitu erigendus est, in quo quanto amplius fuerit occupatus & illeetus, tanto minus carnalia cogitabit.

Ita reuera contingit, ut qui tempore mortalitatis & mortis amplius sacris studuerit Communionibus, minus rebus carnalibus & mundialibus afficiatur. Nouit hoc, qui donatus spiritu scientiae, mortalem, caducum & fragilem seipsum considerans, recurrit ad Eucharistiam, cuius beneficio vitam sibi ac-

quirit æternam. Prælibat mortalis homo, dum communicat immortalitatis primitias; dolet ac luget se in eo viuere statu, in quo non possit frui omnino prægustata æternitate. Ex quo prouenit, ut illa scientia, qua se nouit homo mortalem simul & fragilem, doletque propterea sumptione sacræ Eucharistiæ perficiatur. Hic mysticus panis est, de quo

Psal. 116, 1 Dauid : *Surgite postquam sederitis, qui manducatis panem doloris.* Panis doloris est, in quo passio Dominica præsentatur : panis doloris est, quem dolor pœnitentiæ præit, subsequitur exilij pœna, quam patitur anima adhuc post cœlestium Sacramentorum fruitionem. Postquam primi homines cibum veticum manducarunt, nudos se deprehenderunt, caducos simul & fragiles, & ad ficus folia recurrentes, paruin commodi inuenerunt. Deerat Adamo & Euæ spiritus sacræ scientiæ, qui duceret eos non ad folia, sed ad fructus, fructus scilicet vitalis arboris quæ erat in paradiſo, de qua Deus Genesim cap. 3, 22. *Ecce Adam quasi unus ex nobis factus est, sciens bonum & malum : nunc ergo ne forte mittat manum suam, & sumat etiam de ligno vitæ, & comedat, & vivat in æternum.* Fructus mysticus ligni vitæ totus Eucharisticus est, quem qui percipit, in æternum viuet, & æterna iminortalitate fruetur. Eò dicit animal

mam spiritus sacratæ scientiæ , quo donata sancta
Ecclesia Feria V. post Dominicam Passionis orat.

Ecclesiæ & animæ donatæ spiritu scientiæ
Oratio.

Domine Deus noster , qui in iis potius creatu-
ris, quas ad fragilitatis nostræ subsidium con-
didisti , tuo quoque nomini munera iussisti dicam-
da constitui : tribue quæsumus , vt & vitæ nobis
præsentis auxilium , & æternitatis efficiant Sacra-
mentum.

V I.

SPIRITVS PIETATIS.

Spiritus pietatis importat secundum teneritudinem ^{Donum}
cordis, & animi deuotionem; quæ quām sit ne- ^{Ufus Euc-}
cessaria ad sacri huius mysterij frequentationem,
quis non videat ? vedit Isidorus lib. i. de Offic. Eccles.
cap. 18. Dicunt aliqui, Eucharistiam quotidie accipiendam,
& benè dicunt , si hanc cum religione , & deuotione , &
humilitate suscipiant , ne fidendo de iustitia , superba præ-
sumptione id faciant. Vedit Bonauentura 3. de Profect.
Religios. cap. 18. Vix tamen ita religiosus esse videtur &
sanctus , exceptis Sacerdotibus , quin semel in septimana
sufficiat ei ex consuetudine communicare , nisi specialis cau-
sa quandoque vel ratio plus suadeat , scilicet infirmitas su-

perueniens, vel singularis festivitas solemnis, vel inusitatæ deuotionis feruor, & intemperata desiderij sitis pro illius susceptione, qui solus sufficit amantis ardorem refrigerare. Vedit S. Bernardinus Senens. Tom.2. Serm.57. Cùm Sacramenti perceptio debitam requirat purgationem peccatorum, & mentalem eleuationem, seu reuerentiam atque deuotionem, si quis qualibet die paratus sit prædictis modis, & aliud impedimentum non habeat, utile est ei hoc Sacramentum frequentare. Cùm ita se res habeat, benè consulit Bonaventura in Breuiloq. Parte 6. cap.9. Consilium est iis, qui se sentiunt indeuotos, ut differant quousque parati ad esum veri Agni deuoti & circumspeeti veniant. Benè etiam monet S. Laurentius Iustinianus cap.19. de Perfect. Monast. Videat vero quilibet, ne consuetudine aut cordis elatione ad perceptionem ducatur tanti mysterij, sed deuotione, & prævia meditatione.

Ad hanc deuotionem, & præviā meditacionē, excitat venientem ad Eucharistiam spiritus pietatis, ut non ex consuetudine, sed ex affectu piæ deuotionis ducatur ad Communionem. Et quidem hic pius erga sacram Eucharistiam affectus tanti haberi debet, & tanti à sanctis Patribus habebatur, ut instar sacræ Communionis esse censeretur. Huc pertinet id quod legimus apud S. Bernardinum Senens. Tom.2. Serm.57. Quæri etiam potest, Quare Anchoretæ

choretæ raro communicabant? Dicendum est, quod quotidie diuinitus reficiebantur, & hoc Sacramentum spiritualiter manducabant. Et hoc quidem expediebat eis amplius, quam contrarium, secundum statum suum, & secundum regimen quo diuinitus regebantur. Regebantur illi diuinitus spiritu pietatis, ut continua spiritualis Communionis deuotione defectum sumptionis realis & corporalis compensarent, sicut maximis animarum suarum profectibus compensarunt. Tanti refert spiritum pietatis inesse iis, qui re ipsa non accipiunt Eucharistiam. Ex hoc facile potest concludi, quanti referat, eodem spiritu donari eos, qui Eucharistica sumunt frequentantque mysteria, & ex crebro vsu illorum nouis semper incrementis & accessionibus spiritualium gratiarum, priuilegiorum & indultorum augentur.

Quod si aliquando contingat, ut pia ista deuotio non sentiatur, non idcirco vir iustus & religiosus arceri & amandari debet ab vsu sacræ Eucharistiae, cum citatus Iustinianus cap.9.de Monast. perfect. ita definierit; *Nemo autem seruorum Dei ab hoc prorsus se subtrahat Sacramento, quamvis actualis desit deuotio, nec quisquam eo priuetur.* Si quis Dei seruus in eo statu se deprehendat, adhæreat regi Dauidi, dicatque: *In terra deserta, inuia, & in aquosa sic in san-* Psal. 62,3.

*E*to apparui tibi, vt viderem virtutem tuam, & gloriam tuam. Videbit virtutem ac gloriam venerabilis Sacramenti, & anima eius post suscepitam Eucharistiam, quæ erat arida, erit in stagnum, & sitiens in fontes aquarum. Quòd si piæ deuotionis affectus ex crebra Communione non augeatur, sed potius minuantur, seruetur id quod præcipit S. Thomas in 4. Sentent. dist. 12. art. 2. quæst. 3. Si aliquis experimentaliter cognosceret, ex quotidiana sumptione ferorem amoris augeri, & reuerentiam non minui, talis deberet quotidie communicare. Si autem sentiret, per quotidianam frequen-tationem reuerentiam minui, & ferorem non multùm augeri, talis deberet interdum abstinere, ut cum maiori reuerentia postmodum accederet. Accede totus pius, totus deuotus, filius matris Ecclesiæ, quæ ducta spiri-tu pietatis, Dominica III. Aduentus orat.

Ecclesiæ & animæ donatæ spiritu pietatis Oratio.

Deuotionis nostræ tibi, quæsumus Domine, hostia iugiter immoletur, quæ & sacri per-agat instituta mysterij, & salutare tuum in nobis mirabiliter operetur.

VII.

SPIRITVS TIMORIS.

Clementissimus Deus etiam in mysteriis sum-
 mæ suæ pietatis & clementiæ timeri voluit. *Donum
 us Eu-
 charistia.*
 Cernere hoc licet in sacræ suæ Passionis sacrificio,
 in quo bonus ille latro timuit Deum, & socium
 suum reprehendit, quòd timore non afficeretur.
Neque tu times Deum, inquit, *qui in eadem damnatione* Luc. 23,
es? Hoc etiam satis elucet in Sacrificio Eucharistico, ^{40.}
 in cuius institutione agens de proditore CHRISTVS,
 nec aperiens quis futurus esset, omnibus incussit me-
 tuim, & metuentibus edendum se communicauit.
 Prædixerat hoc ipsum Dauid, cùm præcineret: *Me-* psal. 110, 4
moriam fecit mirabilem suorum misericors & miserator
Dominus, *escam dedit timentibus se*: timentibus in-
 quain se, vt cum timore & tremore se pro sacra
 Communione pararent, & in ea salutem suam ope-
 rarentur.

Hoc certè est duci, ac simul trahi spiritu timo-
 ris Dei, quem vt excitet Apostolus in singulis com-
 municantibus ait: *Itaque quicumque manducauerit pa-* ^{1. Cor. 11,}
nem, & biberit calicem Domini indignè, reus erit Cor- ^{27.}
poris & Sanguinis Domini. Probet autem seipsum homo,
& sic de pane illo edat, & de calice bibat. Qui enim
manducat

manducat & babit indignè, iudicium sibi manducat & babit, non diiudicans Corpus Domini. Vocatur ad tribunal altaris homo, ac proinde pauidus esse debet. Ita monet Apostolus, cuius verba expendens Concilium Tridentinum less. 13. cap. 7. ait: *Si non decet ad sacras vllas functiones quempiam accedere nisi sanctè; certè quò magis sanctitas & diuinitas cælestis huius Sacramenti viro Christiano comperta est, eò diligentius cauere ille debet, ne absque magna reuerentia & sanctitate ad id percipiendum accedat, præsertim cum illa plena formidinis*

1. Cor. 11.
29.

verba apud Apostolum legamus: Qui manducat & babit indignè, iudicium sibi manducat & babit, non diiudicans Corpus Domini. Ambrosius 1. Corinth. 11. Deuoto animo & cum timore accedendum ad Communionem, docet Apostolus, ut sciat mens se reuerentiam debere ei, ad cuius corpus sumendum accedit.

Et quidem olim antequam Christiani perciperent Eucharistiam, alta voce Diaconus dicebat: *Sancta sanctis; si quis non sanctus, non accedat.* Hæc verba plena formidinis erant, & illa expendens Chrysostomus Homil. 61. ad Popul. inquit, *Tamen ne vel hoc prætendas, propterea sublimis constitutus, magna voce, terribili clamore, quasi quidam præco, manum in altitudinem tollens, stans erectus, omnibus apparens, & magnum in illa tremenda quiete exclamans, hos quidem vocat,*

vocat , illos autem arcet , non hoc manu faciens , sed per linguam efficacius quam per manum . Illa namque vox in aures incidens nostras , tamquam manus quedam hos quidem pellit & eiicit , illos autem introducit . Quos dicit spiritus timoris , introducit chorus sanctorum virginum Cæciliæ , Dorotheæ , atque sociarum , quarum omnium vox illa esto , Sancta sanctis ; si quis non sanctus , non accedat . Hæc quoque Mariana vox est . Mater pulchræ dilectionis , & timoris MARIA est , cuius coronatio coronat Oratorium Eucharistiae : quia si quis quotidie pro dignitate fruitur , similis MARIAE efficitur , quæ CHRISTO suo , cœlesti scilicet pane , quotidie fruebatur , & imitatores suos excitat , ut frequenter Mysteriis sacramentalibus potiantur , in primis quidem Sacerdotes , qui quotidie summum offerunt sacrificium , & offerentibus , pro eius celebratione per totam septimanam septem sua dona communicat Spiritus sanctus , ut modò uno modò alio munere vtantur , & ducantur ad peragendum tremendum altaris Sacramentum , & sacrificium . Verè tremendum , cum tam celebranti quam comunicanti dicatur : *Quando sederis ut comedas cum Pro. 23, 1.* Principe , diligenter attende quæ apposita sunt ante faciem tuam , & statue cultrum in gutture tuo . S. Augustinus Homil. 2. de Bono Past. explicat , quæ sit principalis .

mēnsa. Mensa potentis quæ sit nōstis, vbi est Corpus & Sanguis Christi.

Sacerdos igitur & conuiua CHRISTI, statuae cultrum in gutture tuo, vt cum timore celebres & percipiās Eucharistiam. Statuae cultrum in gutture tuo, gladium scilicet passionis, de quo Simeon ad MARIAM, Tuam ipsius animam pertransibit gladius. CHRISTVS ipse de cœnaculo Eucharistiæ egressus est, vt sacram Crucem subiret; & simul aperuit viam, qua de cœnaculo ad gladium, de incruento sacrificio ad cruentum holocaustum, de sacro Oratorio Eucharistiæ ad Sanctuarium sacræ Crucis & Patientiæ aditus & transitus daretur: & quidem datur cùm de esca Agni paschalis, in quo Sacramentalis adumbrabatur, scriptum esse legamus Exodi cap. 12. vers. 26. Cùm dixerint vobis filij vestri: Quæ est ista religio? dicetis eis, Victimæ transitus Domini est. Transitus Domini est: Hæc est via, ambulate in ea. Hæc via est, quam Rex Martyrum Martyribus suis ostendit. Sa-

Euchari-
stia via est
ad San-
ctuarium
Crucis, &
Patientiæ.
Hæc. 30, 21.

tis benè Cyprianus Epist. 54. Vincentibus communica-
tio à nobis danda est, vt quos excitamus & exhortamur
ad p̄r̄elium, non inermes & nudos relinquamus, sed pro-
tectione Corporis & Sanguinis CHRISTI muniamus: &
cùm ad hoc fiat Eucharistia, vt possit accipientibus esse tu-
tela, quos tutos esse contra aduersarium volumus, muni-
mento

mento Dominicæ saturitatis armemus. Hæc via CHRISTI ac Christianorum , sicut indicat S.Thomas 3.p. quæst.13.art.3. ad 3. *Baptismus*, inquit, est Sacramentum mortis & passionis CHRISTI, prout homo regeneratur in CHRISTO virtute passionis eius : sed Eucharistia est Sacramentum passionis CHRISTI, prout homo perficitur in coniunctione ad CHRISTVM passum. Erat olim apud Romanos Virtutis ædes ad ædem Honoris via : nunc verò apud Christianos sacra Eucharistia est ad gloriam passionis via, & simul leuamen laboris & ægreditudinis : *Vinum lætificet cor hominis.* Panis cor hominis ^{Psal.103,} confirmet. Mysteria panis & vini confirmant & lætifificant cor hominis , innouata vsu & cultu sacri Baptismi , Pœnitentiæ & Eucharistiae , vt cor cultoris sacri huius Oratorij nouum omnino appareat , & quod de antiquo Dauide dictum est Eccli. 47, 10. compleatur etiam in nouo : *De omni corde suo laudavit Dominum, & dilexit eum, qui fecit illum.* Talem igitur cultorem Deus , Creator , Redemptor , & Sanctificator quæsiuit in Oratorio , sicut & aliàs fecit: *Quæsiuit Dominus virum iuxta cor suum.* Quæsiuit, ^{1.Reg.15,} & inuenit Dauidem , cor Dauidicum , cor secundum cor Creatoris , Redemptoris & Sanctificatoris. Constat & assiduus cultor cor suum dabit in si- ^{Eccli.38,} militudinem picturæ. In libro suo Psalmorum Dauid

sexaginta locis cor suum produxit & protulit , ad cuius similitudinem componat se interius cultor , & attendat , quale cor Dauidis formetur , & quale suum erga Deum esse debeat , cum creatura est condita omnipotentiâ Patris , redempta sapientiâ Filij , sanctificata gratiâ Spiritus sancti . Hoc magnum arcanum sanctissimæ Trinitatis , & perfectum mysterium animæ innouatae vsu sacri Baptismi , Pœnitentiæ & Eucharistiæ . Sic innouata anima ingreditur & penetrat sacri Oratorij Adyta , in quibus non tam vocibus & nutibus orat , sicut hactenus fecit cum sacris illis Virginibus , psallit spiritu , psallit mente , corde loquitur imitator Regis Dauidis , cuius in-

Psal. 26,8. terna vox est , *Tibi dixit cor meum , exquisuit te facies mea , faciem tuam Domine requiram.* Itaque nouus Dauid deinceps non tam ore loquetur quam corde , & hoc ipsum loco perpetui voti appendet in Appendix Oratorij .

SACRI
 ORATORII
 APPENDIX
 PIARVM IMAGINVM
 CORDIS NOVI DAVIDIS
 SECUNDVM
 COR DEI CREATORIS,
 REDEMPTORIS,
 ET
 SANCTIFICATORIS.

Signatum est super nos lumen vultus tui Domine; dedisti latitiam in corde meo. Psalm. 4,7.

Mysterium nouæ artis, & animæ innouatæ
 Baptismo, Pœnitentia, & Eucharistia.

*Angele Dei
Custodi, Illumina, et Rege.*

E C C L E S I A.

In cordibus vestris adorate Dominum : Angelus enim eius vobiscum est.

Apparent imagines cordis Dauidici colentis suum Creatorem.

Apparent animæ creatæ & innouatæ mysteria.

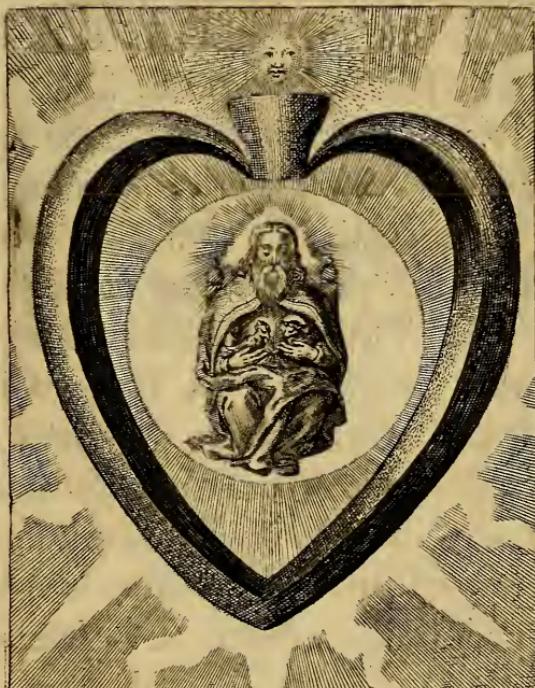
*Attende in corde tuo * signaculum similitudinis Dei.*

Eccl. 16,
25.
*Ezech. 12
28.

IMA-

IMAGO PRIMA.

Cor signatum noui Dauidis creati secundùm
cor Dei Creatoris Patris luminum.

*Deus cordis mei,
o Beata Trinitas!*

DAVID de corde suo signato signaculo Patris
luminum.

PSALM. LXXII.

*Quid mihi est in cælo? & à te quid volui super terram?
Defecit*

Defecit caro mea, & cor meum : Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum.

PSALM. L.

Cor mundum crea in me Deus.

RESPONDET Rex Dauid exemplari Creatoris sui , qui Deus Trias est , Pater , Filius , & Spiritus sanctus . Crede-re oportet accendentem ad Deum , quia est , & inquirentibus se remunerator sit . Vtrumque præstat Dauid : credit quia est , cum ait , Deus cordis mei ; & cum addit , pars mea Deus in æternum , re-cognoscit , cordis Deum non solùm requirentis se remuneratorem futurum , sed etiam fore cælestem remunerationem . Creatus est homo à Patre , Filio , & Spiritu sancto , in cuius summæ Triadis visione ac fruitione humana beatitudo consi-
1.Ioan.3,2 stit , cum dixerit Ioannes , Videbimus eum sicuti est . Sancta itaque Trinitas creatrix & beatrix est , re-splendet in imagine Pater humana forma adum-bratus , qui cum conderet Adamum , præ se ferens cordis sui diuini benignitatem & humanitatem , protulit : Faciamus hominem ad imaginem & similitudinem nostram . Vbi Pater ita humanus , Filius & agnus . Nomen ab agnitione habet , ex mente Patris emanat , & in sinu est Creatoris , cuius sapien-tia

Explicatio
signaculi.

Heb.11,6.

1.Ioan.3,2

Genes.1,
26.

tia conditi sumus. Et ipse quidem Filius non creata , sed creatrix Sapientia est. Vbi Pater humano se more gerit , & Filius apparet agnus , ibidem Spiritus sanctus columba cernitur , quæ ex diuino corde procedit Patri ac Filio similis , & quidem utriusque pars maiestate & potestate. Diuinus amor Spiritus sanctus est, diuinus nexus , quo Pater & Filius complectuntur & diligunt se , amant suam , condunt & conseruant creaturam. Licet Trinitas creatrix sit, æterno Patri tribuitur cœli & terræ creatio , cui cedit attributa omnipotentia , & hæc sola vires habet, ut ex nihilo condat omnia , unde & cultor fidelis ait , *Credo in Deum Patrem omnipotentem, factorem cœli & terræ, visibilium & inuisibilium.* Circumscribitur in circulo , cuius figura perfecta capit trinum & unum Deum in trinitate & unitate perfecta , cui nihil desit , sitque propterea æquè ineffabilis atque mirabilis , ut nec ore nec corde loqui vel cogitare queat Ecclesia de sancta Trinitate , quin frequenter exclamat : *O beata Trinitas ! Te inuocamus, te laudamus, te adoramus, ô beata Trinitas ! Spes nostra, salus nostra, honor noster, ô beata Trinitas ! Libera nos, salua nos, vivifica nos, ô beata Trinitas !* Qui circulus perfectionis in corde Dauidis est, est etiam index exclamationis, in quam prorumpens Psalm. 117, 25. Deo cordis sui ac-

clamat: *O Domine saluum me fac, ô Domine benè prospere*
rare: Cor mundum crea in me Deus.

Psal. 72,
26.

Deus cordis mei,

O gloria Trinitas!

*Applicatio
signaculi.
Eccli. 38,
28.*

Psal. 72,
25.

Sapiens, vt ait Ecclesiasticus, *cor suum dabit in si-*
militudinem picturæ, & instar pœnitentis Dauidis cor-
de ac mente sua cælum & terram transscendens, di-
cet Creatori suo: Quid mihi est in cælo? & à te quid
volui super terram? Defecit caro mea, & cor meum:
Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum. Hoc
est, vt in Scholiis Basilius notat, Neque in cælo alium
habeo Deum, neque in terra alium tibi coniungo. Ob hanc
causam & animo & corpore te desidero, auxiliumque
tuum expecto. Te namque habeo & partem, & sortem, ac
fruitionem bonorum. Habes Deum in cælis, dum oras,

Matt. 6,9. *Pater noster, qui es in cælis: habes & in corde tuo, dum*
ais, Deus cordis mei. Accedit Augustinus Tractatu 4.

2. Paral. 6,
18. *de Symbol. cap. 2. Ecce, Domine, ait Propheta, cæli cæ-*
lorum te non capiunt. Et quem non capiunt spatiæ cælorum;
capiunt angustiæ cordis humani, ipso dicente, Inambulabo
in illis, & inhabitabo. Accedat & Iustinianus de Casto

Psal. 146,5 *connubio cap. 13. Magnus Dominus, & magna virtus*
eius, & sapientiæ eius non est numerus. Sicut magnus est,
ita ipsius sit & habitacionis locus. Non enim locorum spa-
tio, non altitudine, neque longitudine dilatatur cor, sed de-
sideriis.

sideris. Rapiatur iis desideriis erga Creatorem suum, diuinisque affectibus plenus Christianus Dauid exclamet, O beata Trinitas, quid mihi est in cælo? *¶* à te quid volui super terram? Hæc animæ & cordis forma, ut sanctæ Triados fiat in eo sacrarium, in quod se colligens Christianus contemplator ac venerator ineffabilis Trinitatis, cuius & creatura est, oret spiritu, oret mente cum D. Augustino in Soliloq. cap. 33.

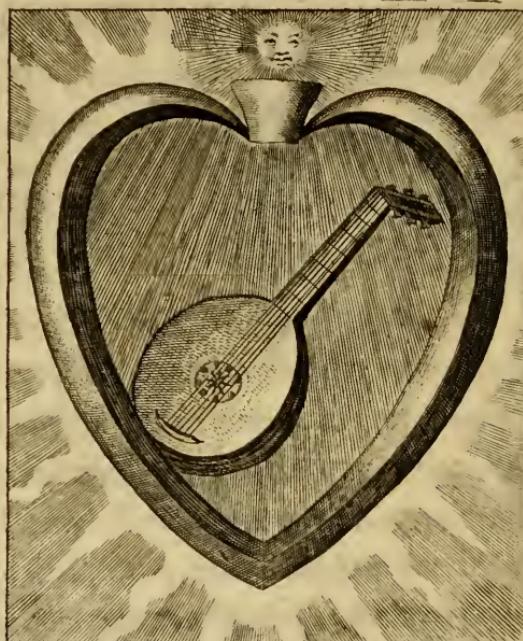
Ad Patrem lumen Creatorem oratio & adoratio cordis.

S. AVGVSTINV S.

Anima, quam creasti non de te, sed per Verbum, non ^{Impressio} _{signaculi} ex qualibet elementorum materia, sed ex nihilo: quæ quidem rationalis, intellectualis & spiritualis, semper viuens, semper in motu (quam signasti lumine vultus tui, & consecrasti virtute lauaci tui) ita facta est capax maiestatis tuae, quod à te solo & à nullo alio possit impleri. Quando autem te habet, plenum est desiderium eius, *¶* iam nihil aliud, quam desideretur exterius, restat. Dum autem aliud exterius desiderat, manifestum est, quod te non habet interius, quo habito nihil est quod ultrà desideret. Quid enim mihi est in cælo? *¶* à te quid volui super ^{Psal. 72.} terram? Defecit caro mea, *¶* cor meum: Deus cordis mei, ^{25.} *¶* pars mea Deus in eternum.

I M A G O S E C V N D A.

Cor cithara & Sole signatum in laudem
Creatoris Patris luminum.

*Psallam spiritu Creatori,
Psallam mente Patri luminum.*

DAVID de corde suo signato citharâ laudis diuinæ.

PSALM. IX. LXXXV. & CX.

Confitebor tibi, Domine, in toto corde meo.

PSALM.

PSALM. CXVIII.

Confitebor tibi in directione cordis.

HEGANTER sibi respondent cor Daui-
dis , & apposita cordi cithara ; quando-
quidem Deum creatorem suum , quem
in animæ suæ sacrarium piè ac religiosè
recepérat , pulsando citharam celebrabat , dicebat
que Patri lumen , ac cordis Deo : *Confitebor tibi ,*
Domine , in toto corde meo ; & rursus : Confitebor . tibi
in reëstitudine cordis. Laudabilis ab hac confessione
Dauid. *De omni corde suo laudauit Dominum , & dilexit*
eum qui fecit illum. Et quidem cùm in prima iam ef-
figie Deum agnouerit creatorem Dauid , oportebat
vt celebraret , sicut nunc celebrat , Deum , cuius Sa-
pientia conditi sumus , & prouidentia gubernamur.
Appositè ergo Augustinus in verba prioris Psalmi:
Non in toto corde confitetur Deo , qui de prouidentia eius in
aliquo dubitat. Confitebatur toto spiritu , & toto cor-
de prouidentiam Conditoris Hebræa illa Iuditha ,
quæ Oratorium suum ingressa cum Deo agebat , &
aiebat : *Tu fecisti priora , & illa post illa cogitasti , & hoc* Iudith 9,4.
factum est quod ipse voluisti ; Omnes enim viæ tuae paratae
sunt , & tua iudicia in prouidentia tua posuisti. Apponi-
tur super Dauidici cordis effigiem imago Solis cæ-
lestis , typus æterni Patris , & de quo Iacobus Apo-

Iac. 1, 17. stolus scribit : *Omne datum optimum, & omne donum perfectum de sursum est, descendens à Patre lumen, apud quem non est transmutatio, nec vicissitudinis obumbratio, voluntariè enim genuit nos, vt simus initium aliquod creature eius.* Cui competit rerum creatio, eidem lumen Patri adscribitur prouidentia. Tua autem, Pater, prouidentia gubernat.

Psallam spiritu Creatori.

Psallam mente Patri lumen.

Applicatio. Christianus igitur membror creationis ac prouidentiæ diuinæ erga se, *cor suum dabit in similitudinem picturæ, vt dicat creatori ac conseruatori Deo : Confitebor tibi, Domine, in toto corde meo, &, Confitebor tibi in cithara Deus Deus meus.* Accedit Ambrosius Tract. de 1. Interpellat. Dauid : *Habet citharam suam anima nostra. Neque enim diceret Paulus, Orabo spiritu, orabo & mente, nisi haberet citharam, quæ plectro Spiritus sancti resultaret.* Huius citharæ assontiam ac simul resonantiam in laudem Triados sacrosanctæ querit in Fidelibus suis Ecclesia, cum in eius Festo canit : *Gloria laudis resonet in ore omnium Patri, genitæque Proli, Spiritui sancto pariter resultet laude perenni. Ecclesia rursus : Laus Deo Patri, parilique Proli, & tibi sancte studio perenni Spiritus, nostro resonet ab ore omne per eum.* Pulchra consonantia est, pulcher concentus, cum

cum Dauidis Christiani spiritus ita Deum conseruatorum celebrat, ut diuinis eius laudationes sonet interius, exterius resonet, quemadmodum cap. 17. de Monast. perfect. notat & aduertit Iustinianus : *Corda, non corpora; gestum mentis, non solùm vocis; affectum animi, non linguæ motum requirit Omnipotens.* Hoc citharae sanctus Dei spiritu plenus persenserat, cum dicebat : *Psalite Deo nostro, psallite, psallite Regi nostro, psallite sa-* Psal. 46, 7.
pienter. Sapienter utique dicit esse psallendum, ut quod
pronuntiatur per os, ruminetur in mente. Unde Apostolus 2. Cor. 5,
idem sapiens dicit : Psallam spiritu, psallam & mente. 15.
Non psallit spiritu & mente, qui cor suum alio di-
uertit. Attende in corde tuo, ut totus Dauidicus factus, Eccli. 18,
ritè ac rectè dicere queas ; Confitebor tibi in directione 25.
cordis. Benè cor suum regit & dirigit creatura in
 Deum, benè fatetur ac confitetur diuinam Patris
 cœlestis prouidentiam, cum totum se eius voluntati
 ac dispositioni committit, quemadmodum se com-
 mittebat ille, qui toto corde suo Deum confiteba-
 tur, & te, Christiane, monebat, *Facta super Domi-* Psal. 54,
num curam tuam, et ipse te enutriet : non dabit in æter- 23.
num fluctuationem iusto. Ad quem locum alludens Pe-
 trus Apostolus, monet Christianos omnes : *Humilia-* 1. Pet. 5, 6.
mini sub potenti manu Dei, ut vos exaltet in tempore vi-
sitationis : omnem sollicitudinem proiicientes in eum, quo-
niam

niam ipsi cura est de vobis. Non propter creationem solūm , sed etiam propter eius prouidentiam instar alterius Dauidis orat & adorat Deum Augustinus libro Soliloq. cap.32. Deum adora , & ora.

Ad Patrem lumen Creatorem oratio & adoratio cordis.

S. AVGVSTINVS.

Impressio.

Cognoui te vnum Deum viuum, & verum Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum, trinum quidem in personis , sed vnum in essentia , quem confiteor , adoro, & glorifico toto corde meo, verum Deum, solum, sanctum, immortalem, inuisibilem, incommutabilem, inaccessibilem, vnum lumen , vnum solem , vnum panem , vnam vitam, vnum bonum , vnum principium , vnum finem , vnum creatorem celi & terrae, per quem omnia viuunt, per quem omnia subsistunt, per quem omnia gubernantur & viuificantur , quæ in cælis sunt , & quæ in terris , & quæ sub terra, præter quem non est Deus in cælo & in terra. Con-

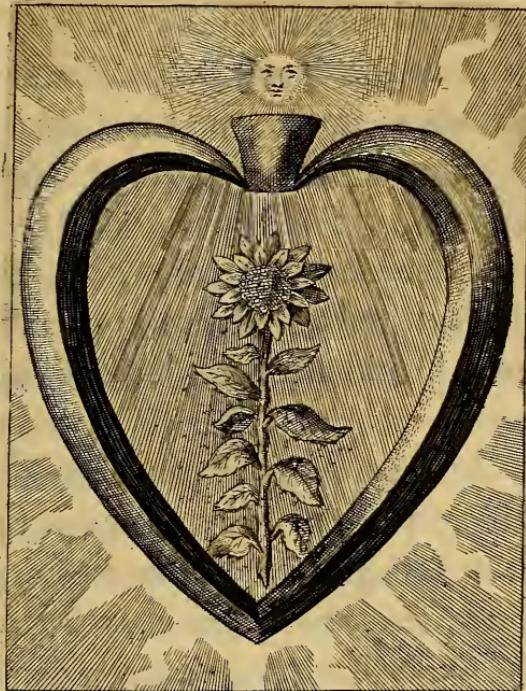
Psal. 9, 1.

fitebor tibi in toto corde meo , confitebor tibi in directione cordis, in eo quod didici iudicia iustitiae tuae. Iustificationes tuas custodiam : non me derelinquas usque quaque.

Psal. 118, 7

IMAGO TERTIA.

Cor heliotropio & Sole signatum in cultum
fidei debitæ Creatori Patri lumen.

*Sanctificetur nomen tuum
Fide Cordis te inquirentis.*

D Auid de corde suo signato fidei diuinæ vir-
tute.

P S A L M . C X V I I I .

In toto corde meo exquisiui te.

Deprecatus sum faciem tuam in toto corde meo.

S f f f

C O N -

Explicatio
signaculi.

CONSONANT sibi cor Dauidicum atque heliotropium. Heliotropium semper quærit & semper inquirit Solem. Fides inquirere luminum Patrem docet; monet id-

Heb. 11. 6. circò Paulus : *Credere oportet accedentem ad Deum, quia est, & inquirentibus se remunerat sit.* Audiendus hoc loco Augustinus in Enchiridio cap. 2. *Desideras breuiter aperiri atque in sermonem breuem colligi quonam modo colendus sit Deus.* Respondeo, fide, spe, & charitate. Colitur itaque Deus fide, spe, & charitate, & in primis colit ac reueretur Deum creatorem ac seruatorem suum Dauid affectu fidei, cum ait : *In toto corde meo exquisiui te.* Canit Dauid in cithara. & quidem cum D. Ambrosius Tract. de Prima interpellat. Dauid, citharam esse in anima testatus sit, addit : *Dulcis est sonus fidei, quæ annuntiatur, ut scriptum est, in uniuerso mundo.* Hic sonus a nobis exeat ad Deum, sicut exiuit a Thessalonicensibus, ut etiam non canentes canamus, & bonorum concentu operum Dominum prædicemus. Dulcis cordis sonus, cum mens instar floris solaris quærit Deum. Heliotropium ita suum inquirit Solem, ut nihil in flore sit, quod non vergat & collimet in cælesti luminare: Nequidquam in corde Davidis erat, quod non collimaret in Deum : *Benedic anima Domino, & omnia, quæ intra me sunt, nomini*

1. Thess. 1, exiuit a Thessalonicensibus, ut etiam non canentes canamus,

8. & bonorum concentu operum Dominum prædicemus.

Dulcis cordis sonus, cum mens instar floris solaris quærit Deum. Heliotropium ita suum inquirit Solem, ut nihil in flore sit, quod non vergat & collimet in cælesti luminare: Nequidquam in corde

Psal. 102, 1 Davidis erat, quod non collimaret in Deum : Benedic anima Domino, & omnia, quæ intra me sunt, nomini

mini

mini sancto eius. Heliotropium nouit se cum Sole oriente ostendere , cum occidente abscondere : nouit & fides modò esse in aperto ore , modò in occulto corde. Tunc in ore : *Credidi , propter quod locu-*
Psal. 115,
tus sum. tunc in corde : *Audiam quid loquatur in me*
Psal. 84,9.
Dominus Deus. Superadditur cordi Dauidis Sol, symbolum æterni lumen Patris : nam etsi fides ducatur & feratur in Patrem , Filium , & Spiritum sanctum , respicit in primis Patrem , credit , quia Deus testatur & dicit , proprium namque æterni Patris est dicere. Hinc fit, in primis adscribendum lumen Patri , quoties asseritur & repetitur in Oraculis Prophetarum , *Hæc dicit Dominus.*

Pater noster , qui es in cælis,

Matt. 6,9.

Sanctificetur nomen tuum.

Fide cordis te inquirentis.

Digna vox Christiani , in cuius corde fides Catholica floret , illa Dauidica esto : *In toto corde meo exquisui te ;* sicut & illa : *Deprecatus sum faciem tuam in toto corde meo.* item : *Exquisuit te facies mea , faciem tuam Domine requiram.* Dauid nos omnes similes volebat sibi , cùm diceret , *Laudamini in nomine sancto eius , lætetur cor querentium Dominum.* *Quærite Dominum , et confirmamini : querite faciem eius semper.* Dum viuimus , peregrinamur à Domino , peregrinamur à

1. Cor. 13. Sole , & faciem eius inquirimus. *Videmus nunc per*
 12. *speculum in ænigmate, tunc autem facie ad faciem.* Nati
 atque renati omnes ex aqua & Spiritu sancto , pro-
 les Ecclesiæ existimus , quarum statum conditio-
 pfal. 23,6. nemque descriptis ille , cùm dixit , *Hæc est generatio*
quærentium eum , quærentium faciem Dei Iacob. Hæc
 nobilis generatio , in cuius corde flos Solis , flos Ca-
 tholicæ fidei est quærentis sui Solis aspectum. Hunc
 indagabat Augustinus non in corde , sed extra cor-
 dis arcanum , quærebat exterius Solem , quærebat
 Deum ; caligabat , & prorsus errabat. Habes faten-
 tem reum in Soliloq. cap. 31. *Ego erravi sicut ovis quæ*
perierat , quærens te exterius , qui es interius. Et mul-
 tū laboravi , quærens te extra me : *et tu habitas in me,*
si ego desiderem te. Circuiui vicos *et plateas ciuitatis hu-*
ius mundi quærens te , et non inueni , quia malè quære-
bam. Video enim , lux mea Deus , qui illuminasti me , quia
 malè te per illos quærebam , quia tu es intus , & tamen
 ipsi , vbi intraueris , nescierunt. Fides renuntiat sensi-
 bus , renuntiauit & fidelis Augustinus , & lumine fi-
 dei illustratus & mundatus inuenit , & interius vidit
 per speculum in ænigmate summum Deum , quem
 tanto cum affectu inuestigabat. Habebat in corde
 heliotropium , habebat fidem florentem , qua præ-
 ditus , cap. 12. Medit. coram Deo cordis sui & simul
 Sole

Sole claimabat: *O summa Trinitas, virtus vna, & indiscreta maiestas, Deus noster, Deus omnipotens, confiteor tibi ego ultimus seruorum tuorum, & exiguum mem- brum Ecclesiae tuæ, confiteor tibi, & honorifico te debito sacrificio laudis, pro scire & posse, quod mihi tantillo do- nare dignatus es.* Et quia exteriora mihi munera desunt quæ possim offerre, ea quæ in me sunt vota laudationis ex dono misericordiae tuæ ecce libens atque ouans offero tibi de fide non facta, & conscientia pura. Credo igitur te toto corde, Rex cœli & terræ Domine. Confiteor Patrem, Fi- lium, & Spiritum sanctum. Christianus Dauid fide Catholica ductus in Deum tendit, & contendit ad tres diuinas personas, in primis tamen ad Patrem: *Credo in Deum Patrem omnipotentem, factorem cœli & terra.* deinde: *Et in unum Dominum Jesum Christum, filium Dei unigenitum. Et ex Patre natum ante omnia sa- cula, Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero.* tandem: *In Spiritum sanctum Dominum, & uiificantem, qui ex Patre Filioque procedit: qui cum Patre & Filio simul adoratur & conglorificatur.* Quapropter Patrem luminum in primis adorans & orans idem Augustinus cap.40. Meditat. ait.

Ad Patrem luminum Creatorem oratio
& adoratio cordis.

S. AVGVSTINVS.

Impressio.

Clementissime Pater & summe, qui omnium misericordias, non me patiaris à tua misericordia fieri alienum. Et tu Domine Rex regum, qui inducias viuendi præstas, corrigendi mihi deuotionem tribue. Excita in me mentem quæ te requirat, te desideret, & te (qui es ubique trinus & unus) semper præ omnibus amet, te timeat, tuamque voluntatem faciat. Præcipue ergo te Domine sancte Pater deprecor, qui es benedictus & glorirosus per omnia sæcula, in toto corde meo exquisui te: ne repellas me à mandatis tuis.

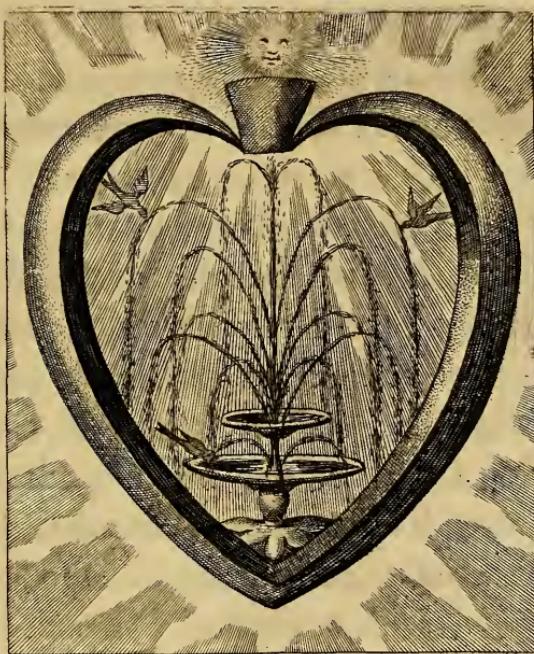
Psal. 118,
10.

IMA-

IMAGO QVARTA.

Cor Sole & fonte signatum in cultum spei
debitæ Creatori Patri luminum.

*Sanctificetur nomen tuum.
Spe Cordis exultantis.*

DAuid de corde suo signato fonte diuinæ spei.
PSALM. IV.

*Signatum est super nos lumen vultus tui Domine, de-
disti latitiam in corde meo.*

PSALM.

PSALM. XII.

Exultabit cor meum in salutari tuo.

PSALM. XV.

Prouidebam Dominum in conspectu meo semper : quoniam à dextris est mihi , ne commouear . Propter hoc lätatum est cor meum .

PSALM. LXXXIII.

Cor meum , & caro mea exulta erunt in Deum viuum .

PSALM. CXVIII.

Exultatio cordis mei .

Explicatio
gnaculi **E**CCE Dauid abundat atque redundat gaudio , exilit præ lätitia & exultatione instar fontis scaturientis , & sursum se efferentis , & attollentis . Nec aliunde quam ex Deo tanta gaudiorum & exultationum copia promanat . Videns se creatum ad similitudinem & imaginem Dei , sum in opere lätatur , ac dicit : *Signatum est super nos lumen vultus tui Domine , dedisti lätitiam in corde meo .* Videns se non creatum solum , sed etiam seruatum à Deo , gaudet , & ait : *Exultabit cor meum in salutari tuo , in salute scilicet animæ , de qua mihi prouidisti .* Agnoscebat in se fidem , cuius lumine usus ille Deum pro se stare deprehendebat , & totus latus canebat : *Prouidebam Dominum in conspectu meo semper , quoniam à dextris est mihi ne commouear .*

mouear. Post hæc totus exultans ait: *Cor meum & caro mea exultaerunt in Deum viuum.* Dauid, quemadmodum in Scholiis notat Basilius, cùm hæc proferret, cælesti spe immortalitatis futuræ excitatus, exultabat intus, & exteriùs etiam præ gæudio saltabat. Consonat sibi, cùm ait: *Quia in eo lætabitur cor nosrum, & in nomine sancto eius sperauimus.* Causa magnæ lætitiae spes est, qua se solabatur Iob, cùm miris modis torqueretur & afflictaretur, inter summas angustias dicebat: *Reposita est hæc spes mea in sinu meo.* Iob 19, 27.

Habebat in corde spem, habebat & fontem, quo, vehementer accensus ardoribus tribulationum, animam suam refrigerabat, ac pariter recreabat. Hac eadem virtute mirum in modum recreatus Rex promulgat: *Cor meum & caro mea exultaerunt in Deum viuum.* & rursus: *Hereditate acquisitioni testimonia tua in æternum, quia exultatio cordis mei sunt.* Firma & certa futuræ hereditatis instrumenta habebat apud se Dauid, in quibus cælestis regni spes continebatur, & de sua expectatione omnino certus, corde & animo exiliebat. Hæc cordis exultatio Dauidici, hic fons Ioan 4, 54. aquæ salientis in vitam æternam mundatis corde promissam. Apparet in culmine cordis Sol, Patrem luminum indicans & insinuans, à quo hereditas expectatur & postulatur, *Pater noster, qui es in celis,* Matt. 6, 9.

sanctificetur nomen tuum, adueniat regnum tuum. Cultus huius spei, sicut & fidei, tribus debetur personis: datur in primis Patri, cuius hereditas vita æterna est.

Matt. 6,9.

*Pater noster, qui es in cælis,
Sanctificetur nomen tuum.*

Spe cordis exultantis.

Applica-
tio.

Psal. 4,7.

Lætetur ergo Christianus memor sanctæ illius imaginis, quam diuinitus sibi impressam accepit in creatione: dicat Creatori suo: *Signatum est super nos lumen vultus tui Domine, dedisti lætitiam in corde meo.*

Psal. 12,7.

Gaudet memor restitutæ suæ salutis, dicatque Ser-

Psal. 15,8.

Exultabit cor meum in salutari tuo. Consideret diuinum suæ incolumitatis auctorem, totusque læ-

Psal. 83,3.

tus & alacer erumpat in vocem illam: *Providebam Dominum in conspectu meo semper, quoniam à dextris est mihi, ne commouear. Propter hoc latatum est cor meum.*

Abundet & redundet animus summo gaudio, quo

Psal. 83,3.

totus repletus Dauid, *Cor meum, inquit, & caro mea exultaerunt in Deum vivum.* Plenus bona spe pater-

Psal. 118,111.

næ hereditatis adoptatus filius, dicat: *Hereditate ac-*

quisiui testimonia tua in æternum, quia exultatio cor-

Rom. 12,12.

dis mei sunt. Non solùm spe gaudentes Christianos

Rom. 15,13.

vult esse Paulus, sed repletos etiam gaudio: Deus

autem spei repleat vos omni gaudio, & pace in credendo,

vt

ut abundetis in spe & virtute Spiritus sancti. Repletus alacritate, exultans & exiliens Augustinus libro de Spiritu & anima cap.14. Ab hoc mundo, inquit, reuertentes ad Deum, quasi ab imo sursum ascenderes, per nosmetipso transire debemus. Ascendere enim ad Deum, est intrare ad semetipsum; & non solum ad se intrare, sed ineffabili quodam modo in imis seipsum transire. Qui enim interius intrans, & intrinsecus penetrans seipsum transscendit, ad Deum transscendit. Ab huius ergo mundi distractionibus cor nostrum colligamus, ad interna gaudia reuocemus. Tunc reuocamus, cum pro Deo viuo & vita simul æterna suspiramus. Nihil enim præstantius, subiungit Augustinus, ad beatam vitam videtur, quam velut clavis carnalibus sensibus extra carnem mundumque effectum quempiam intra seipsum conuerti, alienumque effectum à mortalium cupiditatibus sibi soli & Deo oqui. Deo & sibi loquitur, qui lætus & hilaris in Deo totus exultat, & instar salientis fontis sursum cogitationes & simul concupiscentias iacula. Deo & sibi loquitur in hanc formam Augustinus cap.35. Meditat.

Ad Patrem luminum Creatorem oratio
 & adoratio cordis.

S. AVG VSTINVS.

Impressio.

Descendat, Domine, descendat, precor, descendat in cor meum odor tui suauissimus, ingrediatur amor tui mellifluus. Veniat mihi tui saporis mira & inenarrabilis fragrantia, quæ sempiternas in me suscitet concupiscentias, & ex corde meo producat venas salientis aquæ in vitam æternam. Hereditate acquisiui testimonia tua, quia exultatio cordis mei sunt.

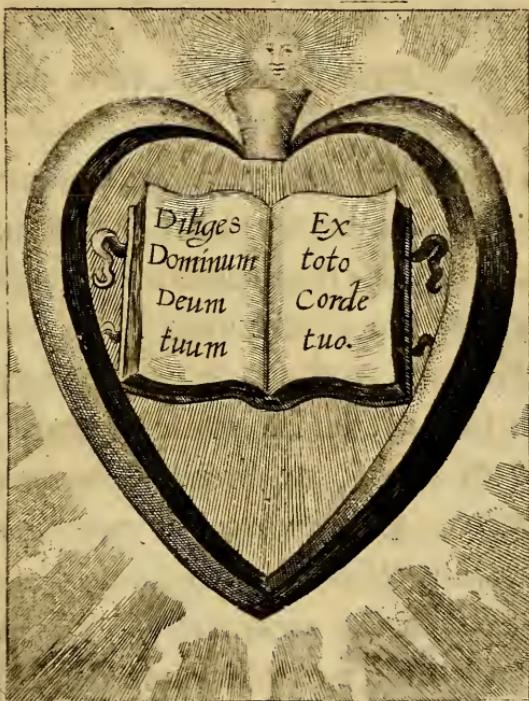
Psal. 118.
111.

IMA-

IMAGO QVINTA.

Cor Sole & tabula legis signatum in cultum
charitatis debitæ Creatori Patri lumen.

*Sanctificeur nomen tuum
Charitate tabulis Cordis inscripta.*

D Auid de corde suo signato lege diuinæ chari-
tatis.

P S A L M . XXXIX .

In capite libri scriptum est de me , ut facerem volun-
Tttt 3 ta-

tatem tuam; Deus meus volui, & legem tuam in medio cordis mei.

PSALM. CXVIII.

Da mihi intellectum, & scrutabor legem tuam; & custodiam illam in toto corde meo.

Explicatio
signaculi.

ERMINET, inquit Deus, terra, & statim omni surgente germine, terra completa est. Et homini dicitur, Dilige Dominum Deum tuum, & non est charitas Dei omnium infusa visceribus. Hæc Ambroſius lib.3. Hexaëm. cap.17. Charitas hæc infusa est visceribus eius, qui coluit hactenus fide & spe conditorem suum, ut eidem Creatori debitum præbeat suæ charitatis obsequium, non tam ore quam corde fatetur. In capite libri scriptum est de me, ut facerem voluntatem tuam; Deus meus volui, & legem tuam in medio cordis mei. Rursus, Da mihi intellectum, & scrutabor legem tuam, & custodiam illam in toto corde meo. Cor Davidicum legem charitatis diuinæ ea ratione seruat, qua promulgata est. Diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo, & cum in tabula cordis legem scriptam & inscriptam afferat, implet quod Deus petit ac præcipit semel & iterum cap.3. & 7. Prouerbiorum. Fili mi, inquit Prou.3, 1. ne obliuiscaris legis meæ, & præcepta mea cor tuum custodiat. Longitudinem enim dierum,

Deut. 6,5.

& annos vita, & pacem apponent tibi. Misericordia &
 veritas te non deserant: circumda eas gutturi tuo, &
 describe in tabulis cordis tui. Ne quis ambigat acci-
 piendum esse de lege, adhuc clarius cap.7, 1.2.3. Fi-
 li, inquit, serua legem meam, scribe illam in tabulis cor-
 dis tui. Lex charitatis & dilectionis, quæ mandata
 litteris est in corde Dauidis, & in eo religiose cu-
 stodita, satis ostendit, quâm cordi esset Dauidi
 suum colere & diligere Creatorem. Cùm ait, Deus
 mens volui, & legem tuam in medio cordis mei, teste &
 auctore Basilio, ex eorum metaphora dixit, qui amicè
 erga quosdam sunt affecti, ita ut quem diligunt, intrò in
 ipsum pectus includere cupiant. Cùm ait de lege amo-
 ris diuini, Custodiam illam in toto corde meo, ostendit
 sumimæ sibi curæ esse, charitatem debitam Creato-
 ri retinere & conseruare. Hæc viri iustificati con-
 ditio est, quam Psalm.36, 30. describit ipse Dauid:
*Os iusti meditabitur sapientiam, & lingua eius loquetur
 iudicium. Lex Dei eius in corde ipsius.* Verùm enim ve-
 rò cùm religiosus cultus dilectionis sanctissimæ Tri-
 nitati impendendas sit iure humanæ creationis, in
 primis impenditur Patri, de quo Moyses: *Numquid*^{Deut. 32, 6}
non ipse est pater tuus, qui possedit te, & fecit te? Omnipotens Pater est, quem in primis velu-
 ti creatorem suum amoris cultu prosequitur Dauid,
 &

& idcirco supereminent in corde Sol, Patris lumen proprium & clarum insigne.

Pater noster, qui es in celis,

Sanctificetur nomen tuum.

Charitate tabulis cordis inscripta.

*Applica-
tio.*

Benè satis Sermone 2. in capite ieunij Bernardus monet : *Conuertatur cor tuum, conuertatur amor tuus, vt nihil omnino diligas, nisi ipsum* (Creatorem scilicet) *aut certè propter ipsum.* Moneris ergo, Christiane, vt conuertaris ad cor, & dilectionem custodias Creatoris, vt similis euadas Dauidi: moneris à creaturorum vniuersitate rerum, quas claudit & continet vniuersum. Testatur hoc Iustinianus de Casto connubio cap. 13. *Ipsa creaturarum numerositas, quantum sit Deus diligendus, clamat. Clamat cælum voce sua, clamant cælorum ornamenta, clamat terra, & cuncta quæ in ea sunt, vt diligatur Deus.* Diligatur, inquam, Deus ad beatitudinem animæ, non humana, non terrena, non vlla cælestis creatura, quemadmodum Homili. 2. in 1. Canonicam Ioannis annotat Augustinus: *Non prohibet Deus amare creaturam, sed non diligere ad beatitudinem: sed ad hoc probare & laudare, vt ames Creatorem.* Quemadmodum si sponsus faceret sponsæ suæ annulum, non vt amaret aurum pro viro, & annulum pro sposo, & faciem eius nollet videre, sed vt magis amaretur

amaretur ab ea. Sic Deus dedit omnia ista ut amares eum,
 quia plus est quod tibi vult dare, quia tribuit seipsum.
 Deum igitur Creatorem, non annulum, Christiane,
 cole: hæc lex charitatis est, quam in tabulis
 cordis scriptam esse Deus cupit, Deus petit. Fili ser-
 ua legem meam, & scribe eam in tabulis cordis tui. Ser-
 uabatur olim in Arca testamenti lex diuina, sed
 melius custoditur in corde, dicente Dauide, Custo-
 diam illam in toto corde meo. Accedit Augustinus in
 Psalm.63.

O homo, cor tuum sit potius arca Dei. ibi lex,
Diliges Dominum Deum ex toto corde tuo, ibi manna, Deut.6,5.
 ibi deliciæ, quibus delibutus animus, asseret cum
 Augustino lib.de Spirit. & anim. cap.14. *Hæc est vi-*
ta cordis nostri cum Deum suum contemplatur, & ipse sua
contemplatione suauiter reficitur. Et dulce est illi, semper
 ad desiderandum, quod adamandum & laudandum sem-
 per est suave. Hæc voluptas & suauitas amatoris, qui
 corde suo contemplatus Deum, & in eius dulcissi-
 mum raptus amorem aiebat, *Lætabor & exultabo in*
te, hoc est, Quod talem habeo Dominum, id mihi vo-
luptati est, in hoc exulto. Quod si quis voluptatem hanc
veram, sicut illa cognoscenda est, cognoverit, aliam vo-
luptatem minimè sentiet. Hactenus in Scholiis Basilius.
 Augustinus verò, qui Deum trinum & unum, fide,
 spe & charitate colendum censuit, exemplo nobis

præluxit cap. 31. Meditat. & appositè concludit, orat & adorat sacrosanctæ Triados numen, eius illustratus lumine, eius delibutus amore.

Ad Patrem lumen Creatorem oratio & adoratio cordis.

S. AVGVSTINVS.

Impressio.

INuocat te Domine fides mea, quam dedisti mihi, propter bonitatem tuam ad saluationem mei. Fidelis enim anima ex fide viuit, tenet in spe, quod videbit in te. Inuocat te Deus meus casta conscientia mea, & suavis amor fidei meæ, quam, excussis ignorantiae tenebris, ad veritatis intelligentiam perduxisti, & quam à stulti sæculi amaritudine eruisti, atque, adhibita tuæ dulcedinis charitate, iucundam mihi & mellifluam reddidisti. Inuocat te, Trinitas beata, vox clara, & sincerus amor fidei meæ, quam ab ipsis enutritus incunabulis illuminasti semper per illustrationem gratiæ tuæ, quam adaugens confirmasti in me Psal. 118, 34.

scrutabor legem tuam, & custodiam illam in toto corde meo.

Ad

Ad eumdem Creatorem idem Augustinus
cap.3, Meditat.

Huc usque, omnipotens Deus, cordis mei inspecto-
r^t scrutator, confessus sum omnipotentiam maie-
statis tuæ, t^r maiestatem omnipotentiæ tuæ; nunc quali-
ter humano generi subuenire dignatus es in fine sæculo-
rum, sicut in corde credo ad iustitiam, ita ore unum te
confiteor ad salutem.

Apparent imagines cordis Dauidici colentis sa-
cratum & consecratum Redemptorem.

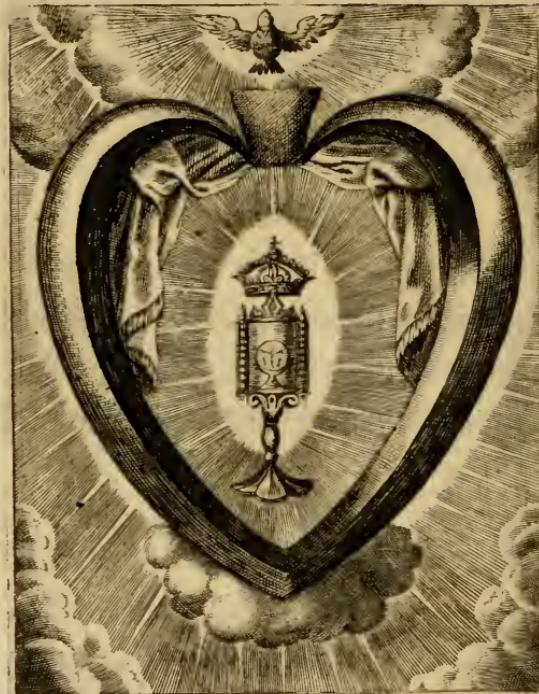
Apparent animæ redemptæ, atque refectæ my-
steria.

*Attende in corde tuo * signaculum similitudinis Dei.*

Eccl. 16,
25.
* Ezecl. 28,
12.

IMAGO SEXTA,

Cor signatum noui Dauidis redempti, & refecti secundūm cor Dei Redemptoris.

*Deus cordis mei,
ô sacram conuiuum!*

DAuid de corde suo signato sacro pane, qui de cælo descendit.

PSALM. LXXII.

Quid mihi est in cælo? & à te quid volui super terram?

Defecit

Defecit caro mea, & cor meum : Deus cordis mei, &
pars mea Deus in aeternum.

PSALM. XLIV.

Eructauit cor meum verbum bonum.

 O n solūm Rex Dauid Deum cordis sui Explicatio signaculi.

voluit esse creatorem , sed etiam Dei

Agnūm Redemptorem cordis sui coluit Deum : vnde & consequenter ait ,

Eructauit cor meum verbum bonum. Hoc Verbum

Agnus diuinus est. Cūm verò scriptum sit , *Nemo bonus nisi solus Deus* , nisi Verbum esset Deus ,

bonum non esset verbum. Bonus Agnus , bonum

Verbum , bonus Deus , bonus cibus , quem eructat ex corde suo Dauid , de quo in Scholiis Basilius:

Talia eructauit , qualia sunt quibus pauit. Non cibum autem , nec potum , sed mensæ suæ cognata , nempe Verbum

bonum de vnguento : vnguento nimirum diuinitatis ,

quo delibutum ibidem describit CHRISTVM : Psal. 44,3.

Speciosus forma præ filiis hominum , diffusa est gratia in labiis tuis : propterea vnxit te Deus Deus tuus oleo lætitiae præ

consortibus tuis. Hunc ita speciosum Agnum è corde suo effundebat & profundebat Dauid , cùm diceret ,

Speciosus forma præ filiis hominum. de quo in Psal. 44.

Augustinus : Pulcher , natus infans Verbum , quia & cùm esset infans Verbum , cùm sugeret , cùm manibus por-

taretur, celi locuti sunt; Angeli laudes dixerunt, Magos stella direxit, adoratus est in præsepi, cibaria mansuetorum. Hæc eructabat cibaria, cum cantaret, Eructauit cor meum verbum bonum. Præuiderat Dauid in ciuitatem Bethleem Agnum & paneum pariter de cælo mittendum: & cum cordis sui palato mysterium redemptionis in utroque prægustasset, talia eructauit, qualia cibaria fuerunt, quibus cor suum pauit ac recreauit. Hoc mysterium redemptionis & sacro-sanctæ Eucharistiae, quæ simul in corde apparent. Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi, ecce panis Angelorum, qui cor hominis confirmat.

Deus cordis mei,

O sacrum conuiuium!

*Applicatio
signaculi.
Psal. 72,
26.* Exclama cum Ecclesia, & cum Dauide reclama,
*Quid mihi est in cælo, & à te quid volui super terram?
Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum.* Verè Deus cordis est, qui delapsus è cælestis Patris sede, requieuit in tabernaculo sacro cordis Mariani, & cum ibi requiesceret, cecinit illa, *Magnificat anima mea Dominum, Et exultauit spiritus meus in Deo salutari meo.* Quæ conceperat verbo Filium, eructabat verbum bonum, quod splendet in Eucharistia, sicut recognoscit Iustinianus de Triumphali agone CHRISTI cap.4. *Ut Verbum se sapientiam, bonitatem,*

&

Psal. 72,
26.

Applicatio
signaculi.
Psal. 72,
26.

Luc. 1, 47.

& Deum misericordiarum esse ostenderet, in ultimo cœnæ conuiuio escam dedit. Benè infert: *Verbum non potest errare, cum sit sapientia; neque fallere, cum sit bonitas; neque contemnere, cum sit misericordia.* Benè notat & aduertit: *Vidésne, unde mirando gaudere debeas? unde fides germinat? unde fidei nutrimento pascaris?* Concludit & benè satis: *Cuius ista meditantis non ebulliat cor? viscera moueantur? inflammetur corporis organum, & totius animæ non reuiuiscat virtus?* Cor feruidum, cor splendidum sacræ Eucharistiæ sacrarium, & sanctuarium. Crede Ecclesiastico cap. 30, 27. *Splendidum cor, & bonum in epulis est: epulae enim illius diligenter fiunt.* Quidni bonum & splendidum sit, quod splendor & Verbum Patris inhabitat? *O Verbum,* exclamat Augustinus cap. 3. Meditat. per quod facta sunt omnia, & sine quo factum est nihil! *Verbum, quod est ante omnia, & ante quod nihil.* *Verbum creans omnia, sine quo omnia nihil.* *Verbum regens omnia, sine quo nihil sunt omnia.* *Verbum quod dixisti in principio, Fiat Gen. 1, 3. lux, & facta est lux.* Dic etiam mihi, *Fiat lux, & facta sit lux, & videam lumen.* Videam lumen de lumine, Deum verum de Deo vero, cuius diuinitas posuit latibulum suum carnem, caro vero sanctam & immaculatam post consecrationem Hostiam; & cum idem sit Verbum incarnatum & consecratum, tam

Agnus

Agnus quām Eucharistia in spiritu & veritate cultu latrīæ debet coli & adorari. Hinc Augustinus in Psalm. 98. *Suscepit de terra terram, quia caro de terra est, & de carne M A R I A E carnem accepit.* Et quia in ipsa carne hīc ambulauit, *& ipsam carnem nobis manducandam ad salutem dedit: nemo autem illam carnem manducat, nisi priūs adorauerit.* Hinc in Rhythmo sanctus Thomas:

*Adoro te deuotè latens deitas,
Quæ sub his figuris verè latitas,
Tibi se cor meum totum subiicit,
Quia te contemplans totum deficit.*

Hinc Concilium Tridentinum sess. 13. cap. 5. Nullus itaque dubitandi locus relinquitur, quin omnes CHRISTI fideles, pro more in Catholica Ecclesia semper recepto, latrīæ cultum, qui vero Deo debetur, huic sanctissimo Sacramento in veneratione exhibeant. Neque enim minus est adorandum, quod fuerit à C H R I S T O Domino, ut sumatur, institutum. Nam illum eundem Deum praesentem in eo adesse credimus, quem Pater æternus introdu-

Psal. 103, 4 cens in orbem terrarum dicit, Et adorent eum omnes An-
Matt. 2, 2. geli Dei; quem Magi procedentes adorauerunt, quem de-
Matt. 28, 17. nique in Galilæa ab Apostolis adoratum Scriptura testatur.

Sic ora, sic adora cum Augustino Soliloq. cap. 4.

Ad Redemptorem Agnum oratio
& adoratio cordis.

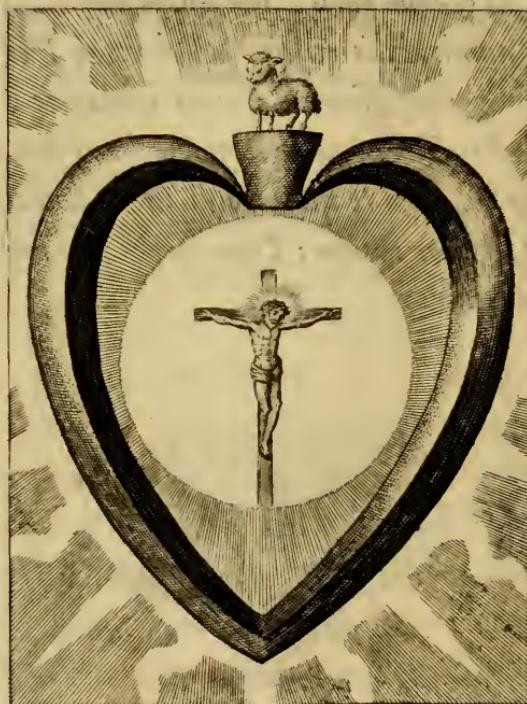
S. AVGVSTINVS.

O Domine Verbum! ô Deus Verbum, dirige pedes impressio.
meos in viam pacis, per quam ingrediar in locum
abernaculi admirabilis usque ad domum Dei, in voce
xultationis & confessionis. Sonus epulantis, ô sacrum
omnium! Eructauit cor meum verbum bonum. Quid Psal. 44,2.
ihi est in cælo, t) à te quid volui super terram? Defe-Psal. 72,
it caro mea, t) cor meum: Deus cordis mei, & pars mea ^{26.}
Deus in æternum.

IMAGO SEPTIMA.

Cor signatum Agno & Hostia in cultum
Christi Redemptoris.

*Agnus pascue depitatur;
Corde Christus sumitur.*

Duid de corde suo signato Agno crucifixo.
PSALM. LVI. & CVII.

Paratum cor meum Deus, paratum cor meum.

NOVIT

NO VIT Dauid eam esse conditionem ma-
 ximi Dei , vt seruos suos , Angelos et-
 iam ipsos , paratos & accinctos velit. Ea-
 propter præcincti spiritus ad omne Dei
 obsequium describuntur , seruisque suis mandat &
 commendat CHRISTVS : *Sint lumbi vestri præcincti,*
et lucerne ardentes in manibus vestris. Bonus Dei fa-
 mulus Dauid , cui dixerat Deus : *Diposui testamen-*
tum electis meis , iuraui Dauid seruo meo , usque in æter-
num præparabo semen tuum. Præparauit Deus semen,
 vnde Agnus in corpore formaretur. Et vt tanto be-
 neficio responderet Dauid , præparatus & ipse di-
 uinis præordinationibus clamat , *Paratum cor meum*
Deus , paratum cor meum. Nouerat Dauid venturum
 aliquando Agnum , vt redimeret genus hūmanum ,
 quem vt reciperet hospitem , non domum , non au-
 lam , sed cor suum regaliter offerebat : & vt ostensi-
 deret quām sibi gratum esset hospitium cordis of-
 ferre & deferre CHRISTO , non tantūm semel , sed
 sæpè ratam habens oblationem inculcat , *Paratum*
cor meum Deus , paratum cor meum. Bonus debitor , qui
 paratam habet pecuniam , vt soluat creditori suo , &
 Dauid boni debitoris instar ; habet in promptu cor
 suum , vt debitum reddat non solūm Deo Creatori ,
 sed etiam Redemptori rependat. Facit ad hoc quod

*Explicatio
signaculi.*

Luc. 12,

35.

Psal. 88. 4.

ait Augustinus Psalm. 68. *O homo cor tuum sit potius arca Dei, vbi habitant diuitiae Dei : vbi sit nummus Dei mens tua, habens imaginem Imperatoris tui.* Soluitur Regi in pecunia, quam ornat effigies Regia, & Deo penditur quod debetur, mente scilicet & corde, vbi expressa eius imago resplendet. dicitque propterea in Contemplationibus cap. 12. Idiota : *Diligere debes, Domine, ex toto corde, ratione & creationis & recreationis. Quia enim hominem fecisti, debet seipsum amori tuo.* Et tanto magis se debet amori tuo quam sibi ipsi, quanto tu maior es ipso pro quo te ipsum dedisti. Dedit se Agnus in carne, & in altari se dedit ore & corde puro sumendum.

Agnus paschæ deputatur.

Corde & ore Christus sumitur.

Applica-
tio
1. Cor. 11. 28.
 Sciat Christianus Dauid, Agnum Dei parato si-
 bi corde esse capiendum, cum dicat Apostolus : *Pro-
 bet autem seipsum homo, & sic de pane illo edat.* Acce-
 dat Concilium Tridentinum sess. 13. cap. 7. *Si non de-
 cet ad sacras vllas functiones quempiam accedere, nisi san-
 ete. Certè, quò magis sanctitas & diuinitas cœlestis huins
 Sacramenti viro Christiano comperta est, eò diligentius ca-
 uere ille debet, ne absque magna reuerentia & sanctitate
 ad id percipiendum accedat, præsertim cum illa plena for-
1. Cor. 11. 29.
 midinis verba apud Apostolum legamus : *Qui manducat**

&

& babit indignè, iudicium sibi manducat & babit, non
 diiudicans corpus Domini. Quare communicare volenti re-
 uocandum est in memoriam eius præceptum, Probet seip-
 sum homo. Probat seipsum, qui parat cor suum dili-
 genter, ut reuerenter ac sanctè suscipiat in se Re-
 demptorem suum, & dicat iam aduentanti: Para-
 tum cor meum Deus, paratum cor meum, in quod ex-
 ceptus hospitium stes promisso tuo Euangelico: Qui Ioan.6,57.
 manducat meam Carnem, & babit meum Sanguinem, in
 me manet, & ego in illo. Ecce manet in corde Agnus
 qui sumitur in Eucharistia, & in eius susceptione
 bene monet Iustinianus cap.19. Monast.perfect. Quis
 non corde prostrato, totis medullis veneretur tantæ præ-
 sentiam maiestatis? cuius ferreum pectus, vel adamantina
 mens non liquecat præ deuotione, cum Deum sibi, & se
 Deo senserit corporaliter unitum? Tantæ vnionis my-
 sticæ, & Sacramentalis æstimator ipse, inquit: Talia
 sunt munera tua, ô Domine I E S V, taliaque amoris encæ-
 nia, quæ amicis tuis deuotis & dilectis per hoc sacrosan-
 etum mysterium conferre dignaris, ut omnem transeuntis
 vitæ superent delectationem. Per illud namque venerabile
 mysterium tradis te ipsum fidelibus tuis, quatenus discant
 ex ipsius suavitate amare te, tenere te, cognoscere te, lau-
 dare te. Aperi igitur, ô melliflue amor; aperi, inquam, ô
 diuina bonitas, interiores fidelium oculos, ut formatæ fidei

irradiati lumine , videantur videre te. Dilata etiam Domine affectum ad suscipiendum te. Affectus cordis dilatatur & ampliatur , cum renuntiat creaturis , & ad CHRISTVM passum reducitur. vnde Sapienter Idiotita cap.12. Contemplat. orat: *Sic animus meus stringatur in amore tuo, ut carnis deuitet vitia, fugiat illecebras, desideria maligna extirpet, & in te assidue recreetur, atque in tuo dulcissimo amore pascatur.* Pastus & omnino recreatus Augustinus erat , cum totus Dauidicus redditus , cor suum offerens Redemptori in sacra sua Communione oraret , & Dei Agnum adoraret cap.12. Manual.

Ad Redemptorem Agnum oratio & adoratio cordis.

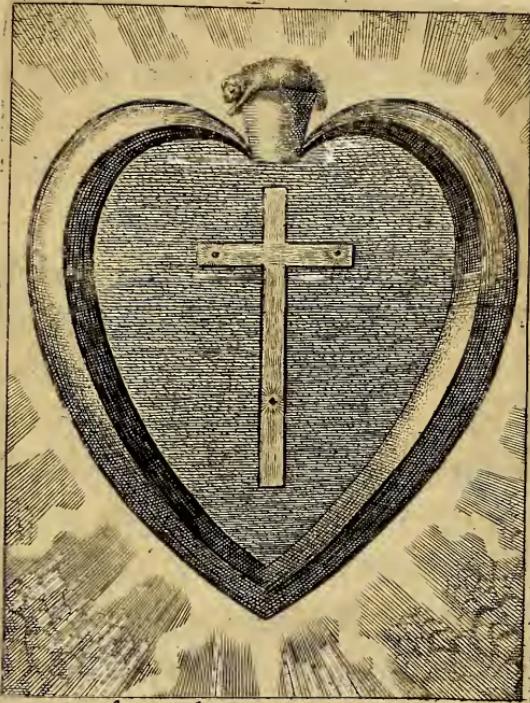
S. AVGVSTINVS.

Impressio.

O Dulcedo amoris , & amor dulcedinis ! comedat te venter meus , & nectare tui amoris repleantur viscera mea , & eructet mens mea verbum bonum , charitas Deus meus , mel dulce , lac niueum , cibus & gaudium , fac me crescere in te , ut sano palato possis manducari a me. Tu es vita mea , qua viuo ; spes , cui inhæreo ; gloria , quam Psal. 56,8. adipisci desidero. Tu mihi cor tene . Paratum cor meum Deus , paratum cor meum.

IMAGO OCTAVA.

Cor signatum Cruce & Agno in cultum
Passionis Redemptoris.

*Corde colitur et recolitur
Memoria Passionis eius.*

DAuid de corde suo signato Cruce sacræ Pas-
sionis.

PSALM. XII.

*Quamdiu ponam consilia in anima mea, dolorem in cor-
de meo per diem?*

PSALM.

PSALM. XXIV.

Tribulationes cordis mei multiplicatæ sunt : de necessitatibus meis erue me.

PSALM. XXXVII.

*Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea,
& lumen oculorum meorum, & ipsum non est tecum.*

PSALM. LX.

Dum anxiaretur cor meum, in petra exaltasti me.

PSALM. LXVIII.

Improperium expectauit cor meum, & miseriam.

Explicatio
signaculi. **A**GNVS vel ab ipsa mundi origine immobilabatur in cordibus virorum Sanctorum, potissimum in corde Dauidico, quod ymbratile simulacrum CHRISTI patientis erat ; & iam in eo mysterium sanctæ crucis apparebat, quemadmodum in imagine cernitur. Cum diceret, *Quamdiu ponam consilia in anima mea, dolorem in corde meo per diem ?* dolebat in corde Agnus. Cum assereret, *Tribulationes cordis mei multiplicatæ sunt*, tribulabatur in corde Dauidis Agnus. Cum clamaret, *Cor meum conturbatum est*, & hoc ipsum repeteret Psalm. 108. Agnus cælestis Patris in corde Dauidico turbabatur, & idem ipse angabantur, dum adderet, *Dum anxiaretur cor meum, in petra exaltasti me.* Exaltasti me in petra, cum absoluta

luta crucis & mortis sacræ passione, è sepulchro resurrexi, & super lapidem monumenti victor de morte, triumphator de peccato steti. Exaltasti me in petra mellis dulcissimi atque suauissimi, quod latet in Eucharistia. Hæc petra sacramentalis ac mystica, cuius ipse Dauid meminit : *Cibauit illos ex Psal. 80,
adipe frumenti, & de petra melle saturauit eos.* Cùm ergo CHRISTVS Patrem conueniens diceret in corde Dauidis, *Dum anxiaretur cor meum, in petra exaltasti me,* vnam & alteram petram, sepulchralem & sacramentalem, videbatur certè respicere. Vnde & in Scholiis Basilius : *Oro autem, ut refocillatione quæ à te sit potiar : lugens enim, & propter urgentes calamitates lamentans, auxilio sum potitus, & hostibus superior effectus.* Habuit vtrumque CHRISTVS à Patre, victoriam de hostibus in sancta resurrectione, mysticam verò refocillationem in sacrosancta Eucharistia, quæ viua memoria est sacræ suæ passionis. Hæc agitur, colitur, & recolitur in corde Christiani Dauidis, exclamantis post acceptam Communionem:

*O sacrum conuiuum, in quo C H R I S T V S sumitur,
recolitur in corde memoria passionis eius.*

Recolitur memoria dolorum & tribulationum, recordatio turbationum & angustiarum, quas in cruce sua passus est Agnus Patris. Legalis agnus assa-

Yyyy tus,

tus , per dolores, tribulationes, angustias & angores transibat , priùs quàm ab Hebræo populo ederetur. Typus ille CHRISTI patientis erat, de quo Iustinianus Serm.de Eucharist. *Agnus iste anniculus absque ulla contagione delicti, CHRISTVS est Dominus.* Hic accerrimo passionis igne in crucis stipite assatus fuit. Hunc per iugem meditationem ac dilectionem habeto in corde. Benè & satis appositè monet Damascenus lib. 4. de Fide Orthodoxa : *Accedamus desiderio ardenti, manus in crucis modum formantes : Crucifixi corpus suscipiamus, & apponentes oculos, & labia, & frontem, diuinum carbonem concipiamus, vt ignis in nobis desiderij ex eo carbone ignitione comburat peccata nostra, & illuminet corda nostra.* Sic corde illustratus , sic illuminatus erat D.Chrysostomus, dum recoleret venerabile mysterium crucis in Eucharistia, & recolendum doceret ac moneret Homil.24. in Epist.1. ad Corinth. *Cum honore & munditia omni ad Deum accedamus. & quando id propositum videris, dic tecum: Hoc corpus affixum, verberatum, morte victum non est. Hoc corpus Sol crucifixum videns, radios auertit. Propter hoc & velum templi scissum est, & petra & terra vniuersa tremuit. Hoc idem corpus cruentatum, lancea vulneratum, fontes sanguinis & aquæ vniuerso orbi salutares scaturivit. Hæc passionis ac crucis communicatio mystica refocillatio est, cuius cupidus*

dus dicebat ex ore Regis Basilius , & simul orabat Deum ; *Oro vt refocillatione , quæ à te sit , potiar.* Potitus quidem pro voto est : *Sacramentum namque hoc , vt ait Iustinianus cap. 19. Monast. perfect. tamquam cellarium quoddam omnium aromatum in se continens pretiositatem & virtutem.* In ipsum qui ingrediuntur , refocillantur ab omni defatigatione , nec deficiunt , donec præsentis vitæ terminus finiatur. Subiungit : *Quis non excitetur ad mentis deuotionem , cùm diligenter consideret , tam ineffabilem diuinæ dignationis charitatem sic inclinari ad se?* Excitatus ad cordis & mentis deuotionem orabat , & simul adorabat Augustinus cap. 11. Manual.

Ad Redemptorem Agnum oratio & adoratio cordis.

S. AVGUSTINVS.

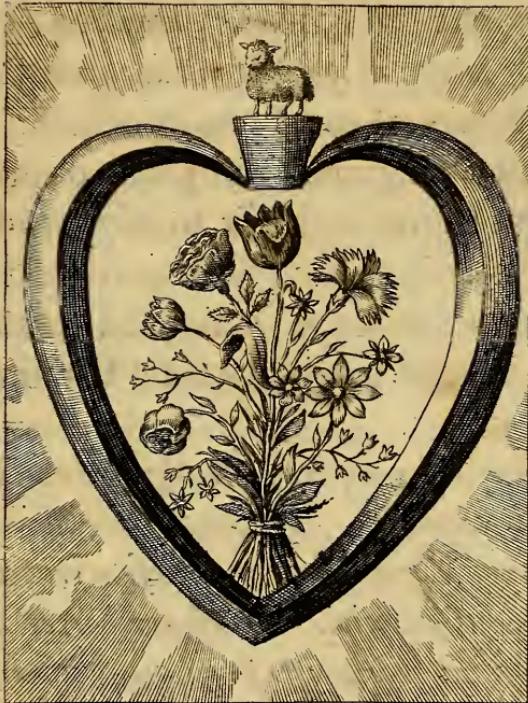
Pvlcherrime Iesu Christe , rogo te per illam sacratissimam effusionem pretiosi Sanguinis tui , quo redempti sumus , da mihi cordis contritionem & lacrymarum fontem , præcipue dum preces & orationes tibi offero. Dum sacris altaribus licet indignus assisto , cupiens tibi offerre illud mirabile & cælestè sacrificium , quod tu Domine Deus meus , Sacerdos immaculate , instituisti , & offerre præcepisti in commemorationem tuæ charitatis , mortis scilicet & passionis pro salute nostra , pro quotidiana nostræ fragilitate .

Psal. 60,3. *tis reparacione, in qua vox tua illa est: Dum anxiaretur cor meum, in petra exaltasti me.* Cultor Augustino adhæreat, expendat & perpendat, quam sacræ passionis suæ CHRISTVS memoriam reliquerit. In saxis & marmoribus sepulchrorum mortales homines monumentum sui erigere consueuerunt: CHRISTVS verò post suam resurrectionem non agens mortalem hominem, sed immortalem, æternum sacrificium statuit, in quo eius solemnis recordatio seruetur & celebretur. Seruatur & simul celebratur in corde, quoties in memoriam passionis & simul resurrectionis sacrum facis, & percipis Communionem. Tunc propone ante oculos tuos CHRISTVM dicentem Patri, *Dum anxiaretur cor meum, in petra exaltasti me.*

IMAGO NONA.

Cor signatum Agno & floribus in cultum
gratiæ Redemptoris.

*Mens impletur gratia,
Cor floribus sanctitatis.*

DAuid de corde suo signato floribus gratiæ diuinæ.

PSALM. XXVII.

Dominus adiutor meus, & protector meus: in ipso sperauit cor meum, & adiutus sum. Et refloruit caro mea.

Yyyy 3

PRO-

*Explicatio
signaculi.*

PROMISERAT Deus viro, quem quæsiuit & inuenit secundum beneplacitum cordis sui, *Super ipsum effloreat sanctificatio mea*, & iuxta datum promissum floruit & refloruit, cum dixerit, *Dominus adiutor meus, & protector meus: in ipso sperauit cor meum, & adiutus sum. Et refloruit caro mea.* Protector & adiutor Agnus extitit, cuius sanguine liniti postes domorum, securos & incolumes reddidit in Ægypto Hebræos, cum primogenitos Ægyptiorum Angelus trucidaret. Non typicum illum Dauid, sed verum Agnum curabat, in cuius elogium cantat Dominica in Alabis Ecclesia:

<i>Ad regias Agni dapes,</i>	<i>Almiique membra corporis</i>
<i>Stolis amicti candidis</i>	<i>Amor Sacerdos immolat.</i>
<i>Post transitum Maris rubri</i>	<i>Sparsum cruentem postibus</i>
<i>Christo canamus Principi.</i>	<i>Vastator horret Angelus:</i>
<i>Diuina cuius charitas</i>	<i>Fugitque diuisum mare:</i>
<i>Sacrum propinat sanguinem,</i>	<i>Merguntur hostes fluctibus.</i>
Hunc præ oculis habebat Dauid, cum diceret, <i>Dominus adiutor meus, & protector meus, in ipso sperauit cor meum, & adiutus sum.</i> In hoc ipso refloruit caro Dauidis, cum surrexit ille ex mortuis; quandoquidem, Rom. 1, 3. vt scribit Paulus, <i>factus est ei ex semine Dauid secundum carnem, & secundum eamdem carnem suscitatus est.</i>	Attulit

Attulit secum flores CHRISTVS cùm è cælis descendit, & venit in ciuitatem Nazareth; & retulit secum flores cùm è mortuis regressus est. Confirmat Ambrosius in Psalm.118. litt.6.vers.3. *Ecce, inquit, hiems* Cant. 2, 11. *præteriit, imber abiit, discessit sibi, flores visi sunt in terra.* Ante aduentum CHRISTI hiems erat: venit CHRISTVS, fecit æstatem. Tunc omnia florum erant indiga, nuda virtutum: passus est CHRISTVS, & omnia cæperunt nouæ gratiæ secundari germinibus, imber abiit luxuriae profluentis, & nubila tetris orta flagitiis, æstiva iam puræ conscientiæ serenitate laxantur. Præfert CHRISTI flores in corde suo Dauid. Confessus est ingenuè, *Aruit cor meum, quia oblitus sum comedere panem meum:* Psal. 101, 5 comedat ergo panem viuum è cæli horreis delapsum, cuius virtute reuirescet ac reflorescet, sicut indicat effigies, prorumpatque in vocem illam post acceptam Communionem:

O sacrum conuiuium, in quo CHRISTVS sumitur, recolitur memoria passionis eius. Mens impletur gratia. Cor floribus sanctitatis.

Hæc gratia florum sacrorum, de quibus & cum Applica-
quibus cap.39. loquitur Ecclesiasticus: *Florete flores*
quasi lilium, & date odorem, & frondete in gratiam.
Talis Eucharistia est, cùm in Psalm.118. dicat Ambrosius: *Bona pascua diuina Sacra menta sunt. Carpis il-*
lic

lic lily, in quo est splendor aeternitatis. Carpis illic nouum florem, qui nouum odorem dedit resurrectionis. Totum quoque floridum cor existit, quod suauissimum emittit odorem, & frondet in gratiam, quam secum affert & infert venerabile Sacraumentum, ut de

Psal. 131, 18. eo dicere Deus queat: *Super ipsum effloredit sanctificatio mea.* & ipse de Agno, *Dominus adiutor meus, & protector mens, in ipso speravit cor meum, & adiutus sum.*

Psal. 27, 7. *Et refloruit caro mea.* Habes in corde Agnum adiutorem & protectorem. Neque tibi, sicut monet Iustinianus Serm. de Eucharist. percussor angelus nocere valabit, si Agni illius fueris saginatus edulio. Protegant te sancta mysteria, & inter medios saeculi fluetus ante mystici Pharaonis faciem gradieris illæsus. Illum itaque in intellectuali pelago suffocatum aspicies constitutus in littore.

Tunc latitiae initiatu carmine, magna cordis cum exulta-

Exod. 15, 1 tione clamabis: *Cantemus Domino, gloriösè enim magnificatus est.* Cùm typico pasti agno cecinerunt hymnum Hebræi, mirabiles flores apparuerunt in profundo, quod paulò antè aquis rubri Maris tegebatur. legimus enim Sapientiæ cap. 19, 6. *Omnis creatura ad suum genus ab initio refigurabatur, deseruiens tuis præceptis, ut pueri tui custodirentur illæsi.* Nam nubes casta eorum obumbrabat, & ex aqua, quæ antè erat, terra arida apparuit, & in Mari rubro via sine impedimento,

Et campus germinans de profundo nimio. Hæc mirabilia patrantur post escam & esum cælestis Agni. Ad suum genus refiguratur homo. *Sicut misit me viuens* Ioan.6,54.

Pater, Et ego viuo propter Patrem, Et qui manducat me, Et ipse viuet propter me. Terra, quæ deliciis carnis affuebat, appetit arida, & cor aridum germinat, & flores generat. Florete flores quasi lily, Et date odorrem, Et frondete in gratiam. Mens impletur gratia, in cuius confirmationem orat & adorat Augustinus cap.ii. Manual.

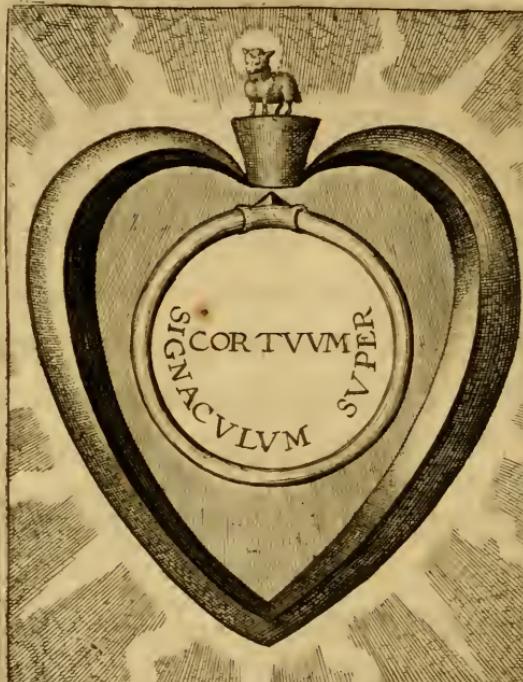
Ad Redemptorem Agnum oratio & adoratio cordis.

S. AVGVSTINVS.

Confirmetur mens mea inter tanta mysteria dulcedi- Impressio.
Cne præsentia tuæ. Sentiat se tibi adesse, Et latetur coram te ignis, qui semper ardes. Dulcis CHRISTE, bone IESV, lumen æternum Et indeficiens, panis vitæ, qui nos reficis, Et in te non deficis: quotidie comederis, Et semper integer manes: resplende mihi, accende me, illu-
mina Et sanctifica vas tuum, de malitia euacula, imple de gra-
tia, Et plenum conserua. Dominus adiutor meus, Et pro- Psal.27,7.
tector meus, in ipso sperauit cor meum, Et adiutus sum:
Et refloruit caro mea.

IMAGO DECIMA.

Cor Agno & annulo signatum in cultum pignoris gloriæ conferendæ à Redemptore.

*Future nobis glorie pignus datur:
Cor signatur, anima coronatur.*

D Auid de corde suo signato pignore æternæ gloriæ.

PSALM. LXXVII.

Pauit eos in innocentia cordis sui, & in intellectibus manuum suarum deduxit eos.

PSALM.

PSALM. CXVIII.

Inclinaui cor meum, & non in auaritiam.

Ibidem.

*Inclinaui cor meum ad facientes iustificationes tuas in
eternum, propter retributionem.*

 v M agat de se & de corde suo Dauid, Explicatio signaculi.
 agit de tertia persona. Ait : *Elegit Dauid seruum suum. Ad quod munus & officium?*
Pascere Iacob seruum suum, & Israël hereditatem suam. Et pauit eos in innocentia cordis sui, & in intellectibus manuum suarum deduxit eos. Pastor Dauid erat, & alterius personam gerebat, CHRISTI videlicet, qui pastor & agnus est : pastor, qui dicit de se, *Ego sum pastor bonus. Bonus pastor animam suam dat pro omnibus suis;* Agnus verò, quem Praecursor eius indicat, & demonstrat, *Ecce Agnus Dei.* Hic bonus pastor est, qui pauit Iacob seruum suum, & Israël hereditatem suam. Hic innocens Agnus est, qui pauit eos in innocentia cordis sui, & in intellectibus manuum suarum deduxit eos. Deduxit eos ad pascua immortalitatis & æternitatis, & veluti unus de grege, dicit de se Dauid : *Dominus regit me, & nihil mihi deerit, in loco pascuae ibi me collocauit. Super aquam refectionis educavit me : animam meam conuertit. Deduxit me super semitas iustitiae propter nomen suum.* Nam etsi ambulauero

*in medio umbræ mortis , non timebo mala : quoniam tu
mecum es. Deduxit me ad pascua vitæ cœlestis, quam
vt mihi promererer, de lege & eius obseruatione co-
gitaui. Inclinaui cor meum ad faciendas iustificationes
tuas in æternum , propter retributionem. Memor huius
Psal. 20,2. retributionis dicebat : Domine , in virtute tua latabi-
tur Rex , & super salutare tuum exultabit vehementer.
Desiderium cordis eius tribuisti ei. Cùm dixerit alias
Psal. 72, 25. Dauid , Quid mihi est in cælo ? & à te quid volui super
terram ? Videlur sibi multùm derogare , cùm se ad
benè agendum beneque viuendum accingat propter
retributionem. Cùm dicat , Inclinaui cor meum , &
non in auaritiam , quid cupidus & auarus præmij &
retributionis existit ? Auarus non est , nec quid-
quam sibi derogat , cùm sciat remunerationem
suam non aliam esse , quām Deum habere & pos-
sidere. Eapropter cùm statuisset , Quid mihi est in
cælo ? & à te quid volui super terram ? subiunxit , Deus
cordis mei , & pars mea Deus in æternum. Pars in æter-
num Deus est , est & æterna retributio , cuius secu-
rum pignus est mysterium sacræ Eucharistiaæ , cùm
sit annulus & signaculum cordis , datum , vt appa-
ret , animæ Christiani Dauidis clamantis , & exclamantis :*

*O sacrum coniunctionum , in quo C H R I S T V S sumitur ,
recolitur*

recolitur memoria passionis eius , mens impletur gratia, & futura nobis gloriae pignus datur. Cor signatur.

Ergo Saluator noster discessurus ex hoc mundo ad ^{Applica-}
Patrem, Sacramentum hoc instituit, & vt ait Concilium Tridentinum sess.3.c.2. *pignus id esse voluit nostræ gloriae, & perpetuæ felicitatis.* Christiane Dauid, tanto pignore securus post acceptam Communionem, suadente sic Chrysostomo Homil. 24. in 1.ad Corint. Dic tecum : *Propter hoc corpus non amplius terra & cinis ego sum, non amplius captiuus, sed liber. Propter hoc cælum & quæ in eo bona sunt me accepturum spero. Propterea immortalē vitam, Angelorum sedem, CHRISTI consuetudinem.* Interim dum liberatur , dum redimitur , datum & acceptum pignus seruetur in corde , custodiatur in mente. Fidus pignoris custos erat S. Bonaventura, qui in actione gratiarum exhibita post Missam ait: *Transfige, dulcissime Domine IESV, medullas & viscera animæ meæ suauissimo ac saluberrimo amoris tui vulnere, vera serenaque & Apostolica sanctissima charitate, ut langueat & liquefiat anima mea solo semper amore & desiderio tui, te concupiscat, & deficiat in atria tua; cupiat dissolui, & esse tecum. Te, in quem desiderant Angeli prospicere, semper esuriat & comedat cor meum, & dulcedine saporis tui repleantur viscera animæ meæ.* Cùm fidelis custos sciret, pretiosi pignoris esse signaculum

supra cor suum venerabile Sacramentum, deponens
 in arcano cordis concludit: *Tu sis solus semper spes mea,
 tota fiducia mea, diuinitas mea, delectatio mea, iucunditas
 mea, gaudium meum, quies & tranquillitas mea, pax mea,
 suauitas mea, odor meus, dulcedo mea, cibus meus, refectio
 mea, refugium meum, auxilium meum, sapientia mea, por-
 tio mea, possessio mea, thesaurus meus, in quo fixa, et) fir-
 ma, & immobiliter semper sit radicata mens mea, et) cor
 meum.* Audierat: *Vbi est thesaurus tuus, ibi est & cor
 tuum;* & cum thesaurus eius sacra Eucharistia foret,
Matth. 6.
11.
Cant. 8, 1. cor suum ibidein esse volebat. Audierat, *Pone me ut*
signaculum super cor tuum, ut signaculum super brachium
tuum, & in corde signum aeternum Creatoris & Re-
demptoris impresserat. Impresserat prius Ecclesia,
 cui prius dictum erat, *Pone me ut signaculum super cor*
tuum. In quem locum Ambrosius Sermone 19. super
 Psalm. 118. *Quia vidit tantam deuotionem Ecclesiae, ido-*
neos putat esse iam populos, qui in corde nostro et) in bra-
chio signaculum eius portare possimus. Ipse enim Pater
 signauit Deus, & qui testimonium eius accepit, signauit,
 quia Deus verax est: et) ideo operantis cibum permanen-
 tem in vitam aeternam signati sunt ad imaginem et) simi-
 litudinem CHRISTI, qui est imago inuisibilis Dei. Hoc
 pignus gloriae & felicitatis est, cuius auditus loqui-
 tur Augustinus cap. 3. Manual.

Ad Redemptorem Agnum oratio
& adoratio cordis.

S. AVGVSTINV S.

TE igitur, clementissime Deus, inuoco in animam ^{impressio.} meam, quam præparas ad capiendum te ex desiderio, quod inspiras ei. Intra (rogo) in eam, & copta eam tibi, ut possideas illam quam fecisti & refecisti, ut habeam te velut signaculum super cor meum. Inclinaui cor ^{Psal. 118.} meum ad facientes iustificationes tuas in æternum, propter ^{112.} retributionem.

Huius retributionis & remunerationis pignus non solum est Agnus consecratus in Eucharistia, sed etiam columba Spiritus sancti, cuius meminit Paulus cap. 1, 14. ad Ephesios: *Credentes signati estis Spiritu promissionis sancto, qui est pignus hereditatis nostræ, in redemptionem acquisitionis, in laudem gloriae ipsius.* Hoc inæstimabile pignus non alibi, quam in cordibus nostris seruandum Deus voluit, & ipse seruandum reposuit, cum 2. Corinth. 1, 21. scripserit idem Apostolus; *Qui autem confirmat nos vobis in CHRISTO, & qui unxit nos Deus, qui & signauit nos, & dedit pignus spiritus in cordibus nostris.*

Appareant imagines cordis Dauidici colentis Spiritum Dei sanctificatorem, & pignus acceptæ sanctitatis.

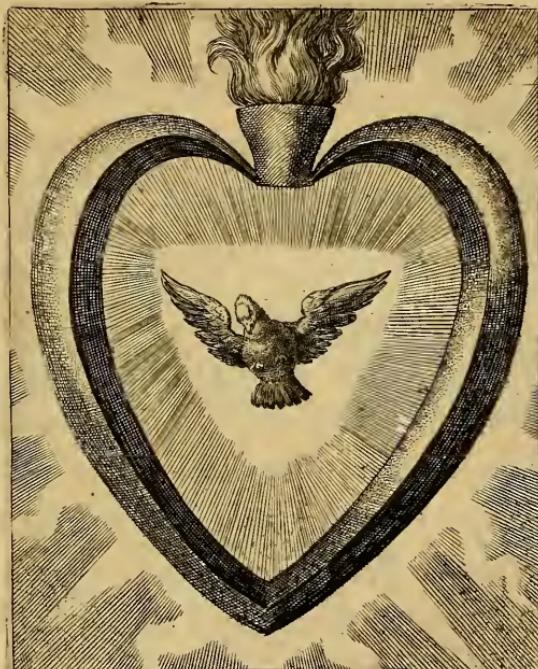
Appareant animæ innouatæ & sanctificatæ mysteria.

Eccli. 16,
25.
*Ezec. 28,
12.

*Attende in corde tuo * signaculum similitudinis Dei.*

IMAGO VNDECIMA.

Cor signatum noui Dauidis sanctificati secundum cor Dei sanctificatoris.

*Deus cordis mei,
Veni Creator Spiritus,
Mentes tuorum visita.*

D Auid de corde suo signato columba & igne diuino.

PSALM. LXXII.

Quid mihi est in cælo? & à te quid volui super terram?

Aaaaa

De-

Defecit caro mea, & cor meum, Deus cordis mei, &
pars mea Deus in æternum.

PSALM. L.

Cor mundum crea in me Deus.

PSALM. CXVIII.

Fiat cor meum immaculatum in iustificationibus tuis,
& non confundar.

Explicatio
signaculi.

POST QVAM Christianus Dauid attendit in corde suo Creatorem suum, & confessus eius diuinitatem asseruit, *Credo in Deum Patrem omnipotentem, factorem cœli & terræ, coluitque in corde suo diuinum suum Redemptorem; consequenter debet fateri & profiteri, Credo in Spiritum sanctum, Dominum & viuificantem, qui ex Patre Filioque procedit: qui cum Patre & Filio simul adoratur & conglorificatur, qui locutus est per Prophetas. Præxit cultu & veneratione, qui clamat & simul exclamat: Quid mihi est in cælo? & à te quid volui super terram? Defecit caro mea, & cor meum: Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum. Qui languet, deficit. Languebat amore in Spiritum sanctum Dauid, & idcirco caro & cor eius deficiebant, cum æstuans amore diceret, *Deus cordis mei. Deus cordis, Spiritus sanctus est, in quo & ipse liberè dominatur,* dicente Paulo: *Dominus spiritus est. Ubi Spiritus Domini,**

mini, ibi libertas. In quem locum Anselmus: *Suæ potestatis est potens perficere quod vult. Ac per hoc, quos vult illuminat, & quos vult in tenebris ignorantiae deserit.* Ad hunc recurrit Dauid, & petit ut radiorum suorum luce imundet ac purificet cor suum. *Cor mundum crea in me Deus;* & rursus, *Fiat cor meum immaculatum.* Cælum mœustum radiis solaribus illustratur & purificatur, cor autem humanum lumine & igne columbæ Spiritus sancti, ut appareat in effigie, decoratur & mundatur. Confirmat id ipsum Ecclesia, dum orat, *Corda nostra sancti Spiritus illustratione emunda.* Hanc illustrationem, & simul emundationem appetit, dum petit:

Deus cordis mei.

Psal. 72,
26.

Veni Creator Spiritus,
Mentes tuorum visita,
Imple superna gratia
Quæ tu creasti pectora.

Consonat sibi, dum rursus Ecclesia canit:

Applicatio signaculi.

Veni sancte Spiritus,
Et emitte cælitus
Lucis tuae radium.

Veni pater pauperum,
Veni dator munerum,
Veni lumen cordium.

Aaaaa 2

Con-

*Consolator optime,
Dulcis hospes animæ,
Dulce refrigerium.*

Filius Ecclesiæ Dauid cordis sui Deum vult esse Spiritum sanctum , cuius proprium est illuminare, mundare & sanctificare. Sanctificat Pater , sanctificat Filius , sed hanc prærogatiuam ex nomine ac titulo sibi vendicat Spiritus sanctus. Benè Bernardus Serm. 3. de Pentecoste : *Pater spiritus , Filius spiritus , Spiritus sanctus spiritus est ; Spiritus autem sanctus quasi specialiter Spiritus dicitur , quod ab utroque procedat firmissimum et indissolubile vinculum Trinitatis , tamquam propriè sanctus , quod sit donum Patris et Filij , omnem sanctificans creaturam.* Hic credendus & colendus pariter Dominus . *Credo in Spiritum sanctum , Dominum.* Hic orandus , & rogandus : *Cor mundum crea in me Deus , et spiritum rectum innoua in visceribus meis.* Accedit Bernardus Serimone illo 3. Pentecost. Recepto Spiritu sancto per sanctimoniam , si ne qua nemo videbit Deum , audet quis ante faciem eius apparere tamquam lotus et mundus , utpote qui contineat se ab omni malo , & quia actiones , et si non cogitationes , frænauerit. Sed quia peruersæ et immundæ cogitationes separant à Deo , orandum est , ut cor mundum creetur in nobis : quod utique fiet , si spiritus rectus fuerit in nostris visce-

visceribus innouatus. Hæc quidem innouatio metamorphosis mystica est humani cordis , quam illustratione sua mirabiliter operatur Spiritus sanctus, quemadmodum scribit Apostolus 2. Corinth. 3, 18. *Nos vero reuelata facie gloriam Domini speculantes , in eamdem imaginem transformamur à claritate in claritatem , tamquam à Domini spiritu.* Pulchre & appositè in Commentariis Anselmus : *Transformamur, id est, transmutamur ad hoc, ut perfectè simus imago Dei. Transformamur, id est, de forma in formam lucidam ; quia & ipsa obscura imago Dei est. Cùm enim natura humana à Creatore suo , cuius est imago , ab impietate iustificatur , à deformi forma formosam transmutatur in formam. Et transformatur à claritate creationis in claritatem iustificationis. Atque transformamur tamquam à Domini Spiritu, id est, tamquam illi , quos Spiritus Domini transformat, & per gratiam suam in melius transmutat. Transformat per Pœnitentiam, transmutat in melius per gratiam Eucharistiæ. Hoc ipsum in votis habeat Christianus Dauid , cùm supplicat, *Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innoua in visceribus meis.* Cùm postulat , *Fiat cor meum immaculatum.* Cùm orat & adorat.*

Ad Deum sanctificatorem oratio
& adoratio cordis.

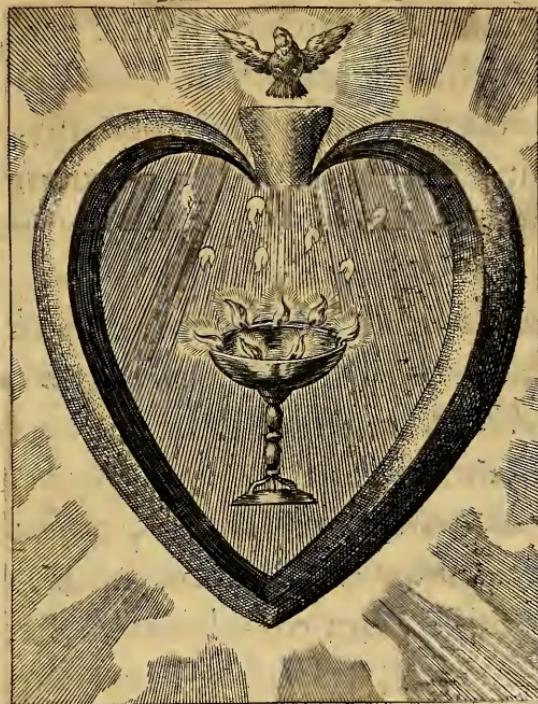
S. AVGVSTINVS Meditat. cap. 9.

impresso
ignaculi.
Psal. 50,
1.
Psal. 72,
6. **I**am, ô diuine amor Numinis omnipotentis, Prolisque beatissimæ arcta communicatio, iam cordis mei penetralibus potenti illabere virtute. Cor mundum crea in me Deus, & spiritum rectum innoua in visceribus meis. Quid mihi est in cælo, & à te quid volui super terram? Defecit caro mea, et cor meum, Deus cordis mei, et pars mea Deus in æternum.

Adiungat se cultor adoratori Spiritus sancti Augustino, & nouerit sanctificatorem Deum, qui Eucharistica mysteria consecrat & sanctificat. Consecrat sūnul animam, ut aestimet quām benē secum agatur, idem enim spiritus, qui est summæ Eucharistiae consecrator, idem omnino fit cordis sui sanctificator: cūnque diuinus sit utrobique, eius inefabilem deitatem recognoscat, siue cūm Sacerdos celebrat & sacrificat, siue cūm hostiam ipse accipit immolatam, & recipit intra se: tunc colat & adoret Spiritum sanctum, clamet & exclamat, Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum.

IMAGO DVODECIMA.

Cor columbæ & lampade signatum in cultum
septiformis Spiritus Dei.

*Qui diceris Paracitus,
Tu septiformis munere.*

DAuid de corde suo signato septiformi lu-
mine.

PSALM. C.

*Perambulabam in innocentia cordis mei in medio do-
mum meæ.*

PSALM.

PSALM. CXVIII.

Viam mandatorum tuorum cucurri, cùm dilatasti cor meum.

Explicatio
signaculi.

MOESTITIAE passio cor humanum contrahit & coarctat, lætitiae verò affectus explicat & amplificat. Cùm Spiritus sanctus ingreditur cor humanum, & sit re ipsa Paraclitus & consolator, reddit totum illud latum & amplum. Dauid factus particeps huius amplitudinis, ait: *Perambulabam in innocentia cordis mei in medio domus meæ.* Ut hoc donum accepisse se à Deo declararet, subiungit: *Viam mandatorum tuorum cucurri, cùm dilatasti cor meum.* Dilatatus corde & animo Dauid canebat Psalm. 93, 19. Secundum multitudinem dolorum meorum in corde meo, consolationes tuæ lætificauerunt animam meam. Recognoscit, Spiritum Paraclitum fuisse suum consolatorem. Ecce in eius corde plenum oleo, & sacræunctionis liquore candelabrum, symbolum Spiritus sancti, appareat, & septiformis quidem secundum numerum donorum. Munera Spiritus sancti sunt, sapientia, scientia, fortitudo, timor, consilium, pietas & intellectus, quæ septem figurantur per lucernas, & per ardentes flammæ, quæ & ignis linguæ sunt: linguæ exprimuntur, quas secum Spiritus sanctus affert. Cor Regis

gis Dauidis satis magnum & amplum erat, in quo Spiritus sanctus donis linguæ ac muneribus comitatus hospitabatur. Hospitabatur Spiritus sanctus, cum diceret: *Audiam quid loquatur in me Dominus Deus.* psal. 84, 9. Loquebatur dono linguæ, quam ab ipso Spiritu accepterat: *Tibi dixit cor meum, exquisuit te facies mea, factum tuam Domine requiram.* Facies autem & vultus Dei, Spiritus, de quo Ambrosius lib. 1. de Spiritu sancto cap. 16. *Dominici vultus lumen appellatur.* Praeditus erat donis Spiritus sancti. Sapiebat, cum ingressus in Sanctuarium Dei, intelligebat in nouissimis peccatorum, & sapienter refellebat à se factam consequentiam: *Ergo sine causa iustificaui cor meum.* psal. 72, Sciebat, cum diceret: *Iniquitatem si affexi in corde meo, non exaudiet Dominus.* Valebat fortitudine, cum iactaret: *Si consistant aduersum me castra, non timebit cor meum.* psal. 26, 3. & adderet: *Non recessit retrò cor nostrum.* psal. 43, Timebat, cum oraret: *Non declines cor meum in verba malitia.* Bona tractabat apud se consilia, cum secum ageret: *Meditabar nocte cum corde meo.* Liquefiebat pietate ac deuotione, cum affirmaret: *Factum est cor meum tamquam cera liquefcens in medio ventris.* psal. 21, 15. mei. Florebat intellectu & intelligentia, cum assuearet: *In toto corde meo scrutabor mandata tua.* Viden, psal. 118, in corde Dauidis Spiritum sanctum cum suis donis, 69.

B b b b b

can-

candelabrum cum lucernis splendescere? Hoc ipsum sibi optat & petit Ecclesia, cùm ait:

Imple superna gratia

Quæ tu creasti pectora,

& addit:

*Qui diceris Paraclitus,
Altissimi donum Dei,
Fons viuus, ignis, charitas,
Et spiritalis vncio.*

*Tu septiformis munere
Digitus paternaë dexteræ,
Tu ritè promissum Patris
Sermone ditans guttura.*

Amplifica, Christiane Dauid, sinum pectoris ac cordis tui, vt hospitem accipias & habeas Spiritum paracletum, magnificum ac munificum, in cuius aduentu & hospitio lucerna fulgoris illuminabit te. Lucerna fulgoris Spiritus sanctus est, qui secum affert & confert oleum & vnguentum lætitiae, quo vel ipse C H R I S T V S vncius & delibutus est, quemadmodum in Psalm. 44,8. legimus, *Vnxit te Deus Deus tuus oleo lætitiae præ consortibus tuis.* Lucerna fulgoris septem ornata luminibus, Spiritus sanctus est. Quot sunt munera, tot sunt lumina. Graditur in eorum luce, qui dicit, *Perambulabam in innocentia cordis*

Applica-
cio.

Luc. 11,
36.

Psal. 100,2

cordis mei, in medio domus meæ. & rursus : *Viam man-*^{Psal. 118,}
datorum cucurri, cùm dilatasti cor meum. Sapiens est,^{32.}
 & extrema secum considerat, nec infert, si iustus
 & rectus sit, *Ergo sine causa iustificauit cor meum.* Hic^{Psal. 72,}
 idem Sapiens ait : *Os meum loquetur sapientiam,* &^{13.}
meditatio cordis mei prudentiam. Cùm pulsatur tenta-^{15.}
 tione peccandi, nouit occurrere, ac dicere : *Si ini-*^{Psal. 65,}
quitatem aspexi in corde meo, non exaudiet Dominus,^{18.}
 Præditus fortitudine cùm hostes inuadunt, inquit:
Non timebit cor meum. Munitur bono consilio, vt^{Psal. 26, 3.}
 consultò res omnes suas peragat, dicitque propter-
 èa : *Meditabar nocte omni corde meo.* Afficitur pietate^{Psal. 36, 7,}
 ac deuotione, & loquitur ex affectu : *Factum est cor psal. 21,*
meum tamquam cera liquefscens in medio ventris mei. Flo-^{15.}
 ret intellectu atque intelligentia, vocem usurpans
 Dauidis : *In toto corde meo scrutabor mandata tua.* Hæc^{Psal. 118,}
 lucerna fulgoris est, quam breuiter exponens & sa-^{69.}
 pienter definiens Idiota cap. i. Meditat. ait : *Lucerna*
fulgoris est visus amor ardens in mente per desiderium,
 & splendens in facie per exemplum. Hic amor in lam-
 pade Spiritus sancti ardet, flammæ eius linguæ sunt
 cordis, vnde & CHRISTVS ait : *Non vos estis qui lo-*
quimini, sed spiritus Patris vestri, qui loquitur in vobis.
 Hic ipse est qui dicit de se : *Ducam eam ad solitudinem,*^{Oscæ 2,}
 & loquar ad cor eius. Benè loquitur, qui semper ad^{14.}

sanctitatem loquitur. Bernardus Serinone i. Pentecost. Quoties huiusmodi suggestionem boni senseris in corde tuo, da honorem Deo, & age reuerentiam Spiritui sancto, cuius vox sonat in auribus tuis. Ipse namque est qui loquitur iustitiam. Loquitur in Sacramento Pœnitentiæ, loquitur in venerabili Eucharistia, & quid nisi iustitiam & sanctitatem sonat? Honora propterea, & ora Spiritum sanctum:

*Imple superna gratia,
Quæ tu creasti pectora.*

Ad Deum sanctificatorem oratio & adoratio cordis.

S. AVGVSTINV S Meditat. cap.9.

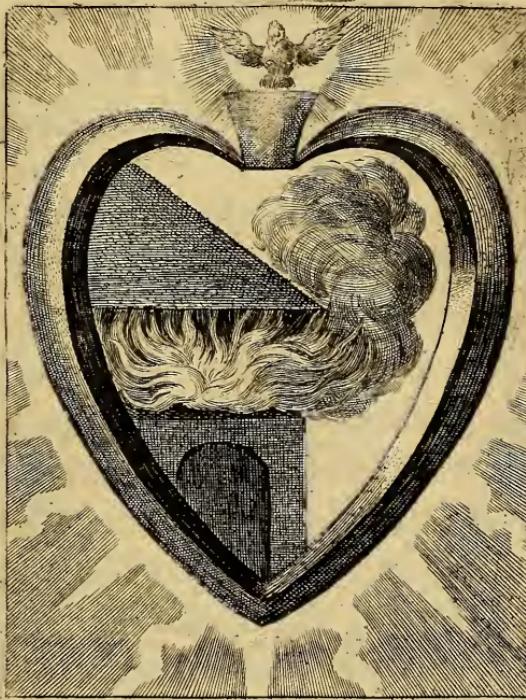
Impressio.

OMnipotens paraclete Spiritus, mœrentium consolator clementissime, tenebrosa quæque laris neglecti latibula corusci luminis fulgore habitator lætifica, tuique roris abundantia longo ariditatis marcentia squallore visitando fecunda. Viam mandatorum cucurri cum dilatasti cor meum.

Psal. 118, 32.

IMAGO DECIMATERTIA.

Cor signatum columba & fornace in cultum
Spiritus Dei sanctificantis.

*Accende lumen sensibus:
Infinde amorem cordibus.*

DAUID de corde suo signato igne & columba.
PSALM. XVI.

Probasti cor meum, & visitasti nocte: igne me examinasti, & non est inuenta in me iniquitas.

B b b b b 3

PSALM.

PSALM. XXV.

Proba me Domine, & tenta me: vre renes meos, & cor meum.

PSALM. LXXII.

Quia inflammatum est cor meum, & renes mei commutati sunt, & nesciui.

PSALM. CXXXVIII.

Proba me Deus, & scito cor meum: interroga me, & cognosce semitas meas.

Explicatio
ignaculi. **H**ORNAX ignis ardantis, & accensæ charitatis focus in corde Dauidis erat, vt imago repræsentat, & quidem iuxta votum Dei, qui virum iuxta cor suum in camino ignis probauit. *Probasti*, inquit, *cor meum, & visitasti nocte*. Basilius in hunc locum: *Etenim instar auri probasti me, ac purum, Domine, inuenisti*. Nec solùm iuxta Dei votum probatus est Dauid, sed etiam iuxta desiderium ac postulatum suum. *Proba me Domine, & tenta me: vre renes meos, & cor meum.* & rursus: *Proba me Deus, & scito cor meum*. Et quidem ex abundantia cordis & amoris loquebatur Dauid, sicut & Augustinus, cùm cap. i. Meditat. oraret: *Rex meus extingue in me desideria carnis, & accende ignem tui amoris*. Ergo Dauid, dum carnis incendia sentiret, clamabat: *Quia inflammatum est cor meum,*

meum, & renes mei commutati sunt, & vt carnis flagrantis desideria sopiret, & ignem diuini amoris accenderet, dicebat, *Vre renes meos, & cor meum.* Consonat & Ecclesia: *Vre igne sancti Spiritus renes nostros, & cor nostrum, Domine, vt tibi casto corpore seruiamus, & mundo corde placeamus.* Hic Spiritus sancti ignis diuina charitas est, de qua Paulus: *Charitas Rom. 5,5.*
Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis. Accedit Bernardus Serm. 3. Pentecost. *Spiritus sanctus datur ad feroarem in cordibus perfectorum, vehementius spirans validum ignem charitatis.* Ecclesia itaque mater à Spiritu sancto diuinum hunc postulat ignem:

*Accende lumen sensibus,
 Infunde amorem cordibus,
 Infirma nostri corporis
 Virtute firmans perpeti.*

Numquid potest homo abscondere ignem in sinu suo, Applica-
tio. ut vestimenta illius non ardeant? Numquid ignis Spiritus sancti, qui latet in sinu Davidis, contineri interius poterit, quò minus illuminet sensus, & corporis infirmitatem non pellat? Numquid B. Franciscus, electus Indiarum Apostolus, abscondere potuit ignem in sinu suo, ne vestimenta vrerentur, cùm ferendo impar esset, nec æstum diuini amoris possit

posset tolerare, & exclamaret: *Sat est, Domine, sat est?*
Hæc vis, & virtus diuinæ charitatis est, quam Spiritus sanctus infundit in corde Dauidis Christiani,
Psal. 16, 3. cui dicere licet: *Probasti cor meum, & visitasti nocte,*
igne me examinasti, & non est inuenta in me iniquitas.
 Benè rogit Ambrosius lib. i. de Spiritu sancto c. 16.
Quis igitur iste ignis? & æquè benè responderet: Non
igitur virgultis vilibus concretus, aut stipula siluarum frä-
gosus incendiis, sed ignis ille, qui ut aurum bona facta me-
llorat, & ut stipulam peccata consumit. Aureus vult esse
 Dauid, cùm orat Deum: *Proba me, Domine, & tenta*
me, vre renes meos, & cor meum, cùm vrget & instat,
Proba me, Domine, & scito cor meum, interroga me,
& cognosce semitas meas. Euadit & ipse aureus, cùm in
 Spiritu sancti fornace cor eius exploratur & ex-
 minatur, dicitque Deo: *Etenim instar auri probasti me,*
ac purum Domine inuenisti. Hanc sibi bonam sortem
 aureus & ipse Augustinus optabat & postulabat,
 cùm cap. 9. Meditat. inuocaret Spiritum sanctum:
Iam, ô diuini amor Numinis, Patris omnipotentis, Pro-
lisque beatissime sancta communicatio, omnipotens para-
clete Spiritus, mærentium consolator clementissime, iam
cordis mei penetralibus potenti illabere virtute, & tene-
brosa quæque laris neglecti latibula corusci luminis fulgore
habitor lætifica, tuique roris abundantia longo aridatis

marcentia squallore, visitando fecunda. Saucia interioris hominis arcana tui amoris iaculo, & torpentis medullas iecoris flammis salutaribus penetrando succende; sanctique ferveroris igne illustrando, intimæ mentis & corporis vniuersa depasce. Depascit fornax squallorem, affert lumen & splendorem auro: purgat quoque focus Spiritus sancti animam, reddit lucidam & splendidam efficit, oratque propterea Christianus Dauid: *Vre Psal. 25, 2.*
renes meos, & cor meum, vel clam Ecclesia matre accepta iam Communione, Vre igne sancti Spiritus renes nostros, & cor nostrum Domine. Orat & adorat Spiritum sanctum, cuius igne probatur & examinatur in Sacramento Pœnitentiae, illustratur & splendescit in diuina Communione.

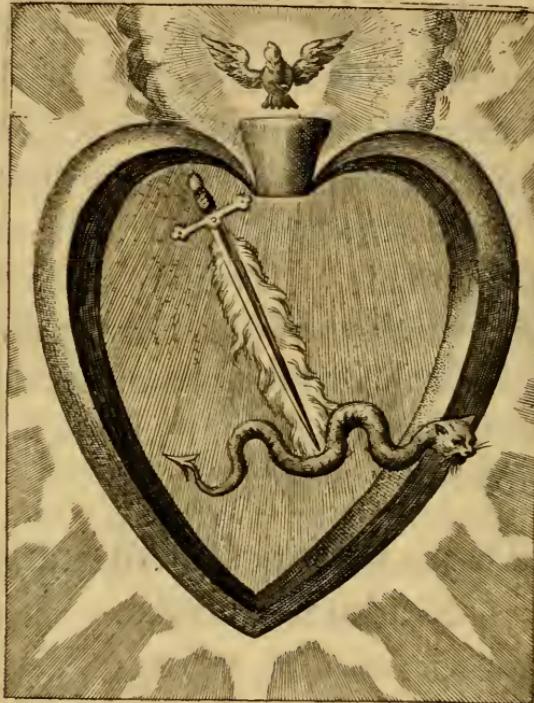
Ad Deum sanctificatorem oratio & adoratio cordis.

S. AVGVSTINV S Meditat. cap. 9.

IAm, ô diuini amor Numinis, saucia interioris hominis arcana tui amoris iaculo, & torpentis medullas iecoris flammis salutaribus penetrando succende, sanctique ferveroris igne illustrando, intimæ mentis & corporis vniuersa depasce. Proba me Domine, & scito cor meum: in- *Psal. 138,*
terroga me, & cognosce semitas meas. 23.

IMAGO DECIMA QVARTA.

Cor signatum columba & gladio in cultum
Sanctificatoris & Defensoris.

*Hostem repellas longius,
Pacemque dones protinus.*

D Auid de corde suo signato columba & gladio.

PSALM. XXXVII.

*Afflictus sum, & humiliatus sum nimis: rugiebam à
gemitu cordis mei.*

PSALM.

PSALM. CXVIII.

Clamaui in toto corde meo : exaudi me Domine.

SYMBOLVM Spiritus sancti mysticum & satis proprium columba est. Genuina vox columbae, gemitus est. Et quidem Spiritus sanctus per se non gemit, animam autem afflictam & tribulatam gemere docet, & facit. Eapropter scribit ad Romanos Apostolus : *Similiter autem & spiritus adiuuat infirmitatem nostram : nam quid oremus, sicut oportet, nescimus : sed ipse spiritus postulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus.* Habebat in corde Dauid columbam Spiritus sancti, cum carnis illecebris & dæmonis tentatione pulsaretur, & quidem instructus & edoctus à Spiritu sancto, in gemitus ex ipso corde procedentes erumperat, & dicebat : *Miser factus sum, et turbatus sum usque in finem: tota die contristatus ingrediebar. Quoniam lumbi mei impleti sunt illusionibus, & non est sanitas in carne mea. Afflictus sum, et humiliatus sum nimis, rugiebam à gemitu cordis mei.* Domine, ante te omne desiderium meum, et gemitus meus à te non est absconditus. Rugire, leonis est; columbae, gemere. Et ut ostendat Dauid, quantus eius gemitus foret, rugitum vocat. *Rugiebam, inquit, à gemitu cordis mei.* Magnus gemitus, qui cum edatur in terris, percipitur &

exauditur in cælis : qui sonat in corde , & resonat apud Deum. cui Dauid : *Domine, ante te omne desiderium meum , & gemitus meus à te non est absconditus.* Magnus & altus gemitus : *Sancta Trinitas unus Deus, miserere mei.* Quisquis tam altè gemit , non tam ore quām corde clamat , sicut de se fatetur Dauid , *Clamavi in toto corde meo , exaudi me Domine.* Basilius in hunc versum : *Clamorem , animi votum ac propensionem vocat.* *Quapropter & adiicit , In toto corde meo.* Ita &

Exod. 14. 15. Moyses silendo clamauit , ac Deus , *Quid , inquit , clamas ad me?* Clamat corde Dauid , & petit ab eodem Spiritu sancto subsidium contra impetus hostiles : ro-
Mysterium gladij. gat vt flammeum exerat gladium , irruat in hostem , pellat ex corde , & animam liberet , cuius libertatis auida rugiens , & simul gemens conuenit Ecclesia spiritum sanctum , ac supplicat :

*Hostem repellas longius ,
Pacemque dones protinus ,
Ductore sit te prævio
Vitemus omne noxium.*

*Applica-
tio.*

Christianum Dauidem agebat , rugiebat & gemebat , totoque corde clamabat cap. 15. Meditacionum Bernardus , cum carnis & dæmonis graues incursus pateretur , & more columbae conquereretur : *Caro mea , inquit , de luto est , & ideo lutoſas & voluptuosas*

fas cogitationes ab illa habeo; vanas & curiosas à mundo, à
 diabolo malas & malitiosas. Isti tres inimici me impugnant
 & persequuntur, nunc quidem apertè, nunc verò occul-
 tè. Diabolus namque plus confidit in adiutorio carnis, quo-
 niam magis nocet domesticus hostis. Illa verò ad subuersio-
 nem meam cum illo fœdus init, utpote de peccato nata,
 & in peccatis nutrita, vitiis corrupta ab ipsa origine, sed
 multò amplius vitiata prava consuetudine. Hinc est, quod
 tam acriter concupiscit aduersum spiritum, quod assidue
 murmurat & impatiens est disciplinæ, quod illicita sug-
 gerit, nec rationi obtemperat, nec inhibetur collo timore.
 Hanc accedit, hanc adiuuat, hac vtitur tortuosus ille ser-
 pens, hostis humani generis, cui nullum aliud est deside-
 rium, nullum negotium, nullum studium, nisi perdere ani-
 mas nostras. Constitutus sic Bernardus petit opem
 more Dauidis, subsidium implorat: Eripe me de ini- Psal. 58, 2.
 micis meis Deus meus, & ab iis qui oderunt me, quoniam
 confortati sunt super me. Effunde frameam, & conclude spiritus
sanctigla-
dius in ho-
stem pro
corde pœ-
nitentis.
 aduersus eos. Quid columba cum gladio? quid gla-
 dius cum columba? Terrorem incutiebat olim co-
 lumba, minace formata gladio in signis ac vexillis
 Assyriorum, vnde & apud Ieremiam cap. 46, 16. vi-
 etos & territos legimus dixisse hostes: Surge, & re-
 uertamur ad populum nostrum, & ad terram nativitatis
 nostræ, à facie gladij columbae. Magis terribilis, magis

& horribilis hostibus animæ nostræ , gladius columbæ Spiritus sancti , vt & à facie eius fugiant, dispareant & euaneant. Flammeus gladius est, viri & consumit quidquid in corde vitiosum est, & animæ nocet. Nouit hoc Christianus Dauid , sollicitus pro corde suo mundando , quemadmodum & ipse Bernardus Serm.2. Pentecost. declarauit : *Quid ergo à te quærit , qui tanta sollicitudine à te quæsivit , nisi te sollicitum ambulare cum Deo tuo ? Hanc sollicitudinem non facit nisi Spiritus sanctus , qui scrutatur profunda pectorum nostrorum , discretor cogitationum & intentiōnum cordis , qui nec minimam paleam intra cordis , quod possidet , habitaculum patitur residere , sed statim igne subtilissimæ circumspetionis exurit . Spiritus dulcis & suavis , qui nostram voluntatem flectat , imò erigat & dirigat ad suam , vt eam veraciter intelligere & efficaciter implere possimus . Tota hæc potentia , tota hæc sufficiētia prouenit ex Spiritu sancto , qui docet manus Dauidis ad prælium , & digitos eius ad bellum , & vt adsit prælianti , sistat se in facie gladij columbæ , quæ sanctificat Pœnitentiam , & perficit Eucharistiam , oret & adoret : Afflictus sum , & humiliatus sum nimis: rugiebam à gemitu cordis mei. Clamaui in toto corde meo : exaudi me Domine.*

Ad Deum sanctificatorem oratio
& adoratio cordis.

S. AVGVSTINVS Meditat. cap.9.

Iudica me Domine, & discerne causam meam de gente impressio.
non sancta; doce me facere voluntatem tuam, quia Deus
meus es tu. Veni iam, veni benignissime anime dolentis
consolator, & in opportunitatibus, & in tribulationibus
adiutor. Afflictus sum, & humiliatus sum nimis: rugie-Psal. 7,7.
bam à gemitu cordis mei. Clamaui in toto corde meo: ex-Psal. 118,
145.
audi me Domine.

Appareat cor signatum Sole, Vellere aureo & co-
lumba in cultum & honorem perfectum sanctissi-
mæ Trinitatis.

Attende in corde tuo * signaculum similitudinis Dei.

Ecclesi. 16,

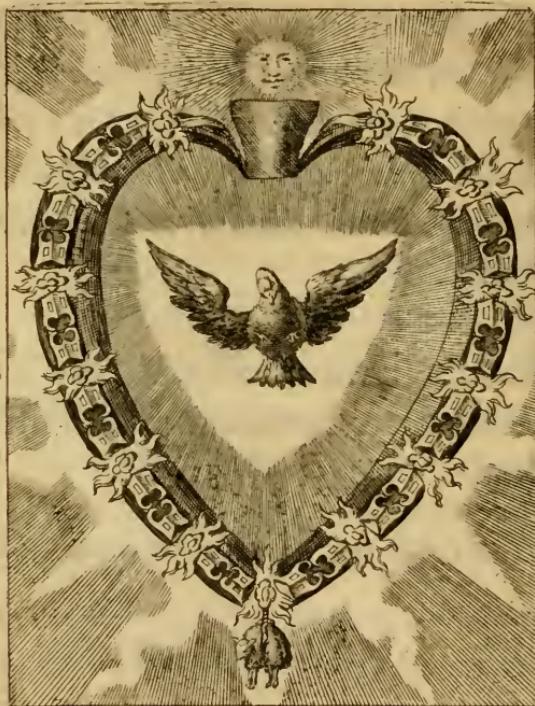
25.

*Ezech. 28,

12.

IMAGO DECIMA QVINTA.

Cor signatum Sole, Vellere aureo & columba
in cultum & honorem diuinarum
trium personarum.

*Per te sciamus da Patrem,
Noscimus atque Filium.*

DAuid de corde suo signato signaculo Patris lu-
minum, Agni & columbæ.

PSALM. XXXIX.

Cor meum dereliquit me.

PSALM.

PSALM. XXXVIII.

Concaluit cor meum intra me, & in meditatione mea exardescet ignis.

PSALM. CXVIII.

In corde meo abscondi eloquia tua, ut non peccem tibi.

 ONTEMPLARE, vir fidelis, cor Dauidis, in cuius medio columba Spiritus sancti radiata lucet & fulget. Contemplare Patrem luminum in typo Solis supra cordis apicem micantem & resplendentem. Contemplare Agnum Patris è corde Dauidis pendentem, & aureo vellere suo cor ligantem & decorantem. Hoc aureum vellus, nexus ac vinculum est, quo fugitiuum cor cepit & traxit Pater luminum ad Filium suum. *Nemo venit ad me, Filius ait, nisi Pater meus* Ioan.6,44. *traxerit eum.* Ut traheretur à Patre, dicebat Patri Dauid: *Cor meum dereliquit me.* Cor humanum catus ferreis violentiæ & coactionis miniinè trahitur, sed aureis vinculis amoris & charitatis. Pater idcirco ait, *In funiculis Adam traham eos, in vinculis charitatis.* Cor Dauidicum amore ducitur & reducitur, vnde & ipse Dauid, *Concaluit, inquit, cor meum intra me, & in meditatione mea exardescet ignis.* Hæc vis ignitæ charitatis est, qua dulciter ac suauiter allicitur cor humanum, vt veniat ad Agnum, veniat ad

D d d d d

Ver-

Explicatio
signaculi.

Verbum, verba eius excipiat ac seruet, quare & David Agno cælestis Patris fatetur ac confitetur. *In corde meo abscondi eloquia tua, vt non peccem tibi.* Basilius in Scholiis: *Qui terrenas diuitias possidet, non sinit eas quibusvis esse expositas, sed interioribus penetralibus abdit, quod furum manus effugiant; ita & qui spiritales diuitias habet, in animo suo illas abscondit, ne has per inanem gloriam animarum depraedatores furentur.* Liber ab Psal. 130, iis prædonibus erat, qui & dicebat, *Domine non est exaltatum cor meum, neque elati sunt oculi mei.* Diues & opulentum cor plenum notitia diuina, ac mystica Theologia, cælestis Numinis, cuius digitus est Spiritus sanctus, *Digitus paternæ dexteræ*, Patrem indicans, & Filium eius demonstrans. Assentitur Augustinus in Manual. cap. 27. quod est de Spiritu sancto. *Amor Dei mentem illuminat, conscientiam mundat, animam lætitiat, & Deum demonstrat.*

Applica-
tio.

Satis bene & appositè Bernardus Serm. 1. Pentecost. *Spiritus sanctus monet, mouet, & docet. Monet memoriam, rationem docet, mouet voluntatem. In his enim tota consistit anima.* Pulchra Spiritus sancti schola, in qua monetur, docetur, & mouetur sacrum cor Davidis Christiani: monetur, vt se recipiat; mouetur, vt reuertatur ad Deum; docetur, vt intra se acquirat, & habeat scientiam Dei Patris, Filij, & Spiritus

tus sancti. Adhuc Bernardus Serm.3. *Felix, qui in hoc sancti Spiritus thalamo commoratur, ut possit intelligere triplicem illum spiritum, de quo idem puer Domini super seniores intelligens clamabat & decantabat: Ne proicias Psal. 50.^{13.} me à facie tua, & Spiritum sanctum tuum ne auferas à me. Cor mundum crea in me Deus, & Spiritum rectum innoua in visceribus meis.* Redde mihi laetitiam salutaris tui, & spiritu principali confirma me. Quis sit spiritus principalis, rectus & sanctus, explicat ibidem Bernardus. Patrem intellige spiritum principalem. Spiritum rectum quod ait, Filio potest non inconuenienter aptari, qui nos veterem hominem exuens, nouum induit: qui nos renouauit in spiritu mentis nostræ tamquam in visceribus nostris, ut cogitemus quæ recta sunt, ut ambulemus in nouitate spiritus, & non in litteræ vetustate. Spiritum sanctum ipsum intellige proprio nomine designatum. Hic Spiritus sanctus est, qui de corde thalamum condit, in quo simul cum ipso per cognitionem & affectionem Pater & Filius suam construunt & fabricant habitationem. Audiamus Augustinum cap.9. Meditat. loquentem cum Spiritu sancto. *Credo ergo, quod quemcumque inhabitaueris, Patris ac pariter Filij domicilium cordis. Beatus qui te merebitur hospitem, quoniam per te Pater & Filius apud eum facient mansionem.* Accedit & Anselmus cap.7. Meditat. *Fac precor,*

Domine, me gustare per amorem, quod gusto per cognitionem; sentiam per affectum, quod sentio per intellectum. Trahe me Domine in amorem tuum. Totum quod sum, tuum est conditione: fac totum tuum dilectione. Ecce Domine coram te est cor meum. Ecce coram te est cor meum, quod alias dereliquit me, sed tu, Pater superne luminum, vinculis aureis illud attraxisti, & reduxisti. Ecce coram te est cor meum, clementissime Redemptor, quod tibi summis beneficiis deuinxisti. Ecce coram te est cor meum, Spiritus sacratissime, cuius virtute & efficacia concaluit intra se, & simul exarsit meditando, orando, & adorando mysterium ineffabile beatissimæ Trinitatis, cui sacrum in eo constituesti domicilium.

Ad Deum sanctificatorem oratio & adoratio cordis.

S. AVGUSTINVS Meditat. cap.9.

Impressio. Psal. 118,
14. **C**redo ergo, quia quemcumque, *Spiritus Dei, inhabiteris, Patris ac pariter Filij domicilium condis.* Beatus, qui te merebitur hospitari, quoniam per te Pater & Filius apud eum facient mansionem. In corde meo abscondi eloquia tua, ut non peccem tibi.

N O V V S D A V I D
 C O R S V V M
 V E L L E R E S A C R O I N S I G N I T V M
 S A N C T I S S I M Æ T R I N I T A T I
 D I C A T C O N S E C R A T Q V E.

P S A L M . L.

*Sacrificium Deo Spiritus contribulatus , cor contritum
 & humiliatum Deus non despicies.*

 LORIA hæc est Patris Creatoris , Filij Redemptoris , & Spiritus Sanctificatoris , vt diuinum eius numen debeat & possit solùm hostiis & sacrificiis honori & adorari. Dicit propterea Deus : *Gloriam meam* Isaï. 48, 11. alteri non dabo. Cùm hæc gloria omnino intacta & illibata soli Deo debeatur , sanctum Missæ sacrificium Dei solius maiestati consecratur. *Et quamuis,* definiente sic Concilio Tridentino sess. 22. cap. 3. in honorem *&* memoriam Sanctorum nonnullas interdum Missas Ecclesia celebrare consueverit, non tamen illis Sacrificium offerri docet , sed Deo soli qui illos coronauit, unde nec Sacerdos dicere solet , *Offero tibi Sacrificium Petre & vel Paule :* sed Deo de illorum victoriis gratias agens,

D d d d d 3

rum

rum patrocinia implorans. Ergo soli Deo tribuit hanc gloriam Dauid, vt cor suum & spiritum suum immolet, & sacrificet ei qui Deus est cordis Creator, Redemptor & Sanctificator est animæ. *Sacrificium,* inquit, *Deo spiritus contribulatus, cor contritum & humiliatum Deus non despicies.*

Cor Patrii luminum sacram. Dignum Patris Sacrificium, spiritus contribulatus est: vnde & C H R I S T V S ipse in ara Crucis tribulatum spiritum suum

Luc. 23, 46. aeterno libauit Patri: *Pater, in manus tuas commendō spiritum meum.* Hæc spiritus commendatio, immolatio eius fuit, hæc consecratio Dauidis destinata etiam Patri, *Sacrificium Deo spiritus contribulatus.* Cor

Sacrum di- tina co- lumba. contritum, est animæ pœnitentis sacrificium, & pertinet ad Spiritum sanctum, de quo Anselmus in cap.8. ad Romanos: *Spiritus CHRISTI, ubi habitat, facit pro cœlestibus astuare, carnem propter vitia conteri.* Conterit cor humanum, conficit ipse sacrificium in pectore hominis pœnitentis, quod existens ipse in corde Dei lubens & volens acceptet. Confirmat hoc ipsum Bernardus Serm.2. Pentecost. *Spiritus sanctus est, in quo clamamus, Abba, pater, ipse qui postulat pro Sanctis gemitibus inenarrabilibus.* Et hæc quidem in corde nostro. *Quid autem in corde Patris?* *Sicut in nobis interpellat pro nobis ita, & in Patre delicta donat cum ipso Patre.* *Aduocatus noster ad Patrem in cordibus nostris,*

stris, Dominus noster in corde Patris. Sancto ergo Spiritui cor suum contritum sacrat & dicat Dauid. Idem ipse humiliatum cor suum diuino immolat ^{sacrum}
 Agno, cuius est illa exhortatio : *Dicite à me, quia diuino
 mitis sum, & humilis corde.* Accedit Bernardus Epi-^{Agno}
 stola 42. Non despicit illa maiestas cor contritum & hu-<sup>Matth. 11.
 miliatum in nostro genere, quæ corpus ex eo humilitatis as-
 sumere non designata est. Hoc idem sacrificium est,
 quod tres pueri confecerunt, & obtulerunt in fornace Babylonis, sicut legimus cap. 3. Daniel. *In ani-
 mo contrito & spiritu humilitatis suscipiamur, sicut in ho-
 locaustis arietum, & taurorum, & sicut in millibus agno-
 rum pinguium, sic fiat Sacrificium nostrum hodie, ut pla-
 ceat tibi, quoniam non est confusio confidentibus in te. Et
 nunc sequimur te in toto corde. Quàm sibi gratum es-
 set hoc sacrificium, Deus statim ostendit & mani-
 festauit per Angelum. *Angelus autem Domini descendit
 de cælo cum Azaria & sociis eius in fornacem, & excus-
 fit flamمام ignis de fornace, & fecit medium fornacis
 quasi ventum roris flantem, & non tetigit eos omnino
 ignis, neque contrastauit, neque quidquam molestia intulit.*
Sacrificium Deo spiritus contribulatus, cor contritum & <sup>Psal. 50.
 humiliatum. Hoc perpetuum sacrificium, & simul
 æternum votum Christiani Dauidis, in cuius cor-
 de cordis sublimis Deus habitat, & in eo mouet &
 excitat</sup>*</sup>

I*mai*. 57. 15 excitat Spiritus sancti flatus , quibus in æstu carnis & sanguinis mira temperies sentiatur. Quia hæc dicit; *Excelsus & sublimis habitans æternitatem , & sanctum nomen eius in excelso, & in Sancto habitans, & cum contrito & humili spiritu , ut viuificet spiritum humilium, & viuificet cor contritorum. Non enim in sempiternum litigabo, neque usque ad finem irascar : quia spiritus à facie mea egredietur, & flatus ego faciam.*

Ad gloriosam Trinitatem oratio & adoratio
cordis contriti , & vellere aureo
in signiti.

*Baruch 2.
16.*

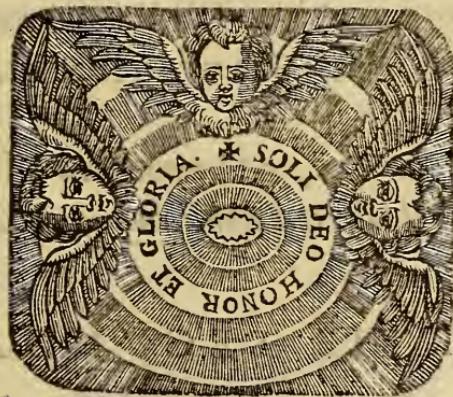
*Ecclesi 38.
28.*

Refspice Domine de domo sancta tua in nos , & inclina aurem tuam, & exaudi nos. Aperi oculos tuos, & vide quia non mortui, qui sunt in inferno, quorum spiritus acceptus est a visceribus suis , dabunt honorem & iustificationem Domino, sed anima quæ tristis est super magnitudine mali , & incedit curua & infirma, & oculi deficientes , & anima esuriens dat tibi gloriam & iustitiam Domino : Sic omnis faber & architectus cultor artis bene viuendi & moriendi , qui noctem tamquam diem transfigat , & assiduitas eius variat picturam , cor suum dabit in similitudinem picturæ , & vigilia sua perficiet opus. Perficiet opus sanctæ Crucis instrumento doloratum & elaboratum , quod proferent & offerent insignes

SACRI ORATORII APPENDIX. 769

insignes artifices huius artis, Rex gloriosus Crucifixus, & ceteri Crucifixi Crucis instrumento vni, & eius usum atque virtutem ostendentes in sacro Sanctuario Crucis & Patientiae.

PATIENTIA
OPVS P E R F E C T U M
HABET.

Eeeee

IN-

INDEX
ARGVMENTORVM
PARTIS PRIMÆ
SACRI ORATORII.

De natura & gratia Immaculatae MARIAE, & creatæ animæ, in honorem & cultum sui Creatoris recitantis DOMINICAM ORATIONEM. pag.5. vsque ad pag.66.

De nouem Festis Immaculatae MARIAE, & animæ vsu sacri Baptismi innouatæ, triumphantis cum MARIA de peccato originis, & eius pœnis, & in eius cultum dicentis ANGELICAM SALVTATIONEM. 69. vsque ad pag.162.

De frequenti cultu Dei, & Immaculatae MARIAE immunitate à lue & labe communis culpæ. 164. vsque ad pag.186.

PARTIS SECUNDÆ.

De Pœnitentia, & eius partibus, Contritione, } 193. vsque
Confessione, Absolutione, & Satisfactione. } ad pag.

De officio Confessarij.

De officio Confitentis sani, & ægrotantis. } 468.

De frequenti vsu Confessionis. 469. vsque ad pag.504.

PAR-

PARTIS TERTIÆ.

- De Eucharistia, Eucharistico Sacrificio, Com-* } 513. vsque
munione, & Vatico. } ad pag.
De officio celebrantis. } 618.
De officio communicantis. }
De septem miraculis Eucharistiae, & Virginitatis Maria- } 618. vsque ad pag. 629.
na.
De effectibus sacrae Eucharistiae. 630. vsque ad pag. 644.
De frequenti vsu sacrae Communionis. 645. vsque ad
 pag. 676.

APPENDICIS.

- De corde antiqui & noui Davidis, & creaturæ colentis*
suum Creatorem. 680. vsque ad pag. 706.
De corde creaturæ colentis Deum Redemptorem & Pa-
storem. 709. vsque ad pag. 735.
De corde creaturæ colentis Deum suum Sanctificatorem.
 738. vsque ad pag. 769.

INDEX RERUM MEMORABILIVM.

A

- A** Dæ status. 25. & seq. ruina.
49. & seq. exilium. 61. &
seq.
Agathæ vbera. 59.
Agatha mystica anima, celebran-
tis. 552. communicantis. 556.
Agnes cum agno. 585.
Agnes mystica, anima celebran-
tis. 590. communicantis. 593.
Aniæcreatæ effigies MARIA. 9.
& seq.
Animæinnouatæ virtute Baptismi
effigies MARIANA. 71. & seq.
Anima innouata virtute sacri-Ba-
ptismi , mystica MARIA est,
ambuta Spiritu sancto. 71. &
seq.
Anima renata ex aqua & Spiritu
sancto triumphat cum MARIA
de peccato originis. 70. & seq.
de eius pœnis. 82. & seq.
Ars antiqua benè viuendi. 7. &
seq.

B

- Barbara patrona Stanislai. 586.
Barbara mystica, anima celebra-
tis. 588. communicantis. 591.
Baptismus ars noua benè viuendi
& moriendi. 66. & seq.

C

- C**æcilia cum organo. 513.
Cæcilia mystica, anima celebra-
tis. 516. communicantis. 520.
Clara cum venerabili Sacra-
mento. 551.
Clara mystica, anima celebra-
tis. 554. communicantis. 559.
Catharina Alexandrina cum an-
nulo. 514. 531.
Catharina mystica, anima cele-
brantis. 534. communicantis.
541.
Catharina Senensis cum stigma-
tis sacræ passionis. 536.
Catharina Senensis typus animæ
celebrantis. 537. communican-
tis. 539.
Communionis frequentia. 645.
& seq.
Conceptionis immaculatæ mira-
cula. 180. & seq.
Confessio filij prodigi. 269.
Confessionis frequentia. 469. &
seq.
Confessarij officia: cum Christo
ouem perditam quætere. 223.
& seq.
dealbare peccatores. 238.
mundare leprosum. 251.
curare paralyticum. 263.
cæcum

INDEX

- cæcum illuminare. 287.
 recipere prodigum. 275.
 audire benigne confitentem. 299.
 transformare pœnitentes. 311.
 monita salutis dare. 323.
 non dignari pœnitenti succurrere. 331.
 bonum eius propositum examinare. 350.
 more debito pœnitentias inungere. 364.
 iniungere opera misericordia. 390.
 opera mortificationis. 401.
 preces & orationes. 420.
 absoluere sicut absolutus est Lázarus. 373.
 sicut & Petrus absolutus est. 433. & seq.
 Confessarij exemplar Christus crucifixus. 458.
 Conuersio Chananæ. 357.
 Conuersio Magdalenæ. 343.
 Cor secundum cor Dei creatoris. 680. & seq.

D

- Dauid nouus & antiquus naufragus. 193. & seq.
 Dauid liber à naufragio. 441. & seq.
 Detestatio peccatorū. 329. & seq.

R E R V M.

- Dorothea cum fructibus. 319.
 Dorothea mystica anima celebrantis. 518. communicantis. 522.

E

- Eucharistia ars artium bene vivendi & moriendi. 510. & seq.
 Eucharistia memoria Christi. 525
 545. 563. 581. 599. 616. 624.
 Eucharistiæ effectus. duodecimi fructus Spiritus sancti. 632. & seq.
 Eucharistiæ, & virginitatis MARIAE septem miracula. 624. & seq.
 Eucharistiæ frequentia opus Spiritus sancti. 645.
 Eucharistiæ frequentia sanctificatur. per septem dona Spiritus sancti. 648. & seq.
 Examen conscientiæ. 257. & seq.

F

- Feminæ patientis fluxum sanguinis curatio. 397.
 Festa nouem immaculatæ MARIAE, triumphi solemnies de peccato originali, & eius pœnis. 70. & seq.

- Figura immaculatæ MARIAE impressa animæ. 77. 88. 98. 108. 118. 128. 137. 148. 162.

G

- Gloria sanctæ Trinitatis condonatio culparum. 462. & seq.

Eeeee;

Glo-

INDEX.

Gloria sanctæ Trinitatis, & Matris Dei, sacra Eucharistia. 604.

H

Humanæ naturæ status. 25. rui-na. 49. exilium. 61. restitutio. 71. & seq.

Hymnus Eucharistiæ, *Pange lingua*, expositus. 313. & seq.

I

Imago miraculosa ouis errantis. 218.

Imago miraculosa Regis Æthiopis. 232.

Imago miraculosa leprosi. 246.

Imago miraculosa paralytici. 258.

Imago miraculosa prodigi. 270.

Imago miraculosa cæci à natuitate. 282.

Imago miraculosa surdi sanati. 318.

Imago miraculosa Centurionis. 330.

Imago miraculosa Magdalena. 344.

Imago miraculosa Chanana. 358.

Imago miraculosa Lazari. 372.

Imago miraculosa Matthæi. 384.

Imago miraculosa feminæ patientis fluxum sanguinis. 397.

Imago miraculosa muti hominis sanati. 414.

Imago miraculosa D. Petri. 428.

Imago miraculosa Christi crucifixi. 442.

REVERM.

L

Lazari suscitatio. 371.

Leproxi contritio. 245.

Luciæ fides. 569.

Lucia mystica anima celebrantis. 572. communicantis. 577.

M

MARIA primogenita Dei. 7.

MARIA prima in cultu Dei Patri. 8.

MARIA prima ad regnum vocata. 23.

MARIA prima in obedientia. 31.

MARIAE immaculatæ periculum. 49.

MARIA libera à culpa, sed non à debito naturæ. 54. & seq.

MARIAE, & animæ Christianæ ac Marianæ triumphi de culpa in Conceptione. 69. & seq.
de nuditate in Natuitate. 81.
& seq.

de fuga in Præsentatione. 91.
& seq.

de maledictione terræ in Annuntiatione. 101. & seq.

de maledictione fructus in Visitacione. 111. & seq.

de timore & dolore partus in Expectatione. 121. & seq.

de multiplicatione fetus in Purificatione. 130. & seq.

de exilio in Assumptione. 144.
& seq.

de morte & mortalitate in Feste ad Niues. 164. & seq.

MARIA

I N D E X R E R V M.

MARIA mystica, anima celebrantis. 605. communicantis. 608.
Et seq.

Matthæi vocatio. 383.
Muti hominis curatio. 413.

N

Naufragium agit Dauid in septem Psalmis Pœnitentia. 194. Et seq.

O

Oraculum, Attende tibi. 111.
Oratio Dominica explicata. 17.

Et seq.
Ore confessio fit ad salutem animæ & corporis. 298. 310. 322.
334. 349. 363. 376.

Ouis errantis parabola. 217.

P

Pœnitentia ars noua benè viuendi & moriendi. 189. Et seq.

Pœnitentiæ partes Contritio, Confessio, Absolutio, & Satisfactionis. 194. Et seq.

Pœnitentiales Psalmi continent in se has partes Pœnitentiæ. ibid.
Psalmus L. explicatus. 217. Et seq.

Pœnitens ouis errans. 220. Et seq.
Rex Æthiops. 233. leprosus. 247. Paralyticus. 259.

Pœnitens, Prodigus. 271. Cæcus à natuitate. 283.

Pœnitentis confessio. 295. Et seq.
transformatio. 305. obedientia. 319. detestatio criminum. 331.
propositum vitæ melioris. 345.

Pœnitens acceptans pœnitentiam. 360. accipiens absolutio nem. 373. Et seq.

Petri Apostoli pœnitentia. 427.

Quærendum primùm regnum Dei. 25. Et seq.

Quis, quid, ubi, quibus auxiliis, cur, quo modo, quando, circumstantiæ Eucharisticae. 507.

R

Reconciliationis & reformationis mysterium. 461. Et seq.

Regis Æthiopis contritio perfecta. 231.

S

Salutatio Angelica explicata. 69.
Et seq.

Samaritanæ conuersio. 293.

Sanatio cæci à natuitate. 281.

Sanatio hominis surdi. 317.

Satisfactio operum misericordiaæ. 385. Et seq.

Satisfactio mortificationis. 400.
Et seq.

Satisfactio orationum. 416. Et seq.

Satisfactio cordis contriti & humiliati. 430. Et seq.

Satisfactio Christi perfecta. 443.
Et seq.

Satisfactio salutaris non animæ solum, sed etiam corpori. 389.
404. 419.

Signaculum ornatum insignibus virgi-

I N D E X R E R V M.

virginalibus, impressum animæ. 525.344.563.580.596.

T

Templum Dei mundus totus est.

9.

Teresiæ matris, & eius filiæ venerabilis Annæ de IESV perspicax visus erga Eucharistiam.

567.

Teresiæ matris spiritus heres eadem filia Anna de IESV. *ibid.*

Teresia mystica; anima celebrantis. 570. communicantis. 574.

V

Viaci sumendi forma. 524.543.
562.581.596.612.

Virgines nouem Eucharisticae, novem canentes Musæ. 508.

Virgines canunt, more cælesti,
suis signis & insignibus. 513.
& seq.

Z

Zachariæ restituta loquela, vt
orando, & Deum laudando
satisfaceret. 414.

Zelus pœnitentis satisfactorius.
385. & seq.

Zelus Confessarij. 390. & seq.

S V M -

S V M M A P R I V I L E G I I C A E S A R E I.

FERDINANDI II. Diuina fauente clementia electi Romano-
rum Imperatoris semper Augusti Diplomate cautum est; ne-
quis intra Romani Imperij & Regnum ac Dominiorum suorum
hereditariorum fines, Societatis IESV Patrum Opera citra con-
sensum eorumdem Patrum & Auctorum desuper obtentorum im-
primere, vel recudere, aut alibi recusa inferre aut vendere pre-
sumat. Qui secus faxit, præter Librorum omnium confiscatio-
nem, viginti marcharum auri puri pœnâ multâabitur, ut latius
patet ex Diplomate dato Viennæ die IV. Augusti, M. DC. XXVI.

FERDINANDVS.

Petrus Henricus à Stralendorff.

Ad mandatum Sac. Maiestatis proprium,
Hermanus à Questenbergh.

FACVLTAS R. P. PROVINCIALIS.

CVm sacram Oratorium piarum Imaginem immaculatæ Ma-
RIÆ, & Animæ creatæ, ac Baptismo, Pænitentia, & Eucha-
ristia innouata, à R. P. Petro Biuero Societatis nostræ Theologo
& Serenissimorum Belgij Principum Concionatore compositum,
tres Societatis nostræ Theologi, quibus id commissum fuit, lu-
strauerint, & in lucem edi posse probauerint, pro potestate mihi
facta ab admodum R. P. N. Mutio Vitellesco Societatis nostræ Præ-
posito Generali, concedo ut typis diuulgetur; & iuxta Priuile-
gium Cæsareum Societati nostræ concessum, soli Balthasari Mo-
reto idem imprimere ac recudere liceat. In cuius rei fidem hasce
manu mea subscripsi, & officij mei sigillo munita dedi Bruxellis
v. Decembris, M. DC. XXXIII.

Guilielmus de VVael.

Fffff

SVM-

S V M M A P R I V I L E G I I R E G I S C A T H O L I C I .

PHILIPPVS IV. Hispaniarum & Indiarum Rex Catholicus ac Potentissimus Belgarum & Burgundionum Princeps, Diplomate suo sanxit, ne quis sacrum Oratorium piarum Imaginum immaculatae MARIAE, & Animæ creatæ, ac Baptismo, Pœnitentia, & Eucharistia innouatae, Auctore R.P. Petro Biuero Matritensi Societatis IESV Theologo, & Serenissimorum Belgij Principum Concionatore, præter Balthasaris Moreti voluntatem ullo modo intra septennium imprimat, aut alibi terrarum impressum in has Inferioris Germaniae ditiones importet, venaléve habeat. Qui secùs faxit, confiscatione Librorum & aliâ graui pœnâ mulctabitur, ut latius patet in litteris datis Bruxella XVI. Septembris, M. DC. XXXII.

Signat.

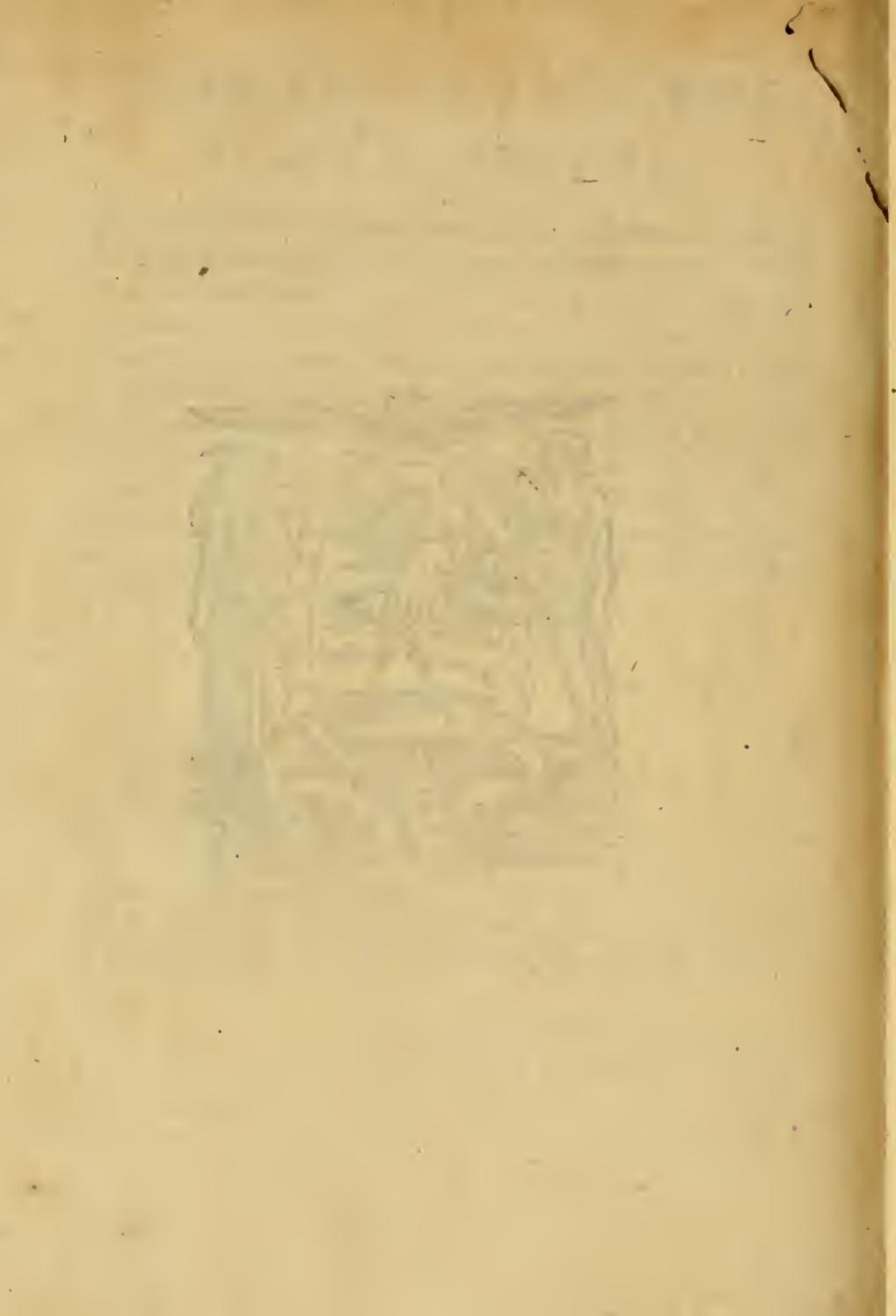
Steenhuysē.

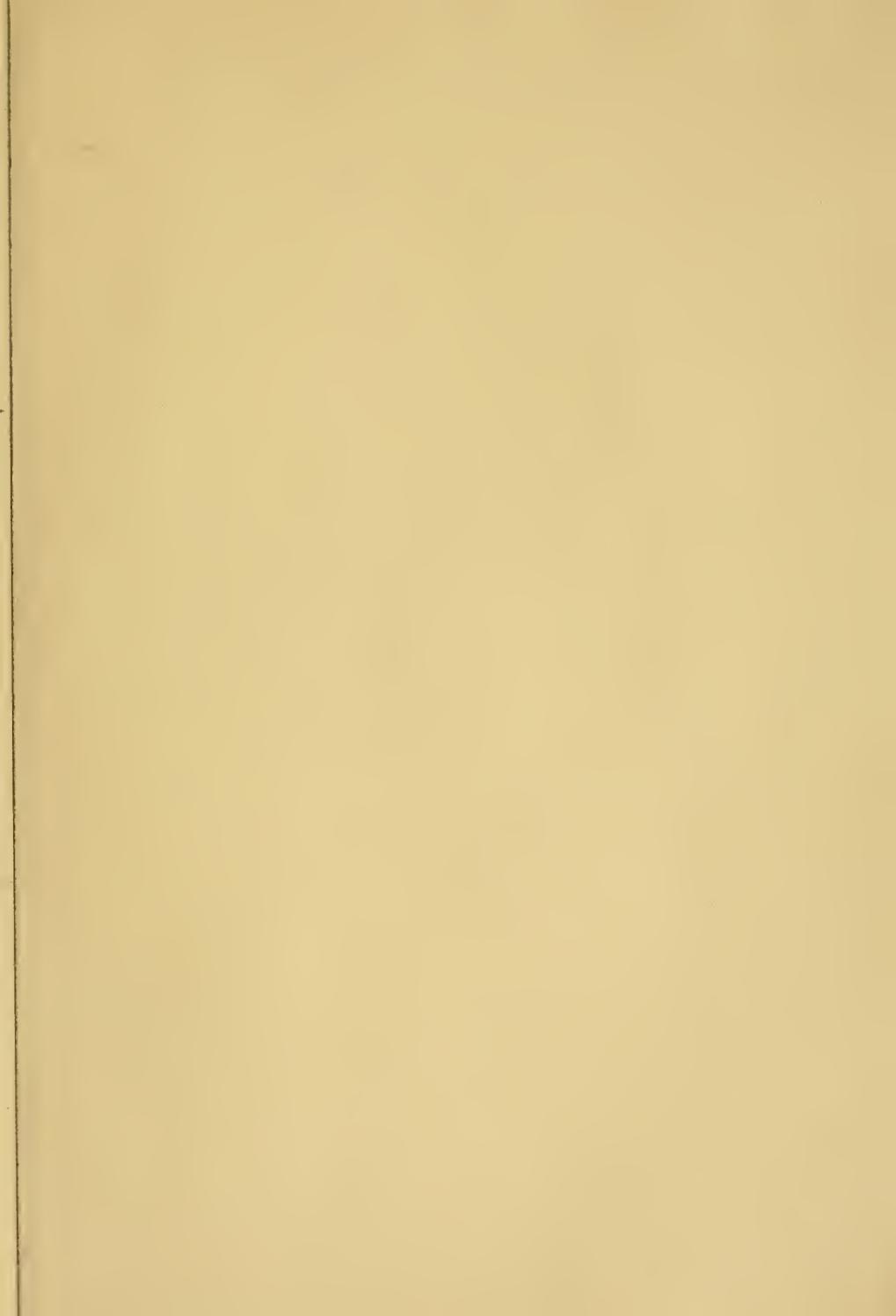
APPROBATIO CENSORIS.

SACRUM Oratorium piarum Imaginum immaculatae MARIAE, & Animæ creatæ, ac Baptismo, Pœnitentia & Eucharistia innouata, Auctore R.P. Petro Biuero Societatis IESV Theologo, opus est non minoris pietatis quam doctrinæ, & dignum censeo quod ad publicam utilitatem typis mandetur, atque in lucem proferratur.

Gaspar Estrix Canonicus & Plebanus
Antuerp. ac Librorum Censor.

* * * * * ⁴A - Z, Aa - Zz, Aaa - Zzz,
aa - Zzz, Aaaaa - Eeeee ⁴, Fffff ²

SPECIAL

87-B

11380

